

චූන් උපන් තැන

**Ven. Inamaluwe Saddhatissa and
professor Virarathne.**

[2]

බුදුන් උපන් තැන (හෙවත් බුද්ධෝත්පාද ස්ථානය.)

(Birthplace of the Buddha.)

ඉතාමළුවේ සද්ධාතිස්ස හිමි සහ මහාචාර්ය විරරත්නයන් විසිනි.

මෙහි දැක්වෙන කරුණු උපුටා ගැනීමට ඕනෑම අයෙකුට අවසර ඇත.
මෙම ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කර බෙදා දීමට ඕනෑම අයෙකුට අවසර ඇත.

For non-commercial distribution only. - Free for republishing.

මෙම ග්‍රන්ථය නොමිලේ බෙදා හැරීම සඳහායි. විකිණීමට නොවේ.

0001-0023-9299-5817-9001

Iskoola Pota Sinhala fonts.

ප්‍රස්තකාල පොතක් වශයෙන් අනුමත කරමි.

Book's website: <https://budun-upan-thana.jimdosite.com>

ප්‍රකාශනය: කතෘ ප්‍රකාශනයකි.

This book is about the birthplace of Gautama Buddha. We present evidence and facts connected to it. The book has been written in the Sinhala language. Please share this book with Buddhists. -Ven. Inamaluwe Saddhatissa and professor Virarathne.

*Ven. Inamaluwe Saddhatissa,
Sambodhi Viveka Senasuna,
05th mile post,
Gomarankadawala.*

Table of Contents

පෙරවදන.....	5
සත්‍ය:.....	9
අශෝක අධිරාජ්‍යය.....	22
බ්‍රහ්මයන්ව මිලිදු රජු:.....	38
බිම්බිසාර රජු:.....	41
පශේනපති රජු:.....	49
අජාතසත්තු රජු:.....	57
විඳුබා රජු:.....	63
නාසංස්ථු-භල්ලික:.....	65
උපක අනුමාන:.....	68
Indian Inscriptions:.....	71
Ancient Vietnam:.....	77
Relics:.....	79
Bhattiprolu stupa:.....	81
Bhattiprolu script:	84
Ancient Ruins:.....	86
Ancient Stupas:.....	92
සිතියම:.....	122
බටහිර රටවල්:.....	126
රිජිස්ට්‍රාර්:.....	131
දඹදිව ප්‍රශ්නය:.....	132
ප්‍රමුඛ ප්‍රවේශය:.....	138
ප්‍රමුඛ ගස පිළිබඳ:.....	161
පුදු ප්‍රතිකර්ම:.....	169
ඉන්දිය ගංගාව:.....	170
මහේෂ්වරයා:.....	199
හිමාලය කඳුවල:.....	201
ඉසිගිරි කන්ද:.....	245
වෙතත් පර්වත:.....	254
සෞම්‍ය මහාජානපද:.....	282

ලංකාව:	435
සහල නගරය:	439
ගැහි:	442
වත්තේ නගරය:	447
නැන්දානගරය:	472
තැන්පිලනගරය:	483
රජගන නගරය:	487
කෝමිලි නගරය:	521
විශාලනගරය:	529
ශ්‍රීපාති නගරය:	535
කුසිනගර් නගරය:	546
නිගමනය:	552
Educational videos:	566
මහාරාජ්‍යවංශ පුවත:	571

පෙරවදන

සියල්ල දන්නා, සර්වඥ බුදුරජාණන් වහන්සේ එක් ජාතියකට, එක් රටකට සීමා කළ හැකි පුද්ගලයෙක් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ ලෝකයන්ට සම්බන්ධවූ විශ්වීය පුද්ගලයෙකි.

වැදගත් පුද්ගලයෙකුට නැකම් කීමට ලෝකයේ බොහෝ දෙනෙක් කැමතිය. බුදුරජාණන් වහන්සේට නැකම් කීමට කැමති අය අද පමණක් නොව අතීතයේත් සිටියේය. මෙයින් එක් අයෙක් වූයේ සොලොස් මහා ජනපදයන්ගේ එක්තරා රජෙක්වූ කාසි සහ කෝසල යන රටවල් දෙක පාලනය කළාවූ පසේනදී රජතුමායි. මේ රජතුමාගේ ඒ ආශාව කොතරම් විශාල වූයේද යත් හෙතෙම ශාක්‍ය රජ කුමාරිකාවක් සමඟ විවාහ විය. විඩුඩහ නම් පුත් කුමාරයෙක්ද ඔහුට එම විවාහයෙන් ලැබුණේය. එහෙත් බුදුවරයෙක් එක් ජාතියකට අයිති නොවන විශ්වීය පුද්ගලයෙකි. වෙනකක් තබා බුදුවරයෙක් මිනිසුන්ට පමණක් නොව දෙවියන්, බ්‍රහ්මයන්, අමනුෂ්‍යන්, තිරිසන් සතුන්, ගණිකාවන්, මිනීමරුවන් ඇතුළු සියල්ලන්ටම පොදුය. උන්වහන්සේ ප්‍රකාශ කරන්නේ විශ්වයේ ස්වභාව ධර්මයයි.

වර්තමානයේ බුද්ධ ධර්මය ගැන නිවැරදි අවබෝධයක් නැති මිනිසුන් විනාශ කර දැමීමේ මහා පරිමාණ කුමන්ත්‍රණ කිහිපයක් ක්‍රියාත්මකයි. මේ කෙරෙහි උපායශීලී මාර්ගයේ ගමන් කරන ප්‍රධාන කණ්ඩායම් 2 කි.

එනම්: 1) “සර්ව බලධාරී දෙවියන් වහන්සේ ලෝකය මවනලදී/ මවති. මැවුම්කාර සර්ව බලධාරී දෙවියන් වහන්සේ ලෝකයේ ශ්‍රේෂ්ඨවේ. මැවුම්කරුගේ අනුගාමිකයෝ අපි වෙමු.” යනුවෙන් අදහන අන්‍ය ආගමික මිත්‍යා දර්ශනයක් ඇති පුද්ගලයින්.

2) “කර්මය කියා දෙයක් නැත. සත්වයෝ නැවත නැවත උපදින්නේ නැත. මැරෙන්නේ එක පාරකි, පිනක් කියා දෙයක් නැත, පවක් කියා දෙයක් නැත. නිවැරදි විමුක්තියක් නැත. මුනිවරු කියා කොටසක්

නැත. ඇසට නොපෙනෙන සත්වයෝ නැත. ඇසට නොපෙනෙන ලෝක නැත. දෙවියන් නැත. බ්‍රහ්මයින් නැත. අමනුෂ්‍යයින් නැත. මන්ත්‍ර ගුරුකම් කියා දෙයක් නැත. ධ්‍යාන කියා දෙයක් නැත. ඕපපාතික සත්වයෝ නැත. විශ්වයේ ඇති සියල්ල අපගේ ඇසට පෙනේ අතට අසුවේ. මරණාසන්න අත්දැකීම් කියා දෙයක් නැත. දිව්‍යමය ඇස කියා දෙයක් නැත. සියලු ආගම් බොරුය. සත්‍ය ධර්මයක් නැත. භෞතික විද්‍යාව පමණක් සත්‍යවේ. භෞතික විද්‍යාවට විශ්වයේ සියල්ල අසුවේ. සංකේත මගින් උත්පත්ති අවස්ථාවේ කර්ම සටහන පෙන්වන ජ්‍යෙෂ්ඨය විද්‍යාව බොරුවකි. හැකිතාක් රස ආහාර අනුභව කළ යුතුය. ජීවත් වෙන ටික කාලයේ හොඳින් විනෝද වෙමින් පමණක් සිටිය යුතුය. හැකිතාක් කාම සැප සම්පත් පමණක්ම විදිය යුතුය. ස්ත්‍රී ස්පර්ශය හැකිතාක් විදිය යුතුය, ස්ත්‍රී ස්පර්ශය උතුම්වේ. ස්ත්‍රීන් ශ්‍රේෂ්ඨවේ. මාර දිව්‍ය පුත්‍රයා යනුවෙන් දෙවි කෙනෙක් නැත. මන්ත්‍ර බලයෙන් අමනුෂ්‍යයින් වශී කරගෙන වැඩ ගත නොහැක. මන්ත්‍ර බලයෙන් අනුන් ලෙඩ කළ නොහැක. වශී ගුරුකම් යනු බොරු දෙයකි. සාධි බලය කියා දෙයක් නැත. අමනුෂ්‍යයින්ට අනුන්ගේ ශරීරවලට ආවේශවිය නොහැක. සාධි ඇති ඇතැම් අමනුෂ්‍යයින් භාවිතයෙන් ලෙඩ සුවකළ නොහැක. මිනිසෙකුට සමාධියේ බලයෙන් ජලය මත ඇවිදීම කළ නොහැක. සිල් රැකීමෙන් වැඩක් නැත. භාවනා කිරීමෙන් වැඩක් නැත. සමාධි ආලෝකය කියා දෙයක් නැත. සියල්ල භෞතික වේ. ඇසට පෙනෙන දේවල් පමණක් සත්‍ය වේ.” යනුවෙන් අදහන දැඩි භෞතිකවාදීන් වන වැරදි දෘෂ්ටියක් ඇති පුද්ගලයින්.

මේ ඉහත සඳහන් කණ්ඩායම් දෙක බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ ගැඹුරු දැනුමක් නැති සාමාන්‍ය බෞද්ධ පිරිස් විනාශ කිරීම සඳහා අන්තර්ජාලය හරහා අධිකව ක්‍රියාත්මක වේ. (Gaming Web Browsers යනුවෙන් වෙබ් බ්‍රවුසර් විශේෂයක් ඇත. මේවා භාවිතයෙන් ඉතා පහසුවෙන් විවිධ Account ගණනාවකින් විවිධ නම් වලින් පෙනී සිටීමෙන් comment කළ හැකිය. තවද VPN භාවිතයෙන් වෙනත් රටක මෙන්ද පෙනී සිටීමට හැක. තවද Multi login, Multi-Account Management සහ Anti-Detect Browser වැනි ක්‍රම භාවිතා කිරීමෙන් බොහෝ දෙනෙක් ලෙස එකම තැනැත්තාට

අන්තර්ජාලයේ පෙනී සිටීමට හැක. තවද Youtube වල නම් එකම ගිණුමට Channel ගණනාවක් සෑදීමටද හැකිය. මෙයින් ඔබ දැන ගත යුත්තේ මෙයයි, එනම් එකම පුද්ගලයෙකුට වුවත් විවිධ නම් ඇති පුද්ගලයින් 50 ක් පමණ ලෙස වුවත් අන්තර්ජාලයේ පෙනී සිටීමට හැකියාව ඇති බවයි. මේ ක්‍රියාවන් කිරීම ඉතා පහසු කාර්යයකි.)

විශේෂයෙන්ම සිවුරු දරාගෙන බුද්ධ ධර්මය විකෘති කරන අයට අන්තර්ජාලය හරහා බොහෝ ප්‍රශංසාත්මකව එම කණ්ඩායම් කථා කරති.

එබැවින් සියලු බෞද්ධයන් උප්පැන්න සහතිකයට පමණක් බෞද්ධ නොවී තම තමන්ගේ ධර්ම ඥානය වර්ධනය කරගැනීමටත්, සමාධි භාවනාවක් පුහුණු කර පැතිරවිය හැකි සුදු වර්ණ සමාධි ආලෝකය තමා විසින්ම අත්දැකීමටත්, සමාධිය උසස් ලෙස දියුණු කරගැනීමටත්, ආර්ය අශ්ටාංගික මාර්ගයේ එක දිගට ගමන් කොට, කාය - චිත්ත - වේදනා - ධර්මතා යන විදර්ශනා භාවනා වර්ග 4 ම වඩා තමාගේ විඤ්ඤාණයෙන්ම නිර්වාණ ධාතුව ස්පර්ශ කොට, නිර්වාණ ධාතුවේ සත්‍යතාව හෙවත් ඇති බව හෝ නැති බව තමා විසින්ම අත්දැකීමටත් උත්සහ ගතයුතුය.

බුද්ධ ධර්මය යනු ස්වභාව ධර්මය බැවින් නිවැරදිව දිනපතා එකදිගට පැය කිහිපයක් භාවනාවන් පුරුදු කරන්නාට ඉහත සඳහන් ප්‍රතිඵල මාස 6 ක් ඇතුළත සාමාන්‍යයෙන් ලැබෙන්නේය. සමාධි භාවනාවන්ගේ ප්‍රතිඵල මෙයටත් කලින් ලැබෙන්නේය. ඔහු විසින් සුදු වර්ණ සමාධි ආලෝකයද දකින්නේය. සත්‍ය ස්වභාව ධර්මය එසේ ප්‍රතිඵල ගෙන එන්නේය.

මේ ග්‍රන්ථයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උත්පත්ති ස්ථානය පිළිබඳ පරීක්ෂණ කරුණු සහ නිවැරදි දත්ත සහ නිවැරදි සාක්ෂි, නිවැරදි සාධක ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මේ ග්‍රන්ථය ඔබට හැකියාව ඇති පරිදි බෞද්ධයන් අතර හැකිතාක් බෙදාහරින්න. කරුණාකර මෙම පොත සම්පූර්ණයෙන්ම කියවීමට

සියලු දෙනා හට අවස්ථාව සලසා දෙන්න. ඒ වාගේම වැරදි දර්ශන ඇති මිත්‍යාදූෂිත පච්ඡාරයන් සහ ඔබ සමාන නොවන්න.

84000 ක් ධර්මස්කන්ධයෙන් සුළු ප්‍රමාණයක් මේ පොතේ ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉපදුනේ උතුරු ඉන්දියාවේ බව ඔප්පු කරන මෙහි දක්වා ඇති සාක්ෂි ගණන 100 කට අධිකවේ.

මෙයට ඉනාමළුවේ සද්ධානිස්ස හිමි සහ මහාවාරිය වීරරත්න.

(ත්‍රිපිටකයට පිවිසීම සඳහා මෙතන Click කරන්න. - <https://tipitaka.lk/sn-2-7-2-4>)

For non-commercial distribution only. - Free for republishing.

සත්‍ය:

(කරුණාකර මේ පොත අවසානය තෙක් බලන්න.)

වර්තමානයේ එක්තරා මිත්‍යා දෘෂ්ඨික මෝඩ පිරිසක් බුදුවරුන් වහන්සේගේ ජාතිකත්වය සොයමින් එහෙත් උන්වහන්සේගේ ඉගැන්වීම් අනුව ගමන් නොකරමින් වාසය කරනු පෙනෙයි.

● බුද්ධ ධර්මය ආගමක්ද? දර්ශනයක්ද? බුද්ධ ධර්මය ස්වභාව ධර්මයයි.

● බුදුවරයෙක් ඉපදුන රට වැදගත්ද? බුදුවරයෙක් ඇමරිකන් ජාතිකයෙක් වුවද, නේපාල ජාතිකයෙක් වුවද, චීන ජාතිකයෙක් වුවද, රුසියන් ජාතිකයෙක් වුවද බුද්ධිමතාට වැදගත් නැත. බුදුවරයෙක්ගේ ජාතිය වැදගත් වන්නේ නිව්ලර් වැනි උග්‍ර ජාතිවාදී මෝඩයින්ටයි.

වරෙක ඇමරිකානුවෙක්ද, වරෙක මුස්ලිම් ජාතිකයෙක්ද, වරෙක දෙවියෙක්ද, වරෙක තිරිසන් සතෙක්ද, වරෙක අමනුෂ්‍යයෙක්ද, වරෙක රජෙක්ද, වරෙක ස්ත්‍රියක්ද, වරෙක පුරුෂයෙක්ද, වරෙක චීන ජාතිකයෙක්ද, වරෙක ඕප්පාතිකයෙක්ද, වරෙක බ්‍රහ්මයෙක්ද, වරෙක මිනිසෙක්ද, වරෙක පතුවෙක්ද, වරෙක නිරි සතෙක්ද, වරෙක රුසියානුවෙක්ද වන්නේය... එබැවින් ජාතියෙන් කවර අර්ථයක්ද? ධර්මයම විශ්වයේ ශ්‍රේෂ්ඨවේ.

සත්වයා මැරෙන්නේය. කළ කර්මයන්ට, අවසන් සිතුවිල්ලට සුදුසු ආත්මභාවයක් ලැබෙන්නේය. ඔහු හා යන රටක් නැත. ඔහු හා යන ජාතියක්ද නැත... එබැවින් ජාතියෙන් කවර අර්ථයක්ද? ප්‍රඥාවම විශ්වයේ ශ්‍රේෂ්ඨවේ.

● දිවැසින් ස්වර්ගයේ සිට පංච මහා බැලුම් බලනා බෝධිසත්වයෙක් සර්වඥතා ඥානය හෙවත් සම්බුද්ධත්වය ලැබ ධර්මය පහසුවෙන් ලෝකයේම පැතිරයාම සඳහා තෝරාගන්නේ දූපකක්ද මහාද්වීපයක්ද? මහාද්වීපයකි.

● දිවැස නැති පුද්ගලයෙක් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උත්පත්ති ස්ථානය ගැන කියන විකාර කථා පිළිගත හැකිද? එසේ පිළිගත නොහැක.

ඉන්දියාවේ ඇති අප්‍රමාණ බෞද්ධ නටබුන් කැමති ඕනෑම අයෙකුට අන්තර්ජාලය තුළින් නැරඹීමට හැකිය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉන්දියාවේ උපන් බවට 84000 ක් ධර්මස්කන්ධයන් ඇති අභිධර්ම පිටකය, සූත්‍ර පිටකය, විනය පිටකය සාක්ෂි දරති. ඉන්දියාවේ විවිධ ස්ථානවල නම් සහ ඉන්දියාවේ විවිධ රජවරු බුදුරජාණන් වහන්සේ සමඟ කළ සාකච්ඡාවන්ද සඳහන් වෙති. මේ 84000 ක් බුද්ධ ධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කරන්නෝ මිත්‍යා දෘෂ්ටිකයෝය. ත්‍රිපිටකය ඉගෙනගැනීමට අන්තර්ජාලයෙන් දැන් ඔබට හැකියාව ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ ලංකාවේ ඉපදුනා කියන අයට එම කර්මයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුඛ පිළිකාවෙන් මරණයට පත්වන්නට සිදුවන්නේය.

යමෙක් මුනිවරුන්ට අපහාස කරමින් බණ්ඩිද, මුඛයෙන් පාප කර්ම කරන්නේද, නිතර පරුෂ වචනයෙන් අනුන්ට බණ්ඩිද, ධර්මය විකෘති කරන්නේද, මේවාට සමාන පව්කම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස මුඛ පිළිකාව දායාදය ලෙස ලබන්නේය.

යමෙක් අනුන්ගේ නිරුවත බලා සතුටුවෙයිද, කාමුක නැටුම් ආදිය බලයිද, ආලෝකය විනාශ කරයිද, ඇස්, දැනුම හෝ බුද්ධිය විනාශ කරයිද, අනුන්ගේ දියුණුව දකිනවිට ඊර්ෂ්‍යා කරයිද, අසභ්‍ය දර්ශන

බලයිද, අනුන් දෙස රාගයෙන් බලයිද, ඇසින් පාප කර්ම කරයිද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස අක්ෂි රෝග ලබන්නේය.

යමෙක් මත්පැන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේද, සදාචාර විරෝධී ක්‍රියා කරන්නේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බලය සහ බුද්ධිය රහිත දුර්වලයෙක් වන්නේය.

යමෙක් ධ්‍යානයට සමවදින්නේද, හෙතෙම බ්‍රහ්මයෙක් වන්නේය.

යමෙක් මස් පිණිස සතුන් ඇති කරන්නේද, කුකුලන් - ඵලු - බැටලු - හරක් මරන්නේද, ඉස්සන් ගොවිපලවල් කරන්නේද, මසුන් මරන්නේද, රැකියාවට සත්වයෝ විනාශ කරන්නේද, අධර්ම රැකියා කරන්නේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අවාසනාවන්ත මරණයක් දායාදය ලෙස ලබන්නේය.

යමෙක් අධි ලෝභී තැනැත්තෙක් වේද, දන් දෙන අය එයින් වළක්වන්නෙක් වේද, ධර්මයේ දන් දීම පිළිබඳ සඳහන් කරුණු වලට විරුද්ධ කරුණු දක්වා සත්වයෝ නොමඟ යවයිද, ත්‍යාගවන්තයෙක් නොවේද, දන් දීමට විරුද්ධ මනසින් හැසිරේද, මසුරෙක් වේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, ඔහුගේ ධනය අතුරුදහන් වන්නේය.

යමෙක් අවංක නොවේද, නිතර බොරු කියයිද, වංචාකාරී ක්‍රියාවන් කරයිද, මහජනතාව රවටයිද, සෘජු උතුම් ගතිගුණ නැති අයෙක් වේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ස්ත්‍රී දරුවන් ලබන්නේය.

යමෙක් ආලෝකය දන් දේද, දැනුම හෝ බුද්ධිය දන් දේද, පහන් දන් දේද, ගුරුවරයාට අගෞරව නොකරයිද, මුනිවරුන්ට ගෞරව කරයිද, ඇස් දන් දේද, ධර්මයට ගෞරව කරයිද, අධ්‍යාපනය දන් දේද,

භාවනා වඩයිද, මුනිවරුන්ගේ ප්‍රඥාවට ප්‍රසංශා කරයිද, මේවාට සමාන පින්කම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස අධි තීක්ෂණ ප්‍රඥාව ලබන්නේය.

යමෙක් අධිකව ත්‍යාග දන් දේද, ගරු කළ යුත්තාට ගරු කරයිද, ශීලය ආරක්ෂා කරයිද, මුනිවරයෙක්ට ආසනයක් දෙන්නේද, මේවාට සමාන පින්කම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රජකම ලබන්නේය.

යමෙක් අධික රාගයෙන් ස්ත්‍රීන් හෝ පුරුෂයන් ආශ්‍රය කරයිද, කුණු ජීවිතයක් ගත කරයිද, කාමයේ වරදවා හැසිරේද, අශික්ෂිත අසභ්‍ය වැඩ කරයිද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ලාදුරු රෝගියෙක් වන්නේය.

යමෙක් අභ්‍යන්තරයේ පාප ධර්ම සහවා බාහිරට ගුණවතෙක් ලෙස පෙනී සිටින්නේද, මෙයට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කොකෙක් වන්නේය.

යමෙක් ද්වේෂ මනසින් ජීවත් වන්නේද, ධර්මය විහිළුවට ගන්නේද, ධර්මයට අපහාස කරයිද, අනුන්ට ද්වේෂ කරයිද, ධර්ම ග්‍රන්ථ පුව්ච්චන්නේද, වෛත්‍ය විනාශ කරයිද, ධර්මය විනාශ කරන්නේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස ශරීරයේ මධ්‍යම කොටසින් පිළිකා රෝගයක් ලබන්නේය.

යමෙක් කර්ම ක්ෂය කිරීමේ චේතනාව සමඟ සම්බන්ධවූ පුණ්‍ය කර්ම කරන්නේද, හෙතෙම කර්මය ක්ෂය කරන්නේය.

යමෙක් මුනිවරුන්ට අගෞරව කරන්නේද, එම පාප කර්මයේ විපාකයක් ලෙස ස්ත්‍රීන්ට පරාජය වන්නෙක් හෝ ස්ත්‍රීයක් යටතේ සිටින්නෙක් වන්නේය.

යමෙක් ඕපාදුප අසන්නට ආශා කරයිද, අනුන්ගේ වැරදි කියන විට අසන්නට ආශා කරයිද, අනුන්ගේ ඕපාදුප කියවයිද, අනුන් පිළිබඳ නින්දා අගෞරව අසන්නට ආශා කරයිද, අශික්ෂිත ගීත අසයිද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස කතේ රෝග දායාදය ලෙස ලබන්නේය.

යමෙක් දානය, ගීලය, භාවනාව නමැති පුණ්‍ය ක්‍රියා වර්ග 3 නිතර පුරුදු පුහුණු කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ස්වර්ගයේ දෙවියෙක් වන්නේය.

යමෙක් පිරිස් බිඳවන්නේද, දුෂ්ට මනසින් දෙදෙනෙකු වෙන් කරන්නේද, කේලාම් කියන්නේද, අනුන්ගේ සමගීය නැති කරන්නේද, කොටස් වෙන් කරන්නේද, හේදය සාදන්නේද, මේවාට සමාන පවිකම් කරන්නේද, හෙතෙම එහි එක් කර්ම විපාකයක් ලෙස පක්ෂපාතී විශ්වාසවන්ත මිතුරන් නොලබන්නේය.

එබැවින් තම තමා කරන කර්මයන්ගේ විපාක තමාටම කවදා හෝ ලැබෙන බව මතක තබාගත යුතුයි... එබැවින් පදය පරම කරගන්නා පද පරම පුද්ගලයෙක් නොවී අර්ථය සැලකීමට දක්ෂ විය යුතුය.

■2 - 7 බ්‍රාහ්මණධර්මික සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 2. වූල වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවන නම්වූ අනේපිඬු සිටුවුණු අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. ඉක්බිත්තෙන් කොසොල් දනවූ වැසි ජරාවෙන් ජීර්ණවූ වැඩි මහලුව තෙවන වියට පැමිණි පිළිවෙළින් පැසුළු වියට පැමිණි බොහෝ බ්‍රාහ්මණ මහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීයහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්

පසෙක හුන් ඒ බ්‍රාහ්මණ මහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙකල්හි බමුණෝ පැරණි බ්‍රාහ්මණ යන්ගේ බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහිලා පැණෙත් දැ?යි.

බ්‍රාහ්මණයෙනි, මෙකල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ පැරණි බ්‍රාහ්මණයින්ගේ බ්‍රාහ්මණ ධර්මයන්හී නොපැණෙත් මැයි.

ඉදින් හවත් ගෞතමයන් වහන්සේට නොබර නම්, හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අපට පැරණි බ්‍රාහ්මණයන්ගේ බ්‍රාහ්මණ ධර්ම වදාරණ සේක් නම් මැනැවි.

බ්‍රාහ්මණයෙනි, එසේනම් අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු. දෙසන්නෙමි.

“හවත්නි, එසේය” යි ඒ බ්‍රාහ්මණ මහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණු වදාල සේක.

286. සීල සංයමයෙන් සංයතවූ ඉන්ද්‍රිය සංවරයන් තපස්විච්ඡ පෞරාණික සෘෂිවරු වූහ. ඔවුහු පංච කාම ගුණ හැර දමා ධ්‍යාන වඩමින් ආත්ම අර්ථයේ හැසුරුණාහ. (ඉතාමත් ඇත අතීතයේ සෘෂිවරුන් බ්‍රාහ්මණ යන වචනයෙන් හැඳින්වූ බව)

287. තවද අතීත බ්‍රාහ්මණයන්ට සිවුපාවෝ නොවූහ. අමුරන්ද නොවීය. ධාන්‍යද නොවීය. ස්වකීය වේද මන්ත්‍ර අධ්‍යනය කොට ඇති වූහ. (අනුන්ට ඉගැන්වීමෙන් තමන්ට ලැබෙන ධනය හා වී ආදී අස්වැන්නෙන් සැහීමට පත්වූහ) මෙත්තා කරුණා මුදිතා උපේක්ෂා බ්‍රහ්මනිධිය රැකියහ.

288. ඔවුන් උදෙසා යම් බතක් පිළියෙළ කරන ලද්දේ දොරටුවෙහි එළවා තබන ලද විද, එය සැදැහැයෙන් පිළියෙළ කරණ ලද්දේ, පිඩු සොයනවුනට දීම සඳහා යයි සිතූහ. (සුඵ දෙයින් සැහීමට පත්විය)

289. උපකරණයන්ගෙන් සමෘද්ධවූ ඒ දනවු රටවැස්සෝද නන් පැහැයෙන් රඳනා ලද වස්ත්‍රවලින්ද සයනාසනයන්ගෙන් හා ආවාසයන්ගෙන්ද පුදමින් බ්‍රාහ්මණයන්ට නමස්කාර කළහ.

290. බ්‍රාහ්මණයෝ, වධයට නුසුදුසු සහ අනුන් විසින් නොදිනිය යුතු සහ ධර්මයෙන් රක්තා ලද්දාහු වූහ. හැමකල දොරටුවෙක්හි කිසිවෙක් කිසි ලෙසෙකිනුදු ඔවුන් නොවැළැක්වූහ.

291. ඔවුහු අටසාළිස් වසරක් (අවුරුදු හතළිස් අටක්) කුමර බඹසර වුසූහ. තවද පෙර බ්‍රාහ්මණයෝ විවිධ විද්‍යා අධ්‍යනය හා සිල් රැකීමද කළහ.

292. බ්‍රාහ්මණයෝ අනුන්ගේ භාර්යාවෝ වෙත නොගියහ. ඔවුහු අඹුවන් මිළට නොගත්හ. අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රේමයෙන් කැමැත්තෙන් සමග සංවාසයමැ කැමැති වූහ.

293. බ්‍රාහ්මණයෝ නියමිත සෘතුකාලයෙහි මුත් සෘතුවෙන් මිදුනු අඹුව වෙත අතරතුර මෙවුන්දමට නොගියහ.

294. පෞරාණික බ්‍රාහ්මණයෝ මෙමථන චිරතිසඬ්ඛ්‍යාත බ්‍රහ්මචර්යාවද, ශීලයද, සෘජු අවංක බවද, මෘදු බවද, කාමයන්ගෙන් වෙන්වීම සංඛ්‍යාත තපස් රැකීමද, ආත්ම දමනයද, කරුණා පූර්වභාගයවූ අවිහිංසාවද, ක්ෂාන්තිය හෙවත් ඉවසීමද, වර්ණනා කළහ.

295. ඔවුනට ශ්‍රේෂ්ඨවූ දෘඩපරාක්‍රම ඇති යම් ඒ බ්‍රහ්මයෙක් විද හේත් සිහිනෙනුදු මෙවුන්දමට නොගියේය.

296. මෙලොවහි ඔහුගේ චුතය අනුව හික්මෙන්නාවූ නුවණැත්තෝ බබ්සර ශීලයද ක්ෂාන්තියද යන කරුණු වලට ප්‍රසංශා කළහ.

297. සහල්ද යහන්ද ඇදුම්ද ගිතෙල්ද තලතෙල්ද ඉල්ලා ධර්මයෙන් රැස් කොට එයින් ඔවුහු දන් දීම හෙවත් යාග කළහ. යාගයක් එළැඹි කල්හි ඔවුහු හරකුන් පුමුබ ප්‍රාණීන් නොවැනසූහ.

298. මවුද පියාද බෑයාද අන් නෑයෝද යම්බඳු වෙන් නම්, ඒ ආකාරයෙන්ම යම්කුන් තුළ බෙහෙත් හටගනී නම්, ඒ ගවයෝ අපගේ පරම මිතුරෝ වෙති.

299. මේ ගවයෝ වනාහි ආහාර දෙන්නෝද බල දානය කරන්නෝද වර්ණය දෙන්නාහුද එසේම සැප දෙන්නාහුද වෙති. මේ කරුණ දැන ඔවුහු ගවයෝ නොමැරූහ. (යම් ආකාරයකින් පස්ගෝරස වළඳනවිට කුසගින්න සංසිදේ. සවිය වඩයි. සිරුරු සම පැහැපත් වේ. සිරුරෙහි, මනසෙහි සුවය ඇතිවේ.)

300. සිවුමැලිවූද ආරෝහ පරිණාහ සඩ්ධායා මහ සිරුරු ඇත්තාවූද යහපත් ශරීර වර්ණයක් ඇත්තාවූද, සම්පත් ඇත්තාවූද, කටයුතු නොකටයුතු දෙකෙහි උත්සාහවත්වූද බ්‍රාහ්මණයෝ සිය ධර්මයන්ගෙන් යම්තාක් ලෝකයෙහි පැවැතියාහු නම්, ඒ තාක් මේ බ්‍රාහ්මණ ප්‍රජාව සැපයට පත්වූය.

301. 302. අතිශයින් ස්වල්පමාත්‍රවූ පංච කාම ගුණද, රජවරුන්ගේ සම්පත්තියද මොනොවට සැරහුනු ස්ත්‍රීන්ද ආජාතීය අසුන් යෙදූ මොනොවට කරණලද විසිතුරු මැහුම් ඇති වාහනද, කොටස් විසින් මැනූ බෙදූ නිවෙස්ද, දැක (පසුව) ඔවුන්ගේ විපර්යාසය සිදුවිය.

303. ගව රංචුවලින් ගැවසිගත්තහුද, උතුම් ස්ත්‍රී සමූහයාගෙන් යුක්තවූද මහත්වූ මනුෂ්‍ය හොගසම්පත් පහමින් බ්‍රාහ්මණයෝ බෙහෙවින් ලෝහ කළහ.

304. ඒ නිමිති කොට ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ (ව්‍යාජ) වේද මන්ත්‍ර ගොතා ඒ ඔක්කාක රජු වෙත එළැඹියහ. යුෂ්මතා අනාගතයෙහි බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තෙක් වන්නෙහි, යුෂ්මත්හුගේ බොහෝවූ වස්තුව දානවිෂයෙහි යොදන්න. යුෂ්මත්හුගේ මහත්වූ ධනය දාන විෂයෙහි යොදන්න. (වේදය වෙනස් කර, සුදුසු ලෙස පැවති දැහැමි පැරණි වේද ගාථා ඉවත්කොට, අයුතු පරිදි බොරු ගාථා සකසා)

305. ඉන්පසු බ්‍රාහ්මණයන් විසින් කරුණු ගත්වන ලද මහාරට්ඨී රජ අශ්වමේධයද පුරුෂමේධයද සම්මාපාසයද, වාජපෙයායද නිරග්ගලයද යන මේ ප්‍රාණීන් නසා කරවන යාගයන් කරවා බ්‍රාහ්මණයන්ට ධනය දුන්නේය.

306. 307. ගවයන්ද, යහන්ද, වස්ත්‍රද, මොනොවට සරසන ලද ස්ත්‍රීන්ද, මොනොවට පිළියෙළ කරණලද විසිතුරු පලස් හා ආජාතීය අසුන් යෙදූ රියද, මොනොවට කොටස් විසින් බෙදන ලද මනරම් නිවෙස්ද, නොයෙක් ධාන්‍යයෙන් පුරවා බ්‍රාහ්මණයන්ට වස්තුව දුන්නේය.

308. එහිදී ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ ධනය ලැබ වස්ත්‍ර සන්නිධිය හෙවත් වස්ත්‍ර ගොඩවල් එකතු කර තැබීම රුචිකළාහුය. ආශාවට බැස්සාවූ ඔවුනට තෘෂ්ණාව බෙහෙවින් වැඩුනේය. ඔවුහු එහිදී (සත්‍ය නොවන බොරු) වේද මන්ත්‍ර ගොතා ඔක්කාක රජු වෙත නැවත එළැඹියහ.

309. ජලය හා පෘථිවියද අමුරන් හා ධන ධාන්‍යද යම්බඳු වේ නම් මිනිස්නට ගවයෝද එබඳු වෙති, ඒ වනාහි ප්‍රාණීනට ජීවනෝපකරණයෙකි. යුෂ්මතාගේ බොහෝවූ වස්තුව යාගයෙහි යොදව, යුෂ්මතාගේ බොහෝවූ ධනය දන් දෙවයි කීහ.

310. එවිට බ්‍රාහ්මණයන් විසින් කරුණු ගත්වනලද මහාරට්ඨී වූ රජ තවත් නොයෙක් සියදහස්ගණනක් ගවයින් යාග සඳහා මරා දැමීමේය.

311. කළ පුරා කිරි දොවන හීලෑවු එළුවන් බඳුනු ගව දෙන්නු පයිනුදු අහනුදු අත්කිසිවකිනුදු අනුන් නොපෙළන්මය. රජ ඔවුන් අහෙන් ගෙණ ආයුධයෙන් ගසා මැරිය.

312. එකල්හි දෙවියෝද බ්‍රහ්මයෝද ඉන්ද්‍රයාද අසුර රාක්ෂසයෝද “යම් හෙයෙකින් ගවයා කෙරෙහි සැත් හෙළි (මැරී) ද එහෙයින් අධර්මය උපනැ”යි හැඬූහ. (බොහෝ කළකිරුණු බවයි)

313. පුරාණයේ ආශාවයැ කුසගින්නයැ ශරීරය දිරිමයැ යන රෝග තුනක් පමණක්ම වූහ, සත්වයින්ට හිංසා කිරීමේ කර්මය හේතු කොට ගෙණ ඒ තුන, අටඅනුවකට (98) පැමිණියේය.

314. සත්වයින්ට හිංසා කිරීම යන යමෙක් ඇද්ද, යාගකරන්නෝ යමක් හේතු කොට ගෙන ධර්මයෙන් පිරිහෙත්ද ඒ මේ පැරණි අධර්මය තුන් කාය දුශ්චරිතයනට ඇතුළත් එකක් විය. (ශරීරයෙන් සිදුවන පවකි)

315. යම් යාගයෙක්හි ජනයා මෙසේ සත්ව සාතන යාජකයකු දක්නේද, ගරහන්නේද, මේ පැරණි ලාමක ධර්මය මෙසේ නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද්දේවේ.

316. 317. (එයින් පසු) මෙසේ ධර්මය විකෘතිවූ කල්හි ශුද්‍රයෝද වෛශ්‍යයෝද බෙහෙවින් බෙදුනේය. බොහෝ රාජකීය ක්ෂත්‍රියයෝද බෙදී ගියහ. බිරිඳ විසින් ස්වාමී පුරුෂයා හෙළා දුටුවාය. ක්ෂත්‍රියයෝද බ්‍රාහ්මණයෝද වෙනත් ගෝත්‍රයෝද තම ජාති සිරිත් නොසලකා කාමයන්ගේ වසභයට ගියේය. (තවදුරටත් ලෝකයේ ගුණ ධර්මයන්ගේ පිරිහීම සිදුවීම)

මෙසේ වදාළ කල්හි ඒ බ්‍රාහ්මණ මහසල්හු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට මෙසේ සැළ කළාහුය: “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිකුරු වූවක් උඩුකුරු කරන්නේ හෝ වස්ත්‍ර ලද්දක් විවෘත කරන්නේ හෝ මංමුළාවකට මග කියන්නේ හෝ “ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නාහුය”යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නෝ හෝ යම්සේ නම් එසෙයින්ම භවත්

ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේය, මේ අපි භවත් ගෞතමයන් වහන්සේද ධර්මයද හික්මු සඬ්ඝයාද සරණ යමු. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උචසුන් කොට දරණ සේක්වා.

එක්තරා බුද්ධ වචනයක්:

“.....මහණෙනි, ‘වස්ත්‍රය හෝ හිස හෝ ගිනි ඇවිලගත් කල්හි පුද්ගලයෙක් විසින් කුමක් කළයුතුද?’ ස්වාමීනි, වහන්ස, වස්ත්‍රය හෝ හිස හෝ ගිනි ඇවිලගත් කල්හි ඒ වස්ත්‍රයම හෝ හිසම හෝ නිවීම පිණිස අධිමාත්‍ර කැමැත්තෙන් අධික උත්සාහය කළයුතුය. මහණෙනි, ගිනි ඇවිලගත් වස්ත්‍රය හෝ හිස හෝ නොසලකා, ඒ ගැන නොසිතා, අවබෝධ නොකළ චතුර් ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කරනු පිණිස අධිමාත්‍ර කැමැත්තෙන් අධික උත්සාහය කළයුතුය....” (වෙල සූත්‍රය – මජ්ඣිම නිකාය)

4. පූෂ්ප වර්ගය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ධම්මපදපාළි > 4. පූෂ්ප වර්ගය

(44) 1. කවරෙක් ආත්මභාවය සංඛ්‍යාත මේ පෘථිවිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දැන ගන්නේද? දිව්‍යලෝකය සහිතව මේ මිනිස් ලොවත් සතර අපායත් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දැන ගන්නේද? කවරෙක් දක්ෂ මල්කරුවකු මල් නෙලන්නාසේ සත්ත්ව බෝධි පාක්ෂික ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නේද?

(45) 2. සත්වදැරුම් ශෛක්ෂ (රහතන් වහන්සේ හැර අනෙක් සර්වඥ ශ්‍රාවකයෝ) තෙම මේ පෘථිවිය (මෙකැන ආත්මභාවයට උපමාය) ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමේ කටයුත්ත කරන්නේය. (කරමින්

පවතින්නේය) දෙව්ලොව සහිතව මේ මිනිස්ලොව හා අපායලෝකයන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන්නේය. ගෛක්ෂ තෙම (භාවනාවේ නියුතු හෙතෙම) දක්ෂ මල්කරුවකු මල් නෙලන්නාක් මෙන් සත්තිස් බොපැකිදහම් පසක් කරන්නේ ය.

(46) 3. මහණ තෙමේ මේ ශරීරය පෙණ පිඩක් වැනි යැයි දැන, මේ කය මිරිඟුවක් බඳු යැයිද දැන ගන්නේ, මාරයාගේ ප්‍රපුෂ්පකයන් (ත්‍රෛභූමක වෘත්තය - කාම ලෝක, රූප බ්‍රහ්ම ලෝක, අරූප බ්‍රහ්ම ලෝක) ආර්යා මාර්ගයෙන් විනාශ කර මෘත්‍යුමාරයාට අවිෂය වූ අමෘත මහා නිර්වාණයට පැමිණෙන්නේය.

(47) 4. මල් කඩන්නෙකු මෙන් පංච කාම මල් සොයන, විවිධ කාමගුණයන්හි ඇලුණු සිතැති සත්ත්වයා, නිදන ගම්වැසියන් මුහුදු කරා ගෙන යන ගැඹුරු මහා චතුරක් මෙන්, මෘත්‍යුමාර (මෙතැන මරණයට උපමාය) තෙම අපාය සංඛ්‍යාත මුහුදට ගෙන යයි.

(48) 5. මල් නෙලන්නකු මෙන් පස් කම් ගුණ නැමැති මල් සොයන, විවිධ කාමගුණයන්හි ඇලුණු සිතැති, කාමයන්හි සැහීමට නොපැමිණියාවූම සත්ත්වයා මරයා තෙමේ සිය වශයට පමුණුවයි. (වසඟයේ පවත්වයි)

(49) 6. යම් සේ බමරෙක් මලද පැහැයද ගන්ධයද නොනසමින් මල්රස (පැණි) පමණක් ගෙන නැගී යේද, එපරිද්දෙන්ම මුනිවරයා තෙමේ ගමෙහි හැසිරෙන්නේය.

(50) 7. මෙරමාගේ පරොස් බස් (අනුන්ගේ බැණුම් අපහාස) මෙතෙහි නොකරන්නේය (නොකටයුතුය). මෙරමා කළ නොකළ දුසිරි සුසිරි නොබලන්නේය. තමා කළ දුසිරිද නොකළ සුසිරිද බලන්නේය (අනුන්ගේ වැඩ නොබලා තමාගේ වැඩ, පින්, පව් බැලිය යුතු).

(51) 8. සිත්කලු, මනා පැහැසටහන් ඇති, සුවඳ නැති මල් යම්සේද, එසේම නිවැරදිව දෙසන ලද ත්‍රිපිටක බුද්ධචරිතය නොකරන්නහුට (ඇසීම, ඉගැනීම, දැරීම, පිළිපැදීම නොකරන්නහුට) නිෂ්ඵලවේ.

(52) 9. සිත්කලු මනා පැහැති සුවඳැති මල යම්සේද, එසේම මනා කොට දෙසන ලද ත්‍රිපිටක බුද්ධචරිතය, එය කරන්නහුට සඵල වේ.

(53) 10. දක්ෂ මාලාකාරයෙක් මල් රැසකින් යම්සේ බොහෝ මල්දම් කරන්නේද, එසේම උපන් සත්ත්වයා විසින් බොහෝ කුසල් කටයුතු.

(54) 11. මල්සුවඳ උඩු සුළඟට නොයෙයි. සඳුන් තුවරලා සිනිද්ද බෝලිද්ද සුවඳද උඩු සුළඟට නොයෙයි. බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන්ගේ සිල් ආදි ගුණසුවඳ උඩු සුළඟට යෙයි. සත්පුරුෂයා ගුණසුවඳින් සියලු දිගුන් පැතිර හමයි.

(55) 12. සඳුන් තුවරලා මානෙල් දැසමන් යන මෙකී සුවඳ දැ අතුරෙහි බුද්ධාදීන්ගේ සිල් සුවඳම උතුම්ය.

(56) 13. තුවරලා සඳුන් පිළිබඳ යම් සුවඳෙක් වේද, ඒ මේ සුවඳ ස්වල්පමාත්‍ර එකෙකි. සිල්වතුන්ගේ යම් උතුම් ගුණසුවඳෙක් වේද, එය දෙවියන් මිනිසුන් අතුරෙහිද හමයි.

(57) 14. පිරිපුන් සිල් ඇති, සිහියෙන් යුතු වාසය කිරීම් ඇති, මනා කොට චතුර් ආර්ය සත්‍ය දැන සියලු කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුනු ඔවුන් ගිය මහ මාරයා තෙමේ නොදනී.

(58) 15. මහා මාර්ගයේ බහා ලන ලද කසල ගොඩක සුවඳැති සිත්කලු පියුමෙක් යම්සේ හටගැනේද,

(59) 16. එසේම, කුණුගොඩක් බඳුනු නුවණ නැති පෘතග්ජන ලෝචැස්සා කෙරෙහි උපන්, සර්වඥ සමාක්සම්බුද්ධයන්ගේ ශ්‍රාවක

(මෙතැන රහතන්වහන්සේ සඳහන්) තෙම ප්‍රඥායෙන් සෙස්සන් ඉක්ම බබලයි....

අශෝක අධිරාජයා:

අශෝක අධිරාජයා ඉන්දියාවේ වාසය කළ රජෙකි. 3 වන මෞර්ය අධිරාජයා වූ මේ රජු විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන තොරතුරු සඳහන් කොට කුලුනු (**Pillars of Ashoka**) පිහිටවා ඇත. එම කුලුනු වල සියලු විස්තර ඡායාරූප සහ විඩියෝ දර්ශන සහිතව ඔබට අන්තර්ජාලයෙන් නිවසේ සිට නැරඹිය හැකිය. මේ කුලුනු ඉන්දියානු කලාපය තුළ විවිධ ප්‍රදේශ වල පිහිටා ඇත.

King Ashoka, popularly known as Ashoka the Great, was the third Mauryan Emperor of Magadha in the Indian subcontinent during c. 268 to 232 BCE.

අශෝක අධිරාජයා වන්දනාදායක මෞර්ය රජතුමාගේ මුණුබුරෙකි. පසු කලෙක මෞර්ය අධිරාජ්‍ය බවට පත්වූයේ මගධ අධිරාජ්‍යයයි.

මේ කුලුනු සියල්ල පිහිටා ඇත්තේ අතීතයේ බෞද්ධ විහාරස්ථාන තිබුණු තැන්වලයි. ප්‍රධාන කුලුනු ඉන්දියාවේ උත්තර ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේත්, බිහාර් ප්‍රාන්තයේත්, හරියානා ප්‍රාන්තයේත්, මධ්‍ය ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේත් පිහිටවා ඇත.

King Ashoka was the third emperor of the Mauryan dynasty, grandson of its founder Chandragupta and son of the second emperor, Bindusara. Upon Bindusara's death, Ashoka and his brothers engaged in a war of succession, and Ashoka emerged victorious after several years of conflict.

කාලිංගය යටත් කිරීම සඳහා කරනු ලැබූ යුද්ධය පිළිබඳ අශෝක අධිරාජයාගේම වචන වලින් මෙසේයි: “රාජාභිෂේකයෙන් 8 වන

අවුරුද්දේදී කාලිංග රට යටත් කරන ලදී. මිනිසුන් එක්ලක්ෂ පනස්දහසකට උන්හිටි තැන් අහිමි විය, ලක්ෂයක් මිනිසුන් මරා දමන ලදී, සහ තවත් බොහෝ ප්‍රමාණයක් විනාශවිය....”

එම අශෝක අධිරාජයා විසින් පිහිටවන ලද කුලුනු පිළිබඳ සුළු තොරතුරු කිහිපයක් ඔබගේ දැනගැනීමට මෙහි සටහන් කරන්නෙමු. වැඩි විස්තර අවශ්‍ය අය අන්තර්ජාලයෙන් කුලුනු පිළිබඳ විස්තර දැනගත යුතුයි.

අශෝක අධිරාජයා ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේ පමණ කාලයේ (ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නට පෙර කාලයේ) සිටි අයෙකි. එනම් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයෙන් ශත වර්ෂ 3 කට පමණ පසු. (එනම් වසර 300)

1) දිල්ලි ටොප්‍රා අශෝක කුලුන. (Topra Ashokan Pillar)

ඉන්දියාවේ දිල්ලියේ පිහිටා ඇති කුලුනකි. යම්නා නගරයේ සිට බටහිරට කිලෝමීටර් 14 ක් සහ රාදවුර් සිට කිලෝමීටර් 14 ක් දුරින්ද පිහිටා ඇත, වන්දිගා සිට දුර කිලෝමීටර් 90 කි.

2) දිල්ලියේ වෙනත් අශෝක සෙල් ලිපි. (Ashokan Edicts in Delhi)

දිල්ලියේ බොහෝ අශෝක සෙල්ලිපි පිහිටා ඇත. බහපුර් සෙල් ලිපිය එයින් එකකි. මෙය ශ්‍රී නිවාසපුරියේ බහපුර් ගම්මානයට ආසන්නයෙන් දකුණු දිල්ලියේ පිහිටා ඇත. මෙය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර වලින් ලියා ඇති ශිලා ලේඛනයකි. බහපුර් සෙල් ලිපියේ දැක්වෙන එක වාක්‍යයක් මෙසේය: “දෙවියන්ට ප්‍රියවූ මහ රජපුරුවන් වහන්සේ මෙසේ කියයි: මම ගිහි උපාසකයෙක් බවට පත්වී අවුරුදු දෙකක් ගතවී ඇත....” තවද දිල්ලි මීරූට් අශෝක කුලුනද (Delhi-Meerut pillar) දිල්ලියේ පිහිටා ඇත.

3) සන්කිස්ස කුලුන. (Sankisa Ashokan Pillar)

සන්කිස්ස උත්තර ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ, ෆාරුක්කාබාද් දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත. සන්කිස්ස හෙවත් සංකස්සපුර කන්පුර ගුවන්තොටුපොළේ සිට කිලෝමීටර් 250 ක් දුරින් පිහිටා ඇත. මෙහිදී අශෝක කුලුනු දක්නට ඇත. මෙහි ස්වර්ග ලෝකයේ සිට බුදුරජාණන් වහන්සේ පෘථිවියට වඩිනා විට දකුණු කකුල මුලින්ම පොළොවේ ස්පර්ශවූ ස්ථානයේ අතීතයේ පූජනීය වස්තුවක් ඉදිකර ඇත. එය දැනුණු දක්නට තිබේ. අශෝක අධිරාජයා විසින් මෙහි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ස්වර්ගයේ සිට පැමිණීම උදෙසා චෛත්‍යක්ද ඉදිකරන ලද අතර, එය දැනුත් දක්නට තිබේ.

4) සාංචි. (Sanchi, Madhya Pradesh Ashokan Pillar)

ඉන්දියාවේ මධ්‍ය ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ සාංචි නගරය පිහිටා ඇත. මෙහි ඇති සුවිශේෂ චෛත්‍ය අශෝක අධිරාජයා විසින් ඉදිකරන ලදී. මෙය දැනුත් ඔබට දකින්නට හැකිය. සාංචි වල චෛත්‍ය 102 ක් ඇති අතර ඒවායින් දෙකක් සාරිපුත්ත මහ රහතන් වහන්සේගේත් මහා මොග්ගල්ලාන මහ රහතන් වහන්සේගේත් ධාතුන් වහන්සේලා නිධන් කර තැනූ ඒවායි. සාංචි වලද අශෝක කුලුනක් ඇත. සාංචි අශෝක කුලුනේ (Sanchi Ashokan Pillar) වාක්‍ය කිහිපයක් මෙසේයි: “....භික්ෂූන් වහන්සේලාට සහ භික්ෂූනීන් වහන්සේලාට මාර්ගය නිවැරදිව දේශනා කර ඇත. යම් තාක් මාගේ දරු මුණුබුරන් ආඥාව දරයිද, යම් තාක් සූර්යයා සහ චන්ද්‍රයා පවතියිද, බුද්ධ ශාසනයේ හේද ඇති කරන්නාවූ භික්ෂූන් සහ භික්ෂූනීන් සුදු වර්ණ ඇඳුම් අන්දවා ශාසනයෙන් බැහැර කළ යුතුය. කුමක් මාගේ කැමැත්ත වන්නේද? සංඝයා සමගිව බොහෝ කාලයක් පවතීවා යන්නයි...” මෙම අශෝක කුලුනේ උස අඩි 42 කි. තවද සාංචිවල බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද විවිධ ජාතක කතාද, බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් කරන ලද විවිධ සාධි ප්‍රාතිහාර්ය පෙන්වීම්ද, බුදුරජාණන් වහන්සේ වෙත මාර දිව්‍ය පුත්‍රයාගේ දූවලා

වන දිව්‍යාංගනාවන්ගේ පැමිණීමද, සර්වඥයන් වහන්සේගේ ධාතුන් සඳහා රජවරු යුද්ධ කිරීමට සූදානම් වීමද, රජවරුන් විසින් කුසිනාරා නගරය (Kushinagar) හමුදා සෙබළුන් සමඟ වටකිරීමද කැටයම් කපා කැටයම් මගින් දක්වා ඇත. තවද සාංචිවල බොහෝ බෞද්ධ විහාරස්ථාන වල නටබුන්ද දකින්නට ඇත.

5) අලහබාද් කුලුන. (Allahabad Pillar)

ඉන්දියාවේ උත්තර් ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ ප්‍රයාගරාජ් වල (Prayagraj) මෙය පිහිටා ඇත. අලහබාද් අශෝක කුලුන අඩි 35 ක් උස කුලුනකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේ ඉදිකරන ලද්දකි.

6) සාරානාත්. (Sarnath, Rishipattana)

සාරානාත් හෙවත් සෘෂිපතනය පිහිටා ඇත්තේ උත්තර ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ වාරණාසි දිස්ත්‍රික්කයේයි. ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් පංච තාපසවරුන්ට ප්‍රථම ධර්ම දේශනාව කළේ මෙහිදීය. දීඝ නිකායේ මහා පරිනිර්වාණ සූත්‍රයට අනුව සර්වඥයන් වහන්සේ විසින් සාරානාත් සහ ලුම්බිණිය, බුද්ධගයාව, කුසිනාරාව, යන ස්ථාන 4 බෞද්ධ ශ්‍රද්ධාවන්තයෙක් විසින් වන්දනා කළයුතු ස්ථාන 4 ක් යැයි දේශනා කර තිබේ. සාරානාත් යන නම සෑදී ඇත්තේ බෝධිසත්වයන් වහන්සේ මුව රජෙක්ව සිටි කාලයේ රජෙකු විසින් මුව රජා සහ පිරිවරට උද්‍යානයක් කරවූ නිසායි. සෘෂිපතනය (Rishipattana) යන නම එම ප්‍රදේශයට සෑදී ඇත්තේ සෘෂිවරුන් නිසායි.

සාරානාත්වල අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ කාලයටත් පෙර නිර්මාණය කරන ලද ධර්මරාජික සෑය (Dharmarajika Stupa) නම් වෛතෘය ඇත. අශෝක අධිරාජ්‍යා විසින් සාරානාත් වල කුලුනක් ඉදිකරන ලදී. එම කුලුන 12 වන සියවසේ විනාශ කරන ලද නමුත් තවමත් අශෝක කුලුනේ (Sarnath Ashoka Pillar) කොටස් ඉතිරිව පවතී. තවද බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ප්‍රථම ධර්ම දේශනාව කරමින් වාඩිවී සිටි ස්ථානයේ ධමෙක් වෛතෘය ඉදිකර ඇත. ධමෙක් වෛතෘය (Dhamek Stupa) ලෝකයේ පළමු වෛතෘය 8 න් එකකි.

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයට පසුව ඉදිකරන ලද්දකි. වර්තමානයේ දක්නට ඇති ධමෙක් වෛත්‍ය ගුප්ත අධිරාජ්‍යයේ රජවරුන් විසින් 5 වන සියවසේ ඉදිකරන ලද්දකි. තවද බුදුරජාණන් වහන්සේ ගයාවේ සිට සාරානාත් දෙසට වඩින විට පංච තාපසවරුන් හමුවූ ස්ථානයේද වෛකන්ද් නම් වෛත්‍යයක් (**Chaukhandi Stupa**) ගොඩ නංවා ඇත.

ගෝර්භී මොහොමඩ්ගේ (Muhammad of Ghor) සෙනෙවියෙක් වූ අයිබෙක් (Qutbuddin Aibek) විසින් සාරානාත් විනාශ කරන ලද්දේ 1194 වර්ෂයේදීය. ගෝර්භී මොහොමඩ් සස්නි (වර්තමානයේ ඇෆ්ගනිස්තානය) වල රජුයි. පර්සියන් ඉතිහාසඥයෙක් වන හසන් නිසාමිගේ (Historian Hasan Nizami) වචනවලින් කොටසක් මෙසේයි: “1000 ක් පමණ පන්සල් විනාශකර දැමුවේමි. විහාරස්ථානවල පදනම් මත මුස්ලිම් පල්ලි ඉදිකළේමු. රායිවරුන් සහ හින්ද්වි ප්‍රධානීන් ගුරිද්වරුන්ට පක්ෂපාතීත්වය දැක්වීමට ඉදිරියට පැමිණියේය...” වික්‍රමශීලාව 1193 දීත්, ඔදන්තිපුර 1197 දීත්, නාලන්දාව 1200 දීත් සම්පූර්ණයෙන් විනාශකර දමන ලදී.

7) විශාලා අශෝක කුලුන. (Vaishali Ashoka Pillar)

විශාලා නුවර (Vaishali) ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ පිහිටා ඇත. මෙය අතීතයේ වජ්ජීන්ගේ අගනගරය විය. විශාලා නුවර විවිධ වෛත්‍ය පිහිටා ඇත. විශාලා නුවර අශෝක අධිරාජ්‍යා විසින් පිහිටවන ලද කුලුනක් ඇත. විශාලා නුවර බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ වාසය කළ ස්ථානයේ කූටාගාර ශාලා විහාරය (Kutagarasala Vihara) පිහිටා ඇත. අදද එය ඔබට නැරඹිය හැක. කූටාගාර ශාලා විහාරයේද අශෝක අධිරාජ්‍යා විසින් කරවන ලද තවත් ශෛලමය අශෝක කුලුනක් ඇත.

8) රාම්පූර්ව ශීර්ෂ සහ සෙල් ලිපි. (Rampurva capitals)

රාමපූර්ව ප්‍රදේශය ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ නේපාල දේශ සීමාවට අතිශයින්ම ආසන්නයෙන් පිහිටා ඇත. මෙහි අශෝක අධිරාජයාගේ කුලුනු සහ සෙල් ලිපි පිහිටා ඇත.

9) ලවුරියා අශෝක කුලුන. (Lauriya Ashok Pillar)

ලවුරියා නවන්ද්‍රා (Lauriya Navandgarh) උතුරු ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ නගරයකි. මෙහි අශෝක රජතුමාගේ කුලුනක් පිහිටා ඇත. මෙම අශෝක කුලුනේ උස අඩි 32 කි. තවද මෙහි වෛත්‍ය 15 ක් පිහිටා ඇත. නවන්ද්‍රා ප්‍රධාන වෛත්‍ය ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නට පෙර (ක්‍රිපූ) 3 වන සියවසේ ඉදිකරන ලද්දකි. ලවුරියා නවන්ද්‍රා වල මෞර්ය අධිරාජයේ බෝහෝ නටබුන්ද දක්නට ඇත.

10) නිගාලි සාගර් කුලුන. (Nigali Sagar Pillar)

අශෝක අධිරාජයා විසින් කරවනු ලැබූ මෙය පිහිටා ඇත්තේ නේපාලයේ නිගාලිහවා ප්‍රදේශයේයි. ලුම්බිණියේ සිට කිලෝමීටර් 20 ක දුරකිනි. තවුලිහවා සිට කිලෝමීටර් 7 ක දුරකිනි. තවද මෙහි අශෝක රජු විසින් පිහිටවනු ලැබූ සෙල් ලිපියේ මෙසේද සඳහන්වේ: “....ප්‍රියදර්ශන මහ රජපුරුවන් වහන්සේ විසින් රාජාභිෂේකයෙන් 14 වන වර්ෂයේ කෝණාගමන සර්වඥයන් වහන්සේගේ ස්තුපය දෙවන වරටත් විශාලකර සකසන ලදී. තවද රාජාභිෂේකයෙන් 20 වන වර්ෂයේ තමා පෞද්ගලිකවම පැමිණ ගෞරවාදර පුද කර ගල් කණුවක් පිහිටවන ලදී....”

11) ලුම්බිණි කුලුන. (Lumbini Ashok Pillar)

මේ අශෝක අධිරාජයා විසින් පිහිටවන ලද තවත් එක් කුලුනකි. නේපාලයේ රූපන්දෙහි දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇත. මේ සිද්ධාර්ථ ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ උත්පත්ති ස්ථානයයි. අශෝක අධිරාජයා විසින් ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නට ශත වර්ෂ 3 කට පෙර, සහ බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් ශත වර්ෂ 3 කට පමණ පසුව පිහිටවන ලද එම කුලුනේ දක්වා ඇති විස්තර කොටසක් මෙසේයි: “.... රාජාභිෂේකයෙන් 20 වන වර්ෂයේ, දෙවියන්ට ප්‍රිය ප්‍රියදර්ශනා මහරජ්ජුරුවන් වහන්සේ තමාම මෙහි පැමිණියේය. මෙම ස්ථානය වන්දනා කළේය. කුමක් නිසාදයත් මෙම ස්ථානය ශාක්‍යමුනි බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉපදුනු ස්ථානයයි. අශ්වයෙක් උසුලා සිටින ගලක්ද, ගල් කණුවක්ද කරවන ලදී. ලුම්බිණි ගම්මානය අය බද්දෙන් නිදහස් කරන ලදී....” අශෝක රජු විසින් කරවන ලද මෙම කුලුන අදත් එම ස්ථානයේ දක්නට ඇත. තවද ලුම්බිණියේ බෝහෝ බෞද්ධ නටබුන් දක්නට ඇත. ලුම්බිණිය ලෝක උරුමයක් ලෙස 1997 දී යුනෙස්කෝව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

12) අයිකනෝම් සෙල් ලිපිය (Ai-Khanoum Khalsi Edict of Ashoka)

කලසි සෙල් ලිපිය ලෙස හැඳින්වෙන මෙම අශෝක රජුගේ සෙල් ලිපිය අතීත බැක්ට්‍රියාවේ අගනුවරවූ අයිකනෝමයේ පිහිටා තිබුණි. එනම් වර්තමාන ඇෆ්ඝනිස්තානයේ තකාර් පළාතයි. කලසි සෙල් ලිපි කිහිපයක් ඇති අතර එවායේ දැක්වෙන වාක්‍ය කිහිපයක් මෙසේයි: “....දැන් දෙවියන්ට ප්‍රිය මහ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ ධර්මයෙන් ජය ගැනීම වඩාත්ම සුදුසුම ජයගැනීම යැයි සිතයි. සහ මේ ධර්මයෙන් ජයගැනීමේ ක්‍රියාවලිය මෙහිදී දිනන ලදී. දේශ සීමාවන් වලත්, තවද මෙතැන් සිට ලිඟ 600 ක් එපිටින් ඇන්ටිඕචස් රජ්ජුරුවන්ගේ රාජ්‍යයේත්, සහ එයිනුත් එපිට රජවරු 4 දෙනා වන ටොලමි,

ඇන්ටිගනස්, මාගස්, ඇලෙක්සැන්ඩර් යන රජවරුන්ගේ රාජ්‍යයන් වලත්, ඒවාගේම දකුණින් චෝලයින්, පාණ්ඩ්‍යයින්, සහ ත්‍රාමපර්ණිය දක්වා....”

මෙම සෙල් ලිපියේ එම කාලයේ සිටි රජවරු 5 දෙනෙක්ගේ නම් ඇතුළත් වේ. එනම්: King Antiochus, King Ptolemy, King Antigonus, King Magas, King Alexander.

තවද මෙම සෙල් ලිපියේ රාජ වංශ දෙකක් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වේ. එනම්: Chola dynasty, Pandya dynasty.

තවද මෙම සෙල් ලිපියේ ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත් වේ. එනම්: **Tamraparni (Sri Lanka)**

13) කන්දහාර් සෙල් ලිපිය. (Kandahar Bilingual Rock)

කන්දහාර් සෙල් ලිපිය ඇෆ්ඝනිස්තානයේ කන්දහාර් ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත. මේ සෙල් ලිපිය ග්‍රීක් භාෂාවෙන් සහ ඇරමේයික් භාෂාවෙන් යන භාෂා දෙකෙන්ම ලියා ඇත. මෙයද අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ තවත් එක් වැදගත් සෙල් ලිපියකි. මෙය අශෝක රජුගේ රාජාභිෂේකයෙන් 10 වන වර්ෂයේ ලියන ලද්දකි. (Kandahar Edict of Ashoka)

මේ දක්වා ඇත්තේ කිහිපයක් පමණි. මේවාට අමතරව ලවුරියා අරරාජ් අශෝක කුලුන (**Lauriya Araraj Pillar of Ashoka**) වැනි කුලුනු සහ තවත් සෙල් ලිපි ආදිය ඉන්දියාවේ, පකිස්තානයේ,

ඇල්ගනිස්තානයේ, බංග්ලාදේශයේ සහ නේපාලයේ ඇත. (Edicts of Ashoka) සම්පූර්ණ ගණන 45 කි.

තවද අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ සෙල් ලිපිවලින් තෝරාගත් කොටස් කිහිපයක් ඔබගේ දැනගැනීම සඳහා මෙතන අප විසින් සඳහන් කරන්නෙමු.

1) Beloved-of-the-Gods, King....

1)දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රියදර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේ විසින් මේ ධර්ම ආඥාව පිහිටවන ලදී: මෙහි මාගේ රාජ්‍යයේ කිසිදු සතෙකු මරා නොදැමිය යුතුය. තවද යාග පිණිස බිලි නොදිය යුතුය. තවද එබඳු ආකාරයේ උත්සවද නොපැවැත්විය යුතුය. කුමක් නිසාදයත් දෙවියන්ට ආදරණීය ප්‍රියදර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේ අනුමත කරන යම් යම් වෙනත් උත්සව තිබුණත් එබඳු උත්සව වලට විරුද්ධ බැවිනි. අතීතයේදී දෙවියන්ට ආදරණීය ප්‍රියදර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේගේ මුළුතැන්ගෙයිදී ලක්ෂ ගණන් සතුන් මාංශ ව්‍යංජන සෑදීම සඳහා මරා දමන ලදී. නමුත් දැන් මේ ආඥාව ලියන අවස්ථාවේදී සත්වයින් තුන් දෙනෙක් එනම් මොණරුන් දෙදෙනෙක් සහ එක් මුවෙක් පමණක් මරා දමති. තවද මුවා සැමවිටම මරා නොදමති. අනාගතයේදී මේ සතුන් තුන් දෙනෙක් මරා නොදැමෙති....

2) Everywhere, within Beloved-of-the-Gods....

2)දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රියදර්ශී මහ රජ්ජුරුවන් වහන්සේගේ රාජධානියේ සෑම තැනකම සහ දේශ සීමාවෙන් එපිට මිනිසුන් අතර, එනම් චෝල, පාණ්ඩ්‍ය, සතියපුත්‍ර, කේරළපුත්‍ර, සහ දුර ඇත ත්‍රාමපර්ණි (**Sri Lanka**) දක්වා සහ ග්‍රීක රජ ඇන්ටීඩස්ගේ ආඥා බල ප්‍රදේශය තුළත්, එම රජුගේ රාජ්‍ය වටා පිහිටි රාජධානිවල රජවරුන් යන මේ සෑම තැනකම දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රියදර්ශී මහ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ ආකාර දෙකක සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපාදන සකසා ඇත. එනම් මිනිසුන්ට වෛද්‍ය පහසුකම් සැලසීම සහ සත්තු හට වෛද්‍ය පහසුකම් සැලසීමයි. යම් තැනක මිනිසුන් හට හෝ සතුන් හට අවශ්‍ය ඖෂධීය ශාක හට නොගන්නිද, මා විසින් ඒවා ආනයනය කර වගා කරවන ලදී. යම් තැනක ඖෂධීය මුල් හෝ ගෙඩි නැතිද, මා විසින් ඒවා ආනයනය කර වගා කරවන ලදී. මිනිසුන්ගේ සහ සතුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා මාර්ග වල පැත්තකින් මා විසින් ජල ලිං ස්ථාපනය සහ ගස් සිටවීම කරවන ලදී....

3) Beloved-of-the-Gods....

3) දෙවියන්ට ආදරණීය, දකින්නට ප්‍රිය මහ රජ්ජුරුවන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි: මාගේ රාජාභිෂේකයෙන් 12 වන වර්ෂයේ මෙසේ ආඥා කරන ලදී. මාගේ අධිරාජ්‍යයේ සෑම තැනකම යුක්තවරු, රජ්ජුකවරු, සහ ප්‍රාදේශිකවරු සෑම වර්ෂ 5 කට වරක්ම ධර්ම උපදෙස් දීම සඳහා සහ වෙනත් කටයුතු සඳහා පරීක්ෂණ චාරිකා කළ යුතුය. මවට සහ පියාට ගරු කිරීම යහපත් දෙයකි. මිතුරන්ට, හිතවතුන්ට, නෑදෑයන්ට, බ්‍රාහ්මණයින්ට, ශ්‍රමණයින්ට ත්‍යාගශීලී වීම යහපත් දෙයකි. සත්වයින් සාත්‍යය නොකිරීම යහපත් දෙයකි. ප්‍රමාණය දැන වියදම් කිරීමත්, ප්‍රමාණය දැන ඉතිරි කිරීමත්

යහපත් දෙයකි. මේ ක්‍රියාවන් තුළ හැසිරීම ගැන මන්ත්‍රණ සභාව යුක්තවරුන්ට දන්වනු ඇත....

4) In the past, for many hundreds of years....

4) අතීතයේ අවුරුදු සිය ගණනක් තිස්සේ, සත්ව සාත්තය සහ සත්වයින්ට හිංසා කිරීම, නැදැයින්ට වැරදි ලෙස සැළකීම, සහ බ්‍රාහ්මණයින්ට සහ ශ්‍රමණයින්ට වැරදි ලෙස සැළකීම වැඩිවී ඇත. එහෙත් දැන්, දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රිය දර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේගේ ධර්මයේ හැසිරීම හේතුවෙන් බෙරයේ ශබ්දය වෙනුවට ධර්මයේ ශබ්දය ප්‍රතිස්ථාපනය කරන ලදී. ස්වර්ගයේ රථ වාහන දැකීම, මංගල හස්තීන් දැකීම, ආලෝකවත් ශරීර දැකීම, සහ වෙනත් දිව්‍යමය දැකීම් වර්ෂ සිය ගණනක් තිස්සේ සිදුවී නොතිබුණි. එහෙත් දැන්, දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රිය දෙසුන් මහ රජපුරුවන් වහන්සේ සත්ව සාත්තයෙන් වැළකීමටත් සහ සත්වයින්ට හිංසා කිරීමෙන් වැළකීමටත්, නිවැරදිව නැදැයන් කෙරෙහි හැසිරීමටත්, නිවැරදිව බ්‍රාහ්මණයින් සහ ශ්‍රමණයින් කෙරෙහි හැසිරීමටත්, මවට, පියාට, වැඩිහිටියන්ට ගෞරව කිරීමටත් අනුග්‍රහය දක්වන බැවින්, එබඳු දැකීම් වැඩිවී ඇත.

These and many other kinds of Dhamma practice have been encouraged by Beloved-of-the-Gods....

මෙබඳු සහ විවිධ ආකාරයේ ධර්මයේ හැසිරීම් සඳහා, දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රිය දෙසුන් (දකින්නට ප්‍රිය) මහ රජපුරුවන් වහන්සේ විසින්

අනුග්‍රහය දක්වයි. තවද ඔහු දිගින් දිගටම ධර්මයේ හැසිරීම පතුරුවයි. සහ දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රිය දර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේගේ, පුත්‍රයෝද, මුණුබුරෝද, මී මුණුබුරෝද කාලයේ අවසානය තෙක් ධර්මයේ හැසිරීමට අනුග්‍රහ කරනු ලබන්නා. ධර්මයෙන් සහ ශීලයෙන් යුක්තව ජීවත් වෙමින්, ඔවුන් ධර්මය ගැන උපදෙස් දෙන්නා. සත්‍ය වශයෙන්ම මෙය උතුම්ම ක්‍රියාවයි, එනම් ධර්මයේ හැසිරීමට උපදෙස් දීමයි. එහෙත් ධර්මය පුහුණු කිරීම ශීලයෙන් තොර පුද්ගලයාට කළ නොහැක. එබැවින් එයට අනුග්‍රහ කිරීමත්, එහි වඩා වර්ධනයත් ප්‍රශංසනීය වේ.

This edict has been written so that it may....

මේ අඤ්චා ලියන ලදී, කුමක් නිසාදයත්, මාගෙන් පසුව රජකම ලබන්නවුන් මේ දේවල් වල වර්ධනය සඳහා කැපවනු පිණිසත්, මේ දේවල් වල පරිහානිය සිදුනොවනු පිණිසත්ය. දෙවියන්ට ආදරණීය, ප්‍රිය දර්ශී මහ රජපුරුවන් වහන්සේ, රාජාභිෂේකයෙන් 12 වන වර්ෂයේදී මෙය ලියවන ලදී....

5) Beloved-of-the-Gods, King....

5) දෙවියන්ට ආදරණීය, දකින්නට ප්‍රිය මහ රජපුරුවන් වහන්සේ, මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි: යහපත් දේවල් කිරීම අමාරු වැඩකි. යමෙක් යහපත් ක්‍රියාවක් කරන්නේද, ඔහු ප්‍රථමයෙන්ම අමාරු වැඩක් කරන්නේය. මම විසින් යහපත් ක්‍රියාවන් කරනු ලැබීය. තවද මාගේ පුත්‍රයෝද, මුණුබුරෝද, ලෝකයේ අවසානය තෙක් ඔවුන්ගෙන්

පැවතෙන්නන්ද, මෙයට සමාන ආකාරයෙන් ක්‍රියාවන් කරයිනම්, ඔවුන්ද බොහෝ යහපත් ක්‍රියාවන් කරනු ඇත. එහෙත් ඔවුන් අතර යමෙක් මෙය නොසළකාහරියි නම්, ඔවුන් පාප ක්‍රියාවන් කරනු ඇත. සත්‍ය වශයෙන්ම, පවිකාර ක්‍රියා කිරීම පහසු වැඩකි.

In the past there were no Dharma Ministers but....

අතීතයේදී ධර්ම මහ ඇමතිවරුන් නොසිටියේය. එහෙත් මාගේ රාජාභිෂේකයෙන් 13 වන වර්ෂයේදී මා විසින් එබඳු නිළධාරීන් පත් කරන ලදී. දැන් ඔවුන් සියලු ආගම් අතර ධර්මය ස්ථාපනය කිරීමට කටයුතු කරති, ධර්මය ප්‍රචාරය සඳහා කටයුතු කරති, සහ ධර්මයට කැපවී සිටින සියල්ලන්ගේම යහපත සහ සතුට සඳහා කටයුතු කරති. ඔවුන් ග්‍රීකවරු අතරත්, කාම්බෝජවරු අතරත්, ගාන්ධාරවරු අතරත්, රාජ්‍යප්‍රිකවරු අතරත්, පීටිනිකවරු අතරත්, සහ බටහිර දේශ සීමාවන්හි වෙනත් මිනිසුන් අතරත් කටයුතු කරති. ඔවුන් යුධ සෙබළුන් අතරත්, ප්‍රධානීන් අතරත්, බ්‍රාහ්මණයින් අතරත්, ගෘහ මූලිකයින් අතරත්, දුප්පත් මිනිසුන් අතරත්, සහ ධර්මය කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇති වෙනත් මිනිසුන් අතරත්, ඔවුන්ගේ යහපත සහ සතුට සඳහා වැඩ කරති. එබැවින් ඔවුන් දුකින් මිදෙන්නේය. ධර්ම මහ ඇමතිවරු සිරකරුවන්ගේ යහපත සඳහාත්, ඔවුන් බන්ධනයෙන් මුදවීම සඳහාත් වැඩ කරති. සහ තවද ධර්ම මහ ඇමතිවරු සිතයි නම්, “පෝෂණය කිරීමට මොහුට පවුලක් ඇත”, “අර තැනැත්තාට වශී ගුරුකමක් කර ඇත”, “මේ තැනැත්තා අතීශයින් මහලුය”, එවිට එබඳු සිරකරුවන් නිදහස් කිරීම සඳහා කටයුතු කරනු ලබයි. ඔවුන් මෙහිද වැඩ කරති, දුර පිහිටි නගර වලද, මාගේ සහෝදරවරුන්ට අයත් අන්තර්ජාතික වලද, සහ සහෝදරියන් සහ මාගේ නෑදෑයන් අතරත් ඔවුන් වැඩ කරති. ඔවුන් සෑම තැනකම වාසය කරති. මේ ධර්ම මහ ඇමතිවරු මාගේ

අධිරාජ්‍යයේ සෑම තැනකම ධර්මයට ශ්‍රද්ධාවන්ත මිනිසුන් අතර
 රාජකාරියේ නියැලෙමින්, කවරෙක් ධර්මයට කැපවී සිටියද,
 කවරෙක් ධර්මයේ පිහිටා සිටියද, කවරෙක් ත්‍යාගවන්තයෙක් වේද
 යනුවෙන් පරීක්ෂා කරයි.

This Dhamma edict has been written on stone so that....

මේ ධර්ම ආඥාව ගලෙහි ලියන ලදී, කුමක් නිසාදයත් මෙය බොහෝ
 කාලයක් පවතිනු පිණිසය. සහ මාගෙන් පැවතෙන්නන්ගේ එයට
 අනුකූල ක්‍රියාකාරීත්වය පිණිසය.

6) Beloved-of-the-Gods....

6) දෙවියන්ට ආදරණීය, දකින්නට ප්‍රිය මහ රජපුරුවන් වහන්සේ
 මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි: අතීතයේදී රාජ්‍ය කටයුතු කිරීමත්, වාර්තා රජුට
 ලබාදීමත් සියලු වේලාවන් හිදී සිදු නොකෙරුණි. එහෙත් දැන්, මා
 විසින් මේ ආඥාව කරන ලදී. එනම්, ඕනෑම වේලාවක, එනම් මම
 ආහාර ගනිමින් සිටින විටත්, ඇතුළුපුරයේ සිටින විටත්, නිදන
 කාමරයේ සිටින විටත්, රථයේ සිටින විටත්, දෝලාවේ සිටින විටත්,
 උද්‍යානයේ හෝ වෙනත් යම් තැනක සිටින විටත් වාර්තාකරුවන් මට
 මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් තොරතුරු වාර්තා කළයුතුය. එවිට මම
 කොතැන සිටියත් ඒවාට මට සිත යොමු කිරීමට හැක. සහ තවද දන්
 දීම පිළිබඳ හෝ ප්‍රකාශන පිළිබඳ හෝ මම යමක් වාචිකව අණ
 කරන්නේද, හෝ යම් හදිසි කටයුත්තක් ධර්ම මහ ඇමතිවරු වෙත
 එළඹ සිටින්නේද, මන්ත්‍රණ සභාව තුළ අසම්මතිය හෝ වාද විවාද

පැන නගින්නේද, ඒවා ක්ෂණිකව මට වාර්තා කළ යුතුය. මෙයයි මා විසින් ආඥා කර ඇත්තේ. මම කිසි දිනෙක මමම වෙහෙසට පත් කරගැනීම මෙන්ම කටයුතු ඉක්මනින් කිරීම ගැන තෘප්තියට නොපැමිණෙමි. සත්‍ය වශයෙන්ම, සියල්ලන්ටම යහපත සැලසීම මාගේ කාර්යය කොට සළකමි. සහ මෙහිදී වැදගත්ම දෙය නම් මහත්සිව් වැඩ කිරීම සහ වහා කටයුතු සිදුකිරීමයි. මහජනතාවගේ යහපත සැලසීමේ කාර්යයට වැඩි යමක් නැත. සහ තවද සත්වයින්ට මාගේ ඇති ණයගැති භාවයෙන් මිදීමේ ක්‍රියාවන් කිරීමත්, මිලහට ස්වර්ගයට යාමත් යන කාර්යයන්ට වැඩි යමක් නැත.

Therefore this Dhamma edict has been written to....

එබැවින් මේ ධර්ම අඥාව බොහෝ කාලයක් පවතිනු පිණිස ලියන ලදී. තවද මාගේ පුත්‍රයෝද, මාගේ මුණුබුරෝද, මාගේ මී මුණුබුරෝද මෙයට අනුකූලව ලෝකයේ යහපත සඳහා කටයුතු කරත්වා. එසේවුවත්, මහත්සි නොවී යමක් කිරීම දුෂ්කරවේ.

Click the below link to see an educational video about pillars of Emperor Ashoka: https://youtu.be/6_87Wo1WGS0?si=3R_Qr0ynlMKInL4x

(මෙහි දක්වා ඇති කරුණු අතිශයින්ම සුළු ප්‍රමාණයක් බව කරුණාවෙන් සළකන්න. අශෝක අධිරාජ්‍යාගේ සියලුම සෙල්ලිපි වල තොරතුරු සහ ඡායාරූප දැක ගැනීමටත්, එම සෙල් ලිපි කියවීමටත්, ගූගල් Google සෙවුම් යන්ත්‍රයේ ‘Edicts of King Ashoka’ යනුවෙන් යොදා සොයන්න.)

[37]

තවද කෘතීම බුද්ධි ප්‍රභවයන් භාවිතා කිරීමෙන්ද වැඩි විස්තර
සොයාගැනීමට ඔබට හැකිය. උදාහරණ: ChatGPT Artificial
Intelligence (AI) system <https://chat.openai.com>

[සැලකිය යුතුයි. කෘතීම බුද්ධියේ ප්‍රතිඵල සර්ව සම්පූර්ණ නිවැරදි
නැත. සාමාන්‍ය මිනිසුන් විසින් දත්ත ඇතුළු කිරීමෙන් සකස් කරන
ලද දෙයක් බැවින් එහි වැරදි ඇත.]

(මෙහි දැක්වෙන්නේ අශෝක අධිරාජයාගේ එක් කුළුනකි.)

බැක්ට්‍රියාවේ මිලිඳු රජු:

ආරක්ෂක මෙනැන්ඩර් (**Menander I Soter**) රජු ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියාවේ උපත ලැබූ බැක්ට්‍රියාව පාලනය කළ රජෙකි. සාගල නගරය ඔහුගේ අග නගරය විය. මෙය වර්තමාන පකිස්තානයේ සියල්කොට් ප්‍රදේශයයි. වර්තමාන ඇෆ්ගනිස්ථානය සහ පකිස්ථානය අතීතයේ ඔහුගේ රාජ්‍යය විය. ඔහු ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නට ශත වර්ෂ 2 කට පමණ පෙර සිටි අයෙකි.

Menander I Soter was a Greco-Bactrian and later Indo-Greek King who administered a large territory in the Northwestern regions of the Indian Subcontinent and Central Asia.

ඔහු අතිශයින් සමෘද්ධිමත් සහ බලසම්පන්න රජෙක්වූ අතර ඔහුගේ කාසි දුර ඇත බ්‍රිතාන්‍යයේ පොළොවෙන් පවා හමුවී ඇත. [Indo-Greek, Indo-Scythian & other early Indian coins found in Britain- <https://www.caitlingreen.org/2015/01/indo-greek-indo-scythian-other-early.html>] තවද ඔහුගේ කාසි බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාරයේද පෙන්වීමට තබා ඇත. මේවා ඔබට දැන් අන්තර්ජාලයෙන් පරීක්ෂා කළ හැක. මේ මෙනැන්ඩ් රජතුමා නාගසේන මහ රහතන් වහන්සේ හමුවීමෙන් පසු ධර්මය පිළිබඳ අතිශයින් ගැඹුරු ප්‍රශ්න උන්වහන්සේගෙන් ඇසීය. නාගසේන මහරහතන් වහන්සේ මේ සියලු ප්‍රශ්න විසඳන ලදී. එයින් ධර්මය පිළිබඳ අතිශය පැහැදීමට පත් මෙනැන්ඩ් රජතුමා මහණුවිය. මේ රජතුමාගේ මහණ වීම පිළිබඳ ප්‍රවාන්තිය මිලින්ද ප්‍රශ්නය නම් ග්‍රන්ථයේ දැක්වෙයි. මේ මෙනැන්ඩර් රජුගේ ගැන ප්ලුටාර්ක්ගේ (**Plutarch**) මොරාලියා (**Moralia**) ග්‍රන්ථයේ විවිධ කරුණු සඳහන් වෙයි. සාම්ප්‍රදායිකව මොරාලියා ග්‍රන්ථය පොත් 14 ක් ලෙස එළිදක්වති. මේ මෙනැන්ඩර් නම් අතිශයින් ප්‍රඥාවන්ත රජුගේ මහණවීමත් පසුව රහතන් වහන්සේ කෙනෙක්වීමත් පිළිබඳ ප්‍රවාන්තිය ලෝකයේ දුර ඇත ප්‍රදේශවලත් පැතිරුණි. ඒ සම්බන්ධව ග්‍රීක දාර්ශනිකයෙකු වන ප්ලුටාර්ක් මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය:

“But when one Menander, who had reigned graciously over the Bactrians, died afterwards in the camp, the cities indeed by common consent celebrated his funerals; but coming to a contest about his relics, they were difficultly at last brought to this agreement, that his ashes being distributed, everyone should carry away an equal share, and they should all erect monuments to him.” (Moralia 28.6)

“එහෙත් බැක්ට්‍රියානුවන් කෙරෙහි කරුණාවෙන් රජකම් කළ මෙනැන්ඩර් කුඩාරමේදී මියගිය විට, පොදු එකඟතාවයෙන් නගර වල ඔහුගේ අවමංගල්‍ය උත්සව පවත්වන ලදී. නමුත් ඔහුගේ ධාතූන් පිළිබඳව තරගයකට පැමිණ ඔවුන් ඉතා දුෂ්කරව මේ එකඟතාවයට පැමිණියේය. එනම් ඔහුගේ ධාතූන් බෙදා හැරිය යුතුය, සියල්ලන්ට රැගෙන යාමට සමාන ප්‍රමාණවලින් ලැබිය යුතුය සහ ඔවුන් සියල්ලෝම ඔහු වෙනුවෙන් ස්මාරක ඉදිකළ යුතුය.” (Moralia 28.6 කොටස)

මෙසේ සඳහන් වන්නේ ග්‍රීක ජාතිකයෙකු වන ප්ලූටාර්ක්ගේ මොරාලියා ග්‍රන්ථයේයි. මේ ග්‍රන්ථය දැන් ඔබට අන්තර්ජාලයෙන් කියවීමට හැකිය. ගූගල් සෙවුම් යන්ත්‍රයේ ‘Moralia by Plutarch’ යනුවෙන් පිරික්සන්න. තවද ඔබට මිලින්ද ප්‍රශ්නය ග්‍රන්ථය අන්තර්ජාලයෙන් දැන් කියවිය හැක. තවද **Android Play Store** වල ‘බෞද්ධ පොත් App’ මගින්ද කියවිය හැක.

මීට අමතරව පකිස්ථානයේ බජවුර් (Bajaur, Afghanistan–Pakistan border) ප්‍රදේශයෙන් හමුවූ කරඬුවක මෙසේ ප්‍රකාශයක් සටහන් කර තිබේ හමුවී ඇත. එනම්: “මෙනැන්ඩ් මහ රජපුරුවන්ගේ රාජ්‍යයේ කාර්තිකයේ 14 වන දින, ශාක්‍ය මුනිවරයාගේ ජීවයෙන් දායාදවූ ශාරීරික ධාතූ පිහිටුවන ලදී.” (මෙහි ඡායාරූප නැරඹීමට ගූගල් සෙවුම් යන්ත්‍රයේ Bajaur reliquary of the reign of

Menander ලෙස පිරික්සන්න. තවද මෙහි තවත් බෞද්ධ රජෙකු වන ක්‍රිස්තු පූර්ව යුගයේ වාසය කළ ගාන්ධාරය පාලනය කළ විජයමිත්‍ර රජු ගැනත් සඳහන් වේ.)

රුක්‍ෂා කරඬුව (**Rukhuna reliquary**) යනු ඉන්දියාවේ බුද්ධ ධර්මය පිළිබඳ සඳහන් තවත් එක් සාක්ෂියකි. මෙය හමුවූයේ පකිස්තානයේ බප්‍රර් ප්‍රදේශයෙනි. ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නට පෙර වාසය කළ විජයමිත්‍ර රජුගේ (King Vijayamitra) ක්‍රියාවක් ගැන එහි සඳහන්. එහි මෙසේ සඳහන් වෙයි: “ස්වාමීන්ු අප්‍රකා හී විජයමිත්‍ර රජපුරුවන් වහන්සේගේ 27 වන වර්ෂයේදී, අසෙස් නම් 73 වන අවුරුද්දේ, ශ්‍රීකවරුන්ගේ 201 වන අවුරුද්දේ, ශ්‍රවන මාසයේ 8 වන දිනයේ, මේ දිනයේ අප්‍රකා හී රජපුරුවන් වහන්සේගේ බිරිඳවන රුක්‍ෂා විසින් මේ චෛත්‍ය කරවන ලදී, සහ තවද විජයමිත්‍ර රජපුරුවන් වහන්සේ, ඉන්ද්‍රවර්ම හමුදාපති, සහ ඔවුන්ගේ බිරින්දෑවරු සහ දරුවෝ සමඟ...” (මේ කරඬුවේ සියලු ඡායාරූප අන්තර්ජාලයේ ඇත.)

දැනටමත් ඉදිරිපත් කර ඇති කරුණුවලින් කුමක් සනාථ වේද? එනම් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉන්දියාවේ උපත ලැබූ බවයි. තවද අතීතයේ ලෝකයේ බොහෝ ප්‍රදේශවල බුද්ධ ධර්මය ක්‍රිස්තුස් වහන්සේ උපදින්නටත් පෙර ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියා ආදී නගර දක්වාත් පැතිර තිබූ බවයි.

මිලින්ද ප්‍රශ්නය ග්‍රන්ථය, මෙනැන්ඩර් රජතුමාගේ කාසි, පෞරාණික කුලුනු, ඇෆ්ගනිස්තානයේ බාමියාන් බුදු පිළිම වහන්සේලා, පැරණි ඉන්දියානු රජවරුන්ගේ විස්තර, පෞරාණික ඉන්දියානු නටබුන්, අශෝක රජුගේ සෙල් ලිපි, වෙනත් රජවරුන්ගේ සෙල්ලිපි, පුරාණ ග්‍රන්ථ, ලිපි ලියා ඇති කරඬු, ශ්‍රී ලංකාවට සම්බන්ධයක් නැති අතීතයේ වාසය කළ ප්ලූටාක් (Plutarch) වැනි බටහිර රටවල මිනිසුන්ගේ ග්‍රන්ථ, චීනය ආදී වෙනත් රටවල අතීත ඉතිහාසඥයින්ගේ ප්‍රකාශ, 84000 ක් ධර්මස්කන්ධය ඇති ත්‍රිපිටකය,

යන මේ සියල්ල එකට ගළපා බලන විට බුදුරජාණන් වහන්සේ ලංකාවේ උපන්නා යැයි කියන මෝඩයින්ගේ තරම බුද්ධිමත් මිනිසාට තහවුරු වේ.

බිම්බිසාර රජු:

ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර (King Shrenika Bimbisara) හෙවත් සේනිය බිම්බිසාර රජු බුදුරජාණන් ජීවමාන කාලයේදී ඉන්දියාවේ මගධ රට පාලනය කළ රජතුමායි. මේ රජතුමා ගැන ත්‍රිපිටකයේ විස්තර සඳහන් වෙයි. අජාතශ්‍රස්ත්‍ර රජු විසින් සේනිය බිම්බිසාර රජු රජ්ගිරි (Rajgir) වල සිර කර තැබූ සිර මැදුර (Bimbisara's jail) අදටද ඔබට දැක බලාගත හැක. තවද සාංචි ස්ථූපයේ බිම්බිසාර රජු බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට වේළවනයට (Venu Vana Park) යාම කැටයම් කපා දක්වා ඇත. තවද බෝරෝබුදුර් (Borobudur) සහ ජාවා (Java) වල ජේකඩවල ඔහුගේ (රජුගේ) කැටයම් කපා ඇත.

Bimbisāra or [REDACTED] or Shrenika and Seniya in the Jain histories was the King of Magadha and belonged to the Haryanka dynasty. He was the son of Bhattiya.

7 වන සියවසේ වාසය කළ චීන ජාතික භික්ෂුවක්වූ Xuanzang ගේ වාර්තාවල අතීතයේ වාසය කළ බිම්බිසාර රජතුමා ගැන කරුණු ඇත. තවද එම Xuanzang චීන භික්ෂුව ඇල්ගනිස්ථානයේ බාමියාන් ප්‍රදේශයේ සංචාරය කර ඇති අතර ඒවන විටත් බාමියාන් බුදු පිළිම වහන්සේලා ඉදිකර තිබූ බවත්, අඩි 140 ක් පමණ උස බවත්, එම ප්‍රදේශයේ බොහෝ විහාරස්ථාන තිබූ බවත් උන්වහන්සේගේ වාර්තාවල සඳහන් කර තිබේ. එම ප්‍රදේශය පාලනය කරන රජු විසින් භික්ෂුන් වහන්සේලාට උපස්ථාන කරන බවද දක්වා තිබේ. එම වාර්තා සම්බන්ධ විස්තර (Xuanzang, Kingdom of Bamiyana) ඔබට අන්තර්ජාලයෙන් බැලීමට හැකිය. තවද එම වාර්තාවල අතීතයේ විසූ කණිෂ්ක රජු මිනිසුන් විසින් ආදරයෙන් මතක් කරන බවත්, අශෝක අධිරාජයා විසින් කරවන ලද වෛතෘ ගැනත් විස්තර

ඇත. (7 වන සියවසේ ඉන්දියානු උප මහද්වීපයේ භූ දේශපාලන පිහිටීම පිළිබඳ සිතියමක් -

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8c/Xuanzang_route.jpg)

ඉන්දියාවේ වාසය කළ සේනිය බිම්බිසාර රජු ගැන විවිධ ජාතීන්ගේ විවිධ අතීත ග්‍රන්ථවල කරුණු ඇත. තවද බුද්ධ ධර්මය සඳහන් ත්‍රිපිටකයේත් විවිධ තැන් වල කරුණු ඇත. ඔබගේ දැන ගැනීම පිණිස මෙහි මඳක් තොරතුරු දක්වමු.

■21.4. ඉද්ධි කථා

ත්‍රිපිටකය > අභිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුවප්‍රකරණය 3 > 21.

ඒකච්ඡේද වර්ගය

ප. අනු: ආයුෂ්මත් පිළින්දවච්ඡ තෙරණුවෝ මගධෙශ්වර සෙනිය බිම්බිසාර රජුගේ පහය රන් වේවයි ඉටුහු නො, පහය ස්වණේ වී නො?

■547. අහය ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්ඛු

අපදාන 2 > 55. හද්දිය වර්ගය

6238. මම දැන් මේ පශ්චිම භවය පැමිණි කල්හි උතුම් වූ ගිරිවුජ (රජගහ) නගරයෙහි බිම්බර රජුගේ නමින් අහය නම් වූ පුත්‍රයෙක් වීම....

■5.3.3. භේසජ්ජ ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැභිකාණ්ඩය >

3. පත්ත වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහිවූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරණුවෝ ලෙනක් කරණු කැමැත්තාහු රජගහනුවර පවුබෙයදක් ශුද්ධ කරවති. එකල්හි මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරුන් වෙත එළඹ වැද එකත්පස්ව හිඳ මෙය සැළ කෙළේය. “වහන්ස තෙරණුවෝ කුමක් කරවද්ද” යි “මහරජ ලෙනක් කරණු කැමැත්තෙම් පවුබෙයදක් ශුද්ධ කරවමි” යි “වහන්ස, හිමියනට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයෝජන දැ” යි “මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි. එසේ වී නම් “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිස මට දන්වනසේක්වා” යි. “එසේය මහරජ” යි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බරජුට දැහැමි කපාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. පැහැද වූහ. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරණුවන් විසින් දැහැමි කපාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ, පහදවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගී ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චච්ඡ තෙරණුවන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේය....

■3. වස්සුපනායිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 3.

වස්සුපනායිකක්ඛන්ධකය

21. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ සේනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ වස් මූලට අදිනු කැමැත්තේ “ආයඨයෝ ලබන පුර පසළොස්වක් තිථියෙහි වස් එළඹෙන්නාහු නම් යෙහෙකැ” යි හික්කුන් වෙතට දූතයකු යැවීය....

■3 - 1 පබ්ලිෂ්පා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 3. මහා වර්ගය

411. බිම්බිසාර රජ පහයෙහි සිටියේ උන්වහන්සේ දිට්ඨි. මහපුරිස් ලක්ෂණන් සමන්වාගත ඔවුන් දැක මේ අරුත් බිණිය....

■1.7.4. විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 1. ඒකක නිපාතය > සජ්ඣම වර්ගය

64. හෙළ කෙහෙලි ඇතියහු බිම්බර රජුහු නිසා අම්බපාලිය කෙරෙහි උපන්නේ මාන ධ්වජය නැසුනේ ප්‍රඥා කේතුවෙන්මැ කෙලෙස් මරහු අභිභවනය කෙළේයි....

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාසීසයෙහි කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට සියල්ලන් ම පුරාණජට්ඨයන් වූ භික්ෂූන් දහසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසඬ්ඨයා සමග රජගහනුවර බලා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණසේක් රජගහනුවරට වැඩ එහි රජගහනුවර සමීපයෙහි වැල්මිලිය වැලඳගත් තල්උයනෙහි සුප්පතිට්ඨවෙතිය නම් නුගරුක්මුල්හි වැඩ වසනසේක. මගධෙශ්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ භවත් ශ්‍රමණගෞතමයන් වහන්සේ රජගහනුවරට පැමිණ තල්උයනෙහි සුප්පතිට්ඨවෙතිය නම් වූ නුගරුක්මුල්හි වාසය කරණසේක. ගෞතමගොත්‍රයෙහි උපන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කලණ වූ කීර්තිසොෂාව උස් ව නැංගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙන් අහිත් වනසේක. මේ කාරණයෙන් සමාස්සමිබුද්ධ

වන සේක. මේ කාරණයෙන් අශ්ටවිද්‍යායෙන් හා පසළොස්වරණධර්මයෙන් යුක්ත වන සේක. මේ කාරණයෙන් යහපත් ගමන් ඇති සේක. මේ කාරණයෙන් තුන්ලොව දත් සේක. මේ කාරණයෙන් නිරුත්තර වූ පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාරථී වන සේක. මේ කාරණයෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ වන සේක. මේ කාරණයෙන් බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් භාග්‍යවත් වන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලොකය ද මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ද තම විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. මුල මැද අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ බ්‍යඤ්ජන සහිත වූ භාත්පසින් සම්පූර්ණ වූ ධර්මය දෙශනා කරණ සේක. පිරිසිදු වූ ශාසනබ්‍රහ්මවයථීය වදාරණ සේක. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ ය” යි ඇසුරුයේය....

■6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

14. ඉක්බිති ඒ මහාමාත්‍ය තෙමේ සිවුරහසෙනනනහින් යුක්ත ව නැවැත රජගහනුවරට පෙරළා ගියේ ය. (එහි) මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු වෙතට එළඹියේ ය. එළඹ මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජුට මෙ පවත් දැන්වීය....

■5. වම්මක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 5. වම්මක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජු තෙමේ ගම් අසුදහසෙක ඵෙශ්වයථීයයෙන් හා අධිපති භාවයෙන් යුත් රාජ්‍යය කරවයි. එකල්හි වම්පානුවර කොළිවිස

ගොනුයෙහි උපන් සොණ නම් සිටුපුත්‍ර තෙමේ සිවුමැළි වූයේ වේ. ඔහුගේ යටිපතුල්හි (අඳුන්වන්) ලොම් හට ගත්තේ වේ. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා (මෙන්) ඒ අසූ දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් රැස් කරවා කොළිවිසගොනුයෙහි උපන් සොණ සිටුපුත්‍ර වෙතට “සොණ තෙමේ පැමිණේවා. සොණගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි දූතයකු යැවීය....

■6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > වුල්ලවග්ගපාළිය > 6.
සේනාසනක්ඛන්ධකය

26. එ සමයෙහි වනාහි මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙම සංඝයාගේ ප්‍රයෝජන පිණිස සුදුහුණු ද මැටි ද මිශ්‍ර කොට තැනූ බදාම ආලේපය ඇති ප්‍රාසාදයක් කරවනු කැමැත්තේ වෙයි. එ කල මහණුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කවර සෙවෙතියෙක් අනුදන්තා ලද ද, කවර සෙවෙතියෙක් නො අනුදන්තා ලද දැ” යි මේ සිත විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකළහ....

■2. 2. රාජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 2. මුවලින්ද වර්ගය

ස්වාමීනි, මෙහි පස්වරුයෙහි පිණ්ඩපාතයෙන් වැළැකුණු, දම්සබා මඩුවෙහි (ඒ ඒ තැනින්) රැස් වූ අප අතර, “ඇවැත්නි, මගධාපති සේනිය බිම්බිසාර රජ හෝ කෝශලාධිපති පසේනදි රජ හෝ (යන) මේ දෙ රජුන් අතුරෙන් කවරෙක් අතිශයින් මහද්ධන ඇත්තේ හෝ අතිශයින් මහද්භොග ඇත්තේ හෝ, අතිශයින් මහත් භාණ්ඩාගාර ඇත්තේ හෝ, අතිශයින් මහත් විජිත ඇත්තේ හෝ, අතිශයින් මහත් වාහන ඇත්තේ හෝ, අතිශයින් මහත් බල ඇත්තේ හෝ අතිශයින් මහත් සෘද්ධි ඇත්තේ හෝ අතිශයින් මහත් අනුභාව ඇත්තේ හෝ වේ

ද?” යි මේ අතුරු කථාව උපන. ස්වාමීනි, අපගේ මේ අතුරු කථාව අඩාළ විය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩූ වදාළ සේකැ”යි කීහු....

■4. සෝණදණ්ඩ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 4.
සෝණදණ්ඩ සූත්‍රය

එසමයෙහි සෝණදණ්ඩ බමුණු තෙමේ බහුජනාකීණී වූ, තණ දඩු දිය සුලභ වූ, බොහෝ ධන ධාන්‍ය ඇති, රජුහුගෙන් ලත් නින්දගම් වූ (රාජ ස්වරූපයෙන් පරිභෝග කටයුතු වූ), මගධ රටට අධිපති සේනිය බිම්බිසාර රජු විසින් දුන් රාජදායාදා වූ, ශ්‍රේෂ්ඨ ත්‍යාගය වූ වම්පා නුවර වෙසෙයි....

■2.5.2 සේල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

එසඳ සේල බ්‍රාහ්මණ ආපණ නම් නියමිතම වෙසෙයි:
නිසංශ්ඤ්ඤා සහිත ශික්ෂා නිරුක්ති සහිත ඉතිහාසය පස් වතු කොට ඇති ත්‍රිවේදයෙහි පාරයට ගියේ යැ. පද හා තදන්‍ය ව්‍යාකරණ හදාරනුයේ යැ, ලෝකායත මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙහි පරිපූරකාරී යැ’ තුන්සියක් මාණවකයනට වේද හදාරවයි. එසඳ කේණියජටිල සේල බ්‍රාහ්මණ කෙරෙහි අභිප්‍රසන්න වෙයි. ඉක්බිති සේල බ්‍රාහ්මණ තුන්සියක් මණෙවුවන් විසින් පිරිවරනලද්දේ ජඩ්ඝාවිහාරයෙහි සක්මන් කරනුයේ ඇවිදුනේ කේණිය ජටිලයාගේ අසපුව කරා එළැඹියේ යි. සේල බ්‍රාහ්මණ කේණිය ජටිලයාගේ අසපුවෙහි ඇතැම් කෙනෙකුත් උදුන් කණනුවන් ඇතැම් කෙනෙකුත් දරපලනුවන් ඇතැම් කෙනෙකුත් බදුන් දෝනාවුන් ඇතැම් කෙනෙකුත් දියසැළ තබනුවන් ඇතැම් කෙනෙකුත් අසුන් පනවනුවන්, කේණිය ජටිල

වැළිත් තමා මැ මණ්ඩලමාලය පිළියෙළ කරන්නා දුටුයේ යැ. දැක කේණියජලියාහට තෙල කී: “කිම? හවත් කේණියහට ආවාහයෙක් හෝ වන්නේ ද, විවාහයෙක් හෝ වන්නේ ද, මහායාගයෙක් හෝ එළැඹිසිටියේ ද, මගධෙශ්වර සේනියබිම්බිසාර රජ හෝ සෙට දවසට බලකාය හා සමග නිමන්ත්‍රණ කරන ලද දැ?”යි. හවත් සේලයෙනි, මට ආවාහයෙක් නො වෙයි, විවාහයෙක් ද නො වෙයි, මගධෙශ්වර සේනිය බිම්බිසාර රජ හෝ සෙට දවසට බලකාය හා සමග නිමන්ත්‍රණ නො කරන ලද, එතෙකුදු වත් මට මහා යාගයෙක් එළැඹිසිටියේ යැ. හවත්නි, සැහැපුත් සැහැකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ මහණ ගොයුම්හු ඇත, අඩතෙළෙස්සයල්සියක් පමණ මහත් වූ බික්සහුන් හා සමග අභිගුත්තරාප ජනපදයෙහි සැරිසරන සේක් ආපණ නම් නියමිතමට වැඩියහ. ඒ භාග්‍යවත් ගොයුම්ගොතුවන්ගේ මෙවන් කලණ යසගී උස් වැ නැඟිණි: මෙ කරුණිනුදු ඒ හගවත්හු අර්හත්හ, සමයක්සම්බුද්ධයහ, විද්‍යාවරණ සම්පන්නයහ, සුගත්හ, ලොකවිද්හ, අනුත්තරපුරුෂදම්‍යසාරථියහ, දෙවිමිනිසුනට ශාස්තෘයහ, බුද්ධයහ, හගවත්හ”යි. ඔබ මා විසින් සෙට බතට බික්සහුන් හා සමග නිමන්ත්‍රණ කරන ලදහ”යි. හවත් කේණියෙනි, ‘බුදුහ’යි කියෙහි, හවත් සේලයෙනි, ‘බුදුහ’යි කියමි, හවත් කේණියෙනි, ‘බුදුහ’යි කියෙහි, හවත් සේලයෙනි, ‘බුදුහ’යි කියමි”යි....

පසේනපීත් රජු:

පසේනදී කොසොල් රජු (King Pasenadi) බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන කාලයේ කාසි සහ කෝසල යන රටවල් දෙකම පාලනය කළ අධිරාජ්‍යායි. සාංචි ස්තූපයේ පසේනදී කොසොල් රජු බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට යෑම කැටයම් කපා ඇත. ඉන්දියාවේ වාසය කළ පසේනදී කොසොල් රජු ගැන විවිධ ජාතීන්ගේ විවිධ අතීත ග්‍රන්ථවල කරුණු ඇත. තවද බුද්ධ ධර්මය සඳහන් ත්‍රිපිටකයෙන් විවිධ තැන් වල කරුණු ඇත. ඔබගේ දැන ගැනීම පිණිස මෙහි මඳක් තොරතුරු දක්වමු.

Pasenadi (Pali: पसेनदि, romanized: Pasenadi; Sanskrit: प्रसेनजित्, romanized: Prasenajit; c. 6th century BCE) was an Aikṣvāka ruler of Kosala. Sāvatthī was his capital. He succeeded after Sanjaya Mahākosala.

■6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චුල්ලවග්ගපාළිය > 6.

සේනාසනක්ඛන්ධකය

එසමයෙහි පසේනදී කොසොල් රජුගේ මිත්තණියෝ කලුරිය කළාහ. ඇගේ කලුරියෙන්, දික්සහළා පුටුය, පළභය, සතරභුලට වඩා ලොම් ඇති ඇතිරි ය, එළලොමින් කළ විසිතුරු ඇතිරිය, එළලොම් මුවා සුදු ඇතිරි ය, පුළුනෙන් පිරු ඇතිරි ය, ගනපුප් ඇති එළලොම් මුවා ඇතිරි ය, සිංහව්‍යාසාදි රූපයෙන් විසිතුරු එළලොම් මුවා ඇතිරි ය, එක් පැත්තෙක පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරි ය, දෙ පැත්තේම ලොම් ඇති එළ ලොම්මුවා ඇතිරිය, තිතිරිහුසින් වියු රන්කසු කම් කළ පසතුරණ, ලොම්මුවා පලස, නිළියන් සොළොස් දෙනෙකුන්ට සිට රභ පාන්තට තරම් දික් පුළුල ඇති මහ ඇතිරිය, ඇතුන් පිට අතුරන ඇතිරි ය, පිට අතුරන ඇතිරි ය, රියෙහි අතුරන ඇතිරි ය, අඳුන් දිවිසමින් කළ පසතුරුණ, දෙපස රතු කොට්ට තැබූ

උඩු වියන් සහිත කෙසෙල් මුව සමින් කළ මහඟු පසතුරුණ යන මේ බොහෝ අකැප බඩු යන බොහෝ නොකැප වී බඩු සංඝයාට උපන්නේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැලකළහ....

■3.1.2. පුරිස සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 1. බන්ධන වර්ගය

2. එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, කෙනෙක් ධර්මයෝ පුරුෂයාගේ සිය සත්‍යානි රසදනාහු අහිත පිණිස දුක් පිණිස නොපහසු විභරණය පිණිස උපදිත් දැ” යි තෙල සැළ කළේ ය....

■3.1.7. අත්ථකරණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 1. බන්ධන වර්ගය

එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කළේ ය. වහන්ස: මෙහි මම විනිශ්චයාසනයෙහි හුන්නෙමි අභ්‍යා වූ මහද්ධන ඇති මහත් භෝග ඇති බොහෝ රන්රිදි ඇති බොහෝ වූ මනවඩන දැ ඇති බොහෝ ධනධ්‍යාන ඇති කැත් මහසලුන් ද, බමුණු මහසලුන් ද, ගැහැවි මහසලුන් ද කාමයන් හෙතු කොට ගෙන කාමයන් නිදාන කොට ගෙන කාමයන් කරුණු කොට ගෙන දැන දැන මුසා බණන්නවුන් දකිමි. වහන්ස, ඒ මට “දන් මා විසින් නඩු විසඳීමෙන් කම් නැත. දැන් නඩුහලෙහි සොදුරුමුව ඇත්තෙක් නො පෙනේ ය” යි මේ අදහස විය....

■2.4.8 බාහිනික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 4. රාජ වර්ගය

ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ බාහිනික වස්ත්‍ර පිළිගත්හ. එසඳ පසේනදි කොසොල් රජ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කී: “වහන්ස, ආනාඤ්ඤායෙනි, අපි දැන් යම්හ, අපි බොහෝ කිස ඇතියම්හ, බොහෝ කරණී ඇතියම්හ යි, මහරජ, තෙපි දැන් එයට කල් දනුව....

■6.6.3. හස්සධම්ම ශික්‍ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සතළොස් වග මහණහු අවිරවතී නදියෙහි දිය කෙළිති. එසමයෙහි පසෙනදි කොසොල් රජ මල්ලිකා දෙවිය සමඟ මතුමහලට ගියේ වෙයි. පසෙනදි කොසොල් රජ අවිරවතී නදියෙහි දිය කෙළින සතළොස් වග මහණුන් දුටුවේ ය. දැකූ මල්ලිකා දෙවියට තෙල කී යැ: “මල්ලිකාවෙනි, තොපගේ තෙල රහත්හු ජලක්‍රීඩා කෙරෙති යි. මහරජ, නිසැකයෙන් මැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද නො පනවන ලද්දේ වන. ඒ භික්ෂුහුද සිකපද පනවන ලද බව නො දන්නෝ හෝ වෙතැයි....

■2.4.9 ධම්මවේනිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 4. රාජ වර්ගය

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසේනදි කොසොල් රජු නික්ම යන්නා හා මැ මහණුන් ඇමැතුසේක: “මහණෙනි, තෙල පසේනදි

කොසොල් රජ ධර්මවේත්තයන් කියා හුනස්නෙන් නැගී නික්ම ගියේ. මහණෙනි, ධර්මවේත්තයන් උගනුව, මහණෙනි, ධර්මවේත්තයන් පුහුණු කරව, මහණෙනි, ධර්මවේත්තයන් ධරව. මහණෙනි, ධර්මවේත්තයෝ අර්ථසංහිතයහ, ආදිබ්‍රහ්මවර්යාකයහ”යි....

■4. අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාටික වර්ගය > 4.
අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය

4. වාගිෂ්ඨයෙනි, මේ ලොවිහි ද, පර ලොවිහි ද ජන මුළුයෙහි ධර්මය ම ශ්‍රේෂ්ඨ වන නිසා මේ කරුණින්ද දත යුතු. වාගිෂ්ඨයෙනි. ‘මහණ ගොයුම් ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ නිරුත්තර කෙනෙකැ’ යි පසේනදී කොසොල් රජ දනී. වාගිෂ්ඨයෙනි, ශාක්‍යයෝ වනාහි පසේනදී කොසොල් රජුහට අතරක් නැති (කුලවශයෙන් සමාන වූ) ඔහු අනුව යන්නෝ වෙත්. වාගිෂ්ඨයෙනි, ශාක්‍යයෝ පසේනදී කොසොල් රජු කෙරෙහි ආදරය දැක්වීමද වැදීමද දැක නැගීසිටීමද ඇදිලිබැඳීමද (දැක මගින් ඉවත් වීම ආදී) වත් දැක්වීම ද කෙරෙත්. වාගිෂ්ඨයෙනි, මෙසේ ශාක්‍යයෝ පසේනදී කොසොල් රජු කෙරෙහි ආදරයද වැදීමද දැක නැගී සිටීමද ඇදිලිබැඳීමද වත් දැක්වීම ද යන යමක් කෙරෙත්ද, පසේනදී කොසොල් රජ තෙම තථාගතයන් කෙරෙහි ඒ ආදර දැක්වීමද වැදීමද දැක අස්නෙන් නැගීසිටීම ද ඇදිලි බැඳීමද වත් දැක්වීමද යන සියල්ල කෙරෙයි....

■6.9.1. රාජත්තෙසුර ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාටිත්තිකපාළිය > භික්ඛු විභඩ්ඨ > පාටිත්තිකාණ්ඩය > 9. රාජ වර්ගය

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් ඇමතු සේකැ. එසේ නම් ආනන්දයෙනි, රජහුගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වවයි. එසේයැ වහන්සැයි ආයුෂ්මත් අනද තෙරණුවෝ

භාග්‍යවතුන්හට පිළිවදන් දී කලින් කල පිවිස රජහුගේ ඇතොවුරට බණ උගන්වති. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ පෙරවරු හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙනැ ප්‍රසන්නයින් කොශල රාජයාගේ මැදුරට එළැඹියහ. එසමයෙහි වනාහි පසේනදි කොසොල් රජ මල්ලිකා දෙවිය සමග ශයනගත වූයේ වෙයි. මල්ලිකා දෙවි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් දුරින් ම එනුවන් දැකැ යුහු වැ නැගී සිටියායැ. ඇයගේ රන්වන් සඵව ගිලිහිණ, එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ එයින්මැ නැවැතී ආරාමයට ගොස් මහණුනහට තෙල කරුණ දැන්වූහ....

■1.3.4 රථවිනිත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 3. ඔපම්ම වර්ගය

14. ඇවැත්නි, එසේ නම් ඔබට උපමාවක් කරන්නෙමි. මේ ලොකයෙහි සමහර නුවණැති පුරුෂයෝ උපමාවෙන්ද අර්ථය දැන ගනිති. ඇවැත්නි, යම්සේ සැවැත්නුවර වසන පසේනදි කොසොල් රජහට සාකෙත නුවර කිසියම් ඉක්මන් කටයුත්තක් උපදනේ ය. ඔහුට සැවැතටත් සාකෙතයටත් අතර හික්මුණු අසුන් යෙදූ රිය හතක් එළවා තබන්නාහු ය. ඇවැත්නි, ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ සැවැත් නුවරින් නික්ම ඇතුළු පුරදොරින් පළමුවැනි විනිතරථයට ගනින්නේය. පළමු වැනි විනිතරථයෙන් දෙවැනි විනිතරථයට පැමිණෙන්නේය. පළමුවැනි විනිතරථය අත්හරින්නේය. දෙවැනි විනිතරථයට නගින්නේය. දෙවැනි විනිතරථයෙන් තුන්වැනි විනිතරථයට පැමිණෙන්නේය. දෙවැනි විනිතරථය අත්හරින්නේ ය. තුන්වැනි විනිතරථයට නගින්නේය....

■2.2. ද්විතීය සඬ්ඝාදිශෙෂය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > හික්බුති විභඬිය > සඬ්ඝාදිසෙසකාණ්ඩය

3. ඉක්බිති ඒ ලිවිජ්වි තෙමේ ඒ ස්ත්‍රිය සොයන්නේ සැවැතට ගොස් මෙහෙණන් කෙරෙහි පැවිදිවූවහු දැක පසෙනදි කොසොල් රජු වෙත එළඹියේ යැ, එළඹ පසෙනදි කොසොල් රජුහට මෙය කියැ: “දෙවයෙනි, භාය්‍යාව වරබඩු රැගෙන සැවැතට පැමිණියා යැ, දෙවතෙමේ ඇය අනුදනිව” යි, එසේ නම් කොළෙති, සොයා කියවයි. දෙවයෙනි, මෙහෙණන් කෙරෙහි පැවිදිවූවා දක්නා ලද්දී යැ. ඉදින් කොළෙති, මෙහෙණන් කෙරෙහි පැවිදි වූ නම් ඕනොමෝ කිසිවක් කරන්නට නො ලබන්නී යැ, ධර්මය ස්වධ්‍යාත යැ, මැනවින් දුක් කෙළවර කිරීම පිණිස බලසර කෙරෙවයි.....

■2.4.7 පියජාතික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

ඉක්බිති නාළිජඬ ස බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ බස සතුවින් පිළිගෙන අනුමෝදන් වැ හුනස්නෙන් නැඟී මල්ලිකාදේවිය කරා එළඹියේ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග යම් තාක් කලාසල්ලාප වී ද එ හැම මල්ලිකාදේවියට කී: එසඳ මල්ලිකාදේවි පසේනදි කොසොල් රජු කරා එළඹියා. එළඹ පසේනදි කොසොල් රජුට තෙල බස් කිවු:

■3.1.8. මල්ලිකා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 1. බන්ධන වර්ගය

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ පහයෙන් බැස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් පසේනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කළේ ය. වහන්ස, මෙහි මම මල්ලිකාදේවිය සමග උතුම් පහානලමන අරා සිටියෙමි මල්ලිකාදේවියට

“මල්ලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් තොපට ඇද්දැ”යි තෙල කීම්. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි මල්ලිකා දෙවිය මට “මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මට නැත. මහරජ, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් තොපට ඇද්දැ” යි තෙල බස් කිවු ය. වහන්ස, මෙසේ කියන ලද මම මල්ලිකාදෙවියට “මල්ලිකාවෙනි, තමහට වඩා ඉතා ප්‍රිය වූ අන් කිසිවෙක් මටත් නැතැ”යි තෙල කියෙමි....

■3.2.3. දෝණපාක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 2. අපුත්තක වර්ගය

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පිළිවෙළින් සහල් නැළියක බත වැඩි ම ආහාරය කොට ඇති බැව්හි සිටියේය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ පසු කලෙක සැහැල්ලු සිරුරු ඇත්තේ අතින් ශරීරාවයවයන් පිරිමදනේ ඒ වෙලාවෙහි “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙලොව අභිවෘද්ධියෙන්ද, පරලොව අභිවෘද්ධියෙන්ද යන උභයාර්ථයෙන්ම මට අනුකම්පා කළ සේකැ” යි මේ ප්‍රීති වාක්‍යය පහළ කළේය.....

■3.2.2. පඤ්චරාජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 2. අපුත්තක වර්ගය

එකල්හි පස්කම්ගුණයෙන් පිණා ගියා වූ එයින් යුක්ත වූ ඉඳුරන් පිණවන්නා වූ පසේනදි කොසොල් රජුන් ප්‍රමුඛ කොට ඇති ඒ පස් රජුන් අතර “කාමවස්තු අතුරෙන් කුමක් අග්‍ර ද?” යන මේ අතුරු කතාව පහළ විය....

■3.1.10. බන්ධන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සභාපා වර්ගය > 3.
කෝසල සංයුත්තය > 1. බන්ධන වර්ගය

එකල්හි පසේනදි කොසොල් රජු විසින් ඇතම්හු රැහැණින්ද, ඇතම්හු
යදමින්ද, ඇතම්හු හැකිල්ලෙන් දැ යි මෙසේ මහාජන පිරිස් බඳවන
ලද්දාහු වෙත්....

අජාතසත්තු රජු:

අජාතසත්තු රජු ඉන්දියාවේ මගධ රට පාලනය කළ රජෙකි. අජාතසත්තු රජු (King Ajatashatru) බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවීමට යෑම සාංචියේ කැටයම් කපා ඇත. යුධ ඉතිහාසඥයෝ රථමුසල (rathamusala) නම් යුධ රථයේත් සහ මහශිලාකාන්ත (mahashilakantaka) නම් ගල් විදින යන්ත්‍රයේත් නව නිර්මාණකරුවා අජාතසත්තු රජු යනුවෙන් කියති. ශිලා ලේඛන වල මේ රජතුමාගේ නම සඳහන් වන්නේ “වෛදේහී පුත්‍ර අජාතශතා කුණිකා” (Ajatashatru Kunika, the son of Vaidehi) යනුවෙනි. මේ රජු බිම්බිසාර රජුගේ පුත්‍රයාවේ. ඉන්දියාවේ මධ්‍ය ප්‍රදේශ් වල චෛත්‍යකින් (Bharhut Stupa) හමුවූ ජේතවකත් මේ රජතුමා බුදුරජාණන් වහන්සේට නමස්කාර කරන ආකාරය දැක්වෙයි. ඉන්දියාවේ වාසය කළ අජාතසත්තු රජු ගැන විවිධ ජාතීන්ගේ විවිධ අතීත ග්‍රන්ථවල කරුණු ඇත. තවද බුද්ධ ධර්මය සඳහන් ත්‍රිපිටකයේත් විවිධ තැන් වල කරුණු ඇත. ඔබගේ දැන ගැනීම පිණිස මෙහි මඳක් තොරතුරු දක්වමු.

Ajatasattu (Pāli Ajātasattu) or Ajatashatru (Sanskrit Ajātaśatru) in Buddhist tradition, or Kunika (Kūṇika) and Kuniya (Kūṇiya) in the Jain histories, was one of the most important kings of the Haryanka dynasty of Magadha in East India.

■1.4.5 මූලසම්මත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 4. මහා යමක වර්ගය

10. ගිනිවෙස්න, (පස්කඳ ආත්ම ය යි පිළින කෙරෙහි ද) එකරුණින් මෙහිලා තා ම පිළිවිසිමි. යම්සේ තට රුස්නේ නම්, එසේ එය ප්‍රකාශ

කරව. කියග ගිනිවෙස්න, ඒ කිමැයි හහනුව? කැත්කුලෙහි උපන් මුදුනෙහි අභිෂික්ත රජක්හට - පස්නදි කොසොල් රජහට සෙයින්, නොහොත් මගධාධිපති වෙදෙහි පුත්‍ර අජාසත් රජහට සෙයින්, මරවන්නට නිසියන් මරවන්නට, ධනභානියට නිසියන් දිළිඳු කරන්නට, රටින් තෙරනට නිසියන් රටින් තෙරවන්නට සියරජ ඉසුරු (බලය) පවත්නේද?

■7. සඨසභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.

සඨසභේදකඛන්ධකය

ඉක්බිති ඒ මහඥමැත්තෝ අජාසත් කුමරු රැගෙන මගධේශ්වර බ්‍රිහස්පති රජු කරා එළැඹියහ. එළැඹී රජුට මෙ පවත් සැල කළාහ....

■7. සඨසභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.

සඨසභේදකඛන්ධකය

15. එ කලැ දෙව්දත්තු අජාසත් කුමරු වෙත එළඹියහ. එළඹූ ඔහු අමතා, “කුමරුවනි, පෙර වූ කලී මිනිස්සු දීර්ඝායුෂ්ක වූහ. දැන් අල්පායුෂ්කයහ. තෙපි කුමාරව හිඳම (රජ බවට පත් නොවී) කල්ලිය කරන්නහු යන මේ කාරණය ඇත (විය හැක්කෙකි). එබැවින් කුමරුවනි, තෙපි පියා මරා රජ වවු. මම භාග්‍යවතුන් නසා බුදු වන්නෙමි” යි කීහ....

■3.2.4. පඨමසඨගාම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 3.

කෝසල සංයුත්තය > 2. අපුත්තක වර්ගය

එකල්හි මගධෙශ්වර වූ වේදෙහිපුත්‍ර අජාසත්තු රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනග සන්නාහ සන්නද්ධ කොට ගෙණ පසේනදි කොසොල් රජුට විරුද්ධ ව යුධ පිණිස කසි ගම කරා ඉදිරියට ගියේය....

■2. සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 2.
සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක් දහස් දෙසියපණසක් පමණ වූ මහත් භික්ෂුසඬ්ඝයා සමඟ රජගහ නුවර සමීපයේ කෝමාරහව්ව ජීවකයාගේ අඹවෙනෙහි වසන සේක. එ සමයෙහි වනාහි මගධ රටට අධිපති වූ, වෛදෙහිපුත්‍ර වූ අජාසත් රජ තෙමේ එ දවසට පැමිණි පුණ්‍ය පොහෝ දිනයෙහි සිවු මසක්හුගේ අවසන් වූ සුපිපි කුමුදු ඇති පුරා සඳ කැල්මෙන් බබළන රැයෙහි (ඉල්මස පසොළොස්වක් දා රැයෙහි) රජපහයෙහි මතු මහල්තලයට නැඟුණේ, රජ ඇමැතියන් විසින් පිරිවැරුණේ (එසැවුණු සේසත් ඇති මහඟු කසුන් අස්නෙහි) හුන්නේ වෙයි. ඉක්බිති වෛදෙහිපුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ඒ පුණ්‍යපොහෝ දිනැ මෙසේ උදන් ඇතීය:

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.
මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

122. වේදෙහි පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ’ යි ඇසී ය. එ කලැ වේදෙහි පුත්‍ර මගධාධිපති අජාසත් රජ කුසිනාරා වැසි මල්ල රජදරුවනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඤාත්‍රිය වූ සේක. මම ද ඤාත්‍රියයෙකිමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතුන් ගෙන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සෙමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික

ධාතුන් පිණිස ස්තූපයක් ද පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමි” යි කියා දුන්නකු යැවිය....

■5.4.6. පඤ්චරථසත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 5. ලාභසක්කාර සංයුක්තය > 4. සඨසභේද වර්ගය

332. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ චේඨවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි අජාසත් කුමර තෙමේ රිය පන්සියකින් උදය සවස දෙවිදන්හට උවටැනට යෙයි. මුළුබත් පන්සියක්වූ බත ද එළවනු ලැබේ. එකල්හි බොහෝ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ. “වහන්ස, අජාසත් කුමර තෙමේ රිය පන්සියකින් උදය සවස දෙවිදන්හට උවටැනට යෙයි. තලි පන්සියක බත ද එළවනු ලැබේ” යි....

■8.1.8. කලිඨගරූපධාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 8. ඕපම්ම සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

මහණෙනි, දැන් ලිච්ඡවීහු ලිකොටයක් කන්වයින් කොට ඇත්තාහු අප්‍රමත්තව වීර්යය ඇති ව ගුරුපාසනයෙහි (ශිල්ප හැදෑරීමෙහි) යෙදුනාහු වාසය කෙරෙති. මගධාධිපති වෙදේහි පුත් අජාසත් රජ තෙමේ ඔවුන්ගේ සිදුරක් නො ලබයි. අරමුණක් (ප්‍රත්‍යයයක්) නො ලබයි. මහණෙනි, අනාගත කාලයෙහි ලිච්ඡවීහු සියුමැලි වූවෝ මුදුතුරුණු අත් පා ඇත්තෝ වන්නාහ. ඔහු පුලුන් කන්වයින් (=කොට්ට) ඇති මුදු යහන්හි හිරු උදා වන තෙක් ශයනය කරන්නාහ.

මගධාධිපතී වේදේහී පුත් අජාසත් රජ තෙමේ (ඔවුන් දිනුමට)
ඔවුන්ගේ සිදුරක් ලබන්නේ ය. අරමුණක් ලබන්නේය....

■8. 6. පාටලිගාමීය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 8.

පාටලිගාමීය වර්ගය

7. එසමයෙහි වනාහි මගධරට අජාසත් රජහුගේ මහ ඇමති වූ සුනිධ වස්සකාර දෙදෙන ලිච්ඡවී රජුන් ප්‍රතිබාහනය කරනු පිණිස පාටලි ගමෙහි නුවරක් මවන්. එ සමයෙහි වූ කලි දෙවතාවෝ (එක එක මුළුවකට) දහස් දහස් ව පාටලිගමෙහි ගෙවතු (ගෘහවස්තුන්) පිරිසිදු ගනිත්. යම් පෙදෙසෙක මහත් පිරිවර ඇති දෙවතාවෝ වාස්තුපරිග්‍රහණය කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් කරන්නට මහත් පිරිවර ඇති රජුන්ගේ රාජමහාමාත්‍රයන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක මැදුම් පෙලෙහි වූ දෙවතාවෝ වාස්තුපරිග්‍රහණය කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් කරන්නට මැදුම් පෙලෙහි වූ රජුන්ගේ රාජමහාමාත්‍රයන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක කුදුපෙලෙහි දෙවතාවෝ වාස්තුපරිග්‍රහණය කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් කරන්නට කුදු පෙලෙහි වූ රජුන්ගේ රාජමහාමාත්‍රයන්ගේ සිත් නැමේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසැසෙහි විෂයසීමාව ඉක්මැ දැක්ක හැකි වූ පිරිසිදු වූ දිවැසින්, ‘යම් පෙදෙසෙක මහපිරිවර ඇති දෙවියෝ ගෙවතු පිරිසිදු ගනිත් ද, එහි ගෙවල් නංවන්නට මහපිරිවර ඇති රජ රජමහමැතියන් සිත් නැමේ යැ යි ද, යම් පෙදෙසෙක මැදුම් පෙලෙහි දෙවියෝ ගෙවතු පිරිසිදු ගනිත් ද එහි ගෙ නංවන්නට මැදුම් පෙලේ වූ රජ රජමහමැතියන් සිත් නැමේ යැ යි ද, යම් පෙදෙසෙක කුදු පෙලේ වූ දෙවියෝ ගෙවතු පිරිසිදු ගනිත් ද එහි ගෙ නංවන්නට කුදු පෙලේ වූ රජ රජමහමැතියන් සිත් නැමේ යැ යි දැ යි පාටලිග්‍රාමයෙහි ගෙවතු පිරිසිදු ගන්නා (මුළු මුළු වූ) දහස් දහස් ගණන් ම දෙවියන් දුටුසේක....

■3.2.2. විවයභාරසම්පාතය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > නෙත්තිජපකරණ > 3.
පටිනිද්දේසවාරය > සම්පාත

කර්මසමාදානයෝ සතරදෙනෙක් වෙති : ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි සුඛ වූ
මතුයෙහි දුක්ඛවිපාක වූ ද කර්මසමාදානයෙක් ඇත,
ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි දුක් වූ මතුයෙහි සුඛවිපාක වූ ද
කර්මසමාදානයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි දුක් වූ ද මතුයෙහි
දුක්ඛවිපාක වූ ද කර්මසමාදානයෙක් ඇත, ප්‍රත්‍යුත්පන්නයෙහි සුඛ වූ
ද මතුයෙහි සුඛවිපාක වූ ද කර්මසමාදානයෙක් ඇති. යම් අන්‍යවූත්
මෙබඳු ප්‍රකාර ඇති කර්මයෙකි. (ඒ කර්මවිපාකයෙහි බුදුරදුන්ගේ
ඥානය පවත්නා අයුරු දක්වති :) ‘මේ පුභුල්හු විසින්
අකුශලකර්මයෙක් විපාකදානයට සමර්ථ පරිදි රැස්කරනලද, එය
විපාක නොදෙනලදුවැ විපාක දීමට කළ අවකාශ ඇත, අභිනිබ්බිදා
සංඛ්‍යාත ආයඨිමාර්ගය අවබෝධ කරන්නට නො ද සුදුසුවනැ’ යි,
බුදුහු ඔහුට අවවාද නොකරනසේක. දෙවදත්ත, කොකාලික,
සුනක්ඛත්ත ලිච්ඡවිපුත්‍ර යන මොවුන් මෙනි. විපාකාවරණයෙන්
වැසුණු පුභුල්හට භවවාසනා සඳහා දහම් දෙසති, අපාසත්භට
මෙනි....

විඬුඬහ රජු:

විඬුඬහ රජු පසේනදී කොසොල් රජතුමාගේ සහ වාසවඛන්තියා බිසවගේ (Vāsavakhattiyā) පුත්‍රයෙකි. විඬුඬහ රජු (King Viḍḍabha) බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන කාලයේම ඉන්දියාවේ සිටි අයෙකි. ඉන්දියාවේ වාසය කළ විඬුඬහ රජු ගැන විවිධ ජාතීන්ගේ විවිධ අතීත ග්‍රන්ථවල කරුණු ඇත. තවද බුද්ධ ධර්මය සඳහන් ත්‍රිපිටකයේත් විවිධ තැන් වල කරුණු ඇත. ඔබගේ දැන ගැනීම පිණිස මෙහි මඳක් තොරතුරු දක්වමු.

Viḍḍabha (Pali: **विड्डभ** Viḍḍabha; Sanskrit: **विरूढक** Virūḍhaka) was a king of Kosala.

■2.4.7 පියජාතික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්නාසකය > 4. රාජ වර්ගය

....මහරජ, ඒ කෙසේ හඟිහි? ඔබට විඬුඬහ සෙන්පති ප්‍රිය වේද?
මල්ලිකාවෙනි, එසේයැ. මට විඬුඬහ සෙන්පති ප්‍රිය වෙයි.

මහරජ, ඒ කෙසේ හඟිහි? ඔබගේ විඬුඬහ සෙන්පතිහු ගේ
විපරිණාමය හා අන්‍යාථාභාවයෙන් ශෝක-පරිදේව-දුඃඛ-දෛශිකසං-
උපායාසයෝ උපදිත්ද?

මල්ලිකාවෙනි, මා ගේ විඬුඬහ සෙන්පතිහු ගේ විපරිණාමය හා
අන්‍යාථාභාවයෙන් ජීවිතයාගේත් අන්‍යාථාත්වයෙක් වෙයි. කිම, මට
ශෝක-පරිදේව-දුඃඛ-දෛශිකසං-උපායාසයෝ නූපදිත්ද? (උපදිත්
මැයි)

මහරජ, සියල්ල දන්තා සියල්ල දක්තා ඒ අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘ශෝක-පරිදේව-දුඃඛ-දොමීනසා-උපායාසයෝ ප්‍රිය දැයිත් උපදනා සැහැවි ඇතියහ, ප්‍රිය දැයිත් පහළ වන සැහැවි ඇතියහ’ යනු මෙ කරුණ සඳහා වදාරනලද....

■2.4.10 කණ්ණකත්ථල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 4. රාජ වර්ගය

.....මෙසේ වදාළ කල විඩ්ඛහ හමුදාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ කීවේය: “වහන්ස, දුක්ඝහගිය (දුක්ඛර) මිනිසන් බවට එනසුලු යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ දෙවියෝද, නිදුක්වූ මිනිසන් බවට නොඑනසුලු යම් දෙව් කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ දෙවියෝ දැ’යි ඒ දෙවැදෑරුම් දෙවියන් ඒ දේවස්ථානයෙන් ව්‍යුහ කරවන්නාහු වෙත්ද නෙරවන්නාහු හෝ වෙත්ද? යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල සිත් වී: “මේ විඩ්ඛහ හමුදාපති පසේනදි කොසොල් රජුගේ පුත්යැ, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පුත්මි. පුතෙක් පුතකු හා මන්ත්‍රණ කරන්නේයැ යන යමෙක් ඇද්ද, මේ එයට කාලය යනුයි.....

■390. පුබ්බකම්මපිලොතිකාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - භික්ඛු අපදාන 1 > 39. අවණ්ටඵල වර්ගය

3363. මම කෙවුල් ගමක කෙවුල් දරුවෙක් වීමි. නසන ලද මසුන් දැක සතුට ඉපදවීමි.

3364. ඒ කම්විපාකයෙන් මාගේ හිසෙහි දුක් වෙදනාවක් ඇති විය.
යම් කලෙක්හි විඩුඩහ තෙමේ යුද කෙළේද, එකල්හි සියලු
ශාක්‍යයෝද නැසුනාහු ය....

තපස්සු-හල්ලික:

Trapusa and Bahalika were two merchant brothers from Balkh, a region in present-day Afghanistan.

තපස්සු සහ හල්ලික (**Trapusa and Bahalika**) යනු ව්‍යාපාරික සහෝදරයින් දෙදෙනෙකි. මේ දෙදෙනා කරත්ත සහිතව කැටයම් කැපු 2 වැනි සියවසේ නිර්මාණය කරන ලද තට්ටුවක් පාකිස්තානයෙන් (**Takht-i Bahi Plate**) සොයාගන්නා ලදී. මෙය දැන් පකිස්තානයේ පෙශාවොර් කෞතුකාගාරයේ (**Peshawar Museum**) ඇත. 7 වන සියවසේ වාසය කළ චීන **Xuanzang** නම් හින්ෂුන් වහන්සේගේ වාර්තා අනුව (**Great Tang Records on the Western Regions**) බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් ලබාගත් කේශ ධාතූන් නිධන් කොට මොවුන් දෙදෙනා බල්ක් ප්‍රදේශයේ (උතුරු ඇෆ්ගනිස්තානයේ) වෛත්‍යයක් (**Nava Vihara – Nowbahar, Ghor, Afghanistan**) සාදවා ඇත. පර්සියානු අතීත කාව්‍ය සාහිත්‍යයේ බොහෝ විට මෙම නව විහාරයේ අළංකාරය (*as beautiful as Nowbahar*) ගැන දක්වා ඇත. 8 වන සියවසේ වාසය කළ අරාබි ජාතික ග්‍රන්ථ කතුවරයෙක් (**Umar ibn al-Azraq al-Kermani**) විසින් නව විහාරයේ ස්වභාවය (**Kitab al-Buldan**) ගැන මෙසේ සඳහන් කර තිබේ: “ප්‍රධාන පන්සලේ මැද පාෂාණමය විශාල සනකයකි. එම පාෂාණමය සනකය රෙදිවලින් ඔතා තිබුණි. ශ්‍රද්ධාවන්තයින් එය වටකර බිම දිගාවී නමස්කාර කළේය. පාෂාණමය සනකය බැක්ට්‍රියානු පන්සල්වල ස්තූපයක පතුලේ ආධාරක ගලකට සමාන විය. ඔතා තිබූ රෙදි පර්සියානු සම්ප්‍රදායේ බුදු පිළිම වලට පලඳවන ඒවාට සමානය...” තවද 10 වන සියවසේ වාසය කළ තවත් අරාබි ජාතික සංචාරකයෙකුගේ (**Muhammad Abū'l-Qāsim Ibn Ḥawqal**) වාර්තාවල නව විහාරය පිළිබඳ

තොරතුරු අඩංගුය. මෙතැන අපි ඔබට තපස්සු සහ හල්ලික ව්‍යාපාරික සහෝදරයෝ දෙදෙනා ගැන ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් කරුණු කිහිපයක් සටහන් තබමු.

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සන්දවසක් ඇවැමෙන් ඒ පලසමවතින් නැතිට මීදෙල්ලරුක්මුලින් කිරිපලුරුක වෙතට වැඩ සේක. වැඩ කිරිපලුරුක්මුල්හි සන්දවසක් මුළුල්ලෙහි පලසමවත්සුව විඳින සේක් එකම පයඝ්ඨකයෙන් වැඩ හුන් සේක.

2. එකල්හි ත්‍රපුෂ්‍ය - හල්ලික වෙළඳ දෙබැයෝ උක්කලා ජනපදයෙන් (Utkala Kingdom) ඒ දේශයට යනු පිණිස දීර්ඝමාර්ගයට පිළිපන්නාහු වෙත්. එකල්හි ත්‍රපුෂ්‍ය - හල්ලික වෙළෙඳුන්ගේ සහලේනෑ වූ දේවතාවෙක් ත්‍රපුෂ්‍ය-හල්ලික වෙළෙඳුන්ට (නොපෙණෙන සිරුරින් යුක්තව) මෙය කීය:-

“නිදුකානෙනි, මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිසම්බෝධියට පැමිණි අළුතම කිරිපලුරුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. යවු; ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අත්සුණුයෙන්ද මිපිඬුයෙන්ද පුදවු. ඒ පිඳිම තොපට බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි හිත පිණිසද සැප පිණිසද වන්නේය”.

3. ඉක්බිති ත්‍රපුෂ්‍ය - හල්ලික වෙළෙන්දෝ අත්සුණුද මිපිඬුද ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හුන් තැනට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙක සිටියාහුය. එකත්පසෙක සිටියාවූ ත්‍රපුෂ්‍ය - හල්ලික වෙළෙන්දෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ අත්සුණු හා මිපිඬුත් පිළිගන්නා සේක්වා; ඒ පිළිගැනීම අපට බොහෝ කලක් හිත සැප පිණිස වන්නේ ය”යි සැළ කළහ.

4. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “තථාගතවරු අතින් නොපිළිගනී. මම වනාහි කුමකින් අත්සුණුන් මිපිඬුන් පිළිගන්නෙමි දැ”යි සිතෙක් වූයේය.

එකල්හි සතරවරම් මහරජහු තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිත දැන සතර දිශාවෙන් අවුත් “ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙයින් අත්සුණුන් මිපිඬුන් පිළිගන්නා සේක්වා”යි ශෛලමය පාත්‍ර සතරක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතට එළවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකෙණෙහි උපන් අළුත් මාහැඟි ශෛලමයවූ පාත්‍රයෙන් අත්සුණුද මිපිඬුද පිළිගත් සේක. පිළිගෙන වැළඳු සේක.

5. ඉක්බිති ත්‍රපුෂ්‍ය – හල්ලික වෙළෙන්දෝ “ස්වාමීනි, මේ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේද ධර්මයද සරණ යමු, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවි හිමි කොට සරණ ගියා වූ උපාසකයන්ගේ දරණ සේක්වා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළෝය. ඔහු දෙදෙනද පළමු කොට ලොකයෙහි ද්වේවාචික (‘බුද්ධ, ධර්ම’ යන වචන දෙකින් සරණ ගියා වූ) උපාසකයෝ වූහ....

උපක ආජීවක:

අතීත ඉන්දියාවේ ප්‍රදේශ පිළිබඳ මේ කොටසේ තොරතුරු ස්වල්පයක් දැක්වේ.

Upaka Ajivaka was a figure from ancient Indian history, known for being one of the contemporaries of Gautama Buddha. The Ajivakas were a sect or group of ascetics in ancient India who had distinctive practices and beliefs. Upaka is mentioned in Buddhist scriptures as one of the first people Gautama Buddha encountered after attaining enlightenment.

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

4. උපක ආජීවක තෙමේ ගයාවට හා බෝධිවාක්ෂයටද අතරෙහිවූ දීර්ඝ මාර්ගයට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේය. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේහට මෙසේ කීය: “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ වක්ෂුරාදි ඉන්ද්‍රියයෝ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. සිරුරුපැහැය පිරිසිදුය. අතිශයින් නිර්මලය. ඇවැත්නි, තමුන්නාන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදිවූ සේක්ද? තමුන්නාන්සේගේ ශාස්තෘ තෙමේ කවරෙක් හෝ වේද? තමුන්නාන්සේ කවරකුගේ ධර්මය රුචි කරණ සේක් දැ?”යි විචාළේය. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපක ආජීවකයාහට මේ ගාථාවන් වදාළ සේක:

“සබ්බානිභූ සබ්බවිදු’භමසම්
සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනුපලිනේනා,
සබ්බඤ්ඤා න ඤාතං යෙ විමුක්තො
සයං අභිඤ්ඤාය කමුඤ්ඤෙය්‍යං”

“මම සියල්ල මැඩ සිටියෙමි. සියල්ල දන්නෙමි වෙමි. සියලු ධර්මයන්හි නොඇලුනෙමි. සියලු කෙලෙස් හැර සිටියෙමි. තෘෂ්ණා ක්ෂයයෙහි නිමාවට ගියෙමි. මෙසේ තමාම සියල්ල දැන සිටි මම අන්

කවරකු මාගේ ගුරුවරයා වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නෙමිද? (සර්වඥවූ විශ්වයේ සියල්ල දන්නාවූ මට මොන ගුරුවරයෙක්ද යන අර්ථයි)

“න මෙ ආචරියො අත්‍යී සදිසො මෙ න විජ්ජති,
සදෙවකසමිං ලොකසමිං නත්‍යී මෙ පටිපුග්ගලො.”

“මට ඇදුරෙක් නැත. මට සමාන කෙනෙක් විද්‍යාමාන නොවේ.
දෙවියන් සහිත ලෝකයෙහි මාහට සමාන පුද්ගලයෙක් නැත.

“ලොකයෙහි මම රහත් වෙමි. මම නිරුත්තරවූ ශාස්තෘ වෙමි. මම
සමාක්සම්බුද්ධ වෙමි. (සියලු කෙලෙස්ගිනි නිවීමෙන්) සිහිල් වූයෙමි.
එහෙයින්ම නිවුනෙමි.

“මම ධර්ම චක්‍රය පැවැත්වීමට කසිරට බරණැස් නුවර බලා යමි.
අවිද්‍යාවෙන් අන්ධ වූ ලොකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”

ඇවැත්නි, තමුන්නාන්සේ යම් සේ ප්‍රකාශ කරණ සේක් ද, එසේ
“අනන්ත ජීන” වීමට සුදුසු සේක.

“යම් කෙනෙක් කාමාදි ආශ්‍රවයන් ක්ෂය කිරීමට පැමිණියෝද, මා
වැනි ඔහු ඒකාන්තයෙන් ‘ජීන’ නම් වෙති. උපකය, ‘මා විසින් පාප
ධර්මයෝ දිනන ලදහ. එහෙයින් මම ‘ජීන’ නම් වෙමි.”

5. මෙසේ වදාළ කල්හි උපක ආජීවක තෙමේ “ඇවැත්නි, එහෙමත්
විය හැකිය”යි හිස සලා කුඩා මගකට බැස වඩිගහාර ජනපදය බලා
ගියේ ය. (to Bengal - Vanga Kingdom - Vangaladesha)

6. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් සැරිසරා වඩිනා සේක්
බරණැස් නුවර ඉසිපතන (Rishipattana) නම්වූ මාගදායයෙහි
පස්වග මහණුන් වෙත වැඩිසේක. පස්වග මහණහු වඩින්නා වූ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුර දීම දුටුවාහුය....

["Vangaladesha" is a term used in ancient and medieval Indian history. It refers to the region of Bengal, which encompasses parts of present-day Bangladesh and the Indian state of West Bengal. The term "Vangala" or "Vanga" has been historically used to denote Bengal, and "desha" means region or country. So, Vangaladesha essentially means the land or region of Bengal.]

["වංගලාදේශ" යනු පුරාණ සහ මධ්‍යකාලීන ඉන්දියානු ඉතිහාසයේ භාවිතා වන යෙදුමකි. එය වර්තමාන බංග්ලාදේශයේ කොටස් සහ ඉන්දියාවේ බටහිර බෙංගාල ප්‍රාන්තය ආවරණය වන බෙංගාල කලාපයට යොමුවේ. "වංගලා" හෝ "වංග" යන පදය ඓතිහාසික වශයෙන් බෙංගාලය දැක්වීමට භාවිතා කර ඇති අතර "දේශ" යන්නෙන් ප්‍රදේශය හෝ රට අදහස්වේ. එබැවින්, වංගලාදේශය යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ බෙංගාලයේ භූමිය හෝ එම කලාපයයි.]

Indian Inscriptions:

Indian inscriptions related to Buddhism are invaluable historical artifacts that provide insights into the spread, development, and influence of Buddhism in ancient India. These inscriptions can be found on various objects such as pillars, rocks, stupas, and cave walls. They are typically written in Brahmi or other scripts of the time and often in Prakrit, Sanskrit, or regional languages.

බුද්ධ ධර්මයට සම්බන්ධ ඉන්දියානු ශිලා ලේඛන පුරාණ භාරතයේ බුදුදහමේ ව්‍යාප්තිය, වර්ධනය සහ බලපෑම පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දෙන අගනා ඓතිහාසික පුරාවස්තු වේ. කණු, පාෂාණ, ස්තූප, ලෙන් බිත්ති ආදී විවිධ වස්තූන් මත මෙම සෙල්ලිපි දක්නට ලැබේ. ඒවා සාමාන්‍යයෙන් ලියා ඇත්තේ බ්‍රාහ්මී හෝ එම කාලයේ වෙනත් අක්ෂරවලින් සහ බොහෝ විට ප්‍රාකෘත, සංස්කෘත හෝ ප්‍රාදේශීය භාෂා වලින්ය.

Indian inscriptions related to Buddhism:

බුද්ධ ධර්මයට සම්බන්ධ ඉන්දියානු ශිලා ලේඛන වර්ග (categories) පහත දැක්වේ:

1) Ashokan Main Rock Edicts: Emperor Ashoka, a major patron of Buddhism, erected numerous rock edicts across his empire in the 3rd century BCE. These inscriptions, written in Prakrit and Brahmi script, spread the principles of dhamma (Buddhist teachings) and mention Ashoka's conversion to Buddhism and his efforts to promote social welfare.

අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ ප්‍රධාන ශිලා ලිපි: ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වැනි සියවසේදී බුදුදහමට බෙහෙවින් ඇලුම් කළ අශෝක අධිරාජ්‍යයා තම අධිරාජ්‍යය පුරා විශාල ගල් පර්වත මත පණිවිඩ රාශියක් තැබීය. මෙම

විශාල ශිලා ලේඛන ප්‍රාකෘත නම් පැරණි භාෂාවෙන් සහ බ්‍රාහ්මී අක්ෂර වලින් ලියා ඇත. ඒවා කතා කළේ බුද්ධ ධර්මය සහ අශෝක රජු බෞද්ධයෙකු වූ ආකාරය ගැනයි. ඔහු මිනිසුන්ට උදව් කිරීමට සහ සමාජය යහපත් කිරීමට උත්සාහ කළ ආකාරය ගැනද කතා කළේය.

2) Ashokan Minor Rock Edicts: In addition to the major rock edicts, Emperor Ashoka also issued several minor rock edicts that specifically deal with Buddhist themes. These edicts address topics such as the protection of wildlife, the promotion of dhamma, and the construction of stupas and monasteries. They are valuable sources for understanding Ashoka's personal commitment to Buddhism and his efforts to propagate its teachings.

අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ කුඩා ශිලා ලිපි: අශෝක අධිරාජ්‍යයා බුදුදහම ගැන පර්වත වල විශාල පණිවිඩ පමණක් නොව කුඩා ඒවාද ලිවීය. සතුන් ආරක්ෂා කිරීම, බුදුදහමේ ඉගැන්වීම් ව්‍යාප්ත කිරීම, විශේෂ බෞද්ධ ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම වැනි දේවල් ගැන මෙම කුඩා සෙල්ලිපි කතා කරයි. අශෝක රජු බුද්ධ ධර්මයට කොතරම් ගෞරව කළාද සහ බෞද්ධ අදහස් පතුරුවා හැරීමට ක්‍රියා කළාද යන්න බැලීමට ඒවා අපට උපකාර කරති.

3) Ashokan Pillar Edicts: Similar to the rock edicts, Ashoka also erected edicts on pillars made of stone, known as the Pillar Edicts. These inscriptions, found in various parts of the Indian subcontinent, provide important historical information about Ashoka's rule and his support for Buddhism.

අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ ගල් කණු: අශෝක රජු කුළුණු ආඥා නමින් විශාල ගල් කණු මත පණිවිඩ තැබුවේ. මෙම පණිවිඩ සෙල් ලිපි ඉන්දියාවේ විවිධ ස්ථානවල දක්නට ලැබේ. අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ

පාලනය කාලය සහ ඔහු බුදුදහමට අනුබල දුන් ආකාරය ගැන ඒවා අපට බොහෝ දේ කියයි.

4) Cave Inscriptions: Many Buddhist cave complexes, such as those at Ajanta, Ellora, and Karla, contain inscriptions that provide information about the patrons, artists, and religious activities associated with the caves. These inscriptions contribute to our understanding of the religious and cultural life of ancient Buddhist communities.

ගුහා සෙල්ලිපි: අජන්තා, එල්ලෝරා සහ කාර්ලා වැනි බෞද්ධ ගුහාවල ලියන ලද සෙල්ලිපි ඇත. මේ ලියවිලි වලින් කියවෙන්නේ ගුහා සඳහා මුදල් ගෙවූ අය, ඒවා සෑදූ කලාකරුවන් සහ එහි සිදුවන ආගමික කටයුතු ගැනයි. අතීතයේ බෞද්ධ ප්‍රජාවන් ජීවත්වූ ආකාරය ගැන ඉගෙන ගැනීමට මෙම ලියවිලි අපට උපකාර කරයි.

Locations: Ajanta Caves (Maharashtra), Ellora Caves (Maharashtra), Karla Caves (Maharashtra), Bhaja Caves (Maharashtra), and other cave complexes.

Types: Inscriptions found inside Buddhist caves, including dedicatory inscriptions, donor inscriptions, and narrative inscriptions detailing religious themes and events.

5) Donative Inscriptions: Donative inscriptions, also known as śilālekḥās, record donations made to Buddhist institutions, such as monasteries, stupas, and Buddha images. These inscriptions typically list the names of donors, the items donated, and the merits accrued by making the donation. They serve as evidence of the patronage extended to Buddhism by rulers, merchants, and wealthy individuals.

දාන සෙල්ලිපි: පරිත්‍යාග ශිලා ලේඛන යනු ආරාම වැනි බෞද්ධ ස්ථානවලට මිනිසුන් තැගි දුන් ආකාරය පෙන්වන ලේඛන වේ. ඒවා සාමාන්‍යයෙන් කියන්නේ “දන් දුන්නේ කවුද, දන් දීම යහපත් පුණ්‍ය කර්මයක් වන්නේ ඇයි” කියයි. පාලකයන්, වෙළෙඳන්දන් සහ ධනවතුන් බුදුදහමට අනුබල දුන් බව ඒවා ඔප්පු කරයි.

6) Inscriptions on Buddhist Stupas and Monuments:

Inscriptions on Buddhist stupas, viharas (monasteries), and other religious structures provide details about their construction, dedications, and donations by rulers, merchants, and individuals. These inscriptions often include the names of donors and the merits they earned by supporting Buddhist activities.

ගොඩනැගිලි ලිපි: ස්තූප සහ ආරාම වැනි බෞද්ධ ගොඩනැගිලි වල සෙල් ලිපි ඇත. ඒවා පවසන්නේ “එම වස්තූන් හැඳූවේ කවුද, ඒවා සඳහා සල්ලි දුන්නේ කවුද, එම වස්තූන් කැප කළේ කාටද” කියයි. බෞද්ධ කටයුතු වලට අනුබල දී මිනිස්සු කරපු හොඳ වැඩ ගැනත් ඒවායේ සඳහන්.

Locations: Sanchi Stupa (Madhya Pradesh), Amaravati Stupa (Andhra Pradesh), Bharhut Stupa (Madhya Pradesh), and others.

Types: Inscriptions found on the walls, gateways, and railings of Buddhist stupas and monuments, providing details about their construction, donors, and religious significance.

7) Inscriptions on Buddha Statues and Relics: Inscriptions found on Buddha statues, relics, and votive objects often contain dedicatory or descriptive texts. They may also mention the names of donors or the historical context of the objects.

ප්‍රතිමා ලිපි: බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේලා සහ ඒවාට සමාන වස්තූන් මත ඇති ලියවිලි බොහෝ විට “ඒවා ලබා දුන්නේ කවුරුන්ද, ඒවා කුමක් සඳහාද, නැතහොත් ඒවා සාදන ලද්දේ කවදාද” යන්න සඳහන් කරති. ඒවා පිටුපස ඇති ඉතිහාසය ගැනද එම ලියවිලි වල සඳහන්.

Locations: Sarnath (Uttar Pradesh), Bodhi Gaya (Bihar), Nalanda (Bihar), Taxila (Pakistan), and other Buddhist sites.
Types: Inscriptions found on Buddha statues, relics, and votive objects, often containing dedicatory messages, descriptions of the objects, or references to religious events.

8) Inscriptions at Buddhist Monastic Sites: Many inscriptions are found at ancient Buddhist monastic sites, providing details about the establishment, administration, and activities of these monasteries. These inscriptions often mention the names of abbots, donors, and benefactors who supported the monastic communities.

ආරාම භූමි සෙල්ලිපි: පෞරාණික බෞද්ධ ආරාම භූමි වල ශිලා ලේඛන වන පැරණි ලියවිලි රාශියක් ඇත. ආරාම “ආරම්භ කළ ආකාරය, පවත්වාගෙන ගිය ආකාරය සහ ඒවායේ කළ විවිධ කටයුතු ගැන” මෙම ලියවිලි අපට කියති. අනුශාසක ගුරුවරු, පරිත්‍යාගශීලීන්, මුදල් හෝ වෙනත් ආධාර ලබා දී ආරාම වලට උදව් කළ පුද්ගලයින් ගැනද ඒවායේ ලේඛන ගතයි.

Locations: Nalanda (Bihar), Vikramshila (Bihar), Sarnath (Uttar Pradesh), and other ancient monastic complexes.
Types: Inscriptions found on the walls, pillars, and doorways of Buddhist monasteries, recording donations, rules, and administrative details related to monastic life.

9) Inscriptions on Buddhist Artifacts: Inscriptions are sometimes found on Buddhist artifacts such as seals, coins, and pottery. These inscriptions may contain religious symbols, auspicious motifs, or short verses from Buddhist scriptures. They provide insights into the material culture and religious practices of ancient Buddhist communities.

මෙවලම් ලේඛන: මුද්‍රා, කාසි, පිහන් භාණ්ඩ වැනි බෞද්ධ දේවල් වල ඇතැම් විට ලේඛන ලියැවී ඇත. මෙම ලිවීම් වල සංකේත හෝ බෞද්ධ පොත් වල සඳහන් ධර්ම කොටස් ඇත. පැරණි බෞද්ධයන් ජීවත් වූ ආකාරය, සංස්කෘතිය සහ ධර්ම කරුණු තේරුම් ගැනීමට ඒවා අපට උපකාර කරති.

These inscriptions are crucial sources for historians, archaeologists, and scholars studying the history of Buddhism in India. They shed light on various aspects of ancient Indian society, including religion, politics, economy, and culture, and help reconstruct the timeline of Buddhist expansion and influence in the region.

මෙම සෙල්ලිපි ඉතිහාසඥයින්ට, පුරාවිද්‍යාඥයින්ට සහ ඉන්දියාවේ බුද්ධ ධර්මයේ ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කරන විද්වතුන්ට තීරණාත්මක මූලාශ්‍ර වේ. ඒවා ආගම, දේශපාලනය, ආර්ථිකය සහ සංස්කෘතිය ඇතුළු පුරාණ ඉන්දියානු සමාජයේ විවිධ අංශ කෙරෙහි දැනුම් ආලෝකය විහිදුවයි. තවද කලාපය තුළ බෞද්ධ ව්‍යාප්තියේ සහ බලපෑමේ කාල සටහන ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට උපකාරී වේ.

Ancient Vietnam:

විශ්වනාමයේ පෞරාණික බෞද්ධ නටබුන් ඇති ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු මෙහි දැක්වේ.

Vietnam is home to several ancient Buddhist ruins that reflect its rich cultural and religious history. Here are some notable ones along with their approximate age dates:

1) My Son Sanctuary: Located in Quang Nam Province, My Son Sanctuary is a UNESCO World Heritage Site and was a significant religious center for the Champa Kingdom, showcasing Hindu and Buddhist influences. The Buddhist structures within My Son are estimated to date back to the 4th to 13th centuries. (4 වන සියවසේ)

2) Tran Quoc Pagoda: Situated on the West Lake in Hanoi, Tran Quoc Pagoda is one of the oldest Buddhist temples in Vietnam, dating back to the 6th century during the reign of Emperor Ly Nam De. (6 වන සියවසේ)

3) Phat Tich Pagoda: Located in Bac Ninh Province, Phat Tich Pagoda is believed to have been built during the reign of King Ly Nam De in the 7th century. It features various ancient architectural elements and Buddhist artifacts. (7 වන සියවසේ)

4) Po Nagar Cham Towers: Situated in Nha Trang, Khanh Hoa Province, the Po Nagar Cham Towers were built between the 7th and 12th centuries by the Cham civilization. These towers were dedicated to the Hindu goddess Po Nagar but also house Buddhist relics. (7 වන සියවසේ)

5) Thien Mu Pagoda: Situated in Hue City, Thien Mu Pagoda is one of the oldest and most beautiful pagodas in Vietnam, dating back to the 17th century. (17 වන සියවසේ)

ඉහත තොරතුරු අතීතයේ වියට්නාම් දේශයේ බුද්ධ ධර්මය තිබූ
ආකාරය පිළිබඳ අදහස් අපට ලබාදෙයි.

These sites offer glimpses into Vietnam's rich Buddhist heritage and are important cultural landmarks in the country.

Relics:

Sariputta and Moggallana were two of the most prominent disciples of Gautama Buddha, renowned for their wisdom and supernatural powers. Relics associated with them are considered highly sacred in Buddhism.

සාරිපුත්ත සහ මොග්ගල්ලාන යනු ගෞතම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ප්‍රකට ශ්‍රාවකයින් දෙදෙනෙක්වූ අතර, ඔවුන් අධි ප්‍රඥාව සහ අද්භූත බලයන් (සාධිය) සඳහා ප්‍රසිද්ධය. උන්වහන්සේලාගේ ධාතු බුදුදහමේ ඉතා පූජනීය ලෙස සැලකේ.

The relics of Sariputta and Moggallana are believed to be enshrined in various locations across India and other parts of the world. Some of the significant places associated with their relics include:

සාරිපුත්ත සහ මුගලන් යන රහතන් වහන්සේලාගේ අති උතුම් ධාතූන් තැන්පත් කර තිබූ ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

India: (ඉන්දියාව තුළ ස්ථානයන්)

1) Sanchi Stupa: Sanchi, located in the Indian state of Madhya Pradesh, is home to several Buddhist monuments, including the famous Sanchi Stupa. It is believed that relics of Sariputta and Moggallana are enshrined here. (සාංචි නගරය)

2) Vaishali: Vaishali, an ancient city in present-day Bihar, is another significant site in Buddhism. It is said that relics of Sariputta and Moggallana are enshrined in one of the stupas or monasteries here. (වයිශාලි නගරය)

3) Rajgir: Rajgir, near Nalanda in Bihar, was an important center for Buddhism during the time of Buddha. Relics associated with Sariputta and Moggallana might be present in some of the ancient stupas or monasteries in this area. (රජ්‍යීර් නගරය)

Other Countries: (වෙනත් රටවල් වල ස්ථානයන්)

Other Buddhist countries: Relics associated with Sariputta and Moggallana may also be found in temples and monasteries in countries such as Myanmar, Thailand, Cambodia, and Laos, where Buddhism is prevalent.

Bhattiprolu stupa:

The Bhattiprolu stupa, located in Bhattiprolu town in the Guntur district of Andhra Pradesh, India, is an ancient Buddhist monument dating back to the 2nd century BCE. It is one of the earliest known stupas in South India and is significant both historically and archaeologically.

ඉන්දියාවේ ආන්ද්‍රා ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ ගුන්ට්‍රල් දිස්ත්‍රික්කයේ හට්ටිප්‍රෝල් නගරයේ පිහිටි හට්ටිප්‍රෝල් ස්තූපය ක්‍රිස්තු පූර්ව 2 වැනි සියවස දක්වා දිවෙන පුරාණ බෞද්ධ ස්මාරකයකි. එය දකුණු ඉන්දියාවේ ඇති පැරණිතම ස්ථූපවලින් එකක් වන අතර ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වශයෙන් වැදගත් වේ.

The stupa was discovered in the early 19th century during excavations conducted by British archaeologist Alexander Rea in 1892-1893. The stupa was found to contain relics and artifacts associated with Buddhism, including a casket containing a bone relic believed to be that of the Buddha himself.

1892-1893 දී බ්‍රිතාන්‍ය පුරාවිද්‍යාඥ ඇලෙක්සැන්ඩර් රී විසින් කරන ලද කැණීම්වලදී 19 වැනි සියවසේ මුල් භාගයේදී මෙම ස්තූපය සොයා ගන්නා ලදී. එම ස්තූපයේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අස්ථි ධාතු වක් සහිත කරඬුවක් ඇතුළු බුදුදහමට සම්බන්ධ ධාතු සහ කෞතුක වස්තු ඇති බව සොයා ගන්නා ලදී.

The Bhattiprolu stupa is notable for its unique architectural features and inscriptions. The inscriptions found at the site are in the Brahmi script and are among the earliest examples of writing in the Telugu language. They provide valuable information about the language, society, and culture of the region during ancient times.

හට්ටිප්‍රෝලු ස්තූපය එහි ඇති සුවිශේෂී වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ සහ ශිලා ලේඛන සඳහා කැපී පෙනේ. අඩවියේ ඇති ශිලා ලේඛන බ්‍රාහ්මී අක්ෂර වලින් වන අතර ඒවා තෙළිඟු භාෂාවෙන් ලිවීමේ පැරණිතම උදාහරණයන් වේ. පුරාණ කාලයේ කලාපයේ භාෂාව, සමාජය සහ සංස්කෘතිය පිළිබඳ වටිනා තොරතුරු ඒවා සපයයි.

Overall, the Bhattiprolu stupa serves as an important archaeological site for understanding the spread and development of Buddhism in South India, as well as the early history of the Telugu language and script.

සමස්තයක් වශයෙන්, හට්ටිප්‍රෝලු ස්තූපය දකුණු ඉන්දියාවේ බුද්ධාගමේ ව්‍යාප්තිය සහ වර්ධනය මෙන්ම තෙළිඟු භාෂාවේ සහ අක්ෂරවල මුල් ඉතිහාසය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා වැදගත් පුරාවිද්‍යාත්මක ස්ථානයක් ලෙස පවතියි.

“When Alexander Rea, Superintending Archaeologist for Madras (Archaeological Survey of India), arrived in the village of Bhattiprolu, in what is today Guntur district of Andhra Pradesh, in 1892, he surveyed the mound known as ‘Lanjha Dibba’ just outside the village. Rea realised that he was looking at the collapsed and battered remnant of a massive brick stupa and that the site of Bhattiprolu was an ancient Buddhist monastic location. What he did not know then was that his work at the site would be path-breaking. Bhattiprolu, as it turned out, is the earliest stupa in South India, predating the reign of Emperor Ashoka by a hundred years. What’s more, the inscriptions here bore the earliest references to the Dravidian script. They have since helped rewrite the history of the Telugu and Kannada scripts, and take back the arrival of Brahmi in a form conducive to writing Dravidian scripts back to the 2nd century BCE, if not the 4th century BCE.”

(“1892 දී මදුරාසියේ (ඉන්දියාවේ පුරාවිද්‍යා සමීක්ෂණයේ) අධිකාරී පුරාවිද්‍යාඥ ඇලෙක්සැන්ඩර් රී, අද ආන්ද්‍රා ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ ගුන්තූර් දිස්ත්‍රික්කයේ, හාට්ටිප්‍රෝලු ගම්මානයට පැමිණි විට, ඔහු ගමෙන් පිටත පිහිටි 'ලංජා දිබ්බා' නමින් හැඳින්වෙන පස් කන්ද මැන බැලුවේය. ඔහු බලා සිටියේ කඩා වැටී විනාශ වූ දැවැන්ත ගඩොලින් තැනූ ස්තූපයක් දෙස බවත්, හට්ටිප්‍රෝලු භූමිය පුරාණ බෞද්ධ ආරාම ස්ථානයක් බවත් රී වැටහුණා. එවිට ඔහු නොදැන සිටි දෙය නම්, පුරාවිද්‍යා අඩවියේ ඔහුගේ වැඩ විශිෂ්ඨ සොයාගැනීමක් වනු ඇති බවයි. හාට්ටිප්‍රෝලු යනු අශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ පාලන සමයට වසර සියයකට පෙර පැවති දකුණු ඉන්දියාවේ පැරණිතම ස්තූපයයි. එපමණක්ද නොව, මෙහි ඇති සෙල්ලිපි ද්‍රවිඩ අක්ෂරවලට මුල්ම යොමු දැක්වීම් දරයි. භාවිතා කරන ලද බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ක්‍රි.පූ. 2 වැනි හෝ 4 වැනි සියවස තරම් මුල් කාලයේ දී පැමිණිය හැකි බව පෙන්වමින් ඔවුන් තෙළිඟු සහ කන්නඩ ලිවීමේ ඉතිහාසය වෙනස් කර ඇත.)

බට්ටිප්‍රෝලු චෛත්‍ය පිළිබඳ වැඩිදුර තොරතුරු සහ ඡායාරූප මෙතැනින් බලන්න:

<https://www.peepultree.world/livehistoryindia/story/monuments/bhattiprolu-stupa>

Bhattiprolu script:

The Bhattiprolu script is an ancient script primarily associated with writing the Telugu language. It is one of the earliest known scripts used for writing Telugu and is believed to date back to the 5th century BCE. The script was discovered in Bhattiprolu, a town in the Guntur district of Andhra Pradesh, India.

හට්ටිප්‍රෝලු අක්ෂර යනු තෙළිඟු භාෂාව ලිවීමට මූලික වශයෙන් සම්බන්ධ වූ පැරණි අක්ෂර මාලාවකි. එය තෙළිඟු භාෂාව ලිවීම සඳහා භාවිතා කරන ලද පැරණිතම අක්ෂර වලින් එකක් වන අතර එය ක්‍රිස්තු පූර්ව 5 වැනි සියවසට අයත් යැයි විශ්වාස කෙරේ. ඉන්දියාවේ ආන්ද්‍රා ප්‍රදේශ් ප්‍රාන්තයේ ගුන්තූර් දිස්ත්‍රික්කයේ හට්ටිප්‍රෝලු නම් නගරයෙන් මෙම ලේඛනය සොයා ගන්නා ලදී.

The Bhattiprolu script is significant because it represents one of the earliest stages in the development of the Telugu script. It is written from left to right and is characterized by its angular and somewhat stylized characters. The script is derived from the Brahmi script, which was used for writing Prakrit and Sanskrit languages during ancient times.

හට්ටිප්‍රෝලු අක්ෂර වැදගත් වන්නේ එය තෙළිඟු අක්ෂර වර්ධනයේ මූලම අදියරවලින් එකක් වන බැවිනි. එය වමේ සිට දකුණට ලියා ඇති අතර එහි කෝණික සහ තරමක් ගෛලිගත අක්ෂර වලින් සංලක්ෂිත වේ. පුරාණ කාලයේ ප්‍රාකෘත සහ සංස්කෘත භාෂා ලිවීම සඳහා භාවිතා කරන ලද බ්‍රාහ්මී අක්ෂර වලින් අක්ෂර ව්‍යුත්පන්න වී ඇත.

The Bhattiprolu script is particularly notable for its association with Buddhism. Some of the earliest inscriptions found in this script are Buddhist in nature and have been discovered on

relics and artifacts associated with Buddhism, including the Bhattiprolu stupa.

භාට්ටිප්‍රෝලු අක්ෂර විශේෂයෙන් කැපී පෙනෙන්නේ බුදුදහම සමඟ ඇති සම්බන්ධය නිසාය. මෙම අක්ෂර මාලාව ඇති පැරණිතම ශිලා ලේඛන සමහරක් බෞද්ධ ස්වභාවයෙන් යුක්ත වන අතර භාට්ටිප්‍රෝලු ස්ථූපය ඇතුළු බුදුදහම හා සම්බන්ධ ධාතුන් වහන්සේලා සහ පුරාවස්තු මත සොයාගෙන ඇත.

Alexander Rea discovered three inscribed stone relic caskets containing crystal caskets, relics of Buddha and jewels in 1892. The script was written on the urn containing Buddha's relics

As for differences from the Ashokan scripts, such as the Brahmi script used during the time of the Mauryan Emperor Ashoka, there are variations in the characters and styles of writing. While both scripts belong to the Brahmi script family and share some similarities, they also exhibit distinct characteristics. The Bhattiprolu script, for example, has unique letter forms and features that distinguish it from other Brahmi-derived scripts of its time. Additionally, the Bhattiprolu script is specifically associated with the Telugu language and the region of Andhra Pradesh, whereas Ashokan scripts were used for various languages across the Indian subcontinent during the Mauryan period.

Bhattiprolu script Link 1:

https://www.researchgate.net/figure/Bhattiprolu-inscription-Guntur-district-Andhra-Pradesh-300-BC_fig4_275949991

Bhattiprolu script Link 2:

https://www.wikiwand.com/en/Bhattiprolu_script

Ancient Ruins:

Here is a list of ancient Asian Buddhist ruins.

පුරාණ ආසියානු බෞද්ධ නටබුන් පිහිටි ස්ථාන ලැයිස්තුවක් මෙහි දැක්වේ. මෙහි පකිස්තානයේ, ලාඕසයේ, ඉන්දියාවේ, භූතානයේ, ඇෆ්ගනිස්තානයේ, චීනයේ, කාම්බෝදියාවේ, ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති පෞරාණික බෞද්ධ නෂ්ටාවශේෂ ස්ථාන දැක්වේ.

1) Ajanta Caves (India): The Ajanta Caves, located in Maharashtra, India, are a series of rock-cut Buddhist cave monuments dating from the 2nd century BCE to the 6th century CE. These caves contain exquisite paintings and sculptures depicting Buddhist religious art and narratives. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 2 වන සියවසට අයත්වේ.)

2) Angkor Wat Ruins (Cambodia): Angkor Wat, located in Siem Reap Province, Cambodia, is one of the largest religious monuments in the world. Originally constructed as a Hindu temple dedicated to the god Vishnu in the early 12th century, it later became a Buddhist site. The temple complex features a central tower surrounded by four smaller towers, representing the five peaks of Mount Meru, a sacred mountain in Hindu and Buddhist cosmology. Can find statues of Buddha, stupas (which are dome-shaped Buddhist monuments), and other ruins related to Buddhism there. (කාම්බෝදියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. 12 වන සියවසට අයත්වේ.)

3) Bakong Temple Ruins (Cambodia): Bakong Temple is an ancient Hindu temple complex that later became a Buddhist

site, located in the Roluos Group of temples near Siem Reap, Cambodia. It was built in the late 9th century CE during the Khmer Empire and is one of the earliest temple mountains in Cambodia. (කාමරෝදියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 9 වන සියවසට අයත්වේ.)

4) Bodh Gaya Ruins (India): Bodh Gaya, located in Bihar, India, is one of the most sacred Buddhist pilgrimage sites. It is situated by the bank of the Lilajan River. It is where ascetic Siddhartha Gautama attained complete enlightenment under the Bodhi Tree and became the Buddha. Dates back to the 5th century BCE. During the period from the 11th to 13th centuries, Bodh Gaya was under the control of local chieftains known as the Pithipatis of Bodh Gaya who were responsible for the management of the region. One of their rulers, Acarya Buddhasena, has been recorded as making a grant to Sri Lankan monks near the Mahabodhi temple. The Mahabodhi Temple and Bodhi Tree are key landmarks in this pilgrimage site. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 5 වන සියවසට අයත්වේ.)

5) Bamiyan Buddhas Ruins (Afghanistan): The Bamiyan Buddhas were giant statues of Buddha carved into the cliffs of the Bamiyan Valley in central Afghanistan. They were created in the 6th century CE and were once among the largest standing Buddha statues in the world. Unfortunately, they were destroyed by the Taliban in 2001. (ඇෆ්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. 6 වන සියවසට අයත්වේ.)

6) Candi Mendut Ruins (Indonesia): Situated near Borobudur in Central Java, Indonesia, Candi Mendut is an ancient Buddhist temple that have been built in the 9th century

CE. It is known for its impressive stone reliefs and Buddhist sculptures. Built around the early ninth century AD, Mendut is the oldest of the three temples including Pawon and Borobudur. (ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 9 වන සියවසට අයත්වේ.)

7) Kanheri Caves (India): The Kanheri Caves, situated in the Sanjay Gandhi National Park near Mumbai, India, are a group of rock-cut Buddhist caves dating back to the 1st century BCE. These caves served as monastic complexes and contain Buddhist sculptures and inscriptions. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසට අයත්වේ.)

8) Kizil Caves (China): The Kizil Caves, located in Xinjiang, China, are a series of Buddhist cave temples dating back to the 3rd to 8th centuries CE. These caves feature vibrant murals depicting Buddhist narratives and are significant for the study of early Buddhist art along the Silk Road. (චීනයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 3 වන සියවසට අයත්වේ.)

9) Lalitgiri Ruins (India): Lalitgiri is one of the oldest Buddhist sites in Odisha, India, dating back to the 1st century BCE. It is part of the Diamond Triangle, along with Ratnagiri and Udayagiri, and is known for its monastic ruins and ancient Buddhist sculptures. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසට අයත්වේ.)

10) Nalanda University Ruins (India): Nalanda was a renowned ancient center of learning in Bihar, India, dating back to the 5th century CE. It was a thriving Buddhist

monastery and university, attracting scholars from all over the world. Today, its ruins are a UNESCO World Heritage Site. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 5 වන සියවසට අයත්වේ.)

11) Preah Vihear Temple Ruins (Cambodia): Preah Vihear Temple is an ancient Hindu temple complex that later became a Buddhist site, located on a cliff in the Dângrêk Mountains of Cambodia, near the border with Thailand. It dates back to the 9th century CE and is recognized as a UNESCO World Heritage Site. (කාම්බෝජියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. 9 වන සියවසට අයත්වේ.)

12) Peshawar Museum Ruins (Pakistan): The Peshawar Museum in Peshawar, Pakistan, houses a significant collection of Gandharan art, including Buddhist sculptures, relics, and artifacts dating from the Gandhara period. It provides insight into the region's Buddhist history and culture. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 4 වන සියවසට අයත්වේ.)

13) Swat Valley Ruins (Pakistan): The Swat Valley in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, has numerous Buddhist archaeological sites dating back to the Gandhara period, which flourished in the region from around the 6th century BCE to the 11th century CE. These include stupas, monasteries, and rock carvings, reflecting the region's rich Buddhist heritage. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 4 වන සියවසට අයත්වේ.)

14) Taktshang Goemba Ruins (Bhutan): Also known as the Tiger's Nest Monastery, Taktshang Goemba is a prominent

Buddhist monastery located on a cliffside in Paro Valley, Bhutan. It is a significant religious site believed to have been founded in the 8th century. (භූතානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. 8 වන සියවසට අයත්වේ.)

15) Taxila Ruins (Pakistan): Taxila is an ancient archaeological site in present-day Pakistan, known for its rich Buddhist heritage. It was an important center of learning and commerce in ancient times, with ruins dating back to the Gandhara period. Specific dates for the various Buddhist ruins in Taxila can vary depending on the site and the period of construction, but many of them date back to around 400 BCE to 500 CE. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 4 වන සියවසට අයත්වේ.)

16) Takht-i-Bahi Ruins (Pakistan): Takht-i-Bahi is an ancient Buddhist monastery complex located in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan. It dates back to the 1st century CE and is one of the most well-preserved Gandharan Buddhist sites in the region. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 1 වන සියවසට අයත්වේ.)

17) Tabo Monastery Ruins (India): Tabo Monastery, located in the Spiti Valley of Himachal Pradesh, India, is one of the oldest continuously operating Buddhist monasteries in the Himalayas. It was founded in the 10th century CE and is renowned for its ancient murals and sculptures. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. 10 වන සියවසට අයත්වේ.)

18) Udayagiri Caves (India): The Udayagiri Caves, located near Bhubaneswar in Odisha, India, are a group of rock-cut

caves dating back to the 1st century BCE. These caves contain Buddhist sculptures, inscriptions, and reliefs, reflecting the region's Buddhist heritage. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ පෞරාණික නෂ්ටාවශේෂ අඩවියකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසට අයත්වේ.)

19) Vat Phou Ruins (Laos): Located in Champasak Province, Laos, Vat Phou is an ancient Khmer Hindu temple complex that later became a Buddhist site. There's a carving of a Buddha's footprint on the cliff. And there are four Buddha statues there too. It dates back to the 5th century CE and is recognized as a UNESCO World Heritage Site. (ලාඕසයේ පිහිටා ඇති බෞද්ධ අතීත නටබුන් අඩවියකි. 5 වන සියවසට අයත්වේ.)

Ancient Stupas:

Here is a list of ancient Asian Buddhist stupas.

පුරාණ ආසියානු බෞද්ධ ස්තූප ලැයිස්තුවක් මෙහි දැක්වේ. මෙහි පකිස්තානයේ, ඉන්දියාවේ, බුරුමයේ, ලාඕසයේ, ඇෆ්ගනිස්තානයේ, බ්‍රහ්මායාමි රාජ්‍යයේ, භූතානයේ, බංගලාදේශයේ, චීනයේ, මොන්ගෝලියාවේ, ඉන්දුනීසියාවේ, නේපාලයේ, තායිලන්තයේ පිහිටා ඇති පෞරාණික චෛත්‍ය ස්ථාන දැක්වේ.

1) Ahin Posh Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan):

Ahin Posh, located in the Swat Valley, contains ancient Buddhist stupas and archaeological sites reflecting the region's Buddhist heritage. The Ahin Posh Stupa, located in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, is estimated to date back to the 2nd century CE, during the Gandhara civilization. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. 2 වන සියවසේදීය.)

2) Amaravati Stupa (Andhra Pradesh, India):

An ancient Buddhist stupa located near the town of Amaravati, known for its sculptural reliefs depicting Buddhist narratives and teachings. The Amaravati Stupa, situated in Andhra Pradesh, India, dates back to around the 3rd century BCE to the 3rd century CE, during the Satavahana dynasty. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

3) Ananda Stupa (Ananda Chedi, Bangladesh):

Located in Thagara Village of the Bandarban Hill District in Bangladesh, the Ananda Stupa is an ancient Buddhist site believed to date back to the 8th century CE. It is situated within the picturesque backdrop of the Bandarban hills and is

considered a sacred place for Buddhists in Bangladesh.
(බංගලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

4) Ananda Temple Stupa (Bagan, Myanmar): The Ananda Temple, located in the ancient city of Bagan, Myanmar, is a renowned Buddhist temple dating from the 12th century. It features a central stupa surrounded by four standing Buddha statues. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 12 වන සියවසේදීය.)

5) Bamiyan Stupas (Bamiyan Province, Afghanistan): The Bamiyan Valley was once home to two colossal Buddha statues carved into the cliffsides, as well as several smaller stupas and monastic caves. The Bamiyan Stupas, located in Bamiyan Province, Afghanistan, are believed to have been constructed between the 4th and 6th centuries CE. (ඇෆ්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

6) Bazira Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Bazira, located near the city of Swat, boasts Buddhist stupas and archaeological remnants from the ancient Gandhara civilization, which thrived from the 1st century BCE to the 5th century CE. These include traces of ancient fortifications, adding to the historical allure of the region. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසේදීය.)

7) Borobudur Stupas (Indonesia): Located in Central Java, Indonesia, Borobudur is a massive Buddhist temple complex dating back to the 9th century. It is one of the largest Buddhist monuments in the world and is renowned for its stupas, impressive architecture and intricate relief panels depicting

Buddhist teachings and stories. (ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 9 වන සියවසේදීය.)

8) Bagan Archaeological Zone Stupas (Bagan, Myanmar): The Bagan Archaeological Zone, located in central Myanmar, is home to thousands of ancient Buddhist stupas, temples, and pagodas dating from the 9th to 13th centuries. This vast landscape represents one of the most significant archaeological sites in Asia. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 9 වන සියවසේදීය.)

9) Bhamala Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Bhamala, near Haripur, contains the ruins of a Buddhist stupa and monastery dating back to the Gandhara period, with archaeological significance. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ. 2 වන සියවස.)

10) Bharhut Stupa (Madhya Pradesh, India): A historic Buddhist stupa dating back to the Shunga period, renowned for its intricately carved gateways and railings, which are now housed in various museums. The Shunga period in India lasted from approximately 185 BCE to 73 BCE. This period followed the Maurya Empire and was characterized by the rule of the Shunga dynasty, which emerged after the decline of the Mauryan dynasty. The Bharhut stupa may have been first built by the Maurya king Ashoka in the 3rd century BCE. The major donor for the Bharhut stupa was King Dhanabhūti. [*During the reign of the Sugās (Sughanas, or Shungas) the gateway was caused to be made and the stone-work presented by Dhanabhūti, the son of Vāchhī, son of Agaraju, the son of a Goti and grandson of king Visadeva, the son of Gāgī.*]

-Gateway pillar inscription of Dhanabhūti] (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

11) Bharatpur Stupa (West Bengal, India): The Bharatpur Stupa, located in the Bharatpur archaeological site in the Indian state of West Bengal, is known for its ancient Buddhist stupa and monastic remains, including the ruins of the Bijamandal Temple complex. The stupa was built during the Pala period (approximately 7th-9th century AD). (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. 7 වන සියවසේදීය.)

12) Begram Stupas (Baghlan Province, Afghanistan): Begram, an ancient city in Afghanistan, contains archaeological remains, including Buddhist stupas and artifacts, dating back to the Kushan period. The Kushan period in Afghanistan lasted from approximately the 1st century CE to the 3rd century CE. This period saw the rule of the Kushan Empire, which extended its influence over a vast region including parts of present-day Afghanistan, Pakistan, India, and Central Asia. (ඇෆ්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. 1 වන සියවසේදීය.)

13) Butkara Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Located near the city of Mingora in the Swat Valley, Butkara Stupa is an ancient Buddhist monument with significant archaeological importance. The Butkara Stupa dates back to the 2nd century BCE. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 2 වන සියවසේදීය.)

14) Badalpur Stupas (Uttar Pradesh, India): Badalpur, near the city of Mathura, is known for its ancient Buddhist stupas and monastic remains, including the ruins of the

Buddhist site at Kankali Tila. The Badalpur Stupa, situated in Uttar Pradesh, India, dates back to the Mauryan period, around the 3rd century BCE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති සෑයකි. 3 වන සියවසේදීය.)

15) Bala Hissar Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Bala Hissar, near Peshawar, contains the remains of a Buddhist stupa and monastery dating back to the Gandhara period, with significant archaeological importance. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති සෑයකි. ශාන්ධාර යුගයට අයිතිවේ.)

16) Boudhanath Stupas (Nepal): Situated in Kathmandu, Nepal, Boudhanath is one of the largest stupas in the world and a UNESCO World Heritage Site. It is a center of Tibetan Buddhism in Nepal and a major pilgrimage site for Buddhists. The stupa's massive mandala and the eyes of Buddha painted on its four sides are iconic symbols of Nepalese Buddhism. Historical records and legends suggest that the initial construction of the stupa may have occurred during the reign of the Licchavi dynasty in the Kathmandu Valley. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ලිච්චවී යුගයට අයත්වේ.)

17) Buddha Dhatu Jadi Stupa (Bangladesh): Also known as the Bandarban Golden Temple, Buddha Dhatu Jadi is located in Bandarban, Bangladesh. It is one of the largest Theravada Buddhist temples in Bangladesh and houses a large golden stupa that contains relics of the Buddha. The temple complex is adorned with intricate Buddhist artwork and offers panoramic views of the surrounding hills. The exact age of Buddha Dhatu Jadi Stupa is not definitively known. (බන්ගලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි.)

18) Bangala Raja Vihara Stupa (Bangladesh): Situated in Chandpur district, Bangladesh, Bangala Raja Vihara is an ancient Buddhist monastery site believed to have been established during the Gupta period (4th to 6th centuries CE). While the main stupa has been mostly destroyed, the site still retains remnants of monastic cells and other structures, offering insights into the flourishing Buddhist culture of ancient Bengal. (බංග්ලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

19) Bajrayogini Temple Stupa (Nepal): Situated in Sankhu, Nepal, the Bajrayogini Temple is an ancient Buddhist shrine dedicated to the tantric goddess Bajrayogini. The temple complex includes a stupa believed to have been built during the Licchavi period (4th to 9th centuries CE). It is an important pilgrimage site in the Kathmandu Valley. The Licchavis of Nepal was a kingdom which existed in the Kathmandu Valley, Nepal from approximately 450 CE to 750 CE. The Licchavi clan originated from the Licchavis of Vaishali, and conquered the Kathmandu Valley. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

20) Candi Sewu Stupas (Indonesia): Candi Sewu, located in Central Java, Indonesia, is an ancient Buddhist temple complex dating back to the 8th century CE. It consists of numerous smaller stupas surrounding a central sanctuary and is considered one of the largest Buddhist temple compounds in Indonesia. (ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

21) Candi Muara Takus Stupas (Indonesia): Located in Riau Province, Indonesia, Candi Muara Takus is an ancient Buddhist temple complex believed to date back to the 7th

century CE. It is one of the oldest Buddhist sites in Indonesia and features intricately carved stupas and reliefs.

(ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 7 වන සියවසේදීය.)

22) Chandranath Hill and Stupa (Bangladesh): Situated in Sitakunda, Chittagong division of Bangladesh, Chandranath Hill is a sacred site for Buddhists and Hindus. At the top of the hill, there is a Buddhist stupa believed to be around 2500 years old. (බංග්ලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 2500 ක් පැරණිය.)

23) Dhumbarahi Stupa (Nepal): Located in Kathmandu, Nepal, Dhumbarahi Stupa is an ancient Buddhist monument situated atop a hill overlooking the Kathmandu Valley. It is believed to date back to the Licchavi period (4th to 9th centuries CE) and is considered one of the oldest stupas in the valley. The stupa offers panoramic views of the surrounding area and is a popular destination for both pilgrims and tourists. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

24) Dilberjin Stupa (Balkh Province, Afghanistan): Dilberjin, near the ancient city of Balkh, contains the remains of a Buddhist stupa and monastery dating back to the Kushan period. (ඇෆ්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති වෛතසයකි. කුෂාන් යුගයට අයත්වේ.)

25) Dharmarajika Stupa (Punjab, Pakistan): Located near Taxila, the Dharmarajika Stupa aka the Great Stupa of Taxila is one of the oldest stupas in Pakistan, dating back to the Mauryan period. It is known for its impressive size and architectural features. It was built over the relics of the Buddha by Emperor Ashoka in the 3rd century BCE. (පකිස්තානයේ

පිහිටා ඇති ස්ථානයකි. මෞර්ය යුගයට අයත්වේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවස.)

26) Dhamek Stupa (Uttar Pradesh, India): Located in Sarnath, near Varanasi, this stupa marks the spot where the Buddha is believed to have delivered his first sermon after attaining enlightenment. The Dhamek Stupa, located in Uttar Pradesh, India, is believed to have been originally constructed during the reign of Emperor Ashoka in the 3rd century BCE.

(ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති වෛෂ්ණවයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

27) Drepung Monastery Stupa (Lhasa, Tibet Autonomous Region, China): Drepung Monastery, located on the outskirts of Lhasa, Tibet Autonomous Region, China, is one of the "great three" Gelug university monasteries of Tibet. It houses various stupas, temples, and monastic buildings. The Drepung Monastery Stupa in Lhasa, Tibet Autonomous Region, China, dates back to its founding in 1416, making it over 600 years old. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 1416 වන වර්ෂයේදී ගොඩනගන ලදී.)

28) Erdene Zuu Monastery Stupa (Kharkhorin, Mongolia): Erdene Zuu Monastery, located in Kharkhorin, Mongolia, is one of the oldest surviving monasteries in Mongolia, founded in 1585. It contains several stupas within its compound. (මොන්ගෝලියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 1585 වන වර්ෂයේදී ඉදිකරන ලදී.)

29) Ghazni Stupa (Ghazni Province, Afghanistan): Ghazni, an ancient city in Afghanistan, contains Buddhist stupas and archaeological sites dating back to the pre-Islamic

period, reflecting its rich Buddhist heritage. The Ghazni Stupa, situated in Ghazni Province, Afghanistan, dates back to the 1st century CE. (ඇල්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 1 වන සියවසේදීය.)

30) Golghar Stupa (Bihar, India): Situated in the ancient city of Pataliputra (modern-day Patna), Golghar is an archaeological site containing remnants of a large Buddhist stupa and monastic complex. The Golghar Stupa in Patna, India, dates back to its founding in 1416, making it over 600 years old. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 1416 දී සාදන ලදී.)

31) Gotihawa Stupa (Nepal): Situated in the Lumbini Zone of Nepal, Gotihawa is an important Buddhist pilgrimage site associated with the life of the Buddha. It is believed to be the birthplace of Kakusandha Buddha, one of the Buddhas preceding Gautama Buddha. The exact age and date of the Gotihawa Stupa are not definitively known. However, it is believed to have ancient origins, dating back over 2000 years. The site features a prominent stupa marking the spot where Kakusandha Buddha was born, attracting pilgrims and visitors from around the world. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 2000 කට වඩා පැරණිය.)

32) Hadda Stupas (Jalalabad, Afghanistan): The Hadda region in Afghanistan contains numerous Buddhist stupas and monastic ruins dating back to the Gandhara period, known for their Greco-Buddhist art style. (ඇල්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ.)

33) Hemis Stupa (Ladakh, India): Located in the Hemis Monastery complex in the Ladakh region of India, this stupa is part of a prominent Tibetan Buddhist site and is renowned for its annual Hemis Festival. The Hemis Stupa, situated in Ladakh, India, dates back to the 11th century CE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති සැයකි. 11 වන සියවසේදීය.)

34) Jaulian Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Jaulian, part of the Taxila UNESCO World Heritage Site, contains the ruins of a Buddhist monastery with stupas, prayer halls, and residential quarters dating back to the Gandhara period, which flourished from the 1st century BCE to the 5th century CE. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 5 වන සියවසේදීය.)

35) Jetalpur Stupa (Gujarat, India): Jetalpur, near the city of Ahmedabad, is known for its ancient Buddhist stupa and archaeological remains, indicating the presence of Buddhist settlements in the region. The Jetalpur Stupa, situated in Gujarat, India, dates back to the Mauryan period, around the 3rd century BCE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

36) Jamal Garhi Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Situated near Mardan in Pakistan, Jamal Garhi is an archaeological site known for its Buddhist stupas, monastic cells, and inscriptions dating back to the Kushan period. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති සැයකි. කුෂාන යුගයට අයත්වේ. 1 වන සියවස.)

37) Jandial Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Jandial, near Taxila, contains the remains of a Buddhist stupa

and monastic complex dating back to the Gandhara period 2nd century BCE, making it one of the earliest stupas in the region with architectural significance. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 2 වන සියවසේදීය.)

38) Khyber Pass Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): The Khyber Pass region, historically significant as a trade route and gateway to South Asia, contains several Buddhist stupas and monastic remains. The stupas in the Khyber Pass region of Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, are believed to date back to the Gandhara civilization, which thrived from the 1st century BCE to the 5th century CE. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති සෑයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසේදීය.)

39) Khyber Pakhtunkhwa Museum Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): The Khyber Pakhtunkhwa Museum in Peshawar houses a collection of Buddhist artifacts, including fragments of stupas, sculptures, and inscriptions from various archaeological sites in the region. The Khyber Pakhtunkhwa Museum Stupa, located in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, dates back to the Gandhara civilization. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ශාන්ධාර යුගයට අයිතිය.)

40) Karakorum Stupas (Kharkhorin, Mongolia): The ancient capital of the Mongol Empire, Karakorum, is located in present-day Kharkhorin, Mongolia. It has Buddhist stupas dating back to the 13th century, including the stupa of Nirvana. (මොන්ගෝලියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 13 වන සියවසේදීය.)

41) Kakku Pagodas Stupas (Shan State, Myanmar): The Kakku Pagodas, located in Shan State, Myanmar, is an ancient pagoda complex containing over 2,000 stupas dating from the

12th to 13th centuries. The site is known for its well-preserved architecture and ornate carvings. (මියන්මාරයේ පිහිටා ඇති සැයකි. 12 වන සියවසේදීය.)

42) Kanheri Caves Stupas (Maharashtra, India): Kanheri Caves, located in the Sanjay Gandhi National Park near Mumbai, contain numerous Buddhist rock-cut caves, including shrines with stupas dating back to the 1st century BCE to 10th century CE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 1 වන සියවසේදීය.)

43) Kafirkot Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Kafirkot, near the city of Bannu, contains Buddhist stupas and archaeological remains from the ancient Gandhara civilization, reflecting the region's Buddhist heritage. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති සැයකි. ගාන්දාර යුගයට අයිතිවේ.)

44) Kurje Lhakhang Stupa (Bhutan): Kurje Lhakhang is a sacred Buddhist temple complex located in the Bumthang Valley of Bhutan. It is associated with Guru Rinpoche, the patron saint of Bhutan, and features a stupa built around the body imprint of Guru Rinpoche, believed to date back to the 8th century CE. (භූතානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

45) Kushinagar Stupa (India): Located in Kushinagar, India, near the border with Nepal, Kushinagar is where the Buddha is said to have attained Parinirvana (bodyless nirvana situation), his death. While not in Bangladesh or Nepal, Kushinagar is closely associated with these countries due to its historical and cultural ties to Buddhism and its significance as a pilgrimage site for Buddhists from around the world. The exact

age of the Kushinagar Stupa is not definitively known, but historical records and archaeological evidence suggest that it dates back over 2000 years. Emperor Ashoka of the Maurya Empire is believed to have visited Kushinagar in the 3rd century BCE and erected a commemorative stupa and pillar at the site. These early constructions marked Kushinagar as an important place associated with the Buddha's life and teachings. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

46) Kapilvastu Stupa (Nepal): Located in the Kapilvastu district of Nepal. The stupa at Kapilvastu is a significant site for Buddhists, marking the historical importance of the region in the life of the Buddha. The exact age and date of specific stupas in Kapilvastu are not definitively known, as archaeological research and excavations in the region are ongoing. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. කාලය ගණනය කර නොමැත.)

47) Lingyin Temple Stupa (Hangzhou, Zhejiang Province, China): Lingyin Temple, located in Hangzhou, Zhejiang Province, China, is one of the largest and most important Buddhist temples in the country. It features several stupas within its scenic complex. The Lingyin Temple Stupa in Hangzhou, Zhejiang Province, China, was originally built in 326 AD during the Eastern Jin Dynasty, making it over 1,700 years old. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

48) Longmen Grottoes Stupa (Luoyang, Henan Province, China): The Longmen Grottoes, located near Luoyang in Henan Province, China, are known for their extensive collection of Buddhist sculptures and cave temples,

including stupas, dating from the 5th to 13th centuries CE.
(චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 5 වන සියවසේදීය.)

49) Labrang Monastery Stupa (Xiahe, Gansu Province, China): Labrang Monastery, situated in Xiahe County, Gansu Province, China, is one of the largest Tibetan Buddhist monasteries outside of Tibet. It contains numerous stupas, chapels, and prayer halls. The Labrang Monastery Stupa in Xiahe, Gansu Province, China, was founded in 1709, during the Qing Dynasty, making it approximately 300 years old.
(චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. අවුරුදු 300 ක් පමණ පැරණිය.)

50) Lalitpur Stupas (Nepal): Lalitpur, also known as Patan, is a city in Nepal with ancient Buddhist sites, including stupas, monasteries, and sculptures. It was a center of Buddhist art and culture in the Kathmandu Valley, with significant monuments dating back to the Licchavi period. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ලිච්චවි යුගයට අයත්වේ.)

51) Lumbini Stupa (Nepal): Located in southern Nepal, Lumbini is the birthplace of Siddhartha Gautama, the historical Buddha. It is a UNESCO World Heritage Site and a major pilgrimage destination for Buddhists worldwide. The site includes several ancient monuments, including the Maya Devi Temple and various stupas commemorating significant events in Buddha's life. Excavations at Lumbini have revealed evidence of religious activity dating back over 2,400 years. According to historical records and archaeological evidence, Lumbini was a pilgrimage site as early as the 3rd century BCE, during the time of Emperor Ashoka, who visited the site and erected a pillar inscribed with his edicts. This pillar, known as the Ashoka Pillar, still stands at Lumbini and is considered one

of the earliest Buddhist monuments in the world. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 4 වන සියවසේදීය.)

52) Mohra Muradu Taxila Stupa (Punjab, Pakistan):

Taxila, an ancient archaeological site in present-day Pakistan, contains several Buddhist stupas and monastic complexes, including the Dharmarajika Stupa and the Jaulian monastery. Taxila was considered to be one of the earliest (or the earliest) universities in the world. The Mohra Muradu Stupa, located in Taxila, Punjab, Pakistan, is estimated to date back to the Gandhara period. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ශාන්ධාර යුගයට අයතිවේ.)

53) Maijishan Grottoes Stupas (Tianshui, Gansu

Province, China): The Maijishan Grottoes, situated near Tianshui in Gansu Province, China, house Buddhist cave temples with sculpted images and stupas dating from the 4th to 19th centuries CE. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

54) Mahamuni Pagoda Stupa (Mandalay, Myanmar):

The Mahamuni Pagoda, located in Mandalay, Myanmar, houses a revered Buddha image believed to have been cast during the lifetime of the Buddha. The pagoda complex includes multiple stupas and prayer halls. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන කාලයේදී කරවන ලද ස්තූපයකි.)

55) Mingsha Mountain Stupa (Dunhuang, Gansu

Province, China): Mingsha Mountain, also known as the Singing Sands Mountain, near Dunhuang in Gansu Province, China, features Buddhist stupas and cave temples, including

the famous Crescent Lake and Mingsha Shan (Echoing-Sand Mountain) scenic area. The Mingsha Mountain Stupa in Dunhuang, Gansu Province, China, was constructed during the Han Dynasty, around the 1st century BCE, making it over 2,000 years old. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 2000 කට වඩා පැරණිය.)

56) Mogao Caves Stupas (Dunhuang, Gansu Province, China): The Mogao Caves, also known as the Thousand Buddha Grottoes, are located near Dunhuang in Gansu Province, China. They contain hundreds of caves with Buddhist murals, sculptures, and stupas dating from the 4th to 14th centuries CE. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

57) Mahabodhi Temple Stupa (Bodh Gaya, Bihar, India): The Mahabodhi Temple in Bodh Gaya, Bihar, India, marks the site where ascetic Siddhartha Gautama attained enlightenment and became the Omniscient Buddha. The temple's central stupa, known as the Mahabodhi Stupa, dates back to the 3rd century BCE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ථෙව්‍යයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

58) Mingora Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Mingora, the largest city in Swat District, contains Buddhist stupas and monastic ruins, including remnants of the Butkara Stupa. The Mingora Stupa, situated in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, dates back to the Gandhara civilization (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්ය.)

59) Manikyala Stupa (Punjab, Pakistan): Manikyala, near Taxila, contains the remains of a Buddhist stupa and monastic

complex dating back to the Gandhara period, with sculptural reliefs and inscriptions. (පකිස්ථානයේ පිහිටා ඇති වෛත්සයකි. ගාන්දාර යුගයට අයිතිවේ.)

60) Mainamati Stupa (Bangladesh): Situated in the Comilla district of Bangladesh, the Mainamati Stupa is part of the Mainamati-Lalmai range, which is rich in archaeological remains dating back to the 7th to 12th centuries CE. The stupa is located within the Mainamati Buddhist ruins, a significant archaeological site containing numerous stupas, monasteries, and other structures associated with Buddhism. (බන්ගලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 7 වන සියවසේදීය.)

61) Mathura Stupas (India): Mathura, located in Uttar Pradesh, India, is an ancient city with significant Buddhist ruins dating back to the Kushan and Gupta periods. It was an important center of Buddhist art and culture, with numerous stupas, monasteries, and sculptures. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. කුෂාන් සහ ගුප්ත යුග වලට අයත්වේ.)

62) Mes Aynak Stupas (Afghanistan): Mes Aynak is an archaeological site in Logar Province, Afghanistan, known for its Buddhist monastery complex dating back to the 4th to 7th centuries CE. Mes Aynak possesses a vast 40 ha (100 acres) complex of Buddhist monasteries, homes, over 400 Buddha statues, stupas, and market areas. It contains stupas, monastic cells, and artifacts, including the world's second-largest Buddha statue. (ඇෆ්ඝනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 4 වන සියවසේදීය.)

63) Nagarjunakonda Stupa (Andhra Pradesh, India): Located on Nagarjunakonda Island in the Nagarjuna Sagar

reservoir, this stupa is part of an ancient Buddhist site dating back to the 3rd century CE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති සැයකි. 3 වන සියවසේදීය.)

64) Namu Buddha Stupa (Nepal): Found in the Kavrepalanchok District of Nepal, Namu Buddha is a significant pilgrimage site for Buddhists. It is about 40 km to the south east of Kathmandu and takes about 2 hours to get there. The stupa marks the spot where, according to legend, the historical Bodhisattva (an earlier incarnation of Gautama Buddha) sacrificed his own body to feed a hungry tigress and her cubs. The exact age of the Namu Buddha Stupa is not definitively known, but it is believed to have ancient origins, with a history dating back centuries. It is an important site for meditation and reflection in Nepalese Buddhism. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගොඩනැගූ කාලය නිවැරදිව නොදනී.)

65) Nigrodharama Stupa (Nepal): Nigrodharama is an ancient Buddhist site situated in Kapilvastu, Nepal. It is believed to be the place where the Buddha delivered one of his discourses during his visit to Kapilvastu. The stupa at Nigrodharama marks this historical event and serves as a pilgrimage site for Buddhists seeking spiritual connection to the Buddha's teachings. Nigrodharama Stupa is believed to have ancient origins and may have been originally constructed during or shortly after the time of the Buddha, it has likely undergone various renovations and restorations over the centuries. As a result, it is difficult to determine its exact age in terms of years. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ පරිනිර්වාණයෙන් කෙටි කාලයකට පසු ගොඩ නගන ලද්දකි.)

66) Ongi Monastery Stupas (Saikhan-Ovoo, Mongolia):

Ongi Monastery, situated in the Saikhan-Ovoo District of Mongolia, once housed several stupas and temples. The monastery complex dates back to the 17th century, but many of its structures were destroyed during the communist era.

(මොන්ගෝලියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 17 වන සියවසේදීය.)

67) Peshawar Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan):

Peshawar, an ancient city in Pakistan, is known for its Buddhist heritage, including the ruins of several stupas such as Kanishka Stupa (Kanishka stupa, was a monumental stupa established by the Kushan king Kanishka during the 2nd century CE) and monasteries dating back to the Gandhara period and Kushan period.

(පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ශාන්ධාර යුගයට අයිතිවේ.)

68) Panr Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan):

Panr, near the Swabi District, contains the ruins of a Buddhist stupa and monastic complex, with evidence of ancient Buddhist settlements in the region. The Panr Stupa, located in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, dates back to the Gandhara civilization.

(පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ශාන්ධාර ගිෂ්ඨාවාරයට අයත්වේ.)

69) Potala Palace Stupas (Lhasa, Tibet Autonomous Region, China):

The Potala Palace, located in Lhasa, Tibet Autonomous Region, China, was the winter residence of the Dalai Lama. The palace complex contains several stupas and chapels dating back to the 7th century.

(චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 7 වන සියවසේදීය.)

70) Paharpur Buddha Bihar Stupas (Bangladesh):

Located in Naogaon district of Bangladesh, Paharpur Buddha Bihar is another significant archaeological site dating back to the 8th century CE. It was once a large Buddhist monastery complex, covering an area of around 27 acres. The main attraction of the site is the central square-shaped stupa surrounded by numerous smaller stupas and remains of monastic cells. It was designated as a UNESCO World Heritage Site in 1985. (බංගලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

71) Phra Pathom Chedi Stupa (Thailand): Phra Pathom Chedi, situated in Nakhon Pathom Province, Thailand, is one of the tallest stupas in the world and dates back to the 3rd century BCE. It is considered the oldest Buddhist structure in Thailand and holds great religious significance for Thai Buddhists. (තායිලන්තයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

72) Pha That Luang Stupa (Laos): Pha That Luang is a revered Buddhist stupa located in Vientiane, the capital city of Laos. It is believed to date back to the 3rd century CE, with reconstructions and renovations done over the centuries. It is considered the national symbol of Laos and holds great religious and cultural significance. (ලාඕසයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 3 වන සියවසේදීය.)

73) Ramagrama Stupa (Nepal): Situated near the village of Ramagrama in the Parasi District of Nepal, Ramagrama Stupa is one of the eight major stupas in Nepal believed to contain relics of the Buddha. (When Emperor Ashoka visited the site, he wished to open the stupa to redistribute the relics to 84,000

small stupas throughout his vast empire.) According to Buddhist tradition, it houses one of the Buddha's relics, specifically his right hand bone. Constructed between the Mauryan and Gupta periods, according to research by Nepal's Department of Archaeology. To this day, Ramagrama Stupa remains the only intact and original stupa containing relics of Buddha. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. මෞර්ය සහ ගුප්ත යුග වලට අයත්වේ.)

74) Ratnagiri Vihara Stupa (India): Ratnagiri Vihara is a renowned Buddhist archaeological site situated in the Jajpur district of Odisha, India. While not in Bangladesh or Nepal, it is significant for its association with ancient Buddhist learning and culture in the region. The site includes a large stupa, monastic complexes, and sculptures dating back to the 5th century CE, reflecting the rich Buddhist heritage of the area. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 5 වන සියවසේදීය.)

75) Saidu Sharif Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Saidu Sharif, the administrative center of Swat District, contains Buddhist stupas and monastic remains dating back to antiquity. The Saidu Sharif Stupa, situated in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, dates back to the Gandhara civilization. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගාන්දාර ශිෂ්ටාචාරයට අයිති වේ.)

76) Sirkap Stupas (Punjab, Pakistan): Sirkap is an ancient city near Taxila, Pakistan, which contains the remains of Buddhist stupas, monasteries, and other structures dating back to the Gandhara civilization. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති වෛනයකි. ගාන්දාර යුගයට අයත්ය.)

77) Swat Valley Stupas (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): The Swat Valley in Pakistan contains several Buddhist stupas, monasteries, and rock carvings dating back to the Gandhara period, reflecting the region's rich Buddhist heritage. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්ථූපයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ.)

78) Sule Pagoda Stupa (Yangon, Myanmar): The Sule Pagoda, located in the heart of downtown Yangon, Myanmar, is a historic Buddhist stupa believed to be over 2,000 years old. It is a landmark of the city and a place of worship for Buddhists. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්ථූපයකි. වර්ෂ 2000 කට වඩා පැරණිය.)

79) Shwe Indein Pagoda Stupas (Inle Lake, Myanmar): The Shwe Indein Pagoda complex, situated near Inle Lake in Myanmar, consists of hundreds of ancient stupas dating back to the 12th century. However, tradition holds that they were built by King Ashoka (known in Burmese as Dhammasoka), and renewed by King Anawrahta. The site is known for its picturesque setting and archaeological significance. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්ථූපයකි. 12 වන සියවසේදීය.)

80) Shwezigon Pagoda Stupa (Bagan, Myanmar): The Shwezigon Pagoda, situated in Bagan, Myanmar, is an ancient Buddhist stupa built in the 11th century. It is believed to enshrine relics of Gautama Buddha and is adorned with gold leaf and jewels. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ථෙවනායකයකි. 11 වන සියවසේදීය.)

81) Sanchi Stupa (Madhya Pradesh, India): One of the oldest and most famous Buddhist stupas in India, dating back

to the Mauryan period. It is known for its intricate carvings and architectural grandeur. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති සැයකි. මෞර්ය යුගයට අයත්වේ.)

82) Shahbaz Garhi Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan): Shahbaz Garhi, near Mardan, contains Buddhist stupas and rock-cut sculptures dating back to the Gandhara period, with inscriptions in Kharosthi and Brahmi scripts. (Constructed during the 3rd Century BCE (272-231 BC), during the reign of Ashoka, the famous Mauryan emperor, they were inscribed in the Kharoshthi script.) (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති චෛත්‍යයකි. ශාන්දාර යුගයට අයිතිවේ. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවස.)

83) Sagaing Hill Stupas (Sagaing, Myanmar): Sagaing Hill, near Mandalay in Myanmar, is dotted with numerous Buddhist stupas and monasteries dating from different periods of Burmese history, representing the religious significance of the region. The stupas on Sagaing Hill in Sagaing, Myanmar, vary in age as they were constructed over centuries. However, many of the prominent stupas on the hill date back to the 14th to 18th centuries during the Ava and Konbaung periods. (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 14 වන සියවසේදීය.)

84) Shwe Dagon Pagoda Stupa (Yangon, Myanmar): The Shwe Dagon Pagoda, also spelled Shwedagon Pagoda, is one of the most sacred Buddhist sites in Myanmar. Located in Yangon, it is believed to enshrine relics of Buddha and is adorned with gold leaf and jewels. Legend holds that the Shwedagon Pagoda was constructed more than 2,500 years ago — while the Buddha was still alive — which would make it the oldest Buddhist stupa in the world. The first mention of the

pagoda in the royal chronicles dates only to 1362/63 CE when King Binnya U of Martaban–Hanthawaddy raised the pagoda to 18 m (59 ft). (බුරුමයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. බුදුරජාණන් වහන්සේ ජීවමාන අවධියේ ඉදිකරන ලද්දකි.)

85) Saidan Stupa (Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan):

Saidan, near the city of Mardan, contains Buddhist stupas and archaeological remains from the Gandhara period, including remnants of monastic structures. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති සෑයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ.)

86) Shingardar Stupa (Pakistan): The Shingardar Stupa is an ancient Buddhist stupa located in the Swat Valley of Pakistan. It dates back to the Gandhara period and is a significant archaeological site showcasing Buddhist art and architecture. The Shingardar Stupa is the largest Buddhist stupa on the Indian subcontinent. It was built by Uttarasena, an ancient king of Swat, to enshrine his portion of Buddha relics. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ.)

87) Sitakot Vihara Stupas (Nepal): Sitakot Vihara is an ancient Buddhist site located in the Nawalparasi District of Nepal. It is believed to have been established during the reign of Emperor Ashoka in the 3rd century BCE. The site includes ruins of stupas, monasteries, and other structures, indicating its historical significance as a Buddhist center in ancient times. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ක්‍රිස්තු පූර්ව 3 වන සියවසේදීය.)

88) Shalban Vihara Stupa (Bangladesh): Located in the Mainamati region of Comilla, Bangladesh, Shalban Vihara is an ancient Buddhist monastery dating back to the 8th century CE. The site includes a large central stupa surrounded by ruins

of monastic cells, meditation chambers, and other structures. Shalban Vihara played a significant role in the spread of Buddhism in the region. (බන්ග්ලාදේශයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

89) Sari Temple Stupas (Indonesia): Sari Temple is an ancient Buddhist temple located near Prambanan in Central Java, Indonesia. It dates back to the 8th century CE and is renowned for its stupas, unique architecture and intricate carvings, including depictions of Buddhist deities and stories from Buddhist scriptures. (ඉන්දුනීසියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

90) Shaliat Stupas (Pakistan): Shaliat is an ancient Buddhist site near Taxila in Pakistan, featuring stupas, monastic remains, and inscriptions dating back to the Gandhara period. It provides insight into the spread of Buddhism in the region and its cultural influence. (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ශාන්තාර යුගයට අයිතිවේ.)

91) Swayambhunath Stupa (Nepal): Located in Kathmandu, Nepal, Swayambhunath is an ancient religious complex atop a hill overlooking the Kathmandu Valley. The stupa is one of the oldest and most revered Buddhist stupas in Nepal. It is also known as the Monkey Temple due to the large population of monkeys that reside in the area. While the exact age of the Swayambhunath Stupa is not precisely known, it is believed to have ancient origins, dating back over 2,000 years. Historical accounts suggest that Swayambhunath Stupa has been a sacred site for Buddhists since at least the 5th century CE. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 2000 කට වඩා පැරණිය.)

92) Tapa Shotor Stupas (Balkh Province, Afghanistan):

Tapa Shotor, located near Balkh in northern Afghanistan, is an archaeological site with Buddhist stupas and monastic ruins dating back to the Gandhara period. (ඇල්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. ගාන්ධාර යුගයට අයත්වේ.)

93) Tapa Sardar Stupa (Balkh Province, Afghanistan):

Tapa Sardar, located near Balkh, contains the remains of a Buddhist stupa and monastery dating back to the Kushan period. A votive inscription found at the site suggests that the sanctuary was known in the past as the Kanika mahārāja vihāra (“The temple of the Great King Kanishka”), suggesting a foundation date during the period of the Kushan Empire, in the 2nd-3rd century CE. (ඇල්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති වෛත්‍යයකි. කුෂාණ යුගයට අයත්වේ. 3 වන සියවස.)

94) Takht-i-Bahi Stupa (Khyber Pakhtunkhwa,

Pakistan): Takht-i-Bahi, a UNESCO World Heritage Site, contains the ruins of a Buddhist monastery complex with stupas, monastic cells, and assembly halls. The Takht-i-Bahi Stupa, located in Khyber Pakhtunkhwa, Pakistan, is estimated to date back to the Gandhara civilization. (It dates back to the 1st century CE.) (පකිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 1 වන සියවසේදීය.)

95) Takht-i-Rustam Stupas (Afghanistan):

Takht-i-Rustam is an archaeological site in Samangan Province, Afghanistan, known for its Buddhist stupas and monastic remains. It was an important Buddhist center during the Kushan period and contains numerous rock-cut sculptures. (The complex was built during the 3rd to 4th century AD, a

period when the region was part of the Kushano-Sasanian Kingdom. Remarkably, the entire complex is carved directly from the bedrock.) (ඇල්ගනිස්ථානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. කුෂාණ යුගයට අයත්වේ. 3 වන සියවස.)

96) The Lumut Stupa (Brunei): Located in the Lumut region of Brunei, the Lumut Stupa is an ancient Buddhist monument believed to date back to the 14th century. It is one of the few remaining historical sites in Brunei associated with Buddhism. (Lumut region, Belait District, Brunei Darussalam) (බෲනායි රටේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 14 වන සියවසේදීය.)

97) Thatbyinnyu Temple Stupas (Myanmar): Situated in Bagan, Myanmar, Thatbyinnyu Temple is one of the tallest temples in the ancient city and dates back to the 12th century. It is a fine example of Burmese architecture and features a prominent central stupa surrounded by smaller stupas and temples. (මියන්මාරයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 12 වන සියවසේදීය.)

98) Taktshang Stupas (Bhutan): Commonly known as the Tiger's Nest, Taktshang is a sacred monastery perched on a cliffside in Paro Valley, Bhutan. It is believed to have been founded in the 8th century and is an important pilgrimage site in Bhutanese Buddhism. The monastery complex includes several temples and stupas, with some dating back centuries. (භූතානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

99) Tilaurakot Stupas (Nepal): Situated 29km west of Lumbini, 3km north-west of Taulihawa. Tilaurakot is an archaeological site located in the Kapilvastu district of Nepal, believed to be the ancient capital of the Sakya kingdom, where the Omniscient Buddha spent his early years before he

becomes the Buddha. While primarily known for its palace ruins, Tilaurakot also features ancient stupas that hold significance in Buddhist history and pilgrimage. The exact age of the Tilaurakot Stupas is not definitively known, but they are believed to date back over 2000 years. (නේපාලයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. අවුරුදු 2000 කට වඩා ඉතිහාසයක් ඇත.)

100) That Ing Hang Stupa (Laos): Located in Savannakhet Province, Laos, That Ing Hang Stupa is a significant Buddhist monument believed to date back over 500 years. (The stupa dates back to the 16th century.) It is revered as one of the most important religious sites in Laos and attracts pilgrims from across the country. (ලාඕසයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. අවුරුදු 500 කට වඩා පැරණිය.)

101) Tepe Narenj Stupas (Afghanistan): Tepe Narenj is an archaeological site near Balkh, Afghanistan, containing Buddhist remains dating back to the Kushan period. It includes Buddhist stupas, monastic cells, and sculptures, providing insight into the region's Buddhist heritage. (Tepe Narenj is the archaeological site for the remains of a 5th or 6th-century Buddhist monastery near Kabul, Afghanistan. It is believed that Muslim armies destroyed the monastery in the ninth century, and it was forgotten until post-conflict excavations following the Soviet–Afghan War.) (ඇෆ්ගනිස්තානයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. කුෂාන රාජ්‍ය යුගයට අයත්වේ. 5 වන සියවස.)

102) Vikramashila Mahavihara Stupa (India): Vikramashila Mahavihara was a renowned Buddhist monastery and center of learning during the Pala Empire in ancient India. It was located in the present-day Bhagalpur district of Bihar, India. While Vikramashila Mahavihara primarily consisted of

monastic structures rather than a stupa, it played a significant role in the development and propagation of Buddhism in the Indian subcontinent during the 8th to 12th centuries CE. The Vikramashila stupa built for the purpose of worship is a brick structure laid in mud mortar and stands in the centre of the square monastery. This two terraced stupa is cruciform on plan and about 15 metres high from the ground level. The site is believed to have been founded by King Dharmapala of the Pala dynasty in the late 8th century CE. (ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 8 වන සියවසේදීය.)

103) Wat Phra That Hariphunchai Stupa (Thailand):

Located in Lamphun Province, Thailand, Wat Phra That Hariphunchai is an ancient Buddhist temple believed to date back to the 9th century CE. It houses a revered stupa containing relics of the Buddha and is considered one of the most important pilgrimage sites in northern Thailand. (තායිලන්තයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 9 වන සියවසේදීය.)

104) Wat Phra That Lampang Luang Stupa (Thailand):

Located in Lampang Province, Thailand, Wat Phra That Lampang Luang is an ancient Buddhist temple believed to date back over 1,300 years. It is known for its well-preserved Lanna-style architecture and its sacred stupa, which is believed to enshrine relics of the Buddha. (තායිලන්තයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 1300 කට වඩා පැරණිය.)

105) Wat Phra Mahathat Stupa (Thailand):

Located in Nakhon Si Thammarat Province, Thailand, Wat Phra Mahathat is an ancient temple complex believed to date back over 1,200 years. It is known for its towering stupa, which enshrines relics of the Buddha, and its impressive architecture influenced by

both Hindu and Buddhist traditions. (කාසිලන්තයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. වර්ෂ 1200 කට වඩා පැරණිය.)

106) Yungang Grottoes Stupa (Shanxi Province, China):

The Yungang Grottoes, located near Datong in Shanxi Province, China, feature numerous Buddhist cave temples and rock-cut statues, including stupas, dating from the 5th century CE. (චීනයේ පිහිටා ඇති ස්තූපයකි. 5 වන සියවසේදීය.)

Video - The Buddha of Swat: Ancient carving of Buddha restored in Pakistan: <https://youtu.be/puA2QAPCNNI?si=FBMnw1CKoM64bEMK>

Buddha was not born in Sri Lanka, but he was born in India.

Lumbini Nepal Government Website:
<https://lumbinidevtrust.gov.np/en>

Video - Where are Pakistani Buddhists and what is happening to them?
https://youtu.be/6RVudjOmK_k?si=RJTlwfHUn5GfRhIk

සිරියමි:

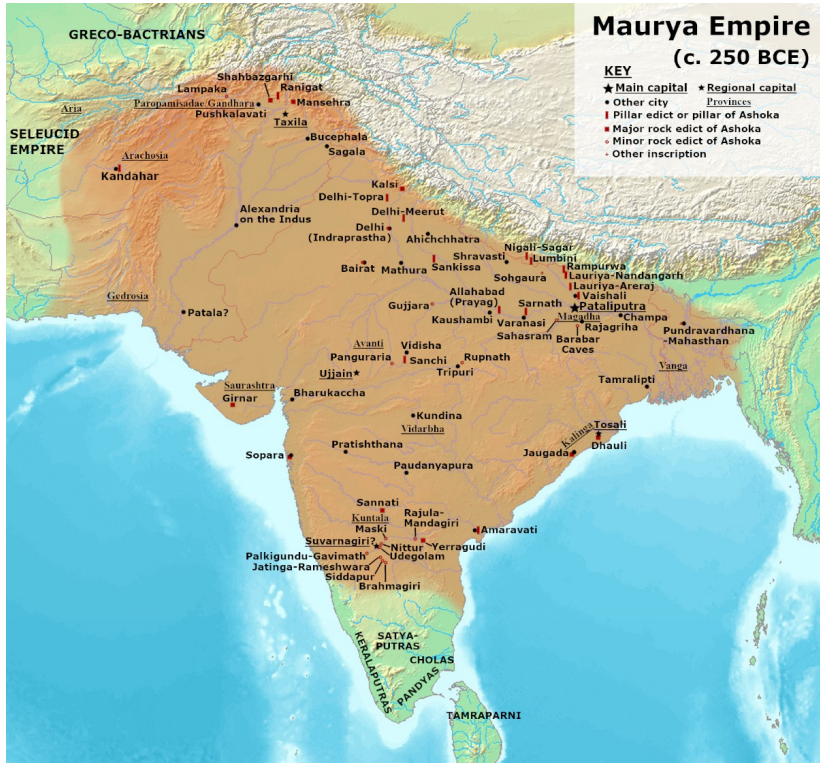
Map number 1: Mahajanapadas map.

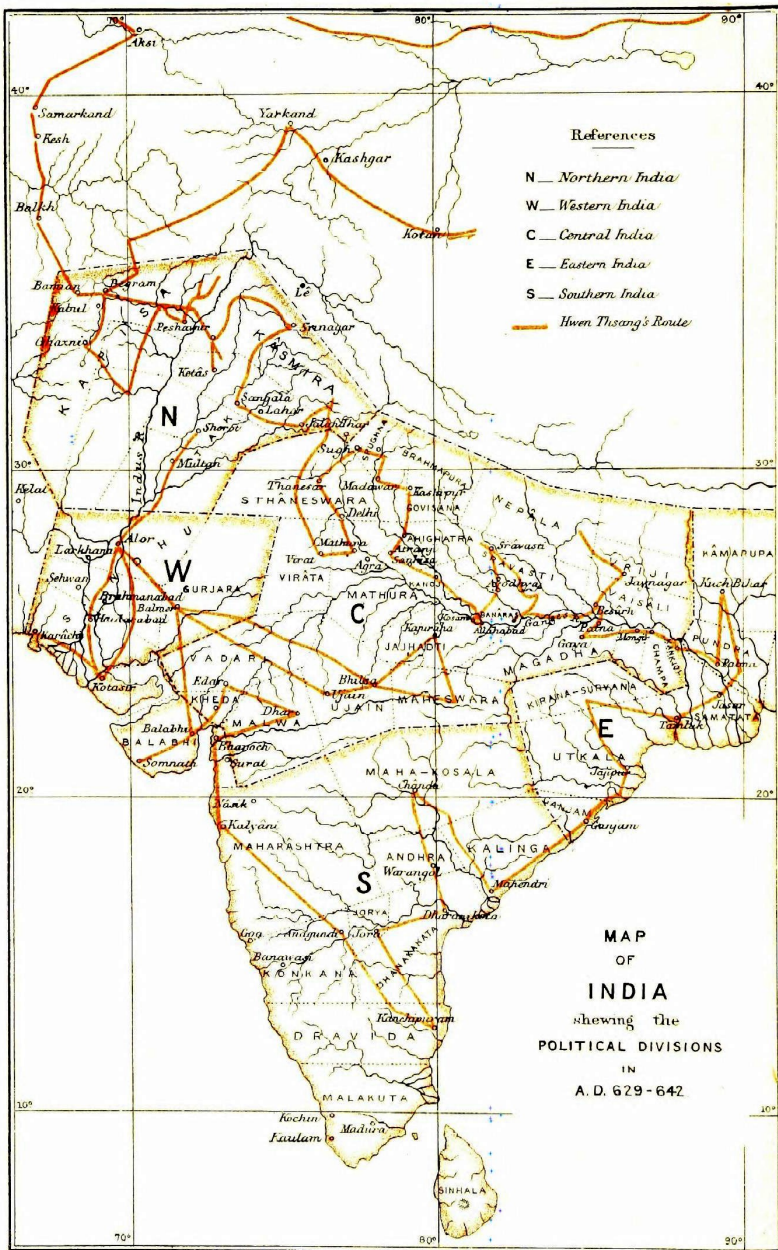
Map number 2: Eurasia map.

Map number 3: Maurya Empire map.

Map number 4: Xuanzang monk's route map.

බටහිර රටවල්:

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ග්‍රීසිය, සුදු ජාතිකයින්ගේ රටවල් (Western countries) සහ කාම්බෝජය පිළිබඳ ප්‍රකාශ කර ඇති තැන් කිහිපයක් මෙහි දක්වමු. යෝනක දේශය යනු ග්‍රීසියට සහ වෙනත් සුදු ජාතිකයින්ගේ රටවල් හැඳින්වීමට අතීතයේ භාවිතා කළ නාමයයි. තවද දකුණු ආසියාවෙන් පිටත සත්‍ය ධර්මය සොයාගන්නට නැති රටවල් වලට බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් බොහෝ විට භාවිතා කරන ලද නාමය “මිලේච්ඡ දේශයන්” යන්නයි. ධර්මය නැති බැවින්ද, අනුවණ බැවින්ද, ස්ත්‍රීන් වැනි කාමයන්ම වර්ණනා කරන බැවින්ද, දැඩි භෞතිකවාදීන් වන බැවින්ද, අවිද්‍යාවෙන් අන්ධ බැවින්ද, දෙවියන් වහන්සේගේ කැමැත්තට අනුව සියල්ල සිදුවෙනවා ආදී වැරදි දර්ශන විශ්වාස කරන බැවින්ද එබඳු රටවල් වල වාසය කරන මිනිසුන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඇතුළු මුනිවරුන් විසින් මිලේච්ඡ නොදියුණු ගෝත්‍රිකයින් ලෙස හඳුන්වා ඇත. (කොතෙක් භෞතික සම්පත් තිබුණද ධර්මය නොපිළිපදින්නේනම් මරණින් මතු විනාශයම උරුම කරගන්නා බැවිනි, ඒ අර්ථයි)

■2.5.3 අස්සලායන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

.....අස්සලායනයෙනි, ඒ කිමැ'යි හඟිනි? “යෝනක සහ කාම්බෝජ දනව්හිදු අන් පසල්දනව්හිදු වණ්ණී (කුල) දෙකෙක් මැයැ: ස්වාමීද දාසද යන දෙකයි. ස්වාමීවැ දාස වෙයි, දාසවැ ස්වාමී වේ” යයි තොප විසින් අසනලදද?

හවත්නි, මා විසින් මෙසේ අසන ලද: “යෝනක සහ කාම්බෝජ දනව්හිදු අන් පසල්දනව්හි (දුර ඇත රටවල) දු ස්වාමීයැ දාසයැ යි වණ්ණී දෙකෙක් මැයැ. ස්වාමීවැ සිට දාස වෙයි, දාසවැ සිට ස්වාමීවේ” යයි. අස්සලායනයෙනි, යම් හෙයකින් මෙහිලා බ්‍රාහ්මණයෝ මෙසේ කියත්ද: “බ්‍රාහ්මණයෝමැ ශ්‍රේෂ්ඨ වණ්ණියැ, අනාවණ්ණීන් වණ්ණියි ...

බ්‍රහ්මදායාදයහ”යි, මෙකරුණෙනි ලා බමුණනට කවර බලයෙක්ද?
කවර ආස්වාසයෙක්ද?

■11. දසුත්තර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාථික වර්ගය > 11.

දසුත්තර සූත්‍රය

තවද අනෙකෙක. ඇවැත්නි, ... මහණුන්ගේ මෙහෙණන්ගේ
උවසුවන්ගේ උවැසියන්ගේ හැසිරීමක් නැති, පව් පින් නොදන්නා
ජනයා ඇති, ප්‍රත්‍යන්ත මිලේච්ඡ ජනපද අතුරෙන් එකක උපන්නේ
වෙයි. මේ බ්‍රහ්මවය්‍යාචාසයට අසමයවූ පස්වන අක්ෂණය යැ....

■4. කුණාල ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 21.

අසීති නිපාතය

4143. සොයා බලන්නාවූ ඒ ස්ත්‍රීහු යම් විටෙක පුරුෂයා අයත් ගතයුතු
යම් වස්තුවක් දකිත්ද එවිට කාමිබෝජ වැසියන් දියෙහි හටගත්
සෙවෙලින් අශ්වයෙකු අල්වාගන්නා මෙන් මෘදු වචනයෙන් ඒ
පුරුෂයා තම වසභයට ගනිත්....

■3.2.2.10. උපෝසථ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > (7)

2. මහා වර්ගය

විශාඛාවෙනි, යම්පරිදි අභිග - මගධ - කාසි - කොසල - වජ්ජි -
මල්ල - වෙති - වඬිග - කුරු - පඤ්චාල - මව්ජ - සුරසේන -
අස්සක - අවන්ති - ගඤ්ඤ - කාමිබෝජ බඳු නොමද සත්රුවනින්
පිරි සොළොස් මහා ජනපදයන්ගේ ඵෙශ්වය්‍යාධිපත්‍යය ඇති රාජ්‍යය

යමෙක් කරන්නේ නම් තෙල අෂ්ටාඩ්ග සමන්වාගත උපෝසථයාගේ සොළොස් වන කොටසටද එය නො අගී. ඒ කවර හෙයින්: විශාඛාවෙනි, දිව්‍යසුඛය පිණිස මිනිස් රජය අල්ප වෙයි.... (උපමා කිරීමටවත් නොහැකි තරම් අල්පය)

■10. සඩ්ගීති සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාථික වර්ගය > 10. සඩ්ගීති සූත්‍රය

යම් තැනෙක මහණුන්ගේ මෙහෙණන්ගේ උවසුවන්ගේ උවැසියන්ගේ හැසිරීමෙක් නැති, පව් පින් දන්නවුන් නැති ප්‍රත්‍යන්තයෙහිවූ මිලේච්ඡ ජනපදයන්හි උපන්නා වෙයි. මේ බ්‍රහ්මචර්ය වාසයට නොසුදුසු කාලයවූ සවැනි අක්ෂණය වෙයි....

■2.9. අංකුර ප්‍රේත වස්තුවයි.

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 2. උඛ්ඛරි වර්ගය

258. වෙළෙඳාමෙන් ධනය රැස්කරන අපි යමක් සඳහා කාමබෝජ රටට යන්නමෝද (ඒ කරුණ මෙහි දී ම සිදු වෙයි) මේ දෙවියා කැමති සම්පත් දෙන්නෙකි. එහෙයින් අපි මොහු ගෙන යමු....

■6. භූරිදත්ත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා නිපාතය > 6. භූරිදත්ත ජාතකය

5240. පණ්ණය, පළහැටිය, සර්පය, මැඩිය, කෘමිය, මැසිය යන මොවුන් මරා පිරිසිදු වෙයි යන මේ අනායෑ ස්වරූපවූ ධර්මයෝ (මිත්‍යා

දර්ශන) කාමිබෝජ රටවැසි (අනායාසීච්ච) බොහෝ දෙනාගේ
බොරුය....

වෙනත් තොරතුරු:

Buddhist Ruins in Italy: In the ancient city of Pompeii, which was buried under volcanic ash in 79 AD, archaeologists have uncovered evidence of trade and cultural exchange with the East, including statues and artifacts that suggest a presence of Buddhism in the region. Excavations have revealed artifacts such as statues and coins with Buddhist motifs, indicating the presence of Buddhism in the region.

ක්‍රිස්තු පූර්ව 2 වැනි සියවසේ ඉදිකරන ලද පකිස්ථානයේ බුත්කාරා
මෛත්‍ය:

The Butkara Stupa, also known as the Butkara I Stupa, is an ancient Buddhist monument located in the Swat Valley of Pakistan. It is one of the most significant archaeological sites in the region and represents the rich Buddhist heritage of Gandhara, an ancient kingdom that encompassed parts of present-day Pakistan and Afghanistan.

Here are some key points about the Butkara Stupa:

Construction and Design: The Butkara Stupa is believed to date back to the **2nd century BCE**, making it over two millennia old. It is a large domed structure built of stone and brick, typical of Buddhist stupas of that era. The stupa is surrounded by a circular courtyard and is adorned with elaborate carvings and reliefs depicting scenes from the life of the Buddha and Buddhist iconography.

Importance in Gandharan Buddhism: The Swat Valley, where the Butkara Stupa is located, was a major center of Buddhist civilization during the Gandharan period (1st century BCE to 5th century CE). The region was a hub of trade and cultural exchange between South Asia, Central Asia, and the Mediterranean world, and Buddhism flourished as a result. The Butkara Stupa is a testament to the prominence of Buddhism in ancient Gandhara.

Excavations and Discoveries: The **Butkara Stupa** was excavated and partially restored by archaeologists in the 20th century. Numerous artifacts and relics have been unearthed from the site, including stone sculptures, inscriptions, and coins, providing valuable insights into the religious and cultural life of ancient Gandhara.

UNESCO World Heritage Site: The Butkara Stupa is part of the larger archaeological complex of Saidu Sharif, which includes several other Buddhist stupas, monasteries, and relics. In 1980, the entire Swat Valley was designated as a UNESCO World Heritage Site in recognition of its outstanding universal value as a center of Buddhist art and civilization.

The Butkara Stupa stands as a remarkable testament to the enduring legacy of Buddhism in the Swat Valley and the wider Gandharan region, attracting visitors and scholars from around the world interested in exploring its rich history and cultural significance.

ඊජිප්තුව:

බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අතීත ප්‍රතිමාවක් ඊජිප්තුවෙන් හමුවී ඇත. එය ඉසිස් දිව්‍යාගතාවගේ පුරාණ පන්සලක් තුළ තිබී කැණීම් කිරීමේදී හමුවී ඇත. එය පළමු ශත වර්ෂයට අයත් එකකි. එය ඔබට මෙයින් නැරඹිය හැක - <https://www.youtube.com/watch?v=qMdiaerhN84>

“The Berenike Buddha is a statue of the Buddha parts of which were discovered in January 2018 and January 2022 in an archaeological excavation in the ancient harbour of Berenike, Egypt, by an American-Polish archaeological mission. The statue was discovered in the forecourt of an early Roman period temple dedicated to the Goddess Isis.”

Buddha statue found at Berenike (Egypt) -
<https://pcma.uw.edu.pl/en/2023/04/27/buddha-statue-found-at-berenike-egypt/>

එම ප්‍රතිමාව පිළිබඳ සම්පූර්ණ විස්තර දැන ගැනීමට අන්තර්ජාලයේ Berenike Buddha ලෙස පරීක්ෂා කරන්න.

දඹදිව ප්‍රශ්නය:

ජම්බුද්වීප යනු සම්පූර්ණ පෘථිවියයි. ද්වීප යන වචනය සාමාන්‍යයෙන් විවිධ මිනිසුන් විසින් භාවිතා කරන ලද අර්ථ කිහිපයක් ඇත. එනම් පහත හෝ දූපත හෝ මහාද්වීපය හෝ පොළොව යන්නයි. (අන්තර්ජාලයෙන් අතීතයේ ජම්බුද්වීප යන පදය විවිධ රටවල භාවිතා වූ ආකාරය දැන ගැනීමට **Jambudvīpa** යනුවෙන් අන්තර්ජාලය පිරික්සන්න.) අශෝක රජුගේ සෙල්ලිපි වලද ජම්බුද්වීප යන පදය භාවිතා කර ඇත.

සත්‍ය වශයෙන්ම බුද්ධ ධර්මයේ සඳහන් ජම්බුද්වීපය යනු කුමක්ද? ජම්බුද්වීපය යනු සම්පූර්ණ පෘථිවියයි. (Earth)

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.
මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

125. පසැස් ඇති බුදුරජුන්ගේ සිරුරැ ධාතුහු ද්‍රෝණ අටෙකි. එයින් ද්‍රෝණ සතක් ධාතූන් දඹදිවැ (Earth) පුදත්. පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේගේ එක් ද්‍රෝණයක් ධාතූන් රඹගමැ (Ramgram, Koliya) (ඕපපාතික) නාරජුහු පුදති. එක් දළදායෙක් වූකලී තිදස්පුරයෙහි දෙවියන් විසින් පුදනු ලැබේ. එක් දළදායෙක් ගන්ධාර දේශයේ (Gandhara Kingdom) පුදනු ලැබේ. යලි තවද දළදායෙක් කළිභූ රජුගේ රටෙහි (Kalinga Kingdom) පුදනු ලැබේ. තව එක් දළදාවක් නාලොවැ නාරජුහු පුදති. ඒ සතර දළදා වහන්සේගේ තෙදින් මේ මුළු පොළොව ශ්‍රේෂ්ඨ පූජෝත්සවයෙන් සැරසුණේය. මෙසේ පසැසියාණන්ගේ සිරුරුදා සෙසු ජනයා විසින් මොනොවට සත්කාර කරනු ලැබේ. දෙවියන් විසින්ද රජුන් විසින්ද මනාව සත්කෘත විය. දෙවිඳු විසින්ද නයිඳුන් විසින්ද නිරිඳුන් විසින්ද එසේම උතුම් මිනිසුන් විසින්ද පුදන ලද ඒ බුදු රජ තෙම

ඒකාන්තයෙන් කල්ප සිය ගණනෙකින් නූතන දුර්ලභය. දොහොත් මුදුනැ
තබාගත්තෝවැ ඔබ නමදිවු.

■1. සුමේධා ටේරිගාලා

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටේරිගාලා පාළි > 16.
මහා නිපාතය

497. ජම්බුදිප සඬ්ඛ්‍යාත පාටීවිය ඩෙබ්ඨට පමණින් ගුළි කොට මේ
මාගේ මවයැ මේ මවගේ මවයැ යනාදී එක් එක් ගුළිය වෙන්
කරන්නේ නම්) ඩෙබ්ඨට සා ගුළි මාතෘමහින් කෙරෙහිමැ
නොපොහොනාහ, (අවිදිනාග්‍රවු සසඨ සැරිසරන සත්ත්වයාට සසර
දිගබව දක්වනු සඳහා) උපමා විසින් එළවූ කරුණ සිහිකර. (සංඛ්‍යාත
යනු ‘නමැති’ යන්නයි)

අතීතයේ විවිධ රටවල මිනිසුන් විසින් ජම්බුද්වීපය යනු සම්පූර්ණ
පෘථිවියට (**the entire earth**) කියන නමක් ලෙස භාවිතා කළ බව
ඔබටම වෙනත් රටවල ජාතිකයින්ගෙන් සහ වෙනත් රටවල වෙබ්
අඩවි මගින්ම දැන ගැනීමට **Jambudvīpa human world**
යනුවෙන් අන්තර්ජාලයේ පරීක්ෂා කරන්න. එවිට ඔබට බොහෝ
සාක්ෂි වෙනත් රටවල අතීත ලියකියවිලි වලින් සහ ශුද්ධ ග්‍රන්ථ
වලින් පවා දැන ගැනීමට හැකිවනු ඇත.

මේ ජම්බුද්වීප යන පදය ‘සම්පූර්ණ මහ පොළොව’ ලෙස විදේශීය
බුද්ධිමතුන් විසින් අර්ථ දක්වා ඇති තැන් කිහිපයක්:

Link1)

<http://tibetanbuddhistencyclopedia.com/en/index.php/Jambudvīpa> - It is the human world in which we live. Jambudvīpa or Jambudīpa (Jpn: 閻浮提 Enbudai) is located in the south and is the dwelling of ordinary human beings.

Link2) <https://www.wisdomlib.org/definition/jambudvipa> - 2) Jambudvipa:—The entire human world.

Link3)

<https://decodehindumythology.blogspot.com/search/label/Jambudweep%20or%20Pangea%3F> - From the above descriptions, it would be clear that this landmass DOES NOT refer to India or even Asia.. The references in fact indicate Jambudvipa to be NOT a small portion of our planet, but the ENTIRE Planet itself!!

Link4) <https://www.sokaglobal.org/resources/study-materials/buddhist-study/the-new-human-revolution/afterword.html> - Nichiren Daishonin writes: “Can there be any doubt that . . . [the Law] will be spread far and wide [Jpn. kosen-rufu] throughout . . . Jambudvipa [the entire world]

Link5)

<https://economictimes.indiatimes.com/news/india/tianzhu-jambudweep-learn-about-five-other-names-of-india/jambudweep/slideshow/103391755.cms> - The term Jambudvipa was used by Ashoka to represent his territory.

Link6) <https://www.rigpawiki.org/index.php?title=Jambudvipa> - It is the human world in which we live.

Link7) <https://encyclopediaofbuddhism.org/wiki/Jambudvīpa> - signifying either the known human world, or sometimes more specifically the Indian subcontinent.

Link8) <https://www.hardlight.org/the-universe-prt-2-notes-on-jambudvipa/> - Mark states that Jambudvipa is the name of our world in the Book of Life.

අශෝක රජුගේ ශිලා ලේඛන: Minor Rock Edict No.1 of King Ashoka: Beloved-of-the-Gods speaks thus: It is now more than two and a half years since I became a lay-disciple, but until now I have not been very zealous. But now that I have visited the Sangha for more than a year, I have become very zealous. Now the people in **Jambudvipa** who have not associated with the gods do so. This is the result of zeal and it is not just the great who can do this. Even the humble, if they are zealous, can attain heaven. And this proclamation has been made with this aim. Let both humble and great be zealous, let even those on the borders know and let zeal last long. Then this zeal will increase, it will greatly increase, it will increase up to one-and-a-half times. This message has been proclaimed two hundred and fifty-six times by the king while on tour.... (මේ අශෝක රජුගේ සෙල්ලිපියක ජම්බුද්වීපය යන වචනය දැක්වෙන කොටසකි.)

Minor Rock Edict No.1 of King Ashoka: දෙවියන්ගේ ආදරණීයයා මෙසේ වදාරන සේක: මම ගිහි ශ්‍රාවකයෙකු වී දැනට වසර දෙකකමාරකට වැඩි කාලයක් ගත වී ඇත, නමුත් මේ දක්වා මම ඉතා උද්යෝගයෙන් නොසිටිමි. නමුත් දැන් අවුරුද්දකට වැඩි කාලයක් සංඝයා වහන්සේලා ඇසුරු කළ නිසා මම ඉතා උද්යෝගිමත් වී සිටිමි. දැන් ජම්බුද්වීපයේ පෙර දෙව්වරුන් ඇසුරු නොකළ අය එසේ කරති. මෙය වීර්යයේ ප්‍රතිඵලයක් වන අතර මෙය කළ හැක්කේ උත්තමයාට පමණක් නොවේ. පහත් අය පවා උනන්දු නම්, ස්වර්ගය ලබා ගත හැකිය. තවද මෙම ප්‍රකාශය කර ඇත්තේද එම අරමුණ ඇතිවය. පහත් සහ ශ්‍රේෂ්ඨ යන දෙදෙනාම අධර්මය

කැපවූ වීර්‍යවන්තයෝ වේවා. දේශ සීමාවන්හි වාසය කරන ජනතාව පවා දැනගනිත්වා. අඛණ්ඩ කැපවූ උත්සාහ කිරීම බොහෝ කාලයක් පවතීවා. එවිට මෙම අඛණ්ඩ කැපවූ උත්සාහ කිරීම වැඩි වනු ඇත, එය බෙහෙවින් වැඩි වනු ඇත, එය එකහමාරක් දක්වා වැඩි වනු ඇත. මෙම පණිවිඩය සංචාරයේ යෙදී සිටියදී රජු විසින් දෙසිය පනස් හය වතාවක් ප්‍රකාශ කර ඇත....

වෙනත් ආගම්වල දර්ශනවල පවා ජම්බුද්වීපය යන වචනය සම්පූර්ණ පෘථිවිය දැක්වීම සඳහා භාවිතා කර ඇත. පහත දැක්වෙන්නේ එබඳු උදාහරණයි:

Link1)

https://www.researchgate.net/publication/342957189_The_concept_of_Jambudeep_-_In_General - Jambudvīpa (Sanskrit: जम्बुद्वीप) is the dvīpa ("island" or "continent") of the terrestrial world, as envisioned in the cosmologies of Hinduism, Buddhism, and Jainism, which is the realm where ordinary human beings live.

Link2)

<https://hinduism.stackexchange.com/questions/18743/what-is-the-story-behind-jambudweep> - Jambudveepe Bharatha Varshe Bharata Khande (the place where Human-beings reside.)

Link3) <https://digital.library.cornell.edu/catalog/ss:3293837> -

This is an illustration of "Manusyaloka" (the world of men), the two and one-half continents that are the only part of the world humans may know. The innermost ocean circle surrounds "Jambudvīpa"

Link4) <https://en.dharmapedia.net/wiki/Jambudvipa> - Jambudvīpa (Sanskrit: जम्बुद्वीप) is the dvīpa ("island" or "continent") of the terrestrial world, as envisioned in the cosmologies of Hinduism, Buddhism, and Jainism, which is the realm where ordinary human beings live.

Link5) <https://www.iskcon-truth.com/bhu-mandala/jambudvipa-varshas.html> - Jambūdvīpa (Sanskrit: जम्बुद्वीप) is the dvīpa (island, region or continent) of the terrestrial world, as envisioned in vedic cosmology,

ජම්බුදීපපෙයියාලය:

මෙහි දැක්වෙන්නේ ත්‍රිපිටකයේ ජම්බුදීපපෙයියාලය කොටසේ ඇතැම් විස්තරයි.

■ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > එකක නිපාතය > 16. ඒකධම්ම පාළිය > ජම්බුදීපපෙයියාලය

සෙය්‍යථාපි හික්කවෙ අප්පමත්තකං ඉමසම් ජම්බුදීපෙ ආරාමරාමණෙය්‍යකං වනරාමණෙය්‍යකං භූමීරාමණෙය්‍යකං පොකරණීරාමණෙය්‍යකං. අප්ථ ඛො එතදෙව ඛහුතරං යදිදං උක්කුලෙව්කුලං නදීවිදුගං බාණුකණ්ඩකාධානං¹ පබ්බතවිසමං. එවමෙවං ඛො හික්කවෙ අප්පකා තෙ සත්තා යෙ ථලජා. අප්ථ ඛො එතෙව සත්තා ඛහුතරා යෙ ඔදකා.

1.16.4.1.

මහණෙනි, මේ දඹදිව රමණීය අරම්, රමණීය වනයන්, රමණීය බිම්, රමණීය පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වේද, එහෙත් ගොඩ හා හෝකඩ බුහු තැන්ද, නදී දුර්ගද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, ගිරි විෂමස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝ වේ. මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම යම් සත්ත්තු කෙනෙක් ගොඩ උපදනාහුද, ඒ සත්ත්තයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්තු කෙනෙක් දියෙහි උපදනාහුද ඒ සත්ත්තයෝම ඛහුතර වෙති.

1.16.4.2.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වේද, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝවේ. මහණෙනි, ඒ

ආකාරයෙන්ම යම් සත්ව කෙනෙක් මිනිසුන් කෙරෙහි උපදික්ද, ඒ සත්වයෝ අල්ප වෙති. එහෙත් යම් සත්ව කෙනෙක් මිනිසුන් මගහැර (සතර අපා වර්ගයන්හි) උපදික්ද, ඒ සත්වයෝම බොහෝ වෙති.

1.16.4.3.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ව කෙනෙක් මධ්‍යම ජනපදයන්හි (South Asia) උපදික්ද, ඒ සත්වයෝ සුළු වෙති. එහෙත් යම් සත්ව කෙනෙක් මෝඩවූ මිලෙවිජයන් ඇති දුර ඇත ජනපදයන්හි උපදික්ද, ඒ සත්වයෝම බොහෝ වෙති.

1.16.4.4.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝ වේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් ප්‍රඥාවන්ත වෙත්ද, මෝඩ නොවෙත්ද, වහතොලු නොවෙත්ද, සුභාෂිත දුර්භාෂිතයන්ගේ අර්ථ දැනගැනීමට සමත් වෙත්ද, ඒ සත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් දුෂ්ප්‍රඥද, මෝඩද, වහතොලුද, සුභාෂිත දුර්භාෂිතයන්ගේ අර්ථ දැනගන්නට අසමත්ද ඒ සත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.5.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් ආර්යවූ ප්‍රඥා චක්ෂුසින් සමන්විත වෙත්ද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අවිද්‍යා අන්ධකාරයෙන් යුක්ත වූවාහු මුළා වූවාහුද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.6.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් තථාගතයන් වහන්සේ දක්නට ලබන්ද, ඒ සත්ත්වයෝම අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් තථාගතයන් වහන්සේ දක්නට (අවස්ථාව) නොලබන්ද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.7.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් තථාගතයන් වහන්සේ විසින් චතුර් ආර්ය සත්‍ය පවසා වදාළ ධර්මය සහ විනය අසන්නට ලබන්ද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් තථාගතයන් වහන්සේ විසින් (චතුර් ආර්ය සත්‍ය) හෙළි කොට වදාළ ධර්මවිනය අසන්නට නොලබන්ද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.8.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අසා ධර්ම පෙළ (Text) දරන්ද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අසා පෙළ (Texts) නොදරන්ද තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.9.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් දැරූ ධර්ම පාඨයන්හි අර්ථය (Meaning of Texts) නිවැරදිව පරික්ෂා කෙරේද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් දැරූ පෙළෙහි අරුත නිවැරදිව පරික්ෂා නොකෙරේද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.10.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අර්ථය දැන පෙළ දැන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තිය පිළිපදින්නේද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අරුත් දැන පෙළ දැන ධර්මානුධර්මය නො පිළිපදින්නේද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.11.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් සංවේග ජනක කරුණෙහි (ඉපදීම, මරණය, ලෙඩවීම ආදී කරුණු වල) සංවේග කෙරෙන්නේද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් සංවේග ජනන කරුණෙහි සංවේග (කම්පා වීම) නොකෙරෙන්නේද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.12.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝ වේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් සංවේගයට පත් වූවාහු (විශ්වයේ ස්වභාව පිළිබඳ) උපා නුවණින් ප්‍රධන් වැර වඩන්නේද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් සංවිශ්න වූවාහු උපාය නුවණින් වැර (තම විමුක්තිය පිණිස ව්‍යායාමය) නොවඩන්නේද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.13.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් නිර්වාණය අරමුණු කොට සමාධිය ලබන්ද, විඤ්ඤාණයේ එකඟ බව ලබන්ද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් නිවන් අරමුණු කොට සමාධිය නොලබන්ද චිත්තෙනෙකාග්‍රය නොලබන්ද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.14.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝ වේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අග්‍රවූ පඤ්ච භොජනයන් හා අග්‍රවූ රස ලබන සුලු වෙන්ද, තෙල සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අග්‍ර ආහාර හා අග්‍ර රස නොලබන සුලු වෙන්ද අසුළා ගත් වනමූලඵලයෙන් හෝ ගොරෝසු අභරින් හෝ යැපෙත්ද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.15.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝවේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් (චතුූෂ්‍රාමණ්‍යඵල සඬ්ඛ්‍යාත) අර්ථරසයන් (චතුර් මාභී සඬ්ඛ්‍යාත) ධර්ම රසයන් (නිව්ඤ්ඤාණ සඬ්ඛ්‍යාත) විමුක්ති රසයන් ලබන සුලු වෙන්ද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. එහෙත් යම් සත්ත්ව කෙනෙක් අර්ථරසය ධර්මරසය විමුක්තිරසය නොලබන සුලු වෙන්ද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති. මහණෙනි, එහෙයින්

‘අර්ථරසය – ධර්මරසය – විමුක්තිරසය ලබන සුලු වම්හ’යි මෙසෙයින් හික්මිය යුතුය. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසෙයින් හික්මිය යුතුයි.

1.16.4.16–18.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝවේ. මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මිනිසත් බැවින් ව්‍යුහ වූවාහු මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි උපදින්නද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදූ යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මිනිසත් බැවින් ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නද, තෙල සත්ත්වයෝ ම බහුතර වෙති.... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නද... ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නද, ඒ සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.19–21.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මිනිසත් බැවින් ව්‍යුහ වූවාහු දෙවියන් කෙරෙහි උපදින්නද, තෙල සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදූ යම් සත්ත්ව කෙනෙක් මිනිසත් බැවින් ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නද ... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නද ... ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.22–24.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්ව කෙනෙක් දෙවියන් කෙරෙහි ව්‍යුහ වූවාහු දෙවියන් කෙරෙහි උපදින්නද, ඒ සත්ත්වයෝ අල්ප වෙති. වැලිදූ යම් සත්ත්ව කෙනෙක් දෙවියන් කෙරෙහි ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නද ... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නද... ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නද, තෙල සත්ත්වයෝම බහුතර වෙති.

1.16.4.25–27.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්තු කෙනෙක් දෙවියන් කෙරෙන් ව්‍යුහ වූවාහු මනුෂ්‍යන් කෙරෙහි උපදින්නේද, ඒ සත්ත්තයෝ අල්ප වෙති. යම් සත්ත්තු කෙනෙක් දෙවියන් කෙරෙන් ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නේද ... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නේද... ප්‍රේත විෂයෙහි උපදින්නේද, ඒ සත්ත්තයෝම බහුතර වෙත්.

1.16.4.28–30.

... මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්තු කෙනෙක් නිරයෙන් ව්‍යුහ වූවාහු මිනිසුන් කෙරෙහි උපදින්නේද, ඒ සත්ත්තයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්තු කෙනෙක් නිරයෙන් ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නේද ... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නේද ... ප්‍රේත විෂයෙහි උපදින්නේද, තෙල සත්ත්තයෝම බහුතර වෙත්.

1.16.4.43–45.

මහණෙනි, මේ ජම්බුද්වීපයේ අලංකාර උද්‍යාන, අලංකාර වනාන්තර, සිත් ඇදගන්නා භූමි, සිත් ඇදගන්නා පොකුණු යම්සේ අල්පමාත්‍ර වෙයි, එහෙත් උච්චස්ථාන සහ පහත් ප්‍රපාත ඇති තැන්ද, ගංගා සහ ගමනට අපහසු තැන්ද, කණු කටු පිහිටි තැන්ද, පර්වත සහ සම නොවූ විකෘති ස්ථානද යන මෙයම ඉතා බොහෝවේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් සත්ත්තු කෙනෙක් ප්‍රෙතවිෂයෙන් ව්‍යුහ වූවාහු දෙවියන් කෙරෙහි උපදින්නේද, ඒ සත්ත්තයෝ අල්ප වෙති. වැලිදු යම් සත්ත්තු කෙනෙක් ප්‍රෙතවිෂයෙන් ව්‍යුහ වූවාහු නිරයෙහි උපදින්නේද... නිරිසන්යොන්හි උපදින්නේද... ප්‍රෙතවිෂයෙහි උපදින්නේද, තෙල සත්ත්තයෝම බහුතර වෙත්.

(ජම්බුද්වීප පෙය්‍යාලයේ කොටස් කිහිපයක් පමණි)

ජම්බුද්වීපය යනු ඉන්දියාව හෝ ශ්‍රී ලංකාව හෝ ඇමරිකාව හෝ අප්‍රිකාව හෝ රුසියාව නොවේ. ජම්බුද්වීපය යනු සියලුම පෘථිවියයි. මහා පොලොවයි. (the whole earth)

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දකුණු ආසියාවෙන් බාහිර ප්‍රදේශවල රටවල් දක්වා ඇත්තේ මෝඩයින් වාසය කරන්නාවූ මිලෙව්ෂ රටවල් (පව්වනිමෙසු ජනපදෙසු පවාචානො හොති, සො ව හොති අවිඤ්ඤාතාරෙසු මිලකෙසු) ලෙසයි. එයට හේතුව එම රටවල්වල වාසය කරන පිරිස් සත්‍ය ධර්මය නොදන්නා, මිත්‍යා විශ්වාස ඇති, මෝඩ අදහස් ඇති, යථාර්ථයට විරුද්ධ අදහස් ඇති, විකෘති අදහස් ඇති, කාම වස්තූන්ට වහල්වූ, විමුක්තියක් ගැන හැඟීමක්වත් නැති මිනිසුන් නිසායි. ඒ සඳහා එක් සාක්ෂියක් පහත දක්වමු:

■8.1.3.9. අක්ඛණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > 3. ගහපති වර්ගය

5. තවද මහණෙනි, දෙවියන්ට මිනිසුන්ට ශාස්තෘවූ, චතුර් ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කළාවූ භාග්‍යවත් තථාගතයන් වහන්සේ තෙමේද ලෝකයෙහි උපන්නේ වෙයි.... තථාගතයන් වහන්සේ විසින් ධර්මයද දේශනා කරනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේ භික්ෂූන්ගේ භික්ෂුනීන්ගේ උපාසකයින්ගේ උපාසිකාවන්ගේ වාසයක් යම් තැනෙක නැතිද, එබඳුවූ අතිශය අඤ්චු මිලෙව්ෂවූ ප්‍රත්‍යන්ත (දුර ඇත) රටවල්හි උපන්නේ වෙයි. මහණෙනි, (ඔහුට) බ්‍රහ්මචරියාවෙන් විසීමට මේ පස්වන අනවකාශයවේ. අකාලයවේ....

බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දකුණු ආසියාව හඳුන්වා ඇත්තේ මධ්‍යම ජනපදයන් (මජ්ඣිමෙසු ජනපදෙසු පවාචානො හොති) ලෙසයි. ඒ සඳහා එක් සාක්ෂියක් පහත දක්වමු:

■8.1.3.9. අක්ඛණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > 3.
ගහපති වර්ගය

තවද මහණෙනි, දෙවියන්ට මිනිසුන්ට ශාස්තෘවූ, චතුර් ආර්ය සත්‍ය අවබෝධ කළාවූ භාග්‍යවත් තථාගතයන් වහන්සේ තෙමේද ලෝකයෙහි උපන්නේ වෙයි.... තථාගතයන් වහන්සේ විසින් ධර්මයද දේශනා කරනු ලැබේ. මේ පුද්ගල තෙමේද මධ්‍යම ජනපදයන්හි උපන්නේවේ. එහෙත් දන් දෙන ලද්දේහි විපාක නැත, මහායාගයෙහි විපාක නැත, අමුත්තනට පිළියෙළ කළ සත්කාරයෙහි විපාක නැත, සුකෘත දුෂ්කෘත කමීයන්ගේ (කුසලාකුසලයන්ගේ) ප්‍රතිඵලයක් විපාකයක් නැත, (පරලොව සිටියහුගේ මෙහි නැවත ඉපදීම) මෙලොවක් නැත, (මෙලොව සිටියහුට) පරලොවක් නැත, මවු නැත, පියා නැත, (මවුපියනට කළ යහපත් අයහපත් පිළිවෙතින් පලවිපාක නැතැයි සේයි). ඕපපාතික සත්ත්වයෝ නැත, යමෙක් මෙලොවද පරලොවද තමාම විශිෂ්ට ඥානයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දැන කියත් නම් එබඳු නිවැරදි මාර්ගයේ ගිය සමාක් ප්‍රතිපත්ත ග්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ ලෝකයේ නැතැයි විකෘති දර්ශන ඇති මිත්‍යාදෘෂ්ටිකයෙක් වේ. මහණෙනි, (ඔහුට) බ්‍රහ්මචර්යාවෙන් විසීම මේ සයවන අනාවකාශයවේ. අකාලයවේ....

**ජම්බුද්වීපය හෙවත් මහා පෘථිවි ලෝකය පිළිබඳ
ත්‍රිපිටකයේ තොරතුරු ඇති වෙනත් තැන්:**

■7. මහානාරදකස්සප ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා නිපාතය > 7. මහානාරදකස්සප ජාතකය

5420. ඉක්බිති නාරද නම් බ්‍රහ්මයා තෙම දඹදිව බලන්නේ විදේහ රාජ්‍යයේ අංගාති රජු දිට්ඨි. ඉක්බිති බ්‍රහ්මලෝකයෙන් මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව වෙත එළැඹියේය....

■3.1.1. තිණකටය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 3.
අනමතග්ග සංයුක්තය > 1. තිණකටය වර්ගය

මහණෙනි, මේ සසර අනුව ගොසිනුදු නොපිරිසුන් අග ඇති. එහෙයින් අවිද්‍යා නිවරණයෙන් වැසුණු තෘෂ්ණාසංයෝජනයන් බැඳුනු දිවෙන සැරිසරණ සත්වයන්ගේ පූර්වකෝටිය (මුල් කොන) නොපෙනේ. මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් මේ ජම්බුද්වීපයේ (ඉමසම් ජම්බුදීපෙ තිණකට්ඨසාබාපලාසං) යම් තාක් තණ - දඬු - අතු - කොළ වේ නම්, එය සිදු එක් රැස් කරන්නේද, එක් රැස් කොට සතරගුල් සතරගුල් කඩ කොට "මෝ මාගේ මව ය, මෝ මාගේ ප්‍රී මවගේ මව ය" යි තබන්නේද, මහණෙනි, ඒ පුරුෂයාගේ මවගේ මවුහු නොපිරිසිදුනාහුම වන්නාහ. වැලි, මේ ජම්බුද්වීපයේ තණ - දඬු - අතු - කොළ ක්ෂය වීමට අවසන් වීමට යන්නේය. ඒ කවර හෙයින්ද යත්: මහණෙනි, මේ සසර අනවරාග්‍ර (අපරාන්ත රහිත) ය. එහෙයින් අවිද්‍යාවෙන් වැසුනු තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුනු (එහි) දිවෙන සැරිසරණ සත්වයන්ගේ පූර්වාන්තය නොපෙනේ. මහණෙනි, මෙසේ තොප විසින් දිඟුකලක් දුක්විඳින ලදී. තියුණු දුක් විඳින ලදී, ව්‍යසන විඳින ලදී. සොහොන් වඩන ලදී. මහණෙනි, එහෙයින් සියලු සංස්කාරයන්හි (සියලු හේතූන් සහ ඒවායේ ප්‍රතිඵල ගැන) කළකිරෙන්නට නිසිමය, ඒවාට නොඇලෙන්නට නිසිමය, ඒවායින් මිඳෙන්නට නිසි මැයි....

■473. උක්කාසනික ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - භික්ඛු අපදාන 2 > 48. නළමාලි වර්ගය

4971. මම පස්පණස් කපක් සිවුමහසයුරු හා සිවුමහදිවයින් කෙළවර කොට ඇති පෘථිවියට අධිපති වූ සතුරු රජුන් ජයගන්නා සුලු වූ ජම්බුද්වීපයට අධිපතිවූ චක්‍රවර්ති රජ වීම....

■(435) 9. හළිද්දිරාග ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 9.
නවක නිපාතය

1324. දරුව, දඹදිව මිනිසුන්ගෙන් හිස්වී ගියද ස්ථිර පැවැතුම් නැති,
කහ පැහැයෙන් පැහැ ගැන්වූවා වැනි, වසුරකුගේ සිත වැනි සිතැති,
මොහොතින් ඇලීමත්, මොහොතින් නොඇලීමත් ඇති (වපල)
පුරුෂයා ඇසුරු නොකරව....

■9. උම්මග්ග ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා
නිපාතය > 9. උම්මග්ග ජාතකය

6067. මහරජ, ඔවුන්ගේ අර්ථය මාගේ අර්ථයෙන් ද ඔවුන්ගේ
මන්ත්‍රණය මාගේ මන්ත්‍රණයෙන්ද පිරිවැරුවෙමි. එමතු නොව
ජම්බුද්වීපය පිරිවැරූ සාගරය සේ එක් සියක් රජුන් (100 kings in
100 countries) පිරිවරනලද ඒ රජුද පිරිවරන්නෙමි....

■4.7.7. රුක්ඛ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 4.
ඉන්ද්‍රිය සංයුක්තය > 7. සම්බොධි වර්ගය

1751. මහණෙනි, යම්සේ ජම්බුද්වීපයේ හටගත් යම් කිසි රුක්ඛ
වෙද්ද, ජම්බු රුක ඔවුන්ට අග්‍ර යැයි කියනු ලැබේ. (යෙ කෙවි
ජම්බුද්වීපකා රුකකා, ජම්බු තෙසං අග්ගමකකායති) මහණෙනි,
එසෙයින්ම අවබෝධය පිණිසවූ යම් කිසි බෝධිපාක්ෂික ධර්මයෝ
වෙද්ද, පඤ්ඤාන්ද්‍රිය (ප්‍රඥාව) ඔවුන්ට අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, බෝධිපාක්ෂික දහම්හු කවරහ යත්: මහණෙනි, සද්ධිත්ථිය, බෝපැකි දහමෙකි....

(අතිරේක කරුණු, ඒ ඒ ලෝකයන්ට අග්‍ර රුක්)

දුතියරුක්ඛ සූත්‍රය: මහණෙනි, යම්සේ තච්චිසාවැසි දෙවියන්ගේ යම් කිසි රුක්හු වෙද්ද, පාරිවජ්ඣක රුක ඔවුන්ට අග්‍ර යැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම බෝධිය පිණිස වූ....

තතියරුක්ඛ සූත්‍රය: මහණෙනි, යම්සේ අසුරයන්ගේ යම් කිසි වෘක්ෂ වෙත් නම් චිත්‍රපාටලී රුක ඔවුන්ට අග්‍ර යැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම බෝධිය පිණිස වූ....

චතුස්රුක්ඛ සූත්‍රය: මහණෙනි, යම්සේ සුපර්ණයින්ගේ (ගරුඬ) යම් කිසි රුක්හු වෙත් නම් කොටසිම්බලී වෘක්ෂය ඔවුන්ට අග්‍ර යැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, එසෙයින් ම බෝධිය පිණිස වූ....

■2.5.2 සේල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

ඉක්බිති සේල බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි සාරුප්‍ය ගාථායෙන් ස්තුති කෙළේ:

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ (ලක්ෂණ විසින්) පිරිපුන් සිරුරු ඇතියවහ. මනා සිරුරු පැහැ ඇතියවහ. සුජාතයහ, මනහර දඹන ඇතියවහ, සුසුදු දත් ඇතියවහ. වියඞ් ඇතියවහ. සුජාත පුරුෂයෙකුට යම් ලක්ෂණ කෙනෙක් වෙත්ද, මුඛ වහන්සේගේ සිරුරෙහි ඒ හැම මහා පුරුෂ ලක්ෂණයක්ම ඇත. පස්පැදිස්නා නුවන් ඇතියවහ, සුඤ්ඤ වූව ඇතියවහ, ආරොහපරිණාහ සම්පත්තියෙන් මහත්හ. සාප්‍රගාත්‍ර ඇතියවහ, ප්‍රතාප ඇතියවහ, මහණ පිරිස් මැද හිරුමඬල

සෙයින් බබළන්නහු. කසුන්වන් සිටි ඇති කලණ දසුන් ඇති මහණ කෙනෙක්හ. මෙවන් උතුම් වණ් ඇති මුඛ වහන්සේට
 ශ්‍රමණභාවයෙන් කවර අර්ථයෙක්ද? උත්තම රථ ඇති සාගරය හිමි කොට ඇති මුළු පොළොවට අධිපතිවූ දිනු සතුරන් ඇති දඹදිවට ඊශ්වරවූ සක්විති රජ වන්නට නිසියාව. (ජාතියෙන්) ඤාත්‍රියයෝද කාමභෝගීහුද රජදරුවෝද නුඹ වහන්සේට අනුයුක්ත වෙත්වා. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්ස, රාජාධිරාජවැ මිනිසුනට පරමෙශ්වර වැ රාජ්‍ය කරව. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ:) සේලයෙනි, මම රජ වෙමි. අනුත්තර ධර්මාජයෙමි. යම් අඥා චක්‍රයක් අනෙකෙක්හු විසින් ප්‍රවර්තන නොකළ හැකිද, එ අණසක ධර්මයෙන් පවත්වමි....

■3.2.3.10. චූළනිකා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > තික නිපාතය > (8)
 3. ආනන්ද වර්ගය

ආනන්දය, එසේ වී නම් අසව ... ආනන්දය, සඳහිරුහු බබළමින් යම්තාක් තැන් ඇවිදුනාහුද, දිශාවන් ආලෝක කරන්ද, ඒතාක් තැන් සහසු ලෝකධාතුයි. ඒ සහසුධාලෝකයෙහි සඳ දහසෙක් ඇත. හිරු දහසෙක් ඇත. සුනෙරු පර්වත දහසෙක් ඇත. ජම්බුද්වීප දහසෙක් ඇත. අපරගොයාන දහසෙක් ඇත. උතුරුකුරුදිව දහසෙක් ඇත. පූර්වවිදෙහ දහසෙක් ඇත. මහාසමුද්‍ර සාර දහසෙක් ඇත. දිවා මහාරාජ සහසුයෝ සතර දෙනෙක් ඇත. වාතුර්මහාරාජික සහසුයෙක් ඇත. ත්‍රයත්‍රිංශත් දේවලෝක සහසුයෙක් ඇත. යාම දේවලෝක සහසුයෙක් ඇත. තුෂිත දේවලෝක සහසුයෙක් ඇත. නිර්මාණරතී දේවලෝක සහසුයෙක් ඇත. පරනිම්මිත වශවර්තී දේවලෝක සහසුයෙක් ඇත. භ්‍රමලෝක දහසෙක් ඇත. ආනන්දය, මේ සහසු චූළනී ලෝකධාතු ව යැයි කියනු ලැබේ....

■9. අලිනසත්ත වරියාව

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > වරියාපිටක පාළි > 2. ශීල පාරමිතාව

221. පඤ්චාල රටේ පිහිටි, දඹදිව අග්‍ර (උතුම්) නගරය වූ කම්පිල්ල (Kampilya City) නම් නගරයේ ආචාරශීලයෙන් හා රාජගුණයෙන්ද යුක්ත වූ ජයද්දිස නම් රජෙක් විය....

■ 7. ලක්ඛණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාථික වර්ගය > 7. ලක්ඛණ සූත්‍රය

“පෙඨ අථි හා ධම් හා නිශ්ශ්‍රිත වූ වචන කියනුයේ, බොහෝ දෙනාට දෙලෝ වැඩ දැක්විය. ප්‍රාණිනට හිත සුව එළවන්නේ විය, නොමසුරුවූ ධර්මය (ධර්මය දන් දුන්නේය) කෙළේය. හෙතෙමේ ඒ කුශලකම් බලයෙන් ස්වභාවයට යෙයි, එහි සතුටු වෙයි. මෙහි ආයේ උතුම් සැප ඇති වන බවට නිමිති වූ පුරුෂ ලකුණු දෙකක් ලබයි. හේ තෙමේ උඩට නැමුණු ලොම් ඇත්තේ වෙයි. පාගැට (ගොප් ඇට) මොනොවට පිහිටියේ වෙයි. ඔහුගේ කෙණ්ඩාද මසින් ලෙයින් පිරුණාහු, සිවියෙන් වැසුණාහු ශෝභන වෙත්. ඉදින් එබඳු පුරුෂ තෙමේ ගිහි ගෙහි වසන්නේ නම්, කාම සැප විදින්නන් අතුරෙහි අග්‍ර බවට යෙයි. ඔහුට වඩා උතුම් වූවක් ඇති නොවෙයි. දඹදිව (මුළු මහපොළොව) අභිභවා වෙසෙයි. අලාමක විහරණ ඇති හෙතෙමේ පැවිදි වන්නේද සියලු සතුන්ට අග්‍ර බවට යෙයි. ඔහුට වැඩිතරම් කිසිවෙක් නොමැති වෙයි. හේ මුළු ලෝකය අභිබවා වෙසෙයි.

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

4. ඉක්බිති උරුවෙල කාශ්‍යප ජරිල තෙමේ ඒ රැය ඉක්ම ගිය පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට පැමිණියේය. පැමිණ “මහා ශ්‍රමණය,

සුදුසු කාලයවේ. බත නිමියේය” යි කල් දැන්වී ය. “කාශ්‍යපය යව. මම පසුව එමි” යි උරුවෙල කාශ්‍යප ජට්ටියා යවා දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද, ඒ දඹගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිහල්ගෙයි වැඩ හුන්සේක. උරුවෙල කාශ්‍යප ජට්ටි තෙමේ ගිනිහල්ගෙයි වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේය. දැක “මහා ශ්‍රමණය, ඔබ කවර මගකින් ආ සේක්ද? මම ඔබට පළමුව පිටත් වූයෙමි. එහෙත් ඒ ඔබ පළමු කොට අවුත් ගිනිහල්ගෙයි හුන්සේකැ” යි කීයේ ය. “කාශ්‍යපය, මෙහි මම ඔබ පිටත් කොට, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද ඒ ගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමු කොට අවුත් ගිනිහල්ගෙයි හුන්නෙමි. කාශ්‍යපය, මේ දඹගෙඩිය පැහැයෙන් පිරිපුන්ය. සුවදින් පිරිපුන්ය. රසයෙන් පිරිපුන්ය. ඉදින් කැමැත්තෙනි නම් අනුභව කරව” යි වදාළ සේක. “මහාශ්‍රමණය, කම් නැත. ඔබම මේ දඹගෙඩිය ගෙණ ආ සේක. ඔබම මෙය අනුභව කරණු මැනැව.” ඉක්බිති උරුවෙල කාශ්‍යප ජට්ටියාහට “යමෙක් මා පළමු කොට පිටත් කර යවා, දඹදිව යම් දඹගසකින් ප්‍රසිද්ධ වේද, ඒ දඹගසින් ගෙඩියක් ගෙණ පළමුකොට අවුත් ගිනිහල්ගෙයි හුන්නේද, ඒ මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහත් සෘද්ධි ඇත්තේමය. මහත් අනුභාව ඇත්තේමය. එහෙත් මා මෙන් රහත් නොවේමය” යි සිතක් වූයේ ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල කාශ්‍යප ජට්ටියාගේ බත වළඳා ඒ වතලැහැබෙහිම විසුසේක....

■12.4.6. පාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 12.
සච්ච සංයුක්තය > 4. සිසපාවන වර්ගය

3878. මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් මේ දඹදිව තණ දැව අතුපත් සැස එක් කොට රැස් කරන්නේය. එක් කොට රැස් කර උල් කරන්නේය. උල් කොට මහමුහුදෙහි යම් විශාල ප්‍රාණිහු වෙත් නම් ඔවුන් මහත් උල්හි අමුණන්නේය. මහමුහුදෙහි යම් මධ්‍යම පමණ ප්‍රාණිහු වෙත් නම් ඔවුන් මැදුම් පමණ උල්හි අමුණන්නේය. මහමුහුදෙහි යම් සියුම් ප්‍රාණිහු වෙත් නම් ඔවුන් සියුම් උල්හි අමුණන්නේය යන යමෙක් වේද, මහණෙනි, (එහිලා) මහමුහුදෙහි

ඖදාරික ප්‍රාණිහු සියල්ලෝම නොගන්නා ලද්දෝ වන්නාහ. වැලි මේ දඹදිව තණ දැව අතුපත් ක්‍ෂයවීමට අවසන් වීමට යන්නේය. යම් කෙනෙක් උල්හි අමුණන්නට සුකර නොවෙත් නම් මහමුහුදෙහි එබඳු සියුම් (ක්ෂුද්‍ර) ප්‍රාණිහු එයට වඩා ඉතා බොහෝ වෙත්. ඒ කවර හෙයින් යත්: “මහණෙනි, ආත්මභාවය සියුම් බැවිනි.” මහණෙනි, සතර අපාය මෙසේ මහත්ය. මහණෙනි, මෙසේ මහත් අපායෙන් යමෙක් “මේ දුකැ” යි තතුසේ දනී නම් “මේ දුක් වැළැක්මට පමුණුවන පිළිවෙතැ” යි තතුසේ දනී නම් එබඳු දැක්මෙන් සමන්විත පුද්ගල තෙමේ මිදුණේය. මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි ලා “මේ දුඃඛ” යි වීයඝී කටයුතු මේ “දුඃඛනිරොධගාමිනීප්‍රතිපදා” යි වීයඝී කටයුතු යි....

■20.1.9. අනුරුද්ධ ස්ථවිරභාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 16.
විසති නිපාතය

910. පෙර දිළිඳු වූයෙමි (බැළයට) ඉඳුල් අහර ගෙන යන්නෙමි ‘අත්තභාර’ (නම්) වීමි. ශ්‍රමණවූ කීර්තිමත්වූ ‘උපරිට්ඨ’ නම් පසේ බුදුනට දන් පිළිගැන්වීමි.

911. ඒ මම (පසුව) ශාක්‍යකුලයෙහි උපන්මි, ‘අනුරුද්ධ’ යැයි මා දත්භ. නාත්‍ය ගීතයෙන් පිරිවරන ලද්දෙමි කුළු තාළමින් පිබිදෙනසුලු වූයෙමි.

912. ඉක්බිති නිභීයවූ ශාස්තෘවූ සම්බුදුන් දිට්ඨි, උන් වහන්සේ කෙරෙහි සිත පහදවා පැවිද්දට පැමිණියෙමි.

913. පෙර මා විසින් යම් තැනෙක ජීවිතය ගත කරන ලදහ ඒ පුච්චිවාසය දනිමි. තව්තිසා දෙවියන් අතුරෙහි සියක්දැහි සිටියෙමි.

914. මම සත් වරක් නරෙන්ද්‍ර වූයෙමි රාජ්‍යය කෙළෙමි, සාගර පයින්ත පෘථිවියට ඊශ්වර වූයෙමි දික්විජය ඇතියෙමි ජම්බුද්වීපයට ඉසුරු වූයෙමි දඬු නැතිවැ අවි නැතිවැ දැහැමින් අනුශාසනා කෙළෙමි.

915. මේ මිනිස්ලොවින් සැවැ දෙව්ලොවැ සත්වරෙකැ, ඒ දෙව්ලොවින් සැවැ මිනිස්ලොවැ සත්වරෙකැයි හචාන්තර තුදුසෙකැ එදා දෙව්ලොව සිටියෙමි පුච්චිනිවාසය දැනිමි.

916. ශාන්ත වූ එකඟ බවට ගියා වූ චතුර්ධ්‍යාන සමාධිය ඇති කල්හි, කෙලෙසුන් සන්තිදීම ඇති කල්හි මාගේ දිව්‍ය චක්ෂුස විභූද්ධවී....

■1. මහාපදාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 1. මහාපදාන සූත්‍රය

114. මහණෙනි, ඉක්බිත්තෙන් භික්ෂුහු බොහෝ සෙයින් එක් දවසින්ම ජනපදවාරිකායෙහි නික්මුණහ. ඒ කාලයේ ජම්බුදීපයේ සුවාසුදහසක් ආවාසයෝ විය. එක් හවුරුද්දක් ගිය කලැ ‘නිදුකාණෙනි’ එක් හවුරුද්දෙක් ගත විය. දැන් හවුරුදු පසෙක් ඉතිරිව ඇත. පස් හවුරුද්දක් අවැමෙන් පාමොක් උදෙසනුවට බන්ධුමතී රාජධානියට එළැඹිය යුතුයැ” යි දෙවියෝ ශබ්දානුශ්‍රාවණය කළහ (හඬ නැගූහ).

■1.1. පාරාජික කාණ්ඩය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහඬගය > 1. කාසපඤ්ඤත්තිවාරය > පාරාජික කාණ්ඩය

1. උපාලි ස්ථවිරයැ, දාසක ස්ථවිරයැ, සොණක ස්ථවිරයැ, එසේම සිග්ගව ස්ථවිරයැ. මොග්ගලියුත්තතිස්ස ස්ථවිර පස්වැනිකොට ඇති මේ තෙරවරු දඹදිවැ විනයධර පරපුරෙහි වෙත්.

අනෙකුත් මිනිස් ලෝකයන් 3 වන උතුරුකුරුදීපය, අපරගෝයාන ලෝකය, පූර්ව විදේහය ගැන ත්‍රිපිටකයේ තොරතුරු සඳහන් වන තැන් කිහිපයක්:

■9.1.3.1. යාන සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > නවක නිපාතය > 3. සත්තාවාස වර්ගය

(සැවැත් නිදානයි)

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිස්සු තව්තිසා වැසි දෙවියන්ද ජම්බුද්වීප වැසි මිනිසුන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ. කවර තුනෙකින්ද යත්:

මගේ යැයි කරන මමත්ව තෘෂ්ණා නැතිය, ස්ථිර ආයුෂ්‍යක් (1000 වර්ෂ) ඇත, විශේෂ වැඩිම (මරණින් පසු ස්ථිරව ස්වර්ගයේ ඉපදීම) ඇතියහ. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිස්සු තව්තිසා වැසි දෙවියන්ද ජම්බුද්වීප වැසි මිනිසුන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ.

මහණෙනි, කරුණු තුනෙකින් තව්තිසා වැසි දෙවියෝ උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිසුන්ද ජම්බුද්වීප වැසි මිනිසුන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ. කවර තුනෙකින්ද යත්:

දිව්‍යමය ආයුෂ්‍යයෙන්, දිව්‍යමය වර්ණයෙන්, දිව්‍යමය සුඛයෙන්. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් තව්තිසා වැසි දෙවියෝ උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිසුන්ද ජම්බුද්වීප වැසි මිනිසුන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ.

මහණෙනි, තෙකරුණෙකින් ජම්බුද්වීප වැසි මිනිස්සු උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිසුන්ද තව්තිසා වැසි දෙවියන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ. කවර තුනකින්ද යත්:

දක්ෂයෝ වෙනි, සිහිය ඇත්තෝය (සසර පිළිබඳ), පැවිදි බ්‍රහ්මචර්යා වාසයය. මහණෙනි, මේ තෙකරුණින් ජම්බුද්වීප වැසි මිනිස්සු උතුරුකුරුදීප වැසි මිනිසුන්ද තව්තිසා වැසි දෙවියන්ද මැඩපවත්වා සිටුනාහ....

(මේ සූත්‍රයෙන් පමණක්ම වුවත් බුද්ධිමත් දක්ෂයාට ජම්බුද්වීපය හෝ දඹදිව යනු සම්පූර්ණ පෘථිවියම බව අවබෝධ විය යුතුය.)

සත්‍ය වශයෙන්ම මිනිස් ලෝක වර්ග 4 ක් ඇත.

ජම්බුද්වීපය: මේ අප ජීවත්වන පෘථිවියයි. ආයුෂ කාලය ස්ථිර නැත. ඇතැම් කාලෙක පරම ආයුෂ වර්ෂ 10 ක් පමණ වන අතර, ඇතැම් කාලෙක 10¹⁴³ වර්ෂ පමණ වර්ධනය වෙයි. මෙම ලෝකයේ මිනිසුන්ගේ ගුණවත් ස්වභාවය මත පරම ආයුෂ කාලය තීරණය වෙයි.

සූර්ව විදේහය: මෙම ලෝකයේ වාසය කරන මිනිසුන්ගේ ආයුෂ කාලය වර්ෂ 700 කි.

උත්තර කුරුද්වීපය: මෙම ලෝක වර්ගයේ වාසය කරන මිනිසුන්ගේ ආයුෂ කාලය වර්ෂ 1000 කි.

අපරගෝයානය: මෙම මිනිස් ලෝකයේ වාසය කරන මිනිසුන් වර්ෂ 500 ක් ජීවත්වේ.

■9. ආචාරාචිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාඨික වර්ගය > 9.
ආටානාටිය සූත්‍රය

22. යම් දිශාවක ඉතා දැකුම්කලු මහාමේරු පර්වතය වෙයිද, එහි
සිත්කලු වූ උතුරුකුරුව වෙයි. එහි මගේ යැයි කරනා මමත්වය නැති,
(මගේ කියා වස්තු දේපොල නොසලකන) ස්ත්‍රීන් අයිතිකර
නොගන්නා මිනිස්සු උපදිත්.... (අවාහ විවාහ නැති)

■60.1.1†. මහමොග්ගල්ලාන ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 20.
සට්ඨි නිපාතය

1213. ධ්‍යාන විමොක්ඡ බලයෙන් මහමෙර කඳු මුදුන ස්පර්ශ
කළේය, යම් ද්විපයක බිමැ සයනය කරනා මිනිසුන් ඇත්තාහු නම් ඒ
පූර්ව විදේහය ස්පර්ශ කළේය....

■8. විධුර ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා
නිපාතය > 8. විධුර ජාතකය

5563. පෙරදිග පූර්වවිදේහයද බටහිර අපරගෝයානයද, උතුරින්
උතුරුකුරුදීපයද, දකුණින් ජම්බුදීපයද මැණිකෙහි නිමැවුණු අසිරිය
බලව....

■1. ශාරීපුත්‍ර ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාළි - හික්බු
අපදාන 1 > 1. බුද්ධාපදානය > ථෙරාපදානං

185. ලං විය නොහැක්කාවූ ඔවුනතුරෙන් ඇතැම් කෙනෙක් (සාධි ඇති සෘෂිත්) ප්‍රත්‍යය සෙවීම පිණිස අපරගෝශානයට යෙත්. ඇතැම් කෙනෙක් පූර්වවිදේහයටද ඇතැම් කෙනෙක් උතුරුකුරුදිවයිනටද යෙත්....

■1.3. බ්‍රහ්මවරියකථා

ත්‍රිපිටකය > අතිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුප්‍රකරණය 1 > 3.
බ්‍රහ්මවරියකථා

ප. අනු: හඟවත්හු විසින් “මහණෙනි, දඹදිව වැසි මිනිස්සු තුන් කරුණෙකින් උතුරුකුරුදිවයින වැසි මිනිසුන්ද තච්ඡිසා වැසි දෙවියන්ද ඉක්මවා සිටිති. කවර තුන් කරුණෙකින් යත්: ශුරයෝයැ, ස්මෘතිමත්හුයැ, මෙහි පැවිදි බඹසරවස් ඇත්තේයැ යන තුන් කරුණෙනි” යි වදාළ සුත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේ නොවේද?

■405. උපසිව ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 2 > 41. මෙත්තෙය්‍ය වර්ගය

4026. (මේ සෘෂිත්ගෙන්) ස්වකීය ධ්‍යාන බලයෙහි වශී ඇති ඇතමෙක් අපරගෝශානයට යෙත්. ඇතමෙක් පූර්වවිදේහයට යෙත්. ඇතමෙක් උතුරුකුරු දිවයිනට යෙත්. ඒ ඒ තැනින් ආහාර ගෙනවුත් සියලු දෙනම එකතුව වළඳන්....

■10.1.3.9. ප්‍රථම කොසල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛිගුත්තර නිකාය > දසක නිපාතය > 3.
මහා වර්ගය

(සැවැත්නිදාන යි)

1. මහණෙනි, යම්තාක් කාසි කොසොල් ජනපදයන්හි වැසියෝ වෙත් නම්, පසේනදී කොසොල් රජුගේ රාජ්‍යයේ යම්තාක් රජවරු වෙත් නම්, ඔවුන් අතුරෙහි පසේනදී කෝසල රජ අග්‍රය යැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, පසේනදී කොසොල් රජහුගේද අන්‍යථාතයක් ඇති. විපරිණාමයෙක් (මරණය) ඇත. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා ඒ සැපතේ උකටලී වෙයි. එහි උකටලී වනුයේ අග්‍ර කෝසල රාජ්‍යය සැපයේ (රජකම) නොඇලෙන්නේය. හීන (පඤ්චකාම ගුණ) යෙහි කැලමැයි.

2. මහණෙනි, යම්තාක් සඳු හිරු වට ඇවිදිද්ද, බබළන්නාහු දිශාවන්ට ආලෝකය පතුරවයිද, එතෙක් සහස්‍රී ලෝකධාතු වෙයි. ඒ සහස්‍රී ලෝකධාතුවෙහි වන්ද්‍රයිත් දහසෙක, සූර්යයින් දහසෙක, මහමෙර දහසෙක, ජම්බුද්වීප දහසෙක, අපරගොයාන දහසෙක, උතුරුකුරුද්වීප දහසෙක, පූර්වවිදේහ දහසෙක, මහා සාගර සාරදහසෙක, වරම්රජවරු සාරදහසෙක, චාතුර්ථාරාජිකා දහසෙක, ත්‍රයත්ත්‍රිංශත් දහසෙක, යාම දහසෙක, තුසිත දහසෙක, නිම්මාණරතී දහසෙක, පරනිර්මිතවශවර්තී දහසෙක, බ්‍රහ්මලෝක දහසෙක, මහණෙනි, යම්තාක් සහස්‍රී ලෝකධාතු වේද, එහි මහා බ්‍රහ්මයා අග්‍රය යැයි කියනු ලැබේ. මහණෙනි, මහ බ්‍රහ්මයාගේද අන්‍යථාතයක් ඇත. ව්‍යුතියෙක් ඇත. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් ආර්ය ශ්‍රාවකයා ඒ අග්‍ර බ්‍රහ්ම සැපයේද උකටලී වෙයි. එහි උකටලී වනුයේ අග්‍ර බ්‍රහ්ම සම්පත්තියේ නොඇලෙයි, කුඩා සැපයන්හි කැල මැයි....

(ඉසිගිරි කුශිනගර ආදී ඉන්දියාවේ පවතින ස්ථාන වලට වර්තමානයේදීත් අතීත නාමයම අවුරුදු දහස් ගණනක් තිස්සේ ව්‍යවහාර වන්නේ ඇයි? සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රදේශයක නම වසර දහස් ගණනක් තිස්සේ යන විට වෙනස් විය හැක. යම් ආකාරයකට පරිවර්තනය වීම හෝ සිදුවේ. එහෙත් තවමත් අතීත නාමයන්ම

ඉන්දියාවේ ඇතැම් ප්‍රදේශ වලට ලක්ෂසංඛ්‍යාත මිනිසුන් විසින්
වාච්භාර වනුවේ එම ඉන්දීය ප්‍රදේශ සත්‍ය වශයෙන්ම එම ස්ථානම
බැවිනි.)

(ශ්‍රාවස්ති නගරයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ කාලයක් වැඩ
වාසය කළ ජේතවනාරාමයට සමාන නටබුන් ලංකාවේ කොහේ හෝ
ඇතිද? ජේතවන අධි මහා විහාර සංකීර්ණයට සමාන අධි මහා විහාර
සංකීර්ණයක නටබුන් ලංකාවේ නැත.)

ජම්බු ගස පිළිබඳ:

ඇතමුන් කියන්නේ ජම්බු හැඳෙන්නේ ලංකාවේ පමණක් බවත්, ලංකාවට ජම්බු ආවේණික බවත්, ලංකාවේ ජම්බු ගස් තිබෙන බැවින් සහ ලංකාව දූපතක් බැවින් ජම්බු හැඳෙන දූපතක් වන ලංකාව ජම්බුදීපය බවයි. නමුත් ඔවුන් වැරදිය. ඉන්දියාවේ සහ දකුණු ආසියාවේ රටවලත් ජම්බු ගස් පැළවෙති.

ඉන්දියාවේ හැඳෙන ජම්බු ශාකය පිළිබඳ තොරතුරු ඉන්දියානු රජයේ කෘෂි විද්‍යා කේන්ද්‍රයෙන් දැන් ඔබට ලබාගත හැකියි.

(<https://kvktumakuru2.icar.gov.in/rose-apple/#:~:text=The%20rose%20apple%20flourishes%20in,spells%2C%20however%2C%20are%20detrimental.>)

ඉන්දියාවේ සැඳෙන මෙම ජම්බු ශාකය පිළිබඳ ඔබගේ දැන ගැනීම සඳහා තොරතුරු මඳක් ඇතුළත් කරමි. (නවදුරටත් තොරතුරු අවශ්‍ය අයට අන්තර්ජාලයෙන් බොහෝ තොරතුරු ලබාගත හැක.)

ජම්බු වර්ගයේ නාමය: Rose Apple (Syzygium jambos)

මෙම ජම්බු වර්ගය ඉන්දියාව සහ මලයා රටේ විශේෂයෙන් හටගන්නා වර්ගයකි. එහෙත් දකුණු ආසියාවේ වෙනත් රටවලත් ඇත.

Syzygium jambos - Syzygium jambos is a species of rose apple originating in Southeast Asia and occurring widely elsewhere.

Botanical names (එම ජම්බු ශාකයේ විද්‍යාත්මක උද්භිද තොරතුරු)

Syzygium jambos (විද්‍යාත්මක නාමය)

Family: Myrtaceae (ශාක පවුල/කුලය)

Genus: Syzygium (ජාතිය)

Species: jambos (වර්ගය)

Synonym: *Eugenia jambos* (සමාන වචන)

Synonym: *Jambosa jambos* (සමාන වචන)

Synonym: *Jambosa vulgaris* (සමාන වචන)

Synonym: *Myrtus jambos* (සමාන වචන)

Common names: *Syzygium jambos* has several common names, reflecting the large number of regions in which it occurs as a garden or fruit tree or as an invader. The names include *ಪನ್ನೇರಳೆ*, Guljamun, madhura nelli, Malabar Plum, Panineer Champakka, Mountain Apple (champoo), chom pu or chom-phu. Terms like "plum rose", "water apple", "pera de agua", "Cloud apple", "Wax apple", "Malay apple", "jambrosade", "PauTê"(Penang Hokkien spelled with Taiwanese Romanisation System), "pomarrosa", or the English equivalent, "rose apple". Several of these names also are applied to other species of *Syzygium*, while "jambu" can also mean a guava. The name Jambu for this fruit is in all likelihood limited to one or two of the twenty-odd major **Indian** languages, while most other languages use similar words (Jaamun, Jaambhool, etc.) for another fruit, smaller than the rose apple, and dark purple in colour like the fruit of the eggplant. In **Bangla**, the fruit is called "golap-jaam" (Bengali: গোলাপজাম) and in **Odia**, it is called "golapajamu" (Odia: ଗୋଲାପଜାମୁ), which literally translate to "rose jaamun", in reference to its distinct aroma. In **Karnataka** the English common name is "rose apple", and the vernacular name is Pannerale (Kannada: ಪನ್ನೇರಳೆ, Panneer hannu), while the name for the other one is Nerale. Such a confusion of common names in horticulture is nothing unusual.

In **Myanmar**, it is called Lily fruit ().

In the **Philippines**, it is locally called as yambo, dambo or tampoy. Always confused with macopa, a closely related fruit (*Syzygium samarangense*), *Syzygium jambos* is not widely cultivated and can only be encountered in rural areas. It is the namesake of Lake Yambo, one of the Seven Lakes of San Pablo City, Laguna

In **Maldives**, it is called Jambu in Dhivehi, and its cousin fruit is called Jamburol, the water apple or wax apple. (මාලදිවයිනේ ප්‍රමුඛරොල්)

It is also known as বগী জাম্বুক Bogi Jamuk in **Assamese**.

In **Brazil**, the fruit is called Jambo. (බ්‍රසීලයේ ප්‍රමුඛ යන්නයි)

මෙම ප්‍රමුඛ වර්ගයේ මාතෘ භූමිය ඉන්දියාවයි. එබැවින් ප්‍රමුඛ හැඳින්වෙන්නේ ලංකාවේ පමණක් නොවන බවට බුද්ධිමතුන්ට වැටහෙනු ඇත. වැඩි දුරටත් තොරතුරු දැනගැනීමට කැමති අය “***Syzygium jambos***” යනුවෙන් අන්තර්ජාලයේ පිරික්සන්න. එබැවින් ධර්මයේ සඳහන් ආකාරයට ප්‍රමුඛදීපය යනු සම්පූර්ණ පෘථිවිය බව ඔබට වැටහෙනු ඇත.

ප්‍රමුඛදීපය ලෙස පෘථිවිය විශ්වයේ දෙවියන් සහ බ්‍රහ්මයින් අතර ප්‍රකට වන්නේ දිව්‍යමය ප්‍රමුඛ ගසක් නිසාය. මෙය දිව්‍යමය මහා මේරු පර්වතය ආශ්‍රය කරගෙන සිටියි. මේ ප්‍රමුඛ ගස දිව්‍යමය ගසක් බැවින් මිනිසුන්ගේ සාමාන්‍ය ඇසට නොපෙනෙන ප්‍රමුඛ ගසකි. මේ සම්බන්ධයෙන් අභිධර්මයේ සඳහන් තොරතුරු වලින් මදක් මෙහි ඔබගේ දැන ගැනීම සඳහා අපි ඇතුළත් කරන්නෙමු. නිමාලයේ කොටසක් දිව්‍යමයවේ තවද හිස් අභ්‍යවකාශයේදී සතර මහා ධාතුන් එක් ලාක්ෂ්‍යයකට එකතුවී ගෝලයක් වන්නේය.

■අනිදර්ම අවුච්ච> රූප කාණ්ඩය> උද්ඓස වණ්ණනා.

“...සබ්බං සතසහස්සානි ඡන්තිංස පරිමණ්ඩලං, දස වෙව සහස්සානි අඬිච්ඡිඬිචානි සතානි ව, දුචෙ සතසහස්සානි චත්තාරි නහුතානි ව, එත්තකං බහලත්තෙන සංඛාතායං වසුඤ්ඤා, චත්තාරි සතසහස්සානි අඬිච්ඡෙ ව නහුතානි ව, එත්තකං බහලත්තෙන ජලං වාතෙ පතිට්ඨිතං, නවසතසහස්සානි මාඵතො නහමුග්ගතො, සට්ඨ වෙව සහස්සානි එසා ලොකස්ස සණ්ඨිති, චතුරාසීති සහස්සානි අජ්ඣොගාළ්හා මහණ්ණෙවෙ, අඬිචුගතො තාවදෙව සිනෙරුපබ්බතුත්තමො, නතො උපඬිච්ඡපඬිච්ඡෙන පමාණෙන යථාක්කමං, අජ්ඣොගාළ්හුග්ගතා දිබ්බා නානාරතනචිත්තිතා, යුග්ගඤ්ඤා රූපධරො කරවිකො සුදස්සනො, නෙමිඤ්ඤා විනතකො අස්සණ්ණො ගිරිබුහා, එතො සත්ත මහාසෙලා සිනෙරුස්ස සමන්තතො, මහාරාජාන මාවාසා දෙවයක්ඛ නිසෙවිතා, යොජනානං සතානුච්චො හිමවා පඤ්ච පබ්බතො, යොජනානං සහස්සානි තීනි ආයතනිකතො, චතුරාසීති සහස්සෙහි කුටෙහි පතිමණ්ඩිතො, තිපඤ්චයොජනක්ඛඤ්ඤා පරික්ඛෙපා නගවන්යා, පඤ්ඤාස යොජනක්ඛඤ්ඤා සාධායාමා සමන්තතො, සතයොජන විජිණ්ණො තාවදෙව ව උග්ගතො, ජම්බු යස්සානුභාවෙන ජම්බුදිපො පකාසිතො...”

....(විටින්) සමස්ත පරිමණිකලය යොදාගත් තිස්භය ලක්ෂ දසදහස් තුන්සිය පනසකි. (යොදාගත් = සිව්ගව්ව, 16 miles, ක්‍රෝශ 4) (එහි) මේ මහපොළොව සනත්වයෙන් යොදාගත් දෙලක්ෂ සතළිස් දහසකැයි මෙපමණකින් ගණනය කරන ලදී. (එහිම සඤ්චාරකය, ග්‍රාහක, සංඥාපනය) බහුලත්වයෙන් යොදාගත් භාරලක්ෂ අසූදහසක් පමණ වූ ජලය වාතයෙහි පිහිටියේ ය. (එහිද සඤ්චාරකය) අභසං නැගුණු වාතය යොදාගත් නවලක්ෂ හැටදහසකි. මේ ලෝකයේ පිහිටීමය. මහාමේරු පර්වතය මහා සාගරයෙහි යොදාගත් අසූභාර දහසක් ගිලුණේය. එපමණම තවත් කොටසක් උඩට නැගුණේය. පිළිවෙළින් ප්‍රමාණයෙන් එයින් අඩින් අඩවූ දිව්‍යමය වූ විවිධ රත්තයන්ගෙන් විසිතුරුවූ යුගන්ධර, ඊසධර, කරවික, සුදර්ශන, නේමිඤ්ඤ, විනාතක සහ අශ්වකර්ණ යන මහා පර්වතයෝ

(සමුද්‍රයෙහි) ගිලුණාහු මෙන්ම උඩට නැගුණාහුද වෙත්. සතර වරම් දිව්‍ය මහරජවරුන්ගේ වාසස්ථානවූ විවිධ දේවතාවුන් හා යක්ෂයින් (ආදී අමනුෂ්‍යයින්) විසින් ඇසුරු කරනු ලබන මේ සජ්න මහා පර්වතයෝ මහමෙර හාත්පස වූහ. නිමාලය පර්වතය යොදුන් පන්සියක් උසය. දිගින් හා පළලින් යොදුන් තුන්දහසකි. අසුභාර දහසක් කඳු මුදුන් වලින් ප්‍රතිමණ්ඩිතය. යොදුන් පසළොස්සක් කඳින් යුත් පර්වතයෝ පරික්ෂිප්ත වූහ. පනස් යොදුන් කඳින් හා ශාඛාවලින් යුත් හාත්පසින් යොදුන් සියයක් පැතිරුණු එපමණම උස්වූ ජම්බු ගසකි. එහි ආනුභාවයෙන් දඹදිව ප්‍රකාශයට (දේව බ්‍රහ්මාදීන් අතර ප්‍රසිද්ධය) පත්විය....

[ඉහත සඳහන් කොටසින් එම ජම්බු ගසත්, එම ජම්බු ගස පිහිටි පර්වතත්, දිව්‍යමයවූ, මිනිසුන්ට විෂය නොවන්නාවූ, අමානුෂික දෙයක් බවට ඔබට අවබෝධවනු ඇත.]

ජම්බුද්වීපය යනු සම්පූර්ණ පෘථිවිය බව ඔබට ඔප්පු කරන තවත් තැනක් පහත දක්වමු:

■සුත්ත පිටක අර්ථ කථා> බුද්දක නිකාය> වූලනිද්දේස> ජතුකණ්ණි සූත්‍ර නිර්දේශ වර්ණනාව

“....තාවතිංසභවනං දසසහස්සයොජනං, තථා අසුරභවනං අවිච්ඡිමහානිරයො ජමුඛිපො ව. අපරගොයානං සත්තසහස්සයොජනං. තථා පුබ්බවිදේහො. උත්තරකුරු අධිසහස්සයොජනො. එකමෙකො වෙසා මහාදීපො පඤ්ඤාසතපඤ්ඤාසතපරිත්තදීපපරිවාරො. තං සබ්බමපි එකං වක්කවාළං එකා ලොකධාතු. වක්කවාළනතරෙසු ලොකනතරිකතිරයා. එවං අනන්‍යානි වක්කවාළානි....”

....තච්ඡිසාව යොදුන් දසදහසකි. අසුර භවන, අවිච්ඡි මහා නිරය, ජම්බුද්වීපයද එපමණම වේ. අපරගොයානය, පුබ්බවිදේහය යොදුන් හත්දහසකි. උත්තරකුරුද්වීපය යොදුන් අටදහසකි. ඒ එක් එක්

මහාද්වීපයකටද පන්සියයක්, පන්සියයක් බැගින්වූ කුඩා පිරිවර දිවයින්ද ඇත. ඒ සියල්ලම එක් වක්‍රාවාටයක ඇත. මේ එක ලෝක ධාතුවකි. වක්‍රාවාට අතරෙහි ලෝකාන්තරික නිරය පිහිටියේය. මෙසේ අනන්ත අප්‍රමාණ වක්‍රාවාටයන්....

හිමාලය කඳුවැටියේ කොටසක් දිව්‍යමය සහ අමානුෂික හෙවත් මිනිසුන්ට විෂය නොවන බවට ඔබට ඔප්පු කරන තවත් තැනක් පහත දක්වමු:

■ත්‍රිපිටකය> සූත්‍ර පිටකය> බුද්දක නිකාය> විමාන වත්පු> ලතාවිමානං.

317. ලතා ව සජ්ජා පවරා ව දෙවතා අච්චිමුඛි රාජවරසාසි සිරිමනො සුතා ව රඤ්ඤා වෙසාසවණසාසි ධිතා රාජිමනි ධම්මගුණෙනි සොහථ.

318. පඤ්ඤාසා නාරියො අගමංසු නභායිතං සිතොදිකං උප්පලිතං සිවං නදිං තා තස්ස නභායිතං රමෙතා දෙවතා නච්චිතං ගායිතං සුතා ලතං බුච්චි.

319. පුච්ඡාමි තං උප්පලමාලධාරිණි ආවෙලිනි කඤ්ඤාසනසන්තිහත්තවෙ නිමිත්තමබ්බකි නහෙව සොහනෙ දිසායුකි කෙන කතො යසො තව.

317. සිරිමත්වූ ශක්‍ර දිව්‍ය රජපුරුවන්ගේ පිරිවරවූද, වෛශ්‍රවණ දිව්‍ය රජපුරුවන්ගේ දූවරුවූද, විශේෂයෙන් ආලෝකවත් ශරීර ඇති ලතා, සජ්ජා, පවරා, අච්චිමුඛි, සුතා යන දිව්‍යාංගනාවෝ ධර්ම ගුණයෙන් බබළන්නාහුය.

318. එම දිව්‍ය ස්ත්‍රීහු පස්දෙනා (හිමාලයේ) සිහිල් දිය පිරුණු, උපුල් මලින් ගැවසීමත් යහපත් ගංභාවට දියනැමට ගියාහුය. ඒ දිව්‍යාංගනාවෝ එහි ස්නානය කොට සිත් අලවා නටා ගී ගයා ක්‍රීඩා කළහ. (ඔවුනතුරෙන්) සුතා දෙවිඳුනොමෝ ලතා දෙවිඳුවට මෙසේ කීවා ය.

319. උපුල්මල්දම් දරන, රුවන්මුවා මලින් නැඟුණු රැළි ඇති, රන් සමාන සම ඇති, තී විවාරම්. මිදෙල්ල මලක රොන් වැනි තඹවන් රොදින් ගැවසීගත් ඇස් ඇති, ශරදාකාශය වැනි පිරිසිදු අභයසහින් බබළන දීර්ඝ ආයුෂ ඇති ලතාවෙනි, තීගේ මේ පරිවාර සම්පත්තිය හා කීර්තිය කවර පිනකින් උපන්නේද?

ලතා විමාන අර්ථ කතා: “තාසං එකතො සමාගන්ත්වා සුඛනිසඤ්ජාය නිසින්නානං සඬහිතනෙපුඤ්ඤං පටිච්ච විවාදො උප්පන්නො. තා සඬබාපි වෙසුචණ්ණසා මහාරාජසා සන්නිකං ගන්ත්වා පුච්ඡිංසු “තාන, කතමා අමහාකං නැව්වාදිසු කුසලා”ති? සො එවමාහ “ගච්ඡං ධීනරො අනොතක්කදහතීරෙ දෙවසමාගමෙ සඬහිතං පවනෙථ, තත්ථ වො විසෙසො පාකටො භවිස්සති”ති. තා තථා අකංසු. තත්ථ දෙවපුත්තා ලතාය නැව්මානාය අත්තනො සභාවෙන යාතුං නාසකතිංසු, සඤ්ජාතපහාසා අච්ඡරියඤ්ඤානවිත්තජාතා නිරන්තරං සාධුකාරං දෙනතා උක්කුඨ්ඨිසංඥා වෙලුකෙකපෙ ව පවනෙත්තා හිමවිත්තං කම්පයමානා විය මහත්තං කොලාහලමකංසු. ඉතරාසු පන නැව්නතිසු සිසිරකාලෙ කොකිලා විය තුණ්හිභූතා නිසිදිංසු. එවං තත්ථ සඬහිතෙ ලතාය විසෙසො පාකටො අහොසි. අථ තාසං දෙවධීනානං සුත්තාය දෙවධීනාය එතදහොසි “කිං හු ඛො කමමං කත්වා අයං ලතා අමොහ අභිභූයා තිඨති වණෙණන වෙච යසසා ව, යංනුනාහං ලතාය කතකමමං පුච්ඡෙය්‍ය”න්ති. සා තං පුච්ඡි...”

(එහි සිංහල පරිවර්තනය) “එකට එකතු වී සුවපහසුවෙන් උන්නා වූ ඒ දිව්‍ය දුහිතෘන් අතර තම තමාගේ සංගීත නිපුණතාවය අරභයා විවාදයක් භටගත්තේය. ඔව්හු සියල්ලෝම වෛශ්‍රවණ දෙවි රජු වෙත ගොස් පියාණනි, ‘අප අතරින් කවර තැනැත්තියක් නැටුම් ආදියෙහි දක්ෂදැ’ යි විමසූහ. දෙවි රජු ‘යන්න දුවරුනි, අනෝතත්ත විල් ඉවුරේ දේව සමාගමයේදී සංගීතය පවත්වන්න. එහිදී ඔබගේ විශේෂත්වය ප්‍රකට වන්නේය’ යනුවෙන් කීය. ඒ දියණිවරුද එසේ කළහ. ලතා දෙවිදූව නටන කල්හි තමන්ගේ ප්‍රකෘති ස්වභාවයෙන් සිටීමට දිව්‍ය පුත්‍රයෝ අසමත්වූහ. භටගත් මහත් ප්‍රීතිය ඇතිවී ආශ්චර්ය අද්භූත සිත් ඇතිවී, නිරතුරුව සාදුකාර දෙන්නාවූ, වෙරළ ඉක්මවා යන මහ මුහුදෙහි හඬ මෙන් විශාල ලෙස පැතිරෙන ශබ්ද පවත්වන්නාවූ එම

දිව්‍ය පුත්‍රයෝ හිමාලය කම්පා කරන්නාක් මෙන් මහත්සේ හඬ
 නැගූහ. අනෙක් දෙවභනන් නටන කල්හි සිසිර සෘතුවෙහි කොවුලන්
 මෙන් නිහඬව සිටියහ. මෙසේ එහි දී ලතා දෙවභනගේ විශිෂ්ටත්වය
 ප්‍රකට විය. ඉක්බිති එම දේව දූතීන්ගෙන් අතරින් ‘සුතා’ නම් දෙවිදුවට
 මෙසේ අදහසක් උපනි. කවරනම් කර්මයක් කොට මේ ලතා නමැති
 දෙවභන වර්ණයෙන්ද ආධිපත්‍යයෙන්ද, අප අභිභවා සිටින්නීද, ලතා
 විසින් කරන ලද කර්මය මා විසින් විමසන්නේ නම් සුදුසු වේ. මෙසේ
 සිතා ඕ තොමෝ ඇගෙන් විචාළාය....”

සුදු ජාතිකයා:

ඇතැමුන් කියන්නේ සත්‍ය ඉතිහාසය සුද්දන් විසින් නැතිකර දමා ඇතැයි යනුවෙනි.

- 1) සුද්දන්ට අනුන්ගේ රටක ඉතිහාසයක් සම්පූර්ණයෙන්ම ලිවිය හැකිද? නොහැක.
- 2) සුද්දන්ට පැරණි ග්‍රන්ථ වල නම පමණක් තිබියදී එහි කරුණු සියල්ලම සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කළ හැකිද? නොහැක.
- 3) සුද්දන්ට ශිලා ලේඛන වල සඳහන් කරුණු සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කළ හැකිද? නොහැක.
- 4) 84000 ක් ධර්මස්කන්ධය සුද්දන්ට වෙනස් කළ හැකිද? නොහැක.
- 5) ත්‍රිපිටකය, පුරාණ නටබුන්, පුරාණ ග්‍රන්ථ, පැරණි විදේශිකයන්ගේ වාර්තා, ශිලා ලේඛන යන මේ සියල්ලගේම එකට ගැලපීම සුද්දන්ට වෙනස් කළ හැකිද? නොහැක.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉන්දියාවේ උපන් බවට ඇති ත්‍රිපිටක සාධක තවදුරටත් සුළු ප්‍රමාණයක් අපි ඔබට ඉදිරිපත් කරන්නෙමු. මීට අමතරව සාක්ෂි බොහෝ ඇති බව මතක තබාගත යුතුය.

ඉන්දියාවේ ඇති දැනටත් පෞරාණික නමින්ම ව්‍යවහාර වන ස්ථාන පිළිබඳ තොරතුරු ත්‍රිපිටකයේ බොහෝ තැන් වල ඇත.

ඉන්දිය ගංගාවන්:

ත්‍රිපිටකයේ ඉන්දියාවේ තිබෙන ගංගාවන් පිළිබඳ සඳහන් තැන් වලින් කිහිපයක්.

තේරන්ජනා ගංගාව:

The Phalgu or Falgu, a river that flows past Gaya, India in the Indian state of Bihar, is a sacred river for Hindus and Buddhists. Lord Vishnu's Temple Vishnupad Mandir is situated on the bank of Phalgu river also called Niranjana river.

■6.6.3. හස්සධම්ම ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඬිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්තුවර (Shravasti) අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සතළොස් වග මහණුහු අවිරවතී නදියෙහි (**Aciravati River**) දිය කෙළිති. එසමයෙහි පසේනදී කොසොල් රජ මල්ලිකා දේවිය සමඟ මතුමහලට ගියේ වෙයි. පසේනදී කොසොල් රජ අවිරවතී නදියෙහි දිය කෙළින සතළොස් වග මහණුන් දුටුවේය. දැකූ මල්ලිකා දෙවියට තෙල කීයැ: “මල්ලිකාවෙනි, තොපගේ තෙලෙ රහත්හු ජලක්‍රීඩා කෙරෙති යි. මහරජ, නිසැකයෙන්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිකපද නොපනවන ලද්දේ වන. (හෝ) ඒ භික්ෂූහුද සිකපද පනවන ලද බව නොදන්නෝ හෝ වෙතැයි....

■වස්තුගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 5. පාරායන වර්ගය

982. ඒ ගෝදාවරි නදී තිරයමැ (Godavari River) නොහොත් ඒ බාවරි තවුස් නිසා මහත්වූ ගමෙක්ද විය. හේ එගමින් උපන් කරවුවරින් මහායාගයක් (මහදනක්) කළේය.

■533. මහාකප්පින ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5750. රාජ්‍යය අත්හැර ඇමතියන් සහිතව බුද්ධමාමක වූයෙමි, (තථාගතයන් දක්නට) නික්මුනෙමි. මුවවිට දක්වා පිරුණා වූ චන්ද්‍රභාගා මහානදිය දැක... (Chandrabhaga River)

5755. මේ උතුම් වූ සත්‍යක්‍රියාව කළ කෙනෙහි මාගීයෙන් ජලය ඉවත් විය. ඉක්බිති සුවසේ චන්ද්‍රභාගා ගඟින් එතෙර වූයෙමි මනරම් වූ ගඬිභා තිරයෙහි....

■මුහුදේ ආශ්වර්ය ධර්ම අට

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 9. පාතිමොක්ඛට්ඨපනඛන්ධකය

තවද අනෙකකි. මහණෙනි, ගංගා යමුනා අවිරවතී සරහු (Sarayu River) මගී යන මහා නදීහු වෙන්ද, ඔවුහු මහ මුහුදට පැමිණියාහු පළමු නාම ගෝත්‍ර හැරදමත්. මහ මුහුද යැයිම ව්‍යවහාරයට යෙත්. මහණෙනි,...යම් මහානදී කෙනෙක්.. මහමුහුද යැයිම ව්‍යවහාරයට යෙත් යන යමෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, යමක්..... මේ මහමුහුදැවූ සතර වන ආශ්වර්ය අද්භූත ධර්මයයැ....

■4.1.1. තපොකම්ම සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 1. ආයු වර්ගය

137. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බුදුව පළමු කොට උරුවෙල් දනව්වෙහි තෙරඤ්ජරා ගංගා ඉවුරු තීරයේ (Niranjana river) අප්පල් නුගරුක්මුල වැඩවසන සේක. එකල්හි හුදකලාවූ චිත්ත විවේකයෙන් වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ඒ දුෂ්කරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. ඒ නොවැඩ ඇසුරු කළ දුෂ්කරක්‍රියායෙන් ඒකාන්තයෙන් මැනවින් මිදුනෙමි වෙමි. ස්ථිරව එළඹසිටි සිහි ඇත්තෙමි මැනවින් සත්‍යාබෝධය කළෙමි” යි මෙබඳු චිත්ත විතර්කයෙක් (සිතුවිල්ලක්) පහළ විය.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා තෙමේ තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ චිත්ත විතර්කය දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

යම් තපසෙකින් මනුෂ්‍යයෝ පිරිසිදු වෙද්ද, ඒ තපස්කර්මයෙන් ඉවත්ව අශුද්ධ වූයේම ශුද්ධිමාර්ගය වැරදිවූයේ, ශුද්ධිය (විමුක්තිය) ලැබූයේ යයි හඟිහිද,

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයායි දැන පවිටු මාර දිව්‍ය පුත්‍රයා හට ගාථාවලින් පෙරළා වදාළ සේක:

අමර නම්වූ යම්කිසි තපසෙක් වෙද, ඒ සියල්ල අනර්ථසංහිත යයි දැන අත්හළෙමි. ඒ සියල්ල වැඩ සිදුකරන්නේ නොවේ. කෙසේ ද? යත්: මරුකතරෙහි රිටිපලපත් මෙනි. (කාන්තාරයේ නැවක් රිටිපලපත් ගෙණ පදවන්නට නොහැක්කාක් මෙනි.)

ශීලයද සමාධියද ප්‍රඥාවද යන ආර්ය මාර්ගය සත්‍යාබෝධය පිණිස වඩමින් පරමශුද්ධියට පැමිණියෙමි වෙමි. මාරය, තෝ නැසුනේය.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ භාගාවත් තෙමේ මා දතී, සුගත තෙමේ මා දතී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහිම අතුරුදහන් විය....

■1.1.7 වත්ථුපම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 1. මූලපරියාය වර්ගය

කළ පව් ඇති අඟුණ තෙමේ නිතර පිටිසියේ නමුත් කෘෂ්ණ (අකුගල) කර්ම ඇති හෙතෙමේ පිරිසිදු නොවෙයි. සුඤ්චිකා නදිය කුමක් කරන්නේද? ප්‍රයාග තීර්ත්ථය (Prayagraj) කුමක් කරන්නේද? බාහුකා නදිය කිම? (බාහුකා නදි ආදීහු) වෛර ඇත්තාවූ කළ රළු කර්ම ඇත්තාවූ පාප කර්මයෙන් යුක්තවූ ඒ තුවණ නැති මිනිසා පිරිසිදු නොකෙරෙත්....

■2.7. මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී අපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බුනි අපදාන > 2. එකුපොසලීක වර්ගය

243. ගංගා නම් නදිය (Ganges River) පන්සියයක් නදින් සමග මහා සාගරයට වදනාසේ මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී පන්සියයක් මෙහෙණන් සමග නිවනට යති....

■17. පාරායණානුගීති නිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > වූල නිද්දේස පාලි > පාරායණානුගීති නිර්දේශය

කිසෙයින් බුදුහු තෘෂ්ණා ප්‍රභාණාර්ථයෙන් ‘එක’ වූහ යත්:
උන්වහන්සේ මෙසේ එකලා වූවාහු අද්විතීය වූවාහු අප්‍රමත්ත වූවාහු

කෙලෙස් තවන වියඹ ඇතිවැ නිවනට මෙහෙයවූ සිත් ඇතිවැ
වසන්නාහු තෙරඤ්ජරා නදී තීරයෙහි (**Niranjana river**) බෝරුක්
මුල මහා ජරධන් වියඹ කරනසේක් කෘෂ්ණ කර්ම ඇති (නොමිදිය
දෙන හෙයින්) නමුචි නම්වූ ප්‍රමත්තයනට බන්ධුවූ සෙන් සහිත මරු
විධිවංසන කොට විසත්තිකා නම්වූ තෘෂ්ණාජාලිනිය දුරු කළහ,
බැහැර කළහ, විගතාන්ත කළහ, අනභාවයට පැමිණවූ සේක....

■9. සම්බුලා ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 16.
තිංස නිජාතය

3029. සෙසු ගංගාවන්ගේ ජලය පිළිගන්නාවූ භාගිරී නම් ගහ
(**Bhagirathi River**) මම වදිමි. රාජපුත්‍රයා නොදක්නාවූ සම්බුලා
නම්වූ මම තොපගේ සරණ ගියා වෙමි....

■1.12.4. චතුත්ථ පාචිනනිත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 1. මග්ග
සංයුක්තය > 12. චතුත්ථ ගඬිගාපෙය්‍යාලය

130. මහණෙනි, යම්සේ සරහු නදිය (**Sarayu River**) පෙරදිගට
නැමුණි පෙරදිගට නැඹුරුවූවා පෙරදිගට බර වූවා වේද, මහණෙනි,
එසෙයින්ම මහණ ... නිවනට බර වූයේ වේයයි....

■2. 1. මුවලින්ද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 2. මුවලින්ද
වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
බුදු බවට පැමිණ පළමු කොට උරුවෙල් දනව්වෙහි තෙරඤ්ජරා නදී

(Niranjana river) තීරයෙහි මීදෙල්ල ගස මූල වැඩවසන සේක. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පලසමවත් සුවය විදුනා සේක්, සන්දවසක් මුළුල්ලෙහි එක්පලහින් (පද්මාසනයෙන්) වැඩහුන් සේක....

■4.4.4.5. චතුකොට්ඨක සුඤ්ඤතා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණක නිකාය > චතුක්ක නිපාතය > (19) 4. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

35. එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිජ්ඣකුට පර්වතයේ වැඩවසන සේක. එකල්හී බොහෝ ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ පරිබ්‍රාජකයෝ සප්පිනිකා නදී තෙර පරිබ්‍රාජකාරාමයෙහි වාසය කරති. ඔවුන් කවරහුද යත්, අන්තභාරය, වරධරය, සකුළුදාසි පරිබ්‍රාජකය. අන්‍යවූද ප්‍රසිද්ධ ප්‍රසිද්ධ පරිබ්‍රාජකයෝ එහි වෙසෙති. එකල්හී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වරුවෙහි භාවනාවෙන් නැගිට සප්පිනිකා නදී තෙර පරිබ්‍රාජක ආරාමය කරා වැඩිසේක....

■වස්තුගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 5. පාරායන වර්ගය

981. ඒ බ්‍රාහ්මණයා අස්සක රජුගේද මූලක රජුගේද දැයි දෙරජුන්ගේ රාජ්‍යයන් අසල හෙවත් දෙරට අතර ගෝදාවරී නදී තීරයෙහිවූ **(Godavari River)** ආශ්‍රමයක කෙනෙසි අහරින්ද වනමූල එලාහාරයෙන්ද යැපෙමින් විසිය....

■6.1.8. භූතාරොවන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > හික්ඛු විභඩ්‍ය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 1. මුසාවාද වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ විශාලා පුරයේ මහ වනයේ කුටාගාර ශාලාවේ වැඩවෙසෙති. එකල්හි වනාහි දුටු පමණින් මිතුරු වූ දැඩිවැ මිතුරු වූ බොහෝ නික්ෂුභු වග්ගමුදා නදීතීරය සමීපයෙහි වස් එළැඹියහ. එසමයෙහි වජ්ජීන්ගේ රටේ දුර්වික්ෂ ඇතියේ වෙයි. දෙපරිද්දෙකින් පැවැත්විය යුතු ඉරියව් ඇතියේ නොහොත් දුකසේ පැවැත්විය යුතු දිවෙල් ඇතියේ වෙයි. (තන්හි තන්හි විසිරීගිය) සුදුවන් ඇට ඇත්තේ නොහොත් සෙනට්ඨිකා නම් ගොයම්ලෙඩින් නැසුණු ශසා ශීර්ෂ ඇත්තේ වෙයි....

■2. චිත්තසම්භූත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 15.
විසති නිපාතය

2366. අපි දෙදෙනා අවන්ති රටේ වණ්ඩාලයෝ වූමිහ. ඉන් මරණයට පැමිණ තෙරඤ්ජරා ගංගා ඉවුරෙහි (Niranjana river) මුවෝ වූමිහ. එයින්ද චූතව තර්මදා නදී තීරයෙහි (Narmada River) උකුස්සෝ දෙදෙනෙක් වූමිහ. අද බ්‍රාහ්මණ හා ක්ෂත්‍රිය වූමිහ....

■3.4. දන්තිකා ටෙරිගාලා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙරිගාලා පාළි > 3. තික නිපාතය

48. මම ගිජුකුළු පව්වෙහි (Gridhra-kuta) දිවා විහාරයෙන් නික්ම යද්දී සප්පිතිකා නදී තීරයෙහිදී දියෙහි බැස ගොඩට ආ ඇතෙක් දුටුවෙමි....

■6.9.2. රතන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 9. රාජ වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර (**Shravasti**) ජෙතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිනි වැඩුවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් අවිරවනී නදියෙහි ස්නාන කෙරයි. එක්තරා බමුණෙකුදු පන්සියයෙකින් පිරි පියැල්ලක් ගොඩබිමැ බහා තබා අවිරවනී නදියෙහි (**Aciravati River**) නහා නොසිති කොට ගියේයැ. එකල්හි ඒ මහණ ඒ බමුණාගේ මේ පියැල්ල මෙහි නහමක් නසිවයි ගත්තේයැ. එකල්හි ඒ බමුණා සිහි කොට වෙළෙචි වෙළෙචි වැ දිවැ අවුත් එමහණහට ‘පින්වත, මාගේ පියැල්ල දක්නෙහි දැ’ යි මෙය කීයැ. ඉඳ බමණැයි දින. එකල්හි එ බමුණුහට මෙසිත විය; මම කිනම් උපායෙකින් මේ මහණහට පූර්ණ පත්‍රය (සියයට පහ) නොදෙන්නෙමි දැයි. පින්වත, මාගේ පන්සියයෙක් නොවෙයි. මාගේ දහසෙකැයි වදදී මුදාලියැ....

■3. සුධාහොජන ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 21. අසිති නිපාතය

4023. යම් පුරුෂයෙක් (ලවණසමුද්‍ර හෝ පූෂ්කරණී ආදි) ජලාශයක් කරා එළැඹූ බලිකර්ම කෙරේද, බාහුකා නදියැ ගයාපූෂ්පකරණියැ ද්‍රොණ තීක්‍ෂ්ණී තිම්බරු තීක්‍ෂ්ණී මහත්වූ ජල ප්‍රවාහ ඇති ශිෂ්‍ර ශ්‍රෝතස්සැ යන මෙහි බලිකර්ම කෙරේද....

■3.2.2.4. සරහ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛිගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > (7) 2. මහා වර්ගය

....ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සප්පිතිකා නදී තීරයෙහි පිරිවැජියන්ගේ ආශ්‍රමයේ තෙවරක් සිංහනාද කොට අභසට නැගී සේක. ඉක්බිති ඒ පිරිවැජියෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්ම (අභසින්) වැඩි නොබෝ කල්හි “ඇවැත සරහය, මහවෙනෙහි ජර සිවලෙක් සිංහ නාද කරන්නෙමියි, සිවල් හඬම නඟාද, බුන් හඬම නඟාද, ඇවැත සරහය, එසේම තෝ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් තබා සිංහ නාද කරන්නෙමියි සිවල්හඬම නඟව, බුන් හඬම නඟව. ඇවැත, සරහය, යම්සේ කුඩා කිකිළියක් මහකුකුළු හඬ නඟන්නෙමියි කුඩා කිකිළියකගේ හඬම කෙරේද, ඇවැත සරහය, තෝ එපරිද්දෙන්ම මහණ ගොයුමාණන් හැරපියාම මහකුකුළුහඬ නඟන්නෙමි කියා කුඩා කිකිළියක හඬම නඟව, ඇවැත සරහය, යම්සේ ගොතෙක් හිස්වූ ගාලෙක දෙටු ගොනකුසේ ගැඹුරුහඬ නැගිය යුතු කොට සිතන්නේද, ඇවැත සරහය, තෝ එසේම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් පියාම ගැඹුරුසේ හඬ නැගිය යුතු කොට සිතව යයි වචන නමැති අඩයටියෙන් නිරතුරුව වැදගන්නා ලද්දකු කළහ....

■9.1.3.3. මේසිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > නවක නිපාතය > 1. සම්බෝධි වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මේසිය ස්ථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හිත. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මේසිය ස්ථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ සැල කළේය: වහන්ස, මෙහි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාත්‍රා සිවුරු ගෙන ජන්තු ග්‍රාමයට පිණ්ඩපාතය පිණිස වන්මි. ජන්තු ග්‍රාමයෙහි පිඩු පිණිස හැසිර පසු බත්හි පිඩුවායෙන් පෙරළා පැමිණියෙමි කිමිකාලා නදී තීරයට එළැඹියෙමි....

■6. භූරිදත්ත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා නිපාතය > 6. භූරිදත්ත ජාතකය

5204. යමුනා නදී (Yamuna river) යට පෙදෙසෙහි ධාතරාජ්‍ය නාග (ඕපපාතික නාග) රජුගේ රන්මුවා යම් නුවරක් යමුනා ගඟ අසබඩ හිමාලය පර්වතය දක්වා බැබළුණේද?

■7.1.8. නිගණ්ඨ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 7. චිත්ත සංයුක්තය > 1. චිත්ත වර්ගය

....හිමියනි, අවිතර්ක අවිචාර සමාධියෙක් ඇත, විතර්ක විචාරයන්ගේ නිරෝධයෙක් ඇත යන මෙහිලා මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ විශ්වාසයට නොයමි. මෙසේ කී කල්හි නිගණ්ඨනාතපුත්ත තෙමේ සිය පිරිස දෙස හිස ඔසවා බලා මෙය කීය: හවත්නු මෙය දකින්නා මේ චිත්ත ගැහැව් කෙනෙක් සෘජුද? මේ චිත්ත ගැහැව් කෙනෙක් අසට (නොකපටි) ද? මේ චිත්ත ගැහැව් කෙනෙක් රැවිලි රහිතද? යමෙක් විතර්ක විචාර නිරුද්ධ කටයුතු යයි හඟනේ නම් හේ දැලින් සුළං බැදිය යුතු යයි හඟනේය. යමෙක් විතර්ක විචාර නිරුද්ධ කටයුතු යයි හඟනේ නම් හේ සිය මිටින් ගඩගා නදී සැඩපහර වැළැක්විය යුතු යයි හඟනේයි....

■8.1.8. සලලාගාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 8. අනුරුද්ධ සංයුක්තය > 1. රහොගත වර්ගය

3618. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධතෙරණුවෝ සැවන (Shravasti) සමීපයෙහි සලලාගාරයෙහි වැඩවෙසෙති. එහිදී ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධතෙරණුවෝ ... මෙය වදාළහ: “ඇවැත්නි, යම් සේ ගඩගා නදී (Ganges River) නොමෝ පෙරදිගට නැමුණි

පෙරදිගට නැඹුරු වුවා පෙරදිගට බර වුවා වේද, එකල්හි ‘අපි මේ ගඩගානදිය පැළදිගට නැමුණක් පැළදිගට නැඹුරු වුවක් පැළදිගට බර වුවක් කරන්නෙමු’යි උදලු පැසි ගෙන මහජනයාසමූහයා එන්නේය. ඇවැත්නි, ඒ කිමැයි හඟිවුද? ඒ මහජනයාසමූහයා ගඩගාන නම් නදිය පැළදිගට නැමුණක් පැළදිගට නැඹුරු වුවක් පැළදිගට බර වුවක් කරන්නේ දැයි....

■11.5.2. දුකිය අසංඛිඛයා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 11.
සෝතාපත්ති සංයුක්තය > 5. සගාථකපුඤ්ඤාභිසන්ද වර්ගය

3810. මහණෙනි, සුවයට ප්‍රත්‍යයවූ මේ පුණ්‍ය ගඩගා කුශලගඩගා සතරෙකි. කවර සතරෙක යත්: මහණෙනි, මෙහි ආර්ය ශ්‍රාවක තෙමේ “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙකරුණෙනුදු ... දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘෂ්‍ය. බුද්ධයහ. භගවත්හ”යි බුදුන් කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් යුතු වූයේ වෙයි. මේ සුවයට ප්‍රත්‍යයවූ පළමුවන පින්ගහය. කුසල් ගහය. මහණෙනි, නැවත අනෙකක්ද කියමි: අරීසවු තෙමේ දහම කෙරෙහි ... සභුන් කෙරෙහි ... මහණෙනි, නැවත අනෙකක්ද කියමි: අරීසවුතෙමේ මුදන ලද ත්‍යාග ඇතියේ දෝනා ලද අත් ඇතියේ දීමෙහි ඇලුණේ යදිනු ලැබීමට සුදුසු වූයේ දීමෙහින් බෙදා දීමෙහින් ඇලුණේ පහව ගිය මසුරුමල ඇති සිතින් යුතුව ගිහිගෙයි වෙසේ. මේ සුවයට ප්‍රත්‍යයවූ සිවුවන පින්ගහය. කුසල් ගහය. මහණෙනි, මේ සතර සුවයට ප්‍රත්‍යයවූ පුණ්‍ය ගඩගාවෝ කුශල ගඩගාවෝය.

මහණෙනි, මේ සිවු පින්ගහින් කුසල්ගහින් යුතුව අරීසවුහට සුවයට ප්‍රත්‍යයවූ මෙතෙක් පින්ගහෙක, කුසල්ගහෙකැයි පිනෙහි පමණ ගණන්නට සුකර (පහසු) නොවේ. වැලි ගණන් නොකළ හැකි පමණ නොකළ හැකි මහපින් කඳෙකැයිම ගිණුමට යේ. මහණෙනි, යම්සේ මේ මහානදිහු, එනම්: ගඩගා යමුනා අවිරවති සරභු මහී යන පස්මහනදිහු යම් තැනෙක එකතුවෙද්ද, ගැලපෙද්ද, එහි දිය ලාස් මෙතෙකැයි හෝ දිය ලාස් මෙතෙක් සියයකැයි හෝ දිය ලාස්

මෙතෙක් දහසකැයි හෝ දිය ලාස් මෙතෙක් සියදහසෙකැයි හෝ දියෙහි පමණ ගණන්නට සුකර නොවේද, වැලි ගණන් නොකළ හැකි පමණ නොකළ හැකි. මහදිය කඳෙකැයිම ගිණුමට යේද, මහණෙනි, එසෙයින්ම මේ සිවු පින්ගහින් කුසල්ගහින් යුතුවූ අරිසවුහට “සුවයට පසයවූ මෙතෙක් පින්ගහක, කුසල්ගහකැ”යි පිනෙහි පමණ ගණන්නට සුකර නොවේ. වැලි ගණන් නොකළ හැකි පමණ නොකළ හැකි මහ පින් කඳෙකැයිම ගිණුමටයේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක....

■2.4.8 බාහිනික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

....ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ අචිරවතී නදී තීරය (Aciravati River) කරා එළැඹියහ. එළැඹ එක්තරා රුක්මුලෙක පැන්වූ අස්තෙහි වැඩ හුන්හ. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ හස්තියානයෙන් යාහෙන භූමිය යම් තාක්ද එතෙක් හස්තියානයෙන් ගොස් හස්තියානයෙන් බැස පාගමන් ඇතියේමැ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් කරා එළැඹියේයි. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් සකසා වැද එකත්පස්වැ සිටියේයි. එකත්පස්වැ සිටි පසේනදි කොසොල් රජ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කී: “වහන්ස, ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ මේ ඇත් පලසෙහි හිඳුනා සේක්ව”යි. මහරජ, කම් නැත, තෙපි හිඳුව. මම සිය අස්තෙහි හුන්මි. පසේනදි කොසොල් රජ පැන්වූ අස්තෙහි හින. හිඳ පසේනදි කොසොල් රජ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට මෙසේ කීවේය....

■3.2.5.9. ලෝණකපල්ල සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණකර නිකාය > තික නිපාතය > (10) 5. ලෝණකපල්ල වර්ගය

50. මහණෙනි, යමෙක් “යම් යම් ආකාරයෙනිත් මේ පුරුෂ කම් කෙරේද, ඒ ඒ ආකාරයෙන් ඒ කම්‍යාගේ විපාක විඳුනේමය” යි, මෙසේ බෙණේද, මහණෙනි, එසේවත්ම බ්‍රහ්මවය්‍යවාසය (කම්‍ඤ්ජයකර) නොවෙයි. මැනැවින් දුක් කෙළවර කිරීමට අවකාශයෙක් නොපැණේ,

මහණෙනි, වැලි යමෙක් “යම් යම් අයුරෙකින් මේ පුරුෂ (විපාකවාර විසින්) වින්ද යුතු වූ කම් කෙරේද, ඒ ඒ අයුරින් ඒ කම්‍යාගේ විපාක විඳුනේය” යි, මෙසේ බෙණේද, මහණෙනි, මෙසේ වත්ම කම්‍ඤ්ජයකර බ්‍රහ්මවය්‍ය වාසයවේ. මැනැවින් දුක් කෙළවර කිරීමට අවකාශයෙක් පැණේ.

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයන්හු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්‍යෙක් කරණ ලද්දේ වේද, ඒ කම්‍ය තෙල පුද්ගලයා නිරයට එළවයි. මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයන්හු විසින් එබඳුම අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්‍යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. (එහෙත්) පරලොව අණුමාත්‍රයකුදු විපාක විසින් නොපැණේ. බොහෝ (විපාක දෙයි කියනු) කිම?

මහණෙනි, කෙබඳු අයුරු ඇති පුද්ගලයන්හු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්‍යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ කම්‍ය තෙල පුද්ගලයා නිරයට එළවාද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් කායභාවනා නැතියේ වෙයි. ශීල භාවනා නැතියේ වෙයි. චිත්ත භාවනා නැතියේ වෙයි. ප්‍රඥා භාවනා නැතියේ වෙයි. අල්පගුණ ඇතියේ වෙයි. ගුණ විසින් අල්පාත්ම ඇතියේ වෙයි. අල්ප පාපයෙනුත් දුඃඛවිහරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයන්හු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්‍යෙක් කරණ ලද්දේ තෙල පුද්ගලයා නිරයට එළවයි. (මරණින් පසු)

මහණෙනි, කෙබඳු අයුරු ඇති පුද්ගලයන්හු විසින් එබඳුම අල්පමාත්‍ර පාපකම්‍යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වේද, (මේ ආත්මයේදීම

ප්‍රතිඵල දේද) පරලොව අණුමාත්‍ර විපාකයකුත් නොපැණේද?
 බොහෝ කොට පැණීමක් කීම? (බොහෝ විපාකදීමක් කෙසේවත්
 නැත අර්ථය, අණුමාත්‍රයකුදු දෙවැනි අත්බැවිහි විපාක නොදෙයි යන
 අර්ථය)

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වැඩූ කය ඇතියේ වෙයි.
 වැඩූ සිල් ඇතියේ වෙයි. වැඩූ සිත් ඇතියේ වෙයි. වැඩූ ප්‍රඥාව ඇතියේ
 වෙයි. (ධර්මයේ හැසිරීමෙන්) ගුණ විසින් අල්ප නොවෙයි. ගුණ
 විසින් මහත්ම වෙයි. (ප්‍රමාණකර රාගාදීන්ගේ අභාවයෙන්) අප්‍රමාණ
 විහරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු අයුරු ඇති පුද්ගලයෙක්හු
 විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ
 දෘෂ්ට්වේද්‍ය වෙයි. (මෙලොවදී විපාක දෙයි එහෙත්) පරලොව
 අණුමාත්‍ර විපාකයෙකුත් නොපැණේ. බොහෝ විපාක කියනු කීම?

මහණෙනි, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් ලුණුකැටයක් කුඩා දියමලායෙක
 බහන්නේ වේද, මහණෙනි, ඒ කෙසේ සිතවුද? දියමලායෙහිවූ ඒ
 දියත්ත මේ ලුණු කැටයෙන් ලුණුරසට යන්නේ වේද?

ස්වාමීනි, වහන්ස, එසේය.

ඒ කවර හෙයින්?

වහන්ස, දියමලායෙහි වූ තෙල දියත්ත (අල්ප හෙයින්) තෙල
 ලුණුකැටයෙන් ලුණුරසට යන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි පුරුෂයෙක් ලුණුකැටයක් ගඬිගා නදියෙහි
(Ganges River) බහන්නේ නම්, ඒ කෙසේ සිතවුද? මහණෙනි, ඒ
 ගඬිගානදිය තෙල ලුණු කැටයෙන් ලුණුරසට යන්නේ වේද?

වහන්ස, තෙල නොවන සුලය.

ඒ කවර හෙයින්?

වහන්ස, ගඬිගානදියෙහිවූ තෙල මහදියකදෙක් වේද, ඒ දිය කඳ තෙල ලුණුකැට යෙන් ලුණුරසට නොපැමිණෙන්නේමය.

මහණෙනි, එපරිදිම මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයක්හු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ කමීය තෙල පුද්ගලයා නිරයට එළවයි. මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයක්හු විසින් එබඳුවූම පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. පරලොව අණුමාත්‍ර විපාකයකුදු නොපැණේ. බොහෝ කොටම නොපැණෙන්නේමය.

මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයක්හු විසින් අල්පමාත්‍රවූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ කමීය තෙල පුද්ගලයා නිරයට ගෙනයේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නොවැඩූ කය ඇතියේ වෙයි. නොවැඩූ සිල් ඇතියේ වෙයි. නොවැඩූ සිත් ඇතියේ වෙයි. නොවැඩූ පැණ ඇතියේ වෙයි. (ධර්මයේ නොහැසිරීමෙන්) ගුණ විසින් අල්ප වෙයි. ගුණ විසින් අල්පාත්ම වෙයි. අල්ප පාපයෙනුත් දුෂ්ඨවිභරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයා විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ කමීය තෙල පුද්ගලයා නිරයට ගෙන යන්නේය. (මරණින් පසු)

මහණෙනි, කෙබඳුවූ පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වේද, පරලොව අණුමාත්‍ර විපාකයෙකුත් නොපැණේද, බොහෝ කොට නොපැණෙන්නේම වේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් භාවිත කාය (ඉන්ද්‍රිය සංවරගීලය) වෙයි. භාවිත ගීල (අනෙකුත් ගීලයන්) වෙයි. භාවිත චිත්ත (සමාධිය) වෙයි. භාවිත ප්‍රඥා (විදර්ශනා) වෙයි. ගුණ විසින් අනල්ප වෙයි. ගුණ විසින් මහාත්ම වෙයි. (ප්‍රමාණ කර රාගාදීන්ගේ අභාවයෙන්) අප්‍රමාණ විභරණ ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. පරලොව අණුමාත්‍ර වූත් විපාකයෙක් නො පැණේ. බොහෝ කොට නොපැණෙන්නේම වෙයි.

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් අඩ කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි. කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි. සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි. මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් අඩ කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි. කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි. සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි.

මහණෙනි, කෙබඳු වූයෙක් අඩකභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යේද, කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යේද, සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් දිළිඳු වෙයි. අල්පධන වෙයි. අල්පභෝග වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයා අඩකභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි. කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි. සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට යෙයි.

මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයෙක් අඩකභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයේද, කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයේද, සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් ආඨාය වෙයි. මහත් ධන වෙයි. මහාභෝග වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගල අඩකභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි. කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි. සියක් කභවණුයෙනුත් බ්‍රහ්මයට නොයෙයි.

මහණෙනි, එපරිදිම මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍රවූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ ඒ කම්ය ඒ පුද්ගලයා නිරයට ගෙන යයි. මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. (එහෙත්) පරලොව අණුමාත්‍ර විපාකයෙක්ද නොපැහැණෙයි. බොහෝ විපාක නොපැහැණෙන්නේමය.

මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයකු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ තෙල පුද්ගලයා නිරයට එළවන්නේ වේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අභාවිතකාය වෙයි. අභාවිතශීල වෙයි අභාවිතචිත්ත වෙයි. අභාවිතප්‍රඥ වෙයි. ගුණ විසින් අල්ප වෙයි. ගුණ විසින් අල්පතම වෙයි. කුඩා පාපයෙනුත් දුඃඛවිභරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයා විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ තෙල පුද්ගලයා නිරයට පමුණුවයි.

මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය (මේ ආත්මයේදීම ප්‍රතිඵලදීම) වේද, පරලොව අණුමාත්‍රවූත් විපාකයෙක් නොසිදුවේද, බොහෝ විපාක සිදුනොවන්නේම වේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වැඩූ කය ඇතියේ වෙයි. වැඩූ සිල් ඇතියේ වෙයි. වැඩූ සිත් (සමාධිය) ඇතියේ වෙයි. වැඩූ ප්‍රඥා ඇතියේ වෙයි. ගුණ විසින් බොහෝ වෙයි. ගුණ විසින් මහාත්ම වෙයි. (ප්‍රමාණ කර රාගාදීන්ගේ අභාවයෙන්) අප්‍රමාණ විභරණ ඇත්තේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයක්වූ විසින් එබඳු වූ ම අල්පමාත්‍ර පාපකම්යෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. පරලොව (මරණින් පසු) අණුමාත්‍රවූත් විපාකයෙක් නො පැණේ. බොහෝ විපාක නොපැණෙන්නේම වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ තිරෙළු හිමියෙක් හෝ තිරෙළුවන් නසන්නෙක් හෝ නොදුන් තිරෙළුවකු පැහැරගන්නා කිසිවකු නස්නට හෝ බඳනට හෝ ධනයෙන් තෙරණට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ පොහොනේ වෙයි. නුදුන්නා වූ තිරෙළුවකු පැහැරගන්නා වූ කිසිවකු නස්නට හෝ බඳනට හෝ ධනයෙන් තෙරණට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ නොපොහොනේ වෙයි.

මහණෙනි, තිරෙළුහිමියෙක් හෝ තිරෙළුවන් නස්නෙක් හෝ නුදුන්නා වූ තිරෙළුවකු පැහැරගන්නා වූ කෙබඳුවකු නස්නට හෝ

බඳනට හෝ ධනයෙන් තෙරණට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ පොහොතේ වේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් දිළිඳු වේ. අල්ප ධන වේ. අල්ප භොග වේ. මහණෙනි, තිරෙළු හිමියෙක් හෝ තිරෙළුවන් නසන්නෙක් හෝ නුදුන්නා වූ තිරෙළුවකු ගන්නා වූ මෙබඳුවකු නසන්නට හෝ බඳනට හෝ ධනයෙන් තෙරණට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ පොහොතේ වෙයි.

මහණෙනි, තිරෙළුහිමියෙක් හෝ තිරෙළුවන් නසන්නෙක් හෝ නුදුන් තිරෙළුවකු ගන්නා කෙබඳුවකු නසන්නට හෝ බඳින්නට හෝ ධනයෙන් තෙරනට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ නො පොහොතේ වේද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැමෙක් ආසාය වෙයි. මහත් ධන වෙයි. මහා භෝග වෙයි. රජ හෝ රාජමහාමාත්‍ර හෝ වෙයි. (බලවත් පුද්ගලයෙක් වෙයි) මහණෙනි, තිරෙළු හිමියෙක් හෝ තිරෙළුවන් නසන්නෙක් හෝ මෙබඳු වූ නුදුන් තිරෙළුවකු ගන්නා නුදුන් නසන්නට හෝ බඳින්නට හෝ ධනයෙන් තෙරනට හෝ කැමැති සේ කරන්නට හෝ නොපොහොතේ වෙයි. ඒකාන්තයෙන් බැඳීලිව “නිදුකාණෙනි, මාගේ තිරෙළුවා හෝ තිරෙළු ධනය හෝ දෙව” යි ඔහු අතින් ඉල්ලයි.

මහණෙනි, එපරිදිම මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකමියෙක් කරණ ලද්දේ, තෙල පුද්ගලයා නිරයට ගෙන යයි. මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයකු විසින් එබඳු වූම අල්පමාත්‍ර පාපකමියෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටවීමෙන් වෙයි. පරලොව අණුමාත්‍ර වූත් විපාකයෙක් නොපැණේ. බහුවිපාක කිම දෙන්නේ වේද?

මහණෙනි, කෙබඳු වූ පුද්ගලයකු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකමියෙක් කරණ ලද්දේ තෙල පුද්ගලයා නිරයට පමුණුවාද?

මහණෙනි, මෙලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අභාවිතකාය වෙයි. අභාවිතශීල වෙයි. අභාවිත චිත්ත වෙයි. අභාවිතප්‍රඥ වෙයි. ගුණ විසින් අල්ප වෙයි. ගුණ විසින් අල්පාත්ම වෙයි. අල්පපාපයෙනුත් දූෂ්ටවිහරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙබඳු පුද්ගලයකු විසින් අල්පමාත්‍ර වූත් පාපකමයෙක් කරණ ලද්දේ තෙල පුද්ගලයා නිරයට පමුණුවයි.

මහණෙනි, කෙබඳු පුද්ගලයකු විසින් එබඳු වූ ම අල්පමාත්‍ර පාපකමයෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වේද, පරලොව අණුමාත්‍ර වූත් විපාකයෙක් නො පැණේද, බොහෝ විපාක නො පැණෙන්නේම වේද?

මහණෙනි, මෙ ලොව ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වැඩූ කය ඇතියේ වෙයි. ... ගුණ විසින් අල්ප නො වෙයි. ගුණ විසින් මහාත්ම වෙයි. (ප්‍රමාණ කර රාගාදීන්ගේ අභාවයෙන්) අප්‍රමාණ විහරණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙ බඳු පුද්ගලයකු විසින් එබඳුවූම අල්පමාත්‍ර පාපකමයෙක් කරණ ලද්දේ දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වෙයි. පරලොව අණුමාත්‍ර විපාකයෙක්ද නො පැණේ. බොහෝ විපාක නො පැණෙන්නේම වෙයි.

මහණෙනි, “යම් යම් ආකාරයකින් මේ පුරුෂ කමී කෙරේද, ඒ ඒ ආකාරයෙන් එය විපාක ලෙස විඳුනේමය” (ඒ කළ කර්මයේ ආකාරයට සර්ව සම්පූර්ණයෙන්ම සමාන ලෙස ප්‍රතිඵල ලැබේමය) යි යමෙක් මෙසේ බෙණේද, මහණෙනි, මෙසේ වත්ම කමීක්‍ෂයකර බ්‍රහ්මවයථිවාසයෙක් නම් නොවේ. මැනවින් දුක් කෙළවර කරන්නට අවකාශයෙක් නොපැණේ.

මහණෙනි, “යම් යම් ආකාරයකින් වේදනා විදිය යුතු කර්මයක් මේ පුරුෂ කෙරේද, ඒ ඒ ආකාරයෙන් ඒ කමීයාගේ විපාක විඳුනේය” යි යමෙක් මෙසේ බෙණේ ද, මහණෙනි, මෙසේ වත්ම කමීක්‍ෂයකරබ්‍රහ්ම වයථිවාසය වෙයි. මැනවින් දුක් කෙළවර කරන්නට අවකාශයෙක් පැණේ.... (ඒ ඒ ආකාරයෙන් ප්‍රතිඵල

ලැබෙන කර්මයන් යම් පුරුෂයෙක් කෙරේද එවිට එයට ගැළපෙන ලෙස විපාක ලැබෙන්නේය.)

{මෙහි අර්ථ මෙසේයි: “ඉදිකටුවක් දන් දුන් විට එම කර්මයෙන් නැවත ඉදිකටුවක් පමණක්ම විපාකය ලෙස ලැබේය” යනුවෙන් යමෙක් කියයි නම් එය වැරදිය. එහෙත් “ඉදිකටුවක් දන් දුන් විට එම කර්මයෙන් ඒ කර්මයට ගැළපෙන ලෙස ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය, ප්‍රඥාව යන ස්වභාවයන් ආදී විවිධ ස්වභාවයන් ලැබේය” යනුවෙන් යමෙක් කියයි නම් එය නිවැරදිය.}

■ධර්ම විනයෙහි ආශ්වර්ය ධර්මයෝ අට

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 9.

පාතිමොක්ඛට්ඨපනබන්ධකය

මහණෙනි, යම්සේ ගංගා යමුනා අවිරවතී සරභූ මහී (Mahanadi River) යන යම් මහානදී කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු මහමුහුදට පැමිණියාහු පළමු නම්ගොත් හරිත්ද මහමුහුද යැයිම සංඛ්‍යාවට (වාචනාරයට) පැමිණෙත්ද, මහණෙනි, එසේම මේ ඤාත්‍රිය බ්‍රාහ්මණ වෛශ්‍ය ශුද්‍ර යැයි සතර වර්ණ කෙනෙක් වෙත්ද, ඔහු තථාගතයන් විසින් දැන පවසන ලද ශාසනයෙහි පැවිදිවූවාහු පළමු නම්ගොත් හරිත්, ශාක්‍යපුත්‍රිය ශ්‍රමණයෝ යැයිම සංඛ්‍යාවට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මෙය... මේ සස්තෙනි සතර වන ආශ්වර්ය අද්භූත ධර්මයයැ....

■13. තේවිජ්ජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 13.

තේවිජ්ජ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හිඤ්ඤත් පත්සියක් පමණ වූ මහත් මහණමුළුවක් හා කොසොල් රටැ සැරිසරන සේක්, කොසොල් රටැ මනසාකට නම් බමුණුගම යම්

තැනෙකද, එහි වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මනසාකටයට උතුරුදිගැ අවිරවතී නදී තෙඳ (Aciravati River) අඹවෙනෙහි වසන සේක....

■4.3.4. සත්තවස්ස සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සභාපා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 3. මාර වර්ගය

160. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවෙල් දනව්වෙහි තේරඤ්ජරා ගංතෙර (Niranjana river) අප්පල් නුග රුකමුල වැඩවසන සේක. එකල්හි පවිටු මරු සිදුරු සොයන්නේ සිදුරු නොලබමින් (පාප විතර්ක) වර්ෂ සතක් මුළුල්ලෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලුහුබැන්දේවේ. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කීය:

වනාන්තරයේ සිතිවිලි සිතයිද? ශෝකයට බටුයෙහිද? ධනයක් පැරදුනෙහිද? යමක්, පතමින් හිඳිහිද? ගමෙහි කිසියම් අපරාධයක් කෙළෙහිද? කුමක්හෙයින් මිනිසුන් සමග මිත්‍රභාවය නොකෙරෙහිද? කිසිවකු හා නුඹගේ මිත්‍රභාවයෙක් නොසැපයේද,

[භගවත්හු:]

මාරය, ශෝක මූල හැම සාරා දමා ශෝක නොකරමින් නිරපරාධව සිට ධ්‍යාන කරමි. සියලු භව ලෝභ සංඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව සිද අසුච රහිත වූයෙමි ධ්‍යාන කරමි.

[මරු:]

මේ මාගේ යයි යමක් කියද්ද, යම් කෙනෙකුත් මා ගැත්තේ යයි කියද්ද, ඉදින් මෙහි නුඹගේ (මෙබඳු) සිතෙක් ඇත් නම් ශ්‍රමණය, මාගෙන් නොමිදෙන්නෙහිය.

[භගවත්හු:]

මාගේ යයි යමක් කියද්ද, එය මාගේ නොවේ. යම් කෙනෙක් (මාගේ යයි) කියද්ද මම හේ නොවෙමි. පවිට, මෙසේ දනුව. මා ගිය මගද තෝ නොදක්නෙහිය.

[මරු:]

ඉදින් නිර්භයවූ නිවණට යන මග අවබෝධ කරණ ලද්දේ නම් (මාගේ විෂයයෙන්) අයිත්වනු මැනවි. නුඹම තනිවම ඒ මග යනු මැනව, කුමක් හෙයින් අනුන්ට අනුශාසනා කෙරෙහිද?

[භගවත්හු:]

පරතෙරට (විමුක්තියට) යන සුලු යම් ජන කෙනෙක් මාරයා හට විෂය නොවූ නිවණ විචාරද්ද, ඔවුන් විසින් විචාරණ ලද්දේම් මම යමෙක් සත්‍ය වේද, උපධි රහිතද, එය කියමි.

[මරු:]

ස්වාමීනි, වහන්ස, ගමකට හෝ නියම්ගමකට නුදුරෙහි පොකුණෙක්වේ. එහි කකුළුවෙක් සිටියි. වහන්ස, එකල්හි බොහෝ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ගමින් හෝ නියම්ගමින් නික්ම ඒ පොකුණ වෙත එළඹෙන්නාහුය. එළඹ ඒ කකුළුවා ජලයෙන් නහා ගොඩ තබන්නාහුය. වහන්ස, ඒ කකුළුවා යම් යම් අළක් (අවයව) ඉදිරියට නමන්නේය. ඒ කුමරුවෝ හෝ කුමරියෝ හෝ ඒ ඒ අළුම ලියෙකින් හෝ කැබිලිත්තෙකින් හෝ සිඳින්නාහුය. බිඳින්නාහුය.. වහන්ස, මෙසේ ඒ කකුළුවා සිඳින ලද බිඳින ලද කැබැලි කැබැලි කොට බිඳින ලද සියලු අළු කරණ කොට ගෙන පෙර මෙන් නැවත ඒ පොකුණට බස්නට අභව්‍ය වන්නේය.

ස්වාමීනි, වහන්ස, එසෙයින්ම කිසියම් විසූකයෝ (මරවිසුළු) ඇද්ද, කිසියම් විලොම දෑ ඇද්ද, කිසියම් කිසියම් සලන සුලු දැකුම් ඇද්ද, ඒ

සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සිඳින ලදී. බිඳින ලදී. කැබැලි කැබැලි කරණ ලදී. වහන්ස, දන් මම සිදුරු සොයන්නෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නැවත එළඹෙන්නට නුසුදුස්සෙමි වෙමියි. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි උකටලියට කරුණු වූ මේ ගාථා කිය:

කවුඩෙක් මේද තෙල් පැහැ ඇති ගලක් දැක එහි මොළොක් බව විදිමි
නම් මැනව, රස විඳ ගැනීමෙක් වන්නේ නම් මැනවයි ඒ
සිසාරන්නේ වේද,

ඒ කවුඩු තෙමේ එහි ආස්වාදයක් නොලැබ (යම්සේ) එයින්
පහවන්නේද, (මේද තෙල් පැහැ ඇති) ගල වෙත පැමිණි (ආස්වාදයක්
නොලත් මේ) කවුඩා මෙන් කළකිරි ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන්
පහව යන්නෙමි.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි
උකටලියට (කලකිරීමට) කරුණු වූ මේ ගාථාවන් කියා එතැනින්
පහව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නිහඬ වූයේ, තේජස් නැති වූයේ,
නමාගත් කර ඇතියේ, යටිකුරු මුහුණු ඇතියේ, සිතිවිලි සිතමින්
කිසිවක් වටහා ගත නොහැකි වූයේ, ලී කැබැල්ලෙකින් බිම ඉරි
අඳිමින් බිම පලක් බැඳ ගෙන හුන්නේය....

■7.2.2.2. සත්තසුරියුග්ගමන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩකර නිකාය > සත්තක නිපාතය >
7. මහා වර්ගය

මහණෙනි, දීඝී රාත්‍රීන්ගේ ඇවැමෙන් කිසියම්ම කලෙකින් යම්
හෙයකින් තෙවන සුයංඝියෙක් පහළ වේ නම් එබඳු සමයෙක් වෙයි.
මහණෙනි, තෙවන හිරුහුගේ පාළු වීමෙන් ගඬිගාය, යමුනාය,
අවිරවතීය, සරභුය (Sarayu River), මහිය (Mahanadi River),
යන යම් ඒ මහානදීහු වෙත් නම්, උහු වියැලෙත්, වෙසෙසින්
වියැලෙත්, නොවැඩෙත්....

■6.2.1.8. පූර්විකාශ්‍රීත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 6. මහා වර්ගය

එක්කිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බොහෝ මහණුන් හා කැට්ටලා ගාත්‍රපරිච්ඡේදය (ගරිරය සේදීම) සඳහා අවිරවති නදිය (Aciravati River) වෙත එළඹියහ. අවිරවති නදියේ ස්නානය කොට නදියෙන් නැඟී එක්සිවුරු ඇතියාහු අභපසභ තෙත සිඳුවමින් සිටියහ....

■5. 5. උපොසථ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > චූද්දක නිකාය > උදානපාළි > 5. සොණ වර්ගය

(4) තවද මහණෙනි, ගඬිගා යමුනා අවිරවති සරහු (Sarayu River) මගී යන යම් මහා නදී කෙනෙක් වෙත්ද, ඔහු මහමුහුදට පැමිණියෝ පළමු නම් ගොත් හරති. මහමුහුදැ යැයිම ව්‍යවහාරයට යෙත්. මහණෙනි, ගඬිගා යමුනා ... යම් නදී කෙනෙක් වෙත්ද, ඔහු මහ මුහුදැ යැයිම ව්‍යවහාරයට යන යමෙක් ඇද්ද, මෙයද මහණෙනි, යමක් දැක දැක අසුරයෝ මහමුහුදෙහි ඇලෙත් නම්, ඒ සිවුවන ආශ්වයා අද්භූත ධර්මයවේ.

■1.4.8. ගවම්පති ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > චූද්දක නිකාය > ටෙරගාථා පාළි > 1. ඒකක නිපාතය > චතුර්ථ වර්ගය

38. යමෙක් සාද්ධිබලයෙන් ‘සරහු’ නම් ගහ (Sarayu River) නැවැත්වීද, ඒ ගවම්පති තෙම (තෘෂ්ණාදාෂට්) නිශ්‍රය රහිත වූයේ

(එහෙයින්මැ) නික්ලෙගි වෙයි, සියලු (රාගාදී ක්ලෙග) සඩගයන් ඉක්ම ගිය භවපාරයට පැමිණි ඒ මහා මුනිවරයා දෙවියෝ විසින්ද නමදින්....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > ද්විතීයපාරාජිකය

53. ඒසමයෙහි මිනිස්සු පසුරක් බැඳ අවිරවති නදියෙහි (**Aciravati River**) ඔවාපියති. බැම් සිඳි ගිය කල්හි ලී දඩු විසිර ගියේය. හික්ෂුහු පාංශුකුල සංඥා ඇත්තෝ ගොඩ ගත්හ. හිමියෝ ඒ හික්ෂුන්ට “තෙපි අශ්‍රමණයව්හ” යි චෝදනා කළාහුය. ඔවුනට කුකුස් විය. ...
“මහණෙනි, පාංශුකුල සංඥා (“මේ අයිතිකාරයෝ නැති බඩුවේ” යන හැඟීම) ඇත්තහුට ඇවැත් නොවේ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක....

■1.10.12. ජෂ්ඨ සමුද්දතින්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 1. මග්ග සංයුක්තය > 10. දුතියගඬිගාපෙය්‍යාලය

114. මහණෙනි යම් කිසි මහානදීහු චන්ද ඔහු කවරහ: ගඬිගා යමුනා (**Yamuna River**) අවිරවති සරහු (**Sarayu River**) මහී (**Mahanadi River**) නදීහු වෙති. යම්සේ ඒ හැම නදීහු මුහුදට නැමුණාහු මුහුදට නැමුරු වූවාහු මුහුදට බර වූවාහු වෙද්ද, මහණෙනි, එසෙයින්ම මහණ අරිඅට්ඨමහ වඩන්නේ අරිඅට්ඨමහ බහුල කරන්නේ නිවනට නැමුණේ නිවනට නැමුරු වූයේ නිවනට බර වූයේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් අරිඅට්ඨමහ වඩන්නේ අරිඅට්ඨමහ බහුල කරන්නේ නිවනට නැමුණේ නිවනට නැමුරු වූයේ නිවනට බර වූයේ වේද යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙනි මහණ රාගචිතය පර්යායවසානයවූ ද්වේෂචිතය පර්යායවසානයවූ මෝහචිතය

පර්යාවසානයවූ සමාග්දෘෂ්ටිය වඩයි ... රාගචිතය පර්යාවසානයවූ
ද්වේෂචිතය පර්යාවසානයවූ මෝහචිතය පර්යාවසානයවූ
සමාක්සමාධිය වඩයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ අරිදටහිමහ
වඩන්නේ අරිදටහිමහ බහුල කරන්නේ නිවනට නැමුණේ නිවනට
නැඹුරු වූයේ නිවනට බර වූයේවේ යයි....

■ 2.4.8 බාහිනික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 4. රාජ වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ අචිරවතී නදි (**Aciravati River**) තීරය කරා එළැඹියහ. එළැඹ එක්තරා රුක්මුලෙක පැන්වූ
අස්නෙහි වැඩ හුන්හ. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ හස්තියානය
යාහෙන භූමිය යම් තාක්ද එතෙක් හස්තියානයෙන් ගොස්
හස්තියානයෙන් බැස පාගමන් ඇතියේමැ ආයුෂ්මත් අනඳ
තෙරණුවන් කරා එළැඹියේයි. එළැඹ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන්
සකසා වැද එකත්පස්වැ සිටියේයි. එකත්පස්වැ සිටි පසේනදි
කොසොල්රජ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කී: “ස්වාමීනි,
වහන්ස, ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ මේ ඇත්පලසෙහි හිඳුනා
සේක්ව”යි. මහරජ, කම් නැත, තෙපි හිඳුව. මම සිය අස්නෙහි හුන්මි.
පසේනදි කොසොල්රජ පැන්වූ අස්නෙහි හින. හිඳ පසේනදි
කොසොල්රජ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවනට තෙල කී:

■ 4.3.1. පළමු සිකපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛුනී විභඩ්‍ය >
පාචිත්තියකාණ්ඩය > 3. නග්නවර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැතැ (**Shravasti**) ජෙතවන නම්
අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි බොහෝ
මෙහෙණෝ අචිරවතී නදියෙහි (**Aciravati River**) වෙසහනන්

සමඟ නග්නවැ එක් තොටු ස්ථානය කෙරෙහි. වෙසඟනෝ (වෙසියෝ, ගණිකාවෝ) ඒ මෙහෙණන්හට කෙළිකවට කම් කළහ: “ආයතීවෙනි, ඉතා තරුණවූ තොපට බඹසර පුරුදු කිරීමෙන් කිනම් ප්‍රයෝජනයක්ද? කාමයෝ පරිභොග කළ යුත්තෝ නොවෙත්ද? යම් කලෙකැ මහලුටුවෝ වන්නාහු නම් එකල්හි බඹසර හැසිරෙවු. මෙසේ වනාහි තොප විසින් දෙකරුණමැ අයත් කොට ගන්නා ලද්දේ වන්නේය” යැයි. වෙසඟනන් විසින් කෙළි කවට කම් කරනු ලබන මෙහෙණෝ මකුවූහ. එකල්හි ඒ මෙහෙණෝ මෙහෙණවරට ගොස් මෙහෙණන්ට තෙල කරුණු ඇරොජුහ. මෙහෙණෝ මහණුන්ට තෙල කරුණු ඇරොජුහ. මහණෝ භාග්‍යවතුන්ට තෙල කරුණු ඇරොජුහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණෙහිලා මෙ අවසර යෙහි ලා දැහැමි කථා කොට මහණුන් ඇමතුවේ: එසේ නම් මහණෙනි, මෙහෙණන්ට දස කරුණක් පිණිස සිකපද පනවන්නෙමි. සඨසයාගේ මනා පිළිගැන්ම පිණිස යැ ... විනයට රුකුල් පිණිස යැ මෙසේ මහණෙනි, මෙහෙණෝ මේ සිකපදය උදෙසත්වා:

■ 1.10.3. සම්භෙජ්ජඋදක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 1.
අභිසමය සංයුක්තය > 10. අභිසමය වර්ගය

මහණෙනි, යම්සේ යම් තැනෙක්හි මේ මහානදීහු එක්ව ගලා බසිද්ද, එකට මුසු වෙද්ද, ඒ කවර නදීහුද යත්: ගඬිගා, යමුනා (Yamuna River), අචිරවතී, සරහු, මහී (Mahanadi River) යන මොහු යි. පුරුෂයෙක් තෙමේ එයින් දෙකක් හෝ තුනක් හෝ දියබිඳු නගන්නේය. මහණෙනි, ඒ කිමැයි හගීවුද, කීමෙක් බොහෝද, නගන ලද යම් දියබිඳු දෙක තුන හෝ ගඬිගා එක්වූ තැන යම් දියෙක් හෝ දැයි?

■ ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 1 > 1. බුද්ධාපදානය > ථෙරාපදානං

316-317. සිඤ්ඤා, සරස්වතිය, චන්ද්‍රභාගා (Chandrabhaga River),
ගඬගාය, යමුනාය, සරභුය, මහිය, යන මේ ගඬගාවෝ වෙන්ද, ගලා
බස්නාවූ මේ ගඬගාවන්ගේ ජලය සාගරය පිළිගනී. (සයුරට
වැටීමෙන් පසු සිඤ්ඤා ජලය ගඬගාවේ ජලයයි යනාදී) පළමු නම්
අත්භරියි. සාගරය ලෙසම ප්‍රකටවේ....

■ 5. වම්මක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 5. වම්මක්ඛන්ධකය

77. එකල්හි සවගමහණෝ අචිරවතී ගංගාවෙන් (Aciravati River)
එතෙර වන්නාවූ දෙනුන්ගේ අං ද අල්වා ගනිත්. කන් ද අල්වා ගනිත්.
බෙල්ලද අල්වා ගනිත්. නගුටද අල්වා ගනිත්. පිටටද නගිත්.
රාගයෙන් රත් වූ සිත් ඇත්තාහු රහසහද ස්පඨ කෙරෙත්. නාඹු
වැසිදෙනද දියෙහි ගිල්වා මරත්....

■ 1.11.6. ජට්ඨ පාචිනනිත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 1. මග්ග
සංයුක්තය > 11. තතිය ගඬගාපෙය්‍යාලය

120. මහණෙනි, යම්කිසි මහාගඬගාවෝ වෙන්ද, ඔහු කවරහ: ගඬගා
යමුනා (Yamuna River) අචිරවතී සරභු මහී ගඬගාවෝයැ. යම්සේ
ඒ සියල්ලෝ පැදුන්දිගට නැමුණාහු පැදුන්දිගට නැඹුරු වූවාහු
පැදුන්දිගට බර වූවාහු වෙද්ද, මහණෙනි, එසෙයිත්ම මහණ....

■ 5.6. සුරාමෙරය වර්ගය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහඞ්ගය > 1.
කඤ්ඤාදිත්තිවාරය > පාවිත්තිය කාණ්ඩය

කිනම් වස්තුවෙකින්ද යත්: සතළොස්වර්ග මහණහු අවිරවනී නදියෙහි
(Aciravati River) දිය කෙළි කළෝ, ඒ වස්තුවෙහියැ.....

■10.1.2.5. අප්‍රමාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණකර නිකාය > දසක නිපාතය > 2.
නාථ වර්ගය

10. මහණෙනි, යම් පරිදි ගඬ්ගාය, (Ganges River) යමුනාය,
(Yamuna River) අවිරවනීය, සරභූය, මහීය යන යම් කිසි
මහානදීහු වෙත් නම්, ඔහු හැම මුහුදට යන්නාහු සමුද්‍රනිම්න වූවාහු
සමුද්‍ර ප්‍රවණ වූවාහු සමුද්‍ර ප්‍රාග්භාර වූවාහු වෙත්. මහ සමුද්‍ර ඔවුනට
අග්‍රය කියනු ලැබේ. මහණෙනි, එපරිදිම යම් කිසි කුශල ධර්ම
කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු හැම අප්‍රමාදය මූලක වූහු අප්‍රමාදයෙහි බැස
ගන්නාහු වෙත්. අප්‍රමාදය ඒ ධර්මයනට අග්‍රයයි කියනු ලැබෙයි...

මනෝශිලා පර්වතය:

මනෝශිලාව හෙවත් මනෝශිලා පර්වතය අතීතයේ සිටම මුනිවරුන් සිත දියුණු කරමින්, ධ්‍යාන වඩමින් වාසය කරන ලද පර්වතයකි. එම අර්ථයෙන් මෙහි නාමය පැවත එයි. එනම් මනස හඳුනා කන්ද යන අර්ථයෙන් ය. රක්ෂල්තලය, මනෝශිලාව, මනෝශිලා, මනස්ලු යනු මේ පර්වතය විවිධ ජාතීන් හඳුන්වන නම් වේ. මේ කන්ද සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු මිලින්ද ප්‍රශ්නය නම් අති පැරණි ග්‍රන්ථයෙන් සඳහන් වේ. එහි සඳහන් වන්නේ බැක්ට්‍රියාවේ සාගල නගරයේ මිලිඳු රජතුමාගේ කාලයේදී මේ පර්වතයේ බොහෝ සාධි බලයන් ඇති රහතත්වහන්සේලා, හික්ෂුන් වහන්සේලා වාසය කළ බවයි. වර්තමානයේදී මෙය මන්ස්ලු පර්වතය නමින් ප්‍රසිද්ධය. මේ පර්වතයේ ඡායාරූප කැමති ඕනෑම අයෙකුට අන්තර්ජාලයෙන් දැකබලා ගත හැක.

The 8,156-meter-high Manaslu mountain is situated in Nepal about forty miles to the east of Annapurna. The mountain is the eighth-highest in the world. The Gurkha plateau's highest mountain is Manaslu. The Sanskrit term “Manasa,” which means “Mountain of the Spirit or The Mind” in English, is the source of the name Manaslu. Its coordinates are 84.33 latitude, 28.33 longitude.... This mountain belongs to the Himalayan mountain range.

■ ආලවක සූත්‍ර වණිණිනාව

සංයුක්ත නිකාය අටුවාව > සගාලා වර්ගය > 10.යක්ඛ සංයුත්තය > 1.ඉන්දක වර්ගය.

මෙසේ කියන ලද කල්හි දැඩි ක්‍රෝධයෙන් ඇවිස්සුණු ආලවක යක්ෂයා නැගිට සාධිකයන් මනෝශිලා තලයේ වම් පාදය තබා, “දැන්

ඔබලාගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ හෝ මහා ආනුභාව සම්පන්න මා හෝ බලව්”යි තම දකුණු පාදයෙන් 60 යොදුනක් පමණුවන කෙලාස පර්වත මුදුන ඉක්මවීය.....

■කුණාල ජාතකය:

කුදුගත් සභිය අටුවාව> ජාතක අටුවාව > 21. අසිති නිපාතය.

එසේවිනම් මිත්‍රය, ස්ත්‍රීන්ගේ පව්කම් කියන්නෙමි පුණ්ණමුඛ අල්ලාගෙන හිමාලය ප්‍රදේශයේ මනෝශීලා තලයට පමුණුවා.....

■විදුර ජාතකය:

කුදුගත් සභිය අටුවාව> ජාතක අටුවාව > මහා නිපාතය.

පූර්ණක යක්ෂ සේනා අධිපතියා ගව් 3 ක් පමණ විශාල, මනසින් මවන ලද අශ්වයෙකු පිට නැගී කාලශීලා පර්වතයට ඉහළින් අහසින් මනෝශීලා පර්වතයේ යක්ෂ සමාගමකට යන්නේ ඇයගේ ඒ ගීත ශබ්දය ඇසීය.....

■උම්මග්ග ජාතකය:

කුදුගත් සභිය අටුවාව> ජාතක අටුවාව > මහා නිපාතය.

ඉක්බිති ඔහුට මහා බෝධිසත්වයන් වහන්සේ මනෝශීලා පර්වතයේ නාද කරන සිංහයෙක් මෙන්.....

හිමාලය කඳුවැටිය:

ත්‍රිපිටකයේ ඉන්දියාවේ හිමාලය කඳු පන්තිය පිළිබඳ සඳහන් තැන්.

බොහෝ සුත්‍ර වල හිමාලය මහා කඳු පන්තියම බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් උපමා පෙන්වීම සඳහා ගෙන ඇත.

The **Himalayan mountain range** in India is one of the most spectacular natural features in the world, renowned for its majestic peaks, breathtaking landscapes, and rich cultural heritage. Here are some key points about the Himalayas in India:

- 1. Location:** The Indian Himalayas span across several northern states of India, including Jammu and Kashmir, Himachal Pradesh, Uttarakhand, Sikkim, and Arunachal Pradesh. They form the northern boundary of the Indian subcontinent and stretch over 2,400 kilometers (about 1,500 miles) from west to east.
- 2. Highest Peaks:** The Indian Himalayas are home to some of the highest peaks in the world, including Mount Everest, the highest point on Earth, located on the border of Nepal and Tibet. Other notable peaks in the Indian Himalayas include K2, Kangchenjunga, Nanda Devi, and many more.
- 3. Biodiversity:** The Himalayan region in India is incredibly biodiverse, with a wide range of ecosystems supporting a rich variety of flora and fauna. The region is home to numerous rare and endangered species, including the snow leopard, Himalayan musk deer, and various species of birds and plants.

4. Glaciers and Rivers: The Himalayas are the source of several major rivers in the Indian subcontinent, including the Ganges, Indus, Brahmaputra, and Yamuna. The melting glaciers in the Himalayas feed these rivers, which are essential for agriculture, hydropower generation, and the livelihoods of millions of people.

5. Cultural Diversity: The Himalayan region in India is culturally diverse, with a mix of ethnic groups, languages, and traditions. Each state in the Himalayan region has its own unique cultural identity, shaped by its history, geography, and interactions with neighboring regions.

6. Spiritual Significance: The Himalayas hold immense spiritual significance for people of various religious traditions, including Hinduism, Buddhism, and Jainism. The region is dotted with sacred sites, monasteries, temples, and pilgrimage routes that attract millions of pilgrims and tourists every year.

7. Adventure Tourism: The Indian Himalayas offer numerous opportunities for adventure tourism, including trekking, mountaineering, skiing, river rafting, and wildlife safaris. Adventure enthusiasts from around the world visit the Himalayas to explore its rugged terrain and pristine natural beauty.

Overall, the Himalayan mountain range in India is not just a geographical feature but a symbol of natural wonder, cultural diversity, and spiritual heritage that continues to captivate and inspire people from all walks of life.

■1.10.9. පබ්බතපම සූත්‍රය (සූත්‍ර කොටසක් පමණි)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 1.
අභිසමය සංයුක්තය > 10. අභිසමය වර්ගය

මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් හිමවත් පවු රජුගේ අබඳුට සතක් පමණවූ ගල්කැට පසෙක තබන්නේද, මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඟිවූද, කිමෙක් ඉතා බොහෝද, පසෙක තබන ලද අබුට සතක් පමණ වූ යම් ගල්කැට හෝ යම් හිමවත් පවුරජ හෝ දැයි?

■5.4.5.6. මහාසූපිත සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණකර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (20) 5. සෝණ වර්ගය

[සැවැත්නිදාන යි]

46. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමායක් සම්බුද්ධයන්ට සම්බොධියෙන් පූථියෙහිම චතුස්සත්‍යාවබෝධය නොකළ බොධිසත්ව වූවේම පඤ්චමහා සිහින කෙනෙක් පහළවූහ. කවර පස්දෙනෙක්ද යත්:

මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමායක් සම්බුද්ධයන්ට සම්බොධියෙන් පූථියෙහිම අභිසම්බුද්ධ නොවූ බොධිසත්ව වූවේම, මේ මහපොළොව මහ යහනාව විය, හිමාලය පර්වතය කොට්ටය විය. නැගෙනහිර සාගරයේ වම් අත තබන ලද්දේ විය. බටහිර සාගරයේ දකුණු අත තබන ලද්දේ විය. දකුණු මුහුදෙහි උභය පාදයෝ තබන ලද්දේ විය. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමායක් සම්බුද්ධයන්ට සම්බොධියෙන් පූථියෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බොධිසත්ව වූයේම මේ ප්‍රථම මහා ස්වජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමායක් සම්බුද්ධයන්ට සම්බොධියෙන් පෙරම අනභිසම්බුද්ධවූ බොධිසත්ව වූවේම තිරිය නම් තෘණජාතියෙක් (බබුස් තණ) නාභියෙන් පැනනැඟී අහසැ පැනිඳ.

සිටියේ විය. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම මේ ද්විතීය මහාස්වජ්ජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහිම අභිසම්බුද්ධ නොවූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම කළුහිස් ඇති ශ්වේත කෘමිහු (පණුවෝ) දෙපසින් නැගී දණමඩුළු තෙක් වසා සිටින්න. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම මේ තෘතීය මහාස්වජ්ජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහි ම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම නීලාදි නන් පැහැ ඇති සතර ලිහිණි කෙනෙක් සිව්දිගින් අවුදු පාමුල හෙවැ සම්පූර්ණයෙන්ම සුදු වර්ණව ගියහ. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම මේ සතරවන මහාස්වජ්ජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයෝ සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහි ම අනභිසම්බුද්ධ වූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම මහාමීය (වර්චස්) පච්ඡායාසයෙකින් මීයයෙන් නොතැවරෙමින් සක්මන් කරන්නාහ. මහණෙනි, තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහිම අනභිසම්බුද්ධ වූ බෝධිසත්ත්ව වූවේම මේ පස්වන මහාස්වජ්ජනය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් තථාගත අභීත් සමාස් සම්බුද්ධයන්ට සම්බෝධයෙන් පුච්ඡයෙහි ම අනභිසම්බුද්ධ වූ බෝධිසත්ත්ව වූවන්ට ම මේ මහපොළොව යහන් වීද, හිමව පවරද කන්වසින් වීද, පෙරදිග මහසයුරෙහි වම්අත තබන ලද වී ද, පැළදිග සයුරෙහි දකුණත තබන ලද වීද, දකුණුමුහුදෙහි දෙපා තබන ලද වීද, මහණෙනි, අභීත් සමාස් සම්බුද්ධ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අනුත්තර සමාස් සම්බෝධය අවබෝධ කරනුලද නම් ඒ අභිසම්බෝධයට (සියල්ල දැනගත හැකි

සඵඥතා ඥාන, අනාවරණ ඥාන ආදියට) පුච්චිමිත්ත වූ මේ ප්‍රථම මහාස්වජනය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අභීත් සමාසක් සම්බුද්ධ තථාගතයනට සම්බොධියෙන් පුච්චියෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බොධිසත්ත්ව වූවනට නැබිත් තිරිය නම් තෘණජාතියෙක් පැනනැගී අභස්මි පැතිරැ සිටියේ වීද, මහණෙනි, අභීත් සමාසක් සම්බුද්ධ තථාගතයන් විසින් ආයඝී අෂ්ටාඛිගිකමාගීය අවබොධ කොට යම්තාක් (නුවණැති) දෙවිමිනිසුන් කෙරෙහි මොනවට ප්‍රකාශ කරණ ලද නම්, ඒ ප්‍රකාශයාගේ අභිසම්බොධයට (පෙරනිමිති වූ) මේ දෙවන මහා ස්වජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අභීත් සමාසක් සම්බුද්ධ තථාගතයනට සම්බොධියෙන් පුච්චියෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බොධිසත්ත්ව වූවනටම කළුහිස් ඇති සුදු කෘමිහු දෙපසින් නැගී දණමඩල තෙක් වසාසිටගත්හු නම්, මහණෙනි, සුදුවත් හඳුනා බොහෝ ගිහියෝ තථාගතයන් දිවිහිම කොට සරණ ගියාහු නම්, ඒ සරණගමනයාගේ අභිසම්බොධයට මේ තෙවන මහාස්වජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අභීත් සමාසක් සම්බුද්ධ තථාගතයනට සම්බොධියෙන් පුච්චියෙහිම සිවුදිගින් නත්පැහැ ඇති ලිහිණියෝ සතරදෙනෙක් අවුත් අනභිසම්බුද්ධ වූ බොධිසත්ත්වයන්ගේ පාමුල්හි හෙව සඵශ්වෙන වූවාහු නම්, මහණෙනි, ක්ෂත්‍රියයහ, බ්‍රාහ්මණයහ, වෛශ්‍යයහ, ශුද්‍රයහ යන මේ සතර වර්ණයෝ වෙත් නම් ඔහු ගිහිගෙන් නික්ම තථාගතප්‍රවිදිතවූ ධර්මිවනය සඬ්ඛාත ශාසනයෙහි පැවිදිව අනුත්තර වූ විමුක්තිය සාක්ෂාත් කරන්නාහු නම්, ඒ අභිසම්බොධයට මේ සතරවන මහාස්වජනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අභීත් සමාසක් සම්බුද්ධවූ තථාගතයෝ සම්බොධියෙන් පුච්චියෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝසත් වූවාහුම මහාමීය පච්චිකම්පකයෙකිහි මීයයෙන් නොතැවරෙමින් සක්මන් කෙරෙත්ද, මහණෙනි, තථාගතයෝ විවරපිණ්ඩපාත ශයනාසන ගිලානප්‍රත්‍යයගෛෂ්‍ය පරික්ෂාකාර ලාභී වෙත් නම්,

එහිදී තථාගතයෝ නොගැටුනාහු මුසපත් නොවූවාහු නොමැඩුනාහු ආදීනව දක්නාසුලු වූවාහු නිඃසරණප්‍රඥා ඇත්තාහු වළඳනාහු නම්, ඒ නිඃසරණ පරිභොගයාගේ අභිසම්බෝධයට මේ පස්වන මහාස්වජනය පහළ විය.

මහණෙනි, අතීත් සමාස්සම්බුද්ධ තථාගතයනට සම්බෝධියෙන් පුච්ඡියෙහිම අනභිසම්බුද්ධවූ බෝධිසත්ත්ව වූවනටම මේ පඤ්චමහාස්වජනයෝ පහළ වූහයි....

■4.2.10. රජ්ජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 2. රජ්ජ වර්ගය

156. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි හිමවත් පෙදෙසෙහි වන කිළියෙක වැඩ වසන සේක. එකල්හි එකලා වූ චිත්තවිචේකයෙහි යෙදුන භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “නොනසමින් (අනුන් සාත්තය) නොනස්වමින් අනුන් ජය ගැනීම නොකරමින් නොකරවමින් ශෝක නොකරමින් නොකරවමින් (සම්පූර්ණයෙන්ම) දැහැමින් (යම් රජෙක්ට) රජය කරවන්නට හැක්කේදෝ”යි මෙබඳු චිත්ත විතර්කයෙක් පහළ විය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තම සිතින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිත්හි සිතුවිල්ල දැන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය: ස්වාමීනි, වහන්ස, හගවත් තෙමේ නොනසවමින් නොනස්වමින් ධනභානි නොකරමින් නොකරවමින් ශෝක නොකරමින් ශෝක නොකරවමින් දැහැමෙන් රජය කෙරේවා. සුගත තෙමේ රජය කෙරේවායි.

[හගවත්හු:]

පච්ඡාරය, “වහන්ස, හගවත් තෙමේ නොනසමින් නොනස්වමින් ධනභානි නොකරමින් නොකරවමින් ශෝක නොකරමින්

නොකරවමින් දැහැමින් රජය කෙරේවා, සුගත තෙමේ රජය කෙරේවා”යි යම්හෙයෙකින් තෝ මට මෙසේ කියහිද, තෝ කුමක් දකිහිද?

[මරු:]

වහන්ස, හගවත්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාදයෝ වඩන ලද්දාහ. බහුල කරණ ලද්දාහ. යානයක් මෙන් කරන ලද්දාහ. වාස්තුවක් මෙන් කරණ ලද්දාහ. නිතර තමා කෙරෙහි පිහිටුවන ලද්දාහ. පුරුදු කරණ ලද්දාහ. භාවනායෙන් සම්පූර්ණ කරණ ලද්දාහ. ස්වාමීනී, වහන්ස, ඉදින් හගවත් තෙමේ කැමති වන්නේනම් හිමාලය පර්වතය රන්ම වේවා යයි සිතන්නේ නම් රන් පව්වෙක් වන්නේය.

[හගවත්හු:]

ස්වර්ණ සඬ්ඛාත ජාතරූපයෙන් නිමි හුදු පව්වෙක් වේ නම් එමෙන් දෙගුණයක් මහත් පව්වක් වුවද එක් පුරුෂයකුගේ සිතට නොසැහේ. මෙසේ දන්නා නුවණැත්තේ සමච්ඡිකරෙන්නේය.

යම් පංච කාම කෙනකුන්ගේ හේතුවෙන් දුක පහළවේ යයි යමෙක් දුක දිටි නම් ඒ සත්ව තෙමේ කෙසේ පස් කම් සුවෙහි නැමෙන්නේද නුවණැති සත්ව තෙමේ ලෝකයෙහි පස්කම්හු ‘සඬ්ගයහ’යි දැන පස්කම් දුරලීම පිණිසම හික්මෙන්නේය.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ හගවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහිම අතුරුදන් විය....

■1. ශාරීපුත්‍ර ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 1 > 1. බුද්ධාපදානය > ථෙරාපදානං

332. යම්සේ හිමවත් පච්ඡය හැම සතුනට අවශ්‍ය ඖෂධ
ඇත්තේවේද, (ඕපපාතික) නාගයනටද, අසුරයනටද (භූමාටු)
දෙවතාවන්ටද වාසස්ථාන වේද....

■390. පුබ්බකම්මපිලෝකිකාවදානය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 1 > 39. අවණ්ටඵල වර්ගය

3341. නොයෙක් රත්නයෙන් බබලන නානාවිධ සුගන්ධ පුෂ්පයෙන්
ගැවසීගත් හිමාලය වනයෙහි අනවතජ්න විල සමීපයෙහිවූ සිත්කලු
ගල්තලාවෙක්හි,

3342. මහත්වූ හික්කුසමුහයා විසින් පිරිවරන ලද බුදුරජානන් වහන්සේ
වැඩහුන් සේක්, එහිදී තමන්වහන්සේගේ පූච්ඡකමීය (පාප විපාක)
ප්‍රකාශ කළ සේක.

3343. මහණෙනි, මා විසින් යම් කමීයක් කරන ලදද මාගේ ඒ කමීය
අසවූ විපාකාවශෙෂකමීය බුදුබැව් ලැබූ කල්හිද විපාක දේ.

3344. පෙර මම අප්‍රකට වූ (ශුද්‍ර) ජාතියට අයත් මුනාළි නම් ධුතියෙක්
විමි. (එකල්හි) ක්ලෙශයන්ගෙන් නින්දා නොකටයුතු වූ සරභු නම්
පසේබුදුන් වහන්සේට නින්දා කෙළෙමි.

3345. ඒ කම්මිපාකයෙන් බොහෝ කලක් නිරයෙහි සැරිසැරිමි.
බොහෝ දහස් ගණන් හවුරුදු දුක්වේදනා වින්දෙමි.

3346. ඒ කමීයාගේ අවශෙෂ විපාක වශයෙන් මේ අන්තිම භවයෙහි
සුඤ්ඤිකා නම් පරිව්‍රාජිකාව නිසා මා විසින් නින්දා වචන ලබන ලදි.

3347. සබ්බාහිභූ නම් බුදුරජුන්ගේ නන්ද නම් ශ්‍රාවකයෙක් විය.
උන්වහන්සේට නින්දා කොට මා විසින් බොහෝ කාලයක් නිරයෙහි
සැරිසරන ලදි.

3348. හවුරුදු දසදහසක් පමණ වූ දීඝිකාලයක් නිරයෙහි සැරිසැරිමි.
මිනිසත්ඛව ලත් මම බොහෝ නින්දා ලැබීමි.

3349. ඒ කම්මයාගේ ශේෂ වූ විපාකයෙන් විඤ්චමානවිකා තොමෝ
ජනසමූහයා ඉදිරියෙහි මට අභූතයෙන් වොදනා කළාය.

3350. මම බොහෝ දෙනා විසින් සත්කාර කරණ ලද්දාවූ පුදන ලද්දා
වූ බහුශූරා බමුණෙක් වීමි. මහවනයේ පන්සියක් මානවකයනට
මන්ත්‍ර හදාරවමි.

3351. මහත් සෘද්ධි ඇති පඤ්චාභිඤ්ජාලාභිවූ භීම සෘෂිතෙම එහි
පැමිණියේය. මම එසේ පැමිණියහු දැක නින්දා නො කටයුතු වූ ඔහුට
නින්දා කෙළෙමි.

3352. ඉක්බිති මම ශිෂ්‍යයන්හට “මේ සෘෂිතෙම කාමභොගියෙකැ” යි
කීමි. මාණවකයෝද මා කී වචනයට සතුටු වූවාහු ය.

3353. ඉක්බිති මාණවකයෝ හැමදෙන ගෙයක් පාසා පිඩු සිහමින්
“මේ සෘෂිතෙම කාමභොගියෙකැ” යි මහජනයාට කීහු.

3354. ඒ කම්මිපාකයෙන් මේ හැම පන්සියක් භික්ෂුහු සුන්දරිකා
පිරිවැජ්ජිය නිමිති කොට නින්දා ලැබූහ.

3355. පෙර මම (එක පියකුට දාව දෙමවුකුසින් උපන්) ද්වේමානික
සොභොයුරු ධනය හෙතුකොට ගෙන නැසීමි. ගිරිඳුභියක හෙළීමි.
ගලකින්ද තැළීමි.

3356. ඒ කම්මිපාකය හේතු කොට ගෙන දෙව්දත් තෙමේ මට ගලක්
පෙරළිය. ඉන් නැගුනු ගල් පතුරක් මාගේ පයෙහි මහැඟිල්ල තැළිය.

3357. පෙර මම කුල දරුවෙක්ව මහමගෙහි ක්‍රීඩා කරමින් මග වඩිනා
පසේබුදු නමක් දැක ගල්කැබැල්ලක් උන්වහන්සේ දෙසට ලීමි.

3358. ඒ කම්විපාකයෙන් මේ අන්තිම භවයෙහි දෙව්දත් තෙමේ මා මැරීම පිණිස දුනුවායන් යෙදවීය.

3359. මම පෙර ඇතරුවෙක් වීමි. පිඬු පිණිස හැසිරෙන පසේබුදුනමක් දැක ඇතා ලවා උන්වහන්සේ ගටා ලැවීමි.

3360. ඒ කම්විපාකයෙන් ගිරිබ්බජ (රජගෘහ නුවර) නම් උතුම් නගරයෙහිදී මත් වී භ්‍රාන්ත වූ දරුණු නාලාගිරි ඇතා මා වෙත එළැඹීමේ ය.

3361. මම පෙර රජෙක් වීමි. සැතකින් (ආයුධ) ගසා පුරුෂයකු මැරීමි. ඒ කම්විපාකයෙන් බොහෝ කලක් නිරයෙහි පැසුනෙමි.

3362. ඒ කම්යාගේ ශෛෂ වූ විපාකයෙන් මෙකල මාගේ පාදයෙහි සිවිය ඇතුළත ලේ තැල්ම නිසා ප්‍රදුෂ්‍ය විය. කම්ය නැති නොවේ.

3363. මම කෙවුල් (ධීවර) ගමක කෙවුල් දරුවෙක් වීමි. නසන ලද මසුන් දැක සොම්නස ඉපදවීමි.

3364. ඒ කම්විපාකයෙන් මාගේ හිසෙහි දුක් වේදනාවක් (හිසේරදය) ඇති විය. යම් කලෙකිනි විඩුඩහ තෙමේ යුද කෙළේද, එකල්හි සියලු ශාක්‍යයෝද නැසුනාහුය.

3365. පුස්ස බුදුරජානන් වහන්සේගේ සසුනෙහි ශ්‍රාවකයන්හට යව කවු බුදිවු, හැල් නොබුදිවුයි නින්දා කෙළෙමි.

3366. බමුණකු විසින් ආරාධනය කරණ ලද්දෙමි වෙරඤ්ජාවෙහි විසීමි. එකල ඒ කම්විපාකයෙන් තෙමසක් යව අනුභව කරණ ලදි.

3367. පෙර මල්ලයුද්ධයක් (සටන් තරඟ) පවත්නා කල්හි මල්ලපුත්‍රයකු පෙළීමි. ඒ කම්විපාකයෙන් මාගේ පිටෙහි දුක්ඛවේදනාවක් විය.

3368. මම පෙර වෛද්‍යවරයෙක් වීමි. ධන ලෝභයෙන් එක් සිටුපුතකු විරෙක කරවීමි. ඒ කම්යෙන් මට ලොහිතපක්ඛන්දිකා (ලේ අතීසාර) රෝගය වැළඳුනේවේ.

3369. පෙර ජොතිපාල තරුණයා වූ මම එකල්හි කාශ්‍යප බුදුරජානන් වහන්සේට “මුණ්ඩයාට හිස මුඩු කළහුට සම්බෝධි ඥානයක් කොයිත්ද? සම්බෝධි ඥානය (සර්වඥතා ඥානය) පරම දුලිභය”යි කීමි.

3370. ඒ කම්විපාකයෙන් උරුවෙලායෙහි සාවුරුද්දක් බොහෝ දුෂ්කරක්‍රියා කෙළෙමි. ඉන් පසු සමායක්සම්බොධියට පැමිණියෙමි.

3371. පූච්ඡකම්යෙන් වළක්වන ලද්දේ වැරදි මාර්ගයෙන් බුදුබව සොයන්නෙමි මම ඒ නොමගින් උතුම් සමායක් සම්බොධියට නොපැමිණියෙමි.

3372. පින්පව ගෙවාලෑයෙමි, කෙලෙස් තැවුල් බැහැර කෙළෙමි, ශෝක රහිත වූයෙමි, උපායාස රහිත වූයෙමි, ආසුව රහිත වූයෙමි පරිනිව්‍යාණයට පත්වන්නෙමි.

3373. සියලු අභිඥා බලයනට පත් උත්තරීතර සච්ඡයන් වහන්සේ අනවතජ්න මහවිල් ඉවුරේදී භික්ෂුසංඝයා හමුයෙහි මෙසේ වදාළ සේක....

■3.6. කුටිකාරශික්ෂාපදය (කොටසක් පමණක් මෙහි දැක්වේ)

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඨසාදිසේසකාණ්ඩය

9. මහණෙනි, පෙර එක්තරා මහණෙක් හිමාලය ප්‍රදේශයේ එක්තරා වනලැහැබෙක වෙසෙයි. මහණෙනි, ඒ වනලැහැබට නොදුරෙහි ගැඹුරු මහවිලෙක් ඇත. මහණෙනි, එකලැ පක්ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි

දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගිනු පිණිස ඒ වනලැහැබට පැමිණෙයි. මහණෙනි, ඉක්බිති ඒ මහණ තෙම ඒ පක්ෂි සමූහයාගේ හඬින් පෙළුනේ මා වෙත එළැඹියේය. එළැඹ මා වැද එකත්පස්ව හුන්නේය. මහණෙනි, එකත්පස්ව හුන් ඒ මහණහට “කිම, මහණ, ඉවැසිය හැකිද? කිම? යැපිය හැකිද? කිම? නිදුකින් අදන්මහ ආහිද? මහණ තෝ කොහි සිට එයි දැ” යි කීම්. එවිට ඒ මහණ මෙය කිය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඉවැසිය හැකිය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යැපිය හැකිය. ස්වාමීනි, වහන්ස, මම් නිදුකින් අදන්මහ ආයෙමිද වෙමි. වහන්ස, හිමාලය ප්‍රදේශයේ මහ වනලැහැබෙක් වෙයි. එය නොදුරෙහි ගැඹුරු මහවිලෙක් වෙයි. වැලිදු වහන්ස, මහත් පක්ෂිසමූහයෙක් ඒ විලෙහි දහවල් ගොදුරු කා සවස ලගින්නට ඒ වනලැහැබට පැමිණෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම් එහි සිට එමි. ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ හඬින් පෙළුනෙමි වෙමි.” “මහණ, තෝ ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම කැමැත්තෙහි දැ?” යි මම් ඇසිමි. “එසේය, වහන්ස, මම් ඒ පක්ෂිසමූහයාගේ නොපැමිණීම රිසියෙමි” යි ඒ මහණ කිය. එවිට “මහණ, එසේ වී නම්, තෝ එහි ගොස් ඒ වනලැහැබට වැද, ‘යම් පමණ පක්ෂිහු මේ වනලැහැබෙහි විසීමට පැමිණියාහු ද, ඒ පින්වත් පක්ෂිහු මගේ වචනය අසත්වා. පියාපතින් මට වැඩ ඇත. පින්වත්හු මට එකි එකි පියාපත දෙත්වා” යි පෙරයමිහි තෙවරක් හඬ ගා කියව. ෫ මැදි යම්හිද, පැසුළු යම්හිද එසේ ම තෙවර තෙවර හඬ ගා කියව” යි කීම්....

■3 - 1 පබ්බජ්ජා සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 3. මහා වර්ගය

407. ඒ පසැස් ඇති සම්බුදුරජානන් වහන්සේ ගෘහවාසයෙහි ආදිනව සහ ප්‍රච්ඡායෙහි අනුසස් විමසන සේක් යම්පරිදි පැවිද්දක් කැමතිවූ සේක් නම් යම් පරිද්දෙකින් පැවිදිවූසේක් නම් ඒ ප්‍රච්ඡාය කීර්තනය කරන්නෙමි.

408. ‘මේ ගෘහවාසය කුශල ක්‍රියාවට සම්බාධයැ. රාගාදි ක්ලෙශයනට උත්පත්ති දේශයෙකැ’ යිද ප්‍රවුජ්ජාච අභ්‍යාවකාශය’ යිද මෙසෙයින් දැන පැවිද වූහ.

409. පැවිද්ද ගෙන කයින් ත්‍රිවිධ දුෂ්චරිත දුරැලූහ. චතුර්විධ වාග්දුශ්චරිතය හැරැපියා ආජීවපාරිශුද්ධිය පැවැත් වූහ.

410. බුදුහු මගධයන්ගේ ගිරිවුජ නම්වූ රාජගෘහ නගරයට වැඩියහ. ආකීර්ණවූ උත්තම මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත වූසේක් පිඬුවා සඳහා සැරිසැරූහ.

411. බිම්බිසාර රජ පහයෙහි සිටියේ උන්වහන්සේ දිටි. මහපුරිස් ලකුණින් සමන්වාගත ඔවුන් දැක මේ අරුත් බිණිය.

412. හවත්ති, මෙ පුභුල් බලවූ හේ දැකුම් කලු අහ පසහ ඇති හෙයින් අහිරුප වූයේ ආරොහපරිණාහ සම්පන්න වූයේ පිචතුරු සිව්පැහැ ඇතියේයැ. වරණයෙහුදු යුතු වූයේ යුගමාත්‍රයක්මැ බලනු වෙයි.

413. යටැ හෙලු ඇස් ඇතියේ ස්මෘතිමත් මෙනෙම නිවකුලෙන් නික්මැ පැවිද්දකු බඳු නොවේ. රාජදුතයෝ වෙළෙච්චැ යෙත්වා, මහණ කොහියේද?

414. අණවනලද ඒ රාජදුතයෝ ‘මහණ කොහියේද? කොහි උහුගේ වාසය වන්නේදැ’ යි පිටුපසින් ලුහුබැඳියහ.

415. පියු දොර ඇතියේ ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් මොනොවට සංවාත වූයේ ගෙපිළිවෙළ නොකඩ කොටැ සැරිසරමින් මනා නුවණැතියේ එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ ඒ මුනි වහා පාත්‍රය පිරැවියැ.

416. ඒ මුනි පිණ්ඩවාරය කොට නුවරින් නික්මැ ‘මෙහි වාසය වන්නේ’ යි පාණ්ඩව පර්වතය කරා ගියේයැ.

417. එක්බිති වාසොපගත වුවහු දැකූ රාජදුතයෝ රජු වෙතැ පැමිණියහ. එක්දුතයෙක් පැමිණ රජුට දැන්වීය.

418. මහරජාණෙනි, තෙල මහණ පාණ්ඩව පර්වතයාගේ පැදුන්දික්හි ගිරිගුහායෙහි ව්‍යාසුයෙකු හා වෘෂභරාජයෙකු හා සිංහරාජයෙකු හා බදුව හින.

419. රාජදුතයන් ගේ බස් අසා රජතෙමේ හදුයානයෙන් අනලස් සැහැවී ඇතියේ පාණ්ඩව පර්වතය කරා නික්මූ ගියේය.

420. ඒ රජතෙමේ යානභූමිය තාක් ගොස් යානයෙන් බැසූ පියගමන් ඇතියේ එළැඹූ ඒ තවුසන් වෙතැ එළැඹූ හින.

421. එක්බිති රජ ඔහු හා සතුටු විය. හේ සිහි කළමනා කථාකොට නිමවා මේ පවත් කීය.

422. නවයොවුනෙහි උපතින් තුරුණුයෙහි පළමු උපතින් ලදරුයෙහි වර්ණයෙන් හා ආරොහසම්පත්තියෙන් සපන්හි ක්ෂත්‍රිය ජාතිඇතියකු බන්දෙහි.

423. කැමති තාක් හෝග දෙමි. බලකාය හොබවමින් ඇත්සෙනහින් පිරිවරණලදුයේ හෝග සුබ වලඳව. මාවිසින් විවාරණ ලදුයෙහි ජාතිය ද කියව”යි.

424. මහරජ, ඉදිරි හිමවත් පෙදෙසේ ධනයෙන් හා වියඪියෙන් සපන්වූ කෝසල ජනපදයෙහි ආදිකාලයෙහි සිටූ අන්වයාගත මහරජහුගේ ජනපදයෙක් වෙයි.

425. ඔහු ගෝත්‍ර විසින් ආදිත්‍ය (සූර්‍ය) නම්ද වංශයෙන් ශාක්‍ය නම්ද වෙති. මහරජ, මම ඒ කුලෙන් පැවිදි වූයෙමි කාමයන් පතනුයෙමි නොවෙමි.

426. වස්තුකාම (ධන ආදී) ක්ලෙශකාමයන්හි (ආදරය ආදී) ආදීනව දැකූ පැවිද්ද ක්ෂේම විසින් දැකූ ප්‍රධන් වීර්යය සඳහා යන්නෙමි. මේ ප්‍රධන් (විමුක්තිය පිණිස) වීර්යයෙහි මාගේ සිත රැඳුනේයි....

■41. භාගිනෙය්‍ය උපාලි ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 1 > 5. උපාලි වර්ගය

1121. උතුම්බු හිමවත් පව්වෙහි, පර්වතයන්හි හටගන්නා (මලයජ) සඳුන් (ආදී) යම් ගන්ධයෝ වෙත් නම්, ඒ සියලු සුගන්ධයෝ ඔබ වහන්සේගේ සිල (සුගන්ධ) යෙහි කලාවකටද නොයෙදෙත්. (සම නොවෙත්)....

■3. අම්බට්ඨ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 3. අම්බට්ඨ සූත්‍රය

“අම්බට්ඨය, තට පෙර වූවක් කියමි, අතීතයෙහි ඔක්කාක රජ තෙමේ තමහට ප්‍රියවූ මනාපවූ යම් මෙහෙසියක්වූ නම්, ඇයගේ පුතුට රජය පිරිනමනු කැමැත්තේ උක්කාමුඛ කරකණ්ඩ හත්ථනික නිපුර යන දෙටු කුමරුන් රටින් පිටත් කෙළේය. රටින් පිටත් කරනු ලැබූ ඔහු - හිමවත් පෙදෙසැ පොකුණක් අද්දර මහ ශාක ගස් ඇති වනයෙක් විය. - එහි වාසය කළහ. ඔහු ජාතිසම්භේදයට (අන්‍යාකුල හා මිශ්‍රවැ කිලිටි වීමට) බියෙන් සිය බිහිනියන් හා එක්වැ වුසූහ....

■7. මහාසමය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 7. මහාසමය සූත්‍රය

හිමවත් වැසි, නන්වැදෑරුම් පැහැ සපු ඇති, ඉඳුමත්, බබළන පැහැපත්,
යශස් ඇති සදහසෙක් දෙවියෝ සතුටු වන්නාහු ඒ රහත් මහණ
දක්නට වනය කරා එළැඹියාහ....

■533. මහාකප්පින ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5745. යලි එයින් සැව මිනිසන් බවට පැමිණියෙමු. හිමවත් පව
පසෙකැවූ කුක්කුට පුරයෙහි උපන්නමෝ වූමු....

■86. දුතියරංසිසඤ්ඤක ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 1 > 9. තිමිර වර්ගය

1531. වැහැරි සිවුරු දරන්නාවූ මම හිමවත් පව්වෙහි සක්මනට
නැගුනේ නැගෙනහිර දිගට මුහුණලා හුන්නෙමි....

■3. සුධාමොජන ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාලි 2 > 21.
අසීති නිපාතය

4048. දෙව සාරථිය, යම් තාපසයෙක් දකුණු දිග ගං ඉවුරෙහි හිමවත්
පාර්ශ්වයෙහි වාසය කෙරේ ද, ඒ කොසිය තාපස තෙම දුර්ලභ ආහාර
පාන ඇත්තේ ය. ඔහුට සුධාමොජනය පමුණුව යි කීයේ ය....

■64. පරප්පසාදක ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 1 > 7. සකච්ඡන්තනිය වර්ගය

1369. ප්‍රමාණ කළ නොහැකි හිමවත්පච්ච යම්සේද, තරණය කළ
නොහැකි සාගරය යම් සේ ද, බුදුරජානන් වහන්සේගේ ධ්‍යානයද
එසේමය. (උන්වහන්සේ) දැක කවරෙක් (නම්) නොපහදීද?

■2.10. උත්තරමාතෘ ප්‍රේත වස්තුයි.

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 2. උඛ්ඛරි
වර්ගය

337. සිහිල් දිය ඇති මේ ගහ හිමවත් පච්චෙන් ගලා බසී. මේ ගහින්
දිය ගෙන පානය කරව, කුමක් හෙයින් මා ගෙන් පැන් යදිහිද?

■16.1.2. උදාසී ස්ථවීරගාමා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාමා පාළි > 15.
සොළස නිපාතය

692. ඒ බුද්ධනාග තෙමේ ඒකාන්තයෙන් අත්‍යපර්වනයන් ඉක්ම සිටි
හිමවත් පර්වනය මෙන් අත්‍යන්තයෙන් බැබළී, 'නාග' නාමය ඇති
සියල්ලන් අතුරෙහි නිරුත්තරවූ සත්‍යනාමය ඇත්තේයි....

■487. පුලිනුප්පාදක ස්ථවීරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු
අපදාන 2 > 49. පංසුකුල වර්ගය

5140. හිමවත් පච්චෙහි දේවළ නම් තවුසෙක් විය. එහි මාගේ
සක්මන අමනුෂ්‍යයන් විසින් මවන ලද....

■3.3.9 බාලපණ්ඩිත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 3. සුඤ්ඤත වර්ගය

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මීට පමණ වූ පුරුතු පහණක් ගෙන හික්මුන් ඇමැතු සේක. මහණෙනි, ඒ කිමැයි සිතවූ ද? මා විසින් ගන්තාලද අතුල් පමණ වූ යම් පුරුතු පහණක් ඇද්ද, යම් හිමවත් පර්වතරාජයෙකුත් ඇද්ද, මෙයින් කවරෙක් අතිශයින් මහත් වේදැ? යි....

■2.3.10. නානාතිර්ථයසාවක සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 2. දේවපුත්ත සංයුත්තය > 3. නානාතිර්ථය වර්ගය

111. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම් වූ වේළුවනාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

එකල්හි නොයෙක් නොයෙක් තීර්ථකයන් ගේ ශ්‍රාවකවූ මනා ඡවිවර්ණ ඇති අසමද සහලිද නිඬිකද ආකොටකද වෙටම්බරිද මානවගාමීයද යන බොහෝ දෙවිපුත්හු රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු වේළුවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි අසම දෙවිපුත් තෙමේ පුරණකාශ්‍යප ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කීය:

කසුප් ශාස්තෘ තෙමේ සිද්ධිමෙහිද මැරීමෙහිද පෙළීමෙහිද
ධනහානියෙහිද තමහට පවක් හෝ පිණක් හෝ නොදකියි. හේ
තෙමේ ඒකාන්තයෙන් විශ්වාසය කිය. එහෙයින් බුහුමනට සුදුසුය.

ඉක්බිති සහලී දෙවිපුත් තෙමේ මක්කලී ගෝසාල ඇරබ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය:

කය පෙළන තපසින් හා පවට පිළිකුල් කිරීමෙන් යුක්තවූ හෙතෙමේ
ජනයා සමග කලහ වචන හැර මුසාවාදයෙන් තොර වූයේ සැබෑ
තෙපුල් කියන සුලු වූයේ එබඳු ගුණ ඇත්තේ ඒකාන්තයෙන් පවක්
නොම කෙරෙයි.

ඉක්බිති නිඛික දෙවිපුත් තෙමේ නිගණ්ඨනාටපුත්‍ර ඇරබ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය:

පවට පිළිකුල් කරණ නුවණැති සසර භය දක්නා වාතුයාමසංවරයෙන්
යුත් නිගණ්ඨනාටපුත්‍ර තෙමේ දක්නා ලද්දේද, අසන ලද්දේ කියන්නේ
ඒකාන්තයෙන් පව කරන්නෙක් නොමවන්නේ ය.

ඉක්බිති ආකොටක දෙවිපුත් තෙමේ නොයෙක් තීර්ථකයන් ඇරබ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාව කිය:

පකුධකාන්‍යායන තෙමේද නිගණ්ඨනාටපුත්‍ර තෙමේද යම් මේ
මක්බලිගොසාල පූරණකාස්සප දෙදෙනාද යන ගණයාට ශාස්තෘ වූ
මහණ කමෙහි කෙළ පැමිණි ඔහු ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂයන් ගෙන්
දුර නොවෙත්.

ඉක්බිති වෙට්ඨබරී දෙවිපුත් තෙමේ ආකොටක දෙවිපුත්හට
ගාථායෙන් පෙරළා කිය.

කොන්ථුක නම්වූ ලාමක කළු සිවල් තෙමේ එක්ව හැසිරීමෙන් කිසි
කලෙකත් සිංහයෙකු හා සමාන නොවේ. එහෙයින් නග්නවූ බොරු
කියන සුලුවූ සැක කටයුතු හැසුරුම් ඇති ගණශාස්තෘ (මිත්‍යා දර්ශන

ඇති පිරිස් සහිත ශාස්තෘන්) තෙමේ බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන්ට සම නොවේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ වෙට්ඨිබරි දෙවිපුත්තට ආවිෂ්ටව (මෙහිදී සෘජු ආවේෂයයි, ශරීරයේ අවේෂයයි. මවන ලද රූප දැක්වීමෙන් සිතට බලපෑම් කිරීමේ වක්‍ර ආවේශය නොවේ) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව කිය:

තපසෙහිද පවට පිළිකුල් කිරීමෙහිද විවේක බව රකින රූපයෙහි පිහිටි (එහෙත් රූපයට තණ්හා කරන) යම් කෙනෙක් දෙව්ලොව පතන්ද, ඒ මනුෂ්‍යයෝ ඒකාන්තයෙන් පරලොව පිණිස මැනවින් අනුශාසනා කෙරෙත්.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යයි දැන පවිටු මාරයාට ගාථායෙන් පෙරළා වදාළ සේක:

මෙලොව හෝ පරලොව හෝ අභසෙහි හෝ පැහැපත් වර්ණ ඇති යම් කිසි රූපයෝ වෙද්ද, මාරය, ඒ සියල්ලෝ තා විසින් ප්‍රශංසා කරන ලදහ. මසුන් නැසීම පිණිසලූ ඇමක් මෙනි.

ඉක්බිති මානවගාමීය දෙවිපුත් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇරඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාවන් කිය.

රජගහනුවර පර්වතයන්ට වෛපුලාපර්වතය ශ්‍රේෂ්ඨයැයි කියනු ලැබේ. හිමාලයේ පර්වතයන්ට කෙලාසය කූටය ශ්‍රේෂ්ඨය. අභසෙහි යන්තවුන්ට සූර්යායා ශ්‍රේෂ්ඨය. ජලාශයන්ට මුහුද ශ්‍රේෂ්ඨය. නැකත් තරුවලට සඳ ශ්‍රේෂ්ඨය. දෙවියන් සහිත ලෝකයාහට බුදුරජාණන් වහන්සේ ශ්‍රේෂ්ඨය යැයි කියනු ලැබේ....

■2.3.5. ජන්තු සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 2. දේවපුත්ත සංයුත්තය > 3. නානාතිර්ථය වර්ගය

106. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක කොසොල් දනව්වෙහි හිමාලය ප්‍රදේශයේ වනකිළියෙක උඩහුටු නගා ගත් මාන නළ ඇති, වපලවූ රළු වවන ඇති, දොඩමලුටු මුළාවූ සිහි ඇති, මනා නුවණ නැති, සමාධි රහිත සිත් ඇති, නොසන්සුන් සිත් ඇති, පියවි ඉඳුරන් ඇති බොහෝ භික්ෂූහු වෙසෙත්....

■1.14.9 - 12 නාග සූත්‍ර

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 1. මග්ග සංයුක්තය > 14. බලකරණිය වර්ගය

187–190. මහණෙනි යම්සේ හිමවත් පර්වතරාජයා නිසා නාගයෝ කය වඩද්ද, බල ගනිද්ද, ඔහු එහි කය වඩා බල ගෙන කුඩා හෙබ්වලට බසිත්. කුඩා හෙබ්වලට බැස මහහෙබ්වලට බසිත්. මහහෙබ්වලට බැස කුඩාගඬගාවලට බසිත්. කුඩාගඬගාවලට බැස මහාගඬගාවලට බසිත්. මහාගඬගාවලට බැස මහමුහුදුසයුරට බසිත්. ඔහු එහි කයින් මහත්වයට විපුලත්වයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, එසෙයින් ම මහණ තෙමේ ශීලය නිසා ශීලයෙහි පිහිටා අරිඅට්ඨමහ වඩන්නේ, අරිඅට්ඨමග බහුල කරන්නේ දහම්හි ලා මහත්වයට විපුලත්වයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ශීලය නිසා ශීලයෙහි පිහිටා අරිඅට්ඨමහ වඩන්නේ අරිඅට්ඨමග බහුල කරන්නේ දහම්හි ලා මහත්වයට විපුලත්වයට පැමිණේ ද යත්: මහණෙනි, මෙසස්නෙහි මහණ විවෙකය ඇසුරු කළ විරාගය ඇසුරු කළ නිරොධය ඇසුරු කළ නිවනට නැමුණු සම්මාදිට්ඨිය වඩයි ... සම්මාසමාධිය වඩයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ශීලය නිසා ශීලයෙහි පිහිටා අරිඅට්ඨමහ වඩන්නේ අරිඅට්ඨමග බහුල කරන්නේ දහම්හි ලා මහත්වයට විපුලත්වයට පැමිණේ යයි...

■9.1.3. මහානාග සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 9.
හික්ඛු සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

ඇවැත්නි, යම් සේ කුඩා ගල් කැටක් හිමවත් පවුරපුගේ (මහත් බව සඳහා) ලක් තැබීම (උපමා කිරීම) පිණිස පමණක්ම වේද, එසෙයින්ම අපිදු ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුන්ගේ සෘද්ධිමහත්තත්වය සඳහා ලක් තැබීම පිණිස පමණක්ම වෙමු. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මහත් සෘද්ධි ඇත්තාහ. මහත් අනුභාව ඇත්තාහ. කැමැත්තෝ නම් ආයුෂකල්පයම සිටිනාහුය....

■2.1.1. හිමවත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 2.
බොජ්ඣංග සංයුක්තය > 1. පබ්බත වර්ගය

මහණෙනි, හිමවත් පවුරප නිසා නාගයෝ කය වඩත්, බල ගන්වත්. ඔහු එහි කය වඩා, බල ගන්වා කුඩා හෙබ්වලට බසිති. කුඩා හෙබ්වලට බැස මහ හෙබ්වලට බසිති. මහ හෙබ්වලට බැස කුඩා ගඩගාවලට බසිති. කුඩා ගඩගාවලට බැස මහා ගඩගාවලට බසිති. මහා ගඩගාවලට බැස මහමුහුදට සයුරට බසිති. ඔහු එහි කයින් මහත්කයට විපුලකයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, එසෙයින්ම මහණ තෙමේ ශීලය නිසා ශීලයෙහි පිහිටා සප්තබොධ්‍යාච්ඡයන් වඩන්නේ සප්තබොධ්‍යාච්ඡයන් බහුල කරන්නේ දහම්හි මහත්කයට විපුලත්වයට පැමිණේ....

■6.1.3.4. හිමවත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණ නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 3.
අනුත්තරිය වර්ගය

24. මහණෙනි, කරුණු සයෙකින් සමන්වාගත මහණ හිමවත් පච්ඡරාජයා බිඳලන්නේය. ලාමක අවිද්‍යා පිළිබඳ කවර කථායෙක....

■6.1.5.1. නාග සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 5.
ධම්මික වර්ගය

21. අන්‍යා පච්ඡයන් ඉක්මවා දිලෙන හිමවත් පච්ඡය සෙයින්
බුද්ධනාග තෙම හැම නාගයන් මැඩැගෙණ වොරදනා රුවි
(බැබැළුම්) ඇතියේය. හැම නාගනාම ඇතියන් අතුරෙහි (පව් නො
කරන හෙයින්) සත්‍යවූ නාග නාම ඇති බුදුතෙම අනුත්තර වෙයි....

■3.1.7. මක්කට සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 3.
සතිපට්ඨාන සංයුක්තය > 1. අම්බපාලි වර්ගය

1185. මහණෙනි, යම් තැනෙක වදුරන්ගේත් හැසිරීමෙක් නොවේද,
මිනිසුන්ගේත් හැසිරීමෙක් නොවේද, හිමවත් පවුරපුගේ එබඳු යා
නොහැකි විසම පෙදෙස් ඇත. මහණෙනි, යම්තැනෙක වදුරන්ගේ
හැසිරීමෙක් වේද, (එහෙත්) මිනිසුන්ගේ හැසිරීමෙක් නොවේද,
හිමවත් පවුරපුගේ එබඳු යා නොහැකි විසම පෙදෙස්ද ඇත. මහණෙනි,
යම් පෙදෙසක වදුරන්ගේ හැසිරීමත් වේද, මිනිසුන්ගේ හැසිරීමත්
වේද, හිමවත් පවුරපුගේ එබඳු සිත්කලු සම්බිම් පෙදෙස්ද ඇත.
මහණෙනි, එහි වැද්දෝ වදුරුමංහි වදුරන් නසන පිණිස වදුරුලහවු
ගල්වා තබත්. මහණෙනි, එහි යම් ඒ වදුරුකෙනෙක් බාලගති
නැත්තාහු ද ලොල්ගති නැත්තාහුද ඔහු ඒ ලහවු දැක දුරින් දුරු
කෙරෙත්. යම් ඒ වදුරෙක් බාලගති ඇත්තේ ලොල්ගති ඇත්තේවේ
නම් හේ ඒ ලහවු කරා එළඹ අතින් ගනී. හේ එහි බැඳේ. අත
මුදන්නෙමිසි දෙවැනි අතින් ගනී. හේ එහි බැඳේ. දැත මුදන්නෙමිසි
පයින් ගනී. හේ එහි බැඳේ. දැතත් පයත් මුදන්නෙමිසි දෙවැනි පයින්
ගනී. හේ එහි බැඳේ. දැතත් දෙපයත් මුදන්නෙමිසි යි තුඩින් ගනී. හේ
එහි බැඳේ. මහණෙනි, මෙසේ ඒ වදුරා පස්තැනෙකින් එල්ලන ලද්දේ

අත්‍යයට පැමිණියේ ව්‍යසනයට පැමිණියේ වැද්දා විසින් යම් කැමති පරිද්දක් කළ හැකි වූයේ තතනමින් හොව්. මහණෙනි, වැද්දා ඒ වදුරා එහි දීම විද උදුරා අත් නොහැර යම් කැමති දිගකටයේ. මහණෙනි, යමෙක් අගෝවර වූ මෙරමා (අනුත්) සතු විෂයෙහි හැසිරේ නම් ඒ මෙසේම වෙයි....

■16. සාරිපුත්ත සූත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දෙස පාළි > සාරිපුත්තසූත්‍රනිර්දේශය

2. සත්පුරුෂයෝ දුර සිටියාහු නමුදු හිමවත් පථිතය සෙයින් ප්‍රකාශ වෙති. මේ ලොවැ අසප්පනයෝ රැ විදිනලද රිකල සෙයින් නොපැනෙන්නාහුයි....

■21. ප්‍රකීර්ණක වර්ගය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ධම්මපදපාළි > 21. ප්‍රකීර්ණක වර්ගය

(304) 15. (උත්සන්න කුසල් මුල් ඇති, භාවිත භාවනා ඇති) සාධුහු දුර සිටියාහුද, හිමවත්පථව මෙන් බුදුනුවණට ප්‍රකට වෙති. මෙහි (මේ ලොවම ගරු කොට සිතන, වැරදි දර්ශන ඇති) අඥාන පුද්ගලයෝ රැ විදුනා ලද රියක් මෙන් නොපැනෙත්....

■3.1.5.9. චූල වර්ග සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > 5. චූල වර්ගය

49. මහණෙනි, හිමවත් පථිතරාජයා නිසා මහා වෘක්‍ෂයෝ තුන් වැඩුමෙකින් වැඩෙත්. කවර තුණෙකින් යත්: ශාඛායෙන් හා පත්‍ර

සඩ්ධාත කොළපතරින් වැඩෙත්, පොතුපතරින් වැඩෙත්, එලයෙන් හා හරින් හා වැඩෙත්, මහණෙනි, හිමවත් පච්චරාජයා නිසා මහාවාක්‍ෂයෝ මේ තුන් වැඩුමෙන් වැඩෙත්....

■5.1.4.10. මහාසාල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > 4. සුමනා වර්ගය

40. මහණෙනි, හිමවත් පච්චරාජයා නිසා මහරුක්හු වෘද්ධි පසෙකින් වැඩෙත්. කවර පසෙකින්ද යත්:

■4. කුණාල ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 21. අසීති නිපාතය

හවත්නි, ඒ හිමවත් පච්චරාජයාගේම පූර්ව දිශාභාගයෙහි ඉතා මටසිලිටි ඉතා සුන්දර පර්වතයන් ප්‍රභව කොට ඇති කුණාල වීලට ගලා බස්නා වූ නිල්වත් නදීහු ඇත්තාහ. එහි නිලුපුල්ය කුමුදුය පියුම්ය හෙළපියුම්ය පිරිපුන් සියපත් පියුම්ය සෙව්වන්දිය මන්දාරවය යන මෙකී අභිනව ජාත පුෂ්ප සුගන්ධයෙන් මනහරවූ පවිත්‍ර ප්‍රදේශ ඇති, කරවුය මීදෙල්ලය වැටකේය හොමුවහුය හෝපලුය දොඹය මුහුළුය ඇසළය හෙළපියාය පියාය සල්ය සලලය සපුය අසෝකය නාරුක්ය රිටිගස්ය භුජපත්‍ර (අළුගස්) ය ලොන්ය සදුන්ය යන වෘක්ෂසමූහයෙක් ගැවැසිගත් වනය ඇති, කළුඅඟිල්ය පද්මකය ප්‍රියභිගුය (පුවහු) දෙවිදුරුය කෙසෙල්ය යන මෙයින් ගහනවූ, කුඹුක්ය කෙළිඳය රුක්අභුතය කච්චිකාරය රුක්කිණ්භිරිය වැල්කිණ්භිරිය කණුවෙර (කරවීර) ය කුරුණ්ඩකය කොබෝලීලය කැලය යුථිකා (සීනිද්ද) ය යොහොමුය නොකිලිටි නිදොස්වූ හණ්ඩි නම් පුෂ්පය අතිශයින් රුසිරු වූ හගිනිමාලා නම් පුෂ්පය යනාදි මල් දරන්නාවූ, දෑසමන්ය මධුගන්ධිකය දුනුපළොල්ය තලිස්ය තුවරලාය සුවදහොටය

කොට්ඨකය යන මෙයින් යුත් දෙණිවලින් ගැවැසීගත්,
 යොහොඹුවැලින් හා මනාව පිපුණු (මල් ඇති) සෙසු නොයෙක්
 වැලින්ද සැරසුණු පෙදෙස් ඇති, හංස මහවවුල් විල්ලිහිණි දියකිරල
 යන පක්ෂීන් විසින් පවත්වනලද මිහිරි නාද ඇති, විද්‍යාධර සිද්ධ
 ශ්‍රමණ තවුස් සමූහයන් වාසය කළාවූ, උතුම් දෙව් යකු රකුස් අසුර
 ගදඹ කිඳුරු මහොරගයන් හැසිරෙන පෙදෙස් ඇති, මෙබඳු මනරම්
 වනලැහැබෙකිහි හවත්නි, අතිශයින් මිහිරි නාද ඇති, මනොඤ්චු මද
 රත් පැහැ යුතු ඇස් ඇති, පූර්ණමුඛ නම් වූ ඵ්‍රස්ස කොකිල (පරපුටු
 කොවුලෙක්) යෙක් වෙසෙයි....

■6. භූරිදත්ත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා
 නිපාතය > 6. භූරිදත්ත ජාතකය

5216. සොහොවුරු සුභග, යම් සෘද්ධි ඇති යසස් ඇති මහබලෙක් මෙ
 ලොවද පරලොවද භාගිරිමී ගඬිගාවද හිමවත් පව්වද ගිජ්ඣු පර්වතයද
 යන මේ සියල්ල කෙළේද හේද ගිනිදෙවියා පිදිය....

■2. ද්විතීය භූමි

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > පෙටකොපදෙශ > 2.
 ද්විතීය භූමි

"සත් අගෙකින් සමන්වාගත මහණ හිමවත් පව් රජු පවා
 සලන්නේයැ, ලාමකවූ අවිද්‍යාව (සලන්නේයැ යනු) කියනුමැ
 කවරේද" (සත්තක නිපාතයෙහි වෙය්‍යාකරණය විස්තර කළ යුතු)
 මේ උපායයැ....

■3.3.9 බාලපණ්ඩිත සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 3.
සුඤ්ඤත වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර (Shravasti) සමීපයෙහි අනේපිඬු මහසිටුහුගේ ජේතවන අරම්භි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ හික්ෂුහු ‘ස්වාමීනි, වහන්සැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල බාලපණ්ඩිත සුත වදාළ සේක.

මහණෙනි, බාලයා පිළිබඳ බාලයා දැනගන්නා ලක්ෂණයේ බාලයා දැනගන්නා කාරණයේ බාලවර්තාපදානයේ මොහු තුන්දෙනෙක. කවර තුන්දෙනෙක යත්: මහණෙනි, මෙලොවැ බාල තෙමේ අභිජ්ඣා ආදි නපුරු සිතිවිලි සිතනසුලු වෙයි. මුසවා ආදි නපුරු බස් බණනසුලු වෙයි. පණ්ඩා ආදි නපුරුකම් කරනසුලු වෙයි. ඉදින් මහණෙනි, බාල තෙමේ නපුරු සිතිවිලි සිතනසුලු වෙයි, නපුරු බස් බණනසුලු වෙයි, නපුරු කම් කරනසුලු වෙයි යන තෙල නො වී නම් කවර අයුරෙකින් පණ්ඩිත ජනයෝ “මේ හවත් අසත්පුරුෂ බාලයෙකැ” යි ඔහු හඳුනාගනිත්ද, මහණෙනි, යම් හෙයකින් බාල තෙමේ නපුරු සිතිවිලි සිතනසුලු වේද, නපුරු බස් බණනසුලු වේ ද, නපුරු කම් කරනසුලු වේ ද, එහෙයින් පණ්ඩිත ජනයෝ ‘මේ හවත් අසත්පුරුෂ බාලයෙකැ’ යි ඔහු හඳුනාගනිති.

මහණෙනි. ඒ බාල ඉහත්මයෙහි ම තුන්වැදෑරුම් දුක්ඛොම්නසක් විදුනේය. ඉදින් මහණෙනි, බාල සභායෙක වේව’ යි හුන්නේ වේද, විථියෙක වේව’ යි හුන්නේ වේද, සතරමංසන්ධියෙක වේව’ යි හුන්නේ වේද, එහිදු ජනයා එයින් උපන් එයට නිසි කථා මන්ත්‍රණ කෙරෙයි. මහණෙනි, ඉදින් බාල පණ්ඩා කරනසුලු වේද, අයිතාදන් ගන්නාසුලු වේද, කාමයෙහි මිසභසර ඇති වේද, මුසවා බණනසුලු වේද, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොනසුලු වේ ද, මහණෙනි, එහිදී බාලයා හට මෙසේ සිත් වෙයි: “ජනයා එයින් උපන් එයට නිසි යම් කථාවක් මන්ත්‍රණ කෙරේද, ඒ දුසිරිත් දහම්හු මා කෙරෙහි ඇත, මමද ඒ

දහම්භිලා දැක්වෙමි”. මහණෙනි, බාල තෙමේ ඉහාත්මයෙහි ම මේ පළමුවන දුක්දොම්නස විදුනේ වෙයි.

තවද මහණෙනි, බාල තෙමේ රජදරුවෝ අපරාධකාරී සොරු ගෙන විවිධ කම්කටොලු කෙරෙත්ද, කසයෙනුදු තළනුවන් වේවැලිනුදු තළනුවන් අඩදඬියෙනුදු තළනුවන් අතද සිඳිනුවන් පයද සිඳිනුවන් අත් පාද සිඳිනුවන් කනුදු සිඳිනුවන් නැහැයද සිඳිනුවන් කන් නැහැයද සිඳිනුවන් බිලඬගලාලික නම් වධද කරනුවන් ශඩ්බමුණ්ඩික නම් වධද කරනුවන් රාහුමුඛ නම් වධද කරනුවන් ජොතිමාලික නම් වධද කරනුවන් හත්ථපජ්ජොතික නම් වධද කරනුවන් ඵරකවත්තික නම් වධද කරනුවන් වීරකවාසික නම් වධද කරනුවන් එණෙයාක නම් වධද කරනුවන් බලිසමංසික නම් වධද කරනුවන් කභාපණක නම් වධද කරනුවන් බාරාපතවජ්ජික නම් වධද කරනුවන් පලිසපරිවත්තික නම් වධද කරනුවන් පලාලපිට්ඨික නම් වධද කරනුවන් රත්තෙලිනුදු ඉස්නවුන් ශුන්කයන් ලවා කවනුවන් දිවස්භූල හිඳුවනවන් කඩුවෙනුදු හිස සිඳිනුවන් දක්නේ වේද, මහණෙනි, එහිදී බාලයා හට මෙසේ සිත් වෙයි: යම්බදු පාපකර්ම හේතු කොටගෙන රජදරුවෝ අපරාධකාරී සොරු ගෙන විවිධ කම්කටොලු කෙරෙත්ද, කසයෙනුදු තළත්ද, වේවැලිනුදු තළත්ද අඩදඬියෙනුදු තළත්ද, අතද සිඳිත්ද, පයද සිඳිත්ද, අත්පාත් සිඳිත්ද, කනද සිඳිත්ද, නැහැයද සිඳිත්ද, කන්නැහැයද සිඳිත්ද, බිලඬගලාලිකවධද කෙරෙත්ද, ශඩ්බමුණ්ඩිකවධද කෙරෙත්ද, රාහුමුඛවධද කෙරෙත්ද, ජොතිමාලිකවධද කෙරෙත්ද, හත්ථපජ්ජොතික වධද කෙරෙත්ද, ඵරකවත්තිකවධද කෙරෙත්ද, වීරකවාසිකවධද කෙරෙත්ද, එණෙයාකවධද කෙරෙත්ද, බලිසමංසිකවධද කෙරෙත්ද, කභාපණකවධද කෙරෙත්ද, බාරාපතවජ්ජිකවධද කෙරෙත්ද, පලිසපරිවත්තිකවධද කෙරෙත්ද, පලාලපිට්ඨිකවධද කෙරෙත්ද, රත්තෙලිනුදු ඉසිත්ද, ශුන්කයන් ලවා කවත්ද, දිවස්භූලෙහි හිඳුවත්ද, කඩුවෙනුදු හිස සිඳිත්ද, එබඳු පාපකර්මයෝ මා කෙරෙහි ඇත, මමද ඒ දහම්භි දැක්වෙමි.

රජදරුවෝ මයිත් දැනගන්නාහු නම් රජදරුවෝ මයිදු ගෙන විවිධ කම්කටොලු කරන්නාහුය. කසයෙනුදු තළන්නාහුය, වේවැලිනුදු තළන්නාහුය, අඩදඬියෙනුදු තළන්නාහුය, අතද සිඳින්නාහුය, පයද සිඳින්නාහුය, අත්පාද සිඳින්නාහුය, කනද සිඳින්නාහුය, නැහැයද

සිදින්නාහුය, කන්නැහැද සිදින්නාහුය, බ්ලඩ්ගොලික නම් වධද
 කරන්නාහුය, ශඩ්බ්ලුණ්ඩික නම් වධද කරන්නාහුය, රාහුමුබ නම්
 වධද කරන්නාහුය, ජොතිමාලික නම් වධද කරන්නාහුය,
 හත්ථපජ්ජොතික නම් වධද කරන්නාහුය, එරකවත්තික නම් වධද
 කරන්නාහුය, වීරකවාසික නම් වධද කරන්නාහුය, එණෙයාක නම්
 වධද කරන්නාහුය, බ්ලිසමංසික නම් වධද කරන්නාහුය, කහාපණක
 නම් වධද කරන්නාහුය, බාරාපතවිජ්ක නම් වධද කරන්නාහුය,
 පලිසපරිවත්තික නම් වධද කරන්නාහුය, රත්වු තෙලිනුදු ඉස්නාහුය,
 ශුනකයන් ලවාද කවන්නාහුය, දිවමනුහු දු හුලැ හිඳුවන්නාහුය,
 කඩුවෙනුදු හිස සිදින්නාහු යයි කියායි. මහණෙනි. බාල තෙමේ
 ඉහාත්මයෙහිම මේ දෙවන දුක්දොම්නස විඳුනේ වෙයි.

යළිදු මහණෙයි, බාලයා පීඨයෙහි නැඟී හුන්නහුට වේව'යි
 මඤ්චයෙහි නැඟී හුන්නහුට වේව'යි බිමැ හෝනහුට වේව'යි ඔහු
 විසින් පෙර කරන ලද කායදුශ්චරිතවු වාග්දුශ්චරිතවු මනොදුශ්චරිතවු
 යම් ලාමක කර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, එසමයෙහි ඔහුට ඒ කර්මයෝ
 එළැඹ සිටිති, (අවලම්බන අධ්‍යවලම්බන අභිප්‍රලම්බන වෙන්.)
 මහණෙනි, යම් පරිදි සවස් කාලයෙහි මහත් පර්වතකුටයන් ගේ
 සෙවණැලි පොළොවෙහි පැතිරේද, එපරිදිමැ මහණෙනි, පීඨයෙහි
 නැඟී හුන්නහු වේව'යි මඤ්චයෙහි නැඟී හුන්නහු වේව'යි බිමැ
 හෝනහු වේව'යි බාල හට ඔහු විසින් කළ කායදුශ්චරිතවු හෝ
 වාග්දුශ්චරිතවු හෝ මනොදුශ්චරිතවු හෝ යම් පූර්ව පාපකර්ම
 කෙනෙක් ඇද්ද එකල්හි ඒ කර්මයෝ එළැබ සිටිත්. මහණෙනි, ඒ
 වැටැහීම් ආපාතගත කල්හි බාලයා හට මෙසේ සිත් වෙයි: 'මා විසින්
 කල්‍යාණයෙක් නොකරන ලද මැය, කුශලයෙක් නොකරන ලද මැයි,
 බියට පිහිටෙක් නොකරන ලදමැයි, පව් කරන ලද, කැකුළුකම් කරන
 ලද, කිලුටු කම් කරන ලද, කලණ කර්ම නොකළ කුසල් නොකළ
 බියට පිහිට නො කළ පව් කළ කැකුළු කර්ම කළ කිලුටු කර්ම කළ
 ඇත්තනට යම් ගතියෙක් ඇද්ද, පරලොවැ ඒ ගතියට යෙමි'යි කියායි.
 හේ ශෝක කෙරෙයි, හේ ක්ලාන්ත වෙයි, පරිදේවනා කෙරෙයි,
 ලෙහි අත් පැහැර හඬයි, සම්මොහයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, බාල
 තෙමේ ඉහාත්මයෙහිම මේ තුන්වන දුක්දොම්නසද විඳුනේ වෙයි.

මහණෙනි, ඒ බාල කයින් දුශ්චරිත කොට බසින් දුශ්චරිත කොට සිතින් දුශ්චරිත කොට කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සැපයෙන් පහවූ නපුරු ගති ඇති විවසව පතිත වන නිරයට එළැබෙයි, මහණෙනි, මොනොවට බණනුයෙක් එකාන්ත අනිෂ්ට යයි එකාන්ත අකාන්ත යයි එකාන්ත අමනාප යයි යමක් ගෙන බෙණේ නම් මොනොවට බණනුයේ එකාන්ත අනිෂ්ට යයි එකාන්ත අමනාප යයි තෙල නිරය මැ ගෙන හණන්නේය, මහණෙනි, නිරයයෝ අතිශය දුක් ඇතියහ'යි දක්වන්නට උපමාවකුදු නොවේ යයි වදාළෝ.

මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළේ: 'වහන්ස, එහෙත් උපමාවක් කරන්නට හැකි දැ'යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණ, හැක්කැ'යි වදාළ සේක: "මහණ, යම් පරිදි 'දෙවයෙනි, මේ අපරාධකාරී සොරෙක, මුහුට යම් දඬුවමක් කැමැත්තහු නම් ඒ දඬුවම එළවාලව'යි පාපකාරී සොරකු ගෙන රජුට දක්වත්ද, රජ ඔහුට මෙසේ කියන්නේ ය: 'හවත, යා, මේ පුරුෂයා පෙරවරුයෙහි සියක් සිරිපහරින් හිංසා කරව'යි. පෙරවරුයෙහි තුලුන් ගෙන සියක් සිරියෙන් හිංසා කෙරෙයි. ඉක්බිති රජ මධ්‍යාහ්නයෙහි මෙසේ කියන්නේය: 'එම්බා පුරුෂය, ඒ වධ්‍යමාන පුරුෂයා කෙසේ වේ දැ'යි. දෙවයන් වහන්ස, එසේ ම ජීවත් වේය'යි. රජ තුලුන්ට මෙසේ කියන්නේය: 'හවත, යා, ඒ පුරුෂයා මධ්‍යාහ්න සමයෙහි සියක් සිරියෙන් හිංසා කරව'යි. මධ්‍යාහ්න සමයෙහි තුලුන් ගෙන සියක් සිරියෙන් හිංසා කරන්නාහුය. ඉක්බිති රජ සවස්වරුයෙහි මෙසේ කියන්නේය: 'එම්බා පුරුෂය, ඒ වධ්‍යමාන පුරුෂයා කෙසේ වේ දැ'යි. දෙවයෙනි, එසේ ම ජීවත් වේ යැ'යි. රජ තුලුන්ට මෙසේ කියන්නේ ය: 'හවත, යා, ඒ පුරුෂයා සවස්වරුයෙහි සියක් සිරියෙන් හිංසා කරව'යි, සවස්වරුයෙහි තුලුන් ගෙන සියක් සිරියෙන් නස්නාහුය. මහණෙනි, කෙසේ හඟව, ඒ පුරුෂ සියක් සිරියෙන් නැස්නේ ඒ හෙතෙයින් දුක් දොම්නස් විදුනේ වේදැ"යි.

වහන්ස, එක් සිරිපහරකින්නුදු හත්‍යාමාන පුරුෂ ඒ හෙතෙයින් දුක්දොම්නස් විදුනේ ය. තුන්සියක් සිරියෙන් නැස්නේ කවර කථායැ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇතුළුමිටු සිටුනා කුඩා කැටක් ගෙන මහණුන් ඇමැතු සේක: 'මහණෙනි, ඒ කිසේ හඟව, මා විසින් ඇතුළුමිටු සිටුනා පමණ ඇලුප් කැටෙක් ගන්නා ලද ද, යම් හිමාලය පර්වතරාජයෙක් ඇද්ද, මුත් කෙරෙහි කීමෙක් මහත්තර වේද?

වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් යම් ඇතුළුමිටු සිටුනා පමණ අල්ප පාෂාණයෙක් ගන්නා ලද්ද, මෙය හිමවත් පර්වතරාජයා පිණිස අල්පමාත්‍ර වෙයි, ගණනාවටද නොයෙයි. කලභාගයටද නොයෙයි, වෙනැ තැබීමටද නොයෙයි.

එසෙයින්ම මහණෙනි, ඒ පුරුෂ තුන් අඩයට සියෙන් පෙළනු ලබනුයේ ඒ හේතුවෙන් යම් දුකක් දොම්නසක් විදිද, එය නිරයදුක සඳහා ගණනාවටද නොයෙයි, කලභාගයටද නොයෙයි, වෙනැ තැබීමටද නොයෙයි.

මහණෙනි, ඔහුට නිරයපාලයෝ පඤ්ඤවිධන්ධන නම් වධයක් කෙරෙහි: රත්වූ යහුලක් දකුණතෙහි ගසති, රත් යහුලක් දෙවැනි අතෙහි ගසති, රත් යහුලක් දකුණු පයෙහි ගසති, රත් යහුලක් දෙවැනි පයෙහි ගසති, රත් යහුලක් ළමැද ගසති, හේ එහි දු:ඛ තීව්‍ර කටුක වේදනා විඳී, යම් තාක් ඒ පාපකර්මය නොගෙවේද, ඒ තාක් නොද කළුරිය කෙරෙයි.

මහණෙනි, නිරයපාලයෝ ඔහු යපොළොවැ (ලෝහමය) හොවා කෙටේරියෙන් සසිති, හේ එහි දු:ඛ ත්‍රව්‍ර වේදනා විඳී. යම් තාක් ඒ පාපකර්මය නොගෙවේද, ඒ තාක් නොද කළුරිය කෙරෙයි.

මහණෙනි, නිරයපාලයෝ ඔහු ඌර්ධ්වපාද කොට අධ:ශීර්ෂ කොට ගෙන වැයෙන් සසති. හේ එහි ... යම්තාක් ඒ පාපකර්මය නොගෙවේද, ඒ තාක් නොද කළුරිය කෙරෙයි.

මහණෙනි, නිරයපාලයෝ ඔහු සම්ප්‍රජ්වලිතවූ රථයෙහි යොදා ප්‍රදීප්තවූ භාත්පසින් ප්‍රජ්වලිතවූ සප්‍රහවූ අයොමය පාටිවියෙහි සාරණයද ප්‍රත්‍යාසාරණය ද කරවත්. (ඔබ මොබැ ඇවිදුවත්.) හේ එහි

... යම්තාක් ඒ පාපකර්මය නොගෙවේද, ඒ තාක් නො ද කළුරිය කෙරෙයි.

මහණෙනි, නිරයපාලයේ ඔහු ගෙන ප්‍රදීප්තවූ භාත්පසින් ප්‍රජ්වලිතවූ ඇවිළගත් ගිනි ඇති මහත් අඬගාරපර්වතයකට නැංවීමද බැස්වීමද කෙරෙති. හේ එහි තිවුරු කටුකටු දුක් වේදනා විඳී, යම්තාක් ඒ පාපකර්මය නොගෙවේද, ඒතාක් නොද කළුරිය කෙරෙයි.

මහණෙනි, නිරයපාලයේ ඔහු උඩුපා කොට හිස් යටිහුරු කොට ගෙන ආදීප්තවූ සම්ප්‍රජ්වලිතවූ ගිනි ඇවිළගත් ප්‍රතප්ත ලොහොකුඹුනිරයෙහි බහාලති, හේ එහි පෙණ පිඩක් බඳු දේහ ඇතිව පැසෙයි. හේ එහි පෙණපිඩක් බඳු ගරීර ඇතිව පැසෙන්නේ එක්වට උඩ නැගෙයි: එක්වට යටට බස්සී, එක්වට සරස ඇවිදී, හේ එහි තිවුරු කටුකටු දු:බ වේදනා විඳී. යම් තාක් ඒ පාපක්‍රියා නොගෙවේද, ඒ තාක් කළුරිය නොකෙරේ.

මහණෙනි, නිරයපාලයේ ඔහු ගෙන මහානිරයෙහි බහාලති.
මහණෙනි, ඒ මහානිරය නම්:

(ඒ මහානිරය) චතුෂ්කර්ණ යැ, චතුර්ද්වාර යැ, වෙන වෙනම කොටස් වශයෙන් බෙදන ලද, අයස්ප්‍රාකාරයෙන් (ලෝභමය) පරික්ෂිප්ත යැ, යපියනින් පිළිසොයන ලද.

ඒ තරකයා ගේ අයෝග්‍යය වූ භූමියැ, ඒද ජ්වලිතයැ, ගිනිදලු සහිතයැ, හැමදාම අවට සියක් යොදුන් තන්හි පැතිරැ සිටුනේයි.

මහණෙනි, මම නන් අයුරින් නිරයකලා කියමි, මහණෙනි, නිරයයෝ මෙතෙක් දුක් ඇතියහ'යි කීමෙකින් මස්තකප්‍රාප්ත කොට කියන්නට පහසු නොවේ මැයි.

මහණෙනි, තණපතක් බුදිනා නිරිසන්ගිය ප්‍රාණිහු ඇත. ඔහු තෙත් වූත් වියැළි වූත් තණ දතින් සිඳිමින් කති. මහණෙනි, තණ බුදිනා නිරිසන්ගිය සත්තු කවරහ යත්: අශ්වයෝයැ, ගොන්තුහැ, ගඳුහයෝ

යැ, එඵවෝයැ, මාගයෝයි, තෘණභක්ෂා වූ මෙයින් අන්‍ය නිරිසන්ගිය කිසි ප්‍රාණි කෙනෙක් හෝ ඇද්ද, මහණෙනි, ඒ බාල පෙර මෙලොවැ රස බුදිනේ මෙලොවැ පවිකම් කොට කාබුන් මරණින් මතු තණ බුදිනා සත්වයෝ වෙත් නම් ඒ සතුන් ගේ සහවාසයට එළැඹෙයි.

මහණෙනි, අසුචි බුදිනා නිරිසන්ගිය ප්‍රාණිහු ඇත, ඔහු දුරින්මැ අසුචි ගඳ අසා “මෙහිදී කම්හ, මෙහිදී කම්හ”යි දිවෙති. යම් සේ බමුණෝ “මෙහිදී වළඳම්හ, මෙහිදී වළඳම්හ”යි යාග ගන්ධයෙන් දිවෙත් ද, මහණෙනි, එපරිදිමැ අසුචි කන නිරිසන්ගිය ප්‍රාණි කෙනෙක් ඇත, ඔහු දුරින්මැ ගුප්තන්ධය අසා මෙහි කම්හ, මෙහි කම්හ”යි දිවෙත්. මහණෙනි, අසුචි කන නිරිසන්ගිය ප්‍රාණිහු කවරහ යත්: කුකුළෝයැ, උරෝයැ, බල්ලෝයැ, සිවල්හු යි, අසුචි බුදිනා මෙයින් අන්‍ය යම් කිසි නිරිසන්ගිය ප්‍රාණිහු ඇද්ද, මහණෙනි, ඒ බාල මෙලොවැ පෙර ගෙඩයෙන් (බලවත් තණ්හාව) රස වලඳනේ මෙලොවැ පවිකම් කොට කායහෙදයෙන් මරණින් මතු අසුචි බුදිනා යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් නම් ඒ සතුන් ගේ සහවාසයට එළැඹෙයි.

මහණෙනි, අඳුරෙහි උපදනා අඳුරෙහි දිරන අඳුරෙහි මියෙන නිරිසන් ගිය ප්‍රාණිහු ඇත. මහණෙනි, අඳුරෙහි උපදනා අඳුරෙහි දිරන අඳුරෙහි මියෙන නිරිසන්ගත ප්‍රාණිහු කවරහ යත්: කීටයෝයැ, පණුවෝයැ, ගඩවිල්හු යි. අඳුරෙහි උපදනා අඳුරෙහි දිරන අඳුරෙහි මියෙන මෙයින් අන්‍ය යම් කිසි නිරිසන්ගිය ප්‍රාණිහු හෝ ඇද්ද, මහණෙනි, ඒ බාල පෙර මෙලොවැ රස වළඳනේ මෙලොවැ පවිකම් කොට කාබුන් මරණින් මතු අඳුරෙහි උපදනා අඳුරෙහි දිරන අඳුරෙහි මැරෙන යම් සත්හු වෙත් නම් ඒ සතුන්ගේ සහවාසයට එළැඹෙයි.

මහණෙනි, දියෙහි උපදනා දියෙහි දිරන දියෙහි මියෙන ප්‍රාණිහු ඇත, මහණෙනි, දියෙහි උපදනා දියෙහි දිරන දියෙහි මියෙන ප්‍රාණිහු කවරහ යත්: මත්ස්‍ය, කසුබුවෝ යැ, කිඹුල්හු යි. දියෙහි උපදනා දියෙහි දිරන දියෙහි මියෙන මෙයින් අන්‍ය යම් කිසි ප්‍රාණි කෙනෙක් හෝ ඇද්ද, මහණෙනි, ඒ බාල පෙර මෙලොවැ ගෙඩයෙන් රස වළඳනේ මෙලොවැ පවි කම් කොට කාබුන් මරණින් මතු දියෙහි දනන දියෙහි

දිරන දියෙහි මැරෙන යම් සත්ත්ව වෙත් නම් ඒ සතුන්ගේ සහවාසයට එළැබෙයි.

මහණෙනි, අසුචියෙහි උපදනා අසුචියෙහි දිරන අසුචියෙහි මියන තිරිසන්ගිය ප්‍රාණී කෙනෙක් ඇත. මහණෙනි, අසුචියෙහි දනන අසුචියෙහි දිරන අසුචියෙහි මියන ප්‍රාණීහු කවරහ යත්: මහණෙනි, යම් සත්ත්ව කෙනෙක් කුණුමසෙයි හෝ උපදිත් ද, කුණුමසෙහි හෝ දිරත් ද, කුණුමසෙහි හෝ මියත් ද, පුතිකුණපයෙහි හෝ ... කුණු කොමුයෙහි හෝ ... මොහොළෙහි හෝ ... ගවරවළැ හෝ උපදනා ... සත්ත්වයෝ ඇද්ද මහණෙනි, ඒ බාල පෙර මෙලොවැ ගෙබයෙන් රස වළදනේ මෙලොවැ පවිකම් කොට කාබුන් මරණින් මතුයෙහි අසුචියෙහි දනන අසුචියෙහි දිරන අසුචියෙහි මියන යම් සත්ත්ව කෙනෙක් ඇද්ද, ඒ සතුන් ගේ සහ වාසයට එළැබෙයි.

මහණෙනි, මම නන්අයුරින් තිරශ්චිනයොනිකපා කියමි. මහණෙනි, තිරශ්චිනයොනිය ඉමහත් දුකැ'යි වචනයෙන් කියා නිමහම් පැමිණෙන්නට සුකර (පහසු) නොවෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ පුරුෂයෙක් එක් සිද්ධති වියදඩක් මහමුහුදෙහි බහාලන්නේ වේද, තෙල වියදඩ පෙරදිගින් හමන සුළඟ පැසුළු කරා ගෙන යන්නේ වේද, පැසුළු දිගින් හමන සුළඟ පෙරදිග කරා ගෙනයන්නේ වේද, උතුරුදිගින් හමන සුළඟ දකුණුදික්හි ගෙනයන්නේ වේද, දකුණුදිගින් හමන සුළඟ උතුරුදිගින් ගෙනයන්නේ වේද, ඒ මුහුදෙහි කණකැස්බෙක් ඇද්ද, ඒ කසුබු වර්ෂගතයක් වර්ෂගතයක් ඇවෑමෙන් වරක් ඉල්පෙන්නේ වේද, මහණෙනි, ඒ කෙසේ හඟිවි ද, ඒ කණකැස්බා තෙල එක් සිද්ධති වියදඩියෙහි ගෙල බහන්නේ වේ දැ'යි.

වහන්ස, දීර්ඝකාලයක් ඇවෑමෙන් යම්මැ දිනෙක වියැහෙන්නේ යැ'යි.

මහණෙනි, ඒ කණකැස්බා තෙල එක් සිද්ධති වියදඩියෙහි ඉතා ශීඝ්‍රව (අඩු කාලයකින්) ගෙල බහන්නේය. මහණෙනි, මම වරක්

විනිපාතගත (දුගතියේ) බාලයා විසින් මනුෂ්‍යත්වය එයට වඩා දුර්ලභතර යයි කියමි. ඒ කවර හෙයින්ද යත්: මහණෙනි, මෙහි ධර්මවය්‍යා සමවය්‍යා, කුශලක්‍රියා පුණ්‍යක්‍රියා නැත්මය, මහණෙනි, මෙහි උනුන් කෑම, (බලවත් සතා විසින්) දුර්වලයන් කෑම ඇත.

මහණෙනි, ඒ බාල ඉදින් කිසි කලෙස දීර්ඝකාලයක්හුගේ ඇවෑමෙන් (සතර අපායෙන් පසුව) සැඟල්කුලය වේව'යි වැදිකුලය වේව'යි කුලපොතු කුලය වේව'යි රියකරු කුලය වේව'යි පුප්පඬුකුලය වේව'යි යම් නිවකුල කෙනෙක් ඇද්ද, යම් කුලයෙක්හි දුකසේ බත් වත් ලැබේද, දිළිඳු වූ අල්ප ආහාරපාන භොජන ඇති දුකසේ දිව්වැටුම් ඇති එබඳු කුලයෙහි (පවුලේ) උපදනේය. හේ වැලිත් දුර්වර්ණ වූයේ බිය එළවන දැකුම් ඇතියේ හෝ ලකුණුටක (අභූටුම්ථි) වූයේ හෝ බොහෝ ආබාධ ඇතියේ වෙයි, කණ හෝ කොර හෝ කුඳු හෝ පිළි හෝ වෙයි, ආහාර පැන වස්ත්‍ර යාන මල්ගඳවිලෙවුන් ශයන අගාර (නිවාස) හා පහන්තෙල් දුකසේ ලබනපුලු වෙයි. හේ කයින් (නැවත) දුසිරිත් කෙරෙයි, බසින් දුසිරිත් කෙරෙයි, සිතින් දුසිරිත් කෙරෙයි, හේ කයින් දුසිරිත් පුරා, බසින් දුසිරිත් පුරා, සිතින් දුසිරිත් පුරා කාබුන් මරණින් මතු සැපයෙන් පහවැ ගිය දුර්ගති ඇති විවසව පතිත වන නිරයට එළැඹෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි අක්ෂධූර්ත තෙමේ පළමු පරාජයෙන් ම පුතූගෙනුදු පිරිහෙන්නේයැ, අඹුවන්ගෙනුදු පිරිහෙන්නේයැ, හැම වස්තුවෙනුදු පිරිහෙන්නේයැ, මතුයෙහිදු බන්ධනයට පැමිණෙන්නේයැ. මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ අක්ෂධූර්ත පළමු පරාජයෙන්ම පුතූගෙනුදු පිරිහේද, අඹුවන්ගෙනුදු පිරිහේද, සියලු වස්තුවෙනුදු පිරිහේද, මතුයෙහිත් බන්ධනයට පැමිණේද, ඒ පරාජය අල්පමාත්‍ර වූයෙක. එහෙත් යම් හෙයකින් ඒ බාලයා කයින් දුසිරිත් කොට බසින් දුසිරිත් කොට සිතින් දුසිරිත් කොට කාබුන් මරණින් මතුයෙහි අපාය දුර්ගති විනිපාත වූ නිරයට පැමිණේ ද මෙයම ඊට වඩා ඉතා මහත් පරාජයෙකි. මේ මහණෙනි, සර්ව පරිපූර්ණ වූ බාල (මෝඩයාගේ) භූමි වේ" යයි.

මහණෙනි, පණ්ඩිතයාගේ මේ පණ්ඩිත ලක්ෂණයෝ පණ්ඩිත නිමිති හා පණ්ඩිත අපදානයෝ තුන්දෙනෙක් වෙති. කවර තුන්දෙනෙකු යත්: මහණෙනි, මෙලොව පණ්ඩිත මනා සිතිවිලි සිතනුයේද වෙයි, මනා බස් බණනුයේද වෙයි, මනා ක්‍රියා කරනුයේද වෙයි. මහණෙනි, ඉදින් පණ්ඩිත මනා සිතිවිලි සිතනුයේත් නොවී නම් මනා බස් බණනු නොවී නම්, සුකෘත කර්ම නොකරනු වීනම් මේ හවත් පුරුෂ පණ්ඩිතයෙකුයි පණ්ඩිතයෝ කවර ලකුණෙකින් ඔහු හඳුනාත්ද, යම් හෙයකින් මහණෙනි, පණ්ඩිත මනා සිතිවිලි සිතනුයේත් වේද, සුභාෂිත බණනුයේත් වේද, සුකෘතකර්ම කරනුයේත් වේද, එහෙයින් පණ්ඩිතයෝ ‘මේ හවත් සත්පුරුෂ පණ්ඩිතයෙකු’යි ඔහු දැන ගනිති.

මහණෙනි, මේ පණ්ඩිතපුරුෂ ඉහාත්මයෙහිමැ තුන් වැදෑරුම් සුවසොම්නස් විදුනේ යැ. මහණෙනි, ඉදින් මේ පණ්ඩිත තෙමේ සභායෙකැ හුන්නේ හෝ වේද, වීථියෙකැ හුන්නේ හෝ වේද, සතර මංසන්ධියෙකැ හුන්නේ හෝ වේද, එහිලා ජනයා එයින් උපන් එයට නිසි කථා මන්ත්‍රණ කෙරේ. මහණෙනි, ඉදින් පණ්ඩිත තෙමේ පණ්ඩිතයෙක් දුරු වූයේ වේද, අයිනාදනින් දුරු වූයේ වේද, කාමයෙහි මිසභසරින් දුරු වූයේ වේද, මුසාවයෙන් දුරු වූයේ වේද, මදපමා දෙකට කරුණුවූ රහමෙරින් දුරු වූයේ වේද, මහණෙනි, එහි දී ඒ පණ්ඩිතහට මෙබඳු සිත් වෙයි: ජනයා එයින් උපන් එයට නිසි යම් කථාවක් මන්ත්‍රණ කෙරේද, ඒ පණ්ඩිතධර්මයෝ මා වෙත ඇත. මමද ඒ පණ්ඩිතධර්මයෙහි මොනොවට පැනෙමි’යි. මහණෙනි, පණ්ඩිත තෙමේ ඉහාත්මයෙහිමැ (මේ ආත්මයේම) මේ පළමු වන සුඛ සෞමනසා විදුනේයැ.

යළිදු මහණෙනි, පණ්ඩිත තෙමේ අපරාධකාරී සොරු ගෙන විවිධ කම්කටොලු කරන රජුන් දකී. කසයෙනුදු තළනුවන් වේවැලිනුදු තළනුවන් කඩුයෙනුදු හිස සිඳුනුවන් දකී. මහණෙනි, එහි දී පණ්ඩිත පුරුෂහට මෙ සිත වෙයි. ‘යම්බඳු ලාමක අකුශල කර්මයන් හෙතෙකොටගෙන අපරාධකාරී සොරු ගෙන රජදරුවෝ විවිධ කම්කටොලු කරද්ද: කසයෙනුදු තළද්ද, වේවැලිනුදු තළද්ද . . . කඩුයෙනුදු හිස සිඳිද්ද, ඒ අකුශල ධර්මයෝ මා කෙරෙහි විදාමාන

නොවෙති, මමද ඒ අකුශලධර්මයන්හි නොපැනෙමි'යි. මහණෙනි, පණ්ඩිත තෙම ඉහාත්මයෙහි මේ දෙවැනි සුවසොම්නස විඳී.

යළිද මහණෙනි, පණ්ඩිතයා පීඨයෙහි නැඟී සිටියහුට වේවයි මඤ්චයෙහි නැඟී සිටියහුට වේවයි බිම හෝනහුට වේවයි ඔහු විසින් පෙර කරනලද කායසුවරිතවූ වාක්සුවරිතවූ මනස්සුවරිතවූ යම් කුශල කර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, එසමයෙහි ඔහුට ඒ කුශලකර්මයෝ එළැඹිසිටිති අධ්‍යාවලම්බන අභිප්‍රලම්බන වෙන්, යම්පරිදි මහණෙනි, මහත් වූ පර්වත කුටයන්ගේ සෙවණැළි සවස් කාලයෙහි පොළොවෙහි අවලම්බන අධ්‍යාවලම්බන අභිප්‍රලම්බන වශයෙන් පැතිරෙත් ද එපරිදි ම මහණෙනි, පණ්ඩිතයා පීඨයෙහි නැඟීසිටියහු වේවයි මඤ්චයෙහි නැඟීසිටියහු වේවයි බිමැ හෝනහු වේවයි ඔහු විසින් පෙර කරනලද කායසුවරිත වූ වාක්සුවරිත වූ මනස්සුවරිත වූ යම් කුශලකර්ම කෙනෙක් ඇද්ද, එසමයෙහි ඔහුට ඒ කර්මයෝ අවලම්බන අධ්‍යාවලම්බන අභිප්‍රලම්බන වශයෙන් එළැඹි සිටිත්. මහණෙනි, එහි දී පණ්ඩිතහට මෙබඳු සිත් වෙයි, 'එකාන්තයෙන් මා විසින් පව් නො කරනලද, රෝදකර්ම නොකරනලද, කිල්විෂ නො කරනලද, කල්‍යාණය කරනලද, කුශලය කරනලද, භයපරිත්‍රාණය කරනලද, නොකළ පව් ඇති නො කළ රෝදකර්ම ඇති නොකළ කිල්විෂ ඇති කළ කල්‍යාණ ඇති, කළ කුසල් ඇති කළ භයපරිත්‍රාණ ඇති සත්තට යම්බඳු ගතියක් ඇද්ද, ඒ ගතියට පරලොවැ යෙමි'යි හේ ශොක නොකෙරෙයි, වෙහෙස නොවෙයි, පරිදෙවනා නො කෙරෙයි, ලෙහි අත් පැහැර නොහඬයි, සම්මොහයට නොපැමිණෙයි. මහණෙනි, පණ්ඩිත තෙමේ ඉහාත්මයෙහිම මේ තුන්වැනි සුවසොම්නස විඳී.

මහණෙනි, ඒ පණ්ඩිත තෙමේ කයින් සුවරිතය කොට බසින් සුවරිතය කොට සිතින් සුවරිතය කොට කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සුගති වූ ස්වර්ගලොකයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මනාකොට කියනුයෙක් යම්ගතියක් සඳහා එකාන්තයෙන් ඉෂ්ටයැ එකාන්තයෙන් කාන්ත යැ ඒකාන්තයෙන් මනාප යැයි කියා නම් මනාකොට කියනුයෙක් ඒ ස්වර්ගයමැ එකාන්තයෙන් ඉෂ්ටයැ එකාන්තයෙන් කාන්ත යැ එකාන්තයෙන් මනාප යැ'යි කියන්නේ යැ. මහණෙනි, ඒ ස්වර්ගයෝ

අතිශය සුව ඇත්තාහ'යි දක්වන්නට උපමාවකුදු සුකර නොවේ'යයි වදාළහ. (දිව්‍ය සැපයට උපමා කරන්නටවත් දෙයක් මිනිස් ලෝකයේ නැති බවය)

මෙසේ වදාළ කල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ: වහන්ස, (එහෙත්) උපමාවක් එළවන්ට හැකිදැ? යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණ, හැකි යයි වදාළසේක. 'මහණ, යම්සේ සප්තරත්නයෙන්ද චතුර්විධ සෘද්ධියෙන්ද සමන්වාගතවූ සක්විති රජ ඒ භේතුයෙන් සුවසොම්නස් විඳි කවර සතෙකින්ද යත්:

මහණ මෙලොවැ මූර්ධාහිෂික්තවූ එදවස් පණ්ණරැසි පොහොයෙහි ස්නානය කළ පෙහෙවස් වූ මතුමහල් තලයට නැගී සිටි කැත්රජුහට දහසක් අර ඇති නිම්වළලු සහිත වූ නැබ සහිත වූ සර්වාකාරයෙන් පරිපූර්ණ වූ දිව්‍ය චක්‍රරත්නය පහළ වෙයි. මූර්ධාහිෂික්ත වූ ඒ ක්ෂත්‍රිය රජුට ඒදැක මේ සිත වෙයි: 'මා විසින් තෙල අසන ලද, මූර්ධාහිෂික්තවූ (මුදුනේ අභිශේක කරන ලද රජු) එදවස් පෙහොයැ පණ්ණරැසියෙහි ස්නානය කළ පෙහෙවස් වූ මතුමහල් තලයට පැමිණි ක්ෂත්‍රිය රජෙක්හට දහසක් අර ඇති (දහසක් දැති) නිම්වළලු සහිතවූ නැබ සහිත වූ සර්වාකාරයෙන් පරිපූර්ණවූ දිව්‍යමය චක්‍රරත්නය පහළ වෙද, ඒ රජ චක්‍රවර්ති වෙයි. මම සක්විති රජ විමි දෝ හෝ'යි.

මහණෙනි, ඉක්බිති මූර්ධාහිෂික්ත වූ ක්ෂත්‍රිය රජ හුනස්නෙන් නැගී වමතින් කෙණ්ඩිය ගෙන දකුණතින් චක්‍රරත්නයට පැන් වඩයි. හවත් චක්‍රරත්නය ප්‍රචර්තන කෙරේවා, හවත් චක්‍රරත්නය දිනාව'යි කියයි. එසේද මහණෙනි, ඒ චක්‍රරත්නය පෙරදිගට ප්‍රචර්තන කෙරෙයි. තදනු කොට සක්විති රජද සිවුරහ සෙනහ සමග ප්‍රපර්තන කෙරෙයි. මහණෙනි, යම් පෙදෙසකැ චක්‍රරත්නය පිහිටාද එහි සක්විති රජ සිවුරහ සෙනහ සමග වාසයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, පෙරදිග යම් ප්‍රතිපක්ෂ රජ කෙනෙක් ඇද්ද ඔහු චක්‍රවර්ති රජු කරා එළඹ මෙසේ කියති: ‘එව මහරජ, මහරජ ස්වාගතයැ, මහරජ තොප අයත්යැ, මහරජ අනුශාසනා කරව’යි.

සක්විතිරජ මෙසේ කියයි: ප්‍රාණවධ නොකටයුතුයැ, අයිනාදන් නොගතයුතුයැ, කාමයෙහි මිසභසර නොකටයුතුයැ, මෘෂා නොබිණියයුතුයැ, මද්‍ය නොපියයුතුයැ, වැළඳු පරිදි මැ වළඳව’යි කියයි. යළි මහණෙනි, පූර්වදිශායෙහි (පෘථිවියේ නැගෙනහිර) යම් ප්‍රතිපක්ෂ රජ කෙනෙක් වෙද්ද, ඔහු සක්විති රජුට අනුයුක්ත වූවාහු වෙති. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ චක්‍රරත්නය පූර්ව සාගරයට වැදගෙන නැගී දකුණුදිගට ප්‍රවර්තන කෙරෙයි දක්ෂිණ සාගරයට බැසගෙන නැගී පශ්චිමදිශාවට ප්‍රවර්තන කෙරෙයි පශ්චිමසාගරයට බැසගෙන නැගී උතුරුදිගට ප්‍රවර්තන කෙරෙයි. සක්විතිරජ සියුරභ සෙනභ සමග අනුප්‍රවර්තන කෙරෙයි.

තවද මහණෙනි, යම් පෙදෙසක චක්‍රරත්නය පිහිටා ද එහි සක්විතිරජ සියුරභ සෙනභ සමග වාසයට පැමිණෙයි. තවද මහණෙනි, උතුරු දිශායෙහි යම් ප්‍රතිපක්ෂ රජ කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු සක්විති රජු කරා එළඹ මෙසේ කියති: එව මහරජ, ස්වාගතයැ මහරජ, මහරජ තොපගේ අයත්යැ වෙයි, අනුශාසනා කරව මහරජ’යි.

සක්විතිරජ මෙසේ කියයි: ප්‍රාණවධ නොකටයුතුයැ, අයිනාදන් නොගතයුතුයැ, කාමයෙහි මිසභසර නොකටයුතුයැ, මෘෂා නොබිණියයුතුයැ, මද්‍ය නොපියයුතුයැ, වැළඳු පරිදි මැ වළඳව’යි, (රාජ්‍ය කටයුතු පෙර කළ ලෙස දිගටම කරව) තවද මහණෙනි, උතුරු දිශායෙහි යම් ප්‍රතිපක්ෂ රජ කෙනෙක් ඇද්ද, ඔහු සක්විති රජුට අනුයුක්ත වූවාහු වෙති.

ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ චක්‍රරත්නය සමුද්‍රපයථිත්ත කොට ඇති මුළු පෘථිවිය දිනා ඒ (පළමු, පෙර) රාජධානියටම පෙරළා අවුත් සක්විති රජුගේ අන්ත:පුරද්වාරය හොබවමින් අකුරු ගැසූ කලක් මෙන් (අභයේ) සිටී. මහණෙනි, සක්විති රජුට මෙබඳුවූ චක්‍රරත්නය පහළ වෙයි:

තවද මහණෙනි, සක්විති රජුට හස්තිරත්නය පහළ වෙයි. සර්ව සුදුසු සතභිත් පොළොව පහස්තා ඉදුහ ඇති අහසැ යන උපොසංඛලයෙනි ඇත්රපේකි. ඒ දැක සක්විති රජුගේ සිත පහදී. ‘හවත්නි, ඉදින් දමනයට පැමිණේ නම් එකාත්තයෙන් හදු වූ හස්තියානගෙකැයි. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ හස්තිරත්නය දීර්ඝරාත්‍රයෙනි මොනොවට දමනය කළ හදු වූ ආජාතීය හස්තියකු යම්සේ නම් එපරිදිමැ දමනයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, පෙර වූවකි: සක්විති රජ එමැ හස්තිරත්නය විමසනුයේ පෙරවරුයෙනි නැඟී සමුද්‍රපයඝීන්තවූ පෘථිවිය වටා ගොස් (උදය කාලයේමදීම) එමැ රාජධානියට පෙරළා අවුත් පෙරබත්තිස (උදේ ආහාරය අනුභවය) කෙළේයැ. මහණෙනි, සක්විති රජුට මෙබඳු වූ හස්තිරත්නය පහළ වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විතිරජුට අශ්වරත්නය පහළ වෙයි. සවිසුදු කළුවන්ගිස් ඇති මුදුනණ බඳු කෙස් ඇති ඉදුහ ඇති අහසැ යන වලාහක කුලයෙනි අස්රපේකි. ඒ දැක සක්විතිරජුගේ සිත පහදී: ‘හවත්නි, ඉදින් දමනයට පැමිණේ නම් එකැතිත් හදු වූ අශ්වයානගෙකැ’යි. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ අශ්වරත්නය දීර්ඝරාත්‍රයෙනි මොනොවට දැමූ හදු වූ ආජාතීය අශ්වයෙක් යම්සේ නම්, එපරිදිමැ දමනයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, පෙර වූවකි: සක්විති රජ එමැ අශ්වරත්නය විමසනුයේ පෙරවරුයෙනි නැඟී සමුද්‍රපයඝීන්ත වූ පෘථිවිය වටා ගොස් එමැ රාජධානියට (තමාගේ අග්‍ර රටට, අගනුවර පිහිටි රට) පෙරළා අවුත් පාතරාසය කෙළේයැ. මහණෙනි, සක්විති රජුට මෙබඳු වූ අශ්වරත්නය පහළ වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විති රජුට මණිරත්නය පහළ වෙයි. හේ ශෝභනවූ ජාතිමත්වූ අටුස්වූ මොනවට පිරියම් කළ වෙරළමිණෙක් වෙයි. මහණෙනි, ඒ මාණික්‍යරත්නයාගේ ආලෝකය භාත්පසැ යොදුනක් පැතිරැ සිටියේ වෙයි. මහණෙනි, පෙර වූවකි: සක්විතිරජ එමැ මණිරුවන විමසනුයේ සියුරහ සෙනහ සන්තද්ධ කොට මණිරුවන ධිවජාග්‍රයට නඟා රාත්‍රී ගතඅඳුරෙහි නික්ම ගියේයැ. මහණෙනි, භාත්පසැ යම් ගම්වැසි කෙනෙක් වූවාහුද ඔහු ඒ

ආලෝකයෙන් ‘දහවලැ’යි සිතමින් කර්මාන්තයන් කළහ. මහණෙනි, සක්විති රජුට මෙබඳු මිණිරුවන පහළ වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විති රජුට ස්ත්රීරත්නය පහළ වෙයි. විශිෂ්ට රූප ඇත්තියැ දැකුම්කලයැ ප්‍රසාද එළවන්නියැ උතුම්වූ වර්ණ සෞන්දර්යයෙන් යුක්තයැ. ඉතා නොඋස්යැ ඉතා නොමිටියැ ඉතා සිඟු නොවූයැ ඉතා මහත් නොවූයැ, ඉතා කැළි නොවූයැ ඉතා සුදු නොවූයැ මනුෂ්‍ය වර්ණය ඉක්ම සිටියේයැ, දිව්‍ය වර්ණයට නොපැමිණියා වෙයි. (මනුෂ්‍ය දිව්‍ය අතරමැද ස්වභාවය) මහණෙනි, ඒ ස්ත්රීරත්නයාගේ මෙබඳු කායසංස්පර්ශයෙක් වෙයි. හිඹුල්පුළුන් හෝ කපු පුළුන් හෝ යම්සේ නම් එමෙනි. යළි මහණෙනි, ඒ ස්ත්රීරත්නයාගේ ගාත්‍රයෝ සිහිලෙහි උණුසුම් වෙති, උණුසුමෙහි සිහිලූවු ගාත්‍රයෝ වෙත්, මහණෙනි, ඒ ස්ත්රීරත්නයාගේ වැළිත් ශරීරයෙන් සඳුන්සුවද හමයි, මුවින් උපුල්සුවද හමයි. තවද මහණෙනි, ඒ ස්ත්රීරත්නය සක්විති රජුට පළමු නැඟිසිටින්නී පසුව නිදන්නී ‘කුමක් කෙරෙමි දැ’ යි (උපස්ථායිකා වශයෙන්) පිළිවිස කරන්නී මනවඛනා දැ කරන්නී ප්‍රිය තෙපුල් බණන්නී වෙයි. ඒ ස්ත්රීරත්නය වැළිත් සක්විතිරජු සිතිනුදු නො ඉක්මවයි, කයින් ඉක්මවයි යනු කිම? මහණෙනි, සක්විති රජුට මෙබඳුවූ ස්ත්රීරත්නය පහළ වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විති රජුට ගෘහපති රත්නයෙක් පහළ වෙයි. ඔහුට කර්මවිපාකජවූ දිව්‍ය ඇස පහළ වෙයි. යම් ඇසෙකින් සස්වාමික වූද අස්වාමික වූද නිධාන දකීද එබඳු ඇසෙකි. හේ සක්විතිරජු කරා එළැඹ මෙසේ කියයි: ‘දේවයන් වහන්ස, ඔබ අල්පොත්සුක වෙවා. මම ඔබට ධනයෙන් ධනකරණී කෙරෙමි’යි. මහණෙනි, පෙර වූවකි: සක්විති රජ එමැ ගෘහපතිරත්නය විමසනුයේ නැවකට නැඟි ගංහා නදිය මැද ශ්‍රෝතසට වැද ගෘහපතිරත්නයට තෙල කි: ‘ගෘහපතිය, මට හිරණ්‍යස්වර්ණයෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි. ‘මහරජ, එසේ වී නම් නැව එක් ඉවුරකට පැමිණෙව’යි. ‘ගෘහපතිය, මට මෙහිදීම, හිරණ්‍යස්වර්ණයෙන් ප්‍රයෝජන ඇතැ’යි. ඉක්බිති මහණෙනි, ඒ ගෘහපතිරත්නය දැතින් දිය ස්පර්ශ කොට රත්රන් අඹුරනු පිරු කළයක් නභාගෙන සක්විති රජුට මෙසේ කිය: ‘මහරජ මෙතෙකින්

පමණද, මහරජ මෙනෙකින් කළකිස ඇතද. මහරජ මෙනෙකින් පුදනලදැයි. සක්විතිරජ මෙසේ කී: ගෘහපතිය මෙනෙකින් පමණ. ගැහැවිය මෙනෙකින් කළකිස ඇත. ගැහැවිය මෙනෙකින් පුදනලදැයි. මහණෙනි, සක්විතිරජුට මෙබඳු වූ ගෘහපතිරත්නය පහළ වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විති රජුට පරිත්‍යාසක රත්නය පහළ වෙයි. හේ පණ්ඩිතයා වාක්තයා විශිෂ්ටබුද්ධි ඇත්තේයැ සක්විතිරජු කරා එළවියයුත්තහු එළවාලන්නටද නෙරවා ලියයුත්තහු නෙරවාලන්නටද ප්‍රතිබල වෙයි, තනතුරෙහි තැබියයුත්තහු තනතුරෙහි තබන්නටද ප්‍රතිබල වෙයි. හේ සක්විතිරජු කරා එළැඹ මෙසේ කියයි: ‘දෙවයන් වහන්ස, ඔබ අල්පොත්සුක වේවා. මම අනුශාසනා කෙරෙමි’යි. මහණෙනි, සක්විති රජහට මෙබඳු පුත්‍රරත්නය පහළ වෙයි.

මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ සජ්ත රත්නයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

තවද කවර සතර සෘද්ධියකින් සමන්විත වේද යත්:

මහණෙනි, මොලොව සක්විතිරජ අභිරූප වූයේ දර්ශනීය වූයේ ප්‍රසාද එළවනු වූයේ වෙයි. අන් මිනිසුන්ට වඩා උතුම් වර්ණසෞන්දර්යයෙන් (අලංකාරයෙන්) අතිශයින් සමන්වාගත වෙයි. මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ පළමු වන සෘද්ධියෙන් සමන්විත වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විතිරජ අන් මිනිසුන්ට වඩා අතිශයින් දීර්ඝායුෂ්ක වූයේ විරස්ථායී වූයේ වෙයි. මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ දෙවන සෘද්ධියෙන් සමන්විත වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විතිරජ අන් මිනිසුන්ට වඩා අල්පාබාධ වූයේ අල්පාතඬක වූයේ ඉතා සිහිල් නොවූ ඉතා උණුසුම් නොවූ සමව පැසෙන ග්‍රහණියෙන් සමන්විත වූයේ වෙයි. මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ තුන්වැනි සෘද්ධියෙන් සමන්විත වෙයි.

තවද මහණෙනි, සක්විතිරජ බමුණු ගැහැවියනට ප්‍රිය මනාප වෙයි. මහණෙනි, යම්සේ පිය තෙම පුතුනට ප්‍රිය මනාප වේද, මහණෙනි, එපරිදිම සක්විතිරජ බමුණු ගැහැවියනට ප්‍රිය මනාප වේ. මහණෙනි, බමුණුගැහැවියෝ සක්විතිරජටද ප්‍රිය මනාප වෙති. මහණෙනි, යම්සේ පුත්‍රයෝ පියාට ප්‍රියමනාප වෙත්ද, මහණෙනි, එපරිදිම බමුණුගැහැවියෝ සක්විතිරජටද ප්‍රිය මනාප වෙත්. මහණෙනි, පෙර සක්විතිරජ සියුරහ සෙනහ සමග උයන්බිමට නික්මිණ. මහණෙනි, එකල්හි බමුණුගැහැවියෝ සක්විතිරජු කරා එළඹ මෙසේ කීහ: ‘දේවයෙනි, යම්සේ ඇපි ඔබ බොහෝ වෙලාවක් දක්නමෝද එසෙයින් ලැයිවැ ගියමැනැවැ’යි, මහණෙනි, සක්විතිරජද රියැදුරා ඇමැති: ‘සාරථීය, යම් පරිදි බමුණුගැහැවියෝ මා බොහෝ වෙලාවක් දක්නාහු නම් එපරිදි ලැයි (මන්දගාමීව) වැ අසුන් මෙහෙයාලව’යි. මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ සතර වැනි සාද්ධියෙන් සමන්වාගත වෙයි.

මහණෙනි, සක්විතිරජ මේ සතර සාද්ධියෙන් සමන්වාගත වේ.

මහණෙනි, ඒ කිමැයි සිතවුද, මේ සප්තරත්නයෙන්ද මේ චතුර්විධ සාද්ධියෙන්ද සමන්වාගතවූ සක්විතිරජ කිම ඒ හේතුයෙන් සුවසොම්නස් විඳිනේ දැ?යි.

වහන්ස, ඒ එක රත්නයෙකිනුදු සමන්වාගත සක්විතිරජ ඒ හේතුයෙන් සුවසොම්නස් විඳිනේයැ, සත් රත්නයන්ගෙන්ද සතර සාධියෙන්ද යුක්ත වූයේ කියනු කිමැ’යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මීට පමණවූ පුරුතු පහණක් ගෙන හික්මුන් ඇමැතු සේක. මහණෙනි, ඒ කිමැයි සිතවු ද? මා විසින් ගන්නාලද අතුල් පමණ වූ යම් පුරුතු පහණක් ඇද්ද, යම් හිමවත් පර්වත රාජයෙකුත් ඇද්ද, මෙයින් කවරෙක් අතිශයින් මහත් වේදැ? යි.

ස්වාමීනි, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අල්පවූ පාණිමාත්‍රවූ ගන්නාලද මේ පාෂාණය අල්පමාත්‍රයැ හිමවත් පර්වතරාජයා නිසා

සඩ්ධ්‍යාවටද නොපැමිණෙයි. කලභාගයටද නොපැමිණෙයි.
උපනික්ෂෙපයටද නොපැමිණෙයි.

එපරිදිම මහණෙනි, සක්විතිරජ සක්රුවනින්ද සතර ඉදුහයෙන්ද සමන්වාගත වූයේ එකරුණෙන් යම් සුවයක් සොම්නසක් විදිද එය දිව්‍ය සුඛයට සමාන කිරීමටවත් නොපැමිණෙයි, කාලභාගයටද නොපැමිණෙයි, උපනික්ෂෙපයටද නොපැමිණෙයි. (දෙවියන්ගේ සැප මෙයට වඩා අතිශයින් වැඩි තරම් සහ උතුම් බවය)

මහණෙනි, ඒ පණ්ඩිත ඉදින් කිසි කලෙක දීර්ඝ කාලයක්හුගේ ඇවෑමෙන් (දිව්‍ය භාවයෙන් චූතවී) මිනිසක් බවට පැමිණේද කැත්මහසල්කුල (රජ පවුලක) වේවයි බමුණු මහසල් කුල වේවයි ගැහැවිමහසල්කුල වේවයි යම් ඒ පවුල් කෙනෙක් ඇද්ද, ආඨා වූ මහත් ධනය ඇති මහා භෝග ඇති බොහෝ රන් රිදී ඇති බොහෝ පරිභෝග උපකරණ ඇති බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති එබඳු කුලයෙහි (පවුලේ) උපදනේ වෙයි. හේද අභිරූප වූයේ දර්ශනීය වූයේ ප්‍රසාද එළවනුයේ උතුම් වර්ණ සෞන්දර්යයෙන් යුක්ත වූයේ වෙයි. ආහාර පාන වස්ත්‍ර යාන මල්ගඳවිලෙවුන් ආවාසාගාර හා පහන්තෙල් (ආදී තමාට වුවමනා දෑ) ලබනසුලු වෙයි. හේ කයින් සුවරිතය පුරයි. බසින් සුවරිතය පුරයි, සිතින් සුවරිතය පුරයි. හේ කයින් සුවරිතය පුරා බසින් සුවරිතය පුරා සිතින් සුවරිතය පුරා කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සුගති වූ ස්වර්ගලෝකයට පැමිණෙයි. (නැවත දිව්‍ය ලෝකයට යාම)

මහණෙනි, යම් පරිදි අක්ෂධූර්තයෙක් පළමු වන ජයග්‍රහණයෙන්ම මහත් වූ භෝගස්කන්ධය ලබාද මහණෙනි, යම් හෙයකින් ඒ අක්ෂධූර්ත පළමු වන ජයග්‍රහණයෙන්ම මහත් වූ භෝග ස්කන්ධය ලබා නම් ඒ ජයග්‍රහණය අල්පමාත්‍රයැ. වැළි යම් හෙයකින් ඒ පණ්ඩිත කයින් සුවරිතය පුරා බසින් සුවරිතය පුරා සිතින් සුවරිතය පුරා කාබුන් මරණින් මතුයෙහි සුගති ස්වර්ග ලෝකයට පැමිණේද මේ ජයග්‍රහණයම ඊට වඩා අතිශයින් මහත් වෙයි. මහණෙනි, මේ සර්ව පරිපූර්ණවූ පණ්ඩිත (බුද්ධිමතාගේ) භූමි වෙය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ බාලපණ්ඩිත සූත්‍රය වදාළසේක. සතුටුසිත් ඇති ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුවත් පිළිගත්තාහුයි....

ඉසිගිරි කන්ද:

(Rajgir Hills) ඉන්දියාවේ වර්තමානයේ ඉසිගිරි ලෙස හැඳින්වෙන ඉසිගිරි පර්වතය ගැන ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් වන තැන් කිහිපයක්:

Exploring the Magnificence of Rajgir Hills in Bihar, India.

Nestled amidst the verdant landscapes of Bihar, India, lies the enchanting Rajgir Hills, a place where history, spirituality, and natural beauty converge to create an unforgettable experience. Rajgir, which translates to "Royal Mountain," is not merely a geographical location but a tapestry woven with threads of ancient wisdom, religious significance, and breathtaking vistas.

Rajgir's historical roots run deep, tracing back to the time of Lord Buddha. It was in this sacred land that Buddha spent several years meditating, preaching, and imparting wisdom to his disciples. The tranquil ambiance of the hills provided the perfect backdrop for his spiritual pursuits, and today, Rajgir stands as a testament to his profound teachings.

The hills of Rajgir also bear witness to the reign of powerful dynasties, including the Mauryas and the Guptas, who recognized the strategic importance of this region. The remnants of ancient forts, palaces, and monasteries dotting the landscape serve as silent sentinels of Rajgir's storied past, inviting visitors to embark on a journey through time.

For devout pilgrims and seekers of enlightenment, Rajgir holds a special allure. The famous Vishwa Shanti Stupa, or World Peace Pagoda, stands tall atop one of the hills, offering panoramic views of the surrounding valleys and the winding course of the River Son. Built by the Japanese Buddhist monk Nichidatsu Fujii, this monument serves as a symbol of peace and harmony, drawing visitors from far and wide to bask in its serene ambiance.

The Griddhakuta Hill, also known as Vulture's Peak, holds immense significance in Buddhist tradition as the site where Buddha delivered many of his discourses. Pilgrims often make the arduous climb to the summit, seeking spiritual solace and enlightenment amidst the tranquil surroundings.

Beyond its historical and spiritual allure, Rajgir captivates visitors with its pristine natural beauty. The undulating hills draped in emerald foliage, interspersed with cascading waterfalls and meandering streams, create a picturesque panorama that leaves a lasting impression on the senses.

One of the most iconic attractions is the Rajgir Rope Way, a cable car system that offers a bird's-eye view of the sprawling landscape below. As the cabins glide silently over the hills, passengers are treated to breathtaking vistas of lush forests, rocky cliffs, and ancient ruins, weaving together the tapestry of Rajgir's natural and cultural heritage.

Efforts to preserve and promote Rajgir's cultural and natural heritage have been ongoing, with the government and local authorities taking steps to develop infrastructure and amenities for tourists while ensuring the conservation of the environment.

Tourism initiatives aimed at showcasing Rajgir's rich history and spiritual significance have gained momentum in recent years, attracting visitors from across the globe. However, concerted efforts are also being made to strike a balance between tourism development and environmental conservation, ensuring that Rajgir's pristine beauty remains unspoiled for generations to come.

In conclusion, Rajgir Hills in Bihar, India, epitomize the harmonious blend of history, spirituality, and natural splendor. From its ancient roots as a revered seat of learning and meditation to its modern-day role as a haven for pilgrims and nature enthusiasts, Rajgir continues to captivate the hearts and minds of all who journey to its hallowed precincts. As the sun sets behind the rugged peaks, casting a golden glow over the landscape, one cannot help but feel a sense of reverence for this timeless oasis of tranquility amidst the chaos of the modern world.

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> ද්විතීයපාරාජිකය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිණුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි දුටු පමණින් මිතුරු වූ දැඩි මිතුරු වූ බොහෝ භික්ෂූහු ඉසිගිලි පර්වත පාර්ශවයෙහි තණ කුටි කොට වස් එළඹියාහුය. කුම්භකාරපුත්‍ර වූ ආයුෂ්මත් ධනිය තෙමේත් තණ කිළියක් කොට වස් එළඹියේය....

■3.8. පයමදුවටයදොසගිකාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඩ්සාදිසේසකාණ්ඩය

5. ඉක්බිති සම්මත වූ ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයෝ සභාග සභාග වූ භික්ෂූන්ට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් සෞත්‍රාන්තිකයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් සුත්‍රාන්තය සභිගායනා කෙරෙහි, ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් චිනයධරයෝ වෙද්ද ඔහු ඔවුනොවුන් චිනය චිතිශ්වය කෙරෙහි' ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධර්මකමිකයෝ වෙද්ද, 'ඔහු ඔවුනොවුන් ධර්ම සාකච්ඡා කෙරෙහි' ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් ධ්‍යායිහු වෙද්ද 'ඔහු ඔවුනොවුන් නො වෙහෙසති' ඔවුනට එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් තිරච්ඡානකථා ඇත්තාහු සිරුරු තර කිරීම බහුල ව වෙසෙත් නම් 'මේ ආයුෂ්මත්හු මේ තිරිසන් කථා රතියෙන් වෙසෙති'. ඔවුනටද එකට සෙනසුන් පනවති. යම් මහණ කෙනෙක් විකාලයෙහි එත් නම් තේජෝධාතුවට සමවැද එම ආලෝකයෙන් ඔවුනට ද සෙනසුන් පනවත්. තවද භික්ෂූහු 'ඇපි ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලාපුත්‍රයන්ගේ සාද්ධිප්‍රාතිහාර්ය බලම්භ' යි දැන දැන නො කල්හි පැමිණෙති. ඔහු ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලාපුත්‍රයන් කරා එළඹ 'ඇවැත්නි, දබ්බයෙනි අපට සෙනසුන් පනවාලව' යි කියති. ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලාපුත්‍රයෝ ඒ භික්ෂූන්ට මෙසේ කියති. ආයුෂ්මත්හු කොහි කැමැති වෙද්ද කොහි සෙනසුන් පනවමි දැ? යි. ඔහු දැන දැන දුරු තැන් දක්වති. ඇවැත් දබ්බයෙනි, අපට ගිජුකුළුපව්වෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට සොරපතනෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට ඉසිගිලිපව්වෙහි කළුසලහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට වෙහාරපව්වෙහි සප්තපණ්ණිගුහායෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට ශීතවනයෙහි නාකෙමබ්බයදෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට ගොයුම්කඳුරෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට තිඹිරිකඳුරෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට තපොදකඳුරෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට තපොදාරාමයෙහි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි, අපට ජීවක අඹුලයන්හි සෙනසුන් පනවාලව. ඇවැත්නි,

අපට මද්දකුච්ඡී නම් මුවලැව්හි සෙනසුන් පනවලව”යි කියන්නාහ. ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ තේජෝධාතුවට සමවැද අලෝකයෙන් දිලියෙන ඇඟිලි ඇතිව ඔවුනට පෙරටව පෙරව යෙති. උයින් එම එලියෙන් ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයන්ගේ පස්පස්හි යෙති. ඔවුනට ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ මෙසෙයින් සෙනසුන් පනවත්. මේ ඇදය, මේ පුටුය, මේ බිසිය, මේ බිම්බොහනය, මේ වැසිකිළිය, මේ කෙසකිළිය, මේ පැන්ය, මේ පරිභෝග උදකය, මේ සැරයටිය, මේ සහුන්ගේ කතිකාවනය, මෙකල පිටිසියයුතුය, මෙකල නික්මියයුතු ය’යි. ආයුෂ්මත් දබ්බමලාපුත්‍රයෝ ඔවුනට සෙනසුන් පනවා නැවත වේච්චනයට පෙරළා (සාධියෙන්) එන්නාහ....

■2. සතිවිනය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 4. සමථක්ඛන්ධකය

5. භික්ෂුහු දැන දැන ‘අපි ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයෝ ඉදුපෙළහර දක්නමෝ’ යි නොකල්හි නිතර පැමිණෙත්, ඔහු ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍ර වෙත එළඹ ඇවැත්නි, දබ්බයෙති, අපට සෙනසුන් පනවලව යි. මෙසේ කියත්, ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත් තෙමේ ඔවුනට ‘ආයුෂ්මත්හු කොතැන්හි කැමැති වෙද්ද, මේ කොතැන්හි පනවම් දැ’යි මෙසේ කියයි. ඔහු දැන දැන දුර තැන් දක්වත්, “ඇවැත්නි, අපට ගිජුකුළුපව්වෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට සොරපව්වින්පවුවෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට ඉසිගිලිපස කළුගල්තලායෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට වෙහාරපවුපස සත්පත්ගොහෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට සීතවෙනෙහි නාකෙම්බෙයදෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට ගොයුම් කඳුරැලියෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට තිඹිරි කඳුරැලියෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට තපොද කඳුරැලියෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට හුණුදිය අරමෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට ජීවක අඹවෙනෙහි සෙනසුන් පනවලව. ඇවැත්නි, අපට මද්දකුච්ඡී නම් මුවලැව්හි සෙනසුන් පනවලව”යි.....

■1.16. සිරිමාවිමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 1. පිය වර්ගය

141. ඉසිගිලි ආදී පවු අතර මැනැවින් පිහිටුවන ලද උතුම් රජගහ නුවර නැටුම් ගැයුම් මැනැවින් පුහුණුවූ මම සිරිමත් බිම්සර රජුගේ පරිවාරිකාවක් වීමි. ඒ මා රජගහ නුවර සිරිමා යැයි දැනගත්හ....

■1.2.4 වුළුදුක්ඛක්ඛන්ධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 2. සිහනාද වර්ගය

18. මහානාමය, මම එක් කලෙක මේ රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි විසිමි. එසමයෙහි නුවටහු බොහෝ දෙනෙක් ඉසිගිලිපවු ඇළයෙහි කළුගල් අතලෙහි පියනලද අසුන් ඇති වැ නැගිට සිටියාහු වෙති. (ස්ථානාදි) උපක්‍රමයෙන් වන තීව්‍ර කටුක දුූඛවේදනාවන් විඳිත්. මහානාමය, මම එසඳ සවස්වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගිටියෙම් ඉසිගිලි ඇළයෙහි කළු ගල් අතල වෙත එ නුවටුන් (නිගණ්ඨයන්) කරා එළැඹියෙමි. එළඹ එ නුවටුනට තෙල බස් කියෙමි: ‘ඇවැත්නි, නිගණ්ඨයෙනි, කවර කරුණින් තෙපි පියු අසුන් ඇති වැ නැගිට සිටිනාහු තීව්‍ර කටුක ඖපක්‍රමික දුූඛවේදනාවන් විඳිනවා? කියා යි. මහානාමය, මෙසේ කී කල, ඒ නුවටුහු මට තෙල බස් කී “ඇවැත්නි, නාතපුත්ත නුවට (අයු අනා වත්මන්) හැම දන්තෙකැ හැම දක්නාසුල්ලෙකැ අපරිශෙෂ සඬ්ඛ්‍යාත ඥානදර්ශනය පිළින කෙරෙයි: ඇවිදුනු වූද, සිටුනු වූද, නිදනු වූද, නිදිවරනු වූද, මට හැමකල් නිරතුරු ඥානදර්ශනය එළඹ සිටුනේ ය කියා” යි. හෙ මෙසේ කියයි: “නුවටුනි, පෙරු නොප කළ පාපකම් ඇත. එපව් මේ කටුක දුෂ්කරක්‍රියායෙන් දිරවා ලව. යම් කරුණින් මෙහි දැන් කාවිසිමුනි තුන් තැනින් සංචාත වව් ද, එකරුණ මතුයෙහි පාපකම්යාගේ නොකිරීම වෙයි. මෙසේ පුරාණ කම්යන් තපසින් තැව් අවසන්

වීමෙනුදු, නවකමියන් නො කිරීමෙනු දු මතුයෙහි ආසුව (කම් රැස් කිරීමෙක්) නො වෙයි. මතුයෙහි අනාසුව හෙතෙයෙන් කම්කය වෙයි. කම්කය හෙතෙයෙන් දුඃකය වෙයි. දුඃකය හෙතෙයෙන් වෙදනාකය වෙයි. වෙදනාකය හෙතෙයෙන් හැම දුක් නිර්ජීර්ණ වෙයි.” එද වනාහි අපට රුස්නේ හැ. සහනු ද වෙයි. එයිනුදු අපි සතුටු වමහ යි....

■3.2.6 ඉසිගිලි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 2. අනුපද වර්ගය

මහණෙනි, අරිට්ඨ නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි බොහෝ කල් විසූහ. මහණෙනි, උපරිට්ඨ නම් පසේ බුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, තගරසිඛි නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, යසස්සි නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, සුදස්සන නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, පියදස්සි නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, ගන්ධාර නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, පිණ්ඩොල නම් පසේ බුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, උපාසහ නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, නීත නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, තථ නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ. මහණෙනි, සුතවත්තු නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි බොහෝ කල් විසූහ. මහණෙනි, භාවිතත්ත නම් පසේබුදුහු මේ ඉසිගිලි පටියෙහි විරනිවාසී වූහ’යි....

■4.3.3. ගොධික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4. මාර සංයුත්තය > 3. මාර වර්ගය

159. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම්වූ වේළවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝධික තෙරණුවෝ ඉසිගිලි පවු ඇළයෙහි කළුගල් තලායෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝධික තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තාහු ලෞකික සම්මතක් ලැබූහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් ගෝධික තෙරණුවෝ ඒ ලෞකික සම්මතීන් පිරිහුනහ....

■8.1.10. මොග්ගල්ලාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 8. වඩ්ඨිස සංයුත්තය > 1. වඩ්ඨිස වර්ගය

218. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ඉසිගිලිපවුපස කළුගල්තලාවෙහි හැම රහත්වූ භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ, මහත් බික්සගන සමග වැඩ වසන සේක. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ තම සිතින් ඒ භික්ෂූන්ගේ සිත වෙසෙසින් මිදුනේද උපධි රහිතදැයි සොයත්....

■වඩ්ඨිස ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 21. මහා නිපාතය

1261. මරහු බැහැර කරනසුලු වූ ත්‍රිවිද්‍යා ප්‍රාථ්මික ශ්‍රාවකයෝ ඉසිගිලි පව්‍යාමුල්හි කළුගල මතයෙහි වැඩහුන්නාවූ සසර දුකින් එතරවූ මුනිඳුන් පිරිවරා හිඳිත්....

■1.2.4.5. වක්කලි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > ඛන්ධ වර්ගය > 1.
ඛන්ධ සංයුක්තය > 4. ථෙර වර්ගය

....ඇවැත්නි, එසේ යයි, ඒ භික්ෂූහු ආයුෂ්මත් වක්කලී තෙරුන්ට
පිළිතුරුදී ආයුෂ්මත් වක්කලී තෙරුන් ඇඳකට නංවාගෙන ඉසිගිලි
පව්වේ කළුගල්ලාලාව වෙත එළැඹියහ....

වෙනත් පර්වත:

වෙනත් ඉන්දියාවේ ඇති පර්වත පිළිබඳ ත්‍රිපිටකයේ තොරතුරු සඳහන් වන කැන්.

The **Rajgir Hills**, also known as "Rajgriha" hills, lie near the city of Rajgir in central regions of the Indian state of Bihar. It is surrounded by five hills named Ratnagiri, Vipulachal, Vaibhavagiri, Songiri and Udaygiri. It is an important Buddhist, Hindu and Jain pilgrimage site.

The **Vulture Peak** (Pali: Gijjhakūṭa गिज्झकूट, Sanskrit: Gr̥ddhakūṭa गृद्धकूट), also known as the Holy Eagle Peak or Griddhrakūṭa (or Gādhraḥkūṭa), was the Buddha's favorite retreat in Rajagaha (now Rajgir, or Rajagrih). It was the scene for many of his discourses. Rajgir is located in Bihar, India. It is so named because it resembles a sitting vulture with its wings folded.

■8. සිංහනාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 8.
සිංහනාද සූත්‍රය

47. කාශ්‍යපය, මම එක් සමයෙක රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි (**Gridhra-kuta**) වෙසෙමි. ඒ සමයෙහි නිග්‍රෝධ නම් එක්තරා තපොබ්‍රහ්මචාරී (උතුම් තපස් කරන) පිරිවැජ්ඣයක් අධිජුගුප්ඝායෙහි පැණයක් මා විවාළේය. අධිජුගුප්ඝායෙහි පැණ විවාරන ලද මම ඔහුට එය විසඳා කීයෙමි. මා විසින් එසේ විසඳන ලද කල්හි හේ ඉතා මහත් සේ සතුටු විය....

■60.1.1|. මහමොග්ගල්ලාන ස්ථවිරගාමා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > චූළදක නිකාය > ථෙරගාමා පාළි > 20.
සට්ඨි නිපාතය

1178. “වෙහාර” පථිතයටත් “පාණ්ඩව” පථිතයටත් අතරවූ විවරය
ලක්ෂ්‍ය කොට විදුලිය වැටෙයි, අප්‍රතිම (අසම) වූ තෘතීහුගේ සූත්‍ර තෙම
පථිත විවරගතවැ ධ්‍යාන කෙරේ....

■6.1.4.11. දාරුක්ඛන්ධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 4.
දේවතා වර්ගය

එකල්හි ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැඳ
පෙරෙව පාත්‍රා සිවුරු ගෙණ බොහෝ වහන්දෑ හා සමග
ගිජුකුළපවියෙන් ඛස්නාහු අන්‍යතරප්‍රදේශයෙකි මහ දැවකඳක්
දුටහ. දැක හික්ෂුන් ඇමැතුහ. “ඇවැත්නි, තෙපි තෙල මහදැවකඳ
දක්නහු දැ?”යි....

■6.2.1.1. සොණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 6.
මහා වර්ගය

ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් සෝණ තෙරුන්ට මේ
ඔවායෙන් ඔවා දී බලවත් පුරුෂයෙක් හැකුළු අතක් හෝ දිගු
කරණයේ යම්සේ නම්, දික්කළ අතක් හෝ හකුළනුයේ යම්සේ නම්,
එපරිද්දෙන්ම සිතවනයෙහි අතුරුදන්වූ සේක් ගිජුකුළපවියෙහි
(Gridhra-kuta) පැණි ගිය සේක....

■3 - 5 මාස සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 3. මහා වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිජුකුළු පවුයෙහි වැඩ වසන සෙයෙක. එකල්හි මාස නම් බමුණු මණෙවු (තරුණයා, ශිෂ්‍යයා) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණියේය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටුවිය යුතු සිහිකටයුතු කථා නිමවා එකත්පසෙක හින. එකත්පසෙක හුන් මාස මණෙවු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දැන්වීය....

■2.5. වික්කා ටෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙරිගාථා පාළි > 2. දුක නිපාතය

27. මම (මඳ වූ මස්ලේ ඇති බැවින්) කාශ්‍ය ගරීර ඇති වැ ගිලන් වැ දැඩි දුබල වුව ද, යම් මැ තැනෙක යමින් සැරයටිය එල්බගෙන යමි. එබඳු වී නමුදු ගිජුකුළුපව්වට (Gridhra-kuta) නැඟී,

28. සහළ අත්පසැ තබා පාත්‍රයද යටිහුරු කොට තබා ගෙල පර්වතයෙහි හිඳ මෝහස්කන්ධය ප්‍රදාරණ කොට ස්කන්ධසන්තාන සඩ්ධ්‍යාන ආත්මය මතු නූපදනා බවට පැමිණවීමෙන් විෂ්කම්භණ කළමු....

■2.6. මෙත්තිකා ටෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙරිගාථා පාළි > 2. දුක නිපාතය

29. මම (රොවින් පෙළීමෙන්) උපන් දුක් ඇතිවූ එයින්මැ දුබලවැ ඉක්මගිය යොවුන් බව ඇත්තී වෙමි. සැරයටිය එල්බගෙන යමි. එතෙකුදු වුව ගිජුකුළු පව්වට නැහී.

30. සහළ සිවුර අත්පසැ තබා පාත්‍රය ද යටිහුරු කොට තබා ගෛලපර්වතයෙහි හුන්මු තදනන්තර වැ (වීර්‍යාසමතායෙහි යොදනලද බැවින්) මාගේ සිත ආසුවයන් කෙරෙන් මිදිණ. මා විසින් ත්‍රිවිද්‍යාවෝ ලබනලදහු. බුදුරදුන්ගේ අනුසසුන් කරන ලද....

■532. වක්කලිකෝරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5715. යමෙක් සදහම් දන්තේ වෙද, ඒ පණ්ඩිත තෙමේ මා දකී. සදහම් නොදක්තේ මා දක්තේ නමුදු නොදක්තේමය.

5716. රු කය අපමණ වූ දොස් ඇත්තකි. විෂවාක්ෂයකට බදු උපමා ඇත්තකි. සියලු රොගයනට නිවාසස්ථානයකි. හුදු දුඃඛපිණ්ඩයකි.

5717. එබැවින් රූපයෙහි කලකිරී ස්කන්ධයන්ගේ උදය-ව්‍යයය (ඇතිවීම - නැතිවීම) බලව. එයින් සියලු කෙලෙසුන්ගේ අන්තයට සුවසේ පැමිණෙන්නෙහිය.

5718. හිතෙහි වූ ඒ ලෝකනායකයන් වහන්සේ විසින් මෙසේ අනුශාසනා කරණ ලද මම ගිජුකුළුපව්වට නැගී ගිරිකඳුරෙහි බුද්ධ රූප දඹන වියොගයෙන් මැරෙන්නට සිතමි.

5719-5720. ඒ පස්මරුන් දිනු බුදුරජානන්වහන්සේ කඳුබැවුමෙහි සිටියහු 'වක්කලී' යැයි මට ඇමතුසේක. මම ඒ වචනය අසා තුටු වූයෙමි නොයෙක් සියගණන් පුරිස් පමණින් ගැඹුරු වූ පච්ඡායන ප්‍රපාතයට පැන්නෙමි. එකල්හි බුද්ධානුභාවයෙන් සුවසේම පොළොවෙහි පිහිටියෙමි වෙමි.

5721. බුදුරජ තෙම නැවතත් ස්කන්ධයන්ගේ උදය - වාය පිළිබඳ දහම් දෙසීය. මම එදහම් දැන රහත්බවට පැමිණියෙමි....

■4.2.1. පාසාණ සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4. මාර සංයුත්තය > 2. රජ්ජ වර්ගය

147. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි ගිජුකුළු පවුවෙහි (Gridhra-kuta) වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඊ බොල්අඳුරුයෙහි අබවස (එළිමහනේ) වැඩහුන්නාහු වෙති. වැස්සද එකී එකී පොද හෙළයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය තැනිගැණුම ලොමුදහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොදුරෙහි මහත් මහත් ගල් විහිටි. (විසි කළේය)

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයායි දැන පවිටු මාරයාහට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

ඉදින් මේ මුළු ගිජුකුළුපවුවම සලනෙහි නම්, මොනොවට මිදුනු බුදුවරයන්ට කම්පනයෙක් නහමක් ඇත්මැය.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුව සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් විය...

■5.9. හද්දාකුණ්ඩලකේසා ථෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙට්ඨාසා පාළි > 5.
පඤ්චක නිපාතය

107. පෙර නුවටුවැ (අනාගතමිකව) තල්ඇටින් සුන් කෙහෙ ඇතිවැ
දත්මල ඇතිවැ එක්සඵවක් හැඳ පෙරෙවැ අනවදායෙහි සාවදායැ
යන දෘෂ්ටි ඇතිවැ සාවදායෙහි අනවදාය යැයි දක්මින් හැසිරුණුමු.

108. ගිජුකුළු පවයෙහි දිවා විහාරස්ථානයෙන් නික්ම හික්ෂුසඬ්ඝයා
විසින් පිරිවරනලද, කෙලෙස්රජස් රහිතවූ බුදුවරයා දුටුමු.

109. බුදුන් හමුයෙහි දෙදණ බිමැ පිහිටුවා වැඳ ඇඳිලි කළෙමු. ‘එව
හදාවෙනි’යි බුදුහු මට වදාළහ....

■2.4. සිවුවන පරිච්ඡය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> සිවුවනපාරාජිකය

31. ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් මහ මුගලන් තෙරණුවෝ ගිජුකුළුපව්වෙන්
(Gridhra-kuta) බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසකදී සිනා පහළ කළහ.
ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂ්මත් මහමුගලන්
තෙරණුවන්ට මෙය කිය: ඇවැත්, මුගලන, සිනා පහළ කිරීමට හේතු
කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේ දැයි? ඇවැත් ලක්ඛණය, තෙල පැනයට
කල් නොවේමය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සමීපයෙහි දී මාගෙන්
තෙල පැනය විචාරව’යි.

32. ඉක්ඛිති ඇවැත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝද, ඇවැත් මහමුගලන්
තෙරණුවෝද රජගහනුවර පිඩු පිණිස හැසිර පසුබත් කල පිඩු
සිහීමෙන් පෙරළා ආවාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයාහුය.
එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ එකත්පසෙක හුන්නාහුය.
එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත්
මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කිහ: මෙහි ආයුෂ්මත් මුගලන්
තෙරණුවෝ ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නාහු එක්තරා පෙදෙසකදී සිනා

පහළ කළහ. ඇවැත් මුගලන සිනා පහළ කිරීමට හේතු කවරේද? ප්‍රත්‍යය කවරේද? ඇවැත්නි, මම මෙහි ගිජිකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසින් ගමන් කරණ ඇට සැකිල්ලක් දුටිමි. එය ගිජුලිහිණියෝද, කවුඩෝද උකුස්සෝද, ලුහුබැඳ ලුහුබැඳ ඉළ ඇට අතරෙන් විනිවිද යෙත්. ඒ ඇටසැකිල්ල බැගෑ හඬ කරයි. ඇවැත්නි, ඒ මට මේ සිත විය: “පින්වත, ඒකාන්තයෙන් ආශ්වයඹයෙකි. අද්භූතයෙකි. මෙබඳු නම් සත්ත්වයෙක් වන්නේද? මෙබඳු නම් අමනුෂ්‍යයෙක් වන්නේද? මෙබඳු නම් අත්බැව් පිළිලැබුවෙක් වන්නේ ද” යි. (පසු කාලයේ) හික්ෂුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්: “ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් දක්වති” යි.

33. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සව්වෝ ඇස් ඇතිව වෙසෙත්. මහණෙනි, ඒකාන්තයෙන් සව්වෝ නුවණ ඇතිව වෙසෙත්. යම් හෙයකින් ශ්‍රාවක තෙමේ මෙබන්දක් දන්නේ හෝ දක්නේ හෝ සාක්ෂ්‍යය හෝ කරන්නේද, මහණෙනි, පෙරම මා විසින් ඒ සත්ත්වතෙමේ දක්නා ලද්දේ විය. එතකුදු වුවත් මම එය ප්‍රකාශ නොකළෙමි. මම තෙල කරුණ ප්‍රකාශ කළෙමි නම් අත්‍යයෝ මාගේ වචනය නොඅදහන්නාහුය. යම් කෙනෙක් මාගේ වචනය නොඅදහන්නාහුද ඔවුන්ට එය දිගුකලක් අහිත පිණිස දුක් පිණිස වන්නේය. මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවරම ගව ඝාතකයෙක් විය. හෙතෙම ඒ කර්ම විපාකයෙන් බොහෝ අවුරුදු ගණන් බොහෝ අවුරුදු සියගණන් බොහෝ අවුරුදු දහස් ගණන්, බොහෝ අවුරුදු සුවහස් ගණන් නරකයෙහි පැසී ඒ කම්යාගේම ශෙෂ වූ විපාකයෙන් මෙබඳු අත්බැව් ලැබීමක් විඳියි. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සත්‍යයක් කියයි. මහණෙනි, මුගලනට ඇවැත් නැති.”....

■7.2.1.3. කිස්සබ්බම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > සත්තක නිපාතය > 6. අච්ඡාකත වර්ගය

එක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ යම්සේ බලවත් මැදුම් පිරිමියෙක් හැකුළු අතක් දිගුකරන්නේ හෝ දිගුකළ අතක් හකුළුවන්නේ හෝ නම් එසෙයින් ගිජ්ඣකුටපච්ඡිකයෙහි අතුරුදන් වූසේක් ඒ බබලොවිහි පැණිගියහ. තිස්ස බ්‍රහ්ම දුරදීමැ එන ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුන් දුට. දැක ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුන්ට තෙල කිය:

■6.1.5.12. ධම්මික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 5. ධම්මික වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ධම්මික තෙරණුවෝ පාසිවුරු ගෙණ රජගහ නුවර බලා නික්මගියහ. පිළිවෙළින් රජගහ නුවර ගිජුකුළු පවයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ධම්මික තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

■7.2.3. නිව්ඡවිත්ථි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7. ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවනි වර්ගය

374. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙම් අහසෙහි ගමන් කරණ සිවිය නැති ස්ත්‍රියක දිටිමි. භූත ගිජුලිහිණියෝද භූත කවුඩෝද භූත උකුස්සෝද ඒ මැය ලුහුබදිමින් කඩා කති, ඉරා කති. ඕනොමෝ බැගෑහඬ කෙරෙයි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, මේ ස්ත්‍රී තොමෝ මේ රජගහනුවර ම තම ස්වාමී පුරුෂයා ඉක්මවා හැසිරෙන ස්ත්‍රියක් වූවාය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත් බැව් ලැබීමක් විඳි යි වදාළ සේක....

■1.12.6. පඤ්චසිංහපඤ්ඤා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 1.
සළායතන සංයුක්තය > 12. ලෝකකාමගුණ වර්ගය

119. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළු පච්චෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි පන්සිළු ගාන්ධර්ව දෙවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස්ව සිටියේය. එකත්පස්ව සිටි පන්සිළුගෙවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකෙළේය. වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් මේ ආත්මභාවයේදීම නොපිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැ? වහන්ස යම් හෙයෙකින් මෙහි ඇතැම් සත්ත්ව කෙනෙක් දිට්ඨැමියෙහිම පිරිනිවෙත් නම් එයට හේතු කිම? ප්‍රත්‍යය කිමැයි....

■2.6.6. අභය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 2.
බොජ්ඣංග සංයුක්තය > 6. බොජ්ඣංග වර්ගය

ස්වාමීනි, වහන්ස, මේ ධර්ම න්‍යාය කිනම් දැයි. රජකුමර, මොහු බොජ්ඣංග නම්හයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඒකාන්තයෙන් බොජ්ඣංගයහ. සුගතයන් වහන්ස, ඒකාන්තයෙන් බොජ්ඣංගයහ. වහන්ස, එක් එක් බොජ්ඣංගයෙහි යුතු වුයේ තතුසේ දන්තේය, දක්තේය. සත්තබොජ්ඣංගයෙන් යුතු වුයේ කවර කථාද? වහන්ස, ගිජුකුළුපච්චට නැගෙන මාගේ කයෙහි යම් විඩාවක් සිතෙහි විඩාවක් වීද, එය සන්සිඳුනේය. මා විසින් ධර්මයද අවබෝධ කරන ලද්දේයි....

■4.6.8. සුකරබ්බ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 4.
ඉන්ද්‍රිය සංයුක්තය > 6. සුකරබ්බ වර්ගය

1742. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළුපව්වෙහි සුකරබත ලෙනෙහි වැඩවසන සේක. එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරුන් ඇමතු සේක. සාරිපුත්ත, රහත් මහණ කුමන කරුණක් දකිමින් තථාගතයන් කෙරෙහි හෝ තථාගතසස්තෙහි හෝ ඉතා යටහත්ව පවත්නේ පවතී දැයි...

■2.4. සිවුවන පරිච්ඡය

ත්‍රිපිටකය > චිත්ත පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > සිවුවනපාරාජිකය

30. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලන්දකනිවාප නම්වූ වෙළුනාරාමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් මහමුලන් තෙරණුවෝද ගිජුකුළු පව්වෙහි වෙසත්....

■3.2.10. වෙසුල්ලපබ්බත සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 3. අනමතග්ග සංයුක්තය > 2. දුග්ගත වර්ගය

283. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. මහණෙනි, මෙසසර නොපිරුසුන් අග ඇත්තේය අවිද්‍යාවෙන් වැසුනු තෘෂ්ණාවෙන් බැඳුනු දිවෙන සැරිසරණ සත්ත්වයින්ගේ පූර්වකොටිය (මූල) නොපැණේ.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: මේ වෙසුල්ල පර්වතයට පාවිච්චංසම යයි නම් විය මහණෙනි, එකල්හි මිනිසුන්ට තිවර යන නාමය විය.

මහණෙනි, තිවර මිනිසුන්ට දහස්වසෙක් ආයුෂ්‍යමාණය විය.
මහණෙනි, තිවර මිනිසුන්ට පාවිතවංස පර්වතයට සිවු දිනකින්
නගිත්, සිවු දිනකින් බසිත්.

එකල්හි අර්හත් සමයක්සම්බුද්ධවූ කකුසද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
ලොව පහළවූ සේක අර්හත් සමයක්සම්බුද්ධවූ කකුසද භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට උතුම් සොඳුරු යුවලක්වූ විදුර, සඤ්ජීව නම් සවු යුවලෙක්
විය. මහණෙනි, බලවු: මේ පර්වතයේ ඒ නාමයද අතුරුදන් විය ඒ
මිනිස්සුද කලුරිය කළහ . ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේද පිරිනිවන්
පෑවේය. මහණෙනි, මෙසේ සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයහ. මහණෙනි,
මෙසේ සංස්කාරයෝ අද්ධුවයහ. මෙසේ සංස්කාරයෝ අනස්සාසික
(අස්වැසිලි රහිත) ය හ. මහණෙනි, මෙයිනුදු සියලු සංස්කාරයන්හි
කළකිරෙන්නට නිසිමය. නො ඇලෙන්නට නිසිමය . මිඳෙන්නට
නිසිමැයි .

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: මේ වෙසුල්ල පර්වතයට වඩිකක යන
නාමයම විය . මහණෙනි, එකල්හි මිනිසුන්ට රෝහිතස්ස යන
නාමයම විය. මහණෙනි, රෝහිතස්ස මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍යමාණය
තිස්වස්දහසෙක් විය. මහණෙනි, රෝහිතස්ස මිනිස්සු වඩිකක
පර්වතයට තෙදිනකින් නගිත්. තෙදිනකින් බසිත්.

මහණෙනි, එකල්හි අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධවූ කොනාගමන
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලොව (විශ්වයේ) පහළවූ සේක. මහණෙනි,
අර්හත් සමයක්සම්බුද්ධවූ කෝනාගමන භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
අග්‍රහණ යුගයක් වූ හියොයා, සුත්තර නම් ශ්‍රාවක යුගයෙක් විය
මහණෙනි, බලවු: මේ පර්වතයාගේ ඒ නාමයන් අතුරුදන් විය ඒ
මිනිස්සුන් කලුරිය කළහ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් පිරිනිවියහ.
මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අනිත්‍යහ... මිඳෙන්නට නිසි මැයි.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: මේ වෙසුල්ල පර්වතයට සුචස්ස යන
නාමයම විය. මහණෙනි, එකල්හි මිනිසුන්ට සුච්ඡිය යන නාමය විය.
මහණෙනි, සුච්ඡිය මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍යමාණය විසිවස්දහසෙක් සේක්

විය. මහණෙනි, සුඡේදය මිනිස්සු සුභස්ස පර්වතයට දෙදිනකින් නගිත්, දෙදිනකින් බසිත්.

මහණෙනි, එසමයෙහි අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධවූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ලෝකයෙහි පහළවූ සේක. මහණෙනි, අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට අග්‍රහද්‍ර යුගයෙක් වූ තිස්ස, භාරද්වාප නම් ශ්‍රාවක යුගයෙක් විය මහණෙනි, බලවු: මේ පර්වතයාගේ ඒ නමත් අතුරුදන් විය. ඒ මිනිස්සුන් කලුරිය කළහ. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් පිරිනිවියහ. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අනිසහ ... මිදෙන්නට නිසි මැයි.

මහණෙනි, දැන් මේ වෙසුල්ලපර්වතයට වෙසුල්ල යන නාමයම විය. මහණෙනි, දැන් මේ මිනිසුන්ට මාගධක යන නාමයම විය. මහණෙනි, මාගධක මිනිසුන්ගේ අයු:ප්‍රමාණය ඉතා ස්වල්පය, මදය, ඉතා සුළුය යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත්වේ නම් හෙතෙමේ සියවසක් හෝ, ඉන් මදක් (දස හෝ විසිවසක්) වැඩියෙන් හෝ ජීවත් වෙයි. මහණෙනි, මගධ රට වැසි මිනිස්සු වෙසුල්ල පර්වතයට මොහොතකින් නගිත්. මොහොතින් බසිත්.

මහණෙනි, දැන්වූ කලී අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධවූ මම ලෝකයෙහි උපන්නි. මහණෙනි, මට අගසොදුරු යුවලවූ සැරියුත්, මුගලන් නම් සවු යුවලවේ. මහණෙනි, මේ පර්වතයාගේ යම් මේ නාමයක් වේද, එය අතුරුදන් වන්නේ නම්. එබඳු කාලයක් වන්නේය. මේ මිනිස්සුන් කලුරිය කරන්නාහුය. මමත් පිරිණිවෙන්නෙමි. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අනිසය. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අස්ථිරයහ. මහණෙනි, සංස්කාරයෝ මෙසේ අනස්සාසිකහ. මහණෙනි, මෙයින්ද සියලු සංස්කාරයන්හි කළකිරෙන්නට නිසි මය. නොඇලෙන්නට නිසිමය. මිදෙන්නට නිසි මැයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගතවූ ශාස්තෘෆන් වහන්සේ මෙය වදාරා වැලි අත් අයුරින්ද මෙය වදාළ සේක:

තිවරයන්ට පාවිච්චිය විය. රොහිතස්සයන්ට වඩිකක විය.
සුප්පියයන්ට සුඵස්ස විය. මගධයන්ට වෙපුල්ල විය.

සංස්කාරයෝ ඒකාන්තයෙන් අනිත්‍යහ. ඉපද නැතිවන ස්වභාව
ඇතියහ. ඉපද නිරුද්ධ වෙති. ඔවුන්ගේ සංහිදීම සැපවේ....

■12.5.2. පපාත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුක්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 12.
සච්ච සංයුක්තය > 5. පපාත වර්ගය

3884. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි
ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
භික්ෂූන් ඇමතුසේක: මහණෙනි, “යමු දිවාචිහරණය පිණිස
පටිභානකුටය වෙත එළඹෙන්නෙමු” යි. ‘එසේය වහන්සැ’ යි ඒ
භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ බොහෝ භික්ෂූන් සමග පිළිබහන් කළ වෙත එළඹීසේක.
එක්තරා මහණෙක් පිළිබහන් කළෙහි මහත් ප්‍රපාතයක් දිටී. දැක
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැල කෙළේය: “වහන්ස, මේ ප්‍රපාතය
ඒකාන්තයෙන් මහති. වහන්ස, මේ ප්‍රපාතය ඒකාන්තයෙන් ඉතා
මහති. වහන්ස, මේ ප්‍රපාතයට වඩා ඉතා මහත්වූද ඉතා බිහිසුනුවූද
අනෙක් ප්‍රපාතක් ඇද්දෝ” යි “මහණ, මේ ප්‍රපාතයට වඩා ඉතා
මහත්වූද ඉතා බිහිසුණුවූද අනෙක් ප්‍රපාතක් ඇතැ” යි....

■3.2.4.11. සඬකවා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > (9)
4. ග්‍රමණ වර්ගය

ඉක්බිති කසුබ්‍රගොතු මහණ සෙනසුන් වසා තබා පාසිවුරු ගෙණ
රජගහනුවර කරා එළඹීයේය. පිළිවෙළින් රජගහනුවර ගිජුකුළු

පව්‍යෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹින. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස්ව හින. එකත්පස්ව හුන් කසුටු ගොතු මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේය:

■4.1.3.10. පරිබ්බාජක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > චතුක්ක නිපාතය > 3. උරුවෙල වර්ගය

30. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ඉතා ප්‍රකටවූ බොහෝ පිරිවැජියෝ සප්පිනියා ගංගාතෙර පිරිවැජි අරමිහි වෙසෙති. ඔහු කවරහ: “අන්තභාර යැ, වරධර යැ, සකුලදායී පිරිවැජි යැ, අන්‍යා වූත් ප්‍රකට (ප්‍රසිද්ධ) පිරිවැජියෝ”යි....

■3.2.2.4. සරහ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > (7) 2. මහා වර්ගය

14. එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සරහ නම් පිරිවැජි මෙසස්තෙන් බැහැරගිය නොබොහෝ කලැ....

■7.2.6. අසීසක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7. ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවනි වර්ගය

377. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන් කරණ හිස නැති සිරුරක් (කවන්ධයක්) දිටිමි. එහි ලයෙහි ඇස්ද, මුවද වෙයි. ගිජුලිහිණියෝද කටුබෝද උකුස්සෝද ඒ මෙය ලුහුබදිමින්

කඩා කති, ඉරා කති. හේද බැගෑ හඬ කෙරෙයි. ... [ඉක්බිති
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ...] මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ
රජගහනුවරම භාරිත නම් රජුගේ අණින් සොරුන් මරන්නෙක් විය ...
ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් ලැබීමක් විදිය
වදාළසේක....

■2.3. තෘතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> තෘතීයපාරාජිකය

26. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සස්තෙහි උකටලි බැවින්
පෙළුනේ ගිජුකුළුපව්වට නැඟී ප්‍රපාතයෙහි වැටෙන්නේ එක්තරා
නලකරුවකු යට කොට මැරීය. ඒ මහණහට කුකුස් විය....

■1.2.4.5. චක්කලි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > බන්ධ වර්ගය > 1.
බන්ධ සංයුක්තය > 4. ථෙර වර්ගය

ඇවැත්නි, මේ රාත්‍රියේ, මනහර ඡව්වර්ණ ඇති දෙවියෝ දෙදෙනෙක්
ඊ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු ගිජුකුළු පව්ව ආලෝක කරමින්
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වැද එකත්පසෙක සිටියහ. ඇවැත්නි, එකත්පසෙක සිටි එක්
දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, චක්කලි මහණ
මාර්ගවිමොක්ෂය (විමුක්තිය) පිණිස සිතාය”යි තෙල සැලකළේ ය.
අනෙක් දෙව් තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, හෙතෙමේ
ඒකාන්තයෙන් අර්හත්ඵල විමුක්තියෙන් විමුක්තව මිඳෙන්නේ ය”යි
තෙල සැලකළේය....

■7.1.2. මාංසපෙසි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

363. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අභසෙහි යන මස්වැදැල්ලක් (ප්‍රේත වර්ගයක්) දිටිමි. භූත ගිජුලිහිණියෝත් භූත කවුඩෝත් භූත උකුස්සෝත් ඒ මේ මස්වැදැල්ල ලුහුබඳිමින් කඩා කති, ඉරා කති. ඒ මස්වැදැල්ලද බැගෑහඩ කෙරෙයි... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ... මේ සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම හරක් මරන්නෙක් විය... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත් බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළ සේක.....

■7.2.7. හික්ඛු සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවන වර්ගය

378. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අභසෙහි ගමන් කරණ මහණකු දිටිමි. (දිවැසින්) ඔහුගේ සහළ සිවුරද භාත්පසින් ඇවිල ගත්තේය. ගිනි ගෙණ දිලියෙන්නේය. ගිනිදැල් සහිතය. පාත්‍රයද භාත්පසින් ඇවිල ගත්තේය. ගිනි ගෙණ දිලියෙන්නේය. ගිනිදැල් සහිතය, කාබානද ආදිත්තය, සම්පජ්ජලිතය, සජොතිභූතය. කයද ආදිත්තය (ගින්නෙන් දැවේ), සම්පජ්ජලිතය, සජොතිභූතය. හෙතෙමේද බැගෑ හඩ කෙරෙයි. ... [ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ...] මහණෙනි, මේ මහණ තෙමේ කසුප් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සස්නෙහි පවිකාර හික්ඛුවක් විය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළසේක.....

■7.2.4. මඩගුලිත්ථි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවන වර්ගය

375. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන් කරණ දුගඳ පිළිකුල් කට යුතු ස්ත්‍රියක දිටිමි. (දිවැසින්) භූත ගිජුලිහිණියෝද භූත කවුඩෝද භූත උකුස්සෝද ඒ මැය ලුහුබදිමින් කඩා කති, ඉරා කති. ඕනොමෝ බැගෑහඩ කෙරෙයි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, මේ ස්ත්‍රී තොමෝ මේ රජගහනුවර ම මන්ත්‍ර ගුරුකම් කටයුතු කරන්නියක් සහ නිමිති කියන්නියක් වූවාය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යි වදාළසේක....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

14. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක් “සිල් මෙබඳු ය, සමාධිය මෙබඳු ය, ප්‍රඥාව මෙබඳු ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල ඇති වේ. මහත් අනුසස් ඇති වේ. ප්‍රඥායෙන් වඩන ලද සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන් මොනොවට මිඳේ” යැ යි ශීලසමාධි ආදි වූ මේ දැහැමි කතාව ම බහුල කොට වදාරන සේක....

■6. මහාගෝවින්ද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 6.

මහාගෝවින්ද සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවරට නොදුරු තන්හිවූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල පන්සිළු නම් ගඳැවූ පුත් රැ බොහෝ වේලා ඉක්මි කල, (මැදුම් රැයෙහි) ඉතා දකුම් කලු පැහැ සපුව ඇත්තේ, ගිජුකුළු පව්ව

මුළුල්ල බබුලුවා හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියේය. එළැඹූ, ආදරයෙන් ඔබ (උන්වහන්සේ) වැඳ එක් පසෙක සිටියේ ය. පන්සිළු ගඬවුසුන් (එසේ) එක් පසෙක සිටියේම, “වහන්ස, තව්තිසා වැසි දෙවියන් හමුයෙන් යම් කරුණෙක් මා විසින් අසන ලද්ද, (ඔවුන් හමුයෙන්) අසා පිළිගන්නා ලද්ද, එය භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙරෙමි” යි කීය. “පන්සිළුවෙනි, තෙපි එය මට දන්වවු” යැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක....

■7.1.3. මාංසපිණ්ඩ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

364. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන් කරණ මස්පිඩක් (ප්‍රේත වර්ගයක්) දිටිමි. භූත ගිජුලිහිණියෝත්, භූත කවුඩෝත්, භූත උකුස්සෝත් ඒ මෙය ලුහුබඳිමින් කඩා කත්, ඉරා කත්. ඒ මස් පිඩ ද බැගෑහඩ නගයි ... මහණෙනි ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මේ සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම ලිහිණි වැද්දෙක් විය. ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත් බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යි වදාළ සේක....

■7.1.1. අට්ඨසඛබලික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

362. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම් වෙළඳවාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ලක්ඛණ තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් මහා මොග්ගල්ලාන තෙරණුවෝ ද ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවෙසෙති. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පෙරවරු හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙන ආයුෂ්මත් ලක්ඛණ තෙරණුවන් වෙත

එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් ලක්ඛණ තෙරුන්ට “ඇවැත්නි, ලක්ඛණයෙනි, යමු, රජගහනුවරට පිඩු පිණිස පිවිසෙන්නෙමු”යි මෙය කීහ. ඇවැත්නි, එසේය යැයි ආයුෂ්මත් ලක්ඛණ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගල්ලාන තෙරුන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ....

■2. උදුම්බරික සීහනාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාටික වර්ගය > 2.

උදුම්බරික සීහනාද සූත්‍රය

4. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මනුෂ්‍ය විෂය සීමා ඉක්මි පිරිසිදු දිවකන් නුවණින් සන්ධාන ගෘහපතිහු න්‍යාග්‍රෝධ පිරිවැජියා හා කැරෙන මේ කථාසංලාපය අසා වදාළසේක. ඉක්බිති ගිජුකුළු පව්වෙන් බැස, සුමාගධා පොකුණු තෙඳ වූ මයුරනිවාප නම් තැනට වැඩි සේක. වැඩි එහි සුමාගධා පොකුණු තෙඳ මයුර නිවාපයෙහි එළිමහනෙහි සක්මන් කළසේක. න්‍යාග්‍රෝධ පිරිවැජී තෙම සුමාගධාතීරයෙහි මයුර නිවාපයෙහි එළිමහනැ සක්මන් කරන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටිය. දැක සිය පිරිස බණවා, ‘භවත්හු නිහඬ වෙත්වා. භවත්නි, ගබ්ඳ නො කරවු. මේ ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ සුමාගධාව තෙඳ මයුර නිවාපයෙහි පිළිමිහනැ සක්මන් කෙරෙයි. ඒ ආයුෂ්මත් තෙමේ නිහඬියාව කැමැත්තේ, නිහඬ බවැ ගුණ කියන සුදුසු. මෙ පිරිස නිහඬවැ ඉදිනාහු දැන එළැඹියැ යුතු කොට සිතුවේ වී නම් ඉතා යෙහෙක. ඉදින් ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ මෙ පිරිස කරා ආයේ වී නම්, ‘වහන්ස’ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දහමෙකින් ශ්‍රාවකයන් හික්මවන සේකද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් දහමෙකින් හික්මවන ලද සව්වෝ සතුටට පැමිණියාහු උත්තම නිශ්ශ්‍රයයක්, ආදිම බ්‍රහ්මචර්යාක් (ලොවුතුරා මහක්) තමන් සතුටට කාරණ යැයි පිළින කෙරෙත්ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ධර්මය කවරේ වේද?’යි මේ පැණය විචාරන්නමු’ යි කිය. මෙසේ කී කල ඒ පිරිවැජියෝ නිහඬ වූහ....

■3.1.10. එකපුග්ගල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 3.
අනාමනග්ග සංයුක්තය > 1. තිණකට්ඨ වර්ගය

273. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි
ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එහිදී ... මෙය වදාළ සේක.

මහණෙනි, මෙසසර නැවත නැවත බලයිදු නොපිරිසුන් කෙළවර
ඇතියේයි. මහණෙනි, කපක් මුළුල්ලේ දිවෙන සැරිසරණ එක්
පුභුලකුගේ ඇටසැකිල්ල ඇටගොඩ ඇටරැස ඉදින් රැස් කරන්නෙක්
වන්නේ නම්, රැස් කරණ ලදුයේත් නොවැනසේ නම්, මේ වෙළුල්ල
පර්වතය යම් සේද, එසේ මහත් වන්නේය....

■5.4.5. අත්තවධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 5.
ලාභසත්කාර සංයුක්තය > 4. සඬ්ඝභේද වර්ගය

331. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්සමයෙක දෙව්දත් බැහැර ගිය
නොබෝ කල්හි රජගහනුවර ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එහිදී
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දත් ඇරඹ හික්කුන් ඇමතු සේක:
මහණෙනි, තමාගේම විනාශය පිණිස දෙව්දත්හට ලාභ සත්කාර
කිරීති ප්‍රශංසා පහළ විය. පිරිහීම පිණිස දෙව්දත්හට ලාභසත්කාර
කිරීති ප්‍රශංසා පහළ විය....

■2.2.5. වඩකම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 2.
ධාතු සංයුක්තය > 2. සත්තධාතු වර්ගය

239. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි
ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත්
තෙරණුවෝ බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට

නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් මහකසුප් තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් මන්තානිපුත්ත පුණ්ණ තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙති. දෙව්දත් තෙමේද බොහෝ මහණුන් සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි සක්මන් කෙරෙයි....

■7.2.2. ගුප්තාදි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවනි වර්ගය

373. මහණෙනි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අසුවිච්ඡක ගිලුනු දැනින් අසුවි කන පුරුෂයකු දිටිමි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවරම දුෂ්ට බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. හෙතෙමේ කසුප් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සස්නෙහි බික්සහන බතින් පවරා අසුවියෙන් ඔරු පුරවා කල් දන්වා “පින්වත්නි, මෙයින් ඇති තාක් අනුභව කෙරෙත්වා හැර ගෙන ද යෙත්වා” යි මෙය කීය... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විදිසි වදාළ සේක....

■9. ආටානාටිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාඨික වර්ගය > 9.
ආටානාටිය සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර නිසා ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එකල වරම් දෙව් මහරජහු සතර දෙනා මහත් යක්ෂ සේනායෙන්ද මහත් ගන්ධර්ව සේනායෙන්ද මහත් කුම්භාණ්ඩ සේනායෙන්ද මහත් නාගසේනායෙන්ද (අසුරසෙන් වළක්වාලනු පිණිස සක්දෙව්දු ගේ) සතර දෙසැ රකවල් තබා, සතර දෙසැ බලමුළු පිහිටුවා, සතර දිගැ මුරකරුවන් රඳවා, රැ (පෙරයම) ඉක්මි කල්හි, අභිකාන්ත වූ ශරීරප්‍රභා ඇත්තාහු, සියලු ගිජුකුළු පව්ව එකාලෝක කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියාහ....

■1.2.4 වුළුදුක්ඛක්ඛන්ධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 2. සීහනාද වර්ගය

18. මහානාමය, මම එක් කලෙක මේ රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි විසිමි. එසමයෙහි නුවටහු බොහෝ දෙනෙක් ඉසිගිලි පවු ඇළයෙහි කළුගල් අතලෙහි පියනලද අසුන් ඇතිවැ නැගිට සිටියාහු වෙති. (ස්ථානාදි) උපක්‍රමයෙන් වන තිවු කටුක දූඛවේදනාවන් විඳිත්. මහානාමය, මම එසඳ සවස්වරුයෙහි පිළිසලනින් නැගිටියෙමි ඉසිගිලි ඇළයෙහි කළු ගල් අතල වෙත එනුවටුන් කරා එළැඹියෙමි. එළඹ එ නුවටුනට තෙල බස් කියෙමි: ‘ඇවැත්නි, නිගණ්ඨයෙනි, කවර කරුණින් තෙපි පියු අසුන් ඇතිවැ නැගිට සිටිනහු තිවු කටුක ඖෂකුමික දූඛවේදනාවන් විඳිනවා? කියායි. මහානාමය, මෙසේ කී කල, ඒ නුවටුහු මට තෙල බස් කී “ඇවැත්නි, නාතපුත්ත නුවට (අයු අනා වත්මන්) හැම දන්තෙකැ හැම දක්නාසුල්ලෙකැ අපරිශෙෂ සඬ්ඛ්‍යාත ඥානදර්ශනය පිළින කෙරෙයි: ඇවිදුනු වූද, සිටුනු වූද, නිදනු වූද, නිදිවරනු වූද, මට හැමකල් නිරතුරු ඥානදර්ශනය එළඹ සිටුනේය කියා” යි. හේ මෙසේ කියයි: “නුවටුනි, (නිගණ්ඨයෙනි) පෙර තොප කළ පාපකම් ඇත. එපව් මේ කටුක දුෂ්කරක්‍රියායෙන් දිරවා ලව. යම් කරුණින් මෙහි දැන් කාවිසිමුනි තුන් තැනින් සංවෘත වව්ද, එකරුණ මතුයෙහි පාපකම්යාගේ නොකිරීම වෙයි. මෙසේ පුරාණ කම්යන් තපසින් තැවී අවසන් වීමෙනුදු, නවකම්යන්

නොකිරීමෙනුදු මතුයෙහි ආප්‍රව (කම් රැස් කිරීමෙන්) නොවෙයි.
මතුයෙහි අනාප්‍රව හේතුයෙන් කම්කෂය වෙයි. කම්කෂය හේතුයෙන්
දුෂ්කෂය වෙයි. දුෂ්කෂය හේතුයෙන් වේදනාකෂය වෙයි. වේදනාකෂය
හේතුයෙන් හැම දුක් නිර්ජීර්ණ වෙයි.” එය වනාහි අපට රුස්තෝය.
සහනුද වෙයි. එයින්ද අපි සතුටු වමිහයි....

■1.3.9 මහාසාරෝපම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 3.
ඕපම්ම වර්ගය

1. මා වසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
දෙව්දත්තෙරුන් සස්තෙන් ගිය නොබෝ කලෙකින් රජගහනුවර
සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළුපව්වෙහි වසන සේක. එහිදී භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ දෙව්දත්තෙරුන් අරභයා හික්කුන් ඇමතු සේක:

■7.1.4. නිව්ඡව් සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

365. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන්
කරණ (ඇහ) සිටිය නැති පුරුෂ ප්‍රේතයකු දිටිමි. භූත ගිජුලිහිණියෝත්
කවුඩෝත් උකුස්සෝත් ඒ මොහු ලුහුබඳිමින් කඩා කත්, ඉරා කත්. ඒ
හෙතෙමේද බැගැහඩ කෙරෙයි. ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ...
මහණෙනි, මේ සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම බැටළු මරන්නෙක්
විය. ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව්
පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළසේක....

■3.5.2 ඡන්තෝවාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 5.
සමායතන වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වේළුවනයෙහි වැඩවසනසේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤා තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙරණුවෝද ගිජුකුළු පව්වෙහි වාසය කෙරෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙරණුවෝ ආබාධිකවැ දු:බ්බවැ දැඩිගිලන් වූවාහු වෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සවස්කාලයෙහි සමවතින් නැගීසිටියාහු ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤා තෙරුන් කරා එළඹ ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤා තෙරුන්ට තෙල කීහ: ඇවැත්නි වුඤ්ඤායෙනි, යම්හ ආයුෂ්මත් ඡන්තතෙරුන් කරා ගිලන් බව පුළුවස්නමෝ එළඹෙමිහ. ඇවැත්නි, එසේය යැයි ආයුෂ්මත් මහාචුඤ්ඤා තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුන්හ....

■7.1.5. අසිලොම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

366. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන් කරණ කඩු බඳු ලොම් ඇති පුරුෂ ප්‍රේතයකු දිටිමි . ඔහුගේ ඒ අසි (කඩු) උඩ නැග නැග ඔහුගේම සිරුරෙහි වැටේ. හෙතෙමේද බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම උතුරන් මරන්නෙක් විය. ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළ සේක....

■10.1.2. සක්ක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 10.
යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

236. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි
ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එකල සක්ක නම් යක්ෂයෙක්
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේය. එළඹ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට ගාථායෙන් කීය....

■11.2.6. යජමාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 11.
සක්ක සංයුත්තය > 2. සත්තවත වර්ගය

262. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි
ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි සක්දෙව්දු භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වෙත එළඹීයේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද
එකත්පසෙක සිටියේය. එකත්පසෙක සිටි සක්දෙව්දු තෙමේ
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කීය:

■7.1.7. උසුලොම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

368. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන්
කරණ ඊතල වැනි ලොම් ඇති පුරුෂයකු (අමනුෂ්‍ය) දිටිමි. ඔහුගේ ඒ
හි උඩට නැග නැග ඔහුගේම කයෙහි වැටේ. හෙතෙමේද බැගෑහඩ
කෙරෙයි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි,
සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම වධකයෙක් විය ... ඒ කර්මයාගේ
විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළ
සේක....

■6.2.2. දේවදත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 6.
බ්‍රහ්ම සංයුත්තය > 2. පරිනිබ්බාණ වර්ගය

183. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙව්දත් සස්තෙන් බැහැර ගිය නොබොහෝ කලාම රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡව්වර්ණ ඇති සහම්පති බ්‍රහ්ම තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු ගිජුකුළුපව්ව බබුලුවා භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේය....

■3.9. දුතියදුට්ඨදොසගික්ඛාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.
සඩ්සාදිසේසකාණ්ඩය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සමීපයෙහිවූ කලන්දකනිවාප නම් වේළුවනයෙහි වාසය කෙරෙති. තවද එසමයෙහි මෙත්තියභූමිමජක නම් හික්ෂුහු ගිජුකුළුපව්වෙහි සිට බස්නාහු එළියක සමග මෙවුන්දම්හි හැසිරෙණ එළුවකු දැක මෙසේ කීහු....

■2. උපෝසථක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 2.
උපෝසථක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළුපව්වෙහි වසන සේක. එසමයෙහි අන්‍යාතීත්ත පරිව්‍රාජකයෝ තුදුස්වක්හිද පසළොස්වක්හිද පක්‍ෂයේ අටවක්හිද එක් තැන් වී දහම් (කටයුතු නොකටයුතු) කියා දෙත්. මිනිස්සු ඒ දහම් ඇසීමට ඔවුන්

වෙන යත්. ඔවුහු අන්‍යාතීඤ්ඤ පරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය දක්වත්. පැහැදීම දක්වත්. අන්‍යාතීඤ්ඤ පරිව්‍රාජකයෝ (අන්‍යාගමිකයෝ) පක්‍ෂබල ලබන්....

■7.1.9. දෙවැනි සුවිලෝම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

370. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහස්හි ගමන් කරණ ඉදිකටු බදු ලොම් ඇති පුරුෂයකු (අමනුෂ්‍ය) දිටිමි. ඔහුගේ ඒ හිඳි හිසෙහි පිටිස මුවෙන් නික්මෙයි. මුවෙහි පිටිස ලයෙන් නික්මෙයි. ලයෙහි පිටිස කුසෙන් නික්මෙයි. කුසෙහි පිටිස කලවෙන් නික්මෙයි. කලවෙහි පිටිස කෙණ්ඩයෙන් නික්මෙයි. කෙණ්ඩයෙහි පිටිස පාදයෙන් නික්මෙයි. හෙතෙමේ ද බැගෑහඩ කෙරෙයි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවර ම කේලාම් කියන්නෙක් විය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළසේක.

■7. සඨසභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.
සඨසභේදකඛන්ධකය

18. එසමයෙහි වූ කලි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිජුකුළු පව්වෙහි ප්‍රාක් ඡායායෙහි (ඉදිරි පසැ සෙවණෙහි) සක්මන් කරන සේක. එකල දෙව්දත් තෙර ගිජුකුළු පව්ව නැත ‘මෙයින් ශ්‍රමණ ගෞතමයන් දිවියෙන් තොර කරන්නෙමි’ යි මහ ගලක් පෙරැළීය. (පොළොවෙන් මතු වූ) ගල්කුළු දෙකෙක් එක්වැ ඒ ගල පිළිගත්තේය. එයින් පතුරෙක් බිඳී වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පයෙක ලෙහෙ මතු කෙළේය. (ලෙහෙ සැල්මෙක් විය)....

■7.1.10. කුම්භණ්ඩ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

371. ඇවැත්ති, මෙහි මම ගිජුකුළු පච්චෙන් බස්නෙමි අභසෙහි ගමන් කරණ කුම්භණ්ඩ (කළ පමණ අණ්ඩ) ඇති පුරුෂයකු (අමනුෂ්‍ය) දිට්ඨි. හෙතෙමේ යන්නේද ඒ අණ්ඩ කඳට නගා ගෙනම යෙයි. හිඳිනේද ඒ අණ්ඩයන්හිම හිඳියි. ඒ මොහු භූත ගිජුලිහිණියොත් භූත කවුඩෝත් භූත උකුස්සෝත් ලුහුබඳිමින් කඩා කත්, ඉරා කත්. හෙතෙමේද බැගෑහඩ කෙරෙයි. ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, මේ සත්ත්වතෙමේ මේ රජගහනුවරම අල්ලස් ගන්නා විනිසකරු ඇමතියෙක් විය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳියි වදාළ සේක....

■1.5.1. සිරිවඩ්ඪ ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 1.
ඒකක නිපාතය > පඤ්චම වර්ගය

41. විදුලිහු වේහාර පර්වතයාගේද පාණ්ඩව පර්වතයාගේද විවරයෙහි (අතර) වැටෙති. අනුපමවූ තාදීහුගේ (භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ) පුත්‍ර තෙම පර්වත ගුහාගතවැ ධ්‍යාන කෙරේ යයි....

■7.2.1. ගුටකුප සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවන වර්ගය

ඇවැත්ති, මෙහි මම ගිජුකුළු පච්චෙන් බස්නෙමි අසුච්චළක හිස සහිතව ගිලුනු අමනුෂ්‍ය පුරුෂයකු දිට්ඨි ... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ... මහණෙනි, මේ සත්ත්ව තෙමේ මේ රජගහනුවරම

අනුන්ගේ භාර්යාවන් ආශ්‍රය කරන්නෙක් විය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත් බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යැයි වදාළ සේක....

සොලොස් මහා ජනපද:

Anga, Assaka (or Asmaka), Avanti, Chedi, Gandhara, Kasi, Kamboja, Kosala, Kuru, Magadha, Malla, Matsya (or Maccha), Panchala, Surasena, Vajji, Vatsa (or Vamsa)....

සොලොස් මහා ජනපද වල අතීත බොහෝ තොරතුරු දැන ගැනීම සඳහා Google සෙවුම් යන්ත්‍රයේ **Mahajanapadas** යනුවෙන් පරීක්ෂා කරන්න.

The Mahājanapadas were sixteen kingdoms or aristocratic republics that existed in ancient India from the sixth to fourth centuries BCE, during the second urbanisation period.

සොලොස් මහා රාජ්‍යයන් සහ වෙනත් රාජ්‍යයන් පිළිබඳ ත්‍රිපිටකයේ තොරතුරු සඳහන් වන තැන්:

■1.6. සබ්බමත්ථිකථා

ත්‍රිපිටකය > අභිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුප්‍රකරණය 1 > 6.
සබ්බමත්ථිකථා

මහණෙනි, සංකීණී නොවූ, සංකීණී නොවූ විරු මේ තුන් නිරුක්තිපථයෝ අධිවචනපථයෝ ප්‍රඥප්තිපථයෝ නුවණැති මහණබමුණන් විසින් සැක නොකරනු ලැබෙත්, සැක නොකරනු ලබන්නාහ, බැහැර නොකරනු ලබන්නාහ. මහණෙනි, උක්කල රට වැසි (**Utkala Kingdom**) අභේතුකවාද ඇති අක්‍රියවාද ඇති නාස්තිකවාද ඇති ‘වස්සය’ යැ ‘භඤ්ඤ’ යැ යන යම් ශාස්තෘ කෙනෙක්

වුවා නම් ඔවුන්ද මේ තුන් නිරුක්තිපථයන් අධිවචනපථයන් ප්‍රඥප්තිපථයන් නොගැරහිය යුතු කොට නොපිළිකෙව් කටයුතු කොට සිතුව. ඒ කවර හෙයින් යත්: තමනට නින්දා-සට්ටන-උපවාද බියෙනැයි” වදාළ සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත්තේමැ නො?

■15. අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දේස පාළි > අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

යෙන සල්ලෙන ඔතිණ්ණො දිස සබ්බා විධාවතී - රාග ශල්‍යයෙන් (රාග ඊතලයෙන්) මඩනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පෙළුණේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ කයින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, බසින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, සිතින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, ප්‍රාණවධදු කෙරෙයි, නොදුන් දැයද හැරැගනී, ගෘහසක්‍රීය සිඳී, ගම් පැහැරීමද ගෙවල් පැහැරීමද මං පැහැරීමද කෙරෙයි, පරමුත් කරාද යෙයි, මෘෂාද බෙණෙයි. මෙසේත් රාගශල්‍යයෙන් මඩනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පීඩිත වූයේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, වෙසෙසින් දිවෙයි, වේගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්බොබැ හැසිරෙයි. නොහොත් රාග ශල්‍යයෙන් අවතීණී වූයේ විද්ධ - ස්පෘෂ්ට - පරෙත - සමවහිත - සමන්වාගත වූයේ ධනය සොයමින් සිත පෙරටු කොට, උෂ්ණ පෙරටු කොට, මැසි මදුරු වාත අව් දික්දෑ පහසින් වෙහෙසෙමින් සාපවසින් මැරෙමින්: නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි. ත්‍රිගුල්ම ජනපදයට (**Trigarta Kingdom, Punjab**) යෙයි. තක්කොලයට යෙයි, තක්ෂශිලාවට (**Taxila**) යෙයි, කාලමුඛයට යෙයි, පරාභිමුඛයට යෙයි, වෙසුඛිගයට යෙයි, වෙරාපථයට යෙයි, ජාව රටට (**Mataram Kingdom, Majapahit**) යෙයි, තාමලි ජනපදයට (**Tamilakam**) යෙයි, වගු රටට (**Bangladesh, Vanga Kingdom**) යෙයි, එඩවර්ධනයට යෙයි, ස්වණ්කුටයට යෙයි, ස්වණ්භූමියට (**Kingdom of Funan**) යෙයි, තාම්‍රපර්ණියට (**Sri Lanka**) යෙයි, සුප්පාරක ජනපදයට (**Shurparaka kingdom**) යෙයි, හරුකච්ඡ ජනපදයට (**Bharutkutcha, Bharuch**) යෙයි, සෞරාෂ්ට්‍රයට (**Saurashtra**)

යෙයි, අභිගලොකයට යෙයි, ගභිගණයට යෙයි, පරම ගභිගණයට යෙයි, යවන රටට (Greece) යෙයි, පරම යවනයට (Western countries) යෙයි, නවක රටට යෙයි, මූලපද රටට යෙයි, මරු කාන්තාරයට යෙයි, ජනේණු පථයට යෙයි, අජපථයට යෙයි, මෙණ්ඩපථයට යෙයි, ගඬිකුපථයට යෙයි, ඡත්‍රපථයට යෙයි, වංශපථයට යෙයි, සකුණපථයට යෙයි, මූෂිකපථයට යෙයි, දරීපථයට යෙයි, වෙනුධාරයට යෙයි. සොයනුයේ (හෝගයන්) නොලැබෙයි, එකල්හි නොලැබීම හේතු කොටද දුක් දොම්නස් විඳී. සොයනුයේ ලැබේ නම්, ලැබ ආරක්ෂාමූලකවූද දුක් දොම්නස් විඳී: ‘කවර උපායෙකින් මාගේ හෝගයන් රජවරු නොමැ හැරගන්නාහුද සොරු නොපැහැරගන්නාහුද ගිනි නොදවාද වතුරු නොගළාද අප්‍රිය දායාදයෝ නොහරනාහු දැ’ යි. මෙසේ රක්තාවූ පාලනය කරන්නාවූ ඔහුගේ ඒ භොගයෝ වැනැසෙති, හෙතෙම විප්‍රයෝග මූලකවූද දුක් දොම්නස් විඳී. මෙසේත් රාග ශල්‍යයෙන් අවතීර්ණ වූයේ විද්‍යා ලද්දේ පහස්තා ලද්දේ පීඩිත වූයේ පිටිසියේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, විශේෂයෙන් දිවෙයි, වෙගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්බොබැ හැසිරේ....

■1. 10. බාහිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 1. බොධි වර්ගය

ඉක්බිති දාරුචීරිය බාහිය තෙමේ ඒ දෙවියා විසින් සංවේගයට පමුණුවන ලදුව එකෙණෙහිම සුප්පාරක පටුනෙන් (Shurparaka) පිටත් විය. සියලු තැන්හි එක් රැයක් පමණක් විසීමෙන් සැවැත් නුවර සමීපයෙහි අනේපිඬු සිටුහුගේ ජෙනවනාරාමයට එළැඹියේය. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු අභ්‍යාවකාශයෙහි සක්මන් කෙරෙති. ඉක්බිති දාරුචීරිය බාහිය තෙමේ ඒ භික්ෂූන් කරා එළැඹියේය. එළැඹ ඒ භික්ෂූන්හට “ස්වාමීනි, ඒ අහීන් සමයක් සම්බුද්ධවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වාසය කරන සේක්ද? අපි ඒ අහීන් වූ සමයක් සම්බුද්ධවූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු කැමැත්තමහ”යි කීය.

“බාහියය, ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිඬු පිණිස ඇතුළුගමට පිවිසි සේකැ”යි ඒ හික්කුහු කීහ....

■ 8. චීවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. චීවරක්ඛන්ධකය

39. එකල්හි අවන්ති රටේ (Avanti) පජ්ජෝත රජ (Pradyota dynasty) හට පාණ්ඩු රෝගාබාධයෙක්වේ. ඉතා උසස් බොහෝ දිසාපාමොක් වෛද්‍යවරු අවුත් නිරෝගී කරන්නට නොහැකි වූහ. බොහෝ අමුරන් ගෙණ ගියහ. ඉක්බිති පජ්ජොත රජතෙමේ “මට මෙබඳු ආබාධයෙක්වේ. දේවයන් වහන්සේ තෙමේ ජීවක වෙදාට අණ කෙරේවා. හෙතෙමේ මට පිළියම් කරන්නේය”යි මගධෙශ්වරවූ සේනිය බිම්බිසාර රජු වෙත දූතයකු යැවීය....

■ විනිශ්චිත කථාවස්තු

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > ප්‍රථමපාරාජිකය

38. එසමයෙහි හරුකච්ඡයෙහි උපන් (Bharutkutchcha, Bharuch) එක්තරා මහණෙක් ගිහිකල අඹුවවූ තෙතැත්තිය සමග සිහිනෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කොට “මම අශ්‍රමණයෙක් වීමි. ගිහි වන්නෙමි”යි හරුකච්ඡයට යන්නේ අතරමග ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරුන් දැක එපුවත සැළ කෙළේය. ආයුෂ්මත් උපාලි ස්ථවිර තෙමේ මෙසේ කීය: “ඇවැත්නි, සිහිනෙන් මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නහුට ඇවැත් නොවේ.”....

■ 6. මහාලි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 6. මහාලි සූත්‍රය

4. එකල්හි වනාහි සිංහ නම් සාමන්තෙර නාගික තෙරුන් කරා ගියේය. ගොස් තෙරුන් වැද, පසෙකැ සිටියේය. පසෙකැ සිටි හෙරණු තෙම කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ කොසොල් රටින්ද (**Kingdom of Kosala**) මගධ රටින්ද (**Magadha Kingdom**) පැමිණැ සිටින බ්‍රාහ්මණ දූතයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට මෙහි එළැඹියාහ. ඔට්ට්ටු ලිච්ඡවීද මහත් ලිච්ඡවී (**Vajji**) පිරිසක් හා කැටුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස මෙහි එළැඹියේ වෙයි. කාශ්‍යපයන් වහන්ස, මේ ජනමුළුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට ලබතොත් මැනවැ”යි සැළ කෙළේය....

■8. විවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. විවරක්ඛන්ධකය

47. එකල්හි උදේනි නුවර (**Ujjayini**) පජ්ජොත රජුගේ (**Pradyota dynasty**) අමනුෂ්‍යයකු නිසා උපන් කාක නම් දාස තෙමේ දවසකට සැට යොදුන් යන ගමන් වේග ඇත්තේවේ. ඉක්බිති පජ්ජොත රජු තෙමේ “කොල කාකය, ‘ආවායඝීයෙනි, රජු තෙමේ ඔබ නවත්වා’ යයි ජීවක වෙදා නවතව. කොල කාකය, මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මායා ඇත්තාහුය. ඔහු දෙන කිසිවක් නොපිළිගනුව” යි කාකදාසයාහට අණ කෙළේය....

■9. උම්මග්ග ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා නිපාතය > 9. උම්මග්ග ජාතකය

5930. ඉක්බිති වේදේහ රජු තෙමේ සිවුරහ සෙනඟ සමග අප්‍රමාණ වූ අශ්වාදී සේනාවන් ඇති සමාද්ධිමත් කම්පිල්ලිය නගරය දක්නා පිණිස පිටත්විය.... (**Kampilya city, Panchala Kingdom**)

■1. 10. බාහිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 1. බොධි වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහිවූ ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි (දරුවැහැරි දරන හෙයින්) දාරුවීරිය නම්වූ බාහිය තෙමේ ජනයා විසින් සත්කාර කරන ලද්දේ, ගරුකාර කරන ලද්දේ, බුහුමන් කරන ලද්දේ, පුදන ලද්දේ, අපවායනය (යටත් පැවැතුම්) කරන ලද්දේ වීචර පිණිඩපාත ශයනාසන ග්ලානප්‍රත්‍යය බෙහෙත් පිරිකර ලබන සුලු වූයේ, මුහුදු තෙරැ සුප්පාරක පටුනෙහි (**Shurparaka kingdom**) වෙසෙයි. එකල්හි රහසිගතවූ, හුදෙකලාවූ, බාහිය දාරුවීරියහට “ලෝකයෙහි රහත්වූ හෝ රහත් මගට පිලිපත් හෝ යම් කිසි කෙනෙක් වෙත් නම් මම් ඔවුනතුරෙහි එකෙකිමි”යි මෙසේ විත්ත සංකල්පනාවෙක් පහළ විය..... ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දාරුවීරිය බාහිය හට මේ සංක්ෂිප්ත අවවාදයෙන් අවවාද කොට වැඩි සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩි නොබෝ වෙලාවෙකින් ළදරු වස්සකු ඇති දෙනෙක් දාරුවීරිය බාහියයා බිමැ හෙළා ජීවිතයෙන් තොර කළාය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර පිඬු පිණිස හැසිරැ බතින් පසු (පස්වැරුවෙහි) පිණිඩපාතයෙන් වැළකුණු සේක, බොහෝ හික්කුන් සමග නුවරින් නික්මැ, කලුරිය කළ දාරුවීරිය බාහියයා දුටු සේක. දැකැ හික්කුන් ඇමතු සේක: “මහණෙනි, දාරුවීරිය බාහියයාගේ ශරීරය ගනුව. ඇදෙක නංවා බැහැර ගෙන ගොස් දවව. ඔහුට ස්තූපයක්ද (Stupa) කරව. මහණෙනි, තොපගේ සබ්බත්ථවාරියෙක් කලුරිය කෙළේ යැ”යි වදාළ සේක.

‘ස්වාමිනි, එසේයැ’යි ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී, දාරුවීරිය බාහියයාගේ ශරීරය ඇදෙක නංවා බැහැරැ ගෙන ගොස්

දවා, (පසුව) ඔහුට ස්තුපයක්ද කොට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියෝ ය.

එළඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැදූ එක්පසෙක හුන්හ. එක් පසෙක හුන්නාවූ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් “ස්වාමීනි, බාහිය (නම්) දාරුවිරිය (භික්ෂුහු) ගේ ශරීරය දවන ලද්දේය. ඔහුගේ ස්තුපයද කරන ලද්දේය. ඔහුගේ ගතිය කවරේද? අභිසම්පරාය (පරලොව) කවරේ දැ”යි මෙසේ විචාළහ:

“මහණෙනි, බාහිය දාරුවිරිය පණ්ඩිතයෙක (ලොකොත්තර) ධර්මය පිළිබඳ අනුධර්මයට (ශීල විශුද්ධි ආදී ප්‍රතිපද්ධතියට) පිළිපත්තේය. ධර්මය නිසා මා නොවෙහෙසියි. මහණෙනි, බාහිය දාරුවිරිය තෙමේ පිරිනිව්‍යේ යැ”යි වදාළ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වෙලාවෙහි මේ උදානය (ප්‍රීති වාක්‍යය) පහළ කළ සේක:

“යම් නිව්‍යාණ ධාතුවෙක ආපෝ ධාතුවද පාථවි ධාතුවද තේජෝ ධාතුවද වායෝ ධාතුවද නොපිහිටාද, එහි තාරකාවෝ නොබලෙති, සුයඨියා නොබලෙයි, එහි ව්‍යුයා නොබලෙයි, එහි අක්කාරය නැත. මෞන සඬ්ඛ්‍යාත මාරී ඥානයෙන් (යුක්ත හෙයින්) මුනි (නම්) වූ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ යම් කලෙක්හි තෙමීම (නිව්‍යාණය) අවබෝධ කෙළේද, එකල්හි රූපලෝක ප්‍රතිසංක්‍රියෙන්ද, අරූපලෝක ප්‍රතිසංක්‍රියෙන්ද, සැප වේදනාවෙන්ද දුක් වේදනාවෙන්ද මිඳේ”....

■5.13. චූළරථ විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > චූළද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 5.

මහාරථ වර්ගය

982. මනා රුක්භරයෙන් කළ දැඩි දුන්නක් ගත්තෙහි? එහි එක් කෙළවරක් ඔබා ගෙන සිටිනෙහි, ඒ තෝ කැත්රජකුමරෙක් වෙහිද? නැතහොත් වෙනෙහි හැසිරෙන වැද්දෙක් වෙහිද?

983. වහන්ස, වනාන්තරයේ හැසිරෙන මම අස්සක රට (**Assaka kingdom**) රජුගේ පුත්‍රයෙමි. මහණ ඔබට මාගේ නම කියමි. සුජාත යැයි මා දනිමි.

984. මම මුවන් සොයන්නෙමි මහවලැ වැදුනෙමි මුවකු නොදිටිමි. මම ඔබම දැක සිටියෙමි වෙමි.

985. මහ පිනැත්ත තාගේ මේ පැමිණීම මනා පැමිණීමෙකි. තවද තාගේ පැමිණීම නොමනා පැමිණීමෙක් නොවෙයි. මෙතැනින් දිය ගෙන තාගේ පා දොවා ගනුව.

986. ගිරිලෙනෙන් ගෙනෙන ලද මේ පැන්ද ඉතා සිහිල්ය. රාජපුත්‍රය එයින් පැන් බි මේ ඇතිරියෙහි හිඳුව.

987. මහර්ෂීන් වහන්ස ඒකාන්තයෙන්ම ඔබ වහන්සේගේ වචනය යහපත්ය. ඇසිය යුතුය. නිදොස්ය. අරුත් සහිතය. මිහිරිය. අරුත් දැන කියන්නෙහිය.

988. සෘෂි ශ්‍රේෂ්ඨය වනාන්තරයේ වසන ඔබ වහන්සේට කිනම් ඇල්මක් දැයි පුළුස්සනා ලද්දේ කියනු මැනවි. ඔබ වහන්සේගේ වදන් මග අසා අර්ථ ධර්ම පද සම්බන්ධ ශීලා දී ධර්මකොට්ඨාසයෙහි අපිදු පිළිපදිමිහ.

989. පින්වත් කුමාරය, සියලු සතුන්ට හිංසා නොකිරීම සොරකමින් මිසභසරින් රහමෙරින් වැළකීම අපට රුස්තේ වෙයි.

990. මෙකී පව්කමින් වැළකීමද කාය සමතාදීන්ගේ වශයෙන් සමච්ඡාදිතවද ඇසු පිරු තැන් ඇති බවද කළගුණ දන්නා බවද යන පැසසිය යුතු මේ ධර්ම මෙලොවම නුවණැත්තන් විසින් පැසසිය යුතුවේ.

991. රාජ පුත්‍රය පස්මසකින් ඇතුළත තාගේ මරණය වන බව දැනගනුව. එහෙයින් තමාවම අපාය දුකින් මුදව.

992. ඒ මම කවර දනව්වකට ගොස් කිනම් කර්මයක් කිනම් පුරුෂ කායඝ්‍රීයක් කොට කවර නම් හෝ විද්‍යාවකින් ජරාමරණ නැත්තෙමි වන්නෙමි දැයි?

993. රාජපුත්‍රය සත්ව තෙමේ යම් තැනකට ගොස් ජරාමරණ නැත්තේ වේද, එබඳු ප්‍රදේශයෙක් එබඳු කර්මයෙක් එබඳු විද්‍යාවෙක් එබඳු පුරුෂ කායඝ්‍රීයෙක් විද්‍යාමාන නොවේ.

994. මහත් ධන ඇති මහත් හෝග ඇති රාජ්‍යාධිපතිවූ බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇති ක්ෂත්‍රීයයෝ වෙත්ද, ඔහුද ජරාමරණ නැතියෝ නොවෙත්.

995. ඉදින් සුරවූ වීරවූ වික්‍රමයෙන් සතුරන්ට පහර දෙන සුලු අන්ධක වෙණ්හු පුත්‍රයෝයි ප්‍රසිද්ධවූ පවුල් පරපුරෙන් වන්ද්‍රසුඤ්ඤාදීන් බඳු වූ ඒ ඔවුහුද ආයුක්ෂයට පැමිණියාහු නටහ.

996. යම් ක්ෂත්‍රීය කෙනෙක් බ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් වෛශ්‍ය කෙනෙක් ශුද්‍ර කෙනෙක් චණ්ඩාල කෙනෙක් පුක්කුස කෙනෙක් වෙත්ද ඔහුද අන්හුද වෙත් නම් ඒ හැමදෙනද ජාතියෙන් ජරා මරණ නැතියෝ නොවෙත්.

997. යම් කෙනෙක් අට්ටකාදී සෘෂීන් විසින් නුවණැසින් දුටු අඬග සයෙන් යුක්තවූ වේදය පිරිවහන්ද, මොවුහුද අන්හුද වෙත් නම් ඒ හැමදෙනද විද්‍යාවෙන් ජරාමරණ නැතියෝ නොවෙත්.

998. ශාන්ත කායවාග්කර්ම ඇති සංයතවූ සිත් ඇති තපස් ඇසුරු කළ යම් සෘෂිවරයෝ කෙනෙකුත් වෙත්ද, ඒ තපස්විහුද සුදුසු කල්හි ශරීරය හැර දමත්.

999. වැඩු සිත් ඇති සිව් මගින් කිස ඇති ආසුව රහිතවූ රහත්හුද පින් පව් ගෙවාලීමෙන් මේ සිරුර බහා තබත්.

1000. මහා මුනිවරය ඔබ විසින් මොනවට දෙසන ලද ගාථාවෝ අර්ථ සහිතයහ. ඒ මනා දෙසුමෙන් ධර්මසංඥාවට පැමිණියෙමි වෙමි. ඔබ වහන්සේද මට පිහිටවන සේක්වා.

1001. එම්බා කුමාරය, තෝ මා නහමක් සරණ යව. මම ශාකාපුත්‍ර වූ යම් මහා වීරයක්හු සරණ කොට ගියෙමිද, උන්වහන්සේම සරණ කොට යව.

1002. නිදුකාණෙනි ඔබ වහන්සේගේ ඒ ශාස්තෘ තෙමේ කවර දනව්වෙකැ වේද, මමද අප්‍රතිපුද්ගලවූ ඒ බුදුරජාණන් වහන්සේ දකින්නට යන්නෙමි.

1003. පින්වත, ඔක්කාකකුලයෙහි උපන් ඒ පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨ තෙමේ ඒ පෙරදිග දනව්වෙහි (තෙරණුවන් සිටි මධ්‍ය දේශයට පෙරදිගින්) විය. හෙතෙමේත් පිරිනිවියේ වෙයි.

1004. නිදුකාණෙනි ඉදින් ඔබගේ ශාස්තෘවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටින සේක් නම් ඇසුරු කිරීම පිණිස යොදුන් දහසක් වුවද යන්නෙමි.

1005. නිදුකාණෙනි යම් හෙයකින් වනාහි ඔබගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිනිවි සේක්ද, මම ඒ පිරිනිවියාවූද මහාවීරයන් වහන්සේ සරණ කොට යෙමි.

1006. මම බුදුන් සරණ කොට යෙමි. නරදෙවයන් වහන්සේගේ අනුත්තරවූ ධර්මයද සඬ්ඝයාද සරණ කොට යෙමි.

1007. ඒ මම පණිවායෙන් වහා දුරුවෙමි. ලොවැ නුදුන් දැ ගැන්ම දුරලමි. මත්පැන් නොබොන්නෙමි වෙමි. මුසවා නොකියමි. සිය බිරියගෙන්ම තුටු වෙමි. (මෙසේ සරණයෙහිද සිල්හිද පිහිටි ඔහුට තෙරණුවෝ මෙසේ කීහ. රජකුමරුනි, ඔබට මෙහි වනයේ වාසයෙන් ප්‍රයෝජන නැත. ඔබේ ජීවිතය වැඩිකල් පවතින්නේ නැත. පස් මසක් තුළම කළුරිය කරන්නෙහිය. එබැවින් ඔබ පියා වෙතට ගොස් දානාදී

පින්කම් කොට ස්වර්ගයට පැමිණෙන්න. මෙසේ කියා තමා සම්පයෙන් ධාතුන් වහන්සේලාද දී පිටත් කළේය.)

1008. යම්සේ මහත් කැලුම් ඇති හිරු අභසෙහි කැමති කැමති දිගට යන්නේ ආලෝකවත් කෙරේද, භාත්පසින් සත් යොදුනක් වටවූ තාගේ මේ මහා රථය (දිව්‍ය) එබඳුවේ. (ජීවිත අවසාන කාලයේ කරන ලද ඔහුගේ පින් මහිමයෙන් සත් රුවනින් යුක්ත වූ සත්යොදුන් පමණ වූ රථයක්ද පහළවිය. අප්සරාවෝ දහස් ගණනින් පිරිවර වූහ.)

1009. හේ භාත්පසින් රත්පටින් වැසුණේ වෙයි. එහි වියගස මුල මුතු මැණික් වලින් විසිතුරු කරන ලද්දේ වෙයි. රත්රිදී පටයන්හි මොනවට කළ වෙරළමිණිමුවා මල්කම් ලියකම් ඇ රේඛාවෝ රිය හොබවත්.

1010. මේ රියහිස වෙරළමිණියෙන් කරන ලදී, මේ වියගහ රතු මැණිකෙන් විසිතුරු කරනලදී. සිතට රිසි ගමන් ඇති මේ අශ්වයෝද (දිව්‍ය) රනින් හා රිදියෙන් හා කළ රැහැනින් බැඳුණාහු හොබිත්.

1011. දහසක් අසුන් යෙදූ විජයොත් රිය අරා සිටි සක්දෙව්දු මෙන් ඒ තෝද රත්රියෙහි සිටිනෙහි, යසස් ඇත්ත නා විසින් මේ මහත් යසස කෙසේ ලබන ලද දැයි මම දක්ෂවූ නා විචාරමි.

1012. වහන්ස මම පෙර සුජාත නම් රාජපුත්‍රයෙක් වීම. ඔබ වහන්සේත් අනුකම්පාවෙන් කුශල ධර්ම සඩ්ධ්‍යාත සංයමයෙහි මා පිහිටුවූ සේක.

1013. මා පිරිනීගිය ආයු ඇතියෙකැයි දැන සුජාත මෙය පුදව, එය තා හට වැඩ පිණිස වන්නේයයි ශාස්තෘන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතු දුන්නේක.

1014. මම මැනැවින් යෙදුණෙමි. ඒ ධාතුන් සුවදින් මලින් පුදා මිනිස් සිරුර හැරැපියා දිව්‍ය නඳුන් වෙනෙහි උපන්නිමි.

1015. නන්වැදැරුම් පක්ෂි සමූහයාගෙන් යුත් මනරම් වූ නඳුනුයනෙහි
නෘත්‍යාභිනයෙන් හා දිව්‍යජ්‍යෙෂ්ඨත්වයෙන් හා පෙරටු කරන ලද්දේම
සිත් අලවා වෙසෙමි....

■8.1.3.10. අනුරුද්ධ සුත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > 3.
ගහපති වර්ගය

එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හග්ග ජනපදයෙහි සුංසුමාර
ගිරි නගරය අසල භේසකලාවන නම් මුවවෙනෙහි වැඩ වෙසෙන
සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ ස්ථවිරයන් වහන්සේ වෙති
දනව්වෙහි (බුදුරදුන් වැඩහුන් තැනින්) (Chedi Kingdom)
පෙරදිගෙහිවූ උණ වෙනෙහි වෙසෙති. ඉක්බිති රහසිගත වූ එකලාව
හුන් ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවන්ගේ සිත්හි මෙබඳු අදහසෙක්
(මහා පුරුෂ විතර්කයක්, මහා පුරුෂයෝ සිතන සිතුවිල්ලක්) පහළ
විය;

■7. කඨිනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 7. කඨිනක්ඛන්ධකය

2. එකල්හි පාවා නුවරවැසි (Pava, Malla tribe) තිසක් පමණ
හික්කුහු සියල්ලෝ ආරණ්‍යක වූවාහු සියල්ලෝ පිණ්ඩපාතික වූවාහු
සියල්ලෝ පංසුකුලික වූවාහු සියල්ලෝ තෙව්වරික වූවාහු
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට සැවැත් නුවරට යන්නාහු වස් එළඹීම
ලං වූ කල්හි සැවැත්නුවර වස් එළඹෙන්නට යෑමට නො හැකි වූහ.
අතරමග සාකෙතනුවර වස් එළඹියහ....

■3. ජයද්දිස ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 16.
තිංස නිපාතය

2806. යම්සේ රාහුමුඛයෙන් මිදුණු පසළොස්වක්හි වන්දු තෙම බබළා
ද, යම්සේ සුයඝියා බබළා ද, එපරිද්දෙන් මහත් අනුභාව ඇති කුමාරය,
පොරිසාදයාගෙන් මිදුණා වූ නුඹ පියා ද මව ද සතුටු කරමින්
කම්පිල නගරය (Kampilya city, Panchala Kingdom)
බබළුව. නුඹගේ සියලු නෑ පිරිවර ද සතුටුවේවා, (සී පොරිසාදයා
පවසා මහසත්තු පිටත් කෙළේ ය.)....

■10. සුසන්ධි ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 5.
පඤ්චක නිපාතය > 1. මණිකුණ්ඩල වර්ගය

764. හරුකච්ඡ (Bharutkutecha, Bharuch) නැමැති තොටුපලින්
පිටත්ව ධන සෙවීමට යන වෙළෙඳුන්ගේ නැව මෝරුන් විසින් බිඳින
ලද මම පුවරු කඩෙකින් එතෙර ගියෙමි....

■9.1.3.3. මේඝිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්දනිකාය > නවක නිපාතය > 1.
සම්බෝධි වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වාලිකා නගර සමීපයෙහිවූ වාලිකා පර්වතයෙහි වාසය කරන සේක.
එසමයෙහි ආයුෂ්මත් මේඝිය ස්ථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ
උපස්ථායක වෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මේඝිය ස්ථවිර භාග්‍යවතුන්
වෙත එළඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක
සිටියේය. එකත්පසෙක සිටි ආයුෂ්මත් මේඝිය ස්ථවිර භාග්‍යවතුන්හට
තෙල සැළකළේය. වහන්ස, මම ජන්තු ග්‍රාමයට පිඬු පිණිස වඩනට

කැමැති යෙමියි. මේසිය යමක් පිණිස තෝ දැන් කලැයි හඟනේ නම් එය කරවයි....

■(463) 9. සුප්පාරක ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 11.
එකාදසක නිපාතය

1638. භරුකච්ඡ පටුන් ගමන් (**Bharutkutccha, Bharuch**)

නික්මගිය ධනය සොයන වෙළෙඳුන්ගේ නැවු නැසුණු මේ සයුර බුරමාලී නමැයි කියනු ලැබේ....

■3.1.4 සාමගාම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1.
දේවදහ වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවන් හා වුඤ්ඤාදේස තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්වැ හුන්හ. එකත්පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළෝ: ‘වහන්ස, මේ වුඤ්ඤාදේස තෙරණුවෝ මෙසේ කියති: (කිසේ යැ:) ‘වහන්ස, නිගණ්ඨනාතපුත්‍ර පාවා නුවර (**Pava, Malla tribe**) මෙසඳ කලුරිය කළේ යැ, ඔහුගේ කාලක්‍රියායෙන් බුන් නුවටහු දෙබේ වැ හණ්ඨනජාත වැ කලහජාත වැ විවාදාපන්න වැ උතුන් මුවසැතින් විදුමින් වාස කෙරෙති, ... බුන් පිහිට ඇති පිළිසරණ නැති (වරදවා කී ධර්මවිනයෙක කලකිරෙනුවන් සෙයින් උන්ගේ ගිහිසව්වෝ ද උන් කෙරෙහි කලකිරුණහ.) වහන්ස, මට මෙවන් සිතෙක් පහළ වෙයි: භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඇවැමෙන් සඟුන් කෙරෙහි නහමක් විවාද උපදිවා, (කරව හෙයින්?) ඒ විවාද බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝදෙනාට නොසුව පිණිස බොහෝදෙනාට අනාර්ථ පිණිස දෙවිමිනිස්නට අහිත පිණිස දුක් පිණිස

වේ ද එහෙයිනි.... *(Nigantha Nātaputta (or Mahāvīra, the leader of the Jains)

■7.4. සුවණ්ණ විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 7.

සුනික්ඛිත්ත වර්ගය

1135. එම්බා දේවපුත්‍රය, රුවන්දැලින් සැරසූ කිකිණිදැල් ඇති
හත්පසින් බබළන මේ විමානය රන්පවුටෙකැ පිහිටියේ වෙයි.

1136. අටුස්වු සුදුපැහැති සියලු ටැම්හු වෙරළමණියෙන් මොනවට
කරන ලදහ. ඒ ටැම්හි එක් එක් කොටස සත් රුවනින් නිමවන ලදී.

1137-1138. වෙරළමණියෙන් හා රනින්ද පළිභූයෙන් හා රිදියෙන්ද
මැසිරිගලින් හා මුතුයෙන්ද රතුමණියෙන්ද විසිතුරුවූ සිත්කලු භූමිය
වෙයි. එහි ධූලි නොනගියි. නිර්මිතවූ රන්වන්වූ ගොනැස් සමූහයෝ
සත්රුවන් පුවා කැණිමඬල දරත්.

1139. සිවු දිගුහි හිණි සතරෙක් මවන ලදී. නොයෙක් රුවනින් කළ
ගබඩාවන් කරණකොට ගෙන මේ විමන හිරුමෙන් බබළයි.

1140. එහි සිවු දිගුහි අවට අතිශයින් දීප්තිමත්වූ කොටස් වශයෙන්
පමණට බෙදූ සිවු වේදිකාවෝ බබළත්.

1141. ඒ උතුම් විමන්හි සිටින උදාවන හිරුමෙන් මහත් කැලුම් ඇති
දෙවිපුත්වූ තෝ සිරුරු පැහැයෙන් අතිශයින් බබළති.

1142. එම්බා දිව්‍යපුත්‍රය, තාගේ මේ පුණ්‍යඵලය දානයක්හුගේද,
නැතහොත් සීලයක්හුගේද, නැතහොත් අඤ්ජලිකර්මයක්හුගේ දැයි
මා විසින් විචාරන ලද්දයෙහි එය මට කියව.

1143. මේ පුණ්‍යඵලය යම් කවර කර්මයක්හුගේ දැයි මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවුස්නාලද ඒ දිවාපුත්‍ර තෙමේ තුටුසින් ඇත්තේ මෙසේ පැවසීය.

1144. ස්වාමීනි, වහන්ස මම පෙර අන්ධකවින්ද නම් රටෙහි සුයඹ්බන්ධු වූ ශාස්තෘ වූ බුදුරජාණන් වහන්සේට පහන් සිතැතියෙම් සියතින් (ඒ ඒ කිසි කරමින්) විහාරයක් කරවූයෙමි.

1145. ඒ අන්ධකවින්ද රටෙහි (Andhra Satavahana kingdom) මම වෙසෙසින් පහන් සිතින් ශාස්තෘන් වහන්සේට අභිනව සුවදද මල්ද විලවුන්ද විහාරයද පූජා කෙළෙමි.

1146. ඒ පිනෙන් මා විසින් මේ විපාකය ලබනලදී. දෙවියන්ගේ නදුන් වෙනෙහි අනුන් අභිභවා වෙසෙමි. දිව්‍යාජසරාවන් විසින් පිරිවරනලද මම නොයෙක් දිවා පක්ෂි සමූහයාගෙන් යුක්ත වූ සිත්කලූවු නදුන් වෙනෙහි ගී නැටුම්වලින් සිත් අලවා වෙසෙමි....

■7. තිස්සමෙත්තෙයාසුත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දේස පාළි > තිස්සමෙත්තෙයාසුත්‍රනිර්දේශය

මජ්ඣිමනිකායෙ - කාපණ්‍යකු මෙන් අඤ්ඤාකු මෙන් මුග්ධයකු මෙන් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ප්‍රාණවධදු කෙරෙයි, අදත්තාදානයද කෙරෙයි, ගෘහසන්ධි සිද්ධි, ගම් පහරයි, ගෙවල් පහරයි, මං පහරයි, පරමුත්ත කරාද යෙයි, මෘෂාද බෙණෙයි; මෙසේත් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ඒ අපරාධකරු රජවරු අල්වාගෙන විවිධ කම්කටොලු කරවති: කසයෙනුදු තළවති, වේවැලිනුදු තළවති, අධිඛිංසෙනුදු තළවති, අත් සිඳුවති, පා සිඳුවති, අත්පාද සිඳුවති, කනුදු සිඳුවති, නැහැයද සිඳුවති, කන්තාසාද සිඳුවති, කාඩිසැළි කම්කටොලුද කෙරෙති, සක්මුඩු කම්කටොලුද කෙරෙති, රාහුමුඛ කම්කටොලුද කෙරෙති, ගිනිවළලු කම්කටොලුද කෙරෙති, අත් දල්වන

කම්කටොලුද කෙරෙහි, එරුවන් කම්කටොලුද කෙරෙහි, තීහිරිවන්
 කම්කටොලුද කෙරෙහි, එණෙයාක කම්කටොලුද කෙරෙහි,
 බිළියෙන් මස් සිඳුණා කම්කටොලුද කෙරෙහි, කහාපණික
 කම්කටොලුද කෙරෙහි, කොස්සෙන් කාරම් ගල්වති, පරිසපරිවතීන
 කම්කටොලුද කෙරෙහි, පිදුරුපිටු කම්කටොලුද කෙරෙහි, කකාළ
 තෙල්ද ඉස්වති, ගුනකයන් (කිණ්ඛල්ලන්) ලවා කවති, දිවස්හුලද
 හිඳුවති, කඩුවෙනුදු හිස සිඳිත්; මෙසේත් කෙලෙසෙයි හාත්පසින්
 කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. නොහොත් කාමතෘෂ්ණාවෙන්
 මඩනා ලද්දේ හාත්පසින් අල්වාගත් සිත් ඇතියේ භොගයන්
 සොයමින් නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි. සිතල පෙරටු කොට උණුසුම
 පෙරටු කොට මැසිමිදුරු අවිසුළං හා සපුන් ගේ පහසින්
 වෙහෙසෙමින් සාපවසින් මැරෙමින් තිගුම්බ ජනපදයට (Trigarta
 Kingdom, Punjab) යෙයි, තක්කොලයට - තක්ෂිලාවට
 (Taxila) - කාලමුඛයට - පරාමුඛයට - වෙසුඛගයට - වෙරාපථයට -
 ජාවක රටට (Mataram Kingdom, Majapahit) - තාමලිජ්නියට
 (Tamilakam) - වංග රටට (Bangladesh, Vanga Kingdom) -
 එළවද්ධනයට - ස්වණිකුටයට - ස්වණිභූමියට (Kingdom of
 Funan) - තාමුපර්ණියට (Sri Lanka) - සුප්පාරකයට
 (Shurparaka kingdom) - හරුකච්ඡ ජනපදයට
 (Bharutkutccha, Bharuch) - සෞරාෂ්ට්‍රයට (Saurashtra)-
 අභිගලොකයට - ගඬිගණයට - පරම ගඬිගණයට - යවන රටට
 (Greece) - පරම යවනයට (Western countries) - අලසන්ද්‍රාවට
 (Alexandria) - නවක ජනපදයට - මූලපද රටට යෙයි....

{....කපණො විය මඤ්ඤා විය මොමුහො විය කිසසති පරිකිසසති
 පරිකිලිසසති, පාණමපි හනති, අදිනනමපි ආදියති. සක්ඛමපි ඡිඤ්ඤති,
 නිලොපමපි හරති, එකාගාරිකමපි කරොති, පරිපන්ථෙපි තිට්ඨති,
 පරදාරමපි ගවජති, මුසාපි හණති, එවමපි කිසසති පරිකිසසති
 පරිකිලිසසති. තමෙනං රාජානො ගහෙසා විවිධා කම්මකාරණා
 කාරෙන්නි: කසාහිපි තාලෙන්නි, වෙතෙතහිපි තාලෙන්නි,
 අඤ්ඤකෙහිපි තාලෙන්නි, හස්මපි ඡිඤ්ඤති, පාදමපි ඡිඤ්ඤති,
 හස්පාදමපි ඡිඤ්ඤති, කණණමපි ඡිඤ්ඤති, නාසමපි ඡිඤ්ඤති,

කණ්ණනාසමි ජිඤ්ඤා, බ්ලඬගථාලිකමි කරොනති,
සඬබ්බුණ්ඤාමි කරොනති, රාහුමුඛමි කරොනති, ජොතිමාලිකමි
කරොනති, හපපජ්ජොතිකමි කරොනති, එරකවත්තිකමි කරොනති,
චීරකවාසිකමි කරොනති, එණෙය්‍යකමි කරොනති, බලිසමංසිකමි
කරොනති, කහාපණකමි කරොනති, බාරාපනච්ඡිකමි කරොනති,
පලිසපරිවත්තිකමි කරොනති, පලාලපිට්ඨිකමි කරොනති,
තණ්ණනාපි තෙලෙන ඔසිඤ්ඤවත්ති, සුනාබෙහිපි බාදාපෙනති, ජීවනමි
සුලෙ උත්තාසෙනති, අසිනාපි සිසං ජිඤ්ඤා එවමි කිස්සති පරිකිස්සති
පරිකිලිස්සති. අථවා කාමනණ්ණාය අභිභූතො පරියාදින්නචිත්තො
හොගෙ පරියෙසනෙතො නාවාය මහාසමුද්ධං පකඛන්ති: සීතස්ස
පුරකඛනො උණ්ණස්ස පුරකඛනො
ඛංසමකසවාතාතපසිරිංසපසමථස්සෙහි රිස්සමානො බුජ්ජිපාසාහි
මීයමානො තිගුමඛං ගව්ඡති, තකෙකාලං ගව්ඡති, තකකසිලං ගව්ඡති,
කාලමුඛං ගව්ඡති, පරමමුඛං ගව්ඡති, වෙසුඬං ගව්ඡති, වෙරාපථං
ගව්ඡති, ජවං ගව්ඡති, නාමලිං ගව්ඡති, වඩං ගව්ඡති, එළවඬනං
ගව්ඡති, සුවණ්ණකුටං ගව්ඡති, සුවණ්ණභූමිං ගව්ඡති, තමිපණ්ණිං
ගව්ඡති, සුප්පාරකං ගව්ඡති, හරුකච්ඡං ගව්ඡති, සුරඨං ගව්ඡති,
අඬගලොකං ගව්ඡති, ගඬගණං ගව්ඡති, පරමගඬගණං ගව්ඡති, යොනං
ගව්ඡති, පරමයොනං ගව්ඡති, අලලසන්දං ගව්ඡති, නවකං ගව්ඡති,
මූලපදං ගව්ඡති, මරුකන්තාරං ගව්ඡති, ඡණ්ණපථං ගව්ඡති, අජපථං
ගව්ඡති, මෙණ්ඩපථං ගව්ඡති, සඬකුපථං ගව්ඡති, ඡන්තපථං ගව්ඡති,
වංසපථං ගව්ඡති; සකුණපථං ගව්ඡති, මුසිකපථං ගව්ඡති, දරීපථං
ගව්ඡති, වෙනනාධාරං ගව්ඡති, එවමි කිස්සති, පරිකිස්සති,
පරිකිලිස්සති. ගවෙසනෙතො න විඤ්ඤා. අලාහමූලකමි දුකඛං
දොමනස්සං පටිසංවෙදෙති....}

■7.7. කන්ථක විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 7.

සුනික්ඛිත්ත වර්ගය

1172. තාරකාවන්ට අධිපතිවූ සස ලකුණු ඇත්තාවූ තාරකාවන් විසින් පිරිවරන ලද පුරපසළොස්වක්හි වන්ද්‍යා යම්සේ භාත්පස වටා ඇවිදීද,

1173. එබඳුවූ මේ දිව්‍යවිමානයද උදාහරුමෙන් දෙව්ලොවැ පැහැයෙන් අතිශයින් බබළයි.

1174-1175. වෙරළමිණියෙන් හා රනින්ද පළිභූයෙන් හා රිදියෙන්ද මැසිරිගලින් හා මුතුයෙන්ද රතුමිණියෙන්ද විසිතුරුවූ සිත්කලු භූමිය වෙයි. වෙරළමිණියෙන් අතුරන ලද වෙයි. සිත්කලුවූ යහපත්වූ කුළු ගෙවල්ද වෙයි. මෙසෙයින් තාගේ පහය මැනවින් මැවුණේවේ.

1176-77. දිව්‍ය මසුන් විසින් සෙවුනා ලද නිර්මල ජලය ඇති වෙසෙසින් පහන් වූ රුවන්වැලි ඇතුරු නොයෙක් පියුමෙන් ගැවැසිගත් හෙළ පියුමෙන් භාත්පස පැතුරුණු පවතින් කම්පිත වූ මනරම්ඳු තාගේ පොකුණු මනා සුවඳ වහනය කෙරේ.

1178. තාගේ ඒ පොකුණු දෙපස මල්රුකින් හා පලරුකින් යුක්තවූ වනලැහැබ්බු මවන ලදහ.

1179. රන්වන් පා ඇති දිවසළ අතුළු මොළොක්වූ පලහෙහි සක්දෙව් රජු මෙන් හුන්නාවූ තා වෙත දිව්‍යාප්සරාවෝ එළඹ සිටිත්.

1180. සියලු අබරණින් වැසුණු නන්වන් මලින් සැරඳුණු ඒ දිව්‍යාප්සරාවෝ මහත් සෘද්ධි ඇති තා සතුටු කරවත්. ඒ තෝ වසවත් දෙව් රජු මෙන් සතුටු වෙහි.

1181. දේවරතියෙන් යුක්තවූ තෝ බෙර සක් මිහිභූයෙන්ද විණායෙන් හා පණාබෙරින්ද නැටුම් ගැයුම් මැනවින් පවත්නා කල්හි සිත් අලවා වෙසෙහි.

1182. තා විසින් කැමතිවන ලද මනරම්ඳු නන්වැදැරුම්වූ දිව්‍යමය රූපයෝද දිව්‍යමය ශබ්දයෝද නැවැත දිව්‍යමය රසයෝද දිව්‍යමය සුගන්ධයෝද දිව්‍යමය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝද තට ඇත්තාහ.

1183. එම්බා දේව පුත්‍රය, තෝ ඒ උතුම් දෙව්විමනෙහි උදාහිරු මෙන් මහත් ප්‍රභා ඇතිවැ පැහැයෙන් අතිශයින් බබළන්නෙහි.

1184. එම්බා දෙවපුත්‍රය, තාගේ මේ පුණ්‍යඵලය දානයක්නුගේද? නැතහොත් සීලයක්නුගේද නැතහොත් අඤ්ජලිකර්මයක්නුගේ දැයි මා විසින් විචාරන ලද්දයෙහි එය මට කියව.

1185. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නාලද ඒ දිව්‍යපුත්‍ර තෙමේ තුටු සිත් ඇත්තේ මේ පුණ්‍යඵලය යම් කවර කර්මයක්නුගේ දැයි මෙසේ පැවැසිය.

1186. වහන්ස මම පෙර ශාක්‍යයන්ගේ උතුම්වූ නගරයවූ කපිලවස්තුයෙහි (Kapilavastu) සුද්ධෝදන රජුගේ පුත්‍රයාගේ සහජවූ කන්ථක අශ්වයා වීමි.

1187-88. යම් කලෙක ඒ සිද්ධාර්ථ කුමාර තෙමේ බුදුබව ලැබීම පිණිස මැදියම නික්මුණේද එකල්හි හෙතෙමේ ජාලහත්ථ ලකුණෙන් යුත් තඹවන් නිය ඇති මොළොක් අත් කලවෙහි සන් කොට යහළුව මම උතුම් බුදුබවට පැමිණියෙමි ලෝකයා (සසරින්) එතෙර කරන්නෙමි. එහෙයින් මා උසුලාගෙන යවයි කීය.

1189. මා ඒ වචනය අසත්ම මට මහත්වූ සතුටක් විය. එකල්හි ඔදවැඩිසිත් ඇත්තාවූ එසේ ම සතුටුසිත් ඇත්තාවූ මම එය ආදරයෙන් පිළිගනිමි.

1190. මහායසස් ඇති ශාක්‍යපුත්‍රවූ ඒ සිද්ධාර්ථ කුමාරයන් මා පිට නැගී හුන්නාහු දැන ඔදවැඩි සිතැතිවැ සොම්නස්වැ ඒ පුරුෂොත්තමයාණන් උසුලාගෙන ගියෙමි.

1191. ඒ සිද්ධාර්ථ කුමාර තෙමේ අන්‍ය රජුන්ගේ දේශයකට ගොස් හිරු උදාවූ කල්හි මාද ඡන්ත (අසරුවා) ද හැර බලාපොරොත්තු රහිතව බැහැර ගියේ ය.

1192. මම ඒ සිද්ධාර්ථ කුමාරයන්ගේ තඹවන් නිය ඇති පායුවල දිවින් ලෙව කැවෙමි. යන්නාවූ ඒ මහාවීරයන් දෙස හඬමින් බලා සිටියෙමි.

1193. ශ්‍රීමත්වූ ඒ ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ නොදැක්මෙන් (මම) මරණාන්තික රොගයකට පැමිණියෙමි. එයින් වහා මාගේ මරණය විය.

1194. ඒ පුණ්‍යකර්මයාගේ අනුභාවයෙන් මම තවතිසා භවනයෙහි සියලු කාම සැපතින් යුක්තවූ මේ විමානයෙහි වසමි.

1195. බුදුවීම පිළිබඳ යම් ශබ්දයක් අසා මට හර්ෂයෙක් (ප්‍රීතියක්) වීද, ඒ කුසලමූලයෙන්ම නිවනටද පැමිණෙන්නෙමි.

1196. වහන්ස, ඉදින් ශාස්තෘවූ බුදුන් වෙත යන්නහු නම් උන්වහන්සේට මාගේ වචනයෙන්ද මස්තකයෙන් මාගේ වැදීම සැලකරනු මැනැවි.

1197. සමාන පුද්ගලයෙක් නැත්තාවූ පස්මරුන් දිනූ බුදුරජාණන් වහන්සේ දැකීමට මමද යන්නෙමි. තෘදි ගුණ ඇති ලොවට පිහිටවූ බුදුවරුන්ගේ දැකීම දුර්ලභ වෙයි.

1198. කළ ගුණ දන්නාවූ ඒ දිව්‍යපුත්‍ර තෙමේ බුදුන් වෙත එළඹියේය. හෙ තෙමේ පැණැස් ඇති බුදුන්ගේ ධර්මය අසා දහම් ඇස (සොවාන් මගඵලය) පිරිසිදු කෙළේය.

1199. ඒ දිව්‍යපුත්‍ර තෙමේ බුදුන් ඉදිරියේ සක්කායදිට්ඨි විචිකිච්ඡා සිලබ්බතපරාමාසයන් (ත්‍රිවිධ සංයෝජනයන්) නසා බුදුරදුන්ගේ සිරිපා වැඳ එහිම අතුරුදහන් විය....

■1. 7. පාවා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 1. බොධි වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාවා නුවර (**Pava, Malla tribe**) අජකලාපක (නම්) චෛත්‍යය සමීපයෙහි අජකලාපක නම් යක්‍ෂයාගේ දොවොලෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ බොල් අඳුරුයෙහි අභ්‍යවකාශයෙහි වැඩ හුන් සේක. වැස්ස ද එක එක බිඤ්ච හෙළයි. එ කල්හි අජකලාපක යක්‍ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය, තැති ගැන්ම, ලොමුදහ ගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි තුන්වරක් “අක්කුල පක්කුල” යැ යි (අනුකරණ ශබ්දයක්) කෙළේ ය. “ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මුඛ වෙත මේ පිසාවයෙක් පැමිණියේයැ” යි කීයේ ය.

2. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණු දැන ඒ වෙලාවෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍ය පහළ කළ සේක:

“යම් කලෙක්හි (බාහිර පාප) බ්‍රාහ්මණ තෙමේ ස්වකීය ධර්මයන්හි පරතෙරට ගියේ (වේ ද), එ කල්හි (ඒ බ්‍රාහ්මණ තෙමේ) මේ පිසාවයාද පක්කුල ශබ්දයද ඉක්මැ යිටි.”

■7.10. සෙරිස්සක විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 7. සුනික්ඛත්ත වර්ගය

1230. සෙරිස්සක නම් දේවපුත්‍රයාගේද වෙළඳුන්ගේද ඒ ගමන කාලයෙහි යම් වැලිකතරකදී එක්වීමෙක් වීද, එය අසවු. එකල්හි ඔවුනොවුන් විසින් කරන ලද සුභාෂිත වචනය යම්සේ වේද, තොප හැම දෙන එයද අසවු.

1231. සේතව්‍යා නුවර (Setavya, Kingdom of Kosala) පායාසි නම් යම් ඒ රජෙක් වීද, බුමාටු දෙවියන්ගේ (පෘථිවිය ආශ්‍රිතව සිටින ප්‍රාථමික දෙවිවරු) සහභාවයට පැමිණි පිරිවර ඇති ඒ දෙවිපුත් තෙමේ සිය විමන්ති සතුටු වෙමින් මිනිසුන්ට මෙසේ කීයේය.

1232. අමනුෂ්‍යයන්ට වාසස්ථානවූ සැක සහිතවූ වනයෙහි නිරුද්ධවූ අහර නැති දුකසේ යායුතුවූ මේ වනාන්තරයෙහි වැලිකතර මැද සැකයෙන් බියට පත්ව මංමුළාවූ මිනිසුනි,

1233. මේ වැලිකතරෙහි එලද අලද නැත්තේය. ගිනි එලවන දරද නැත. රළුවූ තැවුණාවූ උණු වැලි හා පස් හැර අහරෙක් නම් මෙහි කොයින් ලැබේද,

1234. රළුවූ තද පස් ඇති රත් කබලක් වැනි සැපතක් නැති තරකය බඳු වූ බොහෝ කල් පටන් පිශාව (ලුද්දක) යන්ට වාසස්ථානවූ මේ ප්‍රදේශය සෘෂිත් විසින් ශාපකරන ලද්දක් බඳු වූයේය.

1235. තවද, තෙපි කුමක් නිසා කවරක් බලාපෙරොත්තුවෙන් නොවිමසා එකතුව මේ පෙදෙසට පිවිසියාහු ද? ලෝභයෙන් පැමිණියාහුද? නොහොත් බියෙකින් පැමිණියාහුද? නැතහොත් මං මුළාවූවාහුද?

1236. එම්බා දේවපුත්‍රය අඟු මගධ දෙරට (Anga Kingdom) (Magadha Kingdom) සාතීථවාහක වූ ඒ අපි ගැල්හි බොහෝ විකිණියයුතු බඩු පුරාගෙන ලාභාපෙක්ෂා ඇතිව වැඩි ධනාශා ඇතිව සිත්ඳු සොවීර දේශයට (Sindhu Kingdom) යම්හ.

1237. දවල් පවස නොඉවසිය හැකිව ගොනුන්ට හා මිනිසුන්ට පහසු බලන්නමෝ මේ වේගයෙන් පැමිණියම්හ. ඒ අපි සියලු දෙන රැ නොකල්හි මාර්ගයට පිළිපන්නමෝ වෙමු.

1238. නොමග පැමිණියාවූ වැරදි ගිය මහ ඇත්තා වූ අන්ධයන් මෙන් ආකූලවූ නැසුණාවූ වනයෙහි අතිශයින් මුළාවූ සිත් ඇති ඒ අපි මේ දුර්ගමවූ වැලිකතර මැද යායුතු දිශාව නොදනුමහ.

1239. එම්බා දේවසූත්‍රය, පෙරු නො දුටු විරු මේ උතුම් විමනද තාද දැක මෙතැන් පටන් දිවි ලබමහයි සිතා ප්‍රීති වූවමෝ සොම්නස් සිතැත්තමෝ ඔද වැඩි සිතැත්තමෝ වෙමු.

1240. එම්බා පින්වත්නි, මුහුදෙන් එතෙරද මෙබඳු වැලිකතරෙහිද වේවැල් බැඳ යායුතු මාර්ගවලද කණු සිටුවා යායුතු මර්ගවලද නදී පර්වතාදී දුර්ගම ප්‍රදේශ වලද වස්තු හේතුවෙන් තෙපි නොයෙක් දිගට යන්නහු ය.

1241. අන් රජවරුන්ගේ විජිතයන්ට පැමිණ නොයෙක් රටවල මිනිසුන් දකිමින් තොප විසින් යමක් අසන ලද්දේද, තවද යමක් දක්නා ලද ද දරුවෙහි, ඒ ආශ්වයාය තොප වෙතින් අසමහ.

1242. එම්බා දේවකුමාරය, මානුෂිකවූ සියලු ඉසුරු සම්පත් ඉක්ම ගිය මේ සැපතට වඩා අතිශය ආශ්වයාය වූවක් අප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ නොවෙයි. තවද, ඒ අලාමක දිව්‍ය වර්ණය දැක තෘප්තියට නොපැමිණියමහ.

1243. බොහෝවූ හෙළ පියුම් ඇ මලින් ගැවසිගත් පොකුණු අහසෙහි ගලාබසිත්. එලයෙන් ගැවසිගත් අතිශය සුවඳවත් වූ මේ දිව්‍ය වාක්ෂයෝද සුවඳ වහනය කෙරෙත්.

1244. සියක් රියන් පමණ උස් වූ දීර්ඝායු ඇති වෙරළමිණියෙන් පබළුයෙන් කළ ස්තම්භයෝද මැසිරිගලින් හා රතුමිණියෙන් කළ ස්තම්භයෝද යන මොහු ජ්‍යොතිෂ්මත් වූවාහුය.

1245. දහස් ගණන් උම් ඇති අතුලය වූ අනුභාව ඇති රනින් ගැවසුණු කසුන්මුවා වේදිකාවෙන් යුත් රන්පටින් මනාව වසන ලද තාගේ මේ සුන්දර දිව්‍ය විමානය ඒ ස්තම්භ මස්තකයෙහි පිහිටියේ වෙයි.

1246. මේ විමන අතිශයින් ඔප් නැගූ දඹරනින් බබළන්නේය. එහි සුමටවූ ප්‍රාසාද සොපාන එලකයෙන් යුත් ස්ථිරවූ මනෝඥවූ මනාව සංගතවූ ප්‍රසාද අවයව තෙමේ ඉතා දැකුම්කලූ වූයේ මනරම්වේ.

1247. මේ රුවන් විමන ඇතුළත බොහෝ ආහාරපාන ඇත්තේය. දිව්‍යාස්පරා සමූහයා විසින් පිරිවරන ලද්දෙහි. මිහිඟු බෙර පනාබෙර කූයඝ්‍රීතාදයෙන් නිති පැවති සොෂා ඇත්තෙහි. ස්තූති ගීතිකායෙන් අභිවාදන කරන ලද්දෙහි.

1248. ඒ වෙසවුණු දිව්‍ය රජ තෙමේ නලිනී නම් ක්‍රීඩාස්ථානයෙහි යම්සේද, එසේ ඒ ඔබද දිව්‍ය ස්ත්‍රීන් විසින් ප්‍රබෝධිත වූයෙහි. නො සිතිය හැකි අනුභාව ඇතියෙහි, සියලු ගුණයෙන් යුක්ත වූයෙහි. මනරම් වූ ඒ උතුම් විමන් පහයෙහි සතුටු වෙහි.

1249. තෝ දෙවියෙක් වෙහිද? නොහොත් යක්ෂයෙක් වෙහිද? නොහොත් සක්දෙවියු වෙහිද? මිනිස් දෑ ඇතියෙහිද? [දේවපුත්‍රය, තෝ කිනම් වෙහි දැයි මේ සාතීථවාහක වෙළෙන්දෝ විචාරති. කියනු මැනැවි.

1250. එම්බා වෙළඳුනි, වැලි කතරෙහි නියුක්තවූ කාන්තාරයේ ආරක්ෂකවූ මම සෙරිස්සක නම් යක්ෂයා (දේව ස්වභාවයේ) වෙමි. වෙසවුණු දිව්‍ය රජුගේ වචනය කරන්නෙමි මේ ප්‍රදේශය පාලනය කරමි.

1251. එම්බා දිව්‍යපුත්‍රය, තාගේ සම්පත්තිය අහේතුකව ලද්ද? කාල පරිණාමයෙන් ලද්ද? තමා විසින්ම නිපදවූවක්ද? නොහොත් (මැවුම්කාර දෙවියෙක්) දෙවියන් විසින් හෝ දෙන ලද්දක්ද, මනෝඥවූ මේ සැපත තා විසින් කෙසේ ලබන ලද දැයි සාතීථවාහක වෙළෙන්දෝ තා විචාරත්. එය කියනු මැනැවි.

1252. වෙළඳුනි, මාගේ මේ සැපත අහේතුකව ලද්දක් නොවේ. කාල පරිණාමයෙන් ලද්දක් නොවේ. තමා විසින් නිපදවන ලද්දක් හෝ

නොවෙයි. දෙවියන් විසින් දෙන ලද්දක් නො වේ මැ යි. අලාමක ස්වකීය පුණ්‍යකර්ම කරණ කොටගෙන මා විසින් මේ මනොඥ සැපත ලබන ලදී.

1253. එම්බා දේවපුත්‍රය, ඒ තාගේ චුත සමාදානය කුමක්ද? තාගේ උතුම් හැසිරීම කුමක්ද? මේ විපාකය කවර නම් කුශල කමීයක්හු ගේද? මේ විමන තා විසින් කෙසේ ලබන ලදදැයි සත්වා වෙළෙන්දෝ ඔහු විචාරති.

1254. යම් කලෙක කොසොල් රට (Kingdom of Kosala) රජය කරවීම ද, ඒ මට පායාසිරාජඤ්ඤයි (ඔටුණු නොපැළඳි දෙවැනි රජ) නමෙක් විය. එකල්හි මම නාස්තිකදාෂ්ටි ඇති තද මසුරුවූ ලමු සැහැව් (ස්වභාව) ඇති උච්ඡේදවාදි යෙම් වීමි.

1255. එකල්හි බහුශ්‍රැතවූ විචිත්‍ර ධර්ම කමිකවූ උදාරවූ කුමාරකස්සප නම් ශ්‍රමණ කෙනෙක් වූහ. උන් වහන්සේ මට ධර්මය වදාළ සේක. මාගේ දාෂ්ටිහුද දුරු කළ සේක.

1256. මම උන්වහන්සේ ගේ ඒ ධර්මිකථාව අසා උපාසකත්වය ගිවිස්සෙමි. පණ්ඩායෙන් දුරු වූයෙම් වීමි. ලොවැ නුදුන් දෙය දුරු කෙළෙමි. රහමෙර නොබොනුයෙම් වීමි. බොරු නොද කීමි. සිය අඹුව හා සතුටු වීමි.

1257. ඒ මාගේ චුතසමාදානය යි. ඒ මාගේ උතුම් හැසිරීමයි. මේ ඒ කුශලකමීයාගේ විපාකයි. ඒ අලාමක වූ කුශලකර්මයන් කරණකොට ගෙන මා විසින් මේ විමානය ලබන ලදී.

1258. කළ පින් ඇති පුද්ගලයා යම් යම් තැනක යේ නම් ඒ ඒ තන්හි කැමැති සම්පත් ඇතිව සතුටුවේ යයි. නුවණැති මනුෂ්‍යයෝ සැබැවක්ම කීවාහුය. පණ්ඩිතයන්ගේ වචනය වෙනස් නොවේ.

1259. අකුසල් කළ පුද්ගල තෙමේ යම් යම් තැනක ඉපදීම වශයෙන් යේද, හෙතෙමේ ඒ ඒ තන්හි සෝ වැලැපුම් ඇතියේ වධ

විදුම් ඇතියේ අවැඩ දැනවීම් ඇතියේ කිසිකලෙකන් දුගතියෙන් නොමිඳෙයි.

1260. දිව්‍ය ජනයා තෙමේ මේ මොහොතේ කැළඹුණකු මෙන් ද හැමතින් මුළා වූ සැහැවි ඇතියකු මෙන්ද විය. දිව්‍ය කුමාරය, මේ පිරිවර ජනයාගේද තාගේද මේ දොම්නස කුමක් නිසා වීද?

1261. දරුවෙනි, මහරිරුක් වනයෙන් මේ දිව සුගන්ධයෝ හමති. ඒ දිව සුගන්ධයෝ දිවා රෑ අඳුර නසා මේ විමානයට හමත්.

1262. මේ මහරිරුක් එක් එක් මල් පෙති හවුරුදු සියයක්හුගේ ඇවෑමෙන් පැසි වැටෙයි. යම් දිනක මේ දිව්‍ය ආත්මයෙහි උපන්නෙමි වෙමිද එතැන් පටන් මිනිස් වර්ෂ සියයක් ඉක්මිණි.

1263. දරුවෙනි, මේ දිව්‍ය විමන්හි මම පන්සිය වසරක් සිට ආයු හා පින් පිරිහීමෙන් ව්‍යුහ වන්නෙමිදි දැක ඒ ශෝකයෙන්ම අතිශයින් මුසපත් වීමි.

1264. එම්බා දේවපුත්‍රය, විරායුෂ්කවූ අතුලාවූ මේ විමානය ලැබූ එබඳුවූ තෝ කෙසේ නම් ශෝක කරන්නෙහිද? මද ආයු ඇති ව උපන් මද පිනැති යම් කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ඒකාන්තයෙන් ශෝක කරන්නාහුය.

1265. එම්බා දරුවෙනි, මා පිළිබඳි ඒ සුදුසු ප්‍රියවූ අවවාද වචනයක් යම් හෙයෙකින් මට කියනුද? ඒ තෙපිද මා විසින් රක්ෂිත වූවාහු යම් ඒ කැමැති තැනකට සැපසේ යවූ.

1266. ධනය බලාපෙරොත්තුවූ එහි වැඩිම ප්‍රාර්ථනා කරන්නාවූ අපි සින්ඬු සෝචීර භූමිප්‍රදේශයට ගොස් ප්‍රතිඥා පරිදි වූවාහු පිරිපුන් ත්‍යාග ඇත්තාහු උදාරවූ සෙරිස්සක පූජාවක් කරන්නෙමු.

1267. සෙරිස්සක පුජා නොකරවු... යමක් තෙපි කියවුද? ඒ සියල්ල එසේ ම වන්නේය. පව්කම් හරිවු. දහම් අනුව හැසිරීම ඉටා ගනිවු. මේ සෙරිස්සක පුජාවයි.

1268. මේ සත්ත්ව සමුහයා අතුරෙහි බහුග්‍රාත වූ ශීලව්‍රතයෙන් යුක්තවු ශ්‍රද්ධාව ඇති ත්‍යාගවත් සුපේශලවු විචක්ෂණවු ප්‍රීතිමත්වු කර්මඵල දැනීමේ නුවණ ඇති උපාසකයෙක් ඇත.

1269. දැන දැන බොරු නොකියන්නේය. පරපණ නැසීම පිණිස නොසිතන්නේ ය. සමගි වුවත් වෙන් කරන පිසුනු බස් නො කියන්නේය. සියුම් මෙළෙක් බස් කියන්නේය.

1270. ගෞරව සහිතවූ කීකරු ස්වභාව ඇති හික්මුණු පව් නොකරන්නාවූ උපාසකයන් විසින් රැකියයුතු අධිශීලයෙහි පිරිසිදුවූ නිදොස් පැවතුම් ඇති ඒ සත්ත්ව තෙමේ මවද පියාද දැහැමෙන් පෝෂණය කරයි.

1271. නිවනට නැමුණු යමෙක් මවු පියන්ගේ ඇවෑමෙන් ශාසන බ්‍රහ්මවයථියෙහි හැසිරෙන්නේද, හෙතෙමේ මවුපියන් නිසා භොග සොයයි. තමා පිණිස නොසොයති සිතමි.

1272. සෘජුවූ අවංකවූ අසඨවූ අමායාවිවූ හෙතෙමේ කප්පිය ලෙසයෙන් (මායා සාධෙය්‍යා විසින්) වචන නොකියන්නේය. එබඳු යහපත් කම් කරන ධර්මයෙහි පිහිටි පුද්ගල තෙමේ කෙසේ නම් දුකක් ලබන්නේද?

1273. ඒ උපාසකයා හේතුකොට තොප ඉදිරියෙහි මම තෙමේම පහළ වූයෙමි. එහෙයින් වෙළෙඳුනි, ධර්මය දකිවු. ඒ උපාසකයා අත්හැර මෙහි ආවාහු නම් තෙපි අන්‍යයා විසින් පීඩා කිරීම කරණ කොට මේ මරු කාන්තාරයේ අන්ධයන් මෙන් ආකූල වූවාහු විනාශයට පත් වූවාහු වහා අළු වන්නාහුය. ඒකාන්තයෙන් සත්පුරුෂ සඩ්ගමය සැපවේ.

1274. එම්බා දේව පුත්‍රය, හෙතෙමේ කිනම් ඇත්තේද? කිනම් කම් කරයිද? මවුපියන් විසින් ඔහුට තිබූ නම කුමක්ද? ඔහුගේ ගෝත්‍රය කුමක්ද? අපිද ඔහු දක්නා කැමතියම්හ. ඒ එසේ මැයි. ඔබ යමකුට අනුකම්පාවෙන් මෙහි පැමිණියෙහිද, යමෙකුට ප්‍රිය කෙරෙහිද? ඔහුගේ අප සමඟ පැමිණීම ලාභයෙක් මැයි.

1275. කොස්සෙන් හා පනාවෙන් ජීවත්වනසුලු නොපගේ ඒ සේවකවූ සුපෙසල උපාසකවූ ප්‍රසිද්ධවූ සම්භව නම් කරනවැම්යෙක් වෙද, ඔහු දනිවූ. ඔහු පහත් කොට නොසිතවූ.

1276. එම්බා දේව පුත්‍රය, යමකු සඳහා තෙපි කියවූද, අපි ඔහු දනුම්හ. හෙතෙමේ ගුණ වශයෙන් මෙබඳු යයි ඔහු නොදනුම්හ. දේවපුත්‍රය තාගේ උදාරවූ වචනය අසා අපිද ඔහු පුදන්නෙමු.

1277. මේ වෙළඳ පිරිසෙහි හෙවත් තවලමෙහි තරුණවූ මහලු වූ තවද මැදුම්වූ යම්කිසි මසුරු මිනිස්සු වෙත්ද, ඒ සියල්ලෝම මේ විමනට නගිත්වා. පිනෙහි විපාක බලත්වා.

1278. එහි ඒ සියලු දෙනම ‘මම පෙරටු වෙමි, මම පෙරටු වෙමි’ යි එහි ඒ කරනවැම්යා පෙරටු කොට උත්සාහවත් වූහ. ඒ සියල්ලෝම තවතිසා භවනයට මෙන් ඒ දිව්‍ය විමානයට නැංගාහුය.

1279. එහි ඒ සියලු දෙනම ‘මම පෙරටු වෙමි. මම පෙරටු වෙමි’ යි උත්සුක වෙමින් උපාසක බව ගිවිස්සාහුය. පණිවායෙන් දුරු වූහ. ලොව නුදුන් දෑ ගැන්ම දුරු කළාහුය.

1280. මත්පැන් නොපුහ. බොරු නොබිණූහ. සිය අඹුව හා තුටු වූහ. එහි සියලු දෙන ම ‘මම පෙරටු වෙමි. මම පෙරටු වෙමි’ යි උත්සුක ව උවසු බව ගිවිස්වා ඒ වෙළඳමුළු ඒ දෙවිපුත් විසින් අනුමත වූයේ දිව්‍ය සාධයෙන් නැවත නැවතත් අනුමෝදන් වනුයේ කැමැති තැනට ගියේය.

1281. ධනාර්ථීවූ අධික ලාභාශා ඇත්තාවූ ඔවුහු සින්ධු සෝථීර භූමියට ගොස් සිතැහි පරිදි වෙළඳාම් කොට පිරිපුන් ලාභ ඇත්තෝ යළි නිරූපද්‍රැතවැ පැළලුප් නුවරට (Pataliputra) ආවාහුය.

1282. ඔවුහු නිර්භය වූවාහු සිය ගෙවලට ගොස් අඹුදරුවන් හා එක් වූවාහු මුදිත වූවාහු තුටු වූවාහු සොම්නස් වූවාහු අධික සොම්නස් ඇත්තාහු උදාරවූ සේරිස්සක නම් උත්සව පූජාවක්ද කළහ.

1283. ඔවුහු සේරිස්සක නම් පිරිවෙනක්ද තැනූහ. එකම උපාසකයකු නිසා සියලු සත්ත්වයෝ සුවපත් වූවාහු ය. සත්පුරුෂයන්ගේ සේවනය මෙබඳු ය. ධර්මය ගුණවතුන්ගේ සේවනය මෙබඳු මහත් වැඩ ඇත්තේයි....

■3.6. සෙරණි ප්‍රෙතවස්තු යි (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජේත වස්තු > 3. වූළ වර්ගය

471. තෝ නග්නියැ. දුර්වර්ණ රූප ඇතියාහු කෘශ වෙහි, ඉල්පුණු නහර ඇතියාහු, උස්වැ මතු වූ ඉළ ඇති කෘශ වූ මෙහි සිටින තෝ කවරහුද?

472. ස්වාමීනි, මම යමලොවැ උපන් දුකට පත් ජේතියක් වෙමි. පව්කම් කොටැ මෙලොවින් ජේත ලෝකයට ගියා වෙමු.

473. එම්බල ජේතිය, කය වචන සිත යන තිදොරින් තී විසින් කිනම් පවක් කරන ලදද, කිනම් පව්කමක් හේතුවෙන් මෙලොවින් ජේත ලෝකයට ගියාහුද?

474. කිසිවකු විසින් අනාවෘත තීර්ත්ථයන්හි අඩමස්සක් පමණ සෙවිමි. නොහොත් කිසිවකු විසින් එළැඹීම නොවැළැක්වූ, පුණ්‍ය තීර්ථ බඳු මහණ බමුණන් ඇති කල්හි, ඔවුනට කිසිවක් නොදී,

අඩමස්සක් පවා රැස් කෙළෙමි. දන්දීමට දේ ඇති කල්හිත් තමාහට පිහිටවූ පිනක් නොකෙළෙමි.

475. ඒ මම පවසින් යුතුව ගහට එළැඹියෙමි නම් ගහ දියෙන් හිස්ව වැලි බවට පෙරළේ. උෂ්ණ කාලයන්හී සෙවණකට එළැඹියෙමි නම් අව්ව පෙරළා එයි.

476. සුළභද ගිනි සෙයින්ම මා සිරුර දවමින් හමයි. වහන්ස, තෙල පිපාසාදී දුකටද එයට වඩා දරුණු අනික් දුකකටද මම නිස්සෙමි.

477-478. හස්තීනාපුරයට (**Hastinapur**) ගොස් මාගේ මවට මෙසේ කියව: “තීගේ දියණියෝ පවිකම් කොට මෙලොවින් වූතවැ ප්‍රේත ලෝකයට ගියාවූ දුක්පත්ව යමලොව වසන්තාවූ මා විසින් දක්නා ලදහ. එහි මා විසින් සුරක්ෂිත කොට තබන ලද වස්තුව ඇති. එය මා විසින් කිසිවකුට නොකියන ලදද වෙයි.”

479. පලභ යට සාරලක්ෂයක් ධනය ඇත. ඒ වස්තුවෙන් මා උදෙසා දන් දේවා. මගේ මවගේද ජීවිකාව වේවා.

480. මගේ මව දන් දී එහි පින් මට පමුණුවාවා. එකල මම සියලු කම්සැපතින් සමෘද්ධව සුවපත් වන්නෙමි.

481. හේ “මැනැවැ”යි පිළිවදන්දී හස්තීනාපුරයට (**Hastinapur**) ගොස් ඇයගේ මවට මෙසේ කීය. යමලොව ඉපිද දුකට පත්වූ තොපගේ දුව මා විසින් දක්නා ලදු.

482. පවි කම් කොට මෙලොවින් සැව ප්‍රේත ලෝකයට ගියාවූ ඕ තොමෝ “මාගේ මවට කියව”යි, එකරුණෙහි මා සමාදන් කරවූය.

483. දුකට පත්වූ, යමලොව උපන්; තොපගේ දුව මා විසින් දක්නා ලදු. ඇය (තොමෝ) පවිකම් කොට මෙලොවින් ප්‍රේත ලෝකයට ගියාය.

484. “මා මෙහි තැන්පත් කළ ධනය ඇත. එය මව්පින් කිසිවකුටද නො කියන ලද පලභ යට සාරලක්ෂයක් වස්තුව ඇත. එයින් මා උදෙසා දන් දේවා. මෑණියන්ගේ ජීවිකාවද වේවා.”

485. මගේ මව දන් දී එහි පින මට අනුමෝදන් කෙරේවා. එකල මම සියලු කාම සැපතින් දියුණුවෑ සුවපත් වන්නෙමි.

486. ඉක්බිති ඇගේ මව දන් දුන්නාය. දන්දී එහි පින ඒ ප්‍රේතියට අනුමෝදන් කළාය. ඒ ප්‍රේතියද සුවපත් වූවාය. ඇගේ සිරුර දැකුම්කලු විය....

■4.11. පාටලිපුත්ත ප්‍රෙතවස්තු (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 4. මහා වර්ගය

(මේ ප්‍රේතවස්තු කථාව ශාස්තෘන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයේ වැඩ වසන සමයේ එක්තරා විමාන ප්‍රේතයකු අරභයා වදාළ සේක. සැවැත් නුවර (Shravasti) වාසිහු ද, පැළලුප් නුවර (Pataliputra) වාසිහු ද, වෙළෙන්දෝ බොහෝ භාණ්ඩ පුරවාගත් නැවකින් ස්වර්ණ භූමියට ගියෝය. එහිදී එක් වෙළෙන්දෙක් රෝගාතුර වී මාගමක් කෙරෙහි බැඳුණු සිතින් කළුරිය කළේය. හේ කරන ලද කුසල් බලයෙන් දෙව්ලොව නො ඉපද මුහුද මැද විමාන ප්‍රේතයකු වී උපන්නේය. ඔහු යම් ස්ත්‍රියක් කෙරෙහි දැඩිසේ සිත් බැඳගත්තේද ඒ ස්ත්‍රියද ඒ නැවෙන්ම ස්වර්ණ භූමියට (Kingdom of Funan) යමින් සිටියාය. ඉක්බිති ඒ විමාන ප්‍රේතයා අදාළ ස්ත්‍රිය ගනු කැමතිව නැවේ ගමන නතර කළේය. අනතුරු වෙළෙන්දෝ කවර හෙයින් අපගේ නැව නැවතුනේදැයි සිතා බලන්නේ කාලකණ්ණියා සොයා ගැනීමට කුසපත් ඇද්දේය. අමනුෂ්‍යයාගේ සෘද්ධි ශක්තියෙන් තුන් වරක්ම ඒ කාලකණ්ණි සලාකපන ඔහු විසින් පිළිබඳ සිත් බැඳී ස්ත්‍රිය වෙතම පැමිණියේය. ඒ දුටු වෙළෙන්දෝ හුණුමිටියක් මුහුදට දමා ඒ මත්තට ස්ත්‍රිය බැස්සුවාය. ස්ත්‍රිය හුණු කලාපය මතු පිටට බැස්ස වූ

කෙණෙහිම නැව ස්වර්ණ භූමිය කරා වේගයෙන් ගමන් කෙළේය.
විමාන ප්‍රේතයා ඒ ස්ත්‍රිය තමන්ගේ විමානයට ගෙනගොස් ඇය සමග
ජීවත්වූහ.)

802. තොප විසින් නිරිසත්වයෝද නිරිසත්හුද ප්‍රේතයෝද, අසුරයෝද,
එසේම මිනිස්සුද දෙවියෝද දක්නා ලද්දාහුය. තෙපි තමතමන්ගේ
කම්හි විපාකය තුමුම දුටුවහුය. මම තොප කිසිවකු විසින් නොදක්නා
ලදුව (නොපෙනෙන ලෙස) පැළලුප් නුවරට (**Pataliputra**)
පමුණුවන්නෙමි. තෙපි එහි ගොස් පින් කම් කරවු.

803. අමනුෂ්‍යය, තෙපි මට වැඩ කැමැත්තේය. දෙවියෙනි, හිත
කැමත්තහුය. තොපගේ වචනය කෙරෙමි, තෙපි මට ආවායයි වඩු.

804. මා විසින් නිරිසත්හුද නිරිසත්හුද ප්‍රේතයෝද අසුරයෝද
මනුෂ්‍යයෝද දෙවියෝද දක්නා ලදහ. තම තමාගේ කර්ම විපාකය මම
මැ දිටිමි. බොහෝ පින් කරන්නෙමි....

■4.3. නන්දක පෙතවස්තු (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 4. මහා
වර්ගය

(මෙය නන්දක ප්‍රේත වස්තුවයි. එහි උත්පත්ති කථාව කවරේද යත්.
ශාස්තෘත් වහන්සේ පිරිනිවන් පා වසර දෙසියක් ගතවීමෙන් පසුව,
සුරට්ඨ දේශයේ (Saurashtra Kingdom) පිඬගල නම්
රජකෙනෙක් විසිය. ඔහුගේ සේනාපතියා නන්දක නම් විය. හේ
මිථ්‍යා දෘෂ්ටි ගත්තෙකි. විපරිත අදහස් ඇත්තේය. දුන් දෙයෙහි විපාක
නැත ආදී වශයෙන් මිථ්‍යා අදහස් ගෙන හැසිරුණේය. ඔහුගේ දුව
උත්තරා නම් උපාසිකාව සුදුසු කුලයකට විවාහ කර දෙන ලද්දේ විය.
නන්දක සේනාපතියා කළුරිය කොට වින්ධ්‍යා පර්වතයේ මහත් විශාල
වූ නුග ගසෙක විමාන ප්‍රේතයකු වී උපන්නේය. එම සේනාපතියා
කළුරිය කළ කළුහි ඔහුගේ දුව උත්තරා තොමෝ සිහිල් සුවද
ජලයෙන් පිර වූ වතුර කළයක් ද කොමු පිටියෙන් තනන ලද

වර්ණයෙන් හා සුවඳින් යුක්ත වූ කැවුම් වලින් පිරුණු නැඹිලියක් ද එක්තරා රහතන් වහන්සේ නමකට පුද දී, මේ දක්ෂිණාවගේ කුසල් මගේ පියා අනුමෝදන් වේවායි උදෙසිය. එම දානය දීමෙන් දිව්‍යමය වූ පැන් ද අපමණ වූ දිව බොජුන් ද, ඒ අමනුෂ්‍යයාට පහළ විය. ඒ දැක හේ මෙසේ සිතීය. මා විසින් දුන් දෙයෙහි විපාක නැතැයි දෘෂ්ටි ගෙන, එම දෘෂ්ටියෙන් මහ ජනයා ද දෘෂ්ටි ගන්වන ලදී. ඒ මගින් මා විසින් පවි කරන ලද්දෙමි. දැන් පිඬගල නම් රජු ධර්මාශෝක රජුට උපස්ථාන කොට නැවත මේ මගින් ආපසු යන්නේය. ඒකාන්තයෙන් මම ඔහුගේ නාස්තික දෘෂ්ටිය දුරලන්නෙමි කියා සිතීය. වැඩිකල් නොගොස්ම පිඬගල රජු ධර්මාශෝක රජුට උවැටන් කොට නැවත ආපසු ඒමට මගට පිළිපන්නේය.)

667. සුරට්ඨ ජනපදයට (Saurashtra Kingdom) අධිපතිවූ පිංගලක නම් රජෙක් විය. හේ මෞර්ය රජවරුන්ට උවැටුන් කිරීමට ගොස් යළි සුරට්ඨ දේශයට ආයේය. (යාමට ගියේය)

668. රජ තෙමේ උණුසුම්වූ මද්දහන් වෙලාවේ මටසිලුටු භූමියකට පැමිණියේය. හේ අමනුෂ්‍යයා විසින් මවන ලද සිත්කලුටු මටසිලුටු මාර්ගය දුටුවේය.

669. රජ රියදුරු අමතා මෙසේ කීය: “රියදුර, මේ මහ සිත්කලුය. නිර්භයය. සුව එළවන්නේය. උවදුරු රහිතය, මේ මාර්ගයෙන් යව. මේ මඟින් යන අපි සුරට්ඨ ජනපදය සමීපයෙහිම වෙමු.

670. සුරට්ඨ දෙශාධිපති රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනග සමග ඒ මඟින් ගියේය. තැනිගත් ස්වභාව ඇති එක් පුරුෂයෙක් සුරට්ඨ රජුට මෙය කී ය:

671. බිය ජනක වූ ලොමුදහ ගන්වන්නා වූ නපුරු මහකට අපි පිළිපන්නම්හ. ඉදිරියෙහි මාර්ගය පෙනෙයි. එහෙත් පසුපස මාර්ගය නොපෙනෙයි.

672. ප්‍රේතයන්ගේ සමීපයෙහිවූ නපුරු මහට බැසගත්තෙමු.
ප්‍රේතයන්ගේ සිරුරුගඳ හමයි. ඉතා දරුණු විලාප ශබ්ද ඇසේ.

673. සංවේගයට පැමිණි සුරට්ඨ රජපුරුවෝ රියැදුරාට මෙසේ කීය:
අපි බියකරුවූ ලොමුදැහැ ගන්වන නපුරු මහකට බැස ගත්තමිහ.
ඉදිරියෙහි මාර්ගය පෙනේ. එහෙත් පසුපස මාර්ගය නොපෙනේ.

674. අපි ප්‍රේතයන්ගේ සමීපයෙහිවූ නපුරු මහකට බැස ගතිමු.
ප්‍රේතයන් පිළිබඳ දුගඳ හමයි. දරුණු හඬවල්ද ඇසේ.

675. ඇතුපිට නැහ සිවුදිග බලන හේ සිත්කලු සෙවණින් යුත්
පැහැයෙන් නිල්වලාකුළක් බඳු වූ සටහන්ව හැඟෙන නුග රුකක්
දැක්කේය.

676. රජ තෙමේ රියැදුරු ඇමතීය: “මහත්වූ නිල්වලාකුළක් සමාන
මේසවර්ණ සටහන් ඇති තෙල කිමෙක් පෙනේ. දැයි?

677. මහ රජතුමනි, මනහර සෙවණින් යුතු නිල්වලා සමාන පැහැ
ඇති මෙවන් සිරියෙන් හොබනා ඒ ගස නුගරුකෙකි.

678. යම් තැනෙක පැහැයෙන් නිල්වලාකුළක් බඳු මේසවර්ණ
සටහන් ඇති මහත් වූ ඒ ගස දක්නා ලැබේද, සුරට්ඨ දේශයේ රජ
තෙමේ එතන්හි ගියේය.

679. රජ තෙමේ ඇත්කඳින් බැස ගස වෙත එළැඹිණි. ඇමතියන්
සහිත වූ පිරිවර ජනයා සහිතවූ හේ රුක්මුලා හුන්නේය.

680. පිරුණු පැන්බඳුනක්ද මිහිරිවූ කැවුම්ද රජ දුටුවේය. දෙවියකු බඳු
සියලු අබරණින් සැරසුණු එක්තරා පුරුෂයෙක් සුරට්ඨ රජු වෙත
එළඹ මෙය කීය:

681. මහරජ, ඔබට ස්වාගතයි. (මේ යහපත් පැමිණීමෙකි) නපුරු පැමිණීමෙක් නොවේ. රජ තෙමේ පැන් පානය කෙරේවා, සතුරන් දමනය කරන රජතුමනි, කැවුම් බුදිනු මැන.

682. ඇමතියන් සහිත වූ පරිජනයා සහිත සුරටිය රජ තෙමේ පැන් බී කැවුම් කා යළි පැන් බී මෙය කී ය:

683. තෙපි දෙවියෙක් හෝ වඩු ද, ගාන්ධර්වයෙක් හෝ වඩුද නොහොත් පුරින්දද නම්වූ ශක්‍ර හෝ වඩු ද? තොප නොහඳුනන අපි තොප විචාරමු. අපි තොප කෙසේ දැනගනිමුද?

684. මහරජ, දෙවියෙක් නොම වෙමි ගඳඹෙක්ද නොවෙමි. පුරින්දද නම්වූ ශක්‍රද නොවෙමි. මම සුරටිය දේශයෙන් මෙහි පැමිණි අමනුෂ්‍යයෙකි.

685. පෙර ආත්මයේ තෙපි සුරටිය දේශයේදී කෙබඳු සිල්වතෙක් කෙබඳු යහපත් පැවතුම් ඇතියෙක් වූහුද? තොපගේ කවර උතුම් හැසිරීමෙකින් තොපගේ මේ ආනුභාවය වීද?

686. සතුරන් දමනය කරන, රට දියුණු කරන මහරජතුමනි, එය අසනු මැනවි. ඇමතියෝද, පිරිසෙහි වූවෝද පෙරෙවි (පුරෝහිත) බමුණාද මෙය අසන්නවා.

687. දේවයන් වහන්ස, සුරටිය රටින් ආ මම පච්ඡාර සිත් ඇති, මිත්‍යාදෘෂ්ටිකවු දුශ්ශීලවූ මසුරුවූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයින්ට නින්දා කරන පුරුෂයෙක් වීමි.

688. මම දන් දෙන්නන්හටද උපකාර කරන්නන්ටද අන්තරාය කරන්නෙක්ව මෙරමාහට (අනුන්හට) දන් දෙන බොහෝ ජනයා (දානමය පිනින්) වැළැක්වීමි.

689. දානයේ විපාකයෙක් නැත. සීලයේ විපාකයෙක් කොයින්ද?
ආචාරසම්මාරයෙහි හික්මවන ආචාර්යයායෙක් නැත. කවරෙක් දමනය
නොවූ පුද්ගලයකු දමනය කරන්නේද? එසේ නැත.

690. සත්වයෝ ඔවුනොවුන් හා සමානය. එහෙයින් පවුලේ
වැඩිහිටියන් පිදීමේ පිනක් කොයින් ලැබේද? බලයක් හෝ වීර්යයක්
හෝ නැත. උට්ඨානවීර්යා සංඛ්‍යාත පුරුෂ ධෛර්යයක් කොයින්ද?

691. දානයෙහි විපාකයෙක් නම් නැත. වෛර වශයෙන් පවිකම් කළ
පුද්ගලයා දානාදි පින් කිරීමෙන් පිරිසිදු නොවේ. සත්ව තෙමේ ලැබිය
යුතු යම් සැපක් හෝ දුකක් ලබන්නේ ද එය කර්ම කළ හෙයින්
නොව ඔහුගේ නියතියේ පරිණාමයෙන් වූවක් වශයෙන් ලබයි.

692. මව කෙරෙහිද පියා කෙරෙහිද සහෝදරයා කෙරෙහිද මනා
පිළිවෙතින් හෝ නොමනා පිළිවෙතින් විපාකයෙක් නැත. (මෙලොව
සිටින්නහුට) පරලොවක් නැත. (පරලොව සිටින්නහුට) මෙලොවක්
නැත. මහා දානවල විපාකයෙක්ද නැත. අත්ථිසත්කාර ඵලයෙක්ද
නැත. අනුගාමික නිධාන නම් වූ මහණ බමුණනට දෙන දානවල
ප්‍රතිඵලයක් නැත.

693. යමෙක් පුරුෂයකු නසන්නේද මෙරමාගේ හිස සිඳින්නේද හේ
කිසිවකු නොනසයි. පයිවි ආදී ධාතුන්ගේ සිදුරු අතර අවිය ඇතුළුවනු
විනා සත්වයා නොමැරෙයි.

694. සත්ත්ව ජීවය තෙමේ සිඳිය හැක්කක් හෝ බිඳිය හැක්කක්
නොවේ. ඒ ජීවය අටුස්ද පන්දුවක් මෙන් පිරිමඩුලුද (වටද) වේ.
පන්සිය යොදුනක් උස් වෙයි. කවරෙක් ඒ ජීවය සිඳින්නට සුදුසුද?
සිඳිය හැකි කිසිවෙක් නැත.

695. යම්සේ වෙළීමෙන් කළ නූල්පන්දුවක් දැමූ කල්හි එය වෙළුම්
ලිහෙමින් ගමන් කෙරේද, එපරිද්දෙන්ම ඒ ජීවය තෙමේ ආත්මභාව
නැමැති නූල් පන්දුවේ වෙළුම් හරිමින් ගමන් කෙරේ.

696. යම්සේ යමෙක් තමා වසන ගමින් නික්ම අන් ගමකට පිවිසේද, එසේම ඒ ජීවය තෙමේ අන් සිරුරකට පිවිසේ.

697. යම්සේ යමෙක් තම ගෙයින් නික්ම අන් ගෙයකට පිවිසේද, එපරිද්දෙන්ම ඒ ජීවය අන් සිරුරකට පිවිසේ.

698. යම් බාල කෙනෙක් වෙත් නම්, යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු හැම දෙන මහාකල්ප සුවාසුලක්ෂයක්ම සසර ගෙවා දුක් කෙළවර කරන්නාහ.

699. සත්ත්වයන්ගේ සුවදුක් ද්‍රෝණයන්ගෙන් හෝ පැසින් (මනින ලද්දක් මෙන්, එකී කල් පිරිසිඳීමෙන්) ප්‍රමාණ කරන ලදී. මේ සියල්ල ජිනතුමියෙහි සිටියේම දනියි. සෙසු ප්‍රජා තොමෝ අතිශයින් මුළා වූවා වෙයි.

700. මම පෙර මෙබඳු මිත්‍යා දෘෂ්ටි ඇත්තෙක් වීමි. අතිශයින් මුළාවූ මෝහයෙන් (මෝඩකමින්) වැසුණු, මිසදිටුවූ, දුසිල්වූ, තද ලෝහීවූ, නපුරු වචන කියන්නෙක් වූයෙමි.

701. මහරජ, මාස හයක් ඇතුළත මාගේ මරණය වන්නේය. ඒ මම ඒකාන්තයෙන් කටුකවූ දරුණු නිරයේ වැටෙන්නෙමි.

702. ඒ නිරයේ කොන් සතරෙක් ඇත. සිවුදොරක් ඇත. පමණ කොට කොටස් විසින් බෙදන ලද. ලෝභමය පවුරෙකින් වටකරන ලද. ලෝභමය පියනෙකින් වසන ලද.

703. ඒ මහානිරයේ ලොහොමුවා බිම වෙයි. ඒ භූමිය ඇවිළගත් ගින්නෙන් යුතු වෙයි. හැම කල්හි ඒ ගින්න හාත්පසැ යොදුන් සියයක් පැතිර සිටී.

704. හවුරුදු ලක්ෂයක් ඉක්මැ ගියකලැ එකෙණෙහි හඬෙක් ඇසෙයි. මහරජතුමනි, එහි ආයුප්‍රමාණය හවුරුදු කෝටි ලක්ෂයක් වෙයි. මේ එහි ආයුකාලයයි.

705. යම් සත්ත්ව කෙනෙක් කොටි ලක්ෂයක් හවුරුදු නිරයෙහි පැසෙත් නම් ඔහු වැරදි දර්ශන ඇත්තෝද දුෂිල්හුද ආර්යොපවාද කොළෝද වෙති.

706. මම ඒ මහානිරයෙහි බොහෝ කලක් මුළුල්ලෙහි දුක් වේදනා විඳින්නෙමි. පාපකර්මයාගේ මෙබඳු විපාකයෙක් ඇත. එහෙයින් මම බොහෝසේ ශෝක කරමි.

707. සතුරන් දමනය කරන රට දියුණු කරන මහරජතුමනි, එය අසනුමැන. ඔබට යහපතක් වේවා. මහරජ, මාගේ උත්තරා නම් දුවක් ඇත.

708. ඕ පින්කම් කරයි. ස්ථීර පංච ශීලයේ හා පෙහෙවස්හිද නිරත වෙයි. කායවාක් සංවරයෙන් යුක්ත ය. දන් බෙදා දෙන්නීය. මිහිරි තෙපුල් ඇත්තීය, පහවූ මසුරුමල ඇත්තීය.

709. ඕ ශික්ෂා කඩ නොකරන්නීය. අන්කුලයන් කෙරෙහි මෘදු වෙයි. සිරිමත් ශාක්‍යමුනිවූ සම්බුදුන්ගේ උපාසිකාවකි.

710. යට හෙළ ඇස් ඇති සිහියෙන් යුත් රක්තා ලද සදොර ඇති මනා සංවරයෙන් යුත් සිල්වත් භික්ෂුනමක් පිඩු පිණිස වැඩියේය.

711. හේ ගෙපිළිවෙළින් පිඩුවාහි හැසිරෙන්නේ ඒ ගෙට ගියේය. මහරජ, ඔබට යහපතක් වේවා, උත්තරා තොමෝ ඒ මහණ දුටුවාය.

712. ඕ පැන් පිරුණු බඳුනක්ද, මිහිරි කැවුම්ද දුන්නාය. “වහන්ස, මාගේ පියා මළේය. ඔහුට මේ පින පැමිණේවා”යි ද කීවේය.

713. පින්දීමට අනතුරුවම එහි විපාකය මට ලැබිණි. වෙසවුණු දිව්‍ය රජු පරිද්දෙන් කම්සැප කැමති මම සැප වළඳමි.

714. සතුරන් දමනය කරන රටට වැඩ වඩන මහරජතුමනි, එහෙයින් මෙය අසන්න. දෙවියන් සහිත සියලු ලෝකයාට බුදුහු අග්‍ර වෙනිසි කියනු ලැබේ. අරින් දමනය කරන රජතුමනි, තෙපි ඒ බුදුරජුන් සරණ යවු.

715. අරින්දමවු රජතුමනි, අරි අටහිමහින් ඒ අමෘතපදය (නිවන) ස්පර්ශ කෙරෙති. අරින්දමවු රජතුමනි, පුත්‍රදාරාවන් සහිත තෙපි ඒ අඡ්ථාංගිකමාර්ග ධර්මය සරණ යවු.

716. මාර්ගප්‍රතිපත්ත සිවුදෙනයැ ඵලයෙහි සිටි සිවුදෙනයැ යන මේ ආර්ය සංඝ තෙමේ සෘජු වූයේය. ප්‍රඥාශීල දෙකින් යුක්තයැ. අරින්දම රජතුමනි, තෙපි පුත්‍රදාරාවන් (දරුවන් සහ බිරින්දෑවරු) සමග ඒ සංඝයා සරණ යවු.

717. වහා පරපණ නැසීමෙන් වළකින්න. ලෙව්හි අයිනාදන් දුරු කරන්න. මත්පැන් නොබොන්නෙක් වන්න. බොරු නොමැ කියන්න. සිය අඹුව හා සතුටු වන්න.

718. අමනුෂ්‍යය, තෙපි මට වැඩ කැමැත්තේය, දෙවතාවෙනි, තෙපි මට හිත කැමැතියහු, මම තොපගේ වචනය කරමි. තෙපි මාගේ ගුරුවරයා වවු.

719. මම බුදුන් සරණ යෙමි. අනුත්තර ධර්මයද සරණයෙමි, නරදේවවු බුදුන්ගේ සංඝයාද සරණ යෙමි.

720. වහා පණිවාසෙන් වෙන් වෙමි. ලෙව්හි අයිනාදන් දුරු කරමි. මත්පැන් නොබොන්නෙක් වෙමි. බොරුද නොකියමි. සිය අඹුව හා තුටුද වෙමි.

721. යම් හෙයෙකින් බුදුවරුන්ගේ ශාසනයෙහි මම ඇලුනෙමිද, එහෙයින් මහාවාතය හමන කල්හි බොල් මෙන් ශීඝ්‍රගාමී සැඩපහර ඇති නදියක තණ රොඩු මෙන් පවිටු මිසදිටු පිඹ හරිමි. වමනය කෙරෙමි.

722. සුරට්ඨ දෙශාධිපති රජ තෙමේ මෙය කියා පාපදාෂ්ටියෙන්
වැළකූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නමස්කාර කොට පෙරදිගට
අභිමුඛවැ රියට නැඟ ගියේය....

■10.1.3.8. දෙවන මහාපඤ්ඤ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > දසක නිපාතය > 3.
මහා වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කප්ඬගලා නගරයෙහි
වේළවනයෙහි (**Venuvana park**) වැඩවසන සේක. එකල්හි
බොහෝ කප්ඬගලා වැසි උවසුවෝ කප්ඬගලා මෙහෙණ වෙත
එළඹීයහ. එළඹ කප්ඬගලා මෙහෙණ වැද එකත්පස්ව හුන්හ.
එකත්පස්ව හුන් කප්ඬගලා වැසි උවසුවෝ කප්ඬගලා මෙහෙණට
තෙල කීහ:

■10.2.4.1. බාහුන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > දසක නිපාතය > (9)
4. ථෙර වර්ගය

එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වම්පා නගරය (**Champa, Chhattisgarh**) සමීපයෙහි ගඟ්ගරා පොකුණුතෙර වැඩ වසන
සේක. එකල ආයුෂ්මත් බාහුන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
කරා එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව
හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් බාහුන තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේට තෙල කීහ:

■11.1.9. සන්ධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > එකාදසක නිපාතය > 1. නිස්සය වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික නගර (**Nadika village**) සමීපයෙහිවූ ගිඤ්ජකාවස්ථයෙහි වාසය කරන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් සන්ධ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් සන්ධ තෙරුන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

■2. 8. සුප්‍රවාසා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 2. මුවලින්ද වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුණ්ඩියා නගරය (**Koliya Republic**) සමීපයෙහි කුණ්ඩධාන නම් වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සුප්පවාසා නම් කොළිය දූහිතා තොමෝ සත් වසක් මුළුල්ලෙහි ගභීයක් දරයි: සත්දවසක් මුළුල්ලෙහි මුළුගභීව සිටියි. ඔ තොමෝ දුක්වූ නියුණු කකිගවු කටුකවු, වේදනාවන් ගෙන් ස්පඨී කරන ලද්දී ත්‍රිවිධ විතකීයන් (කුසල සිතිවිලි) කරණ කොට ගෙන ඉවසනු හැකි වෙයි:

■8. 6. පාටලිගාමීය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 8. පාටලිගාමීය වර්ගය

10. අනදයෙනි, යම් පමණ ආයඨායතන (ආයඨමිනිසුන් පැමිණෙන තැන) වේද, යම් පමණ වෙළෙඳපොල වේද, මෙය ඒ හැමට අග්‍රවූ නොයෙක් දෙසින් ගෙනා බඩුපොදි ලිහන තැනවූ පාටලිපුත්‍ර නම් නගරය (**Pataliputra**) වන්නේය. “අනදයෙනි, පාටලිපුත්‍ර නගරයට

ගින්නෙන්ද දියෙන්ද ඔවුනොවුන්ගේ හෙදයෙන් දැයි තුන් අන්තරාය කෙනෙක් වන්නාහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක....

■3.2. සානුවාසී ප්‍රෙතවස්තු යි

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 3. වූළ වර්ගය

413. කුණ්ඩි නගරයෙහි උපන් (Kundiya, Rajasthan) සානුවාසී පව්වෙහි වෙසෙන නමින් පොට්ඨපාද නම්වූ මහණ වැඩු සද්ධාදි ඉන්ද්‍රිය ඇති රහත් ශ්‍රමණ කෙනෙකි....

■4.1. අම්බසක්ඛර ප්‍රෙතවස්තු (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 4. මහා වර්ගය

(මේ අම්බසක්ඛර ප්‍රේත වස්තු කථාවයි. එය කවුරුත් නිසා උපන්නේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජේතවන විහාරයෙහි වැඩ වාසය කරන

කල්හි අම්බසක්ඛර නම් ලිච්ඡවී රජු (Vajjika League)

විශාලා නුවර රාජ්‍යය කරවීය. හේ මිථ්‍යා දෘෂ්ටිකය. නාස්තිකවාදීය.

එසමයෙහි විසාලා නුවර එක්තරා වෙළෙන්දකුගේ වෙළඳපල

ඉදිරිපිට මඩ වලින් ගැවසුණු බිම් පෙදෙසක් විය. බොහෝ මිනිස්සු

එහි වැටී කරදරයට පත්වෙති. ක්ලාන්ත වෙති. සමහරු මඩ

තැවරීමෙන් පීඩා විඳිති. එය දුටු මේ වෙළෙන්දා මේ මිනිසුන් මඩ නො

පාගාවා, කරදරයට පත් නොවෙත්වායි සිතා දුගඳ නැති සුදු පැහැයෙන්

යුත් ගව හිස් ඇට කටු ගෙන්වා මඩ මතුපිට දැමීමට විය. හෙතෙම

ස්වභාවයෙන්ම සිල්වත් වූයේය. ක්‍රෝධ නො කළේය. මොලොක්

වචන ඇත්තේය. අනුන්ගේ ඇති පරිදි ගුණ කියන්නේය.

හෙතෙම එක් දවසක් තම යහළුවකු දියනහන විට ප්‍රමාදයකින්

හිමියාට නොපෙනී ඔහු හැඳි වස්ත්‍රය ක්‍රීඩා අදහසින් සහවා තබා, ඔහුට

දුක් උපදවා පසුව දුන්නේය. ඔහුගේ බැණූ කෙනෙක් අනුන්ගේ

ගෙවල්වලින් බඩු සොරකම් කොට ඔහුගේ කඩේ තැබුවේය. බඩු හිමියෝ බඩු සොයා ගොස් කඩේ තිබුණු බඩු සමගම ඔහුත් ඔහුගේ බෑණත් අල්ලා ගෙන ගොස් රජුට භාරදුන්හ. රජු මොහුගේ හිස කපා දමවී, ඔහුගේ බෑණ උල තබවයි නියම කරවීය. රාජ භටයෝ එසේ කළහ. හෙතෙම කළුරිය කොට භූමාටු දෙවියෙක් වී උපන්නේය. හෙතෙම ගවහිස්වලින් මගතොට පිළිසකර කළ පිනෙන් සුදු පැහැවූ දිව්‍යමය මනෝ ජව සම්පන්නවූ (තමාගේ සිතට අනුව වැඩ කරන්නාවූ) ආජාතීය අශ්වයකු ලැබීය. ගුණවතුන්ගේ ගුණ කිම් හේතුවෙන් ඔහුගේ ශරීරයෙන් දිව්‍ය සුවද විහිදෙයි. වස්ත්‍රය සහවා තැබූ අකුශලයෙන් නග්න වූයේයි. හෙතෙම තමන් පෙර කළ කර්මයන් බලමින්, ඒ අනුසාරයෙන් උලතබන ලද තමන්ගේ බෑණා දැක කරුණාවෙන් චෝදනා කරන සිත් ඇතිව ශීඝ්‍රයෙන් යන අසු පිට නැගී අඩ රැයෙහි, උල සිටුවන තැනට ගොස් නුදුරෙහි සිට “පින්වත ජීවත් වෙව, ජීවත් වෙව, ජීවත්වීමම ශ්‍රේෂ්ඨය” යයි දවසින් දවස කියයි.

එකල්හි අම්බසක්කර රජු ඇතු පිට නැගී නගර ප්‍රදක්ෂිණාවෙහි යෙදුනේ, එක්තරා ගෙයක ජනේලය හැර වා කවුලුවෙන් රජසිරි නරඹමින් එක් ස්ත්‍රියක් දැක පිළිබඳ සිත් ඇති වූයේ, පසු අසුනෙහි සිටි පුරුෂයාට මේ ගෙයත් මේ ස්ත්‍රියත් සිත්හි තබා ගනුවයි කියා, පිළිවෙලින් රජගෙට ගොස් රජගෙට ඇතුල් වූයේ (පසුපස අසුනේ සිටි) පුරුෂයා කැඳවීය. සගය යව! අසවල් ස්ත්‍රිය විවාහක ද අවිවාහක දැයි වහා දැනගෙන එනුයි යැවීය. හෙතෙමේ එහි ගොස් ඇය විවාහක බව දැන, රජුට කීයේය. රජු ඇය ලබා ගැනීමට උපායක් සිතා ඇගේ ස්වාමී පුරුෂයා කැඳවා! එම්බල පුරුෂය! ඔබ මට උපස්ථාන කරවයි කීය. හෙතෙම අකමැත්තේම විය. එහෙත් රජුගේ වචනය නියමය නො කරන තමන් කෙරෙහි රාජ දණ්ඩනය පසු පස එන බව සිතා බියෙන් රාජ උපස්ථානය පිළිගෙන දිනපතා රාජ සේවය පිණිස යයි. රජු ද ඔහුට බත් වැටුප් දී, කිහිප දවසක් ඉකුත් වූ කල්හි උදේම උවැටන් සඳහා පැමිණි ඔහුට මෙසේ කීය. සගය! අසවල් තැන එක් පොකුණක් ඇත. ඒ පොකුණෙන් අරුණුවන් මැටි හා රතු උපුල් රැගෙන එව යව! ඉදින් අදම නො පැමිණියහොත් තොගේ ජීවිතය නැත. ඔහු ගිය කල්හි දොරටු පල්ලාට කීයේය. අද හිරු බසින්නට පෙරම නුවර සියලු දොරවල් වසා දමනු මැනවි.

ඒ පොකුණ විශාලා මහ නුවර සිට තුන් යොදුනක් පමණ ඇතින් පිහිටියේය. එසේ වුවත් ඒ පුරුෂයා මරණ හයින් බියපත්ව ඉතා වේගයෙන් ගොස් පෙරවරුයේම ඒ පොකුණ වෙතට පැමිණියේය. ඒ පොකුණද එක්තරා අමනුෂ්‍යයකු විසින් ආරක්ෂා කරන බව කලින් අසා තිබුණු නිසා බිය වූ ඔහු, පොකුණට නොබැස, මේ පොකුණේ යම් කිසි උපද්‍රවයක් ඇත්දැයි භාත්පස බලමින් වල වටේ ඇවිදීය. පොකුණ අරක්ගත් තැනැත්තා අමනුෂ්‍යයා ඔහු දැක කරුණා සිතින් මිනිස් වෙසින් පැමිණ, ඇයිද පුරුෂයා ඔබ කුමක් සඳහා මෙහි ආයේදැයි ඇසීය. හෙතෙම පුරුෂයා තමන් ආ කරුණ හා සියලු ප්‍රවාන්තිය කීය. හෙතෙම (ඒ අමනුෂ්‍යයා) එසේ නම් තොපට අවශ්‍ය දෙයක් ගෙන යන්නැයි කියා තමන්ගේ දිව්‍යරූපය දක්වා අතුරුදන් විය.

ඒ පුරුෂයා අරුණුවන් මැටි ද රත් උපුල් ද ගෙන හිරු බැස යාමට කලින්ම නගරයේ දොරටුව වෙත පැමිණියේය. ඔහු දුටු ද්වාර පාලකයා ඔහු කෑ ගසද්දීම විවෘත කර තිබූ දොර වැසුවේය. ඒ පුරුෂයා දොර වැසූ නිසාම නගරයට ඇතුල්වීමට අවකාශ නො ලබා දොරටුව ළඟ උල තබා සිටි පුරුෂයා දැක, ඔහුට කියන්නේ “හිරු බසින්නට පෙරම ආවා වූ මා කෑ ගසද්දීම දොරටුපාලයා දොර වැසුවේය. මම කල් ඇතුළුව ආවෙමි. මා අත වරදක් නැත. නුඹ විසින් මේ කරුණු දැනගනු මැනවි”, කියා ඔහු සාක්ෂිකරුවකු කළේය. ඒ අසා උල පිට සිටි පුරුෂයා මෙසේ කීය. “මම හුල තබන ලදුව මරණයට කැප වූවෙක් වෙමි. මා කෙසේ නම් ඔබට සාක්ෂි කියන්න ද? මෙතැන එක් මහත් සෘද්ධි ඇති අමනුෂ්‍යයෙක් මා සමීපයට එන්නේය. ඒ අමනුෂ්‍යයා සාක්ෂිකරු කරව”යි කීයේය. එවිට මා විසින් ඒ අමනුෂ්‍යයා කෙසේ නම් බැලිය හැකිදැයි ඇසීය. ඒ පුරුෂයා එතැනම සිටියේ මැදියම් රූ එතැනට පැමිණි ඒ අමනුෂ්‍යයා දැක මේ පිළිබඳව ඔහු සාක්ෂිකරු කළේය. පසුවදා උදේ රජු කියන්නේ තා විසින් මගේ අණ ඉක්මවන ලදී. එබැවින් තම රාජ දඩුවම් පමුණුවන්නෙමි” එකල්හි ඒ පුරුෂයා, දේවයන් වහන්ස මා විසින් නුඹ වහන්සේගේ අණ නො ඉක්මවන ලද්දෙමි. හිරු බැස යන්නට කලින්ම මම මෙහි ආවෙමියි කීය. එකල ඊට තොපට සාක්ෂි කවරේදැයි රජු ඇසීය. මේ උල සිටුවා සිටින පුරුෂයා ලඟට රාත්‍රියේ නග්න අමනුෂ්‍යයා එයි. ඒ අමනුෂ්‍යයා මට සාක්ෂි කියන්නේය. මේ

කීම අප විසින් කෙසේ ඇදහිය යුතුදැයි රජු විසින් ඇසූ කල්හි අද රැනුඹ වහන්සේ විසින්, නුඹ වහන්සේට ඇදහිය හැකි පුරුෂයකු මා හා සමග එවනු මැනවි යි කීය. ඒ ඇසූ රජු තමාම එතනට ගොස් ඒ පුරුෂයා සමග සිටිද්දී ප්‍රේතයා එතනට අවුත් “පින්වත ජීවත් වෙව, ජීවත් වෙව, ජීවිතයම ශ්‍රේෂ්ඨය” කියා කී කල්හි, රජු ඒ ප්‍රේතයාගෙන් කරුණු විචාළේය.)

526. වැදෑරුණුගේ විශාලා නම් නුවරෙක් ඇත. එහි “අම්බසක්ඛර” නම් ලිච්ඡවී රජෙක් විය. හේ නුවරින් පිටත අමනුෂ්‍යයෙකු දැක කරුණු දැනගනු කැමැත්තේ එතැනදීම ඒ අමනුෂ්‍යයා ගෙන් මෙසේ ඇසීය:

527. මොහුට ශයනය කිරීමක්ද හිඳීමක්ද නැත. ඉදිරිගමනක් හෝ ආපසු ගමනක් හෝ නැත. ආහාර පාන බාද්‍ය, වස්ත්‍ර, පරිභෝග යන යම් පරිහරණයක් වේ නම් ඒවාද මොහුට නැත.

528. මොහුට පෙර අනුකම්පා කළ යම් නැදෑ කෙනෙක්ද දුටුවා වූත් ඇසුවාවූත් යම් මිතුරු කෙනෙක්ද වූවා නම් ඔවුන්ද දැන් මොහු දක්නටවත් නොලබත්. ඒ සියලු ජනයා විසින් හැර දැමූ ආත්මභාවයක් ඇත්තේමය.

529. ධනභීතියාට මිතුරෝ නැත. මිතුරෝ හෝග විනාශවූ පුරුෂයා අත්හැර යෙත්. මිතුරෝ ධනය දැක ඒ ධනවතා පිරිවරා ගනිත්. ධනයෙන් උසස් වූවහුට මිතුරෝ බොහෝ වෙත්.

530. සියලු සැපතින් පිරිහුණු ආත්මභාවයක් ඇති, දුකට පැමිණි, ලෙයින් වැකුණු සිරුරින් යුත්, උලින් බිඳුණු ගතින් යුත්, මොහුගේ ජීවිතයාගේ නිරෝධය තණ අග රැඳුණු පිති බිඳක් මෙන් අද හෝ හෙට වන්නේය.

531. එම්බල අමනුෂ්‍යය, මෙබඳු දැඩි දුකට පත්වැ, කොසඹ හුලෙහි නංවන ලද්දහුට “පින්වත, ජීවත්වෙව, ජීවත්වෙව, ජීවිතයම තොපට ශ්‍රේෂ්ඨය” යැයි කුමක් නිසා තෝ කියහිද?

532. පින්වත් රජතුමනි, මේ පුරුෂයා මාගේ සහලේන්ද්‍රයෙක් විය. මම පෙරජාතිය සිහි කරමි. මොහු දැක, “පවිගති ඇති මේ පුරුෂයා අපායෙහි නොවැටේවා”යි මට කරුණාවක් උපන.

533. ලිච්ඡවි රජතුමනි, පව්කම් කළ මේ පුරුෂයා මෙලොවින් වූත වැ ගොස් පාපකාරී ජනයන්ගෙන් නොහොත් සත්වදැරුම් වධබන්ධනයන්ගෙන් පිරුණු, දරුණු ස්වභාව ඇති, මහත් දුකින් යුත්, කටුක වූ, භයානක වූ මහා නිරයෙහි උපදින්නේය.

534. මෙනෙමේ ඒකාන්ත දුක්වූ කටුකවූ බිය උපදවන, නියත මහාදුක් ඇති මහානිරයෙහි වැටෙන්නේය. ඔහුට ඒ මහානිරයට වඩා නොයෙක් ගුණයෙන් මේ උල උඩ සිටීමම උතුම් වෙයි.

535. මේ තෙමේ මාගේ මේ වදන් අසා දුකට පැමිණියේ ප්‍රාණය හරින්නේය. එහෙයින් මා විසින් මොහුගේ ජීවිත නිරෝධයක් නොකරන ලද්දේ වේවායි සිතා එම නිරයේ උපදින කාරණය මම මොහු ඉදිරියෙහි නොකියමි.

536. මේ පුරුෂයා පිළිබඳ ඒ කාරණය මා විසින් දැනගන්නා ලදී. ඉදින් තොප අපට අවසර දෙන්නෙහි නම් අනෙක් ප්‍රශ්නයක්ද අසන්නට කැමැත්තෙමු. එයද විචාරමි. ඒ ගැන අපට නොකිපිය යුතුයි.

537. එදා අපේ ප්‍රථම දර්ශනයෙහි ඒකාන්තයෙන් මාගේ ප්‍රතිඥාවක් විය. එනම් අප්‍රසන්නයාහට නොකිය යුතුය යනුයි. දැන්වූ කලී මම තොපගේ නොකැමැත්තෙන් වුවත් විශ්වාස කළ යුතු වචන ඇත්තෙක් වෙමි. එහෙයින් තෙපි මාගෙන් කැමතිසේ විචාරව. මම එය හැකි පමණින් ඔබට කියන්නෙමි.

538. යක්ෂය, මම යම්කිසිවක් ඇසින් දක්නෙමිද ඒ සියල්ලම මම අදහන්නෙමි, ඉදින් ඇසින් දැක එය නොඅදහන්නෙමි නම් මට නිග්‍රහ කරව.

539. ඔබතුමාගේ මේ ප්‍රතිඥාව මට සැබෑ වේවා. දැනගනු කැමති ව ප්‍රදුෂ්‍ය වූ සිතින් තොරවැ මා කියන ධර්මය අසා ප්‍රසාදය ලබන්න. ඔබතුමන් විසින් අසන ලද්දාවූද, නොඅසන ලද්දා වූද යම් ධර්මයක් වේද, ඒ සියල්ල මම දන්නා සැටියෙන් කියන්නෙමි.

540. තෙපි ශ්වෙතචර්ණ අශ්ව යානයකින් හුල උන්නහු සමීපයට පැමිණෙවුය. මේ යානය අද්භූතය. දැකුම්කලය. මේ කිනම් කර්මයක විපාකයක්ද?

541. විශාලා නම් ඒ නගරමධ්‍යයෙහි මඩ සහිත මාර්ගයෙහි වළක් විය. මම පහන් සිතැතියෙම් සුදු වූ එක් ගවහිසක් ගෙන ඒ නාරාවලෙහි බැහුයෙමි.

542. අපද සෙස්සෝද ඒ මතුයෙහි පා තබා ගමන් කෙළෙමු. මේ යානය ඇද්භූතයැ. දැකුම්කලයැ. ඒ කර්මයාගේ මේ විපාක වෙයි.

543. යක්ෂය, තාගේ සිරුරු පැහැයද සියලු දිගුන් බුබුළුවයි. තාගේ ශරීර සුගන්ධය ද සියලු දිගුන් හමා යයි. දිව්‍ය සාද්ධියට පැමිණි තෝ මහත් අනුභාව ඇත්තෙහි ය. එහෙත් නිර්වස්ත්‍ර වෙහි. මේ කවර කර්මයක්හුගේ විපාක වේද?

544. මම ක්‍රෝධ නොකළෙමි. නිති පහන්සිත් ඇතියෙම් සිලුටු බසින් ජනයාට කථා කළෙමි. ඒ පින්කමෙහි මේ විපාක වෙයි. දිව්‍යමය වූ මාගේ ශරීර වර්ණය නිතර ආලෝකයෙන් බබළයි.

545. ධර්මයෙහි පිහිටියවුන්ගේ යශසද කීර්තියද දැක පහන් සිතැතියෙම් එය ගුණ වශයෙන් කීවෙමි. ඒ කර්මයාගේ මේ විපාක වෙයි. මා සිරුරින් දිව්‍යමය සුගන්ධය නිතර හමයි.

546. තොටෙහි නහන යහළුවන්ගේ වස්ත්‍ර ගොඩ සහවා තැබුවෙමි. එය සිනහ පිණිස ය. ප්‍රදුෂ්ට සිතින් පැහැරගන්නා අදහසින් හෝ

සොරකම් කරනා අදහසින් නොවේ. ඒ පවින් නග්න වූයෙමි. මාගේ දිවිපැවැත්මද දුක් සහිත විය.

547. යමෙක් කෙළි අදහස් පෙරදැරිව වුවත් පවක් කෙරේ නම් ඔහුට මෙබඳු කර්ම විපාකයක් වේයයි පණ්ඩිතයෝ කියති. යමෙක් කෙළි අදහසක් නොමැතිව දැඩි දුෂිත සිතින් පව් කෙරේ නම් ඒ පාප කර්මයාගේ විපාකය කොපමණ කටුක විය හැකිද?

548. දුෂිත වූ චිත්තසංකල්පනා ඇති යම් මනුෂ්‍ය කෙනෙක් ප්‍රාණඝාතාදියෙන් කයින් හා වචනයෙන් කිලුටු වුවෝ වෙත්ද, ඔහු මරණින් මතු නිසැකවම නරකයට පැමිණෙත්.

549. සුගතිය පතන්නාවූ අත්‍යයෝ වූකලී, දන් දීමෙහි ඇලුණු, සංග්‍රහ කරන ලද ආත්මභාව ඇත්තෝ වෙත්ද, ඔහු කාය භේදයෙන් මරණින් මතු නිසැකවම සුගතියට පැමිණෙත්.

550. තා විසින් පින්පව් පිළිබඳ යම් විපාකයක් කියන ලදද, එය මම කෙසේ දැන අදහන්නෙමිද? මම කිනම් නිදසුනක් දැක එය ප්‍රතිඥා කරන්නෙමිද? යළි, කවර පණ්ඩිතයෙක් එය මට විශ්වාස කරවන්නේද?

551. කුශල අකුශල කර්මයාගේ විපාකය මේ යයි ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් දැක හෝ අසා එය අදහවු. පින්පව් යන දෙවැදෑරුම් කර්මයන් නොමැති කල සත්ත්වයෝ සුගතියට හෝ ගියෝය දුගතියට හෝ ගියෝය යන මෙය කෙසේ වන්නේද?

552. මේ මිනිස්ලොවැ මිනිස්සු පින්පව් නොකරන්නාහු නම්, සුගතියට හෝ දුගතියට ගිය සත්වයෝ නොවෙත්. මිනිස්ලොවැ උසස් පහත් අයද නොවෙති.

553. යම් හෙයෙකින් මිනිස් ලොවැ මිනිස්සු පින් සහ පව් කරන්නාහුද එහෙයින් සුගතියට සහ දුගතියට ගිය සත්වයෝද වෙත්. මිනිස් ලොවැ උසස් පහත් අයද වෙත්.

554. සැප - දුක් විඳීමට සුදුසු වූ කුශලාකුශල කර්මයන්ගේ දෙවැදෑරුම් විපාකය දැන් කීවෙමු. එනම්: පින්කළාහු දෙවියෝවැ පසිඳුරන් පිණවත්. අඤානයෝ කුශලාකුශලයන්හි ප්‍රතිඵල නොදක්නාහු පවකම් කොට නිරයෙහි පැසෙත්.

555. තමා විසින් පෙර කළ වෙනත් පින්කම් මට නැත. යලි, වස්ත්‍ර ද සෙනසුන්ද ආභාරපානද යමෙක් දන්දී ඒ පින මට පමුණුවන්නේ නම් එබන්දෙක්ද මට නැත. එහෙයින් මම නග්නද දුක් සහිත පැවතුම් ඇත්තෙමිද වෙමි.

556. අමනුෂ්‍යය, යම් හෙයෙකින් තෝ වස්ත්‍ර ලබන්නෙහි නම් එබඳුවූ කිසි කාරණයක් වන්නේද, ඉදින් එබඳු හේතුවක් ඇත් නම් විශ්වාස කළ හැකිවූ ඒ හේතුව මට කියව. ඒ හේතු සහිත වචනය මම ශ්‍රවණය කරමි.

557. මේ සම්පයෙහි ධ්‍යාන කරන, සිල්වත්වූ කප්පින නම් රහත් හික්ෂුනමක් ඇත. හේ කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණේය. සංවාත (පාපයන්ට වැසුණු) ඉන්ද්‍රිය ඇත්තේය. සුරක්ෂිත ප්‍රාතිමොක්ෂ ශීලය ඇත්තේය. ක්ලේශදර්ශනපගමයෙන් සිහිල්ය. උතුම් සම්යග්දෘෂ්ටියෙන් යුක්තය.

558. මොළොක් ගුණ ඇති, දන් දෙනසුලු, මනා වචන ඇති නොහොත් කීකරුවූ, යහපත් මුහුණක් ඇති මැනවින් දත් ආගම ධර්මය ඇති පමණ දැන කථා කරන පින් කෙතක්වූ මෙමත්‍රිවිහරණ ඇති ඒ මහණ දෙවිමිනිසුන්ගේ දක්ෂිණාවට සුදුස්සෙකි.

559. සන්තූන් කෙලෙස් ඇති, පහවූ මිථ්‍යා විතර්ක ධූම ඇති, නිදුක්වූ, ආශා රහිත, සියලු හවදුකින් මිදුණු, පහවූ රාගාදිහුල් ඇති, මමත්වයෙන් තොරවූ, අවංක වූ, උපධි රහිතවූ, නැසූ සියලු ප්‍රපඤ්ච ඇති, ත්‍රිවිද්‍යාවට පිළිවෙළින් පැමිණි, ඤාන දැනියෙන් දීප්තිමත්වූ,

560. අප්‍රකටවූ, දැකද “මෙබඳු කෙනෙකැ” යි සුවසේ නොදන හැකි භික්ෂුනමකි උන්වහන්සේ. වැදෑරුණු අතර මුනිවරයෙකැයි කියනු ලැබේ. ලෝකයේ යක්ෂයෝද භූතයෝද තෘෂ්ණා රහිතවූ ශීලාදී යහපත් ගුණැති ඒ භික්ෂු නම “රහත්” යයි දනිත්. ගුණ කියමින් හැසිරෙත්.

561. තෙපි ඒ කප්පින මහතෙරුන් හට එක් පිළි සහලක් හෝ දෙකක් හෝ මා උදෙසා දෙන්නේ නම් ඒ තෙරුන් විසින්ද ඒ වස්ත්‍ර පිලිගන්නා ලද්දේ නම් එවිට මනාව හැඳ පෙරවූ පිළි ඇති මාද තෙපි දක්නහුය.

562. කිනම් පෙදෙසක වසන ඒ මහණහු වෙත දැන් අපි ගොස් දක්නෙමුද, ඒ කවරෙක් අපගේ සැකයද විචිකිත්සාව හා මිට්‍යාදෘෂ්ටි නැමති හුල්ද දුරු කරන්නේද?

563. කපිතච්චනා නම් පෙදෙසෙහි වැඩහුන් සත්‍යනාම ඇති ස්වකීය ආචාර්යා විනයෙහි නොපමාවූ ඒ කප්පින ශ්‍රමණයන් වහන්සේ තෙමේ බොහෝ දෙවියන් විසින් පිරිවරන ලද්දේ දැහැමි කථා කියයි.

564. “මම එසේ කරන්නෙමි. දැන් ඒ මහණහු වෙත ගොස් උන්වහන්සේ පිළිසහලකින් හඳවන්නෙමි. ඒ පිළි ඒ මහණ විසින් පිලිගන්නා ලද නම් (කර්මයෙන් ලද) පිළියෙන් සැරසුණු තාද දක්නෙමු.

565. පින්වත් ලිච්ඡවි රජතුමනි, නුසුදුසු කලා පැවිද්දහු වෙත නොඵලඹෙන්නේ මැනැවි. නො කල්හි එලැඹීම රජුන්වූ තොපගේ ධර්මය නොවේ. එහෙයින් සුදුසුකල්හි එලඹූ එතන්හි මැ හුදෙකලාව හුන් තෙරහු බලව.

566. ඒ ලිච්ඡවි රජතුමා “එසේය”යි කියා දාසගණයා විසින් පිරිවරන ලදුවැ එහි ගියේය. ඒ නුවරට පැමිණ සිය නිවසෙහි විසීමට එළැඹියේය.

567. ඉක්බිති ලිච්ඡවි රජ සුදුසු කාලයෙහි ගිහිකෘත්‍යයන් කොට දිය නා කා බී යහපත් මොහොතක් ලැබ පෙට්ටියෙන් පිළිසහල අටක් තෝරා ගෙන දාසගණයා ලවා ගත්වා ගෙන ගියේය.

568. එරජ ඒ පෙදෙසට එළඹ සන්හුන් සිතැති පිණ්ඩපාතයෙන් පෙරළා එන, ගොදුරුගමින් නැවතුණු, සිහිල්වූ, රුක්මුල්හි හුන් ඒ මහණහු දිවි.

569. උන්වහන්සේ වෙත එළඹ නිරෝගී බවද එාසුවහරණයද විචාළේ ය. “ස්වාමීනි, වහන්ස, මම විශාලා මහනුවර ලිච්ඡවි රජපුරුවෝ වෙමි. අම්බසක්කර නම්වූ ලිච්ඡවි රජ යයි ජනයෝ මා දනිත්” යයි කීය.

570. වහන්ස, මනහරවූ මේ අට පිළිසහල පිළිගන්න. මම මෙය ඔබවහන්සේට දෙමි. යම්සේ මම සතුටු වෙමිද ඒ කරුණෙන්ම මම මෙහි පැමිණියෙමි.

571. ශ්‍රමණයෝද බ්‍රාහ්මණයෝද තොපගේ නිවස දුරින්ම දුරු කරත්. තොපගේ ගේ සමීපයෙහි දී පාත්‍රයෝ බිඳෙන්, සහළ සිවුරුද ඉරාදමත්.

572. යළි පා නැමැති කෙටේරිවලින් සමහර මහණහු හිස යටිකුරු කොට හෙළනු ලැබෙති. පැවිදිවූ මහණහු තොප කළ මෙබඳු දෑ නිසා වෙහෙසට පැමිණෙත්.

573. තෙපි තණ අගින් තෙල් බිඳකුදු දන් නුදුන්නහුය. මංමුළා වුවකු හට මගු නොකීවහුය. අන්ධයාගේ සැරයටිය තුමුම පැහැර ගත්තහුය. මෙබඳු තද මසුරුවූ නොහික්මුණු තෙපි යළි කවර ගුණයකින් කුමක් දැක අප සමග සංවිභාග කරනුද?

574. වහන්ස, ඔබ යමක් කීවහු නම් මම එය පිළිගනිමි. ක්‍රීඩා සිත් ඇතිව දූෂිත සිතින් තොරවැ මම මහණ බමුණනට වෙහෙස කෙළෙමි. වහන්ස, මේ මා කළ නපුරෙකි.

575. කෙළිසිතින් පවි රැස් කොට එක් අමනුෂ්‍යයෙක් අසම්පූර්ණ හෝග ඇත්තේ යෞවනයෙන් යුත් තරුණයෙක්වූ නග්නභාවයට පැමිණ දුක් විඳී. එයට වඩා ඉතා දැඩි දුකක් මොහුට කෙසේ වේද?

576. වහන්ස, ඔහු දැක සංවේගය ලද්දෙයි. එහෙයින් මම ඔබට මේ වස්ත්‍ර දන්දෙමි. ස්වාමීනි, වහන්ස, මේ පිළිසහළ අට පිළිගනු මැනව. මේ පින් අමනුෂ්‍යයාට පැමිණේවා.

577. දන්දීම ඒකාන්තයෙන් බුද්ධාදීන් විසින් නන් අයුරින් ප්‍රශංසා කරන ලදී. දන්දෙන තොපගේ ධනය නොගෙවෙන ස්වභාව ඇති වේවා. තොපගේ පිළිසහළ අට මම පිළිගනිමි. මේ පින් අමනුෂ්‍යයාට පැමිණේවා.

578. ඉක්බිති ඒ ලිච්ඡවි රජ මුවසෝදා ගෙන තෙරුන්ට ඒ පිළිසහළ අට පිරිනමා “මේ පිළි පිළිගනු ලැබේවා, පිළි හැඳගත් ප්‍රේතයාද දක්නට ලැබේවා” යි කීවේය.

579. රජ සඳුන්සුණු තවරගත් සිරුරු ඇති ආජානීය අසුපිට නැගී මනහර රුසපු ඇති මොනවට හැඳගත් වස්ත්‍රයෙන් සැරසුණු පිරිවර ජනයා විසින් පිරිවරන ලද මහත් දිව්‍යාර්ථයට පැමිණ ඒ අමනුෂ්‍යයා වහා දුටුවේය.

580. රජතෙම ඔහු දැක සතුටු සිත් ඇතිව, ඔදවැඩුණු සිත් ඇතිව, තුටුපහටු සිත් ඇතිවූ, අතිශයින් සුන්දර ස්වරූප ඇතිව සාන්දෘෂ්ටික කර්මයද කර්ම විපාකයද සියැසින් පසක් කොට දැක,

581. අමනුෂ්‍යයා වෙත පැමිණ මෙසේ කී ය: “මම මහණ බමුණනට දන් දෙන්නෙමි. මාගේ නොදියයුතු කිසි වස්තුවක් නැත. අමනුෂ්‍යයා තෝද මට බොහෝ උපකාර වූයෙහි” යි.

582. ලිච්ඡවි රජතුමනි තෙපි ද මට සිවුපසයෙන් එක් කොටසක්වූ පිළි දන් දුන්නහුය. ඒ දානය හිස් නොවෙයි. ඒ අමනුෂ්‍යයා මම මනුෂ්‍යයා නොප හා සමගම සාක්ෂ්‍ය කරන්නෙමි.

583. යක්ෂය තෙපි මට යා යුතු තැනද, නැයාද, පිහිටද, මිත්‍රයාද වවු. යළි මාගේ දේවතාවාද වවු. මම බදාදිලිව අයදිමි. මම යළි යළිත් තොප දැකීමට කැමැත්තෙමි.

584. ඉදින් තෙපි සැදැහැ නැති වන්නහු නම්, තදමසුරුගති ඇත්තහු නම්, විපිළිපත් සිත් ඇත්තහු නම්, ඒ හේතුවෙන් මා දැක්ම නොලබන්නහුය. මමද තෙපි දැකත් කථා නොකරන්නෙමි.

585. ඉදින් තෙපි කුශලධර්මයෙහි ගෞරව ඇති වන්නහු නම්, දන්දීමෙහි ඇලුණහු, සියදිවියෙහි යහපත සලසා ගත්තහු, මහණ බමුණනට පැන්සැලක් මෙන් වන්නහු, නම් එසේ වූ කල්හි තෙපි මා දක්නට ලබන්නහුය.

586. තවද තොප දැකද මම කථා කරන්නෙමි. තොපට යහපතක් වේවා, යමකු කරුණු කොට අපි සාක්ෂ්‍ය කෙළෙමු ද, ඒ අනෙකකු නොව හුල සිටි පුරුෂයා වෙත පැමිණීම නිසා යයි සිතමිහ. මේ පුරුෂයාද වහා උලින් මුදනු මැනව.

587. ඒ අපි දෙදෙන එකිනෙකා සාක්ෂ්‍ය කෙළෙමු. මේ පුරුෂයාත් වහා මිදුණේ සකසා කුසල්දහම් කරමින් ඒ මහා නිරයෙන්ද මිදෙන්නේය.

588. අන් තැනක වින්ද යුතුවූ අකුශලකර්මයක්ද ඔහුට වන්නේය. ඔහු සමගම සුදුසු කලැ කප්පිත තෙරුන් කරා එළඹ සමීපයෙහි හිඳ දන් බෙදාදී හමුවෙහිම විචාරවු.

589. උන් වහන්සේ තොපට මේ කරුණ කියන්නාහ. ඒ මහණ වෙතම එළඹ එය දැනගනු කැමැතිව ප්‍රදුෂිත සිත් නැතිව විචාරවු. බොහෝ ඇසුපිරු තැන් ඇති ඒ මහණ තොප විසින් පෙර අසන ලද්දා වූද නොඅසන ලද්දා වූද සියලු කුසල ධර්මයෝ තමා දත් පරිද්දෙන් කියන්නේ ය. සුගතිගාමී වූ ධර්මය කියන්නේය.

590. ඒ රජතුමා එහි දී අමනුෂ්‍යයා සමග රහසින් කථා කොට සාක්ෂ්‍ය කොට ගෙන ලිච්ඡවිත්ගේ සමීපයට ගියේය. යළි හේ රැස්ව හුන් ලිච්ඡවි රජ පිරිසට මෙසේ කීය.

591. පින්වත්නි, මාගේ එක් බසක් අසන්නවා. මම තොපගෙන් වරයක් ඉල්ලන්නෙමි. ඉල්ලන ඒ වරය ලබන්නෙමි. රුදුරුකම් ඇති කළ දඬුවම් ඇති හුලා හිඳුවනු ලැබූ පුරුෂ තෙමේ රජු කෙරෙහි ඇලුණු ස්වභාව ඇත්තෙකි.

592. උල තැබීම කළ දවසේ පටන් මෙතෙක් විසිඳයක් පමණය. හේ නොම ජීවත්වේ. මරණයට පැමිණියේද නොම වෙයි. මම දැන් කැමැතිසේ ඔහු මුදන්නෙමි. සමූහයා අනුමත කෙරේවා.

593. මොහුද රජ අණ ලද අනිකාද වහා මුදන්න. එසේ කරන තොපට කවරෙක් නම් “එසේ නො කරව”යි කියන්නේද? යම්සේ තෙපි හඟිවූ නම් රිසිපරිදි එසේ කරවු. සමූහයා එය අනුමත කෙරෙයි.

594. ඒ රජතෙමේ ඒ පෙදෙසට ගොස් හුලා හුන් පුරුෂයා වහාම මීදැව් ය. “මිත්‍රය, බිය නොව” යි ද ඔහුට කීය. වෛදවරුද ඔහු ලඟට එවීය.

595. එකරුණ දැනගනු කැමති ලිච්ඡවි රජ තෙමේ ඔහු සමග සුදුසු කාලයෙහි කප්පිතක තෙරුන් කරා එළඹ දන් බෙදාදී ඉදිරිපිට උන්වහන්සේගෙන් එසේම විචාළේය.

596. හුලා හිඳුවන ලද කළ රුදුරුකම් ඇති විදින ලද සිරුරු දඬුවම් ඇති මිනිස් තෙමේ රජු කෙරෙහි ඇලුම් ගති ඇත්තෙක. යම් දිනක හේ හුලා හිඳුවන ලද නම් එදා පටන් අද දක්වා විසිඳයක් පමණ ඉක්ම ගියේය. හේ ජීවත් වන්නේත් මළේත් නොවේ.

597. වහන්ස, මා විසින් එහි ගොස් ඒ පුරුෂ තෙමේ දැන් නිදහස් කරන ලද. අමනුෂ්‍යයාගේ කීම නිසා මෙසේ කෙළෙමි. යම් හෙයෙකින් මොහු නිරයට නොයන්නේ නම්, එබඳු කිසියම් මැ කාරණයක් ඇත්තේද?

598. වහන්ස, ඉදින් එබඳු කරුණක් ඇත් නම් කියනු මැනැවි. ඇදහිය හැකි සකාරණ (කරුණු සහිත) වචනයම අසමු. මෙලොවැ කළ ඒ කර්මයන්ගේ විපාක නොවිඳ වැනසීමෙන් ගෙවීමෙන් නැත්තේද?

599. ඉදින් හේ දිවාඥ දෙක්හි නොපමාවැ පෙර කළ පව්කම් මඬනට සමත් කුසල්දහම්හී මොනොවට හැසිරෙන්නේද, හේ නිරාදායකින් මීදෙන්තේ ය. අපරාපරියවෙදනීය කර්මය අත් භවයෙක වින්ද යුතු වන්නේය.

600. වහන්ස, මේ මිනිසාගේ මේ කරුණ දැන ගන්නා ලද්දෙමි. මා කෙරෙහිදු දැන් අනුකම්පා කරන්න. මහ නුවණැති උතුමාණෙනි, යම් භෙයෙකින් මමද නිරයට නොයම්ද එසෙයින් මට අනුශාසනා කරන්න.

601. පහන්සිත් ඇත්තෙහි අදම බුදුන් සරණ යව, ධර්මයද, සංඝයාද සරණ යව, එසෙයින්ම ශීල සිකපද පස නොසිඳ නොකඩ කොට සමාදන් වෙව.

602. වහා පණ්ඩායෙන් වෙන් වෙව. ලෙව්හි නුදුන් දැ ගැන්ම දුරු කරව. රහමෙර පානය නොකරව. මුසවාද නො කිය. ස්වදාරසන්තොෂයෙන් සතුටු වෙව. මේ උතුම් අටහින් යුත් සුඛවිපාක දෙන පිරිසුදු අනවදාය ශීලය සමාදන් වෙව.

603. සිවුරුය, පිණ්ඩපාත ය, ගිලන්පසය, ආවාසාදි සෙනසුන් ය, ආහාරය, පානය, කැයුතු දැය, වස්ත්‍ර හා මඤ්චපීඨාදී සෙනසුන්ය යන මෙය වෙසෙසින් පහන් සිතින් සෘජු ප්‍රතිපත්ත සහනට දෙව.

604. චිතරාගී බහුශ්‍රැත සීලසම්පන්න භික්ෂුන්ද ආහාරපානයෙන් තර්පණය කරව. මේ පිළිවෙත හැමදා පින් වඩනේය.

605. මෙසෙයින් දිවය් නොපමාවැ කුසල්දහම්හි හැසිරෙන තෝ නිරාදූකින් මිදෙන්නෙහි. පාපකර්මය (අපරාපය් වශයෙන්) අත් තන්හි විදිය යුතු වන්නේය.

606. අදම පහන්සිත් ඇතියෙම් බුදුන් සරණ කොට එළඹෙමි. ධර්මයද සංඝයාද සරණ කොට එළඹෙමි. එසෙයින්ම සිකපද පස නොකඩ කොට සපුරා සමාදන් වෙමි.

607. මෙලොවැ වහා පණිවායෙන් වළකිමි, අයිනාදන දුරු කෙරෙමි. මත්පැන් නො බොන්නෙමි වෙමි. මුසවා නොද බෙණෙමි, ස්වදාරසන්තොෂයෙන් සතුටු වෙමි. මේ ආය්‍යවු උතුම් අටහින් යුත් සුඛ විපාක දෙන නිරවද්‍ය වූ ශීලය සමාදන් වෙමි.

608. සිවුරුද, පිණ්ඩපාතය ද, සෙනසුන් ද, ආහාරපානද කැයුතු දැද වස්ත්‍ර ... ආවාසාදි සෙනසුන්ද,

609. බුදුසසුන්හි ඇලුණු මම සිල්වත්වූ බොහෝ ඇසු පිරුතැන් ඇති විතරාගී වූ හික්ෂුන්ට දන් දෙමි. ඒ සිවුපස දන් කඩ නොකරමි.

610. මෙවැනි ඒ අම්බසක්ඛර නම් ලිච්ඡවිරජ එකලැ විසල්පුර සැදැහැවත් මොළොක් සිත් ඇති එක්තරා උපාසකයෙක්ව උපකාර කරන සුලු වූයේ බික්සහනට සකසා උවටැන් කෙළේය.

611. හුලැ හිදවූ මිනිසාද නිරොගිවැ සුව පත්වැ තමා කැමැති පරිදි හැසිරෙන්නේ උතුම් කප්පිත තෙරුන් කරා එළඹැ පැවිදිවූයේය. මෙසේ ඒ රජු සහ පුරුෂයා දෙදෙනා ම ශ්‍රාමණ්‍ය ඵලයනට හෙවත් මගපලයනට පැමිණියහ.

612. සත්පුරුෂයන්ගේ මෙවැනි ආශ්‍රය, ප්‍රඥාවන්ත සත්පුරුෂයනට මහත් ඵල ඇති වෙයි. හුලැ හුන් මිනිසා රහත්ඵලය ලබාගනි. අම්බසක්ඛර රජ වනාහි සෝවාන් විය....

■වස්තුගාමා (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 5.
පාරායන වර්ගය

980 වේදමන්ත්‍රයෙහි කෙළ පැමිණි බාවරි බ්‍රාහ්මණ අකිඤ්චනභාවය (පරිග්‍රහොපකරණ විවේකය) පතන්නේ කොසොල් රට (**Kingdom of Kosala**) රමා වූ සැවැත් නුවරින් (**Shravasti**) නික්ම දක්ෂිණාපථයට ගියේ ය.

981. ඒ බමුණු අස්සක රජුගේද මූලක රජුගේ දැයි දෙරජුන්ගේ රාජ්‍යයන් අසල හෙවත් දෙරට අතර ගෝදාවරි නදී තීරයෙහිවූ (**Godavari River**) අසපුයෙක් හි කෙණෙසි අහරින්ද වනමූල ඵලාහාරයෙන්ද යැපෙමින් විසීය.

982. ඒ ගෝදාවරි නදීතීරයමැ නොහොත් ඒ බාවරි තවුස් නිසාම මහත්වූ ගමෙක්ද විය. හේ ඵගමින් උපන් කරවුවරින් මහා දාන යාගයක් (මහදනක්) කළේය.

983. හේ මහදන් දී යළි අසපුවට පිවිසියේ ය. ඔහු එහි පිවිසගත් කල්හි අන් බමුණෙක් එහි ආයේ යැ.

984. ගමන්හි ගැටුනු පා ඇති පිපාසිත වූ මල බැඳි දත් ඇති, දුහිලියෙන් වැකුණු හිස් ඇති ඒ බමුණාත් ඔහු කරා එළැඹූ රන්මිල පන්සියයක් යැඳී යැ.

985. බාවරි තවුස් ඔහු දැක අස්නෙන් පැවරීයැ. සුවද නිරෝ බවද විචාළේයැ. මේ බස්ද කීයැ:

986. මා සතු යම් දියයුතු ධර්මයෙක් වී නම්, ඒ හැම මා විසින් දානමුඛයෙහි දෙන ලදී. බමුණ මාගේ බස් විශ්වාස කරව, රන්මිල පන්සියෙක් නැත.

987. ඉදින් හවතුන් යදින්නාවු මට නොදෙන්නේ නම්, අදින් සත්වන දවස්හි තා හිස් සත්කඩවැ පැළේවා.

988. ඒ කුහක බමුණු කොහොන්වත් (සැකය) සකස් කොට බිය දනවන තෙපුල් කියැ. ඔහුගේ එවදන් අසා බාවරි දොම්නස් ඇතියේ වියැ.

989. හේ සෝහුලින් විදුනා ලදුයේ නිරාහාරවැ වියැලෙයි. තවද මෙබඳු සිත් ඇති ඔහුගේ සිත ධ්‍යානයෙහි නොඇලෙයි.

990. ඒ ආරාමයේ අරක්ගත් වැඩ කැමැති එක්තරා දේවතාවක් බියපත්වූ දුකට පැමිණි බාවරි බමුණු කරා එළැඹ මෙවදන් කිවුය.

991. හේ මුදුන් (හිස) නොදන්නේ ය. හේ ධන කැමැති කුහකයෙක. මුදුනෙහි හෝ හිස මුදුන් පැළමෙහි නුවණෙක් ඔහුට නැති.

992. ඉදින් හවති මුදුනුදු මුදුන් පැළමුදු දනී නම් මා විසින් පුළුවුස්නා ලද්දී එය මට කියව. ඔබගේ ඒ වචනය අසමිහ.

993. තෙල කරුණු මමද නොදන්නි. මට මෙකරුණු කෙරෙහි ඥානයෙක් නැත. මුදුනුදු මුදුන් පැළමුදු යන මෙය ජිනයන්ගේමැ දඹනයෙකි.

994. එසේ වත්මැ මේ පොළෝ මඩුලුයෙහි කවරෙක් නම්, මුදුන් හා මුදුන් පැළමි හා දන්නේද, දේවතායෙනි, එය මට කියව.

995. පෙර කිඹුල්වත් නගරයෙන් නික්මැ ගිය ලෝකනායකවූ ඔක්කාක රජ පරපුරෙහිවූ ලොව හෙළි කරණ ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් වේද,

996. බ්‍රාහ්මණය, හේ සම්බුද්ධ මැයි. (සර්වඥයන්වේ) හැම ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියේයැ, සියලු අභිඥා බලයනට පැමිණියේයැ. සියලු ධර්මතාවයන්හි නුවණැස් ඇතියේයැ, (විශ්වයේ සියල්ල දන්නේය) හැම කර්මයන්ගේ ක්ෂයට පැමිණියේය.

උපධික්‍ෂය සඬ්ඛ්‍යාත නිර්වාණාලම්බනයෙනි (භවවිමුක්තියෙන්)
මිදුනේයැ.

997. පසැස් ඇති ඒ භාග්‍යවත් බුදුරජ ලොවිහි දහම් දෙසයි. මුඛ
උන්වහන්සේ කරා ගොස් විචාරන්නැ, හේ මුඛට හෙළි කරන්නේය.

998. ‘සම්බුද්ධ’ යන වචනය අසා බාවරි ඔද වැඩිසිත් ඇත්තේ විය.
ඔහුගේ ශෝකය තුනී විය. විපුල ප්‍රීතියද ලැබීය.

999. සතුටු සිත් ඇති ඒ බාවරි තෙම ඔදවැඩි සිතැතියේ උපන්
සොම්නස් ඇත්තේ “යම් තැනකට ගොස් ද්විපදෝත්තම වූ ඒ සමයක්
සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර කරමෝ නම්, ඒ ලෝකනාථයෝ
කවර නම් ගමෙක්හි හෝ යළි කිනම් නියම් ගමෙක්හි හෝ දනව්වෙක
හෝ වසනසේක්දැ? යි ඒ දෙවියා පිළිවිසි.

1000. පස්මරුන් දිනූ, මහාප්‍රාඥ වූ, උත්තම විපුල ප්‍රඥා ඇති,
අප්‍රතිමවූ, අනාසුච්ච, මුදුන් පැළුම දන්නා, නරශ්‍රේෂ්ඨවූ එ
ශාක්‍යපුත්‍රයන් වහන්සේ කෝසල ජනපදයෙහි (**Kingdom of
Kosala**) සැවැත් නුවර වසනසේක.

1001. එක්බිති බාවරි බමුණු වෙදමන්ත්‍රයෙහි පරතෙරපත්
අතැවැස්සන් ඇමැති යැ: මාණවයෙනි, එව මම තොපට කියනෙමි, ඒ
මාගේ වචනය අසව,

1002. ලෝකයෙහි යමක්හුගේ තෙල එක්වත් උපත දුලබ වේ නම්,
‘සම්බුද්ධ’ යහයි විග්‍රහ වූ ඔබ (උන්වහන්සේ) දැන් ලොවිහි උපන්න.
වහා සැවතට ගොස් ඒ ද්විපදෝත්තමයා දකුව.

1003. බ්‍රාහ්මණයෙනි, උන්වහන්සේ දැක ‘මේ බුදුහ’ යි කිසෙයින්
දනුම්හ. අපි ඔවුන් යම්සේ දතහෙන්නමෝ නම්, නොදන්නා අපට ඒ
සෙයින් කිව මැනවැයි. (කිහ.)

1004. පිළිවෙලින් විස්තර කරන ලද පරිපූර්ණ වූ දෙනස් මහපුරිස් ලකුණු වේදයෙහි ආයේය.

1005. යම් පුරුෂයකුගේ ශරීරාවයවයන්හි තෙල මහපුරිස් ලකුණු වෙන් නම්, ඔහුට දෙගතියෙක්මැ එයි. තෙවැන්නෙක් නොවේ.

1006. ඉදින් හේ ගිහිගෙහි වෙසේ නම්, නො දඩින්, නො සැතින් මේ පොළොව දිනා දැහැමින් අනුසස්නේ යැ. (සක්විති රජ වෙයි.)

1007. තවද ඉදින් හේ ගිහිගෙන් නික්මැ සසුන් වදී නම්, පෙරළ කෙලෙස් සෙවෙණි ඇතියේ අර්හත් අනුත්තර සමායක් සම්බුද්ධ වෙයි.

1008. (තෙපි මාගේ) ජාතියද ගෝත්‍රයද ලක්ෂණද උගත් වේදයද සිසුනුද යළිත් අත්‍යා වූ මුදුනුද මුදුන් පැළිමුදු සිතින් මැ අසව.

1009. ඉදින් හේ අනාවරණ ඥානදර්ශන ඇති බුදුවරයෙක් වේ නම්, තොප සිතින් පුළුවන් පැන වචනයෙන් විසඳන්නෙයි.

1010 - 1012 බාවරි බමුණුගේ බස් අසා අජිත ය, තිස්සමෙත්තො ය, පුණ්ණක ය, යළි මෙත්තගුය, ධොතක ය, උපසිව ය, නන්ද ය, යළි හෙමක ය, තොදෙයා කප්ප යන දෙදෙනය, පණ්ඩිත වූ ඡතුකණ්ණි ය, හද්‍රායුධ ය, උදය යැ, පොසාල බමුණු යැ, ප්‍රාඥ වූ මෝඝරාජ ය, මහර්ෂි පිඨගිය යැ යන සොළොස් බමුණු අනවැසියෝ -

1013. හැම දෙන වෙන වෙන ශිෂ්‍ය ගණයා ඇති වැ හැම ලොව පළට වූවාහු ධ්‍යාන කරන්නාහු ධ්‍යානයෙහි නිරත වූවාහු ධෘතිසම්පන්න වූවාහු පුණ්‍යවාසනා ගුණයෙන් වාසිත සිත් ඇත්තාහු.

1014. බාවරීහු වැද ඔහු පැදකුණුද කොට සියල්ලෝ දළමඩුලු අඳුන් දිවිසම් දරන්නාහු උතුරු දෙසට මුහුණ ලා ගියහ.

1015. මූලක ජනපදයට අයත් පතිට්ඨාන නගරයටද මානිස්සතී නම් පළමු නගරයටද උජ්ජේනී නගරයටද එසේම ගොනද්ධ (ගෝධ) පුරයටද, වේදිස නගරයටද වනසව්හයටද,

1016. කොසඹු නුවරටද (Kaushambi district) වැලින් සාකේත නගරයටද (Saketa) උතුම් සැවැත් නුවරටද (Shravasti) සෙනච්ඤ නගරයටද කපිලවස්තු පුරයටද කුසිනාරා නගරයටද,

1017. පාචා නගරයටද භොගන නගරයටද විසල්පුරටද මගධරට අගනුවරවූ රාජගහ නගරයටද සිත්තඵ මනරම්භු පහණසැවෙහෙරටද,

1018. පවස් ඇතියකු සිහිල් දියකට මෙන් වෙණෙදක්නු මහත් ලාභයකට මෙන් ගිමිත් තැවුනක්නු සෙවණකට මෙන් උපන් සොම්නස් ඇත්තාහු පර්වතයට නැංගාහ.

1019. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් බික්සහුන් විසින් පෙරටු කරණ ලද සේක් වනාන්තරයේ සිහරදහු නද කරන්නා සේ හික්මුන්ට දහම් දෙසන සේක.

1020. අජිතමාණව සිය ගණන් රැස් ඇති හිරුසෙයින් පණුරැසි පොහෝ දිනෙහි දිළියෙන සොළොස් කලායෙන් පිරි සඳ සෙයින් සම්බුදුන් දිවි.

1021. එක්බිති උන්වහන්සේගේ සිරුරෙහි පිරිපුන් මහපුරිස් ලකුණු දැක සතුටු වූයේ එකත්පස්වැ සිටියේ මනසින් පැන පුළුවන්.

1022. අප ඇදුරැන් ඇරැබූ ජාතිය වයස් කිව මැනැව පුරිස් ලකුණු සහිත කොට ගොත්ද කියනු මැනැව, වේදයන්හි නිමාවට පැමිණීමද කිව මැනව, ඒ බමුණු කෙනෙක් අතවැස්සන් හදාරවාදැ? යි (සිතින් විචාළේය)

1023. තොපගේ ඇදුරු වයසින් එක්සියවිසි හැවිරිදි වෙයි. ඔහුගේ ගොත්‍ර විසින් බාවරි (ප්‍රාවරි) නම් වේ, ඔහුගේ සිරුරෙහි මහපුරිස්ලකුණු තුනෙකි. ත්‍රිවේදයෙහි පරතෙරට ගියේය.

1024. මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙහි ද නිසංශ්චු සහිත කෙටුහ ශාස්ත්‍රසහිත, ඉතිහාසයෙහිද ස්වකීය බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහි ද පරතෙරට ගියේ අතැවැස්සන් පන්සියයක් හදාරව යි.

1025. තෘෂ්ණාව සිදලු නරෝත්තමයෙනි, බාවරි බමුණුගේ පුරුෂ ලක්ෂණයන් පිළිබඳ විස්තරය පවසන්නැ. අපට නහමක් සැක වේවා: (සිතීන් පුළුවන්)

1026. මාණවකය, හේ (තමා) දිවින් මුහුණ වසයි. උහුගේ දෙබැම අතුරෙහි උර්ණලෝමය වෙයි. වස්තුගුහය කෝෂාවහිත වේ. මෙ කරුණ මෙසේ දැනගනුව. (වදාළහ.)

1027. හැම ජන තෙමේ, පුළුවස්නා කිසිදු පැනයක් නො අසනුයේ එහෙත් විසැදූ පැන අසා උපන් සොම්නස් ඇත්තේ වැදගෙන මෙසේ සිතයි.

1028. කවර නම් දෙවියෙක් හෝ බඹෙක් හෝ සුජම්පති වූ ඉන්ද්‍ර හෝ සිතීන් විවාළ පැන විසඳා ද? කවරෙක්හට තෙල පැන වැටහේ දැයි

1029. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, බාවරි බමුණුතෙම මුදුනුදු මුදුන් පැළමුදු පුළුවුසි. එය විසඳන්නැ. සෘෂිත් වහන්ස, අපගේ සැකය දුර්ලන්නැ යි.

1030. අවිද්‍යාව (සසඳ හිස්වන බැවින්) මුදුනැ, ශ්‍රද්ධා, ස්මෘත, සමාධි, ඡන්ද, වියඪී යන මොවුන් හා සමග යෙදුනු (අර්හත් මාර්ග) විද්‍යාව මුදුන් පළනයි දනැයි.

1031. එක්බිති අජිත මාණවක මහත් ප්‍රීතියෙන් සංස්තබ්ධ වැ අයුන් දිවි සම් එකස් කොටලා බුදුන් පාපිට හිස්තබා වැඳ වැටිනි.

1032 “නිදුකානන් වහන්ස, පසැසුන් වහන්ස, බාවරී බ්‍රාහ්මණ ඔද වැඩි සිතැතිවැ, සොම්නස්වැ භවත්භූගේ පා වදනේ ය’යි.

1033. බාවරී බමුණු අතැවැසියන් හා සමග සුවපත් වේවා, මාණවකය, තෝද සුවපත් වෙයි, සැරදෙයි, (වදාලෝ)

1034. තෙපි කළ අවකාශ ඇතියවු, යමක් පුළුවස්නට සිතින් කැමැතියවු නම්, බාවරීභූගේ වේවයි, තොප හැමගේ වේවයි, ඒ හැම සංගය පුළුවස්වයි (වදාලසේක)

1035. සම්බුදුන් විසින් කළ අවකාශ ඇති අපිත මාණවක බඳැදිලි වැ හිද එහි පළමු පැන බුදුන් පිළිවිත්....

■20.4. සුන්දරී ථෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරිගාථා පාළි > 13. විංශති නිපාතය

316. වාසෙට්ඨිය, ඒකාන්තයෙන් අද්භූත යැ, මෙබඳු (න සොවාම්’ යනාදි) බස් කියයි. තෙපි කවර ශාස්තෘ කෙනකුන්ගේ ධර්මය දැන ස්ථිර කොට මෙබඳු බස් කියවිද.

317. බමුණ, ඒ සම්මාසම්බුදුහු මිථිලා නගරයෙහි (Mithila City) සියලු දුක් නැසීම පිණිස සත්තට දහම් දෙසනසේක.

318. බමුණ, අර්භත්වු ඒ බුදුන්ගේ නිදුක් වූ දහම් අසා එහි ප්‍රතිවේධ කළ ආර්යාධර්ම ඇති මම පුත්‍ර ශෝකය හැරපිමි.

319. මමද මිථිලා නගරයට යන්නෙමි, ඒ භාග්‍යවත්හු මා සියලු දුකින් මුදාලනසේක් නම් ඉතා මැනැවැ’යි බමුණු (කෙලෙසුන් කෙරෙන් හා භවයෙන්) වෙසෙසින් මිදුණු උපධි රහිත වූ බුදුන් දිටි.

320. වට්ටදුක්ඛයාගේ පරතෙරට පැමිණි ඒ මුනීහු ඔහුට මේ දුකයැ, මේ දුක් ඉපදීමයැ මේ දුක් නැසීමයැ මේ දුක් නැසීමට පමුණුවන අරිආටභිමහයැ යන සියුසස් දහම් දෙසුසේක....

■1. සුමේධා ටෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙරිගාථා පාළි > 16. මහා නිපාතය

447. මන්නාවතී නගරයෙහි (Chittorgarh) කොඤ්ච නම් රජුගේ අගමෙහෙසිය කුස උපන් සුමේධා නම් දියැණිකෙනෙක් වූයැ, ඕ ශාස්තෘශාසනකර වූ (ආර්යායන් විසින්) සසුන්හි පහදවන ලද්දී යැ....

■16. සාරිපුත්තසුත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිර්දේස පාළි > සාරිපුත්තසුත්‍රනිර්දේශය

න මෙ දිට්ඨො ඉතො පුබ්බෙ - මෙයින් (මේ සංකස්ස නගරයට බැසීමෙන්) පෙර මේ - මා විසින් ඒ බුදුහු මේ ඇසින් මේ අත්බවින් (මෙලෙසින්) නොදුටුවිරුහ. යම් දවසෙක බුදුහු තව්තිසා භවනෙහි පරසතු වෘක්ෂ මූල පඬුඇඹුල් සලයෙහි වස් විසූ සේක් දෙවගණයා විසින් පිරිවරන ලද්දාහු මැද මිණිමුවා හිණින් සංකස්ස නගරයට (Sankissa) බටුවාහුද, මේ දඹ්නිය මීට පෙර නොදුටුවිරුහු නුයි ‘න මෙ දිට්ඨො ඉතො පුබ්බෙ’ යනු වේ....

■549. වනවච්ඡ ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාළි - හික්ඛු අපදාන 2 > 55. හද්දිය වර්ගය

6283. දැන් මේ අන්තිම ජාතියෙහි, රමා වූ කපිලවාස්තු නගරයෙහි (Kapilavastu) වච්ඡගොත්ත නම් බ්‍රාහ්මණයෙක් විය. මම ඔහුගේ භාය්‍යාවගේ කුසෙහි පිළිසිඳ ගනිමි....

■8.1.2.9. පහාරාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > 2. මහා වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙරඤ්ජා නගරයෙහි නලෙරු නම් යක්ෂාධිගෘහිත කොහොඹ රුක් මුල්හි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පහාරාද නම් අසුරේඤ්ජා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය, එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පස්ව සිටියේය. එකත්පසෙක සිටි පහාරාද අසුරේන්ද්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. පහාරාදය, අසුරයෝ මුහුදෙහි සිත් අලවා වෙසෙත් දැයි?

■7.1.5.10. නන්දමාතෘ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > සත්තක නිපාතය > 5. මහායඤ්ඤ වර්ගය

එකල්හි නන්දමාතෘ උපාසිකාවෝ ෫ය ඇවෑමෙන් සිය නිවෙස්නෙහි ප්‍රණීත බාදනීය හා හෝජනීය පිළියෙළ කරවූය. එක්බිති උදෑසන බත නොවැළඳු සැරියුත්මුගලන්පාමොක් බික්සහහු වෙළඳණ්ඩක නගරයට (Southern Avanti) වැඩියහ....

■4.2.1.3. පඨම සංවාස සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > චතුක්ක නිපාතය > (6) 1. පුඤ්ඤාභිසන්ද වර්ගය

3. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මධුරා (Mathura, India) – වෙරඤ්ජා දෙ පියෙස අතර අදන්මගට පිළිපත් සේක. බොහෝ

ගෘහපතිහු ද ගෘහපති භාය්‍යාවෝ ද, මධුරා-වෙරඤ්ජා දෙපියෙස අතර අදන්මගට පිළිපත් හ. එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගින් ඉක්ම එක්තරා රුක්මුලෙක වැඩහුන්න. ඒ ගැහැවියෝ ද ගැහැවි දුහු ද එක්තරා රුක්මුලෙක වැඩහුන් බුදුන් දුටහ. දැක බුදුන් වෙත එළඹිය හ. එළඹ බුදුන් සකසා වැඳ එකත්පස්ව හුන් හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකත්පස්ව හුන් ඒ ගැහැවියනුදු ගැහැවි දුනුදු බණවා තෙල වදාළහ.

■2.2.8. කකුධ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 2. දේවපුත්ත සංයුත්තය > 2. අනාථපිණ්ඩික වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාකේත නුවර සමීපයෙහි අඳුන්වන නම් වූ මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි මනා ඡවිවර්ණ ඇති කකුධ දෙවිපුත්ත තෙමේ රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු අඳුන්වනය බබුලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියේය....

■2.4.4 මධුරා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකැති ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන තෙරණුවෝ මධුරා පුර (Mathura, India) ගුඤ්චනයෙහි වැඩ වෙසෙති. අවන්තිපුත්‍ර මධුරා පුර වැසි රජ මෙසේ ඇසී: “භවත්ති, ශ්‍රමණ කාන්‍යායන තෙරණුවෝ මධුරා පුර ගුඤ්චනයෙහි (Vrindavan, India) වැඩ වෙසෙති. ඒ භවත් කාන්‍යායන තෙරණුවන් ගේ මෙවන් කල්‍යාණ කීර්තිශබ්දයෙක් උස් වැ නැංගේ යැ: (කාන්‍යායන තෙරණුවෝ) පණ්ඩිතයහ, ව්‍යාක්තයහ, නුවණැතියහ, බහුශ්‍රුතයහ, චිත්‍රකථීහ, කලණපිළිබහන් ඇතියහ, වෘද්ධ ද අර්හත් ද වෙති. එබඳු රහතුන් ගේ දර්ශනය මනා මැ නු”යි

ඇසී යැ, ඉක්බිති අවන්තිපුත්‍ර, මධුරා පුර වැසි රජ හද වූ හද වූ
 යානයන් යොදවා හදයානයකට නැඟී හද වූ හද වූ යානයෙන් යුතු වැ
 ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන තෙරණුවන් දක්නට මහත් වූ
 රාජානුභාවයෙන් යුතු වැ මධුර පුරයෙන් නික්ම ගියේ යැ. යානභූමි
 තෙක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් මැ ආයුෂ්මත්
 මහාකාන්‍යායන තෙරණුවන් කරා එළැඹියේ යැ. එළැඹ ආයුෂ්මත්
 මහාකාන්‍යායන තෙරණුවන් හා සමග සතුටු වී. සම්මොදයට නිසි
 කාලාන්තරයෙහි සිහි කටයුතු කලා කොට නිමවා එකත්පස් වැ හින.
 එකත්පස් වැ හුන් අවන්තිපුත්‍ර මධුරා පුර වැසි රජ ආයුෂ්මත්
 මහාකාන්‍යායන තෙරණුවන්ට තෙල බස් කී: හවත් කාන්‍යායනයෙනි,
 බමුණෝ මෙසේ කීහු: “බමුණු මැ ශ්‍රේෂ්ඨවණී යැ, තදන්‍ය වූයේ
 හීනවණී යැ, බමුණු මැ ශුක්ලවණී යැ, තදන්‍ය වූයේ කෘෂ්ණවණී යැ,
 බමුණු මැ ශුද්ධ වෙති, නො බමුණු ශුද්ධ නො වෙති, බමුණු මැ
 බඹහු ගේ උරදාපුත්ත, මුවින් උපන්න, (එහින් මැ) බ්‍රහ්මජයහ,
 බ්‍රහ්මනිර්මිතයහ, බ්‍රහ්මදායාදයහ”යි. මෙහි ලා හවත් කාන්‍යායනයෝ
 කුමක් කියති හෝ’යි? මහරජ, බ්‍රහ්මණයෝ මැ ශ්‍රේෂ්ඨවණී යැ,
 තදන්‍ය වූයේ හීනවණී යැ, බ්‍රහ්මණයෝ මැ ශුක්ලවණී යැ, තදන්‍ය
 වූයේ කෘෂ්ණවණී යැ, බ්‍රහ්මණයෝ මැ ශුද්ධ වෙති, අබ්‍රහ්මණයෝ
 ශුද්ධ නො වෙති, බ්‍රහ්මණයෝ මැ බඹහු ගේ උරදාපුත්ත, මුවින්
 උපන්න, (එහින් මැ) බ්‍රහ්මජයහ, බ්‍රහ්මනිර්මිතයහ, බ්‍රහ්මදායාදයහ”
 යනු ලෝකයෙහි තෙල සෞභමාත්‍රයෙක් මැ යැ. මහරජ,
 “බ්‍රහ්මණයෝ මැ ශ්‍රේෂ්ඨවණී යැ, තදන්‍ය වූයේ හීනවණී යැ ...
 බ්‍රහ්මදායාදයහ.” යන තෙල බස් ලෝකයෙහි යම් පරිදි
 ව්‍යවහාරමාත්‍රයෙක් මැ වේ ද, තෙල කරුණ මෙ කරුණුදු දතයුතු
 වේ.

■7.2.1.8. පවලායන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > සත්තක නිපාතය >
 6. අව්‍යාකත වර්ගය

8. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 හත්ග ජනපදයෙහි සුංසුමාරගිර සමීපයෙහිවූ මාගදාව නම්

භේසකලාවනයෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් මහමුගලන්තෙරණුවෝ මගධ ජනපදයෙහි කල්ලවෘලමුත්ත නම් ගම්හි නිදිබරවැ හුන්නාහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විගුද්ධ වූ මිනිසැස ඉක්ම පවත්නා දිවැස්නැණින් මගධ ජනපදයෙහි කල්ලවෘලමුත්ත නම් ගම්හි නිදිබරවැ හුන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන්තෙරුන් දුටුසේක්මය. දැක බලවත් පුරුෂයෙක් වක්කළ අතක් දික්කරන්නේ හෝ දික්කළ අතක් වක්කරන්නේ යම්සේ නම්, එසෙයින් ම හග්ග ජනපදයෙහි සුංසුමාරගිරි සමීපයෙහි වූ භෙසකලාවන නම් මුවවෙනෙහි අතුරුදන්වූසේක් මගධ ජනපදයෙහි කල්ලවෘලමුත්ත නම් ගම්හි ආයුෂ්මත් මහමුගලන්තෙරුන් හමුයෙහි පැණිගියසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැනවූ අස්තෙහි වැඩහුන්සේක. වැඩහිඳ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් මහමුගලන්තෙරුන්ට තෙල කරුණ වදාළ සේක:

■2.1.4.7.

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > දුක නිපාතය > 4. සමචිත්ත වර්ගය

38. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ මධුරායෙහිවූ (Mathura, India) ගුඤ්ඤාවනයෙහි (Vrindavan, India) වැඩ වසන සේක. එකල්හි කණ්ඩරායණ බමුණු ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එලඹ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේ හා සමග ... එකත් පසෙක හුන් කණ්ඩරායණ බමුණු ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිරයන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේය:

■6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි හද්දිය නගරයෙහි මෙණ්ඩක නම් සිටු ගැහැවියෙක් වෙසෙයි. ඒ සිටුහුගේ මෙබඳු සෘද්ධානුභාවයෙක් වේ: ඉස් සෝධා නා කොටුගෙය හමදවා ප්‍රාග්ද්වාරයෙහි (අක් දෙරියෙහි – ගෘහය අභිමුඛයෙහි) හිඳියි. අහසින් ධාන්‍යාධාරා (රත්හැල් වී කඳු) වැටී කොටුගෙය පුරවයි....

■5.5.2.10. මධුරා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (22) 2. අක්කෝසක වර්ගය

[සැවැත්තිදාන යි]

20. මහණෙනි, මධුරා නගරයෙහි (Mathura, India) මේ ආදීනව පසෙක. කවර පසෙක යත්:

විෂම වූයේ ය. බොහෝ රජස් ඇතියේ ය. සැඩ ගුනකයන් ඇතියේ ය. ව්‍යාල යක්ෂයන් ඇතියේ ය. දුර්ලභ පිණ්ඩපාත ඇතියේ ය.

මහණෙනි, මධුරායෙහි මේ පස් ආදීනව යි....

■5.5.1.1. කිම්බිල සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (21) 1. කිම්බිල වර්ගය

[සැවැත්තිදානයි]

1. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කිම්බිලා නගර සමීපයෙහි වූ මිදෙල්ල වෙනෙහි වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් කිම්බිල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹීයහ. එළඹ

භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසව හුන්හ. එකත්පස හුන් ආයුෂ්මත් කිම්බිල තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීහ:

වහන්ස, යම් හෙයෙකින් තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි සද්ධර්මය විරස්ථායී නොවේ නම්, එයට හේතු කවර? ප්‍රත්‍යය කවර? යි.

කිම්බිලයෙනි, තථාගතයන් පිරිනිව් කල්හි මෙ සස්තෙනි භික්ෂුහු භික්ෂුණිහු උපාසකයෝ උපාසිකාවෝ ශාස්තෘන්වහන්සේ කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය (ආශ්‍රය) නැතියාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. සඬ්ඝයා කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. ශික්ෂා කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ගෞරව නැතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය නැතියාහු වෙසෙත්. කිම්බිලයෙනි, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් පිරිනිව් කල්හි සද්ධර්මය විරස්ථායී නො වේ නම්, මේ එයට හේතු ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යයයි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් තථාගතයන් පිරිනිව් කල්හි සද්ධර්මය විරස්ථායී වේ නම්, එයට හේතු කවර? එයට ප්‍රත්‍යය කවර? යි.

කිම්බිලයෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් කල්හි මෙ සස්තෙනි මහණහු මෙහෙණහු උවසුහු උවැසියෝ ශාස්තෘන් කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. සඬ්ඝයා කෙරෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. ශික්ෂායෙහි ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. උනුනට ගෞරව ඇතියාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතියාහු වෙසෙත්. කිම්බිලයෙනි, යම් හෙයෙකින් තථාගතයන් පිරිනිව් කල්හි සද්ධර්මය විරස්ථායී වේ නම්, මේ එයට හේතු ය, මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි....

■5. වම්මක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 5. වම්මක්ඛන්ධකය

100. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිර, තෙමේ අවන්ති ජනපදයෙහි කුරරසර නගරයෙහි ප්‍රජාත පච්ඡයෙහි වාසය කරයි. එකල්හි කුට්ඨකණ්ණ නම් වූ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ගේ උපස්ථායකවේ....

■4. පටිසාරණියකර්මය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 1.
කම්මක්ඛන්ධකය

3. විත්ත ගෘහපති තෙමේ ‘ස්ථවිර භික්ෂුහු මච්ඡිකාසණ්ඩ නගරයට පැමිණියාහු ලැ’ යි ඇසී ය. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙමේ ස්ථවිර භික්ෂුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ ඔවුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් විත්ත ගෘහපතිහට ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝ දැහැමි කථායෙන් කරුණු දැක්වූහ....

■12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 12.
සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ඉක්බිති මන්ත්‍රණය කරන ස්ථවිර භික්ෂුන්ට මේ අදහස විය: මේ අධිකරණය වනාහි කර්කශද වණ්ඩ ද වෙයි. යමක් හේතු කොට ගෙන අපි මේ අධිකරණයෙහි අතිශයින් බලවත් වන්නෙමුද එබඳු වූ පක්‍ෂයක් අපි කෙසේ නම් ලබන්නෙමු දැ’යි. එසමයෙහි වනාහි බහුශූත වූ අවබෝධ කළ ආගම ඇති ධර්මධර වූ විනයධරවූ මාතෘකා ස්වරූප අභිධර්මය ධර වූ පණ්ඩිතවූ ව්‍යක්තවූ නුවණැත්තාවූ ලජ්ජීවූ වරදෙහි කුකුස් කරන්නා වූ ශික්‍ෂාකාමී වූ ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ සෝරෙය්‍ය නගරයෙහි වැඩවෙසෙති. ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂුන්ට මේ අදහස විය: බහුශූත වූ අවබෝධ කළ ආගම ඇති

ධර්මධරවු විනයධරවු මාතෘකාස්වරූප අභිධර්මය ධර වූ පණඩිතවූ
 ව්‍යක්තවූ නුවණැත්තාවූ ලජ්ජීවූ වරදෙහි කුකුස් කරන්නාවූ ශික්‍ෂාකාමී
 වූ මේ ආයුෂ්ම රෙවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ සොරෙය්‍යා නගරයෙහි
 වැඩවෙසෙති. ඉදින් අපි ආයුෂ්මත්රෙවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ (අපට)
 පක්ෂ කොට ලබන්නෙමු නම් මෙසේ අපි මේ අධිකරණයෙහි
 අතිශයින් බලවත් වන්නෙමුයි....

■1.2.5.3. ඵෙණ පිණ්ඩුපම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > බන්ධ වර්ගය > 1.
 බන්ධ සංයුක්තය > 5. පුජ්ඵ වර්ගය

95. එක්සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අයෝධ්‍යා නගර සමීපයෙහි
 ගංගා නම් ගංඉවුරෙහි (**Ganges River**) වැඩවසන සේක. එහි දී
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක.
 ‘පින්වතුන් වහන්සැ’ යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන්
 ඇස්සූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

■4.4.3.10. මහාපදෙසදෙසනා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > වතුක්ක නිපාතය >
 (18) 3. සඤ්චෙනනිය වර්ගය

30. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භොග නගරයෙහි ආනඤ්ඤ
 චෛත්‍යයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ‘මහණෙනි’, යි භික්ෂූන් බැණවූ සේක. ‘වහන්සැ’ යි ඒ භික්ෂූහු
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල
 වදාළ සේක:

■5.1.4.3. උග්ගහ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > 4. සුමනා වර්ගය

33. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හද්දිය නගරයෙහි ජාතියාවන නම් ස්වයංඤ්ජාන වනාන්තරයේ වැඩවසන සේක. එකල මෙණ්ඩක සිටුහුගේ මුතුබුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස්ව හින. එකත්පස්ව හුන් මෙණ්ඩක සිටුහු මුතුබුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේය:

■5.3.5.3. සාරන්දද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (15) 5. තිකණ්ඩකී වර්ගය

43. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වේසාලී නගර සමීපයෙහි වූ මහාවනයෙහි කුළාරහල්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ වේසාලියට පිඬු පිණිස වැඩි සේක....

■5.3.5.4. තිකණ්ඩකී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (15) 5. තිකණ්ඩකී වර්ගය

41. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාකේත නගරය සමීපයෙහි තිකණ්ඩකී වනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි”යි මහණුන් ඇමතු සේක. “වහන්සැ”යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළ සේක:

■6.1.2.6. නකුලපිතු සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > ඡක්ක නිපාතය > 2. සාරණිය වර්ගය

(6) ගෘහපතියෙනි, “නකුලමාතෘ ගෘහපත්තී මේ ධර්ම විනයයෙනි අනුප්‍රවේශයට පැමිණියා, ප්‍රතිෂ්ඨාවට පැමිණියා, ආස්වාදයට පැමිණියා, තරණය කළ විවිකිච්ඡා ඇත්තී, ප්‍රභිණ කළ වෙමතිකභාවය ඇත්තී, සොමනස් සහගිය නුවණට පැමිණියා, ශාස්තෘශාසනයෙනි පරප්‍රත්‍යය නැත්තී නො වසන්නීය” යන මෙබඳු සිතෙක් තට විය හෙන්නේ ය. ගෘහපතියෙනි, තෙල එසේ නො දැක්කයුතු. ගෘහපතියෙනි, ගිහිගෙයි වසන සුදුවත් හඳුනා යම් පමණ සකෘදාගාමී කෙනෙක් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ධර්ම විනයයෙනි අනුප්‍රවේශයට පැමිණියාහු ප්‍රතිෂ්ඨාවට පැමිණියාහු ආස්වාදයට පැමිණියාහු සොමනස්සාඥානයට පැමිණියාහු ශාස්තෘශාසනයෙනි පරප්‍රත්‍යය රහිත වූවාහු වෙසෙත් නම්, මම ඔවුන් අතුරෙහි අන්‍යාතරයක්මු. යමක් පිළිබැඳි කාචික්ෂායෙක් වේවයි විමතියෙක් වේවයි වේ නම්, මේ ඒ භාග්‍යවත් අතීත් සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ හග්ගජනපදයෙනි සුංසුමාරගිර නගරය අසල හෙසකලාවන නම් මෘගදාවයෙනි වැඩවසනසේක. ඒ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹ පුළුවස්ව. ගෘහපතියෙනි, එහෙයින් මෙකරුණෙනි ලා මුඛ සාපේක්ෂ ව නහමක් කලුරිය කරව. ගෘහපතියෙනි, සාපේක්ෂයාහට කාලක්‍රියාව දුකෙක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසිනුදු සාපේක්ෂයාගේ (බලාපොරොත්තු ඇත්තාගේ) කාලක්‍රියාව ගර්හිතය....

■ගාථාසංඛගණිකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 2 > 5. ගාථාසංඛගණිකය

1. සිවුර එකස් කොට පෙර වැ ඇඳිලි බැඳ ගෙන කිසිවක් පතන්නකු සේ තෙපි කුමට මෙහි අවුද?

2. හික්ෂු-හික්ෂුණි උභය විනයයෙහි පණවන ලද යම් සිකපද කෙනෙක් පෙහෙවස් දිනයන්හි උදෙසීමට එත්ද, ඒ සිකපදයෝ කෙනෙක-කෙනෙක් නගරයන්හි පණවන ලදහු වෙත්ද?
3. තොපගේ උන්මාර්ගය (ප්‍රඥාව) අවිද්‍යාන්ධකාරයෙන් ඉල්පි (අවිද්‍යාවෙන් ඉවත්ව ඉහළට ගිය) සිටි බැවින් සුන්දර යැ. නුවණින් විවාරහු, එහෙයින් මම තොපට දක්ෂයකු සෙයින් පවසන්නෙමි.
4. යම් සිකපද කෙනෙක් උභය විනයයෙහි පණවන ලද්දාහු පෙහෙවස් දිනයන්හි උදෙසීමට පැමිණෙත් ද, ඔහු තුන් සිය පණසෙක් වෙති. නගර සතෙකැ පණවන ලද්දාහ.
5. කවර නගර සතෙක දී පණවන ලදහු දැයි ඔබ මට විසඳා පවසනු මැනවි, ඒ වදන් මග අසා පිළිපදිමු. එය අපට හිත පිණිස වන්නේයැ.
6. විසල් පුරයෙහිදී රජගහ නුවරදීද සැවැත් නුවරදීද අලව් පුරයෙහිදීද කොසඹෑ නුවරදීද (**Kaushambi district**) ශාක්‍ය දනවුහිද හගු දනවුහිද පණවන ලදහු.
7. විසල් පුරයෙහිදී කෙනෙක් සිකපදයෝ පණවන ලදහුද? රජගහ නුවරදී කෙනෙක් පණවන ලදහුද? සැවැත් නුවර දී පණවන ලද ශික්ෂාවෝ කෙනෙක් වෙද්ද, අලව් පුරයෙහි දී කෙනෙක් පණවන ලදහුද?
8. කොසඹෑ නුවරදී (**Kaushambi district**) කෙනෙක් පණවන ලදහුද? ශාක්‍ය දනවුහි කෙනෙකැ යි කියනු ලැබෙත්ද? හගු දනවුහි කෙනෙක් පණවන ලදහුද? මා විසින් විවාරණ ලද ඔබ එය මට වදාළ මැනැව.
9. විසල් පුරයෙහිදී සිකපද දසයෙක් පණවන ලදි. රජගහ නුවර දී එක්විස්සෙක් පණවන ලදි. සයකින් අඩු තුන්සියක් හැම ශික්ෂාවෝ සැවැත් නුවර දී පණවන ලදහ.

10. අලව් පුරයෙහි දී සයෙක් පණවන ලදි. කොසඹු නුවරදී
(Kaushambi district) අටෙක් පණවන ලදි. ශාක්‍ය දනවුහි
අටෙකැ යි කියනු ලැබෙයි, භගු දනවුහි තුනෙක් පණවන ලදි.

11. විසල් පුරයෙහිදී යම් සිකපද කෙනෙක් පණවන ලදහුද, ඔවුන්
මෙසේ අසව: මෙමුනැ මනුෂ්‍යවිග්‍රහයැ උත්තරිමනුෂ්‍යධර්මයැ
අතිරෙකපාත්‍රයැ ශුද්ධකාළකයැ.

12. භූතාරොචනයැ පරම්පරභොජනයැ දන්තපොනය සමග
අවෙළකයැ භික්ෂුණීන් කෙරෙහි ආක්‍රොශය දැයි යන මේ දස සිඛය
විසල්පුරදී පණවන ලදි.

13. රජගහ නුවර දී යම් සිකපද කෙනෙක් පණවන ලදහු ද, ඔවුන්
අසව, කෙසේයැ යත්: රජගහ නුවරදී අදින්තාදානයැ අනුද්ධංසනා
දෙකයැ.

14. සඬ්ඝභෙදකභෙදානුවත්තක දෙකයැ අන්තරවාසකයැ
රුපියසංචොභාරයැ සාමං සුත්තයැ උප්ඤ්ඤාපනකය සමග භික්ෂුණී
පරිපාචිත පිණ්ඩයැ ගණභොජනයැ විකාලභොජනයැ ගාමචාරිත්තයැ
නභානයැ උභාවිසතිවස්සයැ.

15. චීවර දත්තයැ වොසාසනකයැ එහිම ගිරග්ගයැ වාරිකයැ
අපක්කමනයැ ඡන්දදානය සමග එක් විස්සක්වූ මේ සිකපදයෝ
රජගහ නුවරදී පණවන ලදහ.

16. යම් සිකපද කෙනෙක් සැවැත් නුවර දී පණවන ලදහුද, ඔවුන්
අසව. කෙසේයැ යත්: මෙහෙණන් පිළිබඳවූ සිවු පරිච්ඡේද සොළොස්
සහවෙසෙස්හුද වෙති.

17. අනියත දෙකද නිසගි සුතිසෙක්ද වෙයි, එක් සිය සපණස් පවිතීහුද
කියනු ලැබෙත්.

18. දස ගාරයහ පාට්දෙසනිය සිබද, දෙ සැත්තැ සෙබියා දැයි සැවැතෙහි දී පණවන ලද සියලු සිකපද සයෙකින් අඩු තුන්සියයෙකි.

19. යම් සිකපද කෙනෙක් අළුවිපුර දී පණවන ලදහුද, ඔවුන් අසව. කෙසේයැ යත්: සඤ්ඤාවිතකුටි යැ, කොසියයැ සහසෙයායැ, පඨවබණනයැ, භූතගාමයැ, සප්පාණකසිඤ්චන යැයි තෙල සය සිබයෝ අළුවි පුර දී පණවන ලදහ.

20. යම් සිකපද කෙනෙක් කොසඹැ නුවරදී (Kaushambi district) පණවන ලදහුද, ඔවුන් අසව. කෙසේයැ යත්: මහල්ලකච්ඡාරයැ, දොවචස්සයැ, අඤ්ඤවාදකයැ, යාවද්වාරකොසයැ, සුරාපානයැ, අනාදරියයැ, සහධම්මිකයැ, සුරුසුරුකාරකයෙන් අටවැනිවූ සිකපදයි.

21. යම් සිකපද කෙනෙක් ශාක්‍ය ජනපදයෙහිදී පණවන ලදහුද, ඔවුන් අසව. කෙසේයැ යත්: එළකලොම ධොවනයැ, ඌනපංචබන්ධනයැ, හික්ඛුනොවාදයැ, හෙසප්ප විඤ්ඤපනයැ.

22. සුවිසරයැ, ආරඤ්ඤකයැ, මෙහෙණන් කෙරෙහිවූ උදකගුද්ධිකය සමඟ ඔවාද යැයි යන තෙල අට සිබය කිඹුල්වත් නුවරදී පණවන ලදැයි කියනු ලැබේ.

23. යම් සිකපද කෙනෙක් හගුදනවුහි දී පණවන ලදහුද, ඔවුන් අසව. කෙසේයැ යත්: ජොතිසමාදහන යැ. සාම්සය සමග සසින්ථකසිබ යැයි යන තුන් සිබය හගුදනවුහි දී පනවන ලදී.

24. පරිජි සතරෙක්ද සහවෙසෙස් සතෙක්ද නිසභි අටෙක්ද පච්ඡි දෙතිසෙක්ද

25. ගාරය්හ දෙකෙක්ද සේබියා තුණෙක් දැයි සපණස් සිකපද කෙනෙක් සුයඹිබන්ධුවූ බුදුන් විසින් නගර සයෙක දී පණවන ලදහ.

26. මහා කාරුණිකවූ යගස්ථිවූ ගෞතම ගෝත්‍ර ඇති බුදුරජුන් විසින් සයකින් අඩු සෙසු සියලු තෙසිය සිකපදයෝ සැවැතෙහි දී පණවන ලදහුයි....

■4. සෝණදණ්ඩ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 4. සෝණදණ්ඩ සූත්‍රය

11. ඉක්කිති සෝණදණ්ඩ බමුණා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එළැඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා පිළිසඳර කතා කෙළේය. සිතැ රැඳවිය යුතුවූ පිළිසඳර කතා අවසන් කොට පසෙක ඉදගන්තේය. වම්පානගරවාසී බමුණෝත් ගැහැවියෝත් කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආදරයෙන් වැඳ පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා පිළිසඳර කතා කළහ. සිතැ රැඳවියැ යුතු පිළිසඳර කොට නිමවා පසෙක හිඳගත්හ. කෙනෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙසට ඇඳිලි නමා වැඳ පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් නම් ගොත් අස්වා පසෙක ඉදගන්හ. කෙනෙක් නිහඬ වැ පසෙක ඉදගන්හ....

■1.4.1 වූළගෝසිඬග සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > වූළ පන්තාසකය > 4. මහා යමක වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාදික ගම්මානයේ ගෙඩිගෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වනාහි ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් නන්දිය තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් කිම්බිල තෙරණුවෝද ගොසිඬග සල් ගස් වනාන්තරයේ වාසය කරත්. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් කාලයෙහි අර්හත්ඵල සමාපත්තියෙන් නැගී ගොසිඬග සල් වනලැහැබ කරා වැඩිසේක....

■2.1.1 කන්දරක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්නාසකය
> 1. ගහපති වර්ගය

ස්වාමීනි, වහන්ස, ආශ්වයායීයැ, වහන්ස අද්භූතයැ. වහන්ස, මෙසේ මිනිසුන්ගේ අධ්‍යාශයගහනය මෙසේ මිනිසුන්ගේ කෙලෙස් කසට ඇතිබව මෙසේ මිනිසුන්ගේ ශය්‍යාව පවත්නා කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පමණෙකින් සත්ත්වයන්ගේ හිතාහිත පිළිවෙත් දන්නාසේක්ද එහෙයිනි. වහන්ස, යම් මිනිස් කෙනෙක් ඇද්ද, තෙල ගහන මුවහ (වැසි ඇත) මැය. වහන්ස, යම් සිවුපා කෙනෙක් ඇද්ද, තෙල නොමුවහ (විවෘත) මැය. එසේමැය; වහන්ස, මම දමා වූ ඇතකු මෙහෙයන්නට පොහොසත්මි, යම් ඇසිල්ලෙකින් වම්පා නගරද්වාරයට ගමනාගමනය කරන්නේ ද, ඒ ඇසිල්ලෙහි ඒ හැම ශය්‍යාව කුළුවන වක්කව ඇදුවන පහළකරන්නේ ය. වහන්ස, එතෙකුදු වන අපගේ දාසයෝ වේවයි ප්‍රෙෂ්‍යයෝ වේවයි කම්කරුවෝ වේවයි ඔහු කයින් අත්පරිදි ක්‍රියාකෙරෙති, බසින් අත්පරිදි බෙණෙති. ඔවුන්ගේ සිත වූකලි අත්පරිදි වේ. වහන්ස, ආශ්වයායී යැ, වහන්ස අද්භූත යැ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ මිනිසුන්ගේ අධ්‍යාශයගහනය මෙසේ මිනිසුන්ගේ කෙලෙස් කසට ඇතිබව මෙසේ මිනිසුන්ගේ ශය්‍යාව පවත්නා කල්හි සත්ත්වයන්ට හිතාහිත ප්‍රතිපත් දන්නාසේක් ද එහෙයිනි. වහන්ස, යම් මිනිස් කෙනෙක් ඇද්ද, තෙල (අදහස් විසින්) පිළිසන් (වැසි ඇත) මැය. වහන්ස, යම් සිවුපා කෙනෙක් ඇද්ද තෙල නොපිළිසන් (වැසි නැත) මැය....

■2.1.2 අවයකනාගර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්නාසකය
> 1. ගහපති වර්ගය

ඉක්බිති අට්ඨක නගර වැසි දශම ගෘහපති පැළලුප් නුවරවුද විසාලා නුවරවුද හික්කු සඬ්ඝයා රැස්කරවා ප්‍රණීත බාද්‍යභොජ්‍යයෙන් සියතින් සන්තර්පණ සම්ප්‍රවාරණ කැරැවී. යළි එකෙකි හික්කුවට එකෙකි වස්ත්‍ර යුග්මයක් දුන්නේය. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවනට තුන්සිවුරු දුන්නේය. තවද ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ට පඤ්චසතික විහාරයක් කැරැවී යයි....

■3.5.8 නගරවින්දෙය්‍ය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 5. සළායතන වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහාහික්කු සංඝයා සමග කොසොල් ජනපදයෙහි වාරිකා කරන සේක් කොසොල් රට (Kingdom of Kosala) නගරවින්ද නම් බමුණුගමට වැඩිසේක. නගරවින්දයෙහි වැසි බමුණු ගැහැවියෝ මේ ඇසූහ: ‘ශාක්‍ය පුත්‍ර වූ ශාක්‍ය කුලයෙන් නික්මැ පැවිදි වූ ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මහාහික්කු සංඝයා සමග කොසොල් ජනපදයෙහි වාරිකා කරන සේක් නගරවින්දයට පැමිණි සේක්’....

■8. වීවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. වීවරක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවනවාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. ඒ කාලයෙහි වෙසාලි නගරය සමෘද්ධ වූයේද සැපතින් පිරි ගියේද වේ. බොහෝ ජනයන් ඇත්තේ මිනිසුන්ගෙන් ගැවසී ගත්තේ සුව සේ ලැබිය හැකි හික්කා ඇත්තේද වේ. සන්දහස්සත්සිය සතක් ප්‍රාසාදයෝ ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් කුළුගෙවල් ද වෙත්. සන්දහස්සත්සිය සතක් ආරාම ද වෙත්. සන්දහස්සත්සියසතක් පොකුණු ද වෙත්. අම්බපාලි ගණිකාවද මනා රු ඇත්තී දැකුම්කලය.

ප්‍රසාදජනක වුවා උතුම් වූ වර්ණසෞන්දර්‍යයීයෙන් යුක්ත වුවා වේ. නැටීමෙහි ද හි කීමෙහි ද වැයීමෙහි ද සමත් වුවා වේ. ප්‍රයෝජන ඇති ඇති මිනිසුන් විසින් වෙත යන ලද්දි ය. රැයකට කහවණු පණසක් ගෙණ යෙයි. ඇය කරණ කොට වේසාලිය බොහෝ සෙයින් හොබියි....

■10.1.12. ආලවක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 10. යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

246. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවිත්තුවර සමීපයෙහි ආලවක යක්ෂයාගේ භවනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආලවක යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය. මහණ, නික්මෙවයි. ඇවැත්නි මැනවැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුණු සේක....

■2. උපෝසථක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 2. උපෝසථක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට චෝදනාවක්‍රී නගරය බලා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් චාරිකා කරණ සේක් චෝදනාවක්‍රී නගරයට වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ චෝදනාවක්‍රී නගරයෙහි වැඩ වාසය කරත්. එකල්හි එහි එක්තරා ආවාසයෙක බොහෝ හික්කුහු වාසය කරති. එහි වැසි ස්ථවිර හික්කු තෙමේ අඤ්ඤා. අව්‍යක්තය. ඔවුන් උපෝසථය හෝ උපෝසථකමීය හෝ පාතිමොක්ඛය හෝ පාතිමොක්ඛද්දේදෙසය හෝ නොදනියි....

■4.5. කඤ්ඡිකාදායකා විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)
 ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 4.
 මඤ්ඡිට්ඨක වර්ගය

720. එම්බා දෙව්දූව, යම්බඳු වූ තෝ මනා රුසිරෙන් සියලු දිගුන්
 බබුළුවන්හී දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි.

721. කවර හේතුවකින් තිට එබඳු සිරුරු පැහැයෙක් වීද? කවර
 පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමාද්ධ වේද? මන වඩන්නා වූ
 යම්කිසි සම්පත්තිහු වෙන්ද, ඒ සම්පත්තිහු කවර පිනෙකින් තිට
 පහළවෙත් ද?

722. මහත් ආනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විචාරම්. මිනිස් වූවා කවර
 පිනක් කෙළෙහිද? තිගේ මේ සිරුරු පැහැයද සියලු දිගුන් බබුළුවයි,
 කවර පිනෙකින් මෙබඳු දිලියෙන පුණ්‍යර්ධි ඇත්තී වෙහිද?

723. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නා ලද ඒ දෙව්දූ තොමෝ
 තුටුසින් ඇත්තී මේ ප්‍රතිඵලය යම් කවර කමීයක්හුගේ දැයි මෙසේ
 පැවසූ ය.

724. මම අන්ධකවින්දයේදී සුයඹ්බන්ධු වූ බුදුරජුන්ට තෙලින් දුහුන්
 කරනලද කොලසම්පාක නම් බෙහෙත් කැඳක් දුනිමි.

725. තිස්පිලි සුදුලූනු සුවද හොටින් මිගු වූ බෙහෙත් කැඳක් සෘජු වූ
 බුදුරජුන් වෙත වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

726. සියලු අභපසහින් හොබනාවූ සැමියාහට නොලමු දැකුම් ඇති
 යම් ස්ත්‍රියක් තොමෝ සක්විති රජකුට අගමෙහෙසි බව කරන්නීද?
 එය මේ හඹුදනෙහි සොළොස්වන කලාවෙන් කලාවටත් නො අගී.

727. සියක් දහසක් රන් නිකද සියක් දහසක් අස්සුද සියක් දහසක් අස්
 වෙළෙඹුන් යෙදූ රියද පැළැඳි මිණි කොඩොල් ඇති සියක් දහසක්

කන්‍යාවෝද මේ කැඳ දුන් ඵලයෙහි සොළොස්වැනි කලාවෙන්
කලාවකුදු නොඅගිත්.

728. ශ්‍රේෂ්ඨ වූ රියහිස් වැනි දළ ඇති ථාමජව පරාක්‍රමයෙන් වැඩෙන
රුවන් මුවා ගෙල බරණින් සැරසූ රන්ඵබු ඇත් අබරණින් හොබනා
සියයක් හෙමවන ඇත්හු මේ කැඳදුන් ඵලයෙහි සොළොස්වැනි
කලාවෙන් කලාවකුදු නොඅගිත්.

729. මෙලොව යමෙක් සිවුමහදිවයිනට අධිපති සක්විතිරජබව
කෙරේද, එය මේ කැඳ දුන් ඵලයෙහි සොළොස්වැනි කලාවෙන්
කලාවකුදු නොඅගි....

■2.1.4.5. සමචිත්තපරියාය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛගුත්තර නිකාය > දුක නිපාතය > 4.
සමචිත්ත වර්ගය

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බලවත් පුරුෂයෙක් වක් කළ අතක්
දික් කරන තරම් වේලාවකදී දිගු කළ අතක් වක් කරන තරම්
වේලාවකදී, ජේතවනයෙහි අතුරුදහන් වූසේක් පූච්චාරාම නම්
මිහාරමාතු ප්‍රාසාදයේ ආයුෂ්මත් ශාරිපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේගේ
ඉදිරියෙන් පෙනී ගිය (පහළ විය) සේක....

■7.2.5. ඔකලිනී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 7.
ලක්ඛණ සංයුක්තය > 2. දෙවනි වර්ගය

376. ඇවැත්නි, මෙහි මම ගිජුකුළු පව්වෙන් බස්නෙමි අහසෙහි ගමන්
කරණ ගින්නෙන් පැසුනු සිරුර ඇති ඩහ වැගිරෙණ ගිනි අඟුරින්
හාත්පස ගැවසුනු ස්ත්‍රියක දිටිමි. ඕතෝමෝ බැගෑහඩ කෙරෙයි ...
(ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ...) මහණෙනි, මේ ස්ත්‍රී තොමෝ

කලිභූ රජුගේ අගමෙහෙසිය වූවා ය. ඕ තොමෝ ඊර්ෂ්‍යායෙන් මඬනා ලද්දී සැතිය (සැමියාගේ අන් බිරිය) මත අභූරුකබලක් හළාලිය ... ඒ කර්මයාගේ විපාකාවශේෂයෙන් මෙබඳු අත්බැව් පිළිලැබීමක් විඳි යි වදාළ සේක....

■8.1.11. ගග්ගරා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 8.
වඩ්ඨිස සංයුත්තය > 1. වඩ්ඨිස වර්ගය

219. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වම්පා නගරය සමීපයෙහි ගග්ගරා පොකුණුතෙර පන්සියක් පමණ වූ බික්සහනද සත්සියක් උපාසකයින්ද නොයෙක් දහස්ගණන් දෙවියන්ද සමග වැඩවසන සේක....

■10.1.5. සානු සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 10.
යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

239. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි එක්තරා උවැසියකගේ සානු නම් පුතෙක් යකකු විසින් ගන්නා ලද්දේ වෙයි. ඉක්බිති ඒ උවැසිය හඬන්නී ඒ වෙලාවේ මේ ගාලා කිවුය:

තුදුවක්හි ද පසළොස්වක්හිද අඩමසක් පිළිබඳ වූ යම් අටවකෙකුදු වේ නම් එවක්හිද ප්‍රාතිහාර්යය පක්ෂයෙහිද යම් කෙනෙක් අෂ්ටාඛගයෙන් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද, බඹසර හැසිරෙද්ද,

යක්ෂයෝ ඔවුන් හා නොකෙළිති යන රහතුන්ගේ බස මා විසින් අසන ලදී. ඒ මම දන් දකිමි. සානු සමග යක්ෂයෝ කෙළින්.

[යක්ෂයා:]

තුදුස්වක්හි ද පසළොස්වක්හි ද අඩමසක් පිළිබඳ යම් අටවකෙක් වේ නම් එදින ද ප්‍රාතිහාර්යා පක්ෂයෙහි ද, යම් කෙනෙක් අෂ්ටාඩිගයෙන් සමන්වාගත වූ පෙහෙවස් වෙසෙද්ද බඹසර හැසිරෙද්ද,

ඔවුන් හා යක්ෂයෝ නොකෙළිති යන රහතුන්ගේ වදන තී විසින් අසන ලදී. මැනවි.

හමුවෙහි හෝ ඉදින් රහසෙහි හෝ පවිකම් නොකරව. යම් පවිකමක් කරන්නෙහි ද, (යම් පවි කමකුත්) කරවයිද , අහසට පැන නැගී පලායන්නා වූද, තට ඒ දුකින් මිදීමෙක් නැත. මේ යක්ෂයින්ගේ වචන යැයි පිබිදියාවූ සානුභට කියව....

■12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 12.

සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ඉක්බිති විශාලාවැසි වජ්ජිපුත්‍රක භික්ෂුහු “ඇවැත්නි, මේ යස කාකණ්ඩකපුත්‍ර තෙම අප විසින් සම්මත නොකරන ලද්දේ ගිහියන්ට එම භික්ෂුන්ගේ දොස් ප්‍රකාශ කෙළේ ය. එහෙයින් අපි මොහුට උක්ඛෙපතීය කර්මය කරමිහ”යි කියා ඔව්හු උන්වහන්සේට උක්ඛෙපතීය කර්මය කරනු කැමැති ව රැස්වූහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් යස කාකණ්ඩකපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ අහසට නැගී කොසඹූ නුවරෙහි (Kaushambi district) පහළ වූයේක. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් යස කාකණ්ඩකපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ පාචා නුවරවාසී වූද, අවන්ති දක්ෂිණාපථ වාසී වූද, භික්ෂුන් සම්පයට දුතයකු යැවූහ. “අධර්මය බැබළීමටද ධර්මය බැහැර කරනු ලැබීමටද අවිනය බැබළීමටද විනය බැහැර කරනු ලැබීමටද පෙර අධර්මවාදීන් බලවත් වීමටද ධර්මවාදීන් දුබලවීමටද, අවිනයවාදීන් බලවත්වීමටද විනයවාදීන් දුබලවීමටද පෙර ආයුෂ්මත්හු පැමිණෙත්වා, මේ අධිකරණය ඉදිරියට ගන්නෙමු” කියායි. එසමයෙහි සාණවාසී

ආයුෂ්මත් සම්භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ අභොගභිග පර්වතයෙහි වෙසෙනසේක. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් යස කාකණ්ඩකපුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ අභොගභිග පර්වතය යම් තැනෙක ද සාණවාසී ආයුෂ්මත් සම්භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ යම් තැනෙක ද එතැනට එළඹිසේක. එළඹ සාණවාසී ආයුෂ්මත් සම්භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්සේක. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් යසකාකණ්ඩක පුත්‍ර ස්ථවිරයන් වහන්සේ සාණවාසී ආයුෂ්මත් සම්භූත ස්ථවිරයන් වහන්සේට මෙය කීහ....

■(276) 6. කුරුධම්ම ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 3. තික නිපාතය > 3. ආරණ්‍ය වර්ගය

433. මහරජාණෙනි, නුඹ වහන්සේගේ ශ්‍රද්ධාව ද ශීලය ද දැන අදුන්වන් වූ මහලැකු කරණ කොටගෙන කලිඟ රජු සමීපයෙහි ඇතු ගෙන එමිහයි ස්වර්ණරජතාදිය විනිමය වශයෙන් ගතූමිහ....

■5.3.2.4. අන්ධකචින්ද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > (12) 2. අන්ධකචින්ද වර්ගය

14. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධරට අන්ධකචින්දයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක....

■3 - 1 පබ්බජ්ජා සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 3. මහා වර්ගය

407. ඒ පසැස් ඇති සම්බුදුරජානන් වහන්සේ ගෘහවාසයෙහි ආදිනව හා ප්‍රව්‍රජායෙහි අනුසස් විමසන සේක් යම්පරිදි පැවිද්දක් කැමතිවූ සේක් නම් යම් පරිද්දෙකින් පැවිදිවූසේක් නම් ඒ ප්‍රව්‍රජාව කීර්තනය කරන්නෙමි.

408. ‘මෙ ගෘහවාසය කුශල ක්‍රියාවට සම්බාධයැ. රාගාදි ක්ලෙශයනට උත්පත්ති දේශයෙකැ’ යි ද ප්‍රව්‍රජාව අභ්‍යාවකාශය’ යි ද මෙසෙයින් දැන පැවිදි වූහ.

409. පැවිද්ද ගෙණ කයින් ත්‍රිවිධ දුෂ්චරිත දුරැලූහ. චතුර්විධ වාග්දුශ්චරිතය හැරැපියා ආජීවපාරිශුද්ධිය පැවැත් වූහ.

410. බුදුහු මගධයන්ගේ ගිරිවුජ නම්වූ රාජගෘහ නගරයට වැඩියහ. ආකීර්ණ වූ උත්තම මහාපුරුෂ ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත වූසේක් පිඬුවා සඳහා සැරිසැරූහ.

411. බිම්බිසාර රජ මාලිගයේ උඩුමහලේ සිටියේ උන්වහන්සේ දිට්ඨි මහපුරිස් ලකුණින් සමන්වාගත ඔවුන් දැක මෙ අරුත් බිණිය.

412. හවත්නි, මෙ පුභුල් බලවූ හේ දැකුම් කලු අහ පසහ ඇති හෙයින් අභිරූප වූයේ ආරොහපරිණාහ සම්පන්න වූයේ පිච්ඡුරු සිව්පැහැ ඇතියේයැ. වරණයෙනුදු යුතු වූයේ යුගමාත්‍රයක් මැ බලනු වෙයි.

413. යටැ හෙලු ඇස් ඇතියේ ස්මෘතිමත් මෙනෙම නීචකුලෙන් නික්මැ පැවිද්දකු බදු නොවේ. රාජදුතයෝ වහාම යෙත්වා, මහණ කොහි යේද?

414. අණවනලද ඒ රාජදුතයෝ ‘මහණ කොහි යේද? කොහි උහුගේ වාසය වන්නේදැ’ යි පිටුපසින් ලුහුබැඳියහ.

415. පියු දොර ඇතියේ (ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් මොනොවට සංවාත වූයේ) ගෙපිළිවෙළ නොකඩ කොටැ සැරිසරමින් මනා නුවණැතියේ එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ ඒ මුනිවරයා වහා පාත්‍රය පිඬවියැ.

416. ඒ මුනි පිණ්ඩවාරය කොට නුවරින් නික්මැ ‘මෙහි වාසය වන්නේ’ යි පාණ්ඩව පර්වතය කරා ගියේයැ.

417. එක්බිති වාසොපගත වුවහු දැකැ රාජදුතයෝ වෙතැ පැමිණියහ. එක්දුතයෙක් පැමිණ රජුට දැන්වියැ.

418. මහරජාණෙනි, තෙල මහණ පාණ්ඩව පර්වතයාගේ පැදුන්දික්හි ගිරිගුහායෙහි ව්‍යාප්‍රයෙකු හා වෘෂභරාජයෙකු හා සිංහරාජයෙකු හා බදුව හින.

419. රාජදුතයන් ගේ බස් අසා රජතෙමේ රාජ යානයෙන් අනලස් සැහැවී ඇතියේ පාණ්ඩව පර්වතය කරා නික්මැ ගියේ යැ.

420. ඒ රජතෙමේ යානභූමිය (රථයෙන් යා හැකි ප්‍රදේශය) තාක් ගොස් යානයෙන් බැසැ පියගමන් ඇතියේ එළැඹැ ඒ තවුසන් වෙතැ එළැඹැ හින.

421. එක්බිති රජ ඔහු හා සතුටු වියැ. හේ සිහි කළමනා කථාකොට නිමවා මේ පවත් කියැ.

422. නවයොවුනෙහි උපතින් තුරුණුයෙහි පළමු උපතින් ලදරුයෙහි වර්ණයෙන් හා ආරොහසම්පත්තියෙන් සපන්හි ක්ෂත්‍රිය ජාතිඇතියකු බන්දෙහි.

423. කැමති තාක් හෝග දෙමි. බලකාය හොබවමින් ඇත්සෙනහින් පිරිවරණලදුයේ හෝග සුබ වලඳව. මා විසින් විවාරණ ලදුයෙහි ජාතිය ද කියව”යි.

424. මහරජ, හිමාලය පර්වතය ඉදිරියේ ධනයෙන් හා වියඹයෙන් සපන්වූ කෝසල ජනපදයෙහි (**Kingdom of Kosala**) ආදිකාලයෙහි සිටෑ අන්වයාගත (වෙනත්) මහරජහුගේ ජනපදයෙක් වෙයි.

425. ඔහු ගෝත්‍ර විසින් ආදිත්‍ය නම්ද ජාතියෙන් ශාක්‍ය නම්ද වෙති. මහරජ, මම ඒ කුලෙන් (පවුලෙන්) පැවිදි වූයෙමි කාමයන් පතනුයෙමි නොවෙමි.

426. වස්තුකාම ක්ලෙශකාමයන්හි ආදීනව දැකූ පැවිද්ද ක්ෂේම විසින් දැකූ ප්‍රධන් වීර්යය (විමුක්තිය) සඳහා යන්නෙමි. මේ ප්‍රධන් වීර්යයෙහි (විමුක්තිය සඳහා අතිශය උත්සාහය) මාගේ සිත රැඳුනේ යි....

■5. ජනවසහ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 5. ජනවසහ සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දොතිකා ගමැ ගෙඩිගෙහි වැඩ වසන සේක. එ සෙමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාසි කෝසල (**Kingdom of Kosala**) වජ්ජි මල්ල වෙති වංස කුරු පඤ්චාල මච්ඡ සූරසේන යන වටා වටා දනවුහි ඉකුත් කලෑ වුසු කලුරිය කළ උවසුවන් ඇරැබූ ‘අසෝ තැනැත්තේ අසෝ තැනැ උපන, අසෝ තැනැත්තේ අසෝ තැනැ උපනැ’ යි ඔවුන්ගේ උපපත්ති විෂයයෙහි කරුණු හෙළි කැරැ වදාරන සේක....

■2.4.6 අභිගුලිමාල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

එසේද පසේනදි කොසොල් රජ පන්සියක් අශ්වයින් සඳාගෙන සැවැත්
නුවරින් නික්මියේ යැ. මධ්‍යාහ්නයේ දවාලෙහි දෙවරම කරා ගියේ.
යානයෙන් යාහැකි භූමිය තාක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස
පාගමනින් මැ බුදුන් කරා එළැඹියේ යැ. එළැඹී බුදුන් වැද
එකත්පසෙක හිත. එකත්පස් වැ හුන් පසේනදි කොසොල් රජහට
බුදුහු තෙල කරුණ වදාළහ: “කිමෙක් ද මහරජ, තොපට මගධේශ්වර
වූ සේනා බල ඇති බිම්සර මහරජ කිපියේ ද? විසල්පුර ලිච්ඡවිහු හෝ
කිපියාහු ද? තදන්‍ය වූ හෝ විරුද්ධ රජ කෙනෙක් හෝ කිපියාහු ද?”යි.
වහන්ස, මට මගධේශ්වර වූ සේනිය බිම්බිසාර මහරජ කිපියේ නො
වෙයි, විසල්පුර ලිච්ඡවිහු ද නො ද කිපියාහු යැ. තදන්‍ය විරුද්ධ රජ
කෙනෙක් නො ද කිපියහ. වහන්ස, මාගේ විජිතයෙහි අභූල්මල් නම්
සොරෙක, දරුණු යැ, ලෙහෙමුසු අත් ඇත්තේ යැ, පැහැරීම් මැරීම්
දෙක්හි බැසගත්තේ යැ, සතුන් කෙරෙහි කරුණා නැතියේ යි. උහු
විසින් ගමුදු නොගම් කරන ලද. නියම්ගමුදු නො නියම්ගම් කරනලද.
දනවුදු නො දනවු කරන ලද. හේ මිනිසුන් මර මරා ඇහිලි විද මාලා
කොට ධරයි. වහන්ස, මම උහු වළකාලමි”යි....

■1.7.4. විමලකොණ්ඩඤ්ඤ ස්ථවිරගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාථා පාළි > 1.
ඒකක නිපාතය > සජ්තම වර්ගය

64. හෙළ කෙහෙලි ඇතියහු, බිම්සර රජුහු නිසා අම්බපාලිය කෙරෙහි
උපන්නේ මාන ධිවජය නැසුනේ ප්‍රඥා කේතුවෙන් මැ කෙලෙස් මරහු
අභිභවනය කෙළේයි....

■1. 3. 4. අට්ඨපුඤ්ජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ඉතිවුත්තකපාළි > 1.
ඒකක නිපාතය > තතිය වර්ගය

2-3. “මගෙ රට ගිරිබඩය නම් වූ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළු පව්වට උතුරින් පිහිටි ඒ මේ වෙපුල්ල පච්ඡාය (රජගහ නුවර පිරිවරා සිටි කඳු පහ අතරින්) මහත් යැයි කියනු ලැබේ....

■4.6. විහාර විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 4.
මඤ්ජිමයක වර්ගය

730. එම්බා දෙව්දූව, යම්බදුවූ තෝ මනා රුසිරෙන් සියලු දස දිගුන් බබුළුවන්හී දවහත් තරුවසේ සිටිනෙහි.

731. නටන්නාවූ ඒ තිගේ අභපසහින් කන්කලු වූ මනරම් දිව්‍ය ශබ්දයෝ සර්වප්‍රකාරයෙන් නික්මෙති.

732. නටන්නා වූ ඒ තිගේ අභ පසහින් පිරිසිදු සුවඳැති මනරම් වූ දිවසුවඳ සර්වප්‍රකාරයෙන් හමයි.

733. තිගේ ශරීරය සැලෙන කල්හි කෙස් වෙණියෙහි යම් පළඳනාවෝ වෙත් ද, ඔවුන්ගේ ශබ්දය පසහතුරුනද සේ ඇසේ.

734. මද සුළඟින් සැලෙන සුළඟින් වෙසෙසින් සැලෙන මුදුන් මල්කඩහු වෙත් ද, ඔවුන්ගේ ශබ්දය පසහතුරුනද සේ ඇසේ.

735. තිගේ හිසෙහි පිවිතුරු සුවඳැති මනරම් වූ යම් මල්දමෙක් වේද, එහි සුවඳ සුපිපි මඤ්ජුසක වෘක්ෂය සේ සියලු දිගුන් පැතිර හමයි.

736. ඒ පිවිතුරු සුවඳ අසුරාණය කෙරෙහි, ඒ දිව්‍යමයවූ රූපය දකිති.
එම්බා දෙව්දූව, මා විසින් විවාරන ලද්දී මේ විපාකය කිනම් කාර්මයක්හුගේ දැයි කියව.

737. වහන්ස, මාගේ යෙහෙළියක වූ විසාබා තොමෝ සැවැත්නුවර සඩ්දසා උදෙසා මහවෙහෙරක් කරවූ ය. එහි පහන් වූ මම ඒ මහත් වූ

ප්‍රාසාදයද මට ප්‍රිය වූ බුද්ධප්‍රමුඛ සඬ්ඝයා උදෙසා කළ එබඳු මාහාධනපරිත්‍යාගය ද දැක පින් අනුමෝදන් වීමි.

738. ඒ මාගේ පිරිසිදු අනුමෝදනායෙන් දැකුම්කලු අසිරිමත් මේ විමන ලබන ලදී. මාගේ පුණ්‍යර්ධියෙන් ඒ විමන අභසෙහි භාත්පස සොළොස් යොදුන් තැන් පැතිර පවතී.

739. කොටස් විසින් බෙදූ ප්‍රමාණවත් කරන ලද කුළුගෙවල් ඇති බබළන මාගේ නිවෙස්හු භාත්පස සියක් යොදුන් තැන් බබළත්.

740. මෙහි මට දිවමසුන් විසින් සෙවුනා නො කැළඹුණු පිරිසිදු දිය ඇති රන්වන් වැලි ඇතුරු පොකුණු ද වෙති.

741. නොයෙක් පියුමෙන් වැසුණු හෙල පියුමෙන් භාත්පස පැතුරුණු මනරම් වූ පවතින් කම්පිතවූ පිරිසිදු සුවඳ හමයි.

742. දඹ කොස් තල් පොල් වනයෝ ද රොපණය නොකළාවූ ම නොයෙක් වෘක්‍ෂයෝද නිවෙස් තුළ හටගත්තාහ.

743. තන්තුරු රැවින් හඬ නැගුණු දෙවභනන් විසින් සෝඡිත වූ මා යමෙක් සිහිනෙන් දකින්නේද, ඒ මිනිස් තෙමේ ද ප්‍රීත වන්නේය.

744. මෙබඳු අසිරිමත් දැකුම්කලු වූ සියලු ලෙසින් පැහැපත් වූ විමානය මාගේ කුශලකර්මයෙන් උපන්නේය. එහෙයින් පින් කිරීම සුදුසුය.

745. තිගේ ඒ පිරිසිදු අනුමෝදනාවෙන් ලත් විමන අසිරිමත් ය. දැකුම්කලු ය. යම් ඒ ස්ත්‍රියක් තොමෝ දැන් දුන්නීද, ඕ තොමෝ කොහි උපන්නී දැයි ඇගේ ගතිය කියව.

746. වහන්ස, ඒ මාගේ යම් යෙහෙළියක් තොමෝ සඬ්ඝයා උදෙසා මහවෙහෙරක් කරවූ ද, පිළිවිඳි සිව්සස් දහම් ඇත්තී දැන් දුන්නීද, ඕ තොමෝ නිමාණරතී නම් දෙවියන් අතර උපන්නීය.

747. ඕනොමෝ ඒ සුනිමිත දිවා රජ්ජරුවන්ගේ බිරිඳ වූවාය.
අයගේ කර්මවිපාකය නො සිතිය හැකිය. (සිතා ගැනීමටවත්
නොහැක) ඕනොමෝ කොහි උපන්නී දැ යි මේ යමක් විචාරනී ද, එය
ඔබට මම ඇති සැටියෙන් පැවැසිමි.

748. ඒ කරුණෙන් සෙස්සන් ද කුසල් දහම්හි සමාදන් කරවු; සතුටු
වූවාහු සඩ්ඝයා දන්දෙවු. පැහැදුණු සිතැත්තෝ දහම් ද අසවු. අතිශයින්
දුර්ලභ වූ මනුෂ්‍යත්වය ලද්දේ ද එහෙයිනි.

749. බ්‍රහ්මස්වර ඇති රත්වන්සිව් ඇති බුදුරජාණන් වහන්සේ යම්
සුගතිගාමී මාර්ගයක් ශ්‍රේෂ්ඨ යයි වදාළසේක් ද, යමකු විෂයෙහි
දක්ෂිණා නොමෝ මහත්ඵල වන්නී ද තෙපි සතුටු වූවාහු ඒ සහනට
දන් දෙවු.

750. බුද්ධාදී සත්පුරුෂයන් විසින් පසස්නාලද යම් ආයඝී
පුද්ගලයෝ වෙත් ද, ඔහු අටදෙනෙකි. තෙල යුගයෝ සතර දෙනෙකි.
බුදුරදුන්ගේ ශ්‍රාවක වූ ඒ ආයඝී පුද්ගලයෝ දක්ෂිණාවට නිසස්හ.
මුත්වහන්සේ කෙරෙහි දෙනලද දානයෝ මහත්ඵල වෙත්.

751. මාර්ගස්ථයෝ සිවුදෙනෙක, ඵලස්ථයෝ සිවු දෙනෙක, මේ
සඩ්ඝ තෙමේ සෘජු වූයේ යැ. ආයඝී වූ ප්‍රඥා ශීල සමාධි ඇත්තේ යැ .

752. යම් සහරුවනක් කෙරෙහි දුන් දෙය පින්පල කැමති ව දැන්
දෙන්නා වූ මිනිසුන්ට මහත්ඵල වේ ද, එබඳු ප්‍රතිසන්ධි ප්‍රවෘත්ති විපාක
දෙන පින් කෙරේවා.

753. මේ සඩ්ඝ තෙමේ ගුණයෙන් මහත්බවට ගියේ ය.
(ඵලවිපුලත්වයට හෙතුභාවයෙන්) විපුල වූයේ ය. මේ සඩ්ඝ තෙමේ
උද්ධි නම් සාගරය සේ ගුණයෙන් පමණ නොකටහැක්කේ ය. ලොවට
නැණැලු කරන්නා වූ තෙල ශ්‍රේෂ්ඨ වූ නරචීරශ්‍රාවකයෝ ම නිවන්මහ
දක්වාත්.

754. යම් කෙනෙක් සතුන් උදෙසා දන් දේ, ඔවුන් විසින් එය මැනවින් දෙන ලදහ. ගෙනවුත් පුදනලද්දේය. මහදන් විසින් යාග කරනලද ය. සතුන් කෙරෙහි පිහිටියා වූ ඒ සඬ්ඝගතවූ දක්ෂිණා තොමෝ මහත්ඵල ඇතැයි බුදුරජුන් විසින් වර්ණනා කරන ලදී.

755. හටගත් සොම්නස් ඇති යම් කෙනෙක් මුල් සහිත ව මසුරු මල දුරු කොට ලෝකයෙහි හැසිරෙත්ද, ඔහු නින්දා නො කරන ලද්දෝ සගලොවට පැමිණෙත්....

■547. අභය ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බු අපදාන 2 > 55. හද්දිය වර්ගය

6238. මම දැන් මේ පශ්චිම භවය පැමිණි කල්හි උතුම් වූ ගිරිවුජ (රජගහ) නගරයෙහි බිම්සර රජුගේ, නාමයෙන් අභය නම් වූ පුත්‍රයෙක් වීම්....

■2.4. සිවුවන පරිච්ඡය

ත්‍රිපිටකය > චිත්ත පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > සිවුවනපාරාජිකය

52. එසමයෙහි මගධ රටට අධිපති සේනා ඇති බිම්සර රජ තෙමේ ලිච්ඡවීන් සමග යුද කරන්නේ බිදී ගියේ වෙයි. ඉක්බිති රජ තෙමේ යලිත් සෙනග රැස් කොට ගෙන ලිච්ඡවීන් පැරද විය. රජහු විසින් ලිච්ඡවිහු පරදවන ලදහයි ජය බෙරය පැනිරෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ හික්ෂුන් ඇමතුහ. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ ලිච්ඡවීන් විසින් පරදවන ලද්දේ” යි. “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ මෙසේ කියන්නාහුද” යි. හික්ෂුහු අවමන් කෙරෙත්. අයුණු කියත්. නුගුණ පතුරුවත්. “ඇවැත්නි, රජ තෙමේ

ලිච්ඡවීන් විසින් පරදවන ලද්දේය”යි. යුදබිමෙහි ද රජු විසින් ලිච්ඡවීහු පරදවන ලද්දාහු යි ජය බෙර පැනිථේ. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ උතුරුමිනිස්දම් ඔසවා දක්වති” යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැළ කළාහු ය. මහණෙනි, පළමුකොට රජ තෙමේ ලිච්ඡවීන් විසින් පරදවන ලද්දේ ය. ඉක්බිති රජ තෙමේ යලිත් සෙනභ රැස් කොට ලිච්ඡවීන් පැරද විය. මහණෙනි, මුගලන් තෙමේ සැබවක් කීය. මහණෙනි, මුගලන් හට ඇවැත් නොවේ....

■8. වීවරක්බන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිත්‍ය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. වීවරක්බන්ධකය

4. බිම්සර රජුගේ හගඤ්ඤාබාධය ආලේපයක් දීමෙන් ඉවත් කෙළේ ය. මාහටද අන්ත:පුරයටද බුදුරජුන්ටද භික්ෂුසභිසයාටද උචටැන් කරවයි රජතෙමේ තනතුරු දුන්නේ ය....

■5. ජනවසභ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 5. ජනවසභ සූත්‍රය

වහන්ස, ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ මගද රටැ වැසි විරරාත්‍රඤ වූ මේ බොහෝ උචසුවෝ වූහ. අඟු මගද දෙරට ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ අඟුමගද වැසි උචසුවන් ගෙන් හිස්වූ සේය. වහන්ස, ඔහුද බුදු රජු කෙරෙහි පැහැදුණා වූ, දහම්හි පැහැදුණාහු, සහන කෙරෙහි පැහැදුණාහු, සිල් පුරන්තාහු වූහ. ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ ඔහු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ විසින් නොහෙළි කරන ලදහ.

ඔවුන්ගේද උප්පත්තිය හෙළි කිරීම වේවායි යදිමි. එයින් බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත. සුගතියට යනු ඇත. වහන්ස, මගධාධිපති වූ මේ ශ්‍රේණික බිම්බසාර රජ දැහැමි විය, දැහැමෙන් රජයන්නේ විය. බමුණනටද ගැහැවියනටද නියම්ගම් වැසියනටද දනවූ වැසියනට ද

වැඩ කැමැති විය. තව ද මිනිස්සු ‘මෙසේ ඒ දහැම වූ, දැහැමෙන් රැජැයු බිම්සර රජ අප සුව පත් කොට කලුරිය කෙළේ ය. මෙසේ අපි දැහැමෙන් රැජැයු ඒ දැහැම රජුගේ රටෙහි පහසුවෙන් වුසුමහ’ යි ඔහු ගුණ වණන සුලු ව වෙසෙත්. වහන්ස, තව ද එ රජ බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙක, දහමෙහි පැහැදුණෙක, සහන කෙරෙහි පැහැදුණෙක, සිල් පිරුයෙක. තව ද මිනිස්සු ‘මියැ යන තාක් ම මගධාධිපති වූ ශ්‍රේණික බිම්බිසාර රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වර්ණනා කරන සුලු වැ වැස කලුරිය කෙළේ යැ’ යි මෙසේ කියත්. ළඟ ඉකුත් කලැ සිටි, කලුරිය කළ හෙ තෙමෙ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් හෙළි නොකරන ලදී. ඔහුගේද උපපත්තිය හෙළි කිරීම වේවායි යදිමි. බොහෝ දෙනා පහදිනු ඇත. එයින් සුගතියට යනු ඇත. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය (බුදු බව ලැබීම) වූයේ මගද රටෙහිය. වහන්ස, යම් මගද රටෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සම්බෝධිය වී නම්, එ මගද රටැ වුසු, ළඟ ඉකුත් කල්හි වූ, කලුරිය කළ උවසුවන් කෙසේ නම් උපපත්තිය නිමිත්තෙන් හෙළි නො කරන සේක් ද? වහන්ස, ඉදින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ළඟ ඉකුත් කල්හි වූ, කලුරිය කළ මගද රටැ වුසු උවසුවන් උපපත්ති නිමිත්තෙන් හෙළි නො කරන සේක් වී නම්, මගද රටැ වැසි උවසුවෝ එයින් බැගෑපත් සිතැත්තෝ වන්නාහ. වහන්ස, යම් හෙයකින් මගද රටැ වැසි උවසුවෝ බැගෑපත් සිතැත්තෝ වන්නාහු නම්, කෙසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන් (උත්පත්ති නිමිත්තෙන්) හෙළි නොකරන සේක් ද?”

අනඳ තෙරණුවෝ මගද රටැ වැසි උවසුවන් ඇරැබූ හගවත් බුදුරජුන් හමුයෙහි මේ විස්තර කථාව කොට, හුනස්නෙන් නැඟී, ඔබ වැඳ පැදැකුණු කොට නික්මීයාහ....

■3.7. පෙසවතී විමානයි (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 3.

පාරිච්ඡන්තක වර්ගය

647. පළිභූමිණිමුවා බිතින් හා රන්රිදී දැලින් හාත්පස වසන ලද නන්වැදැරුම් විසිතුරු තල ඇති ඉතා රම්‍ය වූ තොරණින් සැදුම් ලත් රුවන් වැල්ලෙන් ගැවසුණු මිදුල් ඇති මැනැවින් බබළණ මේ විමන දිවිමි.

648. අඳුරු දුරලන දහස් ගණන් රස් ඇති හිරු සරා කල්හි යම්සේ අහස දසදෙස බබළා ද, එසේම රැ ගිනිසිළ අහස් පෙදෙස යම්සේ බබළා ද, එමෙන්ම තී ගේ මේ විමන අතිශයින් බබළයි.

649. අහසෙහි තිබූ තිගේ මේ මනරම් විමන විදුලියක් සේ ඇස මුසපත් කෙරේ. එසේම මේ විමන වෙණබෙර මිහිභූබෙර අත්තල කස්තල නදීන් සෝමිත වූ සුදසුන්පුරය සේ දෙවසැපතින් සමාද්ධ ය.

650. මෙහි පියුම් හෙලපුල් රතුපුල් නිලුපුල් යන ජලප පුෂ්පයෝ වෙති. සිනිද්ද බඳුවද අනොප වෘක්ෂයෝද වෙති. පිපිමල් ඇති සල් හෝපලු වෘක්ෂයෝ ද වෙති. තිගේ මේ විමන මෙසේ නන්වැදැරුම් උතුම් ගස්වල සුවදින් සුවද කැවුණේ ය.

651. යසස් ඇති දෙවිදුව, ඉවුරෙහි පිහිටි හොර දෙල් බුජභ රුක්වලින් යුක්ත වූ තල් පොල් ඇ තෘණ ජාතීන්ගෙන් හා මනා සේ පිපි මල් ඇති එල්බෙන වැල්වලින් යුත් මිණිදැල් බඳු දිය ඇති මනරම් පොකුණු තීට පහළව ඇත.

652. දියෙහි හටගන්නා යම් (පදුමාදී) පුෂ්පජාතයෝ වෙත්ද, ගොඩ හටගන්නා යම් සිනිද්ද ආදී වෘක්ෂ ජාතයෝ වෙත්ද, (එයින් අන්‍යවූත්) යම්බඳු මල්ලැක් පලරුක්හු වෙත්ද, මිනිසුන් අයත්වූත් නො මිනිසුන් අයත් වූත් දෙවියන් අයත් වූත් ඒ සියලු ම වෘක්ෂයෝ තී ගේ විමන් සම්පයෙහි ඇත්තාහු මැ යි.

653. මනහර ඇස්පිය ඇත්තිය, මේ විපාකය කිනම් කායාදි සංයමයක්හුගේ ද? කිනම් ඉන්ද්‍රිය දමනාදි දමයක්හුගේ ද, (විපාක දෙන්නට ඇරැඹූ) කිනම් කම්බලයෙකින් මෙහි උපන්නී වෙහි ද? තී

විසින් මේ විමන යම්සේ ලබන ලදද, ඒ කර්මය (මට) අනුරූප පද විසින් කියව.

654. කොස්වාලිහිණි මොනර ඇටිකුකුළු සමූහයා හැසුරුණු දිව්‍යමය වූ දියකාවුන් හා හස්රජුන් විසින් සෙවුනා ලද විලිකුළු කොවුල් ඇ විහඟුන් විසින් නිතර නද දෙන ලද මේ විමන මා විසින් යම්සේ ලබන ලද ද,

655. නන්වැදෑරුම් අනුපතරින් ගැවසිගත් මල්ලුක්වලින් විසිතුරු වූ පළොල් දඹ හෝපලු රුක් ඇති මේ විමන මා විසින් යම්සේ ලබන ලද ද, වහන්ස එය ඔබවහන්සේට කියන්නෙමි, අසනු මැනවි.

656. වහන්ස මගධරට නැගෙනහිරදිග නාළක නම් ගමෙක් ඇත. මම පෙර ඒ නාළක ගමෙහි (එක් ගැහැවි කුලයෙකැ) ලෙහෙළියක් වීමි. ඒ මා සෙසවතී යන නමින් අත්‍යයෝ දත්ත.

657. ඒ සෙසවතී නම් වූ මම සතුටුසිත් ඇත්තී ධර්මාත්මයන්හි දක්ෂ වූ බුදුරජුන් විසින් බුහුමන් කරන ලද දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදන ලද ගුණයෙන් පමණ නොකට හැකි ශීලාදී ගුණයෙන් මහත් වූ පිරිනිවියා වූ සැරියුත් තෙරණුවන් මලින් පිදුවෙමි.

658. ඒ මම නිරූපධිශෙෂ නිර්වාණයට පැමිණි පැසුළු සිරුරු දැරූ උදාර ගුණවත් සැරියුත් මහතෙරුන් වහන්සේ පුදා මිනිස් සිරුර හැර තවතිසාවට පැමිණියෙමි මෙහි වෙසෙමි....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

124. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහී පුත්‍රවූ මගධාධිපති අජාසත් රජු රජගහ පුරයෙහි භගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක් ද කෙළේ ය. විසල් පුර වැසි ලිච්ඡවිහුද (Vajjika

League) හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතුනට විසල් පුර ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළහ. කිඹුල්වත් වැසි ශාකයෝද හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක්ද කිඹුල්වත් පුර කළාහ. අල්ලකස්ප රටැ බුලි රජුහුද (**Bulis of Allakappa**) අල්ලකස්ප නුවර හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. රඹගම් වැසි කෝලිය රජුහු ද රඹගම් නුවර (**Ramgram Municipality**) හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. වේයදිප නුවර වැසි බ්‍රාහ්මණයෝද වේයදිපයෙහි හගවත් බුදුරජුගේ ශාරීරික ධාතුනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පාචා නුවර වැසි මල්ලයෝ ද පාචා නුවර හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතුනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක්ද කළාහ. කුසිනාරා පුර (**Kushinagar**) වැසි මල්ල රජුහුද (**Malla Kingdom**) හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතුනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. ද්‍රෝණ බමුණුද (ධාතුන් මිත්‍ර) නැළියට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පිප්පලිවන නුවර වැසි මොරිය රජුහු ද පිප්පලිවන නුවරෙහි (ආදාහන කළ තැනින් ගෙනා) අභුරු පිණිස ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. මෙසේ ශාරීරික ධාතුන් තැන්පත් කළ ස්තුප අටෙක, නැළිය තැන්පත් කළ නව වැනි ස්තුපය, දස වැනි අංගාර ස්තුපයැ යි සියලු ස්තුප දශයෙක. මෙසේ මේ දස ස්තුප පළමුවෙන් විය....

■531. මහාකච්චාන ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්ඛු අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5681-5682. දැන් පශ්චිමවූම භවයෙහි උදේනි නගරයෙහි උපන්නෙමි වෙමි. චණ්ඩප්‍රදෝෂාන රජුගේ නිරිටවච්ඡ නම් පුරෝහිත බමුණාගේ පුත්‍ර වූයෙමි සියුම් නුවණැත්තෙමි වේදයෙහි පරතෙරට ගියෙමි වීමි. මවු තොමෝ වන්දිමා නම් වූවා ය. මනා සිව්පැහැ ඇති මම කච්චාන නම් වෙමි....

■1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

21. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වූ මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් සැළ කළහ: “වහන්ස, දැන් වේරඤ්ජා නුවර දුකසේ ලැබිය යුතු වූ භික්ෂාව ඇත්තේය. ජීවිතය පිළිබඳව දෙඅතෙකින් පැවැති සැක ඇත්තේය. තැන තැන විසුළ මිනීඇට ඇත්තේ ය. (නොහොත් වැළඳුනු සෙතට්ඨිකා නම් සසාරෝගය ඇත්තේය.) ලහ බෙදීමෙන් දිවි පවත්වන්නක් වෙයි. පිඩු සිඟීමෙන් ජීවත් වන්නට පහසු නොවන්නක් වෙයි. වහන්ස, මේ පොළොවේ යට පෙදෙස මිහිරිරසයෙන් සමෘද්ධ වෙයි. පිලවුන් නැති මීවදයක් යම් සේ ද, එමෙන් රසවත් වෙයි. වහන්ස, භික්ෂුහු පාථිවිරසය වළඳන්වා’ යි මම් පොළොව පෙරළන්නෙම් නම් මැනැවි” යනු යි....

■2.9. අංකුර ප්‍රේත වස්තුව යි.

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 2. උබ්බරි වර්ගය

258. වෙළෙඳාමෙන් ධනය රැස්කරන අපි යමක් සඳහා කාමබෝජ රටට යන්නමෝද (ඒ කරුණ මෙහි දී ම සිදු වෙයි) මේ දෙවියා කැමති සම්පත් දෙන්නෙකි. (එහෙයින්) අපි මොහු ගෙන යමු....

■8. සක්කපඤ්භ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 8. සක්කපඤ්භ සූත්‍රය

“වහන්ස, යම් කලෙක අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධ තථාගත කෙනෙක් ලොවැ උපදනාහු ද, ඒ කලා දෙව් මුළුහු (පිරිස) පිරිස, අසුර මුළුහු පිරිහෙන්” යන මෙ කරුණ අපට පෙරටුවැ තව්තිසා දෙව්ලොවැ ඉපිදූ සිටි දෙවියන් හමුයනිදී මා විසින් අසන ලද්දේය, ඔවුන් හමුයනිදී පිළිගන්නා ලද්දේ ය. වහන්ස, ‘යම් කලෙක තථාගත අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධ කෙනෙක් ලොවැ පහළ වන්නෝද, එකලා දෙව්මුළුහු පිරිස, අසුර මුළුහු පිරිහෙන්’ යන මෙ කරුණ මා විසින් සියැසින්ම දක්නා ලද්දේ ය. වහන්ස, මෙ ශාක්‍ය දනව්වෙහි කිඹුල්වත් පුරෙහි ම බුදුරුවන්හි පහන්, දමුරුවන්හි පහන්, සභුරුවන්හි පහන්, සිල් සපුරා රක්නා සුලු ගෝපිකා නම් සැහැ දූවක් වූය. ඕ ගැහැනු බවට ඇලුම් හැර පියා පිරිමි බව පතා, කාබුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට, තව්තිසා වැසි දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණියා, අපගේ පුත් බව ලැබූහ. එහි දූ ඔහු ‘ගෝපක දෙව් පුතැ’ යි ‘ගෝපක දෙව් පුතැ’ යි දනිත්....

■2.4.10 කණ්ණකත්ථල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උජ්ජකා රටැ කණ්ණකත්ථල නම් මුවළැව්හි වැඩ වසනසේක. එසමයෙහි පසේනදි කොසොල් රජ කිසි කටයුත්තෙකින් උජ්ජකාවට පැමිණියේ වෙයි. එසඳ පසේනදි කොසොල් රජ එක්තරා පුරුෂයකු ඇමැති: එම්බල පුරුෂය, තෝ එව. බුදුන් කරා එළැඹෙව, එළැඹ මාගේ වචනයෙන් බුදුන්ගේ පාසහළ හිසින් වළු....

■2.7. මහාපජාපතී ගොතමී අපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බුති අපදාන > 2. එකුපොසථික වර්ගය

341. මාගේ පිය තෙමේ අඤ්ජන ශාක්‍යරජ යැ, මාගේ මව සුලක්ඛණාදේවී ය. ඒ දෙව්දහ නුවරින් කිඹුල්වත් පුර සුදොවුන් රජුගේ ගෙට සරණ ගියා වෙමි....

■3. අම්බට්ඨ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 3. අම්බට්ඨ සූත්‍රය

“භවත්ති, ශාක්‍යපුත්‍රවු, ශාක්‍යකුලයෙන් නික්මැ පැවිදිවූ ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ වනාහි භික්ෂූන් පන්සියක් පමණ වූ මහඛික්ඝහන හා කොසොල් රටැ සැරිසරන සේක්, කොසොල් රට (Kingdom of Kosala) වැසියන්ගේ ඉච්ඡානඬිගල නම් ගමට වැඩි සේක්, එයට නොදුරෙහිවූ ඉච්ඡානඬිගල වන ළැහැබෙහි වසන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ මේ කරුණින් අර්හත්භ, සමාන්සම්බුද්ධයහ, විද්‍යාවරණසම්පන්නයහ, සුගත නම්භ, ලෝකචිත් (ලොව දන්නා)හ, නිරුත්තර පුරුෂදමාසාරථීහ, දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘහ, බුද්ධයහ, භගවත්හ....

■3.5. නන්දා ජනපදකල්‍යාණී අපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - භික්ඛුනී අපදාන > 3. කුණ්ඩලකෙසී වර්ගය

823. පශ්චිම භවය පැමිණිකල්හි මම කිඹුල්වත් නුවර සුද්ධෝදන රජුට අනින්දිතවූ දුහිතා වූමි....

■4.6. රූපනන්දාපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - භික්ඛුනී අපදාන > 4. බත්තියා වර්ගය

1253. දැන් මම පශ්චිම භවයෙහි කිඹුල්වත් නුවර උපන්මු. බෙමක ශාක්‍ය රජුගේ දියණියවූ අතිශයින් ප්‍රසිද්ධ නන්දා නම් වූමු....

■2.5. හද්දිත්ථි විමානයි (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 2.

චිත්තලතා වර්ගය

204-5. මහා නුවණැති දෙව්දූව, නිලාදී නන් වැදෑරුම් පැහැ ඇති කෙසුරින් පිරිවැරුණු මදාරා මල්දමක් තෝ හිසෙහි දරති. නිල්වන් වූද රන්වන් වූද කළුවන් වූද මදටියවන් වූද ලේවන් වූද සෙසු සුදුවන් ඇ පැහැ ඇත්තා වූද මේ වෘක්ෂයෝ අන්‍යා දිව්‍ය නිකායන්හි නොවෙත්.

206. යසස් ඇති දෙව්දූව, තෝ කවර පිනෙකින් මේ තවතිසා දෙව්ලොවැ උපනෙහිද? විචාරන ලද්දී වූ තෝ මේ විපාකය කිනම් කර්මයක්හුගේ දැ යි කියව.

207. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූ නිතර දන්දීමෙහි ඇලුණු මම කිම්බිලනුවැ උපාසිකාවක් වීමි. එසේ වූ මා හද්දිත්ථි යයි අන්‍යයෝ දත්හ.

208. එකල මම වස්ත්‍රද ආහාරද සෙනසුන් හා පහන්ද සෘජුගුණ ඇත්තවුන් (ආර්ය සංඝයා) කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

209-10. මම පක්ෂය පිළිබඳ වූ තුදුස්වකද පසළොස්වකද ප්‍රාතිහාර්යා පක්ෂයද යන පොහෝ දිනයන්හි අටහින් යුත් පෙහෙවස් විසිමි. හැම කල්හි නිති සිල්හිද කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා මනා කොට බෙදා දෙන්නී ගෙහි විසිමි.

211. එකල්හි මම පණිවායෙන් දුරු වීමි. මුසවායෙන් සංවාත වීමි. අයිනාදනින් ද මිසභසරින් ද රහමෙර පිමෙන්ද දුරු වීමි.

212. පස් සිකපද රැක්මෙහි ඇලුණු චතුරාර්යාසත්‍යයෙහි දක්ෂ වූ අප්‍රමාද විහරණ ඇත්තා වූ මම පසැස් ඇති බුදුරදුන්ගේ උපාසිකාවක් වීම.

213. මම බිඳහළ සියලු කෙලෙස් ඇති ඉතා උතුම් වූ හිතානුකම්පා ඇති මහා නුවණැති අගසවු දෙනම මනා කොට වැළඳවීම. කරන ලද සුවරිතාවාස ඇති කරන ලද කුසල් ඇති ඒ මම එයින් ව්‍යුත් ව සිය සිරුරු රැසින් බබළන්නී නදුන් උද්‍යානයේ එක්වත් හැසිරෙමි.

214. මම නිතර අපරිමිත සැප එළවන අටහින් යුත් පෙහෙවස් විසීම. කරන ලද සුවරිතාවාස ඇති කරන ලද කුසල් ඇති ඒ මම එයින් ව්‍යුත් ව සිය සිරුරු රැසින් බබළන්නී නදුනුයනෙහි එක්වත් හැසිරෙමි....

■6. භූරිදත්ත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 3 > 22. මහා නිපාතය > 6. භූරිදත්ත ජාතකය

5240. පණු ය, පළහැටි ය, සර්ප ය, මැඩි ය, කෘමි ය, මැසි ය යන මොවුන් මරා දමා පිරිසිදු වෙයි යන මේ ආර්ය නොවන ස්වරූප වූ ධර්මයෝ කාමිබෝජ රටවැසි අනායාසීවූ බොහෝ දෙනාගේ බොරු ය....

■2.7. උපොසථා විමානයි (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 2. විත්තලතා වර්ගය

228. එම්බා දෙවිදුව, යම්බඳු වූ තෝ මනා රුසිරින් සියලු දිගුත් බබුළුවමින් දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි.

229. කවර හෙතුවකින් තිට එබඳු සිරුරු පැහැයෙක් වී ද? කවර පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමෘද්ධ වේ ද? මන වඩන්නා වූ යම් කිසි සම්පත්තිහු වෙත් ද, ඒ සම්පත්තිහු කවර පිනෙකින් තිට පහළ වෙත්ද?

230. මහත් අනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විචාරම්. මිනිස් වූවා කවර පිනක් කෙළෙහි ද? තිගේ මේ සිරුරුපැහැය ද සියලු දිගුත් බබුළුවයි. කවර පිනෙකින් මෙබඳු දිලියෙන පුණ්‍යාර්ථධි ඇත්තී වෙහිද?

231. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නා ලද ඒ දෙව්දූ තොමෝ තුටුසින් ඇත්තී මේ පුණ්‍යඵලය යම් කවර කර්මයක්හු ගේ දැ යි මෙසේ පැවසූ ය.

232. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූ නිතර දන්දීමෙහි ඇලුණු මම සාකෙත නුවර උපාසිකාවක් වීමි. අත්‍යයෝ මා උපොසථා යැයි දත්හ.

233. එකල මම වස්ත්‍රද ආහාරද සෙනසුන් හා පහන් තෙල්ද සෘජු ගුණ ඇත්තවුන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

234-235. මම පක්ෂය පිළිබඳ වූ තුදුස්වකද පසළොස්වකද ප්‍රාතිහාර්යා පක්ෂයද යන පොහෝ දිනයන්හි අටහින් යුත් පෙහෙවස් විසිමි. හැම කල්හි නිති සිල්හි ද කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා මනා කොට බෙදා දෙන්නී ගෙහි විසිමි.

236. එකල්හි මම පණ්ඩිතයන් දුරු වීමි, මුසවායෙන් සංයත වීමි, අයිනාදනින්ද මිසභසරින්ද රහමෙර පීමෙන්ද දුරු වීමි.

237. පස් සිකපද රැකීමෙහි ඇලුණු චතුරාර්යාසත්‍යයෙහි දක්ෂ වූ මම යශස් ඇති පසැස් ඇති ගෞතම බුදුරදුන්ගේ උපාසිකාවක් වීමි.

238. ඒ පිනෙන් මාගේ සිරුරු පැහැය එබඳු වෙයි. ඒ පිනෙන් මාගේ සම්පත්තිය මෙහි සමෘද්ධ වෙයි. මන වඩන යම් කිසි සම්පත්තිහු වෙත් ද, ඒ සම්පත්තිහු මට පහළ වෙත්.

239. මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මිනිස් දුවක් වූ මම යම් පිනක් කෙළෙමි ද, එය ඔබට කියමි. එයින් මෙසේ දිලියෙන පුණ්‍යර්ථි ඇත්තී වෙමි. මගේ සිරුරු පැහැය ද සියලු දිගුත් බබුළුවයි.

240. නිතර නඳුනුයන ගැන අසා එහි උපත පිණිස ඡන්දය (කැමැත්ත) උපත. එහි සිත පිහිටුවා නඳුනුයනෙහි උපන්නී වෙමි.

241. ශාස්තෘ වූ සූර්යාබන්ධු වූ බුදුරදුන්ගේ වචනය නොකෙළෙමි. (අර්හත් ඵල සංඛ්‍යාත විමුක්තිය) ඒ මම හීන වූ හව සැපතෙහි සිත පිහිටුවා පසුතැවිලි වූවා වෙමි.

242. එම්බා උපොසථා දෙව්දුව, මේ විමනෙහි කොපමණ දිගුකලක් වසතිද? විචාරන ලද්දී වූ තී ඉතින් ආයුෂ්‍ය දන්නෙහි නම් එය කියව.

243. මහා මුනිවරය, තුන් කෙළ සැටදහසක් හවුරුදු මෙහි සිට මෙයින් ව්‍යුහ ව මිනිසුන්ගේ සහභාවයට යන්නෙමි.

244. එම්බා උපොසථාව, තෝ බිය නොවේවා. සෝවාන් වූ තෝ මාර්ගඵල සංඛ්‍යාත විශේෂයට පැමිණියා යයි සම්බුදුරදුන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද්දී වෙහි. තිගේ දුගතිය ප්‍රහීණ විය....

■7.1.6. දුතිය කාමභූ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 7. චිත්ත සංයුක්තය > 1. චිත්ත වර්ගය

410. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරනුවෝ මච්ඡිකාසණ්ඩයෙහි අම්බාටක වනයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි චිත්ත ගැහැව් තෙමේ ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන් වෙත ... එකත්පස් ව හුන් චිත්ත ගැහැව්

ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන්ට මෙය කී ය: වහන්ස, “සඬ්ඛාර කෙනෙක් දැ?” යි. ගැහැවිය, සඬ්ඛාර තුනෙකි. කාය සඬ්ඛාර ය, වචී සඬ්ඛාර ය, චිත්ත සඬ්ඛාර යි. මැනව වහන්සැ යි චිත්ත ගැහැවි ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුණුවන්ගේ වචනය පිළිගෙන අනුමෝදන් ව ආයුෂ්මත් කාමභූ තෙරුන් මතු දැකෙන පැනය පුළුවන. වහන්ස, කාය සඬ්ඛාර කවරේ ද? වචී සඬ්ඛාර කවරේ ද? චිත්ත සඬ්ඛාර කවරේ ද? යි. ගැහැවි, ආස්වාස, ප්‍රස්වාස කාය සඬ්ඛාර ය. චිත්ත, විචාර වචී සඬ්ඛාර ය. සංඥාත්, වේදනාත් චිත්ත සඬ්ඛාර යි. මැනව වහන්සැ යි චිත්ත ගැහැවි ... මතු දැකෙන පැනය පුළුවන....

■3.13. කුලදුසකශිකෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඬ්ඝාදිසේසකාණ්ඩය

5. ස්වාමීනි, මම මෙහි කසීජනපදයෙහි වැස නිමවූ වස් ඇත්තෙමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා පිණිස සැවැත්තුවරට එන්නෙමි කීටාගිරිය යම් තැනෙකිනි ද එහි පිවිසියෙමි. ස්වාමීනි, එකල්හි මම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ කීටාගිරියට පිඬු පිණිස පිවිසියෙමි. ස්වාමීනි, එක්තරා උපාසකයෙක් කීටාගිරියෙහි පිඬු පිණිස හැසිරෙන මා දුටුයේ ය. දැක මා වෙත එළඹ වැඳ මෙපවත් කී ය: ‘වහන්ස, පිණ්ඩපාතය ලැබුණේ දැ’ යි. ‘ඇවැත්නි, පිඬු නො ලැබිනැ’ යි. ‘එව වහන්ස, ගෙය යම්හ’ යි. ස්වාමීනි, ඉක්බිති ඒ උපාසක තෙම මා ගෙට පමුණුවා වළඳවා මෙය කීය:

■මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

“මම දමිසක් පැවැත්වීමට කසිරට බරණැස් නුවර බලා යමි. අවිද්‍යාවෙන් අන්ධ වූ ලොකයෙහි අමාදහම්බෙරය ගසන්නෙමි.”....

■10.1.3.9. ප්‍රථම කොසල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණකර නිකාය > දසක නිපාතය > 3.
මහා වර්ගය

1. මහණෙනි, යම්තාක් කසි කොසොල් ජනපද වැසියෝ වෙත් නම්, පසේනදී කොසල රජුගේ විජිතයෙහි යම්තාක් රජහු වෙත් නම්, ඔවුන් අතුරෙහි පසේනදී කොසල රජ අග්‍රය කියනු ලැබේ. මහණෙනි, පසේනදී කොසොල් රජහුගේ ද අන්‍යාථාකයෙක් ඇති. විපරිණාමයෙක් (මරණය) ඇත. මහණෙනි, මෙසේ දක්නා ශ්‍රැතවත් අරිසවු ඒ සැපත්හි දු උකටලී වෙයි. එහි උකටලී වනුයේ අග්‍ර කොශල රාජ්‍යයෙහි නො ඇලෙන්නේ ය. හීන(පඤ්චකාම ගුණ) යෙහි කැලඹැයි....

■8. විචරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. විචරක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි කසිරජ තෙමේ ජීවක කොමාරහවිච්චනට අඩදහසකට පොහොනා වූ (පන්සියයක් අගනා වූ) කම්බිලියක් යැවී ය. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහවිච්ච තෙමේ පන්සියයක් අගනා වූ ඒ කම්බිලිය ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයේය....

■9. වම්පෙය්‍යක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 9.
වම්පෙය්‍යක්ඛන්ධකය

11. “ස්වාමීනි, ඒ අතර බොහෝ හික්කුහු කසිදනව්වෙහි වාරිකා කරන්නාහු වාසගමට පැමිණියාහු ය. ස්වාමීනි, මම එන්නා වූ ඒ හික්කුන් දුර දී ම දුටුවෙමි. දැක අසුන් පැණවිමි. පා දෝනා දිය පාපුටුව පා තබන පුවරුව එළවා තැබිමි. ඉදිරියට ගොස් පාසිවුරු පිළිගනිමි.

පැනින් විවාලෙමි. නැමෙහි උනන්දු කෙලෙමි. කැඳෙහි කැවිලියෙහි
බතෙහි ද උනන්දු කෙලෙමි....

■4. 8. සුන්දරී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 4. මෙසිය
වර්ගය

3. “එසේ නම් බිහිනිය, එක්වන් දෙවරමට යව”යි ඔහු කීහ. “එසේ ය,
ආයථියෙනි”යි කියා ම සුඤ්චි පිරිවැජ්ජිය ඒ අන්තොටු පිරිවැජ්ජනට
පිළිවදන් දී එක්වන් දෙවරමට ගියා ය. ‘බොහෝ දෙනා විසින් දක්නා
ලදු ව සුඤ්චි පිරිවැජ්ජිය එක්වන් දෙවරම යේ’ යැ යි යම් විටෙක ඒ
අන්තොටු පිරිවැජ්ජෙහි දැන ගත්තාහු ද, එකල්හි ඇය දිවියෙන් තොර
කොට, එහි ම ජේතවනයේ දිය අගලෙහි වළා ලා පසේනදී
කොසොල්ලු වෙත එළැඹියහ. එළැඹ, “මහරජ, යම් සුඤ්චි නම්
පිරිවැජ්ජියක් වූ ද, ඔ ආප විසින් නො දක්නා ලබායැ”යි සැළ කළහ.
“තෙපි කොහි සැක කරවූ දැ?”යි රජ පිළිවිත. “මහරජ, ජේතවනයෙහි
යැ”යි ඔහු කීහ. “එසේ නම් ජේතවනය සොයා බලව”යි රජ කීය....

■5. 1. රාජ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 5. සොණ
වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සැවැත් නුවර ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු අරමැ වැඩ වසන සේක. එ
සමයෙහි වනාහි පසේනදී කොසල රජ මල්ලිකාදෙවිය හා පහයෙහි
උඩුමහල්තලයට පැමිණියේ වේ. එ කල්හි පසේනදී කොසල රජ
තෙම මල්ලිකා දෙවිය බණවා, “මල්ලිකාවෙනි, තමනට වඩා ප්‍රිය වූ
කිසි අන් කෙනෙක් තොපට ඇද් දැ?”යි ඇසීය....

■2.5.9 සුභ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

මෙසේ කී කල ජාණ්ණස්සොණි බමුණු සවිසුදු වළඟීරටයෙන් බැස උත්තරාසඬ්ගය එකස් කොට බහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිලි බැඳ උදන් ඇතී: “යම් රජක්හුගේ විජිතයෙහි අර්හත් සමාසක්සම්බුද්ධ තථාගතයන් වහන්සේ වැඩවසනසේක් ද, ඒ පසේනදී කොසොල් රජහට ලාභයෙක. කල්‍යාණ ලාභයෙකැ”යි....

■2.4. අඩ්ඨකාසී ටෙරීගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ටෙරීගාථා පාළි > 2. දුක නිපාතය

25. කසිරට උපදනා සුවත් යම් පමණ වේ ද මට එපමණ සුවත් වී. නියම්ගම් වැසි ජනයා ඒ අගය කොට ගෙන එයින් අඩෙකින් මා අගය කොට තැබී....

■2. 6. ගර්භිනී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 2. මුවලින්ද වර්ගය

ඉක්බිති ඒ පරිව්‍රාජක තෙමේ පසේනදී කොසොල් රජුගේ කොෂ්ඨාගාරයට ගොස් තෙල් ඇති තාක් බී ගෙට අවුත් වමාරන්තට ද විරෙක කරන්නට ද නො හැකි වෙයි. හේ දුක් වූ, තියුණු වූ, කකීග වූ, කටුක වූ, වෙදනාවන්ගෙන් ස්පඨි කරන ලද්දේ ඔබ මොබ පෙරළෙයි. හාත්පස පෙරළෙයි....

■1.17. කෙසකාරිවිමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 1. පිය වර්ගය

153. ශක්‍රය, කවර භවයෙකින් වායුක ව මෙහි ආයෙහි දැ යි යම් ඒ පැනයක් මා අතින් විචාරි. කසී රට බරණැස් නම් පුරයෙක් ඇත. මම පෙර ඒ නුවර කේසකාරිකා නම් වීම....

■5.1.5.4. මනාපදායී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩක නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > 5. මුණ්ඩරාජ වර්ගය

“වහන්ස, ‘මන වඩනා දැ දෙනුයේ මන වඩනා දැයක් ලබා’යි කෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙන් අසන ලදි. හමුයෙන් පිළිගන්නා ලදි. වහන්ස, මට කසීසඵ මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ කසීසඵ පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ....

■7.2.1. කසී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 7. බ්‍රාහ්මණ සංයුත්තය > 2. උපාසක වර්ගය

197. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ දනව්වෙහි දකුණුගිරියෙහි ඒකනාළා නම් බමුණුගමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි කසීභාරද්වාජ බමුණා විසින් වසුරණ කාලයෙහි පන්සියක් පමණ නගුල්හු යොදන ලද්දාහු වෙති....

■4. පටිසාරණියකර්මය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 1. කම්මක්බන්ධකය

2. එ සමයෙහි බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂූහු (එ නම්) – ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගල්ලාන තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහාකොට්ඨික තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහාකප්පින තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහාචූන්ද තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් රෙවත තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් උපාලි තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් රාහුල තෙරණුවෝ ද කසිරට සැරි සරන්නාහු මච්ඡිකාසංඝ්ඛ නම් නුවරට පැමිණියහ....

■11.1.6. ථපති සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 11. සෝතාපත්ති සංයුක්තය > 1. වෙළුඳ්වාර වර්ගය

වහන්ස, යම් කලෙක අපි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කසීදනව්වෙන් වැදෑදනව්වෙහි වාරිකාවට වඩනා සේකැ”යි අසමෝ නම් එසමයෙහි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට ලඟ වන්නාහ”යි අපට සතුටු බවෙක් වෙයි. සොම්නසෙක් වෙයි. වහන්ස, යම් කලෙක අපි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කසීදනව්වෙන් වැදෑදනව්වෙහි වාරිකාවට වැඩි සේකැ”යි අසමෝ නම් එසමයෙහි “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපට ලඟ වෙති”යි අපට සතුටු බවෙක් වෙයි. සොම්නසෙක් වෙයි....

■10.1.1. බෙමා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 10. අබ්‍යාකත සංයුක්තය > 1. අබ්‍යාකත වර්ගය

2276. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි බෙමා මෙහෙණ කොසොල් දනව්වෙහි (Kingdom of Kosala) සැරිසරන්නී සැවැත්තුවරටත්, සාකෙතනුවරටත් අතර

තොරණවක්‍රමයෙහි විසීමට පැමිණියා වෙයි. එකල්හි පසේනදී කොසොල් රජ සාකේතයෙන් සැවැනට යන්නේ සාකේතයටත්, සැවැනටත් අතර තොරණවක්‍රමයෙහි එක්රැයක් විසීමට පැමිණියේ ය. එකල පසේනදී කොසොල් රජ එක්තරා පුරුෂයකු ඇමතී ය. එමිබල පුරුෂය “එව මම අද යමකු ඇසුරු කරන්නෙමි නම් තෝ එබඳු මහණකු හෝ බමුණකු හෝ තොරණවක්‍රමයෙහි දනුව”යි....

■5.13. චූළරජ විමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > චූළදක නිකාය > විමාන වස්තු > 5.
මහාරජ වර්ගය

983. වහන්ස වෙනෙහි හැසිරෙන මම අස්සකරට රජුගේ පුත්‍රයෙමි. මහණ ඔබට මාගේ නම කියමි. සුජාත යැයි මා දනිත්....

■10.1.3.10. දුතිය කොසල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණක නිකාය > දසක නිපාතය > 3.
මහා වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරන සේක. එසමයෙහි පසේනදී කොසල රජ යුධයෙන් නැවතියේ දිනු සඬ්‍රාම ඇතියේ ලැබූ අධිප්‍රාය ඇතියේ වෙයි. එසඳු ප්‍රසෙනජීන් කොසොල් රජ අරම් කරා ගියේ ය. යානභූමිය වැටෙන තාක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමන් ඇතියේ ම අරමට පිවිසියේ ය. එසමයෙහි බොහෝ භික්ෂූහු අභ්‍යාවකාශයෙහි සක්මන් කෙරෙත්. එසඳු ප්‍රසෙනජීන් කොසොල් රජ ඒ භික්ෂූහු වෙත එළඹියේ ය....

■6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 6.

සේනාසනක්ඛන්ධකය

එ සමයෙහි පසේනදී කොසොල් රජුගේ මිත්තණියෝ කලුරිය කළාහ. ඇගේ කලුරියෙන්, දික්සහළා පුටු ය, පළහය, සතරභූලට වඩා ලොම් ඇති ඇතිරි ය, එළලොමින් කළ විසිතුරු ඇතිරි ය, එළලොම් මුවා සුදු ඇතිරි ය, පුළුනෙන් පිරු ඇතිරි ය, ගනපුස් ඇති එළලොම් මුවා ඇතිරි ය, සිංහවාසාසුදි රූපයෙන් විසිතුරු එළලොම් මුවා ඇතිරි ය, එක් පැත්තෙක පමණක් ලොම් ඇති එළලොම්මුවා ඇතිරි ය, දෙ පැත්තේ ම ලොම් ඇති එළ ලොම්මුවා ඇතිරි ය, තිහිරිහුයින් වියු රත්කසු කම් කළ පසතුරණ, ලොම්මුවා පලස, නිළියන් සොළොස් දෙනෙකුන්ට සිට රහ පාන්තට තරම් දික් පුළුල ඇති මහ ඇතිරිය, ඇතුන් පිට අතුරන ඇතිරි ය, පිට අතුරන ඇතිරි ය, රියෙහි අතුරන ඇතිරි ය, අඳුන් දිවිසමින් කළ පසතුරුණ, දෙපස රතු කොට්ට තැබූ උඩු වියන් සහිත කෙසෙල් මුව සමින් කළ මහභූ පසතුරුණ යන මේ බොහෝ අකැප බඩු යන බොහෝ නොකැප වී බඩු සංඝයාට උපන්නේ වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකළහ....

■6. හේසප්පක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

හේසප්පක්ඛන්ධකය

33. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ “ආනන්දය, ඒ කවර කෙනෙක් පාටලිගම්හි නුවරක් ගොඩ නගන් දැ” යි ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගෙන් ඇසූ සේක. “ස්වාමීනි, සුනීධ ය, වස්සකාරය යන මගධමහාමාත්‍යයෝ වජ්ජීන් පිළිබඳ (වළක්වනු) පිණිස පාටලි ගම්හි නුවරක් (Pataliputra) ගොඩනගන්” යි (සැළකෙළේය.) “ආනන්දය, සුනීධ-වස්සකාරමගධමහාමාත්‍යයෝ තව්තිසාවැසි දෙවියන් හා මන්ත්‍රණය කොට ගෙණ (කරන්නා) සේ, ආනන්දය, වජ්ජීන් වළක්වනු පිණිස පාටලිගම්හි නුවරක් ඉදි කෙරෙත්. ආනන්දය, මම මෙහි රැ අලුයම් වෙලෙහි නැගී සිට පාටලිගම්හි ගෙබිම්

පරිග්‍රහණය කරන්නා වූ බොහෝ දෙවියන් මිනිසැස ඉක්ම වූ පිරිසිදු වූ දිවැසින් දුටුවේ. මහෙශාඛ්‍ය දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මහෙශාඛ්‍ය රජුන්ගේ හා රජමහඥාමැතියන්ගේ ද සිත් නැමේ. මධ්‍යම වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට මධ්‍යම වූ රජුන්ගේ හා රජමහඥාමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. පහත් වූ දෙවියෝ යම් පෙදෙසක ගෙබිම් පරිග්‍රහණ කෙරෙත් ද, එහි ගෙවල් ගොඩ නගන්නට පහත් වූ රජුන්ගේ හා රජමහඥාමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. ආනන්දය, ආයාසායතනය (ආයාසායාසය - ආයාසී මිනිසුන් ගැවසෙන තැන්) යම් තාක් ද, වණික්පථය (වෙළඳ මග - වෙළෙඳුන් බඩු විකුණන හෝ වසන තැන්) යම් තාක් ද, එහි (නන් දෙසින් ගමනෙක වෙළෙඳ) බඩු පොදි ලිහන මේ පාටලිපුත්‍රය අග්‍ර නගරය (Pataliputra) වන්නේ ය. ආනන්දය, පාටලිපුත්‍ර නගරයට ගින්නෙන් ද ජලයෙන් ද (රටවැස්සන්) උනුන් බිඳීමෙන් ඇතුළතින් දැ යි අන්තරාය තුණෙක් වන්නේ ය” යි වදාළසේක....

■3.1.8 ගෝපකමොග්ගල්ලාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1. දේවදහ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී නොබෝ කාලයෙහි රජගහනුවර කලඤ්ඤානිවාප නම් වේළුවනයෙහි වාස කෙරෙති. තවද එසමයෙහි වේදේහිපුත්‍ර වූ අජාතස්ත්තු නම් මගධදෙශයෙහි රජ ප්‍රද්‍යොත රජුට සැක කෙරෙමින් රජගහනුවර ප්‍රතිසංස්කරණ කරවයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරු කාලයෙහි හැදපෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන රජගහ නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ....

■6. 2. ජටිල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 6.
ජාත්‍යන්තර වර්ගය

4. “වහන්ස, ආශ්වයා ය! වහන්ස, අද්භූත ය! ... රහත්මගට පිළිපත්තෝ දැ?” යි මෙය දත නො හැක්කේ ය. ... එක් වැ විසීමෙන් ... ප්‍රඥා නැත්තහු විසින් නො වේ” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ මේ වචනය ඉතා මැනවින් වදාරන ලද්දේය. වහන්ස, මොහු පැවිදි වෙසින් සිට රට වැසියන්ගේ පිණිඩහොපනය වළඳන මාගේ වරපුරුෂයෝ ය. මොහු දනව්වල තතු විමසා බලා එති. පළමුවෙන් මොවුන් බැස්ස ඒ පෙදෙසට ඔවුනට පසු ව මම බස්නෙමි. වහන්ස, ඔහු දැන් දුවිලි මල සෝදා හැර මොනොවට නැවත මොනොවට විලෙවුන් දැරුවාහු කැපු කෙහෙරවුළු ඇත්තාහු, සුදුවන් හඳින්නාහු පස් කම්බුණ හා ඇලුණෝ එක් වූවෝ ඉඳුරන් කාමවස්තූන්හි හසුරුවන්” යැ යි පසේනදී කොසොල් රජ කීය....

■5. කුට්ඨක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 5.
කුට්ඨක සූත්‍රය

හවත්නි, මහණ ගොයුමන් වූ කලි මගධාධිපති සේනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ දරුවන් බිරියන් සහිත වැ පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සමග දිව් හිමි කොට සරණ ගියේය....

හවත්නි, මහණ ගොයුමන් වූ කලි කොශලාධිපති පසේනදී රජ තෙමේ දරුවන් හා බිරියන් හා පිරිස් හා ඇමැත්තන් හා සහිත වැ දිව් හිමි කොට සරණ ගියේ ය ...

හවත්නි, මහණ ගොයුමන් වූ කලි පොකුරුසැත් බමුණු තෙමේ දරුවන් බිරියන් පිරිස් හා ඇමැත්තන් සහිත වැ දිව් හිමි කොට සරණ ගියේය....

■5.1.5.10. සෝකසල්ලහරණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > පඤ්චක නිපාතය > 5. මුණ්ඩරාජ වර්ගය

එක්ඛිති පියක නම් කොෂාරක්ෂකහට මෙ සිත් විය: “මෙ ආයුෂ්මත් නාරද තෙරණුවෝ පාටලීපුත්‍රයෙහි (Pataliputra) කුක්කුටාරාමයෙහි වාස කරත්. ‘පණ්ඩිතයහ, ව්‍යක්තයහ, ප්‍රශස්තවුද්ධි ඇතියහ, බහුගුත්තයහ, චිත්‍රකලීහ, කලණ වැටැහීම් ඇතියහ, මහලුහ, අභීත්හ’ මෙසේ එ ආයුෂ්මත් නාරද තෙරුන්ගේ කලණයසහි උස් ව නැංගේ ය. යම් හෙයෙකින් මුණ්ඩ රජ ආයුෂ්මත් නාරද තෙරුන් පයථුපාසනා කෙරේ නම්, එකාන්තයෙන් මුණ්ඩ රජ ආයුෂ්මත් නාරද තෙරුන්ගේ ධර්මය අසා ශොකශල්‍යය දුරලන්නේ ය”යි. එක්ඛිති පියක කොෂාරක්ෂක ඇමැති මුණ්ඩ රජු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹි මුණ්ඩ රජහට තෙල කරුණ සැළ කෙළේ ය:

■10. පායාසි රාජ්‍යය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 10. පායාසි රාජ්‍යය සූත්‍රය

එ සමයෙහි වනාහි පායාසි නම් රාජ්‍යය (අබ්බෙස්ස නොලත් රජ) තෙම බහුජනාකීර්ණ වූ, තණ දඩු දිය යන මෙයින් යුක්ත වූ, බොහෝ ධාන්‍ය ඇති, රජුගෙන් ලත් තමාගේ පරිභොග වස්තුව වූ, රජුහු ගේ දායාදාය වූ, පසේනදී කොසොල් රජුහු දුන් ශ්‍රේෂ්ඨ ත්‍යාගය වූ සේතව්‍යා නගරයෙහි වෙසෙයි....

■11.2.6. අට්ඨකනාගර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > එකාදසක නිපාතය > 2. අනුස්සති වර්ගය

ඉක්බිති අට්ඨක නගර වාසී දසම ගෘහපති තෙම විසල් පුර වැසි වූ ද පාටලීපුත්‍ර (**Pataliputra**) නිවාසිවූද හික්කු සංඝයා රැස් කරවා සියතින් ප්‍රණීතධායයෙන් හා භෝජායෙන් සන්තපීණ කෙළේ ය, සම්පවාරණ කෙළේ ය. එක් එක් මහණහට ප්‍රත්‍යාක වස්ත්‍රයුග්මයක් දින. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් තුන් සිවුරෙන් පිදිය. ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන් සඳහා පන්සියයක් අගනා විහාරයක්ද කරවීය....

■2.5.3 අස්සලායන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මෙසේ වදාරනුදු බ්‍රාහ්මණ යෝ වැළිත් තෙල කරුණ මෙසේ හඟිති: “බ්‍රාහ්මණයෝ මැ ශ්‍රේෂ්ඨවණ්ණ යැ, අන්‍යවණ්ණ හීන යි. බ්‍රහ්ම දායාදයහ”යි.

අස්සලායනයෙනි, ඒ කිමැ’යි හඟිති? “යෝනකාමිබෝජ දනවිහි දු අන් පසල්දනවිහි දු වණ්ණ (කුල) දෙකෙක් මැ යැ: ස්වාමී ද දාස ද යන දෙක යි. ස්වාමී වැ දාස වෙයි, දාස වැ ස්වාමී වේ” යයි තොප විසින් අසනලද ද?

භවත්ති, මා විසින් මෙසේ අසන ලද: “යෝනකාමිබෝජ දනවිහි දු අන් පසල්දනවිහි දු ස්වාමී යැ දාස යැ යි වණ්ණ දෙකෙක් මැ යැ. ස්වාමී වැ සිට දාස වෙයි, දාස වැ සිට ස්වාමී වේ”යයි. අස්සලායනයෙනි, යම් භෙයකින් මෙහි ලා බ්‍රාහ්මණයෝ මෙසේ කියත් ද: “බ්‍රාහ්මණයෝ මැ ශ්‍රේෂ්ඨවණ්ණ යැ, අන්‍යවණ්ණ හීනවණ්ණ යි ... බ්‍රහ්මදායාදයහ”යි, මේ කරුණෙහි ලා බමුණනට කවර බලයෙක් ද? කවර ආස්වාසයෙක් ද?

■6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

31. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි (Pataliputra) උපාසකයන් ෫ බොහෝ වේලාවක් ම දැහැමි කතාවෙන් කරුණු දක්වා සමාදන් කරවා තියුණු කරවා සතුටු කරවා “ගැහැවියෙනි, රාත්‍රිතොමෝ ඉක්ම ගියා ය. දැන් යම් ගමනකට බලාපොරොත්තු වන්නහු නම්, එයට කාලය දැනිවු” යි වදාළහ. පාටලිගම්වැසි උපාසකයෝ “ස්වාමීනි, එසේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද පැදකුණු කොට ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පාටලිගම්වැසි උපාසකයන් ගිය නොබෝ වේලාවකින් ශුන්‍යාගාරයට පිවිසි සේක....

■3. පබ්බාජනියකර්මය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 1.
කම්මක්බන්ධකය

"වහන්ස, කිට්ඨගිරියෙහි ආවාසය දුෂිත ය. කිට්ඨගිරියෙහි ආවාසික වූ අස්සපී පුනබ්බසුක නම් මහණහු අලප්ථිහු ය. පාපහික්කුහු ය. ඔහු මෙබඳු අනාවාර කෙරෙත්: (ගිහිත් සහන්තට) මල්පැල තුමුත් සිටුවත්, අනුන් ලවා ද සිටුවවත් ... විවිධ වූ ද නොපණන්කම් කෙරෙත්....

■1.9.5. පුණ්ණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 1.
සළායතන සංයුත්තය > 9. ඡන්ත වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාව පිළිගෙන අනුමෝදන් ව හුනස්නෙන් නැගිට භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ වැද පැදැකුණු කොට සෙනසුන සකසා තබා පාසිවුරු ගෙන සුනාපරන්ත දනව්ව වෙත වාරිකාවට නික්ම ගියහ. පිළිවෙළින් වාරිකාව කරන්නේ සුනාපරන්තදනව්වට එළැඹියේ ය. ආයුෂ්මත් පුණ්ණ තෙරණුවෝ එහි සුනාපරන්තදනව්වෙහි වැඩවෙසෙති....

■3.2.4. පයමසඛගාම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 3. කෝසල සංයුත්තය > 2. අපුත්තක වර්ගය

පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ “මගධෙශ්වර වූ වෙදෙහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජ සිවුරහ සෙනහ සරසා ගෙන මට විරුද්ධ ව යුධ පිණිස කසි ගම කරා පැමිණියේ ය”යි ඇසී ය. ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ සිවුරහ සෙනහ සරසවා ගෙන මගධෙශ්වර වූ වෙදෙහිපුත්‍ර අජාතසත්තුරජුට විරුද්ධ ව කසි ගම කරා යුධ පිණිස ඉදිරියට ගියේය...

■6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > වූල්ලවග්ගපාළිය > 6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

54. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර කැමැති තාක් වැස සැරියුත් මුගලන් දෙනම ද හික්කුන් පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණ මුළුවක් ද හා කීටාගිරි දනව්වට සැරිසරා වැඩිසේක. අස්සඪී පුනඛ්බසුක යන මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැරියුත් මුගලන් දෙනම ද පන්සියක් පමණ වූ මහත් මහණ මුළුවක් ද කැටුව කීටාගිරියට වඩිනසේකැ” යි ඇසූහ....

■5. වම්මක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 5. වම්මක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළුපව්වෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ගම් අසුදහසෙක ඵෙශ්වයථීයයෙන් හා අධිපති භාවයෙන් යුත් රාජ්‍යය කරවයි. එකල්හි වම්පානුවර කොළිවිස ගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ නම් සිටුපුත්‍ර තෙමේ සිවුමැළි වූයේ වේ. ඔහුගේ යටිපතුල්හි (අඳුන්වන්) ලොම් හට ගත්තේ වේ. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා (මෙන්) ඒ අසු දහසක් ගම් ප්‍රධානයන් රැස් කරවා කොළිවිසගොත්‍රයෙහි උපන් සොණ සිටුපුත්‍ර වෙතට “සොණ තෙමේ පැමිණේවා. සොණගේ ඊම කැමැත්තෙමි” යි දූතයකු යැවීය....

■6.6.2. අඩගුලිපතොදක ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත්නුවර අනේපිඬුසිටුහුගේ ජෙනවන නම් වූ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි සවග මහණහු සතළොස්වගැ මහණක්හු ඇඟිල්ලෙන් ගිරිති කැවීමෙන් සිනා ගැන්වූහ. ඒ මහණ මහ සිනායෙන් මිරිකුණේ හුස්ම හිර වූයේ කලුරිය කෙළේ යැ....

■6.6.6. ජොති ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු හග්ග ජනවියෙහි සුංසුමාරගිරි නම් නුවර මීගදාය නම් වූ හෙසකලාවනයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි භික්ෂූහු හිමත්කල්හි එක්තරා මහත් බෙණය සහිත දරකඩකට ගිනි

දල්වා තැපූහු. ඒ බෙණෙහි දූ කළනයෙක් ගින්නෙන් තැවුණේ නික්මැ මහණුන් ලුහුබැඳී යැ. හික්ෂුහු තන්හි තන්හි දිවූහ....

■6.7.7. සංවිධාන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඬිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 7. සප්පාණක වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් අනේපිඩු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා මහණෙක් කොසොල් දනව්වෙහි (**Kingdom of Kosala**) සිටැ සැවැතට යන්නේ එක්තරා ගම්දොරක් ඉක්මවයි. එක්තරා ස්ත්‍රියක් තොමෝ සැමියා සමඟ ඩබර කොට ගමින් නික්මැ එමහණ දැකැ මෙය කිවු යැ. “ස්වාමීනි, ආයඨියෝ කොහි වඩිත්” දැ යි, බුහුන මම වනාහි සැවැතට යන්නෙමි” යි. “මම ද ආයඨියන් සමඟ යන්නෙමැ” යි. “එන්නැ බුහුනැ” යි. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රියගේ සැමියා ගමින් නික්මැ මිනිසුන් පිළිවිසි යැ. සගයෙනි, මෙබඳු ස්ත්‍රියක දක්නහු දැයි. ආයඨිය, තෙල මාගම පැවිද්දකු සමඟ යේ යැ යි. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ ලුහුබැඳ එමහණ ගෙනැ අකොළා මුදාලී යැ. ඉක්බිති ඒ මහණ එක්තරා රුක්මුලෙකැ (තමාට මැ) අවමන් කරමින් හුන්නේ යැ. එකල්හි ඒ ස්ත්‍රී තොමෝ ඒ පුරුෂයාට මෙය කිවු යැ. “ආයඨී වූ මේ හික්ෂු තෙමේ මා ගෙනැ නො ආයේ යැ, වැළිදු මම මැ ඒ මහණහු සමඟ යමි. ඒ මහණ අකාරක යැ. යා, එ මහණහු කමාකරව යි. එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙමේ එමහණහු කමා කරැවි....

■6.6.7. නහාන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඬිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවරැ කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවනයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි හික්ෂුහු තපොදයෙහි

ස්නාන කෙරෙත්. එකල්හි මගධෙශ්වර වූ ශ්‍රේණිය බිම්බිසාර රජතෙමේ හිස සොධා නහන්නෙමැ යි තපොදයට ගොස් ආයඝ්‍යයන් සනහා නිමාවන තෙක් එකත් පසෙකැ සාපෙක්ෂක වැ සිටියේ ය. හික්ෂුහු අඳුරු වැටෙන තුරු ස්නානය කළහ....

■5 - 16 පිඬගියමාණව පාවිඡා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 5.
පාරායන වර්ගය

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ දනවුයෙහි පාසාණක වෙතිය නම් වෙහෙරෙහි වැඩ වසනසේක, මෙය දෙසු සේක. බාවරිහුගේ අතැවැසි සොලොස් බමුණන් විසින් අයදනා ලද්දාහු පුළුවන්පුළුවන් පැන විසඳු සේක. ඉදින් යමෙක් එකෙකි පැනයෙකැ පෙළ දැන අරුත් දැන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තියෙහි පිළිපදනේ නම් හේ ජරාමරණයන්ගේ පරතෙරට යන්නේ මැ ය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මයෝ (නිර්වාණ) පාර ගමනාර්ථ වෙත් ද එ හෙයින් මේ ධර්ම පයඝ්‍යයට 'පාරායන' යනු මැ නම් විය....

■3.2.5. දුතියා සඬගාම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 3.
කෝසල සංයුත්තය > 2. අපුත්තක වර්ගය

ඉක්බිති පසේනදි කොසොල් රජ තෙමේ මගධෙශ්වර වූ වේදේහිපුත්‍ර අජාතසත්තු රජුගේ සියලු ඇත් සෙනහ පැහැර ගෙන ... ඔහු ජීවත්වන්නහුම මුදා හළේය....

■5.9. හද්දාකුණ්ඩලකේසා ථෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරිගාථා පාළි > 5.
පඤ්චක නිපාතය

110. අංග මගධ වජ්ජී කාසි කෝසල යන යම් ජනපද කෙනෙක් (පෙර මා විසින්) හැසිරෙන ලද්දාහුද (එහිමැ) ණය රහිතවැ (රහත් වැ) පනස්වසක් මම රටවැසියා දුන් පිඩුවා වැළඳුම්.....

■9. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 9. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රටැ කල්මාෂදමා නම් යම් නියම් ගමෙක් වීද එහි වැඩ වෙසෙන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි මහණුන් ඇමැතු සේක. ‘පින්වතුන් වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු උන්වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (මතු දැක්වෙන) දහම වදාළ සේක:

■2.4.2 රට්ඨපාල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ හුනස්නෙන් නැගී බුදුන් වැද පැදකුණු කොට සෙනස්න සහවා තබා පාසිවුරු ගෙන ථුල්ලකොට්ඨිත නියම්ගම කරා වාරිකායෙහි පිටත්ව ගියහ. අනුක්‍රමයෙන් සැරිසරන්නාහු ථුල්ලකොට්ඨිත නියම්ගම යම තැනෙක්හි ද එයට වත්හ. එහි දී ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ කුරු රටේ ථුල්ලකොට්ඨිතයෙහි කොරව්‍ය රජු ගේ ‘මිගාවිර’ නම උයන්හි වැඩ වෙසෙති. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් රට්ඨපාල තෙරණුවෝ පෙරවරු වේලෙහි හැද පෙරෙවැපාසිවුරු ගෙන ථුල්ලකොට්ඨිත නියම්ගමට පිඩු පිණිස පිවිසියහ. ථුල්ලකොට්ඨිතයෙහි ගෙපිළිවෙලින් පිඩු සිහා වඩනාහු සිය පියාගේ නිවෙස්න කරා එළඹියහ. එසමයෙහි

ආයුෂ්මත් රටියපාල තෙරුන් ගේ පිය තෙමේ මධ්‍යම ද්වාරශාලායෙහි (කපුවා ලවා) කෙහෙ පණාගස්වයි. ආයුෂ්මත් රටියපාල තෙරුන් ගේ පිය තෙමේ ආයුෂ්මත් රටියපාල තෙරුන් දුරින් මැ එනුවන් දිට, දැක තෙල බස් කී: “මේ මුඩු මහණුන් විසින් අප ගේ ප්‍රිය මනාප එක් මැ පුත් පැවිදි කරවන ලදැ”යි. එකල්හි ආයුෂ්මත් රටියපාල තෙරණුවෝ සිය පියනිවෙස්නෙහි දන් නො මැ ලද, ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො ලද, ඒකාන්තයෙන් ආක්‍රෝශ මැ ලත්....

■4.2.3.10. කම්බොප සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > චතුක්ක නිපාතය > (8) 3. අපණ්ණක වර්ගය

30. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෝසම්බි නුවර

(Kaushambi district) ඝොෂිතාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කළහ:

වහන්ස, යම් හෙයෙකින් මාගම (ස්ත්‍රිය) විනිශ්චය සභායෙහි නොහිඳිද, කම්භාන්ත නොකෙරේද, පිටරට නොයේද, එයට හේතු කවරේද, එයට ප්‍රත්‍යය කවරේද?

ආනන්දය, මාගම කිපෙන සුළුය. ආනන්දය, මාගම ඊෂ්ඨා ඇත්තියක. ආනන්දය, මාගම මසුරු ගති (ලෝභකම) ඇත්තියක. ආනන්දය, මාගම (ස්ත්‍රිය) තුවණ නැත්තියක.

ආනන්දය, යම් හෙයෙකින් මාගම විනිශ්චය සභායෙහි නොහිඳිද, කම්භාන්ත නොකෙරේද, පිටරට නොයේද, මේ එයට හේතුවයි. මේ එයට ප්‍රත්‍යයයි....

■2. මහානිදාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 2. මහානිදාන සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රටු කුරු දනවු වැස්සන්ගේ කල්මාෂදමය නම් යම් නියම් ගමෙක් වී ද, එහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හිඳ ගත්හ. එක්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ “වහන්ස, මේ ප්‍රතිත්‍යසම්ප්‍රපත්පාදය කොතරම් ගැඹුරු ද, කොතරම් ගැඹුරු පෙනුම් ඇත්තේ ද යනු ආශ්වය්‍යී ය, අද්භූත ය. එතෙකුදු වුවත් මට එය ප්‍රකට වුවක් මෙන්, ඉතා ප්‍රකට වුවක් මෙන් වැටහේ යැ” යි කීහ....

■40.1. ඉසිදාසී ථෙරිගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරිගාථා පාළි > 15. වත්තාලිසති නිපාතය

404. අවන්ති රට උදේනී පුරවෙරෙහි (Ujjain) ශීලසංචාත වූ සිටු තෙම මාගේ පියා විය. මම ඔහුගේ ප්‍රිය මනාප වූ අනුකම්පා කටයුතු එක් මැ දුව වීමි....

■2 - 12 නිග්‍රොධකප්ප (වඩගීස) සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 2. වූල වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවුරට අග්ගාලව නම් වෛත්‍යයෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් වඩගීස තෙරුන්ගේ නිග්‍රොධකප්ප නම් වත් තෙරණුවෝ අග්ගාලව වෙතියෙහි දී පිරිනිවී නොබෝකල් ඇති වෙන්....

■2. විත්තසම්භූත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 2 > 15.
විසති නිපාතය

2366. අපි දෙදෙන අවන්ති දනව්වෙහි වණ්ඩාලයෝ වූමිහ. ඉන් සැව
නෙරඤ්ජරා ඉවුරෙහි මුවෝ වූමිහ. එයින් වූක ව නර්මදා නදී තීරයෙහි
(Narmada River) උකුස්සෝ දෙදෙනෙක් වූමිහ. අද ඒ බ්‍රාහ්මණ
හා ක්ෂත්‍රිය වූමිහ....

■2.3.5 මාගන්දිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 3. පරිබ්බාජක වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
කුරු ජනපදයෙහි කල්මාෂදමා නම් වූ කුරුරටවැසියන්ගේ
නියමිතමිහි භාරද්වාජගෝත්‍ර බමුණුගේ අග්නි භෝත්‍රශාලායෙහි
තණඇතිරියෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
පෙරබත් වේලෙහි හැදපෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන
කල්මාෂදමානිගමයට පිඬු පිණිස පිටිසියහ. කල්මාෂදමායෙහි
පිඬුසිහා පසුබත් වේලෙහි පිඬුවායෙන් නැවැතියේක් එක්තරා
වනළැහැබක් කරා දිවාචිහාර පිණිස එළැඹියහ. එ වනළැහැබට වැද
එක්තරා රුක්මුලෙකු දිවාචිහාරයෙන් වැඩහුන් සේක....

■5. වම්මක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 5. වම්මක්ඛන්ධකය

100. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන ස්ථවිර, තෙමේ අවන්ති
ජනපදයෙහි කුරරසර නගරයෙහි ප්‍රපාතපථිතයෙහි වාසය කරයි.

එකල්හි කුටිකණ්ණ නම් වූ සොණ උපාසක තෙමේ ආයුෂ්මත් මහාකාන්‍යායන තෙරුන්ගේ උපස්ථායක වේ....

■(228) 8. කාමනීත ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 2. දූක නිපාතය > 8. කාසාව වර්ගය

311. බ්‍රාහ්මණය, උත්තරපඤ්චාලයද කුරු රටද කේකක නම් රටද යන මේ තුන් රාජ්‍යයන්ගේ අන්තරයද ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. (මා අනුභව කෙරෙමින් සිටි) බරණැස් රජයට වඩා වැඩියක් ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමි. බමුණ, කාමයෙන් විනාශයට පමුණුවන ලද මා (මට) පිළියම් කරව....

■5.2.10. කයවික්කය ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැභිකාණ්ඩය > 2. කෝසිය වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ සැවැත්නුවර ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤාකායුත්‍ර තෙමේ සිවුරුකම් කරන්නට සමත් වූයේ වෙයි. භේ මහලු පටකඩින් සහලක් කොට මොනොවට රඳන ලද්දක් මොනොවට රඳා පිරියම් කරණ ලද්දක් කොට පෙරෙවි ය. ඉක්බිති එක්තරා පිරිවැජියෙක් මහඟු පිළියක් පෙරෙව ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤාකායුත්‍රයන් වෙත එළඹ උපනඤ්ඤාකායුත්‍රයනට මෙය කීය....

■6.1.5. සහසෙය්‍ය ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විභඩ්‍ය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 1. මුසාවාද වර්ගය

3. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවුපුර කැමැති තාක් කල් වැස කෝසම්බි නුවරට (**Kaushambi district**) වාරිකාවෙහි නික්මුණු සේක. පිළිවෙළින් සැරි සරනුවෝ කොසඹෑ (කෝසම්බි) නුවර යම් තැනෙක ද එතනට පැමිණි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ කොසඹෑපුර ධෙබර අරමෙහි වසන සේක....

■6.3.3. භික්ෂුනුපස්සය ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ෂු විහඬිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 3. භික්ෂුනොවාද වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු ශාක්‍යජනපදයෙහි කිඹුල්වත් නුවර නිග්‍රොධාරාමයෙහි වැඩැවෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි සවග මහණහු මෙහෙණවරට එළැඹූ සවග මෙහෙණන්හට ඔවා දෙති. භික්ෂුණිහු සවග මෙහෙණන්හට තෙල කීහු: ආර්යායාවෙති, එවු අවවාදයට යම්හ යි....

■2.8. බෙමාපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - භික්ෂුනී අපදාන > 2. එකුපොසථික වර්ගය

443. එකලැ බරණැස් පුරවරයෙහි මහර්ෂි බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ උපස්ථායක වූ නරේශ්වර කිකි නම් කපි රජෙක් වූයේ යැ....

■12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > වුල්ලවග්ගපාළිය > 12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

9. ඉක්බිති සියල්ලෝ ම ආරක්ෂක වූ සියල්ලෝ ම පිණිසපාතික වූ සියල්ලෝ ම පංසුකුලික වූ සියල්ලෝ ම තෙව්වරික වූ සියල්ලෝ ම රහත් වූ පාවා නුවර වැසි සැටක් පමණ හික්කුහු අහොගභිග පර්වතයෙහි රැස්වූහ. ඇතැමෙක් ආරක්ෂක වූ ඇතැමෙක් පිණිසපාතික වූ ඇතැමෙක් පංසුකුලික වූ ඇතැමෙක් තෙව්වරික වූ සියල්ලෝ ම රහත් වූ අවන්ති දක්ෂිණාපථවාසී වූ අටාසුවක් පමණ හික්කුහු අහොගභිග පර්වතයෙහි රැස්වූහ....

■6. මහාගෝවින්ද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 6.
මහාගෝවින්ද සූත්‍රය

“කලිභු රටැ දන්තපුරය ද, අශ්මකරට පෝතන පුරය ද, අවන්ති රටැ මාහිස්සති පුරය ද, සෝවිර රටැ රෝරුක පුරය ද, විදේහ රටැ මිටිලා පුරයද, අංගරටැ වම්පා පුරයද, කසී රටැ බාරාණසී පුර ය ද යන මේ නුවර සහ ගෝවින්ද බමුණුහු විසින් කරවන ලදී.”....

■1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ වේරඤ්ජාව සමීපයෙහි නළේරු කොසඹගස මූල පන්සියයක් පමණ වූ මහත් හික්කුසඬ්ඝයා සමග වැඩ වෙසෙන සේක. වේරඤ්ජබ්‍රාහ්මණ තෙමේ (මෙය) ඇසීය: “පින්වත්නි, ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ පන්සියයක් පමණ වූ මහසභන සමග වේරඤ්ජානුවර නළේරු කොසඹරුක මූල වැඩ වෙසෙති. ඒ භවත් ගෞතමයන්ගේ කලණ වූ කීතීතිරාවය මෙසේ පැන නැංගේ ය: “ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ මේ මේ කරුණෙන් කෙලෙස්සතුරන් නැසුවෙක; සමාන්සම්බුද්ධ ය; විද්‍යාවරණධර්මයන්ගෙන් යුක්ත ය; මනා ගමන් ඇත්තෙක; සවිලෝ දත්තෙක; නිරුත්තර වූ පුරුෂදමාසාරථී ය; දෙවමිනිසුන්ගේ

අනුශාසක ය; සවිතේ දත්තෙක; භගවත් ය. ඒ භාග්‍යවත් තෙමේ දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ මේ අවකාශ ලෝකය හා මහණ බමුණන් සහිත වූ දෙවිමිනිසුන් සහිත වූ සත්ත්ව ලෝකය ද තෙමේ මනා නුවණින් දැන පසක් කොට පවසයි. හෙ තෙමේ මූල කලණ වූ මැද කලණ වූ අග කලණ වූ අර්ථ සහිත වූ වාස්තව්‍ය සහිත වූ සම්ප්‍රකාරයෙන් සම්පූර්ණ වූ පිරිසිදු වූ දහම් දෙසයි. (මෙසේ) සසුන් බඹසර හා මගබඹසර ද පවසයි. එබඳු රහතුන් දැකීම මැනව්” යනුයි....

■5.2.1. කෝසිය ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැඟිකාණ්ඩය > 2. කෝසිය වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවනුවර අසල අග්ගාලව දෙවොලෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි වූ කලී සවගමහණහු තිහිරිහු නිපදවන්නන් වෙත එළඹ....

■1.1.1.3. භාලිද්දිකානි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > බන්ධ වර්ගය > 1. බන්ධ සංයුක්තය > 1. නකුලපිතු වර්ගය

3. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ අවන්ති දනව්වෙහි කුරරසර නුවර සම්පයෙහි ප්‍රපාත පව්වෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි භාලිද්දිකානි ගැහැවි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ යැ. එළඹ ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන් වැද එකත්පසෙකැ හින. එකත්පසෙක හුන් භාලිද්දිකානි ගැහැවි ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන්ට තෙල සැලකෙළේ යැ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් අෂ්ටකවර්ගයට අයත් මාගන්දිය ප්‍රශ්නයෙහි දී මෙය වදාළ සේකැ:

■ **ධාතුභාෂණීය කථා**

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > බුද්ධවංස පාළි > ධාතුභාෂණීයකථා

10. එකල්හි කසාවත බ්‍රහ්ම ලෝකයේද නිස්වෙළුම තවතිසා දිව්‍ය ලෝකයේද නිසදුන්සිවුර අවන්ති රටෙහිද අතුරුණ කුරු රටෙහිද පිහිටියේය....

■ **6.6.1. සුරාපාන ශික්ෂාපදය**

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > හික්ඛු විහඬිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු චේතිය රටේ සැරිසරනුවෝ හද්දවතිකා නම් ග්‍රාමයට වැඩවදාලෝ. ගවපාලකයෝ පශුපාලකයෝ කර්ෂකයෝ මාර්ගිකයෝ වඩනා භාග්‍යවතුන් දුරු දී ම දුටුහ. දැක භාග්‍යවතුන්හට තෙල කීහු. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බතිර්ථයට නහමක් වඩනා සේක්වා. වහන්ස! අම්බතිර්ථයෙහි ජට්ඨයාගේ අසපු වෙහි සෘද්ධිමත් වූ ආශීවිෂ ඇති සොරවිෂ ඇති නාගයෙක් වෙසෙයි. හේ භාග්‍යවතුන් නහමක් වෙහෙසාව” යි. මෙසේ කී කල්හි බුදුහු නිහඬ වූහ. දෙවනවටදු ... තෙවනවටදු ගවපාලකයෝ පශුපාලකයෝ කර්ෂකයෝ මාර්ගිකයෝ භාග්‍යවතුන්හට මෙය කීහු. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බතිර්ථයට නහමක් වඩනා සේක්වා, වහන්ස, අම්බතිර්ථයෙහි ජට්ඨයාගේ අසපු වෙහි සෘද්ධිමත් වූ ආශීවිෂ ඇති සොරවිෂ ඇති නාගයෙක් වෙසෙයි. හේ භාග්‍යවතුන් නහමක් වෙහෙසාව” යි. තෙවනවටදු බුදුහු නිහඬ වූහ....

■ **3.1.6 ආනෙඤ්ජසප්පාය සූත්‍රය**

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1. දේවදහ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කුරු දනවියෙහි වූ කල්මාෂදමා නම් කුරු රට වැසියන් ගේ නියමිතමිහි වැඩවාස කරන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි හික්මුන් බණවා වදාළ සේක. ‘පින්වතුන් වහන්සැ’ යි ඒ හික්මුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල සූත්‍රය වදාළ සේක....

■ ක්‍ෂුද්‍රකවස්තු

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > වුල්ලවග්ගපාළිය > 5.
බුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකය

100. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර කැමැති තාක් වැස, හග්ග රට බලා සැරි සරා වඩින්නට පිටත් වූ සේක. පිළිවෙළින් සැරිසරා, වඩනා සේක්, හග්ග රටට බට සේක. එ කල්හි වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හග්ග රට සුංසුමාරගිර නුවරට නො දුරු නො ළං තන්හි වූ හෙසකලා වනයෙහි වැඩ වසන සේක....

■ 12. හද්‍රාවුධ සූත්‍ර නිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > වුල්ල නිද්දේස පාළි > හද්‍රාවුධ සූත්‍ර නිර්දේශය

නානා ජනා ජනපදෙහි සංඛගතා - 'නානා ජනා' යනු: ක්ෂත්‍රියයෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද වෛශ්‍යයෝ ද ශුද්‍රයෝ ද ගෘහස්ථයෝ ද ප්‍රව්‍රජිතයෝ ද දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද, ජනපදෙහි සංඛගතා - අභු රටින්ද මගධ රටින්ද කලිඟ රටින්ද කසි රටින්ද කොසොල් රටින්ද (**Kingdom of Kosala**) වැදෑරටින්ද, මල්‍ය රටින්ද වෙතිය රටින්ද වත්ස රටින්ද කුරු රටින්ද පඤ්චාල රටින්ද මත්ස්‍ය ජනපදයෙන්ද සුරසේන ජනපදයෙන්ද අස්සක රටින්ද අවන්ති රටින්ද යොන් රටින්ද (**Greece and western countries**) කාම්බෝජ රටින්ද, සංඛගතා

යනු: එක් වුවාහු රැස්වුවාහු මුළු වුවාහු එක්රැස් වුවාහු නු යි 'නානා ජනා ජනපදෙහි සඬගතා' යනු වේ....

■4.2.4. පතිරූප සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 4.

මාර සංයුත්තය > 2. රජ්ජ වර්ගය

150. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසොල් දනව්වෙහි (Kingdom of Kosala) ඒකසාල නම් බමුණුගමිනි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දාහු දහම් දෙසන සේක.

ඉක්බිති පවිටු මරුහට මේ මහණ ගොයුම් තෙමේ මහත් පිරිසක් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ දහම් දෙසයි. (බණ අසන්නවුන්ගේ) පැණැස වනසන්නට මහණ ගොයුම්හු වෙත මම එළඹෙන්නෙමි නම් මනා මැනුයි! මේ අදහස විය. ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාලායෙන් කිය.

යම් හෙයකින් මෙරමාහට අනුශාසනා කෙරෙහි ද, එය මුඛට සුදුසු නො වේ. එය කෙරෙමින් රාග ප්‍රතිස දෙකිනි නො ලැගව.

[භගවත්හු:]

යම් හෙයකින් සර්වඥ තෙමේ නිතානුකම්පා ඇතිව අනුන්නට අනුශාසනා කෙරේ ද, ඒ තලාගත තෙමේ රාග ප්‍රතිස දෙකින් විශේෂයෙන් මිදුනේ වේ.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ එහිම අතුරුදහන් විය....

■1.13.9. ලොහිව්ව සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 1.
සළායතන සංයුක්තය > 13. ගභපති වර්ගය

132. එක්කලෙක ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝ අවන්ති රටේ මක්කරකට නගරයේ වන කුටියක වැඩවෙසෙති. එකල්හි ලොහිච්ච බමුණාගේ අතැවැසිවූ දර ගෙන යන බොහෝ වූ මාණවකයෝ ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවන්ගේ වනකිළිය වෙත එළඹීයහ. එළඹ කිසියම් කිසියම් ක්‍රීඩා කරන්නාහු “මොහු මුඩුවෝය. නිඤ්ඤ මහණෝ ය. ගැහැවියෝ ය. කෘෂ්ණයෝ ය, බඹහු පිටිපත්ලෙන් උපන්නෝ ය, මේ හරතකයන් හෙවත් කෙළෙඹියන් විසින් සත්කාර කරන ලද්දාහු ගරු කරන ලද්දාහු බුහුමන් කරන ලද්දාහු පුදන ලද්දාහු යටත් පහත් පැවතුම් දක්න ලද්දාහු ය” යි උස්භඩ මහභඩ ඇත්තාහු කිළිය අවට නැවත නැවත සක්මන් කෙරෙත්, සිසාරා යෙත්....

■3.2.2.10. උපෝසථ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණක නිකාය > තික නිපාතය > (7)
2. මහා වර්ගය

විශාඛාවෙනි, යම්පරිදි අඬග - මගධ - කාසි - කොසල - වජ්ජි - මල්ල - වෙති - වඩ්ඪ - කුරු - පඤ්චාල - මච්ඡ - සුරසේන - අස්සක - අවන්ති - ගඤ්ඤ - කාම්බෝජ බද්ධ නොමද සත්රුවනින් පිරි සොළොස් මහා ජනපදයන්ගේ ඵෙශ්වය්ඨාධිපත්‍යය ඇති රාජ්‍යය යමෙක් කරන්නේ නම් තෙල අෂ්ටාඬ්ඨසමන්වාගත උපෝසථ ශීලයාගේ සොළොස් වන කොටසටද එය නොඅගී. ඒ කවර හෙයින්: විශාඛාවෙනි, දිව්‍යසුඛය පිණිස මිනිස්සු රජය ඇලුප් වෙයි....

■1.6.10. නිදාන [පටිච්චසමුප්පාද] සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 1.
අභිසමය සංයුක්තය > 6. දුක්ඛ වර්ගය

60. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රට කම්මාස්සදම්ම නම් කුරුන්ගේ නියම්ගම්හි වැඩවෙසෙන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ වහන්ස, ආශ්වර්‍ය්‍යයෙකි. වහන්ස, අද්භූතයෙකි. වහන්ස, මේ පටිච්චසමුප්පාදය ඉතා ගැඹුරු ය. ගැඹුරු වූයේ ම දකිනු ද ලැබේ. එහෙත් මට ඉතා ප්‍රකට වූවක් මෙන් වැටහේ ය” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැලකළහ....

■4.2.8. පිණ්ඩ සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 2. රජ්ජ වර්ගය

154. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ රටේ පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමහි වැඩවසන සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා බමුණුගමෙහි කුමරුන්ගේ (ඔවුනොවුන් යවන) තුටුපඩුරු කෙනෙක් වෙන්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ පඤ්චශාලා නම් බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. එකල්හි පඤ්චශාලා වැසි බමුණු ගැහැවියෝ පවිටු මරු විසින් “මහණගොයුම් තෙමේ පිඬු නොලබාවා!” යි අවිෂ්ට වෙන්. (මෙහි ඍජු ආවේශයයි, වක්‍ර ආවේශය වන මයා රූප දර්ශන ආදිය දැක්වීමෙන් සිත වක්‍රාකාරයෙන් පෙළඹවීම නොවේ)

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යථාධෞත පාත්‍රයෙන් (සිස්පයින්) යුක්ත ව පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක් ද, තථාධෞත පාත්‍රයෙන් (හිස් පාත්‍රයෙන්) යුක්ත ව පෙරළා වැඩි සේක.

ඉක්බිති පවිටු මාරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කීය: ශ්‍රමණය, පිඬු ලැබුවෙහිද?

පව්ට, මම යම්සේ පිඩු නො ලබන්නෙමි නම් තෝ එසේ කළෙහි නො?

වහන්ස, එසේ නම් හඟවත් තෙමේ දෙවනවට දූ පඤ්චශාලා බමුණුගමට පිවිසේවා. හඟවත් තෙමේ යම්සේ පිඩු ලබන්නේ නම් මම එසේ කරන්නෙමි.

[හඟවත්හු:]

මාර තෙමේ ඒ තථාගතයන් ගටා පව් රැස් කළේ ය. පව්ට, “මාගේ පව් නොපැසෙති”යි කිම සිතයි ද?

යම්බදු වූ අපට (රාගාදි) ක්ලේශජාතයෙක් නැද්ද (එසේ වූ අපි) ඒකාන්තයෙන් ඉතා සැපසේ ජීවත් වමිහ. ආහස්වර බඹලොව වැසි දෙවියන් මෙන් ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ වමිහ.

එකල්හි පව්ටු මාර තෙමේ ... එහි ම අතුරුදහන් විය....

■7.1.3. දුතිය ඉසිදත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 7. චිත්ත සංයුක්තය > 1. චිත්ත වර්ගය

වහන්ස, ආයුඪී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ කොහි සිට වඩිද්දැ? යි. ගැහැටිය, මම අවන්ති රටෙන් එමි යි. වහන්ස, අපගේ නුදුටු යහළු වූ ඉසිදත්ත නම් පැවිදි කුලපුතෙක් අවන්ති දනව්වෙහි ඇත. ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ විසින් හෙතෙමේ දක්නා ලද්දේ දැ? යි. ගැහැටිය, එසේ යයි. වහන්ස, ඒ ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ දැන් කොහි වෙසෙත්දැ යි. මෙසේ කී කල්හි ආයුෂ්මත් ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ නිශ්ශබ්ද වූහ. වහන්ස, ආයුඪීයෝ අපගේ ඉසිදත්තයෝ දැ? යි. ගැහැටිය, එසේ යයි. වහන්ස, ආයුඪී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවෝ මව්ඡිකාසණ්ඩයෙහි සිත් අලවා වෙසෙන සේක්වා. අම්බාටක වනය සිත්කලු ය. මම ආයුඪී වූ ඉසිදත්ත තෙරණුවන්ට සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත් පිරිකර

සැපයීමෙහි උත්සාහ කරන්නෙමි. ගැහැවිය, යහපතක් කියනු ලැබෙයි.....

■8.1.5.3. විසාබුපොසප් සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > 5. උපෝසප් වර්ගය

විශාබාවෙනි, යම්සේ අභිග ය, මගධ ය, කාශී ය, කොශල ය, චජ්ජී ය, මලය ය, වෙනී ය, වඩ්ඨගය, කුරු ය, පඤ්චාල ය, මත්ස්‍ය ය, ශූරසෙන ය, අශ්වක ය, අවන්ති ය, ගඤ්ඤාර ය, කම්බෝජ ය යන බොහෝ සත් රුවන් ඇති මේ සොළොස් මහාජනපදයන්ගේ ඵෙශ්වය්‍යාධිපත්‍යය ඇති රාජ්‍යය යමෙක් කරන්නේ නම්, තෙල අටහින් යුත් පෙහෙවස්හුගේ සොළොස්වන කලාවටද නො අගනේය....

■12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

10. ඉක්ඛිති ස්ථවිර භික්ෂුහු සොරෙය්‍යා නුවරට ගොස් ආයුෂ්මත් “රේවත තෙරුන් වහන්සේ කොහි දැ යි ඇසූහ. තෙලෙ ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ සඬකස්සයට වැඩියහ'යි ඔහු කීහ. ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් රේවත තෙරුන් වහන්සේ සඬකස්සයෙන් කණ්ණකුප්ප (Kannauj) නුවරට වැඩියහ. ඉක්ඛිති ස්ථවිර භික්ෂුහු සඬකස්ස නුවරට ගොස් ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ කොහි දැ යි ඇසූහ. තෙලෙ ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ කණ්ණකුප්පයට වැඩියහ යි ඔහු කීහ. ඉක්ඛිති ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ කණ්ණකුප්ප නුවරින් උදුම්බර නුවරට වැඩියහ. ඉක්ඛිති ස්ථවිර භික්ෂුහු කණ්ණකුප්පයට ගොස් ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ කොහි දැ යි ඇසූහ. තෙලෙ ආයුෂ්මත් රේවත ස්ථවිරයන් වහන්සේ උදුම්බර නුවරට වැඩියේකැ'යි ඔහු කීහ. ඉක්ඛිති

ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ උදුම්බර නුවරින් අග්ගළපුරයට වැඩියහ. ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂුහු උදුම්බර නුවරට ගොස් ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ කොහි දැ යි ඇසූහ. තෙලෙ ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ අග්ගළපුරයට වැඩිසේකැයි ඔහු කීහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ අග්ගළ පුරයෙන් සහජාති පුරයට වැඩියහ. ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂුහු අග්ගළ පුරයට ගොස් ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ කොහි දැ යි ඇසූහ. තෙලෙ ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ සහජාති පුරයට වැඩිසේකැයි ඔහු කීහ. ඉක්බිති ස්ථවිර භික්ෂුහු සහජාති පුරයෙහි දී ආයුෂ්මත් රේචන ස්ථවිරයන් වහන්සේ සම්භාවනය කළහ.... (හමු වූහ.)

■4.3.2. සමිද්ධි සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සභාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 3. මාර වර්ගය

158. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දනව්වෙහි සිලාවති ගම්මානයේ වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙත්.

ඉක්බිති එකලා වූ චිත්තවිචේකයෙන් යුක්තවූ ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ට මෙබඳු චිත්තවිතර්කයක් පහළ විය. ඒ මාගේ ශාස්තෘ තෙමේ අර්භත්ය. සමාසක් සම්බුද්ධය. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ ස්වාක්ධාත වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සමුම්භරහු වෙති. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි.

ඉක්බිති පවිටු මාර තෙමේ තම සිතින් ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ චිත්තපරිවිතර්කය දැන ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවන් නුදුරෙහි

මහත් බිය ජනන හඬක් කළේ ය. තවද එය පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් වෙයි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වේ එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ: වහන්ස, මෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව වෙසෙමි. වහන්ස, එකලා වූ චිත්තවිචේකයෙන් හුන් ඒ මට මෙබඳු චිත්ත විතර්කයෙක් පහළ විය. ඒ මාගේ ශාස්තෘ තෙමේ අර්හත්ය. සමයක් සම්බුද්ධය. එය මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. ඒකාන්තයෙන් මනා ලැබීමෙකි. ඒ මම මෙසේ ස්වාක්ඛාත වූ ශාසනයෙහි පැවිදි වූයෙමි. ඒ මට ඒකාන්තයෙන් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් (ඒකාන්තයෙන්) මනා ලැබීමෙකි. ඒ මට සිල්වත් කලණ දහම් ඇති සබ්බසරභු වෙති. ඒ මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මනා ලැබීමෙකි. වහන්ස, ඒ මාගේ නුදුරෙහි පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයින් බිය ජනන හඬෙක් විය.

[හගවත්හු:]

සමිද්ධි, මේ පොළොව නො පෙරෙළෙයි. මේ පවිටු මරු ය. නොපගේ නුවණැස වනයා ලත්තට පැමිණියේ ය. සමිද්ධි, තෙපි යව. නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම වසව.

වහන්ස, එසේ ය යි ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් අස්වා හුනස්නෙන් නැඟී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට ගියහ: දෙවනවට දු ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇතිව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇතිව එහි ම විසූහ. දෙවනවට දු එකලා ව චිත්තවිචේකයෙන් හුන් සමිද්ධි තෙරණුවන්ට මෙබඳු චිත්තවිතර්කයෙක් පහළ විය. ... ඒ මට සිල්වත් කලණදහම් ඇති

සබ්‍රමීසරහු වෙති. එය මට එකතින් මහත් ලාභයෙකි. එකතින් මට මනා ලැබීමෙකි. දෙවනවට දු පවිට මාර තෙමේ (තම) සිතින් ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවන්ගේ චිත්තපරිවිතර්කය දැන ... තවද, පොළොව පෙරළන්නාක් සෙයිනි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සමිද්ධි තෙරණුවෝ මේ පවිටු මරු යයි දැන පවිටු මරුහට ගාථායෙන් කීහ.

මම සැදැහැයෙන් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙනි පැවිදි වීමි. මා විසින් සිහිය හා නුවණ අවබෝධ කරණ ලදී. සිතද මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේය. (එහෙයින් බිහිසුණු) රූපයන් කැමති පරිද්දෙන් කරව. මා නොම පෙළන්නෙහි ය.

ඉක්බිති පවිටු මරු තෙමේ සමිද්ධි මහණ තෙමේ මා දැනී යයි දුකට පැමිණියේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහිම අතුරුදන් විය....

■4.3.1. සම්බහුල සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4. මාර සංයුත්තය > 3. මාර වර්ගය

157. මා විසින් අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ශාක්‍ය දනව්වෙහි සිලාවති ගම්හි වැඩවසන සේක. එකල්හි බොහෝ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුදුරෙහි නොපමා ව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති ව වෙසෙත්.

එකල්හි පවිටු මාර තෙමේ බමුණු වෙසක් මවා ගෙණ මහත් දළසුඹුළයෙන් යුක්තව හැඳි පෙරෙව් අඳුන්දිවිසම් ඇතියේ ජරායෙන් දිරුයේ ගොවනැස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරු සුරු හඬින් ප්‍රශ්වාස කරණසුලු වූයේ දිඹුල්දඩක් අතින් ගෙණ ඒ භික්ෂූන් වෙත එළඹියේය. එළඹ ඒ භික්ෂූන්ට “භවත් පැවිද්දෝ දහරයහ. මනා අභිනීල කෙහෙ ඇතියහ. සොදුරු යොවනෙන් පළමු වයසින් යුක්තයහ. කම්කෙළියෙහි කෙළුම් නොකළසුල්ලහ. භවත්හු මිනිස් කාම සැප

විදිත්වා. මේ අත්බැව්හි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව කරා නුදුවත්වා” යි කී.

බමුණ, අපි මේ අත්බැව්හි වින්ද යුතු සුව හැර කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව කරා නොදුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා වින්ද යුතු සුව හැර මේ අත්බැව්හි වින්ද යුතු සුව කරා දුවමු. බමුණ, කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි දොස් බොහෝහ. මේ ලොවුතුරු දහම මේ අත්බැව්හි තමන් විසින්ම වින්ද යුතුය. කල් නොයවා විපාක දෙන සුලුය. එව බලව යි කීමට සුදුසුය. තමසිත්හි පවුණුවා ලීමට සුදුසුය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුයයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේය.

මෙසේ කී කල්හි පවිටු මාර තෙමේ හිස යටිකුරු කොට සලා දිව නෙරා ලෙලවා නළලෙහි තුන් රැළි ඇති බැමබිඳුම් නංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙන ගියේය.

ඉක්බිති ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ: වහන්ස, මෙහි අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි නො පමාව කෙලෙස් තවන වෙර ඇති ව නිවන් පිණිස මෙහෙයන ලද සිත් ඇතිව වෙසෙමු. වහන්ස, එකල්හි එක්තරා බමුණෙක් මහත් දළසුඹුළුයෙන් යුක්තව අඳුන් දිවිසම් හැඳ පෙරෙවියේ ජරායෙන් දිරුයේ ගොවනැස්සක් මෙන් වක් වූයේ සුරු සුරු යන හඬින් ප්‍රශ්වාස කරණ සුලු වූයේ දිඹුල් දණ්ඩක් අතින් ගෙන අප වෙත එළඹියේය. එළඹ අපට මෙය කීය.

“භවත් පැවිද්දෝ දහරයහ. කළුකෙහෙ ඇතියහ. සොදුරු යොවනෙන් පළමු වයසින් යුක්තයහ. කාමයෙහි ක්‍රීඩා නොකළහ. භවත්හු මිනිස් කම්සුව විදිත්වා. මේ අත්බැව්හි වින්ද යුතු සුවය හැර කලෙකින් ලැබෙන සුවය කරා නො දුවත්වා” යි. වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණට අපි මෙය කීමු. “බමුණ, අපි මේ අත්බැව්හි වින්දයුතු සුව හැර කල් ගෙවා ලැබෙන සුව කරා නො දුවමු. බමුණ, අපි කල් ගෙවා ලැබෙන සුව අත් හැර මේ අත්බැව්හි වින්ද යුතු සුව කරා දුවමු. බමුණ,

කාමයෝ කාලිකයහ. බොහෝ දුක් ඇතියහ. දැඩි ආයාස ඇතියහ. මෙහි ආදීනව බොහෝහ. මේ ලොවුතුරු දහම මේ අත්බැව්හි (මේ ආත්මභාවයේ) තමා විසින්ම වින්ද යුතු ය. කල් නොයවා විපාක දෙන සුළුය. එව, බලවයි කීමට සුදුසුය. තම සිත්හි පමුණුවා ලීමට සුදුසු ය. නුවණැත්තන් විසින් තමන් තමන් කෙරෙහි ලා දතයුතුය යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද්දේය”යි. ස්වාමීනි, වහන්ස, මෙසේ කී කල්හි ඒ බමුණු තෙමේ හිස යටිකුරු කොට සලා දිව නෙරා ලෙළවා නලලෙහි තුන්රැළි ඇති බැමබිඳුම් නංවා දණ්ඩ එල්බ ගෙණ ගියේ ය.

මහණෙනි, මේ බමුණෙක් නොවේ. මේ පවිටු මරුය. නොපගේ නුවණැස ව්‍යාසාලිම පිණිස පැමිණියේ ය යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වේලයෙහි මේ ගාථාව වදාළ සේක:

යමෙක් දුක යම් පඤ්චකාම ගුණයක් නිදාන කොට ඇතැයි දුටුයේද, ඒ සත්ව තෙමේ කාමයන්හි කෙසේ නැමෙන්නේද, (නොනැමේ මැයි) ඒ සත්ව තෙමේ ලෙව්හි කාමගුණොපධිය (රාගාදී) සඬගයයි දැන ඒ කාමගුණොපධියම දුරලනු පිණිස හික්මෙන්නේය....

■4.2. සෙරිස්සක ප්‍රෙතවස්තු

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තු > 4. මහා වර්ගය

619. අපි අඟු මගධ දෙරටවැසි ගැල් සාත්තුවෝ වම්හ. බොහෝ වෙළඳ බඩු ගැල්හි පටවා ගෙන වැඩිලාබ පතමින් සිත්බු හා සෝචීර රටවලට වෙළඳාම පිණිස යන්නෙමු....

■6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

18. එකල්හි ගිලන්මහණන්ට ලුණුබෙහෙතින් ප්‍රයෝජන වේ.
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, මුදු ලුණු, කළු ලුණු, (black salt) සින්ධු ජනපදයෙහි උපන් ලුණු (Himalayan Pink Salt), සුවස ලුණු, බළල් ලුණු යන ලුණුමිශ්‍ර බෙහෙත් ද, යම් අනෙක් ලුණුබෙහෙතක් කෑ යුතු දැයෙහි ලා කැමෙහි ඵලය නො සිදු කෙරේ ද, අනුභව කටයුතු දැයෙහි ලා අනුභව කිරීමේ ඵලය නො සිදු කෙරේ ද, එබඳු ලුණුබෙහෙත් පිළිගෙන දිවි ඇති තාක් පරිහරණය කරන්නට ද, හෙතුවක් ඇති කල්හි වැළඳීමට ද අනුදනිමි. හෙතුවක් නැති කල්හි වළඳන්නහුට දුකුළාඇවැත් වේ” යි....

■4.1.3. සුභ සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.

මාර සංයුත්තය > 1. ආයු වර්ගය

139. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්බෝධියෙන් පළමුවලා උරුවෙල් දනව්වෙහි ... වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ දැඩිගනඳුරෙහි අබවස වැඩහුන් සේක. වැස්ස ද එක් එක් පොද හෙළයි.

එකල්හි පව්වු මරු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බියවෙවුළුම ලොමුදැහැගැන්ම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි ප්‍රිය වූත් අප්‍රිය වූත් විසිතුරු සටහන් දක්වයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පව්වු මරු යයි දැන පව්වු මරුහට ගාථාවලින් වදාළ සේක:

දීර්ඝකාලයක් මුළුල්ලෙහි සැරිසරන්නේ ශුභාශුභවේශ විලාස කොට (මා වෙත ආයෙහි ය.) එම්බල පව්වු මරුව, තට එයින් කම් නැත. මරුව තෝ නටුයෙහි.

යම් කෙනෙක් කයින් ද වචනයෙන් ද සිතින් ද දසංචාත වෙද්ද, මරුව, ඔහු තම වසභ නොවෙත්. ඔහු මාරයාගේ බැම්මට අසු (- අතැවැස්සෝ) නොවෙත්.

එකල්හි පවිටු මරු තෙමේ “භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී ය”යි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් විය....

■2.3.7 මහා සකුලුදාසී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 3. පටිබ්බාජක වර්ගය

උදාසී, දැන් තෙපි කවර නම් කථාවෙකින් යුක්ත වැ උන්හු ද? තොප විසින් කවර නම් කථාවක් අඩාළ කරනලද දැ?යි. වහන්ස, තෙල කථා තිබියේවා, ඇපි දැන් යම් කථායෙකින් යුක්ත වැ උන්නමෝ නම් වහන්ස, තෙල කථා පසුවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඇසීමට දුලබ නො වෙයි. වහන්ස, ඊයේ පෙරෙයිදා දිනයන්හි කුතුහලශාලායෙහි රැස්වැ හුන් නානාතීරීක ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් අතුරෙහි මේ අතුරු කථාව උපත: “භවත්ති, අභු මගධ දෙරට වැසියනට ඒකාන්තයෙන් ලාභයෙක. භවත්ති, අභු මගධ දෙරට වැසියනට ඒකාන්තයෙන් මනා ලාභයෙක. යම් තැනෙක ප්‍රවුජිත සමුහ සඬ්ඛ්‍යාත සඬ්ඝයා ඇති ආචාරගණ ඇති ගණැදුරු වූ ප්‍රසිද්ධ වූ නැහිසිටි යශස් ඇති ලබ්ධිකර වූ බොහෝ දෙනාට මැනැවැ’යි සම්මත වූ මේ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ රජගහනුවර වස්සාවාස කොට ඔසළෝ (රැස්වූහු) ද ඒ අභුමගද දෙරට යි. මේ පූර්ණකාශ්‍යප ද සඬ්ඝයා ඇත්තේත් ගණ ඇත්තේත් ගණාවායථී වූයේත් ප්‍රසිද්ධ වූ යශස් ඇති තීරීඨිකර වූයේත් බොහෝදෙනාට මැනැවැ යි සම්මත වූයේත් වෙයි. හේ ද රජගහනුවර වස්සාවාස කොට ඔසළේ යැ. මේ මක්බලිගෝසාලද ... අජිත කේසකම්බලී ද ... පකුධ කච්චායන ද ... සසද්ද්‍ය බෙල්ලට්ඨිපුත්ත ද ... නිගණ්ඨ නාටපුත්ත ද සඬ්ඝයා ඇත්තේත් ගණයා ඇත්තේත් ගණැදුරු වූයේත් ප්‍රසිද්ධ වූ යශස් ඇති තීරීඨිකර වූයේත් බොහෝ දෙනාට මැනැවැ’යි සම්මත වූයේත් වෙයි. හේ ද රජගහනුවර

වස්සාවාස කොට ඔසලේ යැ. මේ ශ්‍රමණගෙනම ද සඬ්ඝයා ඇත්තේත් ඇති ගණාවායඪී වූයේත් ප්‍රකට වූ යශස් ඇති ලබ්ධිකර වූ බොහෝදෙනාට මැනැවැ'යි සම්මත වූයේත් වෙයි. හේ ද රජගහනුවර වස්සාවාස කොට ඔසලේ යි. මේ සඬ්ඝයා ඇති ගණයා ඇති ගණදුරු වූ ප්‍රකට වූ යශස් ඇතිවූ ලබ්ධිකර වූ බොහෝදෙනාට මැනැවැ'යි සම්මත වූ හවත් මහණබමුණන් අතුරෙහි කවරෙක් ශ්‍රාවකයන් විසින් සත්කෘත ගුරුකෘත මානිත පූජිත වේ ද? කෙසේ නම් ශ්‍රාවකයෝ සත්කාර කොට ගරුකාර කොට ඇසිරි කොට වෙසෙත් දැ? යි....

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

10. එකල්හි උරුවෙල කාශ්‍යප ජට්ඨයාගේ මහායාගයක් එළඹ සිටියේ වෙයි. මුළු අංග මගධ දනවුචුස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙණ එළඹෙනු කැමැත්තෝ වෙති. එකල්හි උරුවෙලකාශ්‍යපජට්ඨයාහට “දැන් මාගේ මහායාගය එළඹ සිටියේ ය. අභූමගදදනවුචුස්සෝ බොහෝ වූ කැයුතු දේත් බිදියයුතු දේත් ගෙණ එළඹෙන්නාහු ය. ඉදින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ මහාජනසමූහයා මැද සෘද්ධිප්‍රාතිභායඪීයක් කෙළේ නම්, මහාශ්‍රමණයාගේ ලාභසත්කාර ය වැඩෙන්නේ ය. මගේ ලාභසත්කාරය පිරිහෙන්නේ ය. එහෙයින් මහාශ්‍රමණ තෙමේ හෙට නො එන්නේ නම් යෙහෙකැ” යි මෙබඳු සිතක් උපන්නේ ය...

■ 5. ජනවසභ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 5. ජනවසභ සූත්‍රය

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාසි කෝසල දෙරටෙහිද වජ්ජි මල්ල දෙරටෙහිද වේනී වංස දෙරටෙහිද කුරු පංචාල දෙරටෙහිද මච්ඡ සූරසේන දෙරටෙහිද යන වටා වටා දනවුහි ළඟ ඉකුත් කලැ

සිටි, කලුරිය කළ උවසුවත් ‘අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපන, අසෝ තැනැත්තෝ අසෝ තැනැ උපනැ’ යි උපපත්ති නිමිත්තෙන් (ඔවුන් මරණින් පසු තතු) හෙළි කරන සේක. ළඟ ඉකුත් කලා සිටි, කලුරිය කළ ඥාතිකාවාසී පනසකට වැඩි ගණනෙක් උවසුවෝ අවරහාගික සංයෝජන පස නැසුයෙන් ශුද්ධාවාසයෙහි උපන්නාහු, එහි දී පිරිනිවෙන සුලු වූවාහු, වටාලා එයින් මෙහි නො එන සුලු වෙත්. ඉකුත් කලා සිටි, කලුරිය කළ, ඥාතිකාවාසී අනුවකට වැඩි ගණනක් උවසුවෝ, තුන් සංයෝජන නැසුයෙන්, රාග ද්වේෂ මෝහ තුනී වූයෙන්, සෙදගැමි වූවාහු, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ. ඉකුත් කලා සිටි, කලුරිය කළ, පන්සියයට වැඩි ගණනක් ඥාතිකාවාසී උවසුවෝ, තුන් සංයෝජන නැසුයෙන්, සෝවාන් වූවාහු, රහත් ඵලය ප්‍රතිෂ්ඨා කොටැත්තාහු වෙත්” යැ යි වදාරන සේක. එයින් ඥාතිකාවාසී උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ප්‍රශ්න ව්‍යාකරණය අසා ආරාධිත සිතැත්තෝ ප්‍රමුද්ධයෝ උපන් ප්‍රීති හා සොම්නස් හා ඇත්තෝ වූහ. වහන්ස, ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ මගද රටැ වැසි චිරරාත්‍රඥ වූ මේ බොහෝ උවසුවෝ වූහ. අඟු මගද දෙරට ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ අඟුමගද වැසි උවසුවන් ගෙන් හිස් වූ සේ ය. වහන්ස, ඔහු ද බුදු රජු කෙරෙහි පැහැදුණා වූ, දහමිහි පැහැදුණාහු, සහන කෙරෙහි පැහැදුණාහු, සිල් පුරන්නාහු වූහ. ළඟ ඉකුත් කලා කලුරිය කළ ඔහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නො හෙළි කරන ලදහ....

■4.3.5. මාරධිතු සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 3. මාර වර්ගය

161. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උරුවේලාවෙහි වැඩ වසන සේක.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මාර දූවරු පවිටු මරු වෙත එළඹීයහ. එළඹ පවිටු මරුහට ගාලායෙන් කියුහු:

පියාණෙනි, කවරහෙයින් නොසතුටු සිත් ඇත්තෙහි ද? කිනම් පුරුෂයකු සිතයි ද? අපි ඔහු වනඥතකු මෙන් රාගපාශයෙන් බැඳ ගෙන එන්නමු. එවිට තොපට වසභ වන්නේ යයි.

[මරු:]

සුගත තෙමේ ලෝකයෙහි අර්භත් ය. රාගයෙන් (බැඳ) සුවසේ ගෙන ඉය නොහැක්කේ ය. මාරවිෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මම අතිශයින් සිතිවිලි සිතමි.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මාර දූවරු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුයෙහි මෙහෙවර කරමෝව”යි මෙය කියූහ. එකල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නොකෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මරදූහු එකත්පසෙකට ඉවත් ව පුරුෂයන්ගේ අදහස් විසිතුරු ය. (එහෙයින්) අපි සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් යෙහෙකැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මාර දූවරු (එකක් එකක්) සියක් සියක් කොට කුමරිවෙස් සියක් (තුන්සියක් විලස්) මවා ගෙන භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛ පා හමුයෙහි මෙහෙ කරමෝ ව”යි මෙය කියූහ. භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මරදූහු එකත්පසෙකට ඉවත් ව පුරුෂයන් අදහස් විසිතුරු ය. අපි සියක් සියක් නොවැදූ ඉතිරිත් වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි මෙසේ සිතූහ.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා යන මරදුහු එකසිය එකසිය නොවැදූ ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීයහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “මහණ, මුඛගේ පා හමුයෙහි මෙහෙවර කරමෝ ව”යි මෙය කියාහු. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා ... අපි සියක් සියක් කොට එක්වර වැදූ ඉතිරින් (ස්ත්‍රීන්) වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි සිතුව.

ඉක්බිති තණ්හා ... එක්වර වැදූ ඉතිරින් වෙස් සියක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා ... අපි ... දෙවර වැදූ ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණ්හා ... දෙවර වැදූ ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා ... අපි ... මැදුම්විය ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මනාමැනුයි.

ඉක්බිති තණ්හා ... මැදුම්විය ඉතිරින්වෙස් සියක් මවා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එ ද නො මෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා ... අපි ... වයසින් වැඩුන ඉතිරින් (ස්ත්‍රීන්) වෙස් සියක් මවා ගන්නමෝ නම් මැනවැයි.

ඉක්බිති තණ්හා ... වයසින් වැඩුන ඉතිරින් වෙස් සියක් මවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ... යම් සෙයින් අනුත්තර නිවණෙහි ලා මිදුනෙක් (නිවන්හි ඇලුනු පලසමවත් ඇතියෙක්) මෙනෙහි නො කෙරේ ද එසෙයින් එද නොමෙනෙහි කළ සේක.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මාරදුහු එකත්පසකට ඉවත්ව මෙසේ කියුහ. අපගේ පිය තෙමේ සැබැවක් කියේ ම ය.

“සුගත තෙමේ ලෝකයෙහි අර්භත් ය. රාගයෙන් බැඳ නොගෙණිය හැක්කේ ය. මාර විෂය ඉක්ම වූයේ ය. එහෙයින් මම අතිශයින් සිතිවිලි සිතමි” යි.

අපි පහ නොවූ රාග ඇති යම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ වෙත මේ උපක්‍රමයෙන් එළඹෙන්නමෝ නම් ඔහුගේ ලය හෝ පැළෙන්නේ ය. මුවෙන් උණුලේ හෝ නැහෙන්නේ ය. උමතුටට හෝ සිත් පෙරළියට හෝ පැමිණෙන්නේ ය. සිදින ලද නිල්වන් බටගසෙක යම්සේ වියළේ ද, වෙසෙසින් වියළේ ද, මැලවේ ද, එසෙයින් ම වියළෙන්නේ ය වෙසෙසින් වියළෙන්නේ ය මැලවෙන්නේ ය යි.

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මාරදුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ එකත්පසෙක සිටියහ. එකත් පසෙක සිටි තණ්හා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිවුය:

ශෝකයට බටුයෙහි ද? වෙනෙහි සිතිවිලි සිත්හි ද? වස්තුවක් පැරදුනෙහි ද? වැලි පතමින් (හිඳිහි ද?) ගම්හි කිසියම් අපරාධයක් කෙළෙහි ද? කුමක් හෙයින් මහජනයා සමග මිත්‍රභාවය නොකෙරෙහි ද? කිසිවකු හා මුඛගේ මිත්‍රභාවයෙක් නොසැපයේ ද?

[හඟවත්හු:]

මම ප්‍රියස්වරූප සාතස්වරූප ඇති ක්ලේශසේනාව දිනා හුදෙකලාව
 ධ්‍යාන කෙරෙමින් අභිමතාර්ථයාගේ පැමිණීම වූ ද, භාදයශාන්තිය වූ
 ද රහත්ඵල සුවය අවබෝධ කෙළෙමි. එබැවින් මහජනයා සමග
 මිත්‍රත්වය නො කරමි. කිසිවකු හා මාගේ මිත්‍රත්වයෙක් නො සැපයේ.

ඉක්බිති අරති මරදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගාථායෙන් කිවුය.

මෙසස්තෙහි කෙබඳු විහරණයක් බහුල කොට ඇති මහණ තෙම
 තරණය කළ පඤ්චද්වාරික ක්ලේශඕස ඇත්තේ (මනෝද්වාරික වූ)
 සවන ක්ලේශඕසය තරණය කළේ ද? කාමසංඥාවෝ කෙබඳු
 ධ්‍යානයක් බහුල කොට ඇත්තා වූ ඔහු නොලබා භාත්පසින් බැහැර
 වෙද් ද?

[භගවත්හු:]

සන්හුන් කය ඇති මොනවට මිදුන සිත් ඇති කර්ම රැස් නොකරණ
 සිහි ඇති ආලය නැති (රහත් තෙමේ) දහම් දැන විතර්ක රහිත
 ධ්‍යානයෙහි යෙදුනේ නො කීපෙයි. (රාග වශයෙන්) සිහි
 නොකෙරෙයි. (මොහ වශයෙන්) හැකුලුනේ නොවෙයි.

මෙහි එබඳු විහරණ බහුල කොට ඇති මහණ තෙමේ තරණය කළ
 පඤ්චද්වාරික ක්ලේශඕස ඇත්තේ මේ ලෝකයෙහි (මනෝද්වාරික
 වූ) සවන ක්ලේශඕසය තරණය කළේ ය. කාම සංඥාවෝ මෙසේ
 ධ්‍යාන බහුල කොට ඇති ඔහු නොලැබ භාත්පසින් බැහැර වෙත්.

ඉක්බිති රගා මර දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ගාථාව
 කිවුය.

ගණයා කෙරෙහින් සමුහයා කෙරෙහින් හැසිරෙණ මේ ශාස්තෘ
 තෙමේ තෘෂ්ණාව සිත්දේ ය. බොහෝ සත්වයෝ ද එකතින්
 තෘෂ්ණාව සිදින්නාහ. ආලය නැති මේ ශාස්තෘ තෙමේ බොහෝ ජන
 සමුහයක් මාරයා අතින් පැහැර ගෙන පරතෙරට පමුණුවන්නේ ය.

[හගවත්හු:]

මහාචාර්ය වූ තථාගතවරයෝ සද්ධර්මයෙන් සත්වයන් එතෙර
කෙරෙත්. නුවණැතියන් ධර්මයෙන් එතෙර කරණ කල්හි කවර
ඊෂ්‍යායෙක් ද?

ඉක්බිති තණ්හා අරති රගා ද යන මරද්දුහු කෘෂණ මාරයා වෙත
එළඹියහ. කෘෂණ මාර තෙමේ දුරදී ම එන්නා වූ තණ්හාව හා අරතිය
හා රගා ද යන මරද්දුන් දැක්කේ ය. දැක ගාථාවන්ගෙන් කී ය.

බල්දරුයෙනි, හෙළඋපුල්දඩුයෙන් පර්වතයක් අළලවු ද? මහගලක්
නියෙන් කණ්ඩු ද? දකිත් යකඩ කවු ද?

මහගලක් හිසමතුයෙහි තබා ගෙණ ගැඹුරෙහි පිහිටක් සොයවු ද?
ලයෙහි හුලක් හැනගෙන මෙන් ගෞතමයන් කෙරෙන් කළකිරි පහ
ව අවු ය?

ලංකාව:

ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් තැන් කිහිපයක් මෙහි අප විසින් දක්වමු:

■15. අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දේස පාළි > අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

යෙන සල්ලෙන ඔතිණ්ණො දිස සබ්බා විධාවතී - රාගශල්‍යයෙන් මඬනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පෙළුණේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ කයින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, බසින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, සිතින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, ප්‍රාණවධ දු කෙරෙයි, නො දුන් දැය ද හැරැගනී, ගෘහසක්‍ඛි දු සිද්ධි, ගම් පැහැරීම ද ගෙවල් පැහැරීම ද මං පැහැරීම ද කෙරෙයි, පරඹුන් කරා ද යෙයි, මෘෂා ද බෙණෙයි. මෙසේත් රාගශල්‍යයෙන් මඬනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පීඩිත වූයේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, වෙසෙසින් දිවෙයි, වේගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්බොබැ හැසිරෙයි. නොහොත් රාගශල්‍යයෙන් අවතීණී වූයේ විද්ධ - ස්පෘෂ්ට - පරෙත - සමවහිත - සමන්වාගත වූයේ ධනය සොයමින් සිත පෙරටු කොට, උෂ්ණ පෙරටු කොට, මැසි මදුරු වා අවි දික්දැපහසින් වෙහෙසෙමින් සාපවසින් මැරෙමින් නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි: ත්‍රිගුල්ම ජනපදයට යෙයි. තක්කොලයට යෙයි, තක්ෂශිලාවට (Taxila, Pakistan) යෙයි, කාලමුඛයට යෙයි, පරාඩ්මුඛයට යෙයි, වෙසුඛිගයට යෙයි, වෙරාපරයට යෙයි, ජාව රටට යෙයි, තාමලී ජනපදයට (Tamilakam) යෙයි, වගු රටට (Bangladesh, Vanga Kingdom) යෙයි, එඩවර්ධනයට යෙයි, ස්වණ්කුටයට යෙයි, ස්වණ්භූමියට (Kingdom of Funan) යෙයි, තඹපණ්ණියට (ලංකාව) යෙයි, සුප්පාරක ජනපදයට (Shurparaka kingdom) යෙයි, හරුකච්ඡ ජනපදයට (Bharutkutcha, Bharuch) යෙයි, සෞරාෂ්ට්‍රයට (Saurashtra Kingdom) යෙයි, අඬගලොකයට යෙයි, ගඬගණයට යෙයි, පරමගඬගණයට යෙයි, යවන රටට

(Greece) යෙයි, පරම යවනයට (Western countries) යෙයි, නවක රටට යෙයි, මූලපදරටට යෙයි, මරුකාන්තාරයට යෙයි, ජනේණුපටයට යෙයි, අජපටයට යෙයි, මෙණ්ඩපටයට යෙයි, ගඩ්කුපටයට යෙයි, ඡත්‍රපටයට යෙයි, වංශපටයට යෙයි, සකුණපටයට යෙයි, මූෂිකපටයට යෙයි, දරිපටයට යෙයි, වෙනාධාරයට යෙයි. සොයනුයේ (හොගයන්) නො ලැබෙයි එකල්හි නො ලැබීම හෙතු කොට ද දුක් දොම්නස් විඳී. සොයනුයේ ලැබේ නම්, ලැබ ආරක්ෂාමූලක වූ ද දුක් දොම්නස් විඳී: ‘කවර උපායෙකින් මාගේ හොගයන් රජවරු නො මැ හැරගන්නාහු ද සොරු නො පැහැරගන්නාහු ද ගිනි නො දවා ද වතුරු නො ගළා ද අප්‍රියදායාදයෝ නො හරනාහු දැ’ යි. මෙසේ රක්තා වූ පාලනය කරන්නා වූ ඔහුගේ ඒ හොගයෝ වැනැසෙති, හෙතෙම විප්‍රයෝගමූලක වූ ද දුක් දොම්නස් විඳී. මෙසේත් රාගශල්‍යයෙන් අවතීර්ණ වූයේ විදුනා ලදුයේ පහස්නා ලදුයේ පීඩිත වූයේ පීඩිතියේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, වෙසෙසින් දිවෙයි, වෙගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්නොබැ හැසිරේ....

■ කප්පඤ්ඤානිවාරො

පාරාජිකකණ්ණො> පරිවාරපාළි> මහාවිභංගො1.>

කප්පඤ්ඤානිවාරො

3. විනයං තෙ වාවයිංසු පිටකං තම්බපණ්ණියා, නිකායෙ පඤ්ඤා වාචෙසුං සත්ත වෙව පකරණෙ.... (කවරක්භූ විසින් ගෙන එන ලද යැ යත්: පරපුරෙන් ගෙන එන ලදී.

1. උපාලි ස්ථවිර යැ, දාසක ස්ථවිර යැ, සෝණක ස්ථවිර යැ, එසේ ම සිග්ගව ස්ථවිර යැ. මොග්ගලීපුත්තතිස්ස ස්ථවිර පස්වැනිකොට ඇති මේ තෙරවරු ජම්බුදීපයේ විනයධර පරපුරෙහි වෙත්.

2. ඉක්බිති මහිඤ්ඤා, ඉට්ඨිය යැ, උත්තිය යැ, සම්බල යැ, පණ්ඩිත වූ හද්දනාම යැ යන මහපැනැති මේ රහත්භූ ජම්බුද්වීපයෙන් (මෙතැන්හි ප්‍රථිවියේ ප්‍රධාන භූමි මණ්ඩලය අදහස් කෙරේ) මෙහි වැඩියහ.

3. ඔවුහු තම්බපණ්ණියෙහි විනයපිටකය හැදෑරුවහ. සභිපස ද ප්‍රකරණ සත ද හැදෑරුවහ.

4. ඉක්බිති ප්‍රාඥ වූ අරිට්ඨ යැ, පණ්ඩිත වූ තිස්සදත්ත යැ, විශාරද වූ කාළසුමන යැ. දීඝනාමස්ථවිර යැ, පණ්ඩිත වූ දීඝසුමන යැ.

5. වැළිදු කාලසුමන යැ, නාගස්ථවිර යැ, බුද්ධරක්ඛිත යැ, නුවණැති තිස්ස ස්ථවිර යැ, පණ්ඩිත වූ දෙවස්ථවිර යැ.
6. නැවත ප්‍රාඥ වූ චිත්තයෙහි විශාරද වූ සුමන ස්ථවිර යැ, අනභිභවනීය හස්තිරාජයකු බඳු වූ බහුශ්‍රුත වූළුනාග ස්ථවිර යැ.)

■අත්තදණ්ඩසුත්තනිකේසො

15 - 5 බුදුකනිකායො> මහානිකේසපාළි> අත්තදණ්ඩසුත්තනිකේසො ... උණසාසු පුරකතො ඩංසමකසවානාතපසිරිංසපසම්පසෙහි රිසාමානො බුප්පිපාසාහි මීයමානො නිගුමං ගච්ඡති, තකෙකාලං ගච්ඡති, තකකසිලං ගච්ඡති, කාලමුඛං ගච්ඡති, පරමමුඛං ගච්ඡති, වෙසුඛං ගච්ඡති, වෙරාපථං ගච්ඡති ජවං ගච්ඡති, තාමලිං ගච්ඡති, වඩං ගච්ඡති, එළවඳුනං ගච්ඡති, සුවණ්ණකුටං ගච්ඡති, සුවණ්ණභූමිං ගච්ඡති, තමිපණ්ණිං (Sri Lanka) ගච්ඡති, සුපාරකං ගච්ඡති, හරුකච්ඡං ගච්ඡති, සුරථං ගච්ඡති, අඛිලොකං ගච්ඡති, ගඛිණං ගච්ඡං, පරමගඛිණං ගච්ඡති, යොනං ගච්ඡති, පරමයොනං ගච්ඡති, නවකං ගච්ඡති, මූලපදං ගච්ඡති, මරුකන්තාරං ගච්ඡති, ජණ්ණපථං ගච්ඡති, අජපථං ගච්ඡති, මෙණ්ඩපථං ගච්ඡති, සඬක්ඛපථං ගච්ඡති.....

■7. තිස්සමත්තෙයාසුත්තනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දේස පාළි > තිස්සමත්තෙයාසුත්තනිර්දේශය

මනෙඤ්ච පරිකිස්සති - කාපණයකු මෙන් අඤ්ඤාකු මෙන් මුග්ධයකු මෙන් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ප්‍රාණවධ දු කෙරෙයි, අදත්තාදානය ද කෙරෙයි, ගෘහසක්ඛි දු සිද්ධි, ගම් පහරයි, ගෙවල් පහරයි, මං පහරයි, පරමුත්ත කරා ද යෙයි, මෘෂා ද බෙණෙයි; මෙසේ ත් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ඒ අපරාධකරු රජවරු අල්වාගෙන විවිධ කම්කටොලු කරවති: කසයෙනුදු තළවති, වේවැලිනු දු තළවති, අඛිදඬියෙනු දු තළවති, අත් සිඳුවති, පා සිඳුවති, අත්පා ද සිඳුවති, කනු

දු සිදුවනි, නැහැය ද සිදුවනි, කන්තාසා ද සිදුවනි, කාඩිසැළි
 කම්කටොලු ද කෙරෙනි, සක්මුඩු කම්කටොලු ද කෙරෙනි, රාහුමුබ
 කම්කටොලු ද කෙරෙනි, ගිනිවළලු කම්කටොලු ද කෙරෙනි, අත්
 දල්වන කම්කටොලු ද කෙරෙනි, එරුවත් කම්කටොලු ද කෙරෙනි,
 තිහිරිවත් කම්කටොලු ද කෙරෙනි, එණෙයාක කම්කටොලු ද
 කෙරෙනි, බිළියෙන් මස් සිඳුණා කම්කටොලු ද කෙරෙනි, කහාපණික
 කම්කටොලු ද කෙරෙනි, කොස්සෙන් කාරම් ගල්වනි, පරිසපරිවතීන
 කම්කටොලු ද කෙරෙනි, පිදුරුපිටු කම්කටොලු ද කෙරෙනි, කකාළ
 තෙල් ද ඉස්වනි, ගුනකයන් (රජුගේ බල්ලන්, කිණබල්ලන්) ලවා
 කවනි, දිවස්හුල ද හිඳුවනි, කඩුවෙනු ද හිස සිඳිත්; මෙසේ ත්
 කෙලෙසෙයි හාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ.
 නොහොත් කාමතෘෂ්ණාවෙන් මඩනා ලදුයේ හාත්පසින් අල්වාගත්
 සිත් ඇතියේ හොඟයන් සොයමින් නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි, සිතල
 පෙරටු කොට උණුසුම පෙරටු කොට මැසිමදුරු අවිසුළු හා සපුන්
 ගේ පහසින් වෙහෙසෙමින් සාපවසින් මැරෙමින් තිගුම්බ ජනපදයට
(Trigarta Kingdom, Punjab) යෙයි, තක්කොලයට -
 තක්ෂිශිලාවට **(Taxila, Pakistan)** - කාලමුඛයට - පරාමුඛයට -
 වෙසුඛිගයට - වෙරාපථයට - ජාවක රටට **(Mataram Kingdom,
 Majapahit)** - තාමලිජ්නියට **(Tamilakam)** - වංග රටට
(Bangladesh, Vanga Kingdom) - එළවද්ධනයට -
 ස්වණිකුටයට - ස්වණිභූමියට **(Kingdom of Funan)** -
 තාම්‍රපණිණියට **(Sri Lanka)** - සුප්පාරකයට **(Shurparaka
 kingdom)** - භරුකච්ඡ ජනපදයට **(Bharutkutcha, Bharuch)**
 - සොරාෂ්ට්‍රයට **(Saurashtra Kingdom)** - අඛිගලොකයට -
 ගඬිගණයට - පරමගඬිගණයට - යවන රටට **(ශ්‍රීසිය)** - පරම
 යවනයට **(Western countries)** - අලසඤාවට **(ඇලෙක්සැන්ඩ්‍රියා)**
 - නවක ජනපදයට - මූලපද රටට යෙයි....

■සධ්‍යාදිසෙස කත්තපඤ්ඤානිවාරො

සධ්‍යාදිසෙසකණ්ඩාදයො> පරිවාරපාළි> මහාවිභංගො9.>

කත්තපඤ්ඤානිවාරො

උපාලි දාසකො වෙව සොණකො සිගාවො තථා, මොග්ගලිපුතෙන
පඤ්චමා එතෙ ජමබ්බසිරිවහයෙ -පෙ- එතෙ නාගා මහාපඤ්ඤා
විනයඤ්ඤා මග්ගකොවිදා, විනයං දීපෙ පකාසෙසුං පිටකං
තමබපණ්ණියාති.... (Ceylon, Sri Lanka)

සාගල නගරය:

සාගල නගරය වර්තමානයේ සියල්කොට් නමින් හැඳින්වේ. මිලින්ද ප්‍රශ්නය නම් පුරාණ ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වන්නේ සාගල නගරය යොනකයන්ට අයත් නගරයක් බවයි. යොනක (යෝනක) නම් සුදු ජාතිකයින් වේ. සාගල නගරය සුදු ජාතිකයින්ට අයත්වූයේ මහා ඇලෙක්සැන්ඩර් අධිරාජයා විසින් ගෙනගිය අතිවිශාල යුද්ධ ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මහා ඇලෙක්සැන්ඩර් අධිරාජයා විසින් සාගල නගරය යටත් කරන ලදී. වර්තමාන සියල්කොට් නගරය සාගල අගනුවර බිඳවැටීමෙන් එහි සුන්බුන් මතින් ගොඩ නගන ලද්දකි. මදු රටේ අගනුවර සාගලපුරය විය. මන්ද්‍රා, මද්ද, මදු, මද්රා, මද්‍රා යනු එම රාජධානියට (Madra Kingdom) සමාන වචනයයි. මෙනැන්ඩ රජු හෙවත් මිලින්ද රජු විසින් සාගලපුරය අගනුවර වශයෙන් භාවිතා කරන ලදී.

Sialkot is a city located in Punjab, Pakistan. It is the capital of the Sialkot District and is the 13th most populous city in Pakistan. The boundaries of Sialkot are joined with Jammu in the north east, the districts of Narowal in the southeast, Gujranwala in the southwest and Gujrat in the northwest. Ancient names of Sialkot were Sagala, Sakala and Sangala.

[Indian campaign of Alexander the Great: "The Cathaeans... had a strong city near which they proposed to make their stand, named Sagala. (...) The next day Alexander

rested his troops, and on the third advanced on Sangala, where the Cathaeans and their neighbours who had joined them were drawn up in front of the city. (...) At this point too, Porus arrived, bringing with him the rest of the elephants and some five thousand of his troops. (...) Alexander returned to Sangala, razed the city to the ground, and annexed its territory". - Arrian of Nicomedia, Anabasis of Alexander, V.22-24 (A historical document about the campaigns of Alexander the Great, specifically his conquest of the Persian Empire between 336 and 323 BC)

Arrian of Nicomedia was a Greek historian, public servant, military commander, and philosopher of the Roman period.]

■2.8. බෙමාපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බුනී අපදාන > 2. එකුපොසථික වර්ගය

451. දැන් පැසුළු බෙවෙහි උතුම් සාගල නුවර (Sialkot) මද්ද රජපුරුවන්ගේ (Madra Kingdom) මනවඩන දයාජනක ප්‍රිය වූ දුහිතෘ වෙමි....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාලිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > ද්විතීයපාරාජිකය

වම්පා නුවර, රජගහ නුවර, විසල්පුර, අජ්ජුක බරණැස, කොසඹු නුවර, සාගලපුර, දල්හික යයි වන්ටු සයෙකි. (6) – 150....

■3.7. හද්දකාපිලානි අපදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්බුනී
අපදාන > 3. කුණ්ඩලකෙසී වර්ගය

938. මම මද්ද රටේ (**Madra Kingdom**) සාගල පුරවරයෙහි
(**Sialkot**) කපිල බ්‍රාහ්මණයාගේ දුහිතෘ වූවු. මවු සුවිමතී නම්....

The Madra Kingdom was an ancient Indian kingdom mentioned in various ancient Indian texts, including the Mahabharata and the Puranas. It was located in the northwestern region of the Indian subcontinent, likely in present-day Punjab or Haryana.

The Madra Kingdom was renowned for its warriors and was often allied with other powerful kingdoms of ancient India. It played a significant role in the various wars and conflicts described in the Mahabharata, particularly during the Kurukshetra War.

ගයාව:

ඉන්දියාවේ ගයාව හෙවත් ගයා ශීර්ෂය පිළිබඳ ත්‍රිපිටකයේ තොරතුරු ඇති තැන් කිහිපයක්:

ගයාව ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ මගධ ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත.
ගයාවට නැගෙනහිරින් තේරන්ජනා ගංගාව පිහිටා ඇත.

State: Bihar

Region: Magadha

Division: Magadh Division

District: Gaya

Gaya is a city, municipal corporation and the administrative headquarters of Gaya district and Magadh division of the Indian state of Bihar. Gaya is 116 kilometres (72 mi) south of Patna and is the state's second-largest city, with a population of 470,839. The city is surrounded on three sides by small, rocky hills (Mangla-Gauri, Shringa-Sthan, Ram-Shila, and Brahmayoni), with the Phalgu River (තේරන්ජනා ගංගාව) on its eastern side.

■7. සඨසභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.

සඨසභේදකඛන්ධකය

ඉක්බිති දෙව්දත් තෙම මෙසේ සඨස භේදය කොට පන්සියක් පමණ වූ ඒ හික්කුන් ගෙන ගයා ශීර්ෂය බලා නික්මියේය....

■1. 9. ජටිල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 1. බොධි වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයා ප්‍රදේශයේ වූ ගයා ශීර්ෂයේ වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි බොහෝ ජට්ටයෝ ශීත වූ හිම සෘතුව පිළිබඳ රාත්‍රීන්හි (නවන් මැදින් දෙමසැ) අතරැ හිම වැටෙන අට දවසක් පමණ වූ කාලයෙහි ‘මෙයින් ශුද්ධිය වෙතැ’යි සිතා ගයා තීර්ථයෙහි දියේ ගිලී උඩ රිමද කෙරෙති. නැවත දියේ ගිලීම ද කෙරෙති. (නැවැත් නැවැත්) දියේ ගිලීම හා මතු වීම ද කෙරෙති. දිය වත් කිරීම ද කෙරෙති. ගිනි පිදීම ද කෙරෙති....

■4.12. රජප්‍රමාලා විමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 4. මඤ්ජිට්ඨක වර්ගය

834. මම පෙර ගයා ප්‍රදේශයේ එක්තරා බමුණකුගේ දාසියක් වීමි. ඒ මා පින් නැති කාලකණ්ණි රජප්‍රමාලා යැයි අන්‍යයෝ දත්ත....

■8.1.7.4. අධිදේවඤ්ඤාණදස්සන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > (7) 2. වාපාල වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයා නගරය සමීපයෙහි ගයා ශීර්ෂයේ වෙසෙන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ‘වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළ සේක:

■4.1.6. සේනක ස්ථවිරගාමා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාමා පාළි > 4.
චතුක්ක නිපාතය

287. ගයා තීර්ථය සමීපයෙහි ගයඵල්ගු සඬ්ඛ්‍යාත උතුරුපල් නැකත්හි
මාගේ පැමිණීම ඒකාන්තයෙන් යහපත්වී....

■1.3.6 අරියපරියේසන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 3.
ඔපම්ම වර්ගය

33. මහණෙනි, ඉක්බිති උරුවෙල් දනව්වෙහි කැමතිතාක් වාසය
කොට බරණැස වාරිකාවෙහි ගියෙමි. මහණෙනි, ගයාවටත්
බෝධියටත් අතර අදන් මගට පිළිපත් උපක නම් ආජීවකයා මා
දුටුයේ ය. දැක මට මෙසේ කී ය: “ඇවැත්නි, මුඛවහන්සේගේ
චක්ෂුරාදි ඉන්ද්‍රියෝ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්නයහ. ඡව්වර්ණය පිරිසුදු ය,
ප්‍රභාස්වරය. ඇවැත්නි, මුඛවහන්සේ කවරකු උදෙසා පැවිදි වූ සේකද?
මුඛවහන්සේගේ ශාස්තෘවරයා හෝ කවරේද? මුඛවහන්සේ කාගේ
ධර්මයකට රුවි කරණ සේකද?” යනුයි. මහණෙනි, මෙසේ කී කල්හි
මම උපක ආජීවකයාහට ගාමාවෙන් කිමි:

■1.3.6. ආදිත්තපරියාය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 1.
සළායතන සංයුක්තය > 3. සබ්බ වර්ගය

28. එක්කලෙක භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ ගයා ගම්නුදුරෙහි ගයා
ශිර්ෂයෙහි (එනම් ගල්තලාවෙහි) හික්ෂුන් දහසක් හා සමග වැඩවසන
සේක. එහි දී භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක....

■5.1.7. ගයාකාශාප ස්ථවිරගාමා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ථෙරගාමා පාළි > 5.
පඤ්චක නිපාතය

345. මම (ඒ කාලයේ) ගයාවෙහි ‘ගයාඵල්ගු, නම් තොටු
ජලසෞතසට උදය ආවල සවසැ’ යි දවසට තුන් වරක් බටිමි....

■1.1.7 වත්ථුපම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 1.
මූලපරියාය වර්ගය

බාහුකා නදියටද අධිකක්ක නම් තීර්තථයටද ගයා තීර්තථයටද
සුන්දරිකා නදියටද සරස්වතී නදියටද ප්‍රයාග තීර්තථයටද යළි
බාහුමතී නදියටද....

■10.1.3. සුවිලොම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාමා වර්ගය > 10.
යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

237. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාවට නුදුරෙහි සුවිලොම
යක්ෂයාගේ භවනෙහි ටඩ්ඝිතමඤ්චයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි
බර යක්ෂ තෙමේද, සුවිලොම යක්ෂ තෙමේද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
නුදුරෙහි ගමන් කෙරෙත්....

■538. උරුවෙලකස්සප ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්ඛු
අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5947. මාගේ සොහොයුරු තෙමේ ගඬගා නදිය සමීපයෙහි විසූ බැවින් නදිකාශාප නම් විය. ගයාවෙහි විසූ කාශාප තෙමේ සමීප නාමයෙන් ගයාකාශාප නම් විය....

■2.4.5 බෝධිරාජකුමාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 4. රාජ වර්ගය

රජකුමරුවෙහි, මට තෙල සිත් වී: “මම කවරක් හට පළමු කොට දහම් දෙසමිද, කවරෙක් මේ ධර්මය වහාම දැනගන්නේ දැ”යි.
රජකුමරුවෙහි, මට තෙල සිත් වී: “ප්‍රධන් පිණිස මෙහෙයු සිත් ඇති මට උවැටන් කළ පස්වග මහණහු මට බොහෝ උපකාර ඇතියහ, මම පස්වග මහණුන්ට පළමු කොට දහම් දෙසමි නම් මනා මැනු”යි,
රජකුමරුවෙහි, මට තෙල සිත් වී: “පස්වග මහණහු මෙසඳ කොහි වෙසෙත්ද කියා” යි. රජකුමරුවෙහි, මම පිරිසිදු, මිනිසැස ඉක්ම සිටි දිවැසින් පස්වග මහණුන් බරණැස ඉසිපතන (Rishipattana) නම් මුවළුවහි වසනුවන් දිටිමි. රජකුමරුවෙහි, ඉක්බිති මම උරුවෙල් දනවුයෙහි කැමැතිතාක් වාස කොට බරණැස කරා වාරිකාවට නික්මිණිමි. රජකුමරුවෙහි, උපක නම් ආජීවක ගයාව හා බොධිය හා අතර දී අදන් මහට පිළිපන් මා දිටි. දැක මට තෙල කී: “ඇවැත්නි, තොප ගේ ඉඳුරෝ විප්‍රසන්නයහ. ඡව්වණිය පරිශුද්ධ යැ පර්යායවදාන යැ. ඇවැත්නි, තෙපි කවර ශාස්තෘවක්හු උදෙසා පැවිදි ව? තොපගේ ශාස්තෘ හෝ කවර? තෙපි කවරක්හුගේ හෝ දහම් රැස්ව? යි.
රජකුමරුවෙහි, මෙසේ කී කලැ උපක ආජීවකහට ගාථායෙන් කීමි:

වාරණාසි නගරය:

ඉන්දියාවේ බරණැස් නගරය පිළිබඳ ත්‍රිපිටක තොරතුරු:

වාරණාසි නගරය (Varanasi) හෙවත් බරණැස් නගරය උතුරු ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇත.

Located in the middle-Ganges valley in the southeastern part of the state of Uttar Pradesh, Varanasi lies on the left bank of the river. It is 692 kilometres (430 mi) to the southeast of India's capital New Delhi and 320 kilometres (200 mi) to the southeast of the state capital, Lucknow. It lies 121 kilometres (75 mi) downstream of Prayagraj.

■1.3. බ්‍රහ්මවරියකථා

ත්‍රිපිටකය > අභිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුවුප්පකරණය 1 > 3.
බ්‍රහ්මවරියකථා

ස. අනු: ලුම්බිනියෙහි භාග්‍යවත්තු උපන්හ. බෝධි මූලයෙහි අභිසම්බුද්ධ වූහ. බරණැස්හි දී භාග්‍යවත්තු විසින් ධම්මයක් පවත්වනලදි....

■1.17. කෙසකාරී විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 1. පිය වර්ගය

149. මනාව මැවුණු වෙරළමිණිමුවා ටැම් ඇති රන් ගස්වලින් හාත්පසින් වැසුණු සියලු කල්හි සිත්කලවූ පැහැසරවූ මේ විමාන ස්ථානය මාගේ කර්ම විපාකයෙන් පහළ විය.

150. ඒ විමන්හි උපන් මේ ප්‍රථම දිව්‍යජ්ජරාවෝ ලක්ෂ්‍යක් පමණ වෙති. පිරිවර ඇත්තා වූ තෝ ස්වකීය කර්මානුභාවයෙන් මෙහි උපන්නී වෙති. ඒ ප්‍රථම දිව්‍යජ්ජරාවන් බබ්‍රවමින් සිටිනෙහි.

151. සස ලකුණින් යුත් සඳු යම්සේ තරු රැස මැඩගෙන බබ්‍රාද එසේම තෝ යසසින් මේ දිව්‍යර මුළුව අතිශයින් බබ්‍රවමින් බබ්‍රෙහි.

152. අලාමක දැකුම් ඇත්තිය, තෝ කොතැනකින් නොහොත් කවර පිනෙකින් අවුත් මාගේ මේ විමන්හි උපනිතිද? ඉන්ද්‍රියා සහිතවූ තව්තිසා වැසි දෙවියෝ බඹුහු දැක යම්සේ සැහීමට නො පැමිණෙත්ද, එසේම අපි සියලු දෙනා තී දැකීමෙන් සැහීමට නො පැමිණියෙමු.

153. ශක්‍රය, කවර භවයෙකින් ව්‍යුත්තව මෙහි ආයෙහි දැයි යම් ඒ පැනයක් මා අතින් විචාරහි. කසී රටේ බරණැස් නම් නගරයක් ඇත. මම පෙර ඒ නුවර කේසකාරිකා නම් වීමි.

154. බුදුන් කෙරෙහිද දහම් කෙරෙහිද සභුන් කෙරෙහිද පහන් සිත් ඇතියා නියතගතික වූවා සැක නැතියා නොකඩ සිකපද ඇත්තී පැමිණි ඵල ඇතියා නිවනෙහි නියත වූවා නිදුක් වූවා වෙමි.

155. බුදුන් කෙරෙහිද දහම් කෙරෙහිද සභුන් කෙරෙහිද පහන් සිත් ඇති නියතගතිකවූ නිසැකවූ නොකඩ සිකපද ඇති පැමිණිඵල ඇති නිවනෙහි නියත වූ එම්බා දෙව්දූව, තෝ ධර්ම සම්පත්තියෙන්ද පරිවාර සම්පත්තියෙන්ද බබ්‍රෙහි. තිගේ ඒ ද්විවිධ සම්පත්තිය පිළිගනිමු. තිගේ මෙහි පැමිණීමද මනා පැමිණීමෙකි....

■1.3.6 අරියපරියේසන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 3. ඕපම්ම වර්ගය

“මම දම්සක් පැවැත්වීමට කසි රටේ බරණැස් නුවර බලා යමි.
අවිද්‍යාවෙන් අන්ධවූ ලෝකයෙහි අමා දහම් බෙරය ගසන්නෙමි.”....

■4.4. අලොමා විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 4.

මඤ්ජිමයක වර්ගය

712. එමබා දෙව්දූව, යම් බඳුනු තෝ මනා රුසිරෙන් සියලු දිගුන්
බබුළුවන්හී දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි.

713. කවර හේතුවකින් තිට එබඳු සිරුරු පැහැයක් වීද? කවර
පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමෘද්ධ වේද? මන වඩන්නා වූ
යම්කිසි සම්පත්තිහු වෙන්ද, ඒ සම්පත්තිහු කවර පිනෙකින් තිට පහළ
වෙන්ද?

714. මහත් ආනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විචාරමි. මිනිස් වූවා කවර
පිනක් කෙළෙහිද? තිගේ මේ සිරුරු පැහැයද සියලු දිගුන් බබුළුවයි.
කවර පිනෙකින් මෙබඳු දිලියෙන පුණ්‍යර්ධි ඇත්තී වෙහි ද?

715. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නාලද ඒ දෙව්දූ තොමෝ තුටුසින්
ඇත්තී මේ පුණ්‍ය ඵලය යම් කවර කමියක්හුගේ දැයි මෙසේ පැවැසූය.

716. මම බරණැස නගරයේදී සුයඹී බන්ධු වූ බුදුරජුන්ට පහන් වූවා
සියතින් වියළි කොමු පිඬුවක් දුනිමි.

717. වියළි ලුණු නැති කොමුපිඬු දානයෙහි විපාකයද බලනු මැනවි.
(වියළි කොමුපිඬු පමණක් දී) සුබ්බවූ අලොමාව දැක කවරෙක් පින්
නොකරන්නේද?

718. ඒ පිනෙන් මාගේ සිරුරු පැහැය එබඳු වෙයි. ඒ පිනෙන් මාගේ
සම්පත්තිය මෙහි සමෘද්ධ වෙයි. මන වඩන්නා වූ යම්කිසි සම්පත්තිහු
වෙන් ද, ඒ සම්පත්තිහු මට පහළ වෙත්.

719. මහත් ආනුභාව ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මිනිස් දුවක්වූ මම යම් පිනක් කළෙමිද, එය ඔබට කියමි. එයින් මෙසේ දිලියෙන පුණ්‍යර්ථි ඇත්ති වෙමි. මාගේ සිරුරු පැහැය ද සියලු දිගුත් බුබුළුවයි....

■2.2. ලබ්‍රමා විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 2.
විත්තලතා වර්ගය

171. එම්බා දෙව්දූව යම්බදු වූ තෝ මන රුසිරින් සියලු දිගුත් බුබුළුවමින් දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි?

172. කවර හේතුවකින් තිට එබඳු සිරුරු පැහැයක් වීද? කවර පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමාද්ධ වේද? මන වඩන්නා වූ යම් කිසි සම්පත්තිහු වෙත්ද, ඒ සම්පත්තිහු කවර පිනෙකින් තිට පහළ වෙත්ද?

173. මහත් අනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විචාරමි. මිනිස් වූවා කවර පිනක් කළෙහිද? තිගේ මේ සිරුරුපැහැයද සියලු දිගුත් බුබුළුවයි. කවර පිනෙකින් මෙබඳු දිලිසෙන පුණ්‍යර්ථි ඇත්ති වෙහිද?

174. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නා ලද ඒ දෙව්දූ තොමෝ තුටුසින් ඇත්ති මේ පුණ්‍යඵලය යම් කවර කර්මයක්හුගේ දැයි මෙසේ පැවැසූය.

175-176. බරණැස කෙවුල් ගම්දොරින් නික්මෙන තැන මාගේ නිවාසය විය. එහි පිඬු පිණිස හැසිරෙන මහර්ෂීන්ගේ සවුචනට බන්ද කොමු පිඬු ද පලාකොළ එළවලුද ලොණසොවීරකයද සෘජු සිතැත්තවුන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් පිදිමි.

178-178. මම පක්ෂය පිළිබඳ තුදුස්වකද පසළොස්වකද ප්‍රාතිහාර්යය පක්ෂයද යන පොහොදිනයන්හි අටහින් යුත් පෙහෙවස් විසිමි. සියලු කල්හි නිති සිහිල් කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා මනා කොට බෙදා දෙන්නී ගෙහි විසිමි.

179. එකල්හි මම පණ්ඩිතයෙක් දුරු වීමි. මුසවායෙන් සංයත වීමි. අයිනාදනින්ද මිසභසරින්ද රහමෙර පිමෙන්ද දුරු වීමි.

180. පස් සිකපද රැක්මෙහි ඇලුණු චතුරාර්යය සත්‍යයෙහි දක්ෂවූ මම යසස් ඇති පසැස් ඇති ගෞතම බුදුරදුන්ගේ උපාසිකාවක් වීමි.

181. ඒ පිනෙන් මාගේ සිරුරු පැහැය එබඳු වෙයි. ඒ පිනෙන් මාගේ සම්පත්තිය මෙහි සමෘද්ධ වෙයි. මන වඩන්නාවූ යම් කිසි සම්පත්තීහු වෙත්ද, ඒ සම්පත්තීහු මට පහළ වෙත්.

182. මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මිනිස් දුවක්වූ මම යම් පිනක් කෙලෙඹ්ද, එය ඔබට කියමි. එයින් මෙසේ දිලියෙන පුණ්‍යර්ථධි ඇත්තී වෙමි. මාගේ සිරුරු පැහැයද සියලු දිගුත් බබුළුවයි. වහන්ස, ලබුමා නම් උපාසිකා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රීපාදයන් මස්තකයෙන් වදි. වහන්ස, මාගේ වචනයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රීපාදයන් මස්තකයෙන් වදිනු මැනැවි. වහන්ස, යම් හෙයකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා එක්තරා මාර්ගඵලයෙකින් ලා වදාරන සේක් නම් එය පුදුමයෙක් නොවේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මා සකෘදාගාමී ඵලයෙහි ලා ප්‍රකාශ කළාසේක....

■3.1.1. දේසනාහාරවිහඬගය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > නෙත්තිප්පකරණ > 3.
පටිනිද්දේසවාරය > විහඬග

මෙසේ වදාළහ, භාග්‍යවත්හු: “මහණෙනි, මා විසින් මේ දූඛායථිසත්‍යයයි බරණැස් නුවර සම්පයෙහි ඉසිපතන (Rishipattana, India) නම් වූ මුවළැව්හි දී මහණක්හු විසින් හෝ

බමුණක්ඛු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ ලොවැ කිසිවක්ඛු විසින් හෝ නොවළභාලියැහෙන (ප්‍රතිෂේධ නොකළ හැකි, නොවැළැක්විය හැකි, නොපැවැත්විය හැකි) අනුත්තර වූ ධර්මවක්‍රය පවත්වන ලද.”....

■12.2.1. ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > මහා වර්ගය > 12.
සච්ච සංයුක්තය > 2. ධම්මවක්කප්පවත්තන වර්ගය

මේ වෙය්‍යාකරණය වදාරනු ලබන කල්හි “යම් කිසිවෙක් හටගන්නාසුලු නම් ඒ සියල්ල නැසෙනසුල්ලැ”යි ආයුෂ්මත් කොණ්ඩඤ්ඤභට පහවූ කෙලෙස් රජස් ඇති පහව ගිය කෙලෙස් මල ඇති දහම් ඇස (පළමු මගඵලනැණ) පහළ විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දම්සක් පැවැත්වූ කල්හි මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ ලොව කිසිවකු විසින් හෝ (තමන් වහන්සේ හා සමාන ලෙස) නො පැවැත්විය හැකි මේ අනුත්තර ධර්ම වක්‍රය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස් මිගදාය නම් ඉසිපතනාරාමයේ දී පවත්වන ලදැ”යි බුමාටු දෙවියෝ ප්‍රීති ශබ්ද ඇස්වූහ. සාධුකාර දුන්හ. මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ ලොව කිසිවකු විසින් හෝ සමාන ලෙස නො පැවැත්විය හැකි මේ අනුතුරු දම්සක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස් මිගදාය නම් ඉසිපතනාරාමයේ (Rishipattana) දී පවත්වන ලදැ යි බුමාටු දෙවියන්ගේ සාධුකාර ශබ්දය අසා සිවුමහරජවැසි දෙවියෝ සාධුකාර දුන්හ ... සිවුමහරජවැසි දෙවියන්ගේ සාධුකාර ශබ්දය අසා තව්තිසා වැසි දෙවියෝ සාධුකාර දුන්හ ... යාම දෙවියෝ ... තුසිත දෙවියෝ ... නිර්මාණරතී දෙවියෝ ... පරනිර්මිතවශවර්තී දෙවියෝ ... මහණකු විසින් හෝ බමුණකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බඹකු විසින් හෝ ලොව කිසිවකු විසින් හෝ සමාන ලෙස නො පැවැත්විය හැකි මේ අනුතුරු දම්සක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් බරණැස් මිගදාය නම්

ඉසිපතනාරාමයේ දී පවත්වන ලද්දේ යි ... බ්‍රහ්මකායික දෙවියෝ සාධුකාර දුන්හ” යි....

■2.8. චූල්ලසෙට්ඨී ප්‍රේතවස්තුව යි.

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ප්‍රේත වස්තුව > 2. උඛ්ඛරි වර්ගය

248. සියලු තන්හි පතළ බරණැස් නම් නුවරෙක් ඇත. එහි මම මහත් සම්පත් ඇති, පහත් සිත් ඇති, දන් නොදෙනසුලු කාමාමිෂයෙහි ගිජුසිත් ඇති ගැහැටියෙක් වීම. දුස්සිල්බව නිසා ප්‍රේතලොකයට පැමිණියෙමි....

■3.3.3.6. කටුචිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > තික නිපාතය > (13) 3. හරණ්ඩු වර්ගය

26. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර මීගදායෙහි වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි (Rishipattana, India) වැඩවසන සේක. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙණ බරණැස් පිණ්ඩපාතයට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙරින් විකොටගන්නා තැනෙක වූ පුලිල ගසක් සමීපයෙහි පිඬුපිණ්ඩ වඩනා සේක් ධ්‍යානසුඛ නැතියෙන් අල්පාශ වූ, කාමගුණ සුබවශයෙන් බාහිරාශා ඇති, එයින් ම මුළු සිහි ඇති, සම්ප්‍රඥාන රහිත, සමාහිත නොවූ, විභ්‍රාන්ත සිත් ඇති, නොදැමුනු ඉඳුරන් ඇති මහණක්හු දුටුසේක. ඒ මහණහු දැක තෙල වදාළහ:

■1.17. කෙසකාරි විමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තුව > 1. පිය වර්ගය

153. ගක්‍රය, කවර හවයෙකින් වායුත ව මෙහි ආයෙහි දැයි යම් ඒ පැනයක් මා අතින් විචාරහි. කසි රට බරණැස් නම් පුරයක් ඇත. මම පෙර ඒ නුවර කේසකාරිකා නම් වීම්.....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

101. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කලැ අනඳ තෙරණුවෝ “වහන්ස, (ගල් සෙල් ආදියෙන් විසම බැවින්) රළු නුවරක් වූ (මහරුක්හි ශාඛාවක් බඳු) අතු නුවරක් වූ මේ කුඩා නුවරෙහි නොපිරිනිවෙන සේකො. වහන්ස, වම්පා, රජගහ, සැවැත්, සාකේත, කොෂම්බි (Kaushambi district), බරණැස් යන ආදි අන් මහ නුවරහු ඇත. ඒ එකෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක්වා. මේ නුවරන්හි තලාගනයන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් වූ බොහෝ කැත් මහසල්හුද බමුණු මහසල්හුද ගැහැවි මහසල්හුද ඇත. ඔහු තලාගනයන් වහන්සේගේ සිරුරට පූජාසත්කාර කරන්නාහ” යි සැළ කළහ....

■2.5.4 සොටමුඛ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙකහි ආයුෂ්මත් උදේන තෙරණුවෝ බරණැස් නුවර සමීපයෙහි බේමිය නම් අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සෝටමුඛ බ්‍රාහ්මණ කිසි කටයුත්තෙකින් බරණැස් නුවරට පැමිණියේයි. එසඳ සෝටමුඛ බමුණු ජඩ්ඝාවිහරණය පිණිස සක්මන් කරනුයේ ඇවිදුනේ බේමිය අඹඋයන් කරා එළැඹීය.

ඒ සමයෙහි ආයුෂ්මත් උදේන තෙරණුවෝ අභ්‍යවකාශයෙහි සක්මන් කෙරෙති....

■4.1.4. පටමපාස සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 1. ආයු වර්ගය

140. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නගරය සමීපයෙහි ඉසිපතන (**Rishipattana**) නම් වූ මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ හික්ෂුහු පින්වතුන් වහන්සැයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

■1.2.4.8. ඡන්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > බන්ධ වර්ගය > 1.
බන්ධ සංයුක්තය > 4. ථෙර වර්ගය

90. එක් කලෙක බොහෝ ස්ථවිර හික්ෂුහු බරණැස් නුවර සමීපයෙහි මීගදාය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එ කල්හි ආයුෂ්මත් ඡන්ත ස්ථවිර සවස්කල විවේකයෙන් නැගී සිටියේ යතුර රැගෙන වෙහෙරින් වෙහෙරට එළඹූ ස්ථවිර හික්ෂුන්ට තෙල කීය: යම් සේ මම දහම් දක්නෙම් නම් එ පරිද්දෙන් ආයුෂ්මත් තෙරහු මට අවවාද කෙරෙත්වා. ආයුෂ්මත් තෙරහු මට අනුශාසන කෙරෙත්වා. ආයුෂ්මත් තෙරහු මට දැනුම් කතා කෙරෙත්වා” යි....

■3.4.11 සච්චභිඤ්ඤා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 4.
විභඤ්ඤා වර්ගය

ඇවැත්නි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධවූ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් බරණැස් නුවර මීගදාය නම්වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි (**Rishipattana**) දී මහණකු විසින් වේවයි බමුණකු විසින් වේවයි දෙවියකු විසින් වේවයි මරහු විසින් වේවයි බඹහු විසින් වේවයි ලෝකයෙහි අන් කිසිවකු විසින් වේවයි ප්‍රතිවර්තන නොකටහෙන අනුත්තර ධර්මවක්‍රය පවත්වන ලදී. කීමෙක යත්: මේ චතුරායභිසත්‍යයන්ගේ විභාග කොට පැවැසීමෙක් වේද දෙසීමෙක් වේද පැනවීමෙක් වේද ස්ථාපනයෙක් වේද විවෘත කිරීමෙක් වේද බෙදාලීමෙක් වේද ප්‍රකට කිරීමෙක් වේද එයයි....

■4.1.2. අනොක්තාපි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 4.
කස්සප සංයුක්තය > 1. කස්සප වර්ගය

285. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක ආයුෂ්මත් මහකසුප් තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝද, බරණැස් නුවර සමීපයෙහි මීගදාය නම් වූ ඉසිපතනාරාමයෙහි (**Rishipattana**) වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සවස් කල පලසමවතින් නැගී සිටි සේක් ආයුසමත් මහසුප් තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ එළඹ ආයුෂ්මත් මහසුප් සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහි කටයුතු කළා කොට නිමවා එකත්පසෙක වැඩ හුන්හ. එකත්පසෙක වැඩහුන් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ:

■2.4.1 සට්ඨකාර සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 4. රාජ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත්වූ සහපිරිස් හා සමග කොසොල් රටේ (**Kingdom of Kosala**) සැරි සරන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහින් බැහැරව එක්තරා පියෙසෙකිනි දී සිනා පහළ කළ සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන්ට මෙවන් සිතෙක් විය: “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පාළු කිරීමට හේතු කවරේ යැ? ප්‍රත්‍යය කවරේ යැ? බුදුහු නො කරැණෙහි සිනා පාළු නො කෙරෙති”යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ උතුරුසහ එකස් කොට බුදුන් දෙසට ඇදීලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල වදන් කීහ: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පහළ කිරීමට හේතු කවරේයැ? ප්‍රත්‍යය කවරේයැ? බුදුහු නො කරැණෙහි සිනා පහළ නො කෙරෙත් නු?”යි.

ආනන්දය, යටගිය දවස මේ පෙදෙස්හි ‘වෙහලිඬග’ නම් වූ සමෘද්ධ වූ සැපත් පිරුණු බොහෝ ජනයා ඇති මිනිසුන් ගැවැසිගත් නිගමයෙක් වී. ආනන්දය, අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප බුදුහු වෙහලිඬග නිගමය නිසා වැඩවිසූහ. ආනන්දය, අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප බුදුහු මෙතැන්හි වැඩහිඳ බික්සහනට ඔවා දෙන සේකැ’යි.

එකල්හි ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ සහළ සිවුර සියුගුණ කොට පනවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල වදන් කීහ: “වහන්ස, එසේ වී නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳුනා සේක්වා, මෙසෙයින් මේ බිම්පෙදෙස අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ දෙදෙනකුන් විසින් පරිභෝග කරනලද වන්නේ යැ”යි. බුදුහු පැනවූ අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. වැඩහිඳ බුදුහු ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් ඇමැතුසේක:

ආනන්දය, යටගිය දවස මේ පෙදෙස්හි ‘වෙහලිඬග’ නම් වූ සමෘද්ධ වූ ඉතා සමෘද්ධ වූ බොහෝ ජනයා ඇති මිනිසුන්ගෙන් ගැවැසිගත් නිගමයෙක් වී. ආනන්දය, අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප බුදුහු වෙහලිඬග නිගමය නිසා විසුසේක. ආනන්දය, මෙතැන්හි අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප බුදුනට අරාමයෙක් වී. ආනන්දය, අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප බුදුහු මෙහි වැඩහිඳ බික්සහනට ඔවා දෙති.

ආනන්දය, වෙහළිඬු නම් නිගම ග්‍රාමයෙහි සටිකාර නම් කුම්භකාර අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්භට උපස්ථායක වී, ඒද අග්‍රොපස්ථායක යි. ආනන්දය, සටිකාර කුම්භකාරයාහට ජෝතිපාල නම් මණෙවු යහළු වී, ඒද ප්‍රියසභාය යි. ඉක්බිති ආනන්දය, සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ ජෝතිපාල මණෙවු ඇමැති: “යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවතුන් වහන්සේ දක්නට එළැඹෙමිහ.

අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ ඒ හඟවත්භුගේ දැක්ම මා විසින් සාධු සම්මත වේ” යයි. ආනන්දයෙනි, මෙසේ කී කල ජෝතිපාල මාණවක සටිකාර කුම්භකාරහට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරය, කම් නැත, දුටු ඒ මුඩුමහණහු විසින් කිනම් වැඩෙක් වේ දැ?” යි. ආනන්දයෙනි, දෙවනවටද ... ආනන්දයෙනි, තුන්වනවටද සටිකාර කුම්භකාර ජෝතිපාල මාණවකහට තෙල බස් කී: “යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නා සඳහා එළැඹෙමිහ. අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ ඒ භාග්‍යවතුන් දැක්ම මා විසින් සාධුසම්මත වේ” යයි. ආනන්දයෙනි, තුන්වනවට ද ජෝතිපාල මණෙවු සටිකාර කුම්භකාරයාහට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරය, කම් නැත, දුටු ඒ මුඩුමහණහු විසින් කිනම් වැඩෙක් වේදැ?” යි. යහළු ජෝතිපාලයෙනි, ඉදින් එසේ වී නම් නහනුවස් කළ කුරුඳුවැළ ගෙන නහනු සඳහා හොයට යමිහ. ආනන්දයෙනි, ජෝතිපාල මාණවක ‘යහළුව එසේ මැනැවැ’ යි සටිකාර කුම්භකාරහට පිළිවදන් ඇස්වී. ඉක්බිති ආනන්දයෙනි, සටිකාර කුම්භකාරද ජෝතිපාල මාණවකද නාහන කුරුඳුවැළ ගෙන නහනු සඳහා හොයට ගියෝ.

ඉක්බිති ආනන්දයෙනි, සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ දෝපල් මණෙවු ඇමැති: “යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්භුගේ මේ අරම තුදුරෙහි ඇත. යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට එළැඹෙමිහ. අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක්ම මා විසින් සාධු සම්මත වේ” යයි.

ආනන්දයෙනි, මෙසේ කී කල්හි ජෝතිපාල මාණවක තෙමේ සටිකාර කුම්භකාරහට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරය, පිළිකෙව් කරමි.

දක්නා ලද ඒ මුඩු මහණහු විසින් කිනම් වැඩ වේ දැ?”යි.

ආනන්දයෙනි, දෙවනවට ද ... ආනන්දයෙනි, තුන්වනවට ද සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ දෝපල් මණෙවු හට තෙල බස් කී: “යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ගේ මේ අරම අසල ඇත. යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් දක්නා සඳහා එළැඹෙමිහ. අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ ඒ හගවත්හුගේ දස්න මා විසින් සාධුසම්මත යැ”යි. ආනන්දයෙනි, තුන්වනවට ද ජෝතිපාල මාණවක තෙමේ සටිකාර කුම්භකාරහට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරය, කම් නැත, දක්නා ලද ඒ මුඩු මහණහු විසින් කවර වැඩ වේ දැ?”යි.

ඒ සඳ ආනන්දය, සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ හිඟ ඉණකඩ අත්ලා ගෙන තෙල බස් කී: “යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ මේ අරම අසලෙහි ඇත, යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ කසුබු බුදුන් දක්නට එළැඹෙමිහ. අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැක්ම මා විසින් සාධු සම්මත ය”යි.

ඉක්බිති ආනන්දයෙනි, ජෝතිපාල මාණවක තෙමේ හිඟ ඉණකඩ මුදාගෙන සටිකාර කුම්භකාරයාහට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරය, පිළිකෙව් කරමි. දක්නා ලද ඒ මුඩු මහණහු විසින් කිමැ”යි.

ඉක්බිති තෙත් ආනන්දයෙනි, සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ ඉස් සෝදා නහා සිටි ජෝතිපාල මාණවක කෙහෙයෙහි (කෙස් වැටියෙන් අල්ලා) ගෙන තෙල බස් කී: “යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධවූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ අරම නුදුරෙහි ඇත, යම්හ යහළු ජෝතිපාලයෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් දක්නට එළැඹෙමිහ, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධවූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දැක්ම මා විසින් සාධු සම්මත ය”යි.

එකල්හි ආනන්දයෙනි, ජෝතිපාල මාණවකහට තෙල සිත් වී:
 “භවත්ති, ආශ්වයා මැයැ, භවත්ති, අද්භූත මැයි. යම් භෙයෙකින් මේ
 සටිකාර කුම්භකාර ලාමකජාති ඇත්තේ මැ ඉස් සෝදා නහා සිටි
 අපගේ කෙස්වැටිය ගතයුතු කොට සිතා ද, ඒකාන්තයෙන් මේ අපගේ
 ගමන ලාමක නොවනසේ” යයි, සටිකාර කුම්භකාරහට තෙල බස්
 කීය: “යහළු සටිකාරයෙනි, මෙතෙක් දැ කෙළේ තෙල ගමන් සඳහා
 මැ වේ දැ”යි. “යහළු ජෝතිපාලයෙනි, තෙල ගමන් සඳහාම වෙයි.
 එසේ මැ යැ ඒ අර්භත් සමාස් සමාස් සම්බුද්ධ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ගේ දස්න මා විසින් සාධුසම්මත යැ”යි කී. යහළු සටිකාරයෙනි, එසේ
 වී නම් කෙහෙ ගැනුම් පියව, යම්හ’යි.

එසඳ ආනන්දයෙනි, සටිකාරකුම්භකාර හා ජෝතිපාල මාණවක හා
 දෙදෙන අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කසුබු බුදුන් කරා එළැඹියහ. එළැඹ
 සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්
 සකසා වැද එකත්පස් වැ හින. ජෝතිපාල මාණවක වනාහි අර්භත්
 සමාස් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් හා සමග සතුව වී. සම්මොදනයට නිසි
 සිහි කරනට නිසි කථා කොට නිමවා එකත්පස් වැ හින. ආනන්දය,
 එකත්පස් වැ හුන් සටිකාර කුම්භකාර තෙමේ අර්භත් සමාස්
 සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හට තෙල සැල කෙළේ: වහන්ස, මේ
 ජෝතිපාල මාණවක තෙමේ මාගේ යහළු යැ, ප්‍රිය යහළු යැ,
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුහුට දහම් දෙසන සේක්වා’යි. එසඳ
 ආනන්දයෙනි, අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු සටිකාර
 කුම්භකාර හා ජෝතිපාල මාණවකහට දැහැමි කථායෙන් කරුණු
 දැක්වූහ, සමාදන් කරවූහ, තෙද ගැන්වූහ, පහටු කරවූහ. ඉක්බිති
 ආනන්දය, සටිකාර කුම්භකාර හා ජෝතිපාල මාණවක හා දෙදෙන
 අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු විසින් දැහැමි කථායෙන්
 කරුණු දක්වන ලද්දාහු සමාදන් කරවන ලද්දාහු තෙද ගන්වන
 ලද්දාහු පහටු කරවන ලද්දාහු අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප
 භගවත්හු ගේ භාෂිතය සතුවන් පිළිගෙන අනුමෝදන් වැ හුනස්නෙන්
 නැගී අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු සකසා වැද
 පැදකුණු කොට ගියෝ.

එසඳ ආනන්දය, ජෝතිපාල මාණවක තෙමේ සටිකාර කුම්භකාරභට තෙල බස් කී: “යහළු සටිකාරයෙනි, තෙපි මේ දහම් අසන්නහු නො ද? එතෙකුදු වත් ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙනහි පැවිදි නො වව”යි.

යහළු ජෝතිපාලයෙනි, තෙපි මා “අද වූ මහලු මාපියන් පුස්තෙමි”යි දන්නහු නො ද?

“යහළු සටිකාරයෙනි, එසේ වී නම් මම ගිහිගෙන් නික්ම සස්තෙනහි පැවිදි වන්නෙමි”යි.

එසඳ ආනන්දය, සටිකාර කුම්භකාර හා ජෝතිපාල මාණවක හා දෙදෙන අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වැද එකත්පස් වැ හුන්හ. ආනන්දය, එකත්පස් වැ හුන් සටිකාර කුම්භකාර අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල බස් සැල කෙළේ: “වහන්ස, මේ ජෝතිපාල මාණවක මා ගේ යහළු යැ ප්‍රිය යහළු යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මුහු පැවිදි කෙරෙත්ව’යි. ආනන්දය, ජෝතිපාල මාණවක අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වෙත පැවිද්ද ලද, උපසම්පත් ලද.

ඉක්බිති ආනන්දය, අර්භත්සමාස් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ජෝතිපාල මාණවක උපසපත් නොබෝ කල් වූ උපසපත් අඩමසක් ඇති කල්හි වෙහලිඬගයෙහි කැමැති තාක් වාසය කොට බරණැස් නුවර කරා වාරිකායෙහි වාදියෝ, අනුක්‍රමයෙන් සැරිසරන සේක් බරණැස්නුවරට බටහ.

ආනන්දය, අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුහු එ බරණැස් නුවර ඉසිපතන (**Rishipattana, India**) නම් වූ මුවළැව්හි වැඩ වෙසෙති. ආනන්දය, කිකි නම් කාසි රජ “අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ වූ කසුප් බුදුහු බරණැස් නුවරට වැඩියාහු බරණැස් නුවර ඉසිපතන නම් වූ මුවළැව්හි වැඩ වෙසෙත් ල”යි ඇසී. එසඳ ආනන්දය, කිකි කසිරජ සුඤ්ඤා සුඤ්ඤා යානයන් යොදවා ගෙන සුඤ්ඤා යානයෙකැ නැඟී අර්භත් සමාස් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් දක්නට සුඤ්ඤා සුඤ්ඤා යානයෙන් යුතු වැ මහත් වූ

රාජානුභාවයෙන් නික්ම ගියේ යැ. යානභූමි තාක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමනින් මැ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ වූ කසුප් බුදුන් කරා එළැඹ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ වූ කසුප් බුදුන් වැද එකත්පස් වැ හින. ආනන්දය, එකත්පස් වැ හුන් කිකි කසිරජහට අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් දැහැමි කපායෙන් කරුණු දැක්වූහ, සමාදන් කරවූහ, තෙද ගැන්වූහ, පහට කරවූහ. ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරජ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් විසින් දැහැමි කපායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ පහට කරවන ලද්දේ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ට තෙල බස් සැල කෙළේ: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙට දවසට භික්ෂුසඛිසයා හා සමග මා ගේ බත ඉවසන සේක්ව”යි. ආනන්දය, අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුහු තුෂ්ණිමභාවයෙන් ඉවසූහ. එසඳ ආනන්දය, කිකි කසිරජ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ වූ කසුප් බුදුන්ගේ අධිවාසනය දැන හුනස්නෙන් නැගී අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ යැ. ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරජ එ රැය පහන් වූ කල්හි සිය නිවෙස්නෙහි තෙවැසි සුවඳ රත්හැල්හි කුඩු නැති සහල් ගෙන නොයෙක් සුප වාස්කෑපන ඇති ප්‍රණීත බාද්‍යභෝජ්‍යයන් පිළියෙල කරවා අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ට “වහන්ස, වඩනට කලි, බත්කිස නිම වන ලදැ”යි කල් දැන්වී.

එකල්හි ආනන්දය, අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුහු පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන කිකි කසිරජහු ගේ නිවෙස්න කරා එළැඹියහ. එළැඹ පැනවූ අස්නෙහි භික්ෂුසඛිසයා හා සමග වැඩ හුන්හ. ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරජ බුදුපාමොක් මහසහන ප්‍රණීත බාද්‍යභෝජ්‍යයෙන් සියතින් සතැප්වී, පැවරී.

ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරජ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන් වැළඳුවන් පාත්‍රයෙන් බැහැර කළ අත් ඇතියන් දැන එක්තරා මිටි අස්නක් ගෙන එකත්පස් වැ හින. ආනන්දයෙනි, එකත්පස් වැ හුන් කිකි කසිරජ අර්භත් සමාක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ට තෙල බස් සැල කෙළේ: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා ගේ බරණැස්පුර වස්විසීම ඉවසන සේක්වා, මහසහනට මෙවන් උවැටන් වන්නේ

යැ”යි. “කම් නැත මහරජ, මා විසින් වස්විසීම ඉවසන ලදැ”යි. දෙවනවට දු ආනන්දය, ... තුන්වනවට දු ආනන්දය, කිකි කසිරජ අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ට තෙල බස් සැල කෙළේ: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා ගේ බරණැස්පුර වස්විසීම ඉවසන සේක්වා, මහසභනට මෙවන් උවැටන් වන්නේ යැ”යි. “කම් නැත මහරජ, මා විසින් වස්සාවාස ඉවසන ලදැ”යි. එසඳ ආනන්දය, කිකි කසිරජහට: “අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු මා ගේ බරණැස් නුවර වස්විසීම නො ඉවසති” විපරිතසින් වී, දොම්නස් වී. ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරජ අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුන්ට: “වහන්ස, මට වඩා උපස්ථායකතර වූ අන් කිසිවෙක් මුඛ වහන්සේට ඇද්දැ?යි මෙවදන් කී.

මහරජ, වේහලිඬග නම් නියම්ගමෙක් ඇත. එහි සටිකාර නම් කුම්භකාරයෙක් ඇති. හෙ තෙම මාගේ උපස්ථායක යැ අග්‍රොපස්ථායක යි. මහරජ, තොපට වැළිත් “අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධ කසුප් බුදුහු මා ගේ බරණැස් නුවර වස්සාවාස නො ඉවසති” විපරිත සිතෙක් ඇත, දොම්නසෙක් ඇති. ඒ මෙ දොම්නස සටිකාර කුම්භකාර කෙරෙහි නැත, නො ද වන්නේ යි.

මහරජ, සටිකාර කුම්භකාර වූකලි බුදුන් සරණ කොට ගියේ යැ, දහම් සරණ කොට ගියේ යැ, සභුන් සරණ කොට ගියේ යි.

මහරජ, සටිකාර කුම්භකාර පණ්ඩායෙන් වෙන් වූයේ වෙයි, අයිනාදනින් වෙන් වූයේ වෙයි, කාමයෙහි මිසභසරින් වෙන් වූයේ වෙයි, මුසවායෙන් වෙන් වූයේ වෙයි, මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වෙන් වූයේ වෙයි.

මහරජ, සටිකාර කුම්භකාර බුදුන් කෙරෙහි අවේක්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්වාගත වෙයි, ධර්මය කෙරෙහි ... සඬ්ඝයා කෙරෙහි අවේක්‍යප්‍රසාදයෙන් සමන්වාගත වෙයි, ආයාසිකාන්ත ශීලයෙන් සමන්වාගත වෙයි.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර දූඛසත්‍යයෙහි නිසැක වූයේ
 දූඛසමුදයසත්‍යයෙහි නිසැක වූයේ දූඛනිරෝධසත්‍යයෙහි නිසැක
 වූයේ දූඛනිරෝධ ගාමිනීප්‍රතිපදාසත්‍යයෙහි නිසැක වූයේ වෙයි.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර එකඟත්තික වැ බ්‍රමසර ඇති වැ සිල්වත්
 වැ කලණුදහම් ඇති වැ සිටින සුලු වෙයි.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර හැරපි මණි ස්වණ් ඇතියේ හැරපි රන්රිදි
 ඇතියේ වේ.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර බහාතැබූ මොහොල් ඇතියේ සියතින්
 පොළෝ නො කණියි. ඉවුරෙන් ගිලිහුණු යම් මැ මැටියෙක් වේවයි
 මියන් නැහැ යම් මැ මැටියෙක් වේවයි ඇද්ද, එය කඩින් ගෙනවුත්
 බඳුන් තනා මෙසේ කියයි: “යමෙක් කැමැති වේ නම් සහල්පිහිවා
 වේවයි, මුංපිහවා වේවයි කඩලපිහිවා වේවයි මෙහි බහා යම් බඳුනක්
 කැමැති වේ නම් එය ගෙන යේව”යි.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර අදමහලු මවුපියන් පුස්තෝ යැ.

මහරජ, සට්කාර කුම්භකාර පඤ්චඕරම්භාගීය සංයෝජනයන් ක්ෂය
 කිරීමෙන් ඔපපාතික වැ එ බඹලොවින් වටාලා නො එන සැහැවි ඇති
 වැ එහි මැ පිරිනිවන් පානාසුලු වෙයි.

මහරජ, මම එක් කලෙක වේහලිඬිග නියම්ගම්හි වාස කරමි. ඉක්බිති
 මහරජ මම් පෙරවැර වේලෙහි හැද පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන සට්කාර
 කුම්භකාරයා ගේ මාපියන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹූ සට්කාර
 කුම්භකාරයාගේ මාපියනට තෙල බස් කිමි: “දැන් මේ භාර්ගව කොහි
 ගියේ වේ දැ”යි. වහන්ස, ඔබ ගේ උපස්ථායක බැහැර ගියේ යැ. තෙල
 සැළියෙන් බත් ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳන්නේ යැ”යි.
 ඉක්බිති මහරජ මම සැළියෙන් බත් ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන
 වළඳ කොට හුනස්නෙන් නැඟී බැස ගියෙමි. ඉක්බිති මහරජ, සට්කාර
 කුම්භකාර මාපියන් කරා එළැඹියේ යැ, එළැඹි මවුපියනට තෙලබස්
 කි: “සැළියෙන් බත් ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳා

හුනස්නෙන් නැඟී බැස ගියේ කවරෙකැ”යි. දරුව, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්හු සැළියෙන් බත් ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳා හුනස්නෙන් නැඟී බැස ගියහ”යි. එසඳ මහරජ, සට්ඨකාර කුම්භකාරහට තෙල සිත් වී: “මට ලාභයෙක් මැ යැ, මට මනා ලැබීමෙක් මැ යැ, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්හු මට මෙසේ ඉතා විස්වාසී වූහ”යි. එසඳ මහරජ, ප්‍රීතිසුඛය අඩමසක් සට්ඨකාර කුම්භකාරයා නො හළේ යැ. මාපියන් ගේ ප්‍රීතිසුඛය සන්දිනක් නො හළේ යැ.

මහරජ, මම එක් කලෙක වේහලිඬග නියමිගම්භි මැ වාස කරමි. එක්බිති මහරජ, මම පෙරවරු වෙලෙහි හැදපෙරෙව පාසිවුරු ගෙන සට්ඨකාර කුම්භකාරයා ගේ මාපියන් කරා එළැඹියෙමි. එළැඹූ සට්ඨකාර කුම්භකාරයාගේ මාපියනට තෙල බස් කිමි: “දැන් මේ භාර්ගව කොහි ගියේ වේ දැ”යි. වහන්ස, ඔබ ගේ උපස්ථායක බැහැර ගියේ යැ. තෙල සැළියෙන් කොමු ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳන්නේ යැ”යි. ඉක්බිති මහරජ මම සැළියෙන් කොමු ගෙන සුප භාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳ කොට හුනස්නෙන් නැඟී නික්ම ගියෙමි. ඉක්බිති මහරජ, සට්ඨකාර කුම්භකාර මාපියන් කරා එළැඹියේ යැ, එළැඹි මවුපියනට තෙල බස් කී: “සැළියෙන් කොමු ගෙන සුප භාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳා හුනස්නෙන් නැඟී බැස ගියේ කවරෙකැ”යි. දරුව, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්හු සැළියෙන් බත් ගෙන සුපභාජනයෙන් සුප ගෙන වළඳා හුනස්නෙන් නැඟී බැස ගියහ”යි. එසඳ මහරජ, සට්ඨකාර කුම්භකාරහට තෙල සිත් වී: “මට ලාභයෙක් මැ යැ, මට මනා ලැබීමෙක් මැ යැ, අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප හඟවත්හු මට මෙසේ ඉතා විස්වස් ඇතියහ”යි. එසඳ මහරජ, ප්‍රීතිසුඛය අඩමසක් සට්ඨකාර කුම්භකාරයා නො හළේ යැ. මාපියන් ගේ ප්‍රීතිසුඛය සන් දිනක් නො හළේ යි.

මහරජ, මම එක් කලෙක වේහලිඬග නියමිගම්භි මැ වාස කරමි. එසමයෙහි ගදකිළිය තෙමෙයි. ඉක්බිති මහරජ, මම හික්ෂුන් ඇමැතීමි: “මහණෙනි, යව, සට්ඨකාර කුම්භකාරයාගේ නිවෙස්නෙහි තණ ගෙනෙව”යි. මහරජ, මෙසේ වදාළ කළ මහණහු මට තෙල සැල කොළෝ, “වහන්ස, සට්ඨකාර කුම්භකාරයා ගේ නිවෙස්නෙහි තණ

නැත, ඔහු ගේ නවසියන් ඇති ශිල්පශාලායෙක් ඇත”යි. “මහණෙනි යව, සට්ඨාංග කුමභිකාරයාගේ ශිල්පශාලාව නිස්තෘණ කරව”යි. මහරජ, එසඳ මහණහු සට්ඨාංග කුමභිකාරයාගේ සිප්පල නිස්තෘණ කළහ. එසඳ මහරජ, සට්ඨාංග කුමභිකාරයාගේ මාපියෝ මහණනුට තෙල කීහු: “කවරහු සිප්පල නිස්තෘණ කෙරෙද්දැ”යි. මහණහු “බුහුනැණියෙනි, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ භගවත්හු ගේ ගන්ධකුටිය තෙමියි”. වහන්ස, ගෙන යව, හදුමියෙනි, ගෙන යව”යි. ඉක්බිති මහරජ, සට්ඨාංග කුමභිකාර මවුපියන් කරා එළැඹියේ යැ, එළැඹ මවුපියනට තෙල් කී: “කවරහු සිප්පල නිස්තෘණ කොළෝ දැ”යි. දරුව, මහණහු යැ, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු ගේ ගදකිළිය තෙමේ ලැ”යි. එසඳ මහරජ, සට්ඨාංග කුමභිකාරහට තෙල සිත් වී: “මට ලාභයෙක් මැ යැ, මට මනා ලැබීමෙක් මැ යැ, අර්හත් සමාසක් සම්බුද්ධ කාශ්‍යප භගවත්හු මාහට මෙසේ ඉතා විස්වස් ඇතියහ”යි. ඉක්බිති මහරජ, ප්‍රීතිසුඛය සට්ඨාංග කුමභිකාරයා අඩමසක් නො හළේ යැ. මාපියන් ගේ ප්‍රීතිසුඛය සත් දිනක් නො හළේ යි. ඉක්බිති මහරජ, ඒ සිප්පල මුළු තෙමස අහස්සෙවෙහි ඇති වැ සිටගත, නො තෙමිණ. මහරජ, සට්ඨාංග කුමභිකාර තෙමේ මෙබන්දෙකැ”යි.

වහන්ස, යමක්හට භගවත්හු මෙසේ ඉතා විස්වස් ඇති වූහු ද, ඒ සට්ඨාංග කුමභිකාරයාහට ලාභයෙක, ඒ සට්ඨාංග කුමභිකාරයාහට සුලබ්ධ ලාභයෙකැ’යි.

ඉක්බිති ආනන්දය, කිකි කසිරප් කලප් කොට වියළි රත්හැල් පිළිබඳ සහල්ගැල් පන්සියක් පමණ යැවී, එයට නිසි සුපාර්භ දැය ද යැවී. ඉක්බිති ආනන්දය, ඒ රාජපුරුෂයෝ සට්ඨාංග කුමභිකාරයා කරා එළැඹී තෙල කීහු: “වහන්ස, කිකි කසිරපු විසින් කලප් කොට වියළි රත්හැල් පිළිබඳ මේ පන්සියක් පමණ සහල්ගැල් එවනලද, එයට නිසි සුපාර්භ දැය ද එවන ලදැ’යි. වහන්ස, ඒ දැය පිළිගන්නේ යැ’යි. රජ වනාහි බොහෝ කිස ඇත්තෙක, බොහෝ කරණි ඇත්තෙක, මට කම් නැත, රජුට මැ වේව’යි.

ආනන්දය, තට මෙබඳු සිතෙක් විය හෙයි: “එසමයෙහි ජොතිපාල මාණවක අනෙකෙක් වී යැ” කියා යි. ආනන්දය, තෙල මෙසේ නො දැක්කයුතු යැ, මම එසමයෙහි ජොතිපාල මාණවක විමි”යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය වදාළහ. සතුවසින් ඇති ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගේ භාෂිතය සතුවින් පිළිගත්හ....

■3. චක්‍රවර්ති සිංහනාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාථික වර්ගය > 3. චක්‍රවර්ති සිංහනාද සූත්‍රය

22. මහණෙනි, මිනිසුන් වර්ෂ අසූදහසක් ආයු ඇත්තන් වන කල්හි, මේ බරණැස් නුවර සමෘද්ධ වූද ආසාද වූද බොහෝ ජනයා ඇත්තා වූද මිනිසුන්ගෙන් ආකීණී වූද සුලභ ආහාර ඇත්තාවූද කේතුමති නම් රජ දහනෙක් වන්නේය. මහණෙනි, මිනිසුන් අසූදහසක් හවුරුදු ආයු ඇත්තවුන් වූ කල්හි මේ දඹදිවහි කේතුමති රාජධානිය ප්‍රමුඛ කොටැති සුවාසූ දහසක් නගරයෝ වන්නාහ. මහණෙනි, මිනිසුන් අසූදහසක් හවුරුදු ආයු ඇතියන් වූ කල්හි කේතුමති රාජධානියෙහි ධාර්මික වූ ධර්මරාජ වූ සිවු සයුරු හිමි කොට සතර මහාද්වීපයට අධිපති වූ, සියලු සතුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්රුවනින් යුත් ශංඛ නම් සක්විති රජෙක් පහළ වන්නේ ය. ඔහුට චක්‍රරත්නය, හස්තිරත්නය, අශ්වරත්නය, මණ්ඩරත්නය, ස්ත්‍රීරත්නය, ගෘහපතිරත්නය, සත්වන පරිත්‍යාගක රත්නයැ යි මේ ස්ප්ත රත්න කෙනෙක් වන්නාහ. ඔහුට බාන සුලු නොවූ මුර්තිමත් වීර්යය බඳු ශරීර ඇති, පර සෙත් මඩිනු සමත් වූ, දහසකට වැඩි දරු කෙනෙක් වන්නාහ. හෙ තෙම සයුරුහිමි මේ මහ පොළොව දඬුවමින් තොර වැ, අවියෙන් තොර වැ, දැහැමෙන් සෙමෙන් ජය ගෙන අධිපති වැ වසන්නේ ය....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> ද්විතීයපාරාජිකය

81. එසමයෙහි බරණැස් නුවර ආයුෂ්මත් පිලිත්ථිවච්ඡ තෙරුන්ගේ උපස්ථායක කුලය සොරුන් විසින් පෙළන ලද්දේ වෙයි. දරුවන් දෙදෙනද පැහැර ගෙන යන ලද්දාහු වෙත්. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිත්ථිවච්ඡ තෙමේ ඒ දරුවන් සෘද්ධියෙන් ගෙන වුත් පහයෙහි තැබී ය. මිනිස්සු ඒ දරුවන් දැක මෙය පිලිත්ථිවච්ඡ ආයුෂ්මත්ගේ සෘද්ධානුභාව යයි ආයුෂ්මත් පිලිත්ථිවච්ඡ තෙරුන් කෙරෙහි ඉතා පැහැදුනාහු ය. භික්ෂුහු අවමන් කෙරෙහි, අයුණු කියති, නුගුණ පතුරුවත්: “කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් පිලිත්ථිවච්ඡ තෙමේ සොරුන් විසින් ගෙන යන ලද දරුවන් ගෙන ආයේ දැ” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මේ පවත් සැල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, සෘද්ධිමත්හුගේ සෘද්ධි විෂයෙහි ඇවැත් නො වේ.”....

■4.1.4. පට්මපාස සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 1. ආයු වර්ගය

140. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර සම්පයෙහි ඉසිපතන (Rishipattana) නම් වූ මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි භික්ෂූන් ඇමතු සේක. ඒ භික්ෂූහු පින්වතුන් වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මා විසින් නුවණින් මෙනෙහි කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීර්යාය කිරීමෙන් නිරුත්තර විමුක්තිය ලබන ලදු, නිරුත්තර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණ ලදු. මහණෙනි, තෙපි දූ නුවණින් මෙනෙහි

කිරීමෙන් නුවණින් ප්‍රධන්වීර්යය වැඩීමෙන් නිරුත්තර විමුක්තියට පැමිණෙව. නිරුත්තර විමුක්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරව.

එකල්හි පවිටු මරු තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කිය:

මාරපාශයෙන් බඳනා ලද්දෙහි: දිව්‍ය වූ යම් බන්ධනයෝ වෙද්ද,
මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බන්ධනයෝත් වෙද්ද, ඒ සියලු මාර
බන්ධයෙන් බැඳුනෙහි. මහණ, මා කෙරෙත් නොමිඳෙන්නෙහිය.

[හඟවත්හු:]

මාරබන්ධනයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. දෙවියන් පිළිබඳ වූ යම්
බන්ධනයෝ වෙද්ද, මිනිසුන් පිළිබඳ වූ යම් බන්ධනයෝත් වෙද්ද, ඒ
සියලු මාර බන්ධනයෙන් මිදුනෙමි වෙමි. මරුව තෝ විනාශවූවෙය.

ඉක්බිති පවිටු මරු භාග්‍යවත් තෙමේ මා දැනී, සුගත තෙමේ මා දැනිය
යැයි දුකට පත් වූයේ නොසතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන්
විය....

■8.7.9. නවම ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිත්තය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය >
සෙබියකාණ්ඩය > 7. පාදුකා වර්ගය

2. මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: බරණැස් නුවර එක්තරා
සැඩොලක්හුගේ අඹුව ගැබ්නි වූ යැ. එකල්හි මහණෙනි, ඒ සැඩොලී
තොමෝ ඒ සැඩොල්හට මෙය කිවු යැ. 'භිමිපුත්‍ර, ගැබ්නියක් වෙමි,
අඹ කන්නට කැමැත්තෙමු' යි, අඹ නැති. අඹ පිළිබඳ කාලය නො
වෙයි, ඉදින් මම නො ලබමි නම් මැරෙමි. එසමයෙහි වනාහි රජුගේ
අඹරුක නීතිපල ඇතියේ වෙයි. එකල්හි මහණෙනි, ඒ සැඩොල්
තෙමේ ඒ අඹරුක වෙතැ එළඹියේයැ. එළැඹූ ඒ අඹරුකට නැග
සැඟවී හුන්නේයි....

■ මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

3. ආයුෂ්මත් යසතෙරුන් වහන්සේගේ ගිහි කල්හි යහළුවු බරණැස් නුවර සිටු අනුසිටු කුලයන්ගේ (පවුල්වල) පුත්‍ර වූ විමල සුඛාහු පුණ්ණජී ගවම්පති යන සතර දෙන “යසකුලපුත්‍ර තෙමේ ඉසකේ රවුල් බැහැර කරවා කසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම ශාසනයෙහි පැවිදි වූයේ යැ” යි ඇසූහ. ඇසීමෙන් ඔවුනට “යම් සස්තෙක යස තෙමේ පැවිදි වූයේ නම්, ඒ ධර්මිනය (ශාසනය) ලාමක නොවේ. ඒ පැවිද්ද ලාමක නොවේය” යි සිතක් පහළ වූයේය. ඔහු ආයුෂ්මත් යසතෙරුන් හුන් තැනට ගියහ. ගොස්, ආයුෂ්මත් යසතෙරුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක සිටියහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් යසමහණ තෙමේ ඒ ගිහි යහළුවන් සිටු දෙනා කැඳවා ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතට ගියහ. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් යසමහණ තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “ස්වාමීනි, බරණැස් නුවර සිටුඅනුසිටුකුලයන්ගේ පුත්‍ර වූ විමල සුඛාහු පුණ්ණජී ගවම්පති යන මේ සිටු දෙන මාගේ ගිහිකල්හි යහළුවෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොවුන්ට අවවාද කරණ සේක්වා” යි සැළ කෙළේය....

■ 6. හේසජ්ජක්බන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

හේසජ්ජක්බන්ධකය

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණැස් නුවර කැමැති තාක් කල් වාසය කොට අක්කවිත්ඤය බලා එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහත් හික්කුසසිසයා සමග වාරිකාවෙහි වැඩි සේක....

■8. විවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. විවරක්ඛන්ධකය

34. එකල්හි බරණැස් නුවර සිටු පුතුහට කරණම් පැතීමෙන් ක්‍රීඩා කරද්දී බඩවැල ගැට ගැසීමෙන් හටගත් රොගයෙක් වේ. ඒ ආබාධය කරණ කොට ඔහු පානය කළ කැඳද මනා කොට දිරවීමට නොයෙයි. අනුභව කළ බත්ද මනා කොට නොදිරයි. මලමුත්‍ර ද ස්වභාවයෙන් පහ වීමෙක් ඔහුට නැත. එයින් හෙතෙමේ වැරුණේ වියලුනේ දුර්විණි වූයේ හටගත් පඬුවන්පැහැ ඇත්තේ නහර ඉල්පුනු සිරුරු ඇත්තේ වෙයි....

■10. කොසම්බක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 10.

කොසම්බක්ඛන්ධකය

50. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්කුන් ඇමතුසේක: “මහණෙනි, පෙර බරණැස් නුවර ධනයෙන් සමෘද්ධ වූ නිදන්ගත මහත් ධන ඇති මහත් උපභෝග පරිභෝග සම්පත් ඇති මහත් බල ඇති මහත් වාහන ඇති මහත් රට ඇති පිරිපුන් කොටුගුල් ඇති බ්‍රහ්මදත්ත නම් කසි රජෙක් විය...

නාලන්දා නගරය:

ඉන්දියාවේ නාලන්දා නගරය පිළිබඳ ත්‍රිපිටක තොරතුරු:

නාලන්දාව ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ පිහිටා ඇත.

Nalanda district is one of the thirty-eight districts of the state of Bihar in India. Bihar Sharif is the administrative headquarters of this district. The districts is home to the ancient Nalanda Mahavihara a UNESCO World Heritage Site. Nalanda is located in the Magadh region of southern Bihar. Website: <https://nalanda.nic.in>

■11. කේවට්ට සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 11. කේවට්ට සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නුවරට නොදුරු නොළං (මධ්‍යම දුරකින්) තන්හි වූ පාවාරික අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි කේවඩ්ඪ නම් ගැහැවිපුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාදර ව වැඳ පසෙක හුන්නේය. පසෙක හුන්නා වූ ම කේවඩ්ඪ ගැහැවිපුත් තෙම “වහන්ස, මේ නාලන්දා නගරය සමාද්ධය, ස්ථිතය (නන් වැදෑරුම් භාණ්ඩයෙන් පිරුණේ ය), බොහෝ ජනයා ඇත්තේය, ගැවැසුණු මිනිසුන් ඇත්තේය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පැහැදුණේය. වහන්ස, යාච්ඤා කරමි, යමෙක් උතුරුමිනිස්දහමින් ඉදුපෙළහර කරන්නේ නම්, එසේ වූ එක් මහණකුට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අණ කරන සේක් වා. මෙසේ මේ නාලන්දාව වඩාලාත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පහදින්නේ යැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේය....

■1. බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > සීලස්කන්ධ වර්ගය > 1.
බ්‍රහ්මජාල සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පන්සියක් පමණ වූ මහත් බික්සහන සමඟ රජගහනුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතරෙහි දීර්ඝ මාර්ගයට පිළිපත්සේක් වෙති. සුප්පිය නම් පිරිවැජියාත් බඹදත් නම් තරුණ අතැවැස්සා සමඟ රජගහ නුවරටත් නාලන්දා නුවරටත් අතර වූ දික් මඟට පිළිපත්තේ වේ. එහි දී සුප්පිය පිරිවැජී නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේට දොස් කියයි, ධර්මයට දොස් කියයි, සංඝයාට දොස් කියයි. එහෙත් ඔහුගේ අතැවැසි තරුණ බඹදත් තෙමේ නොයෙක් කරුණින් බුදුරජාණන් වහන්සේ පසසයි, ධර්මය පසසයි, සංඝයා පසසයි. මෙසේ ඒ ඇදුරු අතැවැසි දෙදෙන එකෙක් අනෙකාට ඉදුරා ම විරුද්ධවාද ඇත්තෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේත් බික්සහපිරිසත් අනුව ගියෝ වෙත්....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.
මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

19. එසමයෙහි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නුවර පාවාරික අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක්, “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේය, ප්‍රඥාව මෙසේය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. ප්‍රඥායෙන් වඩන ලද සිත කාමසුව හවාසුව අවිද්‍යාසුව යන සියලු ආසුව කෙරෙන් මොනොවට මීදේ” යැයි හික්කුනට බෙහෙවින් මේ දැහැමි කතාව ම කරන සේක....

■4.1.11. චීවර සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 4.
කස්සප සංයුත්තය > 1. කස්සප වර්ගය

294. එක් සමයෙක ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවෝ රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේච්චනාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්දස්ථවිර තෙමේ මහත් බික්සහන සමග දක්ඛිණාගිරි දනව්වෙහි වාරිකාවෙහි හැසිරෙයි. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ගේ සද්ධිවිහාරික වූ බෙහෙවින් තරුණ වූ තිස්ස පමණ භික්ෂූහු සිකපද පිළිකෙව් කොට ගිහි බවට පෙරලනාහු වෙති. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිර තෙමේ දකුණුගිරි දනව්වෙහි කැමතිතාක් වාරිකා කොට රජගහනුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වේච්චනාරාමයෙහි ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවන් වෙත එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවන් වැද එකත්පසෙක හිඳ ගත්තේ ය. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ට ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවෝ මෙය කීහ:

“ඇවැත්නි, ආනන්දයෙනි, කෙතෙක් කරුණු නිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කුලයන්හි තිකභෝජනය* පණවන ලද්දේ දැ” යි.

වහන්ස, කාශ්‍යපයෙනි, කරුණු තුනක් නිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කුලයන්හි තිකභෝජනය පණවන ලදි: දුශ්ශීල පුද්ගලයන්ට නිග්‍රහ කිරීම පිණිස ද, ප්‍රියශීල භික්ෂූන්ගේ පහසු විහරණය පිණිස ද, ලාමක අදහස් ඇත්තෝ, (කුලවිනවා බුදිමින්) පක්ෂය (=එවැනි ලාමකයන්ගෙන්ම වඩාගත් සමූහයා) නිසා සභිසයා නො බිඳිත්වා යි ද, වැලි කුලයන් කෙරෙහි වූ අනුද්දයාව නිසා ද වේ. වහන්ස, කාශ්‍යපයෙනි, මේ කරුණු තුන නිසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කුලයන්හි තිකභෝජනය පණවන ලදි.

ඇවැත්නි, ආනන්දයෙනි, ඉදින් එසේ නම් කුමක් හෙයින් තෙපි ඉදුරන්හි නො රක්නා ලද දොර ඇති බොජුනෙහි පමණ නො දන්නා නිදි වැරීමෙහි නො යෙදුනු මේ නව භික්ෂූන් සමග වාරිකාවෙහි හැසිරෙවු ද? ශස්‍ය නසමින් හැසිරෙණු වැන්න. කුලයන් නසමින් හැසිරෙණු වැන්න. අවුත් ආනන්දයෙනි, තොපගේ පිරිස බිඳේ. ඇවැත්නි, බෙහෙවින් තරුණ වූ ඔහු බිඳෙත්. මේ ලදරු තෙමේ තමන් පමණ නො දනි යි.

“වහන්ස, කාශ්‍යපයෙනි, මගේ හිසෙහි පලිතයෝත් (පැසුනු කෙසුත්) හට ගත්හ. එහෙත් අද දු ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවන්ගේ කුමරක වාදයෙන් නො මිඳෙමු” යි.

ඇවැත්නි, ආනන්දයෙනි, ඒ එසේ මැයි: (කුමරකයන් වෙනම හැසිරෙණ බැවින් තෙපි දු කුමරක වදයට නිසි යයි දෙසුයේය:) තෙපි ඉදුරන්හි නො රක්නා ලද දොර ඇති බොජුනෙහි පමණ නො දන්නා නිදිවැරීමෙහි නො යෙදුණු මේ නවක භික්ෂූන් සමග වාරිකාවෙහි හැසිරෙවු. ශසා නසමින් හැසිරෙණු වැන්න. කුලයන් නසමින් හැසිරෙණු වැන්න. ඇවැත්නි ආනන්දයෙනි, නොපගේ පිරිස බිඳේ. ඇවැත්නි, බෙහෙවින් නවක වූ ඔහු බිඳෙත්. මේ ලදරු තෙමේ තමන් පමණ නොදනි යි.

පුල්ලනඤා මෙහෙණ “ආයාචී වූ මහසුප් තෙරුන් විසින් ආයාචී වූ වෙදේහ මුනි ආනඤ්ඤ ස්ථවිර තෙමේ කුමරකවාදයෙන් ගරහන ලදැ” යි ඇසූ. එකල්හි පුල්ලනඤා මෙහෙණ නො සතුව සිත් ඇත්ති “කිමෙක් ද, පෙර අන්තොටු වූම ආයාචී වූ මහකසුප් තෙරණුවෝ ආයාචී වූ වෙදෙහමුනි ආනඤ්ඤ තෙරුන්ට කුමාරක වාදයෙන් ගැරහිය යුතු යයි සිතද්දැ” යි නො සතුව වදන් පහළ කළා ය.

ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවෝ පුල්ලනන්දා මෙහෙණ මේ වචන කියද්දී අසුහ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහසුප් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්ට මෙය කීහ: ඇවැත්නි, ආනන්දයෙනි, පුල්ලනන්දා මෙහෙණ විසින් ඒකාන්තයෙන් කරුණු නො සලකා ද්වේෂයෙන් වචන කියන ලදි. ඇවැත්නි, මම යම් කලෙක කෙස් රැවුල් බා කාසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි ද, (එවක් පටන්) ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජානන් වහන්සේ හැර අන් ශාස්තෘවරයකු (මගේ ශාස්තෘ යයි) උදෙසන්නට (=උදෙසු බවක්) නො දනිමි.

ඇවැත්නි, පෙර ගිහිවූම මට “ගෘහවාසය සම්බාධ (අවකාශ රහිත) ය, කෙලෙස් රජස් රැස්වන මගය. පැවිද්ද අභ්‍යවකාස ය. ගිහිගෙයි

වසන්තභූ විසින් එකැතින් පිරිපුන් එකැතින් පිරුසුදු දෙවූ සකස් කළ කොට (මොහොතකුදු මල නොගන්වා හැසිරිය යුතු) මේ බඹසර හැසිරෙන්නට සුකර නො වේ. මම කෙස් රැවුල් බා කාසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිදි වන්නෙමි නම් මැනවැ”යි මේ සිත විය. ඇවැත්නි, ඒ මම පසුකලෙක මහභූවත් කඩකපාගත් පිලියෙන් සහල (සිවුරක්) කොට ගෙණ ලොව යම් රහත්හු වෙත් නම් ඒ රහතුන් උදෙසා කෙස් රැවුල් බා ඒ කාසාවත් හැඳ ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියෙමි.

ඒ මම මෙසේ පැවිදි වූයෙමිම අදත් මගට පිළිපන්නෙමි. රජගහනුවරටද නාලන්දාවටද (Nalanda district) අතර බහුපුත්ත සෑයෙහි වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටිමි. දැක “මම ශාස්තෘවරයකු දක්නෙමි නම් මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම මාගේ ශාස්තෘවරයෙක් දක්නෙමි. මම සුගත කෙනකුත් දක්නෙමි නම් මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම දක්නෙමි. මම සම්මාසම්බුදුකෙනකුත් දක්නෙමි නම් මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම දක්නෙමි” යි මට මේ සිත විය. ඇවැත්නි, ඒ මම එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා වෙත හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘවරයාය. මම සවු වෙමි, වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ ශාස්තෘවරයාය. මම සවු වෙමි” යි මෙය සැළකෙළෙමි.

ඇවැත්නි, මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මෙය වදාළ සේක: “කස්සප, යමෙක් මෙසේ මුළුහිනින් සමන්විත වූ සවු වකු (ගුණ විසින්) නොදන්නේම දැනිමි (ස්වකීය ශාස්තෘභාවය ප්‍රතිඥ කෙරේද) නොදන්නේම දැනිමි කියාද, ඔහුගේ හිසත් ගිලිහෙන්නේය. (බෙල්ලෙන් කැඩී වැටෙන්නේය) (සත්කඩකට) පැලෙන්නේය. කස්සප, මම වනාහි (මාගේ ශාස්තෘභාවය) දන්නෙමිම දැනිමි කියමි. දක්නෙමිම දැනිමි කියමි.

කස්සප, එහෙයින් (මා ශාස්තෘ බැවින්) තොප විසින් මෙහි මෙසේ හික්මියයුතු: “ස්ථවිර නව මධ්‍යම හික්මුන් කෙරෙහි මාගේ දැඩි හිරි ඔතප් එළඹ සිටියේ වන්නේ” ය යි. කස්සප, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යි.

කස්සප, එහෙයින් මෙහි තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු. “කුසල් ඇසුරු කළ යම්කිසි දහමක් අසන්නෙමි නම් ඒ සියලු ධර්මය (තමහට අර්ථයකැයි) අර්ථවත් කොට මෙනෙහි කරමින් මුළු හිත එක්කොට යොමු කළ කන් ඇතිව අසන්නෙමි” යි. කස්සප, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු.

කස්සප, එහෙයින් මෙහි තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු
 “සුඛසම්ප්‍රයුක්ත (ප්‍රථම ධ්‍යාන සුඛයෙන් යුක්ත) වූ මාගේ කායගතාසනිය, මා නොහරණේය” යි. කස්සප, තොප විසින් මෙසේ ම හික්මිය යුතු යි.

ඇවැත්නි, ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ (ත්‍රිවිධ) අවවාදයෙන් මට අවවාද කොට හුනස්නෙන් නැගී වැඩිසේක.

ඇවැත්නි, මම සන්දවසක්ම රටවැසියා විසින් දෙන පිණ්ඩාභාරය ණය ගැතිව වැළඳුවෙමි ඉක්බිති අටවැනි දිනයෙහි මට රහත් බව පහළ විය.

ඇවැත්නි, ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගින් ඉවත් ව එක්තරා රුක්මුලකට එළඹී සේක. ඇවැත්නි, එකල්හි මම පටපිලොතිකායෙන් කළ සහල සිවුර සිවුගුණු කොට පණවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙහි වැඩ හිඳින සේක්වා, දිගු කලක් එය මට හිත පිණිස සැප පිණිස වනු ඇතැයි” මෙය සැලකෙළෙමි. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැණවූ අස්නෙහි වැඩහුන් සේක. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ හිඳ “කස්සප, මේ පටපිලොතිකා සඬ්ඝාරිය මෘදු ය” යි මෙය මට වදාළ සේක. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාගේ පටපිලොතිකා සඬ්ඝාරිය අනුකම්පා කොට පිළිගන්නා සේක්වා යි සැලකෙළෙමි.

කස්සප, තෙපි පරිභෝගයෙන් දිරාගිය හණ වැහැරි (පිළි) යෙන් කළ මාගේ පවුල් (පාංශුකුල) සිවුරු දරන්නෙහි ද? වහන්ස, මම පරිභෝගයෙන් දිරාගිය හණවැහැරියෙන් කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පවුල් සිවුරු දරන්නෙමි යි.

ඇවැත්නි, මම මහභූවත් කඩ කපා කළ සහලසිවුර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ප්‍රදානය කෙළෙමි. පරිභෝගයෙන් දිරාගිය හණුවැහැරියෙන් කළ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පවුල්සිවුර මම පිළිගනිමි. ඇවැත්නි, මැනවින් සත්‍යය කියන්නෙක් “මුවෙන් (බුදුමුවෙන් නිකුත් අවවාදයෙන්) උපන්, ධර්මයෙන් හටගත්, ධර්මයෙන් නිමියා වූ ධර්මය දැවැද්ද කොට ඇති, පරිභෝගයෙන් දිරාගිය හණුවැහැරිමුවා පවුල්සිවුරු පිළිගත්තා වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඔරස පුත්‍ර (ලෙයින් උපන් පුතා, සත්‍ය නියම නීත්‍යානුකූල පුතා, තමාගේම පුතා) ය”යි ඒ යමකු සඳහා කියන්නේ නම්’ මැනවින් කියන්නේ “මුවෙන් උපන්, ධර්මයෙන් හටගත්, දහමෙන් නිමියා වූ, ධර්මය දැවැද්ද කොට ඇති, පරිභෝගයෙන් දිරාගිය හණුවැහැරිමුවා පවුල් සිවුරු පිළිගත්තා වූ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උරදා පුත්‍රය” යි ඒ මට කියන්නේ ය.

ඇවැත්නි, මම යම් තාක් කල් කැමති වෙමි නම් (ඒ තාක්) කාමයන් කෙරෙන් වෙන්වම, අකුශල ධර්මයන් කෙරෙන් වෙන්වම, විතර්ක සහිත වූ විචාර සහිත වූ විචේකයෙන් හටගත් ප්‍රීතිය හා සැපය ඇති ප්‍රථමධ්‍යානය උපදවා වෙසෙමි.

ඇවැත්නි, මම යම් තාක් කල් කැමති වෙමි නම් (ඒ තාක්) (නවානුපූර්ව විහාර සමාපත්තින්ගේ ද පඤ්චාභිඤානවන්ගේ ද විස්තරය පෙය්‍යාලයෙන් දත යුතුයි)

ඇවැත්නි, මම ආසුර්‍යයන් ක්‍ෂය වීමෙන් අනාසුර වූ ඵලසමාධියත් ඵලප්‍රඤාවත් මේ අත්බැවිනි ම තෙමේ ම විශිෂ්ටඤානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ලබා වෙසෙමි.

ඇවැත්නි, යමෙක් මාගේ ෂඩ්භිඤානවන් වැසිය හැකි යයි හඟනේ නම් හෙතෙමේ සත්ථියන් වූ හෝ අඩකින් අඩු අට්ඨියන් වූ හෝ ඇතකු තලපතෙකින් වැසිය හැකි යයි හඟනේය.

ථුල්ලනඤා මෙහෙණ බඹසරින් ව්‍යුත් වූවාය....

■2.6. සෞණදින්නා විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 2.
චිත්තලතා වර්ගය

215. එම්බා දෙව්දූව, යම්බඳු වූ තෝ මනා රුසිරින් සියලු දිගුන්
බබුළුවමින් දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි.

216. කවර හේතුවකින් තිට එබඳු සිරුරුපැහැයක් වීද? කවර
පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමෘද්ධ වේද? මන වඩන්නා වූ
යම් කිසි සම්පත්තිහු වෙන්ද, ඒ සම්පත්තිහු කවර පිනෙකින් තිට පහළ
වෙන්ද?

217. එම්බා දෙව්දූව, නිර්මල ශරීරාලෝකයක් ඇති තෝ කවර
පිනෙකින් (අත් හැම සුරන් මැඩ) බබළන්නෙහි ද? කවර පිනෙකින්
තිගේ සියලු ශරීරාවයවයන්ගෙන් සියලු දිශාවෝ බබළත් ද?

218. මහත් අනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විවාරම්. මිනිස් වූවා කවර පිනක්
කෙළෙහි ද? තිගේ මේ සිරුරුපැහැය ද සියලු දිගුන් බබුළුවයි. කවර
පිනෙකින් මෙබඳු දිලියෙන පුණ්‍යර්ථධි ඇත්තී වෙහි ද?

219. මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුවස්නා ලද ඒ දෙව්දූ තොමෝ තුටු
සිත් ඇත්තී මේ පුණ්‍යඵලය යම් කවර කර්මයක්හුගේ දැ යි මෙසේ
පැවසූ ය.

220. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූ නිතර දන් දීමෙහි ඇලුණු මම
නාලන්දාවෙහි උපාසිකාවක් වීමි. එසේ වූ මා සෞණදින්නා යයි
අන්‍යයෝ දත්හ.

221. එකල මම වස්ත්‍රද ආහාරද සෙනසුන් හා පහන්ද සෘජු ගුණ
ඇත්තවුන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

222-23. මම පක්ෂය පිළිබඳ වූ තුදුස්ථක ද පසළොස්වක ද ප්‍රාතිහාර්යා පක්ෂය ද යන පොහෝ දිනයන්හි පෙනෙවස් වීසිමි. හැම කල්හි නිති සිල්හි කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා මනා කොට බෙදා දෙන්නී ගෙහි වීසිමි.

224. එකල්හි මම පණ්ඩිතයෙක් දුරු වීමි. මුසවායෙන් සංවාත වීමි. අයිනාදනින්ද මිසභසරින්ද රහමෙර පිමෙන් ද දුරු වීමි.

225. පස් සිකපද රැක්මෙහි ඇලුණු චතුරාර්යාසත්‍යයෙහි දක්ෂ වූ මම යසස් ඇති පසැස් ඇති ගෞතම බුදුරදුන්ගේ උපාසිකාවක් වීමි.

226. ඒ පිනෙන් මාගේ සිරුරුපැහැය එබඳු වෙයි. ඒ පිනෙන් මාගේ සම්පත්තිය මෙහි සමෘද්ධ වෙයි. මන වඩන්නාවූ යම් කිසි සම්පත්තීහු වෙන් ද ඒ සම්පත්තීහු මට පහළ වෙන්.

227. මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මිනිස්ථවක් වූ මම යම් පිනක් කෙළෙමිද, එය ඔබට කියමි. එයින් මෙසේ දිලියෙන පුණ්‍යර්ථධි ඇත්තී වෙමි. මගේ සිරුරු පැහැය ද සියලු දිගුත් බබුළුවයි....

■5. සම්පසාදනීය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාලීක වර්ගය > 5.
සම්පසාදනීය සූත්‍රය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නගරය සමීපයේ වූ පාචාරික සිටුහුගේ අඹ වෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ ඔබ (උන්වහන්සේ) වැද එකත්පස වැ උන්හ. සැරියුත් තෙරණුවෝ එසේ එකත් පස්වැ උන්නාහු ම ‘ස්වාමීනි, වහන්ස, යම් සම්බෝධිඥානයෙක් වේද, එහිලා (එයින්) භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඩි තරම් නුවණ ඇති අන් ශ්‍රමණයෙක් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙක් හෝ පෙරත් නොවීය, අනාගතයෙන් නොවන්නේය, දැනුත් නැතැ යි මෙස්

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරේ පැහැදුණෙම් වෙමි' යි මේ වචන
වදාළහ....

■2.1.6 උපාලි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 1. ගභපති වර්ගය

ගැහැවිය, ඒ කිමැ'යි හඟනෙහි? මේ නාලන්දා නුවර සමාද්ධ වූයේ
ඉතා සමාද්ධ වූයේ බොහෝ මිනිසුන් විසින් ගැවැසිගතැ'යි. එසේ යැ
වහන්ස, මේ නාලන්දා නුවර සමාද්ධ වූයේ ඉතා සමාද්ධ වූයේ
බොහෝ ජනයන් ඇතිවූ මිනිසුන් විසින් ආකීණී වී යයි. ගැහැවිය, ඒ
කිමැ'යි හඟිනි? මෙහි ඔසවාගත් කඩු ඇති පුරුෂයෙක් එන්නේ යැ,
හෝ මෙසේ කියන්නේ නම් මේ නාලන්දායෙහි යම් තාක් සත්ත්වයෝ
ඇද්ද, ඔවුන් එකෙකෙහි එක් මෙහොතෙහි එක් මස් රැසක් එක්
මාංසපුඤ්ජයක් කරන්නෙමි'යි කියා නම් ගැහැවිය, ඒ කිමැ'යි හඟිනි?
ඒ පුරුෂ මේ නාලන්දායෙහි යම්තාක් ප්‍රාණිහු ඇද්ද, ඔවුන් එක්
ඇසිල්ලෙකින් එක් මොහොතකින් එක් මස් රැසක් එක්
මාංසපුඤ්ජයක් කරන්නට පෙහොනේ වේදැ? යි. වහන්ස, පුරුෂයෝ
දසදෙනෙකුදු විසිදෙනෙකුදු තිස්දෙනෙකුදු සතලිස්දෙනෙකුදු
පුරුෂයෝ පනස්දෙනෙකුදු මේ නාලන්දායෙහි යම් පමණ
සත්ත්වයෝ ඇද්ද, ඔවුන් එක් ඇසිල්ලෙකින් එක් මොහොතකින් එක්
මස් රැසක් එක් මාංසපුඤ්ජයක් කරන්නට නොපොහොනාහ. එක්
ලාමක පුරුෂයෙක් කිම නිසි වේ දැ? යි....

■8.1.8. සඛ්ඛධම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සළායතන වර්ගය > 8.
ගාමණී සංයුක්තය > 8. ගාමණී වර්ගය

422. එක් සමයක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දාව සම්පයෙහි
පාවාරික අඹ වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි නිගණ්ඨ ශ්‍රාවක වූ

අසිඛන්ධක පුත්ත ගාමිණී තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹීමේ ය. ... එකත්පස්ව හුන් අසිඛන්ධක පුත්ත ගාමිණීහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: ගාමිණී, නිගණ්ඨනාටපුත්ත කෙසේ නම් සවිචන්ට දහම් දෙසා දැයි....

■3.1.7. ආවට්ඨාරවිභඩ්භය

ත්‍රිපිටකය > සුත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > නෙත්තිජ්ජකරණ > 3.
පටිනිද්දේසවාරය > විභඩ්භ

තවද මෙසේ ඇත: නාලන්දා නිගමයෙහි අසිඛන්ධක පුත්‍ර වූ ගාමිණී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කී: “වහන්ස පශ්වාද්භූමි වැසි බ්‍රාහ්මණයෝ කමඩුළු ඇත්තාහු සෙවෙල්මාලා ඇත්තාහු උදය සවස ජලාවගාහ කරන්නාහු ගිනි පුදන්නාහු, ඔහු මළහු කලුරියපළහු උඩලොවට යවති, මොනවට යවති, (පිරිවරා සිට හවත, බඹලොවට යවයි කියමින්) ස්වර්ගයට යවති, වහන්ස භාග්‍යයතුන් වහන්සේ වැලිත් යම් පරිදි සියලු ලෝවැසි තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු සුගති වූ ස්වර්ගලෝකයට පිළිසඳ විසින් පැමිණේ නම්, එසේ කරන්නට පොහොසත් සේක් දැ” යි....

තක්සිලා නගරය:

ත්‍රිපිටකයේ තක්සිලා නගරය පිළිබඳ දක්වා ඇති ස්ථාන කිහිපයක්.

■6.1.2. ඔමසවාද ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 1. මුසාවාද වර්ගය

3. මහණෙනි, මේ පෙර වූ දැයෙකි: තක්සලායෙනි (Taxila City) එක්තරා බමුණකුට නැඟිටිසාල නම් වෘෂභයෙක් විය....

■8. විවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. විවරක්ඛන්ධකය

10. ඉක්බිති ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙදා වෙත ගියේ ය. ගොස් ඒ වෙදාට “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, මම බොහෝ කොට ද උගණිමි. වහා ද උගණිමි. මනා කොට දරමි. මා විසින් උගත් දෙය ද නො නැසේ. සත්අවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි හදාරන්නා වූ මට මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් නො පෙනේ. කවර කලෙක මේ ශිල්පයාගේ කෙළවරෙක් පෙනෙන්නේ දැ” යි කීයේ ය. “ජීවකය, එසේ නම් (බිම කණින) යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර (Taxila, Pakistan) භාත්පස යොදුනක් ඇවිද බෙහෙත් නො වන්නා වූ යම් කිසිවක් දක්නෙහි ද, එය ගෙණ එව”. “ආවාය්‍යීයන් වහන්ස, එසේ ය” යි ජීවක කොමාරහව්ව තෙමේ ඒ වෙදාට පිළිවදන් දී යවුලක් ගෙණ තක්සලා නුවර භාත්පස යොදුනක් ඇවිදින්නේ බෙහෙත් නො වූ කිසිවක් නො දුටුයේය....

■7. තිස්සමෙත්තෙයාසුත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිද්දේස පාළි > නිස්සමෙත්තෙයාසූත්‍රනිර්දේශය

මජ්ඣෙව පරිකිස්සති - කාපණයකු මෙන් අඤ්ඤාකු මෙන් මුග්ධයකු මෙන් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ප්‍රාණවධ දු කෙරෙයි, අදත්තාදානය ද කෙරෙයි, ගෘහස්තිය ද සිඳි, ගම් පහරයි, ගෙවල් පහරයි, මං පහරයි, පරමුත් කරා ද යෙයි, මෘෂා ද බෙණෙයි; මෙසේ ත් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. ඒ අපරාධකරු රජවරු අල්වාගෙන විවිධ කම්කටොලු කරවති: කසයෙනුදු තළවති, වේවැලිනු දු තළවති, අඩදඩියෙනු දු තළවති, අත් සිඳුවති, පා සිඳුවති, අත්පා ද සිඳුවති, කනු දු සිඳුවති, නැහැය ද සිඳුවති, කන්තාසා ද සිඳුවති, කාඩිසැලි කම්කටොලු ද කෙරෙති, සක්මුඩු කම්කටොලු ද කෙරෙති, රාහුමුඛ කම්කටොලු ද කෙරෙති, ගිනිවළලු කම්කටොලු ද කෙරෙති, අත් දල්වන කම්කටොලු ද කෙරෙති, එරුවත් කම්කටොලු ද කෙරෙති, තිහිරිවත් කම්කටොලු ද කෙරෙති, එණෙයාක කම්කටොලු ද කෙරෙති, බිළියෙන් මස් සිඳුණා කම්කටොලු ද කෙරෙති, කහාපණික කම්කටොලු ද කෙරෙති, කොස්සෙන් කාරම් ගල්වති, පරිසපරිවතීන කම්කටොලු ද කෙරෙති, පිදුරුපිටු කම්කටොලු ද කෙරෙති, කකාළ තෙල් ද ඉස්වති, ගුනකයන් (රජුගේ බල්ලන්, කිණබල්ලන්) ලවා කවති, දිවස්හුල ද හිඳුවති, කඩුවෙනු දු හිස සිඳිත්; මෙසේ ත් කෙලෙසෙයි භාත්පසින් කෙලෙසෙයි වෙහෙසට පැමිණේ. නොහොත් කාමතෘෂ්ණාවෙන් මඩනා ලදුයේ භාත්පසින් අල්වාගත් සිත් ඇතියේ භොගයන් සොයමින් නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි, සීතල පෙරටු කොට උණුසුම පෙරටු කොට මැසීමිදුරු අවසුලං හා සපුන් ගේ පහසින් වෙහෙසෙමින් සාපවසින් මැරෙමින් තිගුම්බ ජනපදයට (Trigarta Kingdom, Punjab) යෙයි, තක්කොලයට - තක්ෂිලාවට (Taxila, Pakistan) - කාලමුඛයට - පරාමුඛයට - වෙසුඬිගයට - වෙරාපථයට - ජාවක රටට (Mataram Kingdom, Majapahit) - තාමලිජ්තියට (Tamilakam) - වංග රටට (Bangladesh, Vanga Kingdom) - එළවද්ධනයට - ස්වණ්කුටයට - ස්වණ්භූමියට (Kingdom of Funan) -

තාම්‍රපණ්ණියට (ශ්‍රී ලංකාව) – සුප්පාරකයට (Shurparaka kingdom) – භරුකච්ඡ ජනපදයට (Bharutkuteccha, Bharuch) – සෞරාෂ්ට්‍රයට (Saurashtra Kingdom) - අධිගලොකයට - ගඬිගණයට - පරමගඬිගණයට – යවන රටට (ශ්‍රීසිය) – පරම යවනයට (Western countries) – අලසඤ්චට (අලෙක්සැන්ඩ්‍රියා) – නවක ජනපදයට – මූලපද රටට යෙයි....

■(229) 9. පලාසි ජාතකය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > ජාතක පාළි 1 > 2. දුක නිපාතය > 8. කාසාව වර්ගය

313. උත්තම භස්ති නැමැති මේසයෙන් ද අග්‍ර වූ තුරඬග මාලාවන්ගෙන් ද සර (රිතල) නමැති වර්ෂාවන් ඇති රථ තරඬග මාලාවන්ගෙන් ද කඩුම්චි ඇත්තා වූ වේගයෙන් පරිභ්‍රමණය කොට දැඩි පහර දෙන යෝධයන්ගෙන් ද භාත්පසින් තක්සලා නම් නගරය (Taxila, Pakistan) වටකරන ලද්දේය....

■15. අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > මහා නිර්දේස පාළි > අත්තදණ්ඩසූත්‍රනිර්දේශය

යෙන සල්ලෙන ඔතිණ්ණො දිස සබ්බා විධාවති - රාගශල්‍යයෙන් මඬනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පෙළුණේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ කයින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, බසින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, සිතින් දුසිරිතෙහි හැසිරෙයි, ප්‍රාණවධ දු කෙරෙයි, නො දුන් දැය ද හැරැගනී, ශාභසක්ඛි දු සිද්ධි, ගම් පැහැරීම ද ගෙවල් පැහැරීම ද මං පැහැරීම ද කෙරෙයි, පරමුන් කරා ද යෙයි, මෘෂා ද බෙණෙයි. මෙසේත් රාගශල්‍යයෙන් මඬනා ලද්දේ විදුනා ලද්දේ පහස්නා ලද්දේ පීඩිත වූයේ බැසගන්නා ලද්දේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, වෙසෙසින් දිවෙයි, වේගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්බොබැ හැසිරෙයි. නොහොත්

රාගශල්‍යයෙන් අවතීඝ්‍ය වූයේ විද්ධ - ස්පාෂ්ට - පරෙන - සමවනිත -
 සමන්වාගත වූයේ ධනය සොයමින් සිත පෙරටු කොට, උෂ්ණ පෙරටු
 කොට, මැසි මදුරු වා අවි දික්දැපහසින් වෙහෙසෙමින් සාපවසින්
 මැරෙමින් නැවින් මහමුහුදට පිවිසෙයි: ත්‍රිගුල්ම ජනපදයට යෙයි.
 තක්කොලයට යෙයි, තක්ෂශිලාවට (**Taxila, Pakistan**) යෙයි,
 කාලමුඛයට යෙයි, පරාඨමුඛයට යෙයි, වෙසුඞ්ගයට යෙයි,
 වෙරාපටයට යෙයි, ජාව රටට යෙයි, තාමලී ජනපදයට
 (**Tamilakam**) යෙයි, වගු රටට (**Bangladesh, Vanga
 Kingdom**) යෙයි, එඞ්වර්ධනයට යෙයි, ස්වණ්කුටයට යෙයි,
 ස්වණ්භූමියට (**Kingdom of Funan**) යෙයි, තමිපණ්ණියට
 (**ලංකාව**) යෙයි, සුප්පාරක ජනපදයට (**Shurparaka kingdom**)
 යෙයි, හරුකවිෂ ජනපදයට (**Bharutkuteccha, Bharuch**) යෙයි,
 සොරාෂ්ට්‍රයට (**Saurashtra Kingdom**) යෙයි, අඞ්ගලොකයට
 යෙයි, ගඞ්ගණයට යෙයි, පරමගඞ්ගණයට යෙයි, යවන රටට
 (**Greece**) යෙයි, පරම යවනයට (**Western countries**) යෙයි,
 නවක රටට යෙයි, මූලපදරටට යෙයි, මරුකාන්තාරයට යෙයි,
 ජණ්ණපටයට යෙයි, අජපටයට යෙයි, මෙණ්ඩපටයට යෙයි,
 ශඞ්කුපටයට යෙයි, ඡත්‍රපටයට යෙයි, වංශපටයට යෙයි,
 සක්‍රණපටයට යෙයි, මූෂිකපටයට යෙයි, දරිපටයට යෙයි,
 වෙත්‍රාධාරයට යෙයි. සොයනුයේ (භොගයන්) නො ලැබෙයි එකල්හි
 නො ලැබීම හෙතු කොට ද දුක් දොම්නස් විඳී. සොයනුයේ ලැබේ
 නම්, ලැබ ආරක්‍ෂාමූලක වූ ද දුක් දොම්නස් විඳී: ‘කවර උපායෙකින්
 මාගේ භොගයන් රජවරු නො මැ හැරගන්නාහු ද සොරු නො
 පැහැරගන්නාහු ද ගිනි නො දවා ද වතුරු නො ගළා ද අප්‍රියදායාදයෝ
 නො හරනාහු දැ’ යි. මෙසේ රක්තා වූ පාලනය කරන්නා වූ ඔහුගේ ඒ
 භොගයෝ වැනැසෙති, හෙතෙම විප්‍රයෝගමූලක වූ ද දුක් දොම්නස්
 විඳී. මෙසේත් රාගශල්‍යයෙන් අවතීඝ්‍ය වූයේ විදුනා ලදුයේ පහස්නා
 ලදුයේ පීඩිත වූයේ පිවිසියේ සමන්විත වූයේ දිවෙයි, වෙසෙසින්
 දිවෙයි, වෙගයෙන් දිවෙයි, ඔබ්නොබැ හැසිරේ....

රාජගහ නගරය:

ත්‍රිපිටකයේ රජගහනුවර පිළිබඳ දක්වා ඇති ස්ථාන කිහිපයක්:

රජගහනුවර (Rajgir) ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ පිහිටා ඇත. **Rajgir is an ancient city in the northeast Indian state of Bihar. Surrounded by hills, it's known for its holy sites. Remains of the Cyclopean Wall, which encircled the city centuries ago, still stand in the center.** Close by, Venu Vana park was once home to a monastery built for Buddha. As of 2011, the population of the town was reported to be 41,000 while the population in the community development block was about 88,500. **Rajgir was the first capital of the ancient kingdom of Magadha, a state that would eventually evolve into the Mauryan Empire.** Telephone code: +91-6112.

■සංගීති නිදානය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 11.
පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකය

ඇවත ආනන්දයෙනි, සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රය කොතැනදී දෙසනලද දැයි. වහන්ස, රජගහ නුවර ජීවකගේ අඹ වෙනෙහි දී යයි. කවරකු සමග දැයි. වෙදෙහිපුත්‍ර වූ අජාතසත්තු රජු සමග යයි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහා කාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේගෙන් සාමඤ්ඤඵල සූත්‍රයෙහි නිදානයද ඇසූහ. පුද්ගලයාද ඇසූහ. මේ ක්‍රමයෙන් ම නිකාය පසම ඇසූහ. ඇසූ ඇසූ ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසඳූහ....

■2. උපෝසථක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 2.
උපෝසථක්ඛන්ධකය

58. එකල්හි ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ අකුකචින්ද විහාරයෙන් රජගහ නුවරට උපෝසථය පිණිස එන්නාහු අතරමගදී නදියකින් එතෙර වන සේක් මදකින් ජලයෙන් ගසාගෙන යන ලද්දෝ වූහ. එයින් උන්වහන්සේගේ සිවුරු තෙමුණේ ය. එකල්හි හික්කුණු ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේට “ඇවැත්නි, නුඹවහන්සේගේ සිවුරු කුමක් හෙයින් තෙමුනේදැ?” යි ඇසූහ. “ඇවැත්නි, මම මෙහි අකුකචින්ද විහාරයේ සිට රජගහනුවර වෙළවනයට උපෝසථය පිණිස එන්නෙමි අතරමග ගහෙන් එතෙර වන්නෙමි ජලයෙන් මදකින් ගසා ගෙන යන ලද්දෙමි. එයින් මගේ සිවුරු තෙමුනේ ය” යි කීහ....

■ ක්ෂුද්‍රකවස්තු

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 5.
බුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකය

ඒ සමයෙහි වූ කලී ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝද ආයුෂ්මත් පිණ්ඩොලභාරද්වාජ තෙරණුවෝද යන දෙනම පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරවැ පාත්‍රා සිවුරු ගෙන රජගහ නුවරට පිණ්ඩපාතය පිණිස පිවිසියාහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිණ්ඩොලභාරද්වාජ තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුනට “ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ රහන්ද සාද්ධිමත්ද වෙති. ඇවැත් මහමුගලන් තෙරුනි, වඩිනු මැනැව, තෙල පාත්‍රය ගෙන බසිනු මැනැව තෙල පාත්‍රය ඔබගේ යැ” යි කීහ. ආයුෂ්මත් පිණ්ඩොලභාරද්වාජ තෙරණුවෝ රහන්ද සාද්ධිමත්ද වෙති. “ඇවැත් භාරද්වාජයෙනි, වඩින්න, තෙල පාත්‍රය ගෙන බසින්න, තෙල පාත්‍රය ඔබගේ යැ” යි මහමුගලන් තෙරණුවෝ වදාළාහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් පිණ්ඩොලභාරද්වාජ තෙරණුවෝ අහස් නැග ඒ පාත්‍රය ගෙන තුන් වරක් රජගහ නුවර සිසාරා වැඩියාහ....

■ ක්ෂුද්‍රකවස්තු

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 5.

බුද්දකවත්ථුක්ඛන්ධකය

එ කල්හි පුරණකාශාප රජගහ නුවර සිටුහු කරා එළඹියේ ය. එළඹ රජගහ නුවර සිටුහු බණවා, “ගෘහපතිය, මම රහත් ද සෘද්ධිමත් ද වෙමි. මට පාත්‍රය දෙව” යි කීය. “ වහන්ස, ඉදින් ආයුෂ්මතුන් වහන්සේ රහත් ද සෘද්ධිමත් ද වූ සේක් නම් ඔබට පාත්‍රය දෙන ලද්දේ ම ය. එය ගෙන බස්නා සේක් වා” යි සිටු කීය....

■ 9.1.3. මහානාග සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 9.

හික්ඛු සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

397. (සැවැත් නිදානයි.)

එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝද රජගහනුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම් වෙළඳවාරාමයෙහි එකම විහාරයේ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ සවස්කල පලසමවතින් නැගී සිටියාහු ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් සමඟ සතුටු වූහ ... එකත්පසෙක හුන් ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට මෙය කීහ:
“ඇවැත්නි, මොග්ගල්ලානයෙනි, ඔබගේ ඉන්ද්‍රියෝ විශේෂයෙන් ප්‍රසන්නය. මුහුණපැහැය පිරිසිදුය. වෙසෙසින් බබලන්නේය. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ අද ඒකාන්තයෙන් ශාන්ත වූ විහරණයකින් වූසූහ ය” යි.

ඇවැත්නි , අද මම ඖදාරික (දිවැස් සහ දිවා කනට විෂයවූ) විහරණයකින් විසිමි. එහෙත් මාගේ ධාර්මික කතාවෙක් විය. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ගේ දැහැමි කතාව කවරකු සමග

වීද? ඇවැත්නි, මාගේ දැහැමි කතාව භාග්‍යවතුන් වහන්සේම සමග විය. ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් දුරෙහිම සැවැත්නුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් අනේපිඬු මහසිටුහුගේ ආරාමයේ වැඩ වසන සේක. කිමෙක්ද? ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ සෘද්ධියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඵලභියාහුද? නැතහොත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෘද්ධියෙන් ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන් වෙත වැඩි සේක් දැයි?

ඇවැත්නි, මම සෘද්ධියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත නොම ඵලභියෙමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේද සෘද්ධියෙන් මා වෙත නොඵලභී සේක. එහෙත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම්තාක් දුරෙහිවූද, ඒ තාක් මාගේ දිවැසද දිවකණ්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස ඇසීම පිණිස යොමු විය. මම යම්තාක් දුරෙහිද, ඒ තාක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේද දිවැසත් දිවකණ්ඨ විශුද්ධ විය.

කෙසේ නම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ගේ දැහැමි කතාව වීද?

ඇවැත්නි, මෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘වහන්ස, ආරඬ්ඨවියඹී ය, ආරඬ්ඨවියඹී යයි කියනු ලැබේ ස්වාමීනි, වහන්ස, කොතෙකින් ආරඬ්ඨවියඹී වේ දැ’ යි මෙය සැලකෙළෙමි. ඇවැත්නි, මෙසේ සැලකළ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට මෙය වදාළ සේක: මොග්ගල්ලානය, මෙහි මහණ තෙමේ “ඒකාන්තයෙන් සිරුරෙහි සිවියත් නහරත් ඇටත් ඉතිරි වේවා, මස් ලේ වියලේවා, පුරුෂ ශක්තියෙන් පුරුෂයෙකුගේ චිර්යයෙන් පුරුෂයෙකුගේ පරාක්‍රමයෙන් ඒ යමක් ලැබිය යුතු නම් එය නොලබනතාක් වියඹියාගේ නැවැත්මක් නොවන්නේ ය”යි පටන් ගන්නා ලද වියඹී ඇති ව වෙසෙයි. මොග්ගල්ලානය, මෙසේ ආරඬ්ඨවියඹී වේය”යි. ඇවැත්නි, මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග මාගේ දැහැමි කතාව විය.

ඇවැත්නි, යම්සේ කුඩා ගල් කැටක් හිමවත් පර්වත රජුගේ මහත් බව සඳහා ලක් තැබීම (උපමා කිරීම) පිණිස පමණක්ම වේ ද, එසේම අපිදු ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරුන්ගේ සෘද්ධිමහන්නත්වය සඳහා ලක්

තැබීම පිණිස පමණක්ම වෙමු. ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ
මහත් සෘද්ධි ඇත්තාහ. මහත් අනුභාව ඇත්තාහ. කැමැත්තෝ නම්
ආයුෂකල්පයම සිටිනාහුය.

යම් සේ කුඩා ලුණුකැටක් සක්වල මුවවිට හා බඹලොව හිමි කොට
පිහිටි ලුණු කළයක මහත්බව සඳහා ලක් තැබීම පිණිස පමණක්වේද,
එසෙයින්ම අපිදු ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවන්ගේ
ප්‍රඥාමහත්තත්වය සඳහා ලක් තැබීම පිණිස පමණක්ම වෙමු.
ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින්
නොයෙක් අයුරෙන් ස්තූති කරණ ලදහ. වණිනා කරණ ලදහ.
පසස්නා ලදහ:

ප්‍රඥාවෙන්ද ශීලයෙන්ද ව්‍යුපශමයෙන් ද සැරියුත් තෙරණුවෝම
ශ්‍රේෂ්ඨයහ. යම් කිසි මහණෙක් පරතෙරට (නිවනට) පැමිණියේ නම්
හෙතෙම සැරියුත් තෙරණුවන්ම පරම කොට ඇත්තේ වන්නේය
(තෙරුන්ට වඩාඋත්තරිතරයෙක් නැත.)

මෙසේ මේ මහානාගයෝ (මහරහතන් වහන්සේලා) දෙනම
මැනැවින් බණන ලද ඔවුනොවුන්ගේ සුබැසිය සතුවින් පිළිගත්හ....

■10.1.1. ඉන්දක සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 10.
යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

235. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
රජගහනුවර සම්පයෙහි ඉඤ්ඤාට පර්වතයෙහි ඉඤ්ඤ යක්ෂයාගේ
හවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල ඉඤ්ඤ යක්ෂ තෙමේ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
ගාථායෙන් කී ය:

බුදුවරයෝ රූපය ජීවය යි නොකියත්. (එසේ නම්) මේ සත්ව තෙමේ මේ සිරුර කෙසේ නම් ලබා දේ? මොහුගේ ඇට හා අක්මාපිඩ කොයින් ඒද? මේ තෙමේ නම් මවුකුස ලැගේද?

[භගවත්හු:]

පළමු කොට කලලරූපය වේ. කලලයෙන් අඛ්ඛුදය වේ. අඛ්ඛුදයෙන් ජේසිය හට ගනී. ජේසියෙන් සන නම් මස්පිඩෙක් හට ගනී. ඒ සනයෙන් පිලක පසෙක් හට ගනී. ඉන්පසු කෙස් ලොම් ද නිය ද හට ගනීත්.

ඔහුගේ මව යම් අහරකුත්, බොන දැයකුත්, බොජුනකුත් වළඳා ද, මවුකුසට පැමිණ ඒ සත්ව තෙමේ ඒ ආහාර පානාදියෙන් එහි දී යැපේ....

■1.16. සිරිමා විමානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 1. පිය වර්ගය

140. එම්බා දෙව්දූව, තෝ දෙවියන් විසින් පිරිවරන ලද්දී සත්කාරද කරන ලද්දී වෙහි. කිනම් භවයෙකින් ව්‍යුහ වූවා සුගතියට පැමිණියා වෙහිද? තෝ කිනම් ශාස්තෘවරයක්හුගේ අවවාදානුශාසනා පිළිගැනීමෙන් වචන කරන්නී වෙහිද? ඉදින් තෝ බුද්ධශ්‍රාවිකා වූවා නම් මට කියව.

141. ඉසිහිලි ආදී පර්වත අතර මැනැවින් පිහිටුවන ලද උතුම් රජගහ නුවර නැටුම් ගැයුම් මැනැවින් පුහුණු වූ මම සිරිමත් බිම්සර රජුගේ පරිවාරිකාවක් වීමි. ඒ මා රජගහ නුවර සිරිමා යැයි දැනගත්හ.

142. සෘෂි ශ්‍රේෂ්ඨවූ විනයකවූ බුදුරජ සමුදය දුටු සත්‍යයන්ගේ අනිත්‍යතාව ද අසංස්කෘත වූ ශාශ්වත දුටු ඛනිරොධය වූ නිර්වාණය ද අකුටිල වූ කෙලෙස් නසන ආර්යමාර්ගයද මට පැවසීය.

143. මම උතුම් වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ අසංස්කෘත නිර්වාණයට කරුණු වූ සද්ධර්මය අසා නරඟ්‍රේෂ්ඨ වූ බුදුරදුන් විසින් දෙසනලද ප්‍රතිපත්තියෙහි පිහිටියා වූ මම ශීලයෙහි මැනවින් සංවෘත වූමු....

■10.1.8. සුදත්ත සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 10. යක්ඛ සංයුත්තය > 1. ඉන්දක වර්ගය

242. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ ශීතවනයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි අනාථපිණ්ඩික ගෘහපති තෙමේ කිසියම් කටයුත්තක් සඳහා රජගහනුවරට පැමිණියේ වෙයි. අනාථපිණ්ඩික ගැහැව් තෙමේ බුදුරජානන් වහන්සේ ලෝපහළවූ සේකැයි ඇසීය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස එකෙණෙහි ම එළඹෙනු කැමැත්තේද විය.

ඉක්බිති අනේපිඬු ගැහැවිහට මේ අදහස විය: භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැකීම පිණිස එළඹෙන්නට අද නොකල්ය. දන් මම හෙට කල් ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස එළඹෙනෙමියි බුදුන් කෙරෙහි ගිය සිහි ඇතිව හොත්තේය. අලුයම යයි හඟිමින් රැතුන්යලක් නැගී සිටියේය. එකල්හි අනාථපිණ්ඩික ගැහැව් තෙමේ සොහොන්දොර වෙත පැමිණියේය. අමනුෂ්‍යයෝ දොර විවර කළහ.

ඉක්බිති අනේපිඬු ගැහැවියහු නුවරින් නික්මෙද්දී එළිය අතුරුදහන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය තැති ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් පහළ විය. එයින් ම පෙරළා යනු කැමැත්තේ ද විය. එකල්හි සිව්ක යක්ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්හු ද, සියක්දහසක් අශ්වතරියෝ ද, සියක්දහසක් රිය ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝද (යමකුට ලැබුනාහුද, ඒ

ලාභයෝ බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක්පියවරක සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවටත් නො අගිත්.

ගැහැවියෙනි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙනි, ඉදිරියට යව. තොපගේ ඉදිරියට යෑම මැනැවි. ආපසු යෑම නො මැනැවි.

ඉක්බිති අනේපිඬු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය යම් බියෙක් තැනි ගැන්මෙක් ලොමුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනි.

දෙවන වටදු

තෙවන වටදු අනේපිඬු ගැහැවිහට එළිය අතුරුදන් විය. අඳුර පහළ විය. බිය තැනි ගැණුම් ලොමුදහ ගැණුම් පහළ විය. එයින් ම පෙරළා යනු කැමැත්තේද විය. තෙවන වට දු සිවක යක්ෂ තෙමේ අතුරුදන් වූයේ (මතු දැක්වෙන) ශබ්දය ඇස්වී ය:

සියක්දහසක් ඇත්තු ද, සියක්දහසක් අස්සු ද සියක්දහසක් අශ්වතරියෝ ද, මිණිකොඩොල් අබරණින් සරසන ලද සියක්දහසක් කන්‍යාවෝද (බුදුන් දක්නට යන්නහුගේ) එක් පියවරක් පිළිබඳ සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවකුදු නො අගිත්.

ගැහැවියෙනි, ඉදිරියට යව. ගැහැවියෙනි, ඉදිරියට යව. තොපගේ ඉදිරියට යෑම මැනැවි. ආපසු යෑම නො මැනැවි.

ඉක්බිති අනේපිඬු ගැහැවිහට අඳුර අතුරුදන් විය. එළිය පහළ විය. යම් බියෙක් තැනි ගැන්මෙක් ලොමුදහ ගැන්මෙක් වී නම් එය සන්සිඳිනි. ඉක්බිති අනේපිඬු ගැහැවි තෙමේ ශීතවනයට වෙත එළඹීයේ ය. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රෑ අලුයම නැගිට අබවස සක්මන් කරණ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එන්නා වූ අනේපිඬු ගැහැවිහු දුර දී ම දුටු සේක. දැක සක්මනින් බැස පැනවූ අසුනෙහි වැඩහුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩහිඳ අනේපිඬු ගැහැවිහට "සුදත්ත, මෙහි එව"යි මෙය වදාළ සේක.

එකල්හි අනේපිඩු ගැහැවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නමින් මා අමතන සේකැ යි එහි ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පා ලඟ හිසින් වැටී භාග්‍යවතුන් වහන්සේට 'වහන්ස, කිම? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සුවසේ සැතපුනු සේක් දැ' යි මෙය සැළ කළේය.

[භගවත්හු:]

යමෙක් කාමයන්හි නොතැවරේද, (කෙලෙස් ගිනි නැති බැවින්) සිහිල් වූයේද, උපධි රහිත ද පිරිනිව්‍යාචු (ඒ ක්ෂිණාසුව) බමුණු තෙමේ හැමකල්හි ඒකාන්තයෙන් සුවසේ හොචී.

සියලු තෘෂ්ණාවන් සිදු හෘදය ඇසුරු කළ විඩාව දුරු කොට සිත්හි සන්සිඳීමට පැමිණ උපශාන්ත වූයේ සුවසේ හොචී....

■2. උදුම්බරික සිහනාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > පාථික වර්ගය > 2.

උදුම්බරික සිහනාද සූත්‍රය

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදුම්බරිකාවගේ පිරිවැජි අරමැ මෙසේ පරවාදවිජේදක ස්වවාද සමුත්පාපක අහිත නාදය පවත්වා, අහස් නැඟ, ගිජුකුළු පව්වෙහි පිහිටි සේක. සන්ධාන ගෘහපති එකෙණෙහිම රජගහ පුරයට පිවිසියේය....

■2.8. සද්ධා විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 2.

විත්තලතා වර්ගය

245. එම්බා දෙව්දූව, යම්බදුචු තෝ මනා රුසිරින් සියලු දිගුන් බබුළුවමින් දවහත් තරුව සේ සිටිනෙහි.

246. කවර හේතුවකින් තිට එබඳු සිරුරු පැහැයෙක් වීද? කවර පිනෙකින් තිගේ සුවරිතඵලය මෙහි සමෘද්ධ වේද? මන වඩන්නා වූ යම් කිසි සම්පත්තිහු වෙත්ද, ඒ සම්පත්තිහු (කවර පිනෙකින්) තිට පහළ වෙත්ද?

247. මහත් අනුභාව ඇති දෙව්දූව, තී විචාරම්. මිනිස් වූවා කවර පිනක් කෙළෙහිද? තිගේ මේ සිරුරු පැහැය ද සියලු දිගුත් බබුළුවයි. කවර පිනෙකින් මෙබඳු දිලියෙන පුණාර්ද්ධි ඇත්ති වෙහිද?

248. මේ පුණාඵලය යම් කවර කර්මයක්හුගේ දැයි මුගලන් තෙරුන් විසින් පුළුච්ඡනා ලද ඒ දෙව්දූ නොමෝ තුටුසිත් ඇත්ති මෙසේ පැවැසූය.

249. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූ නිතර දන්දීමෙහි ඇලුණු මම රජගහ නුවර උපාසිකාවක් වීමි. අන්‍යයෝ මා සද්ධා යැයි දත්හ.

250. එකල මම වස්ත්‍රද ආහාරද සෙනසුන් හා පහන්තෙල්ද සෘජුගුණ ඇත්තවුන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

251-252. මම පක්ෂය පිළිබඳවූ තුදුස්වක ද පසළොස්වක ද ප්‍රාතිහාර්යා පක්ෂය ද යන පොහෝ දිනයන්හි අටහින් යුත් පෙහෙවස් විසිමි. භූම කල්හි නිති සිල්හි ද කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා මනා කොට බෙදා දෙන්නී ගෙහි විසිමි.

253. එකල්හි මම පණ්ඩායෙන් දුරු වීමි. මුසවායෙන් සංයත වීමි. අයිනාදනින්ද මිසභසරින්ද රහමෙර පීමෙන්ද දුරු වීමි.

254. පස් සිකපද රැක්මෙහි ඇලුණු චතුරාර්යාසත්‍යයෙහි දක්ෂ වූ මම යශස් ඇති පසැස් ඇති ගෞතම බුදුරදුන්ගේ උපාසිකාවක් වීමි.

255. එම පිනෙන් මාගේ සිරුරු පැහැය එබඳු වෙයි. ඒ පිනෙන් මාගේ සම්පත්තිය මෙහි සමෘද්ධ වෙයි. මන වඩන්නාවූ යම් කිසි සම්පත්තීහු වෙත් ද, ඒ සම්පත්තීහු මට පහළ වෙත්.

256. මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණයන් වහන්ස, මිනිස් දුටු මම යම් පිනක් කෙලෙම් ද, එය ඔබට කියමි. එයින් මෙසේ දිලියෙන පුණ්‍යර්ථි ඇතියා වෙමි. මගේ සිරුරු පැහැය ද සියලු දිගුත් බබළුවයි....

■7.1.3.2. වස්සකාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > සත්තක නිපාතය > 3. වජ්ජිසත්තක වර්ගය

22. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිජ්ඣකුට පච්ඡයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි මාගධ රාජ වූ චේදේහී පුත්‍ර වූ අජාතසත්තු තෙම වැදෑරුපුන් මඩනට යනු කැමැතියේ වෙයි....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > ද්විතීයපාරාජිකය

14. ඉක්බිති මගධ රටෙහි මහ ඇමති වූ වස්සකාර නම් බමුණු තෙමේ රජගහනුවර කර්මාන්තයන් විමසමින් දැව මුදලි කරා පැමිණ ඔහුට “සහය, නගර ප්‍රතිසංස්කරණයට වෙන්වූ, ආපදාවක් පිණිස ගත යුතු, යම් ඒ රජුට අයත් දැව රැසක් වීද, ඒ දැව කොහි දැ?” යි කීය. “හිමිය, ඒ දැව රජහු විසින් කුම්භකාර පුත්‍ර වූ ධනිය ආයථියන් වහන්සේට දෙන ලදි”. හේ කීය....

■3.9. විසාලක්ඛි විමානය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > විමාන වස්තු > 3.

පාරිච්ඡත්තක වර්ගය

667. මහත් ඇස් ඇති දෙව්දූව, තී පෙර අත්බැව්හි කවර නැමැත්තියක් වූවාද? දිවසරත් සමූහයෙන් පිරිවරන ලද්දී සිත්කලු සිතුලිය වෙනෙහි භාත්පස හැසිරෙයි.

668. යම් කාලෙක තච්චිසා වැසි දෙවියෝ මේ සිතුලිය වනයට පිවිසෙත්ද, එකල මෙහි පැමිණියා වූ යාන සහිතවූ රිය සහිතවූ සියල්ලෝම විසිතුරු අයුරු ඇත්තෝ වෙත්.

669. මෙහි පැමිණි මේ උයනෙහි හැසිරෙන තීගේ සිරුරෙහි පුෂ්පාදීන් අමුතු විසිතුරෙක් නොපෙනේ. තීගේ රූපය මෙබඳු පැහැපත් වූයේ කවර පිනෙකින් ද? එම්බා දෙව්දූව, විචාරණ ලද්දී මේ විපාකය කවර පුණ්‍යකර්මයක්හුගේ දැයි කියව.

670. දෙව්දුනි, යම් පිනෙකින් මාගේ මේ රූපයත් දිව්‍යගතියත් දිව්‍යාර්ථයත් දිව්‍යානුභාවයත් වීද, සක්දෙව්දුනි, එය අසනු මැනවි.

671. මම පෙර මනරම්වූ රජගහ නුවර ශ්‍රද්ධායෙන් හා ශීලයෙන් යුක්ත වූ සියලු කල්හි දන්දීමෙහි ඇලුනු සුනන්දා නම් උපාසිකාවක් වීමි.

672. එකල මම වස්තු ද ආහාර ද සෙනසුන් ද පහන් ද සෘජුගුණ ඇත්තවූත් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් සිතින් දුනිමි.

673-74. මම පක්ෂය පිළිබඳ තුදුස්වක ද පසළොස්වක ද ප්‍රාතිභායෂිපක්ෂය ද යන පොහෝ දිනයන්හි අටහින් යුත් පෙහෙවස් වීසිමි. සියලු කල්හි නීති සිල්හිද පිහිටියෙමි. කයින් හා වචනයෙන් සංවාත වූවා ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් යුක්ත වූවා බෙදා දෙන්නී ගෙහි වීසිමි.

675. එකල්හි මම පණිවාසයෙන් දුරුවීම්, මුසවාසයෙන් සංයතවීම්.
අයිතාදනින්ද මිසභසරින්ද රහමෙර පීමෙන්ද දුරුවීම්.

676. පස් සිකපද රැක්මෙහි ඇලුණු චතුරායීසත්‍යයෙහි දක්ෂවූ මම යසස් ඇති පසායස් ඇති ගෞතම බුදුරජුන්ගේ උපාසිකාවක් වීම.

677. ඒ මට දිනපතා නෑ කුලයෙන් දැස්සක් මල්මාලා ගෙන එයි. මම ඒ සියල්ලම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධාතු චෛත්‍යයට පූජා කෙළෙමි.

678. පොතෝ දිනයෙහි ගොස් මම පහන් සිත් ඇත්තී සියතින් ම මල් ගඳ විලවුන් සැයට පිඳුවෙමි.

679. දෙවිදුනි (ශක්‍ර දෙවි රජු ආමන්ත්‍රණය කෙරේ), යම් මාලාවක් පූජා කෙළෙම් ද, ඒ කුශලකම්යෙන් මාගේ රූපයත් දිව්‍යගතියත් දිව්‍යර්ධියත් දිව්‍යානුභාවයත් විය.

680. යම් භෙයකින් මම සිල්වත් වීමද ඒ රැකි ශීලය මෙතෙක් විපාක නොදුන්නේ වෙයි. (අශ්වාංග ශීලය ආදී ඇ රැකි උසස් ශීලයේ පින නොව වෙනත් පිනක් මේ මොහොතේ ඇයට විපාක දෙමින් ඇත යනුයි) දෙව්දුනි, කෙසේ නම් මම සකෘදාගාමිනියක් වන්නෙමි දැයි මාගේ පැතුමෙක්ද වන්නේයි....

■4.1.10. දසවන සිකපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාවිත්තියපාලිය > හික්බුනී විභඩිය >
 පාවිත්තියකාණ්ඩය > 1. ලුසුනවර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවන් බුදු රජුන් රජගත නුවද වෙළවන (Venuvana) නම් කලන්දක නිවාපයෙහි වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි රජගත නුවද ගිරග නැටුමෙක් වෙයි. සවග මෙහෙණෝ ගිරග නැටුම දකිනු පිණිස ගියහ. මිනිස්සු ලැබු කොට සිතති. නුගුණ පවසති.

දොස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් මෙහෙණියෝ ගෘහී කාමභොගිනීන් මෙන් නැටුම්ද ගැයුම්ද වැයුම්ද දකිනු පිණිස ආවාහු දැ”යි....

■6.4.4. කාණ්ඩානු ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 4. භෝජන වර්ගය

3. එසමයෙහි වනාහි එක්තරා ගැල්සාත්තුවක් රජගහ නුවරින් පැසුළු දිගට යනු කැමැත්තේ වෙයි. එක්තරා පිඩුසැරි මහණෙක් ඒ ගැල්සාත්තුව වෙතැ පිඩු පිණිස පැමිණියේයැ. එක්තරා උවසුවෙක් ඒ මහණහට අත්සුණු දෙවියැ....

■6.4.7. විකාලභෝජන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඩිය > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 4. භෝජන වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහ නුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ චේළවන අරමිහි (Venuvana) වැඩූ වෙසෙති. එසමයෙහි වනාහි රජගහ නුවර ගිරග්ගසමප්ප නම් නාත්‍යයෙක් වෙයි. සප්තරස වර්ගීය භික්ෂුහු ගිරග්ගසමප්ප නම් නාත්‍යය බැලීමට ගියහ. මිනිස්සු සප්තරස වර්ගීය භික්ෂුන් දැකූ නහවා විලෙවුන් ගල්වා වළඳවා කෑයුතු දෑ දුන්හ. සප්තරස වර්ගීය භික්ෂුහු කෑයුතු දෑ ගෙනූ ආරාමයට ගොස් ෂඩ්වර්ගීය භික්ෂුන්හට මෙය කීහ. ගනිවු ඇවැත්නි, කෑ යුතු දෑ වළඳන්නැයි. ඇවැත්නි, තොප විසින් කොයින් කෑ යුතු දෑ ලබන ලද දැයි. සප්තරස වර්ගීය භික්ෂුහු ෂඩ්වර්ගීය භික්ෂුන්හට මෙකරුණ දැන්වූහ. කීමෙක් ද ඇවැත්නි, තෙපි විකාලයෙහි බොජුන් වළඳවූ දැයි. එසේ යැ ඇවැත්නි. සවග මහණහු ලමු කොට සිතති. නුගුණ පවසති. දොස් පතුරුවන්. “කෙසේ නම් සප්තරස වර්ගීය භික්ෂුහු විකල්පි බොජුන් වැළඳූහ දැ”යි....

■4.2.1. පාසාණ සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 2. රජ්ජ වර්ගය

147. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි ගිජුකුළු පවුවෙහි (Gridhra-kuta)

වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රු බොල්අඳුරුයෙහි අබවස (එළිමහනේ) වැඩහුන්නාහු වෙති. වැස්සද එකී එකී පොද හෙළයි.

එකල්හි පවිටු මාරයා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට බිය තැතිගැණුම ලොමුදැහගැණුම උපදවනු කැමැත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නොදුරෙහි මහත් මහත් ගල් විහිටි. (මාරයාගේ සාධියෙන් ගල් උදුරා විසි කළේය)

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ පවිටු මාරයා යි දැන පවිටු මාරයාහට ගාථායෙන් වදාළ සේක:

ඉදින් මේ මුළු ගිජුකුළුපවුව ම සලනෙහි නම්, මොනොවට මිදුනු බුදුවරයන්ට කම්පනයක් නහමක් ඇත් මැ ය.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා භාග්‍යවත් තෙමේ මා දනී, සුගත තෙමේ මා දනී යයි දුකට පත් වූයේ නො සතුටු සිත් ඇත්තේ එහි ම අතුරුදහන් විය....

■2.4. සිවුවන පරිච්ඡය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය > සිවුවනපාරාජිකය

30. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවනාරාමයෙහි වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙරණුවෝ ද, ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ ද ගිජුකුළු පව්වෙහි වෙසත්. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ පෙරවරු වෙලෙහි හැඳ පෙරව පා සිවුරු ගෙන ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙරුන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙරුණුවන්ට මෙය කීහ: “ඇවැත් ලක්ෂණය, යම්හ. රජගහනුවරට පිඬු පිණිස පිවිසෙන්නම්”යි. “ඇවැත්නි, එසේ” යි ආයුෂ්මත් ලක්ෂණ තෙමේ ආයුෂ්මත් මහමුගලන් තෙරණුවන්ට පිළිවදන් දුනි....

■2.3.9 වූළසකුලදායී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්නාසකය > 3. පරිබ්බාජක චර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර නිසා කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ වෙළඳවන විහාරයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි සකුලදායී පරිව්‍රාජක මහත් වූ පිරිවැජ්ජිරිස් හා සමග මොරනිවාප නම් පරිව්‍රාජකාරාමයෙහි වෙසෙයි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරබත් වෙලෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන රජගහ නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සිත විය: “රජගහනුවරට පිඬුසිභා යන්නට තව ඉතා උදෑසන. මම මොරනිවාප නම් පරිව්‍රාජකාරාමයෙහි සකුලදායී පරිව්‍රාජක වෙත එළැඹෙන්නෙමි නම් මැනැවැ”යි. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මොරනිවාප නම් පරිව්‍රාජකාරාමය කරා එළැඹියහ. එසමයෙහි සකුලදායී පරිව්‍රාජක උද්ගත නාද ඇති උස්හඬින් මහහඬින් අනේකවිධ තිරිසන් කථා කියන මහත් වූ පරිව්‍රාජක පිරිස් හා සමග හුන්නේ වෙයි. ඒ කවර තිරිසන් කථා යැ යත්: රජුන් පිළිබඳ කථා යැ සොරුන් පිළිබඳ කථා යැ මහආමැතියන් පිළිබඳ කථා යැ සේනාකථා යැ භයකථා යැ යුද්ධකථා යැ අන්තකථා යැ පානකථා යැ වස්ත්‍රකථා යැ ශයනකථා යැ මාලාකථා යැ ගන්ධකථා යැ ඥාතිකථා යැ යානකථා යැ ග්‍රාමකථා යැ නිගමකථා යැ

නගරකලා යැ ජනපදකලා යැ ස්ත්‍රීකලා යැ ශූරකලා යැ වීථි පිළිබඳ කලා යැ කුම්භස්ථානකලා යැ පූර්වප්‍රේත කලා යැ නානාත්ව කලා යැ ලෝකාබ්‍යානකලා යැ සමුද්‍රාබ්‍යානකලා යැ මෙසේ වෘද්ධිභානි වෙයි යන කලා යි. සකුලුදායී පරිව්‍රාජක දුරින් මැ වඩනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ යැ. දැක සිය පිරිස් සන්හුන් කරවී: “භවත්හු නිහඬ වෙන්වා, භවත්නි, තෙපි නහමක් හඬ නගවු. මේ ග්‍රමණ ගෞතම එයි, එ ආයුෂ්මත් වූකලි නිහඬ බැව් කැමැත්තේ යැ. නිහඬ බැව්හි ගුණ කියන්නේ යැ. නිහඬ පිරිස් දැන එළැඹියයුතු කොට සිතා නම් මැනැවැ” යි. ඉක්බිති ඒ පිරිවැජියෝ නිහඬ වූහ....

■1.4.8. සකලික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාලා වර්ගය > 1. දේවතා සංයුත්තය > 4. සතුල්ලපකායික වර්ගය

38. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි මද්දකුච්ඡී නම් මුවවෙනෙහි වැඩවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදය ගල්පතුරෙකින් පහළේ වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දුක්වූ දැඩිවූ රළුවූ තියුණු වූ නොමිනිරිවූ අමනාපවූ බලවත් ශාරීරික වේදනාවෝ පවතිත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි ඇතිව මනා නුවණ ඇතිව නොපෙළෙමින් ඒ වේදනාවන් ඉවසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සහල සිවුර සිවුගුණු කොට පණවා දකුණු පයෙහි වම් පය මඳක් මැත් කොට තබා දකුණු පසින් සිංහශය්‍යාව කරණ සේක.

ඉක්බිති මනා ඡව්වර්ණ ඇති පන්සියක් සතුල්ලපකායික දේවතාවෝ රෑ පෙරයම (මුල් කොටස) ඉක්ම ගිය කල්හි මුළු මද්දකුච්ඡී බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාහු ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක සිටියහ. එකත්පසෙක සිටි එක්

දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් නාගයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නාග බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් සිංහයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් සිංහ බැවින් ම මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ආජානියයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ආජානිය බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණ ඇති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ නිසභයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් නිසභ බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් ධාරය්‍යයෙකි (ධුර ඉසිලීමෙහි සමර්ථයෙකි). දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් ධාරය්‍ය බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

හවත්නි, ශ්‍රමණ ගෞතම තෙමේ ඒකාන්තයෙන් දාන්තයෙකි. දුක් වූ දැඩි වූ කැකුළු වූ කටුක වූ නොමිහිරි වූ අමනාප වූ උපන් ශාරීරික වේදනාවන් දාන්ත බැවින් ම සිහි ඇති ව මනා නුවණැති ව නොපෙළෙමින් ඉවසයි.

ඉක්බිති අන් දෙවියෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළේ ය:

බල, සමාධි මොනවට වඩන ලදී. සිතද සුවිමුක්ත ය. (රාගනුගත වශයෙන්) පෙරට නැමුනේ නොද වෙයි. (දොෂානුගතවශයෙන්) විමුඛ ව නැමුනේ නො ද වෙයි. (අල්පගුණසාප්‍රව සමාධිය සෙයින්) සප්‍රයොගචිත්තයෙන් ප්‍රත්‍යතීකධර්මයන් නිගෙන කෙලෙස් වළභා සිටියේ ද නො වෙයි. යමෙක් මෙබඳු පුරුෂනාගයකු පුරුෂසිංහයෙකු පුරුෂාජාතීයකු පුරුනිෂභයකු පුරුෂධොරෙයකු, පුරුෂදාන්තයකු සැටියයුතු කොට ගහනේ නම් නුනුවණ හැර අන් කිමෙක.

වේද පස දරණ සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි තපස් ඇති ව හැසිරෙන බ්‍රාහ්මණයෝ වෙත් ද, ඔවුන්ගේ සිත ද මැනවින් නො මිදුනේ ය. ලාමක ස්වභාව ඇති ඔහු පරතෙරට නො යන්නෝ ය.

තෘෂ්ණායෙන් මඩනා ලද වුත ශීල දෙකින් බැඳුනු සියක් වසක් මුළුල්ලෙහි රුක්ෂ තපස් කරණ (යම් බමුණෝ වෙත්ද,) ඔවුන්ගේ සිතද මැනවින් නො මිදුනේ ය. භිනාත්මස්වභාවය ඇති ඔහු පරතෙරට නොයන්නෝය.

මෙහි මානය කැමැත්තහුට දමයෙක් නැත. සමාධියක් නැත්තහුට
මෞනයෙක් නැත. වනයෙහි හුදෙකලා ව ප්‍රමත්ත ව වසන්නේ සසර
පරතෙරට හෙවත් නිවණට නොපැමිණෙන්නේය.

[භගවත්හු:]

මානය දුර ලා මැනවින් එකඟ වූ සිත් ඇති සියලු උපධීන්ගෙන් මිදුනු
අප්‍රමත්තව හුදෙකලාව වෙනෙහි වෙසෙන හෙ තෙමේ සසර
පරතෙරට පැමිණෙන්නේය....

■ විනිශ්චිත කථාවස්තු

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> ප්‍රථමපාරාජිකය

18. එසමයෙහි රජගහනුවරින් පැවිදි වූ සුඤ්ඤා නම් මහණ තෙමේ
විවිධයෙහි යෙයි. එක්තරා ස්ත්‍රියක් “වහන්ස, මොහොතක් නවතිනු
මැනව. වදින්නෙමි”යි කීවා ය. වදින්නී අදනය ඔසවා (එකෙණෙහිම)
රහසභ මුට්ඨි ගත්තී ය. ඒ මහණහට කුකුසෙක් විය. ... “මහණ තෝ
ඉවසුයෙහි දැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළ සේක.
“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මම නො ඉවසිමි”යි හේ කී ය. “මහණ
නොඉවසන්නහුට ඇවැත් නො වේ.”....

■ 2.5.7 ධනඤ්ජානී සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය
> 5. බ්‍රාහ්මණ වර්ගය

ඉක්කිති ආයුෂ්මත් සැරියුත් තෙරණුවෝ දක්ඛිණාගිරි දනවියෙහි
කැමැති තාක් වාසය කොට රජගහනුවර කරා වාරිකා කොට ගියහ.
පිළිවෙළින් සැරිසරනුවෝ රජගහ නුවර කරා වැඩියෝ, එහි ආයුෂ්මත්

සැරියුත් තෙරණුවෝ රජගහනුවර කළැකතිවාප නම් වේළවන
වෙහෙරෙහි විහරණ කෙරෙති. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සැරියුත්
තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි සකසා හැඳ පාසිවුරු ගෙන රජගහාවට
පිඩු පිණිස වැඩියෝ....

■3.4.3 මහාකව්චාන හද්දේකරත්ත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 4.
විහඬු වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
රජගහනුවර තපොදා වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල සමීද්ධි
තෙරණුවෝ රැ අලුයම නැඟිසිට ගාත්‍රපරිෂේකයට තපොදු භුදය කරා
එළැඹියහ. තපොදු භුදයෙහි ගාත්‍රපරිෂේක කොට නැඟී ගරීරාවයව
වියළුවමින් එක් සිව්වි වැ සිටියහ. එකල එක්තරා දෙව්දූවක් රැය
ඉක්මැගිය කල්හි විශිෂ්ට ඡව්වර්ණ ඇත්තී මුළු තපොදු දහතලාව
බබුළුවා සමීද්ධි තෙරණුවන් කරා එළැඹියා. එළැඹ එකත්පස් වැ
සිටගතු. එකත් පස් වැ සිටි ඒ දෙව්දූ සමීද්ධි තෙරණුවනට තෙල කියූ:

■3.1.7 ගණකමොග්ගල්ලාන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1.
දේවදහ වර්ගය

නැවත රජගහ යනු කැමැති දෙවන පුරුෂයෙක් එන්නේ ය, හේ තා
වෙත එළැඹූ මෙසේ බෙණෙයි: ‘වහන්ස, මම රජගහ යන්නට
කැමැතියෙමි, මට රජගහනුවරට මං කියව’යි, තෝ තෙල පුරුෂ හට
මෙසේ කියහි, ‘එම්බා පුරුෂය, එ, මේ මග රජගහ නුවරට යෙයි,
එයින් මොහොතක් යා, එයින් මොහොතක් ගොස් මෙනම් ගම
දක්නෙහි, එයින් මොහොතක් යා, එයින් මොහොතක් ගොස් මෙනම්
නියම්ගම දක්නෙහි, එයින් මොහොතක් යා, එයින් මොහොතක්
ගොස් රජගහනුවර අරමිරමණිය වනරමණිය බිම්රමණිය

පොකුණුරමණිය දක්නෙහි' යි. හේ තා විසින් මෙසේ අවවාද කරනු ලබනුයේ මෙසේ අනුශාසනා කරනු ලබනුයේ සුවසේ රජගහනුවරට යන්නේය....

■4.1.9. පයම ආයු සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 4.
මාර සංයුත්තය > 1. ආයු වර්ගය

145. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලන්දකනිවාප නම් වූ චේළවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. ඒ හික්ෂුහු පින්වතුන් වහන්සැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මිනිසුන්ගේ මේ ආයුෂය අල්පය, පරලොව යා යුතුය, (එබැවින්) කුසල් කටයුතුය, බලිසර හැසිරිය යුතු ය, උපනුන්ට නොමැරීමෙක් නැත. මහණෙනි, යමෙක් බොහෝ කලක් ජීවත් වේ නම් හෙතෙමේ සියක් වසක් ජීවත් වෙයි. බෙහෙවෙක් වේ නම් අල්පයෙක් හෝ වේ.

එකල්හි පවිටු මරු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කී ය:

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ දිග ය. සත්පුරුෂ තෙමේ එය හෙලා නො දක්නේ ය. තනපා මතුයෙන් වැටෙන (සත්තන්ධය) ලදරුවකු මෙන් හැසිරෙන්නේ ය. මරණයාගේ ඊමෙක් නැත.

[භගවත්හු:]

මිනිසුන්ගේ ආයුෂ්‍ය අල්පය. සත්පුරුෂ තෙමේ එය හෙලා දක්නේය. හිස ගිනි ගත්තකු මෙන් හැසිරෙන්නේය. මරණයාගේ නොරීමෙක් නැත.

ඉක්බිති පවිටු මාරයා ... එහි ම අතුරුදහන් විය....

■2.3.4 දීඝනඛ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්නාසකය
> 3. පරිබ්බාජක වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර නිසා ගිජුකුළුපව්වෙහි සුකරඛක ලෙනහි වැඩ වාසය කරන සේක. එකල්හි දීඝනඛ නම් පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු සිහි කටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පස් වැ සිටියේ යැ. එකත්පස් වැ සිටි දීඝනඛ පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ කී:

■1.2.10. සමිද්ධි සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 1.
දේවතා සංයුත්තය > 2. නන්දන වර්ගය

20. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර තපෝදාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක....

■3.4.10 ධාතුච්ඡේදන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්නාසකය > 4.
ච්ඡේදන වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ දනවියෙහි සැරිසරනසේක් රජගහනුවර කරා වැඩිසේක. වැඩ හග්ගව කුම්භකාරයා කරා එළැඹිසේක. එළැඹ හග්ගව කුම්භකාරයාහට තෙල වදාළෝ: භාර්ගවය, ඉදින් තොපට නො බර වී නම් එක් රැයක් කුඹල්හලෙහි වසමිහ'යි....

■3.6. කුටිකාරශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඩ්ඝාදිසේසකාණ්ඩය

2. එකල්හි මහකසුප් තෙරණුවෝ රජගහනුවර වස් වැස පවරා අළවු නුවරට වැඩියහ. එසමයෙහි මහසුප් තෙරණුවෝ අළවු නුවරට නොදුරු නොළං තන්හි වූ අග්ගාලව නම් වෛත්‍යස්ථානයෙහි වෙසෙත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ පෙරවරු හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙණ අළවු නුවරට පිඬු පිණිස පිවිසියහ. මිනිස්සු තෙරුන් දැක උද්විග්න වෙත්. තැනි ගණිත්. පලා යෙත්. මහ වළහා යෙත්. මුහුණ අත් අතකට ද පෙරළත්. දොර ද පියත්. ඉක්බිති මහසුප් තෙරණුවෝ අළවු නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පිඬුවායෙන් වැළකුණෝ පසුබත්හි හික්කුන් අමතා මෙසේ වදාළහ:

■3.8. පට්මදුට්ඨදොසශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඩ්ඝාදිසේසකාණ්ඩය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහිවූ කලන්දකනිවාප නම් වූ වේළවනයෙහි වාසය කරණ සේක. එසමයෙහි උපතින් සත්වැසි වූ මල්ල රාජපුත්‍ර දබ්බ තෙරුන් විසින් අභීත්වය පසක් කරණ ලද වෙයි. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලැබියයුතු (ත්‍රිවිද්‍යාදී) යම්කිසි ගුණජාතයෙක් වේ ද ඒ සියල්ල ඔවුන් විසින් ලබන ලද වෙයි. ඔවුන් විසින් මත්තෙහි කටයුත්තෙක් හෝ කරණ

ලද්දහුගේ වටාලා වැඩීමක් හෝ නැත්තේද වෙයි. එකල්හි ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ල පුත්‍රයන්ට රහසිගතව විවෙකව හුන්නවුන්ට මෙබඳු වූ චිත්තපරිවිතකියෙක් උපන. ‘උපතින් සත්භැවිරිදි වූ මා විසින් රහත් බව පසක් කරණ ලද. ශ්‍රාවකයක්හු විසින් ලැබියයුතු යම්කිසි ගුණජාතයෙක් වේ නම් ඒ සියල්ල මා විසින් ලබන ලද. මා විසින් මත්තෙහි කටයුත්තක් හෝ කරණ ලද්දහුගේ වැඩීමක් හෝ නැත්තේ ද වෙයි. මම් සහනට කිනම් වතාවක් කෙරෙම් දෝ හෝ’යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් දබ්බමල්ලපුත්‍රයනට මේ සිත විය. ‘මම් සහනට සෙනසුන් ද පනවම් නම් බත් ද උදෙසම් නම් මැනැවැ’යි....

■3.1.9 මහාපුණ්ණම සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1. දේවදහ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි මිගාරමාතෘප්‍රසාද නම් වූ පූචාරාමයෙහි වැඩවාස කරන සේක, තවද එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එදවස් පණ්ණරැසි පොහොයෙහි මස් පිරුණු රාත්‍රියෙහි භික්ෂූසංඝයා විසින් පිරිවරන ලද්දාහු අභ්‍යාවකාශයෙහි වැඩහුන් සේක....

■2.1.5 ජීවක සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 1. ගහපති වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කෞමාරභාතා ජීවකයන්ගේ අඹවන උයන්හි ව වැඩවසනසේක. එකල්හි කෞමාරභාතා ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹ වැද එකත්පස්වැ හීන. එකත්පස්වැ හුන් කෞමාරභාතා ජීවක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැල කළේය:

■2.1.8 අභයරාජ කුමාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 1. ගභපති වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවාරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි බිම්බිසාර මහරජහු පිත් අභය රාජකුමාර නිගණ්ඨ නාතපුත්‍රයා කරා එළැඹ වැද එකත්පස් වැ හින. එකත්පස් වැ හුන් අභය රාජකුමාරයාහට නිගණ්ඨ නාතපුත්‍ර තෙල කී: “එව රාජකුමාරය, තෙපි ශ්‍රමණ ගෞතමයන්හට වාදාරොපණය කරව, අභය රජකුමාරහු විසින් මෙසේ මහත් සෘද්ධි ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණ ගෞතමයන්හට වාදාරොපණය කරන ලදැ’යි මෙසේ තොප ගේ කල්‍යාණ වූ යසගොස උස් ව නැගේ” යයි. වහන්ස, මම මෙසේ මහත් සෘද්ධි ඇති මෙසේ මහත් අනුභාව ඇති ශ්‍රමණ ගෞතමයන්හට කිසෙයින් වාදාරොපණය කෙරෙමි දැ’යි....

■3.10. ප්‍රථමසඬ්ඝණේදශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සඬ්ඝාදිසේසකාණ්ඩය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර කලන්දකනිවාප නම් වූ වෙළඳවාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල්හි දෙව්දත් තෙම කටමොරකතිස්සක නම් කොකාලික යම් තැනෙකිනිද බණ්ඩදෙවියගේ පුත් සමුද්දත්ත යම් තැනෙකිනි ද එතැන්හි එළඹ කටමොරකතිස්සක කොකාලිකට ද බණ්ඩදෙවියගේ පුත් සමුද්දත්තට ද මෙසේ කී ය: “එව ඇවැත්නි, අපි මහණ ගොයුම්හට සඬ්ඝණේදය කරමිහ. චක්‍රභේදය කරමිහ” යි. මෙසේ කී කල්හි කොකාලික දෙව්දත්හට මේ කී ය: ඇවැත්නි, මහණ ගොයුම්හු මහත් සෘද්ධි ඇත්තාහ, මහත් අනුභාව ඇත්තාහ. කිසෙයින් අපි මහණ ගොයුම්හට සඬ්ඝණේදය කරමෝද චක්‍රභේද කරමෝ දැ’යි. එව

ඇවැත්නි, අපි මහණ ගොයුම්හු කරා එළඹ පඤ්චවස්තුන් ඉල්ලා සිටුම්හ: ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, නොයෙක් අයුරින් අල්පේච්ඡ බව, සන්තුෂ්ට බව, සල්ලේඛය, ධූතගුණය, ප්‍රසාද එළවන බව, අපවය, වියාර්මිභය පිළිබඳ ගුණ කියන සුල්ලහ. ස්වාමීනි, මේ පඤ්චවස්තුහු අල්පේච්ඡ බවට සන්තුෂ්ටියට සල්ලේඛයට ධූතගුණයට ප්‍රසාද එළවන බවට අපවයට වියාර්මිභයට වැටෙත්....

■1.3.4 රථචිතික සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 3. ඕපම්ම වර්ගය

5. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් රජගහනුවර වැඩවාසය කොට පිළිවෙළින් වාරිකාවෙහි හැසිරෙණසේක් සැවැත්නුවරට වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ සැවැත්නුවර ජේතවනයෙහි වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වාසය කරණ සේක. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවරට වැඩ අනේපිඬු සිටුහුගේ දෙවරම් වෙහෙර වාසය කරණසේක් ලැ”යි මන්ත්‍රාණ්සුත්‍ර ආයුෂ්මත් පූර්ණ ස්ථවිරයන් වහන්සේ ඇසූහ....

■2.2.1 අම්බලට්ඨිකරාහුලෝවාද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මජ්ඣිම පන්තාසකය > 2. භික්ඛු වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසනලද. එක්කලෙකැ බුදුහු රජගහනුවර නිසා කලඤ්ඤානිවාප නම් වූ චේඨවනාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් රාහුලහදයෝ අම්බලට්ඨිකා නම් පහයෙහි වාසය කෙරෙති. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස්වේලෙහි එලසමවතින් නැඟී සිටිසේක් අම්බලට්ඨිකායෙහි ආයුෂ්මත් රාහුලයන් වෙත එළැඹිසේක. රාහුලායුෂ්මත්හු දුරින් මැ වඩනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැක අසුන් පනවා පාදෝනා පිණිස දිය ද එළැවූහ. බුදුහු පැනවූ අස්තෙහි වැඩහිඳ

පා දෙවුහ. ආයුෂ්මත් රාහුලහ්‍රයෝ ද බුදුන් වැඳ එකත්පස් වැ
හුන්හ....

■3.11. ද්විතීයසංඝභේදශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.

සංඝාදිසේසකාණ්ඩය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ
කලන්දකනිවාප නම් වෙළඳවනයෙහි වැඩ වාසය කෙරෙති. තවද
එසමයෙහි දෙව්දත් තෙම සංඝභේදය පිණිස වක්‍රභේදය පිණිස යතන
කෙරෙයි. භික්ෂූහු මෙසේ කීහු: ‘දෙව්දත් අධම්මාදී යැ, දෙව්දත්
අවිනයවාදී යැ. කෙසේ නම් දෙව්දත් සංඝභේදය පිණිස වක්‍රභේදය
පිණිස යතන කෙරේ දැ’යි. මෙසේ කී කල්හි කටමොරකතිස්සක නම්
කොකාලික තෙමේ ද බණ්ඩදෙවියගේ පුත් සමුද්දදත්ත තෙමේ ද ඒ
භික්ෂූන්ට මෙසේ කීහු: ‘ආයුෂ්මත්ති, නහමක් මෙසේ කියවු, දෙව්දත්
ධම්මාදී යැ, දෙව්දත් විනයවාදී යැ, දෙව්දත් අපගේ ද ඡන්දයත්
රූපියත් ගෙණ ව්‍යවහාර කෙරෙයි. අපගේ (ඡන්දාදිය) දැනී. (දැන)
කියයි තෙල අපට ද රූපි වේ’ ය යි. යම් භික්ෂූ කෙනෙක් අල්පේච්ඡ
වෙන් ද ඔහු අවමන් කෙරෙති, නුගුණ කියති, දොස් පහළ කෙරෙති:
‘කෙසේ නම් භික්ෂූහු සංඝභේදය පිණිස යතන කරණ දෙව්දත්හට
අනුවතීක වූවාහු වගීවාදක වූවාහු වෙන් දැ’යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂූහු
භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙපවත් දැන්වූහ. ... ‘සැබැව ද මහණෙනි,
භික්ෂූහු සංඝභේදය පිණිස යතන කරණ දෙව්දත්හට අනුවතීක වූවාහු
ද? අනුවතීක වූවාහු වගීවාදක වූවාහු වෙන් දැ’යි. ‘සැබැව භාග්‍යවතුන්
වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු වෙසෙසින් ගැරහූහ. ... ‘කෙසේ නම්
මහණෙනි, ඒ කුච්ඡපුරුෂයෝ සංඝභේදය පිණිස යතන කරණ
දෙව්දත්හට අනුවතීක වූවාහු වගීවාදක වූවාහු වෙන් දැ. මහණෙනි,
තෙල නො පහන් වූවන්ගේ ප්‍රසාදය පිණිස හෝ නොවෙයි. ... තව ද
මහණෙනි, මෙසේ මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

■5.2.8. රූපිය ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැඟිකාණ්ඩය >
2. කෝසිය වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි වූ කලඤ්ඤානිවාස නම් වේළුවනයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍ර තෙමේ රජගහනුවර එක්තරා කුලයක්හුගේ කුලපගවුයේ නිව්වහන්තික වෙයි. ඒ කුලයෙහි කැ යුතු හෝ බුදිය යුතු යමක් උපදී නම් ඉන් ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබනු ලැබේ. එකල්හි ඒ කුලයෙහි සවස මසක් උපන්නේ වෙයි. එයින් ආයුෂ්මත් උපනඤ්ඤා ශාක්‍යපුත්‍රයන්ගේ කොටස තබන ලද්දේ වෙයි. එකලෙහි දරුවෙක් රැ අලුයම නැගිට “මට මස් දෙවයි” යි හඬයි. ඉක්බිති ඒ පුරුෂ තෙමේ බිරිඳට මෙසේ කීය. “ආර්යයන් වහන්සේගේ කොටස දරුහට දෙව. අන් මසක් විකොට ගෙණ ආර්යයන් වහන්සේට දෙන්නෙමු” යි. ඔහුට එය දුන්....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.
මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහි වූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි වෛදේහීපුත්‍ර වූ මගධදේශාධිපති අජාසත් රජ වැදෑ රජුන් මැඩැ ලත්‍ර පිණිස යනු කැමැත්තේ වෙයි. හෙ තෙම ‘මම වූ කලී මේසා මහත් රාජර්ධියෙන් සමන්විත මේසා මහත් ආනුභාව ඇති වැදෑ රජුන් මුලින් සිඳුලන්නෙමි, වජ්ජීන් වනසන්නෙමි, වජ්ජීන් අනයවාසනයට පමුණුවන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි....

■5.3.3. හේසථ්ථ ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැඟිකාණ්ඩය > 3. පත්ත වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරණුවෝ ලෙනක් කරණු කැමැත්තාහු රජගහනුවර පවුබෙයදක් ශුද්ධ කරවති. එකල්හි මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරුන් වෙත එළඹ වැද එකත්පස්ව හිඳ මෙය සැළ කෙළේය. “වහන්ස තෙරණුවෝ කුමක් කරවද්ද” යි “මහරජ ලෙනක් කරණු කැමැත්තෙමි පවුබෙයදක් ශුද්ධ කරවමි” යි “වහන්ස, හිමියනට ආරාමිකයකුගෙන් ප්‍රයෝජන දැ” යි “මහරජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආරාමිකයෙක් නො අනුදන්නා ලද්දේ ය” යි. එසේ වී නම් “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිස මට දන්වනසේක්වා” යි. “එසේ ය මහරජැ” යි ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජහට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරණුවෝ මගධාධිපති සෙනිය බිම්බරජුට දැහැමි කථාවෙන් කරුණු දැක්වූහ. සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. පැහැද වූහ. ඉක්බිති මගධාධිපති සෙනිය බිම්බර රජ තෙමේ ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරණුවන් විසින් දැහැමි කථාවෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ කුසල් දහමිහි සමාදන් කරවන ලද්දේ තෙද ගන්වන ලද්දේ, පහදවන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගී ආයුෂ්මත් පිලිඤ්චවිෂ් තෙරණුවන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේය....

■සංගීති නිදානය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 11.

පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකය

4. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් ආනන්ද ස්ථවිරයන් වහන්සේ ද තෝරාගත්හ. ඉක්බිති “අපි කොතැන්හි දී ධර්මය ද විනය ද සඬ්ගායනා කරමෝ දැ යි ස්ථවිර හික්කුන්ට මේ අදහස විය. “රජගහ නුවර වනාහි මහා ගොදුරුගම්

ඇත්තේ ය. බොහෝ සෙනසුන් ඇත්තේ ය. අපි රජගහ නුවර වස් වසමින් ධර්මය ද විනය ද සඬ්ගායනා කරන්නෙමු නම් ඉතා මැනව. අනිත් හික්කු කෙනෙක් රජගහ නුවර වස් නො ඵලඹෙන්නාහු නම් යෙහෙකැ'යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යාප ස්ථවිරයන් වහන්සේ සඬ්ඝයාට (මෙසේ දැන්වූහ.) “ඇවැත්නි, සඬ්ඝයා මඬස් අසාවා. ඉදින් සඬ්ඝයාට පැමිණි කල් වේ නම් රජගහ නුවර වස් වසමින් ධර්මය ද විනය ද සඬ්ගායනා කිරීමට සඬ්ඝයා මේ පන්සියයක් හික්කුන් සම්මත කරන්නේ ය. අනිත් හික්කුන් විසින් රජගහ නුවර වස් නො විසියයුතු'ය. මේ ඥප්ති යි....

■1.1. පාරාජික කාණ්ඩය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහඬිගය > 1.
කත්තපඤ්ඤත්තිවාරය > පාරාජික කාණ්ඩය

2. සිකපද පැණවීමෙහි කල් දන්නා වූ සිකපද පැණවීමෙහි කැරුණු දක්නා වූ ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ විසින් යම් දෙවන පරිච්ඡිකපදයෙක් පණවන ලද නම් එය කොතැන්හි පණවන ලද යැ යත්: රජගහ නුවර දී පණවන ලදි....

■මහාබන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 1. මහාබන්ධකය

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයාසිසයෙහි කැමැති තාක් වැඩ වාසය කොට සියල්ලන් ම පුරාණජට්ඨයන් වූ හික්කුන් දහසක් පමණ වූ මහත් හික්කුසඬ්ඝයා සමග රජගහනුවර බලා වැඩි සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවෙළින් වාරිකා කරණසේක් රජගහනුවරට වැඩ එහි රජගහනුවර සම්පයෙහි වැල්මිලිය වැලඳගත් තල්ලයනෙහි සුප්පතිට්ඨවෙතිය නම් තුගරුක්මුල්හි වැඩ වසනසේක. මගධෙශ්වර වූ සෙනා ඇති බිම්බිසාර රජ තෙමේ “ශාක්‍යපුත්‍ර වූ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූ භවත් ශ්‍රමණගෞතමයන් වහන්සේ රජගහනුවරට

පැමිණ තල්ලයනෙහි සුප්පතිට්ඨවෙතිය නම් වූ නුගරුක්මුල්හි වාසය කරණසේක. ගෞතමගොත්‍රයෙහි උපන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කලණ වූ කීර්තිසෞභාව උස් ව නැංගේ ය. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කාරණයෙන් අහිත් වනසේක. මේ කාරණයෙන් සමාස්සම්බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් අෂ්ටවිද්‍යායෙන් හා පසළොස්වරණධර්මයෙන් යුක්ත වන සේක. මේ කාරණයෙන් යහපත් ගමන් ඇති සේක. මේ කාරණයෙන් තුන්ලොව දත් සේක. මේ කාරණයෙන් නිරුත්තර වූ පුරුෂයන් දමනය කිරීමෙහි සාරථී වන සේක. මේ කාරණයෙන් දෙවිමිනිසුන්ට ශාස්තෘ වන සේක. මේ කාරණයෙන් බුද්ධ වන සේක. මේ කාරණයෙන් භාග්‍යවත් වන සේක. ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත මේ ලෝකය ද මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව ද තම විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට ප්‍රකාශ කරණ සේක. මුල මැද අග යහපත් වූ අරුත් සහිත වූ බ්‍යඤ්ජන සහිත වූ භාත්පසින් සම්පූර්ණ වූ ධර්මය දෙශනා කරණ සේක. පිරිසිදු වූ ශාසනබ්‍රහ්මවය්‍යය වදාරණ සේක. එබඳු වූ රහතුන්ගේ දැකීම යහපත් වේ ය” යි ඇසුරියේ....

■2. උපෝසථක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 2.

උපෝසථක්ඛන්ධකය

1. එකල්හි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ රජගහනුවර සම්පයෙහි වූ ගිණුකුළුපව්වෙහි වසන සේක. එසමයෙහි අන්‍යාතීක්‍ෂක (අන්‍යාගමික) පරිව්‍රාජකයෝ තුදුස්වක්ති ද පසළොස්වක්ති ද පක්‍ෂයේ අටවක්ති ද එක් තැන් වී දහම් (කටයුතු නො කටයුතු) කියා දෙත්. මිනිස්සු ඒ දහම් ඇසීමට ඔවුන් වෙත යත්. ඔහු අන්‍යාතීක්‍ෂකපරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි ප්‍රේමය ලබත්. පැහැදීම ලබත්. අන්‍යාතීක්‍ෂකපරිව්‍රාජකයෝ පක්‍ෂබල ලබත්....

■6. සේනාසනක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 6.

සේනාසනක්ඛන්ධකය

14. එ සමයෙහි රජගහනුවර ගිරග්ගසමජ්ජ උත්සවය වෙයි. මිනිස්සු මහඇමැතියන් සඳහා ලොම් මෙට්ට (ලොම් පුරවා කළ මෙට්ට), රෙදි මෙට්ට, වැහැරිමෙට්ට තණ මෙට්ට යන (බොහෝ) මෙට්ට පිළියෙළ කරත්, සමජ්ජය අවසන් වූ කල්හි උර ගලවා ගෙනයත්. මහණහු සමදාස්ථානයෙහි (උළෙල පැවැති තැනැ) හැරදමන ලද බොහෝ ලොම් ද රෙදි ද වැහැරි ද තණ ද කොළ ද දුටුහ. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකළාහ....

■7. සඩ්ඝභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.

සඩ්ඝභේදකඛන්ධකය

14. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැරියුත් තෙරණුවන් අමතා, ‘එසේ වී නම් ශාරිපුත්‍රයෙනි, තෙපි රජගහනුවැ දෙවිදතුන් පිළිබඳ ප්‍රකාශනක කර්මය කරවු’ යැ යි වදාළසේක....

■4.1. කඨින වර්ගය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහඬගය > 1.

කාසපඤ්ඤත්තිවාරය > නිස්සගිය කාණ්ඩය

5. නො නෑ මෙහෙණක අතින් සිවුරක් පිළිගන්නහු පිළිබඳ නිසගිපවිති සිකපදය කොතන්හි පණවන ලද යැ යත්: රජගහනුවැ දී පණවන ලදී....

■4.2. කෝසිය වර්ගය

ත්‍රිපිටකය > වීනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහරිකය > 1.
කතපඤ්ඤත්තිවාරය > නිස්සගිය කාණ්ඩය

8. රන් රිදී මසුකහවණු පිළිගන්නාහු පිළිබඳ නිසඟිපවිති සිකපදය
කොතන්හි පණවන ලද ද යත්: රජගහනුවරැ දී පණවන ලදි....

කෝසම්බි නගරය:

ත්‍රිපිටකයේ කෝසම්බි නගරය ගැන තොරතුරු දැක්වෙන තැන් කිහිපයක්:

Kaushambi is a historically significant district located in the state of Uttar Pradesh, India. It holds importance due to its ancient past and association with various kingdoms and civilizations. The region of Kaushambi finds mention in ancient Indian texts such as the Mahabharata and Buddhist scriptures. It was part of the Kosala Mahajanapada, one of the sixteen great kingdoms or republics in ancient India. Emperor Ashoka considered Kaushambi important, and placed a pillar there with inscriptions in Pali language.

කෝසම්බි යනු ඉන්දියාවේ උත්තර ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික්කයකි. එය කෝසල මහා ජනපදයේ කොටසක් විය. අශෝක අධිරාජ්‍යා විසින් කෝසම්බිය හෙවත් කොසඹූ නුවර වැදගත් කොට සැලකූ අතර එහි ගල් කණුවක් ගොඩ නංවා පාලි භාෂාවෙන් ශිලා ලේඛනයක්ද පිහිටුවීය.

Once it was the capital of the Vatsa Mahajanapada, one of the sixteen mahajanapadas (great kingdoms) of ancient India. The Vatsa kingdom was ruled by the Vatsa dynasty and was known for its prosperity and cultural achievements. Over time, the fortunes of Kaushambi declined, and it was eventually abandoned. However, its historical and archaeological significance remains, with numerous ruins and artifacts dating back to ancient times scattered across the district.

එක්තරා කාලයකදී කෝසම්බිය වත්ස රාජධානියේ අග නගරයද විය.

Today, Kaushambi district is primarily known for its archaeological sites, which attract scholars, historians, and tourists interested in exploring India's rich ancient past. These sites offer insights into the political, religious, and cultural landscape of ancient India, making Kaushambi an important destination for those interested in history and archaeology.

■7.1.4.12. දෙවැනි නිද්දසවත්ථු සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණක නිකාය > සත්තක නිපාතය > 4. දේවතා වර්ගය

43. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසඹුනුවර සොඡිතාරාම (*Ghositarama monastery*) යෙහි වැඩ වෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන කොසම්බියෙහි පිඬු සඳහා පිවිසියහ. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරුන්හට තෙලෙ සිත් විය: “තව ම කොසඹුනි පිණ්ඩපාතය සඳහා වදනට අලුයම බොහෝ වෙයි. මම කොසම්බියෙහි අන්‍යාතිර්ථක පරිව්‍රාජකයන්ගේ අසපුව කරා යෙමි නම් මැනැවැ”යි....

■1.5.8 කෝසම්බිය සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > මූල පන්තාසකය > 5. මූල යමක වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිනි හඟවත්හු කොසඹුනුවර සෝසිත සිටුහු කළ සොඡිතාරාමයෙහි වැඩවාස කෙරෙති. එසමයෙහි කොසඹුනියෙහි (**Kaushambi district**) හික්කුහු හටගත් කලහපුච්භාග සටන් ඇතියෝ, හටගත් (හස්තපරාමජී-පාත්‍රචීවරනීහරණාදි) කලහ ඇතියෝ, පැමිණි විරුද්ධවාද ඇතියෝ, උනුන් තෙපුල් සැතීන් විදුනාහු වාස කෙරෙති. ඔහු (අර්ඣ්‍ය හා කාරණ හා දක්වා) උනුන් නො ම හඟවත්. (ඉදින් හඟවන්නට නිසි වුව ද)

සංඥප්තියට (හභනට) නො එළඹෙති. (දන්තට නො කැමැති වෙති.)
උතුන් නො ම සිතවත්. සිතීමට නො එළඹෙති.

2. එක්බිති අන්‍යාතර (නොපාළ) මහණෙක් හඟවත්හු කරා එළඹිණ. එළඹ හඟවත්හු සකසා වැඳ එකත්පස් ව හින. එකත් පස් ව හුන් ඒ මහණ හඟවත් හට තෙල සැළකෙළේ: “වහන්ස, කොසඹූ නුවර (කොසම්බි) නිවැසි භික්ෂූහු උපන් ධබර ඇත්තාහු, (හස්තපරාමණීදි විසින්) උපන් මුදුන්පත් කලහ ඇත්තාහු, විරුද්ධවාදයට ගියාහු, උතුන් මුව සැතීන් විදුනාහු වාස කෙරෙති. ඔහු උතුන් නො ම හඟවත්. සංඥප්තියට නො වැටෙති. උතුන් නොම සිතවති. සිතීමට නො වැටෙති” කියායි....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> ද්විතීයපාරාජිකය

82. එසමයෙහි පණ්ඩුකය කපිලය යි යහළු භික්ෂූහු දෙනමක් වෙත්. එක් නමක් ගමක වෙසෙයි. එක් නමක් කොසම්බි නුවර වෙසෙයි. ඉක්බිති ගමින් කොසඹූ නුවරට (Kaushambi district) යද්දී අතර මහ නදියක් තරණය කරන්නා වූ ඒ මහණහුගේ පාදයෙහි හුරු වැද්දන්ගේ අතින් ගිළිහුනු වුරුණු තෙල් වැටිය ලැගුනේ වෙයි. ඒ මහණ තෙමේ “හිමියන්ට දෙන්නෙමැ” යි එය හැර ගත්තේ ය. හිමියෝ ඒ මහණහට “තෝ අග්‍රමණ වෙහි” යි චෝදනා කළාහු ය. එතර වූ ඒ මහණ දැක එක් ගෙවිලියක් මෙසේ කීවා ය. “වහන්ස, එතු මැනවි. මෙවුන්දම් සේවනය කරන්නැ” යි. හෙතෙමේ “මම පියොවිනිදු අග්‍රමණයෙමි” යි ඇය හා මෙවුන්දම් සේවනය කොට කොසඹූ නුවරට ගොස් භික්ෂූන්ට තෙල පවත් සැල කළේ ය. භික්ෂූහු භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට එ පවත් සැල කළාහු ය. ... “මහණෙනි, අයිනාදනින් පරිච්ඡාදන නො වේ. මෙවුන්දම් සෙවීමෙන් පරිච්ඡාදන වේ”....

■10. කොසම්බක්කන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 10.

කොසම්බක්කන්ධකය

1. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු හැඳ පොරොවා පාසිවුරු ගෙණ පිඬු පිණිස කොසඹූ නුවරට පිවිසිසේක. කොසඹූ නුවර පිඬු පිණිස හැසිර පස්වරු පිණිඬපාතයෙන් හැරී ආ සේක් සෙනසුන් තැන්පත් කොට පා සිවුරු ගෙණ සහමැද සිටිසේක් ම මේ ගාථාවන් වදාළසේක:

■5.1.2. ද්විතීයකඨිනශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැභිකාණ්ඩය >

1. ටීවර වර්ගය

2. එසමයෙහි කොසම්බි නුවර (Kaushambi district) එක්තරා මහණෙක් ගිලන් වූයේ වෙයි. නැයෝ ඒ හික්ෂුහුගේ සමීපයෙහි දූතයකු එවූහ. ‘වහන්සේ (මෙහි) එත්වා අපි උවටැන් කරමිහ’යි. හික්ෂුහු ද මෙසේ කීහු: ‘යා ඇවැත්නි, නැයෝ තොපට උවටැන් කරන්නාහ’ යි. හේ මෙසේ කී ය: ‘ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් විසින් ‘තුන් සිවුරින් නොවෙන් ව විසියයුතු ය’ යි සිකපද පණවන ලද: ‘මම ද ගිලන්මි. තුන්සිවුරු ගෙණ නික්ම යන්නට නො පොහොසත්මි. මම නො යෙමි’ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් දැන්වූහ:

■6.2.2. අඤ්ඤවාදක ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > භික්ඛු විහඬිය >

පාචිත්තියකාණ්ඩය > 2. භූතගාම වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසඹූ නුවර සෝමිතාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙමේ අනාවාරයෙහි හැසිර සහමැද ඇවැත්නි අනුයොගවතට නංවනු ලබන්නේ 'කවරෙක්

අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කෙසේ ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලයි. යම් ඒ හික්ෂු කෙනෙක් අපිස් වුවෝ ... ඔහු දොස් නහති, නුගුණ පවසති, දොස් පතුරුවත්: කෙසේ නම් ආයුෂ්මත් ඡන්ත සහමැද ඇවතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නේ 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කෙසේ ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලී ද ... කිම සැබෑ ද, ඡන්ත තෙපි සහමැද ඇවතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නහු 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කෙසේ පැමිණියෙමි ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි අනෙකකින් අනෙකක් වසාලවු ද. සැබෑවැ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ ... කෙසේ නම් හිස්පුරුෂය, තෙපි සහමැදහි ඇවතින් අනුයෝගවතට නංවනු ලබන්නහු 'කවරෙක් අවන්නේ ද? කවර ඇවතට පැමිණියෙමි ද? කිනම් වස්තුවෙක්හි පැමිණියෙමි ද? කෙසේ පැමිණියෙමි ද? කවරක්හට බෙණෙවු ද? කුමක් බෙණෙවු දැ'යි. අනෙකකින් අනෙකක් වසාලුවහු ද, හිස්පුරුෂය, මෙය අප්‍රසන්නයන්ගේ ප්‍රසාදයට හෝ නො වෙයි ... ගරහා දැහැමි කපා කොට මහණුන් ඇමතුහ. ඒ කරුණෙන් ම මහණෙනි, සඩ්ස තෙමේ ඡන්ත හික්ෂුහට අඤ්ඤාදායක සම්මුතිය පිහිටුවා. මෙසේ ද මහණෙනි, පිහිටුවාලිය යුත්තේ ය, ප්‍රතිබල වූ ව්‍යක්ත වූ මහණක්හු විසින් සඩ්ස තෙමේ දැන්විය යුත්තේ ය....

■6.2.9. මහල්ලක විහාර ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාචිත්තියපාළිය > හික්ඛු විහඬිය > පාචිත්තියකාණ්ඩය > 2. භූතගාම වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු කොසමිබ් නුවර සෝමිතාරාමයෙහි වැඩවෙසෙති. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් ඡන්තයන්ගේ උපස්ථායක වූ මහාමාත්‍රයෙක් ආයුෂ්මත් ඡන්තහට වෙහෙරක් කරවයි. එකල්හි

ආයුෂ්මත් ඡන්ත කළ නිමාම් ඇති වෙහෙර පුන පුනා සෙවෙනි කඳවී. පුන පුනා අලෙවි දෙවී. ඉතා බර වූ වෙහෙර ඇද වැටිණ. එකල්හි ඡන්ත තෙමේ තණ ද දර ද ඇද රැස් කරනුයේ එක්තරා බමුණක්හුගේ යව කෙන වැනසී ය. එකල්හි ඒ බමුණු ලමු කොට සිතයි, නුගුණ පවසයි, දොස් පතුරුවයි: කෙසේ නම් පින්වත්හු අපගේ යව කෙන වැනැසූ දැ යි හික්ෂුහු ලමු කොට සිතන නුගුණ පවසන දොස් පතුරු වන ඒ බමුණක්හුගේ (අකීර්තනී ශබ්දය) ඇසුහු....

■6.6.1. සුරාපාන ශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > පාවිත්තියපාළිය > හික්ඛු විභඩ්ඨ > පාවිත්තියකාණ්ඩය > 6. සුරාපාන වර්ගය

2. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුහු පිළිවෙළින් සැරි සරනුවෝ හද්දවතිකා නම් ග්‍රාමයට වැඩමකළහ. බුදුහු ඒ හද්දවතිකායෙහි වැඩැවෙසෙති. එකල්හි ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේ අම්බතිර්ථයෙහි ජට්ඨයාගේ අසපුවට එළැඹියේ යැ. එළැඹූ ගිනිහල්ගෙට පිවිස තණ ඇතිරියක් පනවා පලහ බැඳ උඩුකය ඉදිව තබා කමටහනට අබිමුව කොට සිහි එළවා හුන්නේ යි. එකල්හි ඒ නාගයා පිවිසි ආයුෂ්මත් සාගත තෙරුන් දැක දුකට පැමිණියේ නො සතුටු වූයේ දුමාලී යැ. ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේත් දුමාලී යැ. එකල්හි ඒ ඕපපාතික දිවා නාගයා ක්‍රොධය නො ඉවසන්නේ දිලිහී ගියේ යැ. ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේත් තෙපොධාතුවට සමවැද දිලිහී ගියේ යි. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සාගත ස්ථවිර තෙමේ ඒ නාගයාගේ තෙද (තමාගේ) තෙදින් මැඩැගෙන හද්දවතිකා ග්‍රාමයට එළැඹියේ යි. ඉක්බිති භාග්‍යවත් බුදුහු හද්දවතිකායෙහි කැමැතිතාක් විහරණය කොට කොසඹැනුවර (Kaushambi district) බලා සැරි සැරූහු කොසඹැනුවර වූ උවසුවෝ “ආයුෂ්මත් සාගතස්ථවිර තෙමේ අඹතොටැ නාගයා හා සමඟ යුද කෙළේ යැ” යි ඇසුහු....

■9.2 සඩ්සාදිගෙෂ කාණ්ඩාදිය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පරිවාරපාළි 1 > මහාවිහඪගය > 9.
කථපඤ්ඤත්තිවාරය

12. දුර්වල මහණහට තුන් යළි තෙක් සමනුභාසනකම් කරණ කල්හි දෘෂ්ටිය නො හැරීම් හෙතෙසෙන් වන සහවෙසෙස කොතැන්හි පණවන ලද ද යත්: කොසඹූ නුවර දී පණවන ලදී. කවරක් හු ඇරැබ ද යත්: ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙරුන් ඇරැබ ය. කිනම් වස්තුවෙකින් ද යත්: ආයුෂ්මත් ඡන්ත තෙරහු හික්ෂුන් විසින් සකාරණයෙන් කියනු ලබන්නාහු තමා නො කියයුත්තක්හු කළහ. ඒ වස්තුවෙහි යැ. පඤ්ඤත්ති එකෙකි. සවැදැරුම් ආපත්තිසමුට්ඨානයන් අතුරෙහි එක් සමුට්ඨානයෙකින් නඟියි: කයින් ද වචනයෙන් ද සිතීන් ද නඟී....

■8. විවරක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 8. විවරක්ඛන්ධකය

48. ඉක්ඛිති කාක දාස තෙමේ අතරමග කොසඹූ නුවර දී උදාසන අහර ගන්නා ජීවකයා දුටුයේ ය. එකල්හි කාක දාස තෙමේ “ආවායඝීයෙනි, රජ තෙමේ ඔබ නවත්වා” යයි ජීවක කොමාරහව්වයාහට කීයේ ය. “කොල කාකය, අනුභව කරමි. ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙව. කොල කාකය, තෝ ද අනුභව කරව”. ආවායඝීයෙනි, කම් නැත. ‘කාකය මේ වෙද්දු නම් බොහෝ මායා ඇත්තාහු ය. ඔහු දෙන කිසිවක් නො පිළිගනු ව’යි රජු විසින් අණ කරණ ලද්දෙමි වෙමි”යි කාකදාසයා කී ය....

■12. සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 12.

සත්තසතිකක්ඛන්ධකය

8. වහන්ස, ජලොගිය බොන්නට කැප වේ දැ යි. ඇවත්ති, ඒ ජලොගිය නම් කවරේ දැ යි. වහන්ස, යම් සුරාවක් නොපැසුණාද,

මද්‍ය බවට නොපැමිණියාද එය බොන්නට කැපවේ දැ?යි ඇවැත්නි,
 නොකැපවෙයි. කොතැනදී ප්‍රතික්‍ෂේප කරන ලද දැ?යි. කොසඹූ
 නුවරදීය. **(Kaushambi district)** සුත්තවිහාරයෙහි යැයි. කවර
 ඇවතකට පැමිණේ දැ?යි. රහමෙර පීමෙහි පවති ඇවතටය. වහන්ස,
 සඬ්ඝයා මඬස් අසාවා. මේ අටවැනි වස්තුව සඬ්ඝයා විසින් විනිශ්චය
 කරන ලදී. මෙසේ මේ වස්තුවද ධර්මයෙන් බැහැර කරන ලද්දකි.
 (මේ අධර්මය යැයි සම්මත කරන ලදී) විනයෙන් බැහැර කරන
 ලද්දකි, ශාස්තෘශාසනයෙන් ඉවත් කරන ලද්දකි. (එහෙයින්) මේ
 අටවැනි සලාකය බහාතබ්බේ....

විශාලා නගරය:

ත්‍රිපිටකයේ විශාලා නගරය ගැන තොරතුරු දැක්වෙන තැන් කිහිපයක්:

විශාලා නගරය ඉන්දියාවේ බිහාර් ප්‍රාන්තයේ පිහිටා ඇත.

Vaishali, Vesali or Vaiśālī was a city in present-day Bihar, India, and is now an archaeological site. It is a part of the Tirhut Division.

It was the capital city of the **Vajjika League** of Vriji mahajanapada, considered one of the first examples of a republic around the 6th century BCE. Gautama Buddha preached his last sermon before his death in c.483 BCE, then in 383 BCE the Second Buddhist council was convened here by King Kalasoka, making it an important place in both Jain and Buddhist religions. It contains one of the best-preserved of the Pillars of Ashoka, topped by a single Asiatic lion.

■8.1.7.10. භූමිවාල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > අට්ඨක නිපාතය > (7) 2. වාපාල වර්ගය

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලා නගරයේ වාපාල චෛත්‍යයේ ස්මෘති ඇත්තාහු සම්ප්‍රජන්‍යය ඇත්තාහු ආයු සංස්කාරය හළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ආයු සංස්කාරය හළ කල්හි බිහිසුණු වූ ලොමුදහගත්වන මහා භූමිකම්පනයක් විය. මේසයෝ වැටුණාහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල අරුත් දැන ඒ වේලායෙහි මේ උදානය ඇතුළුසේක....

■7.1.3.1. සාරන්දද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩකර නිකාය > සත්තක නිපාතය >
3. චජ්ජිසත්තක වර්ගය

21. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාගාවතුන්
වහන්සේ වේසාලී නගරයෙහි සාරඤ්ඤ චෛත්‍ය ස්ථානයේ වැඩ
වසනසේක....

■2.3. ද්විතීය පාරාජිකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 2. පාරාජිකකාණ්ඩය
> ද්විතීයපාරාජිකය

වම්පා නුවර, රජගහ නුවර, විසල්පුර, අජ්ජක, බරණැස, කෝසම්බි
නුවර (Kausambi district), සාගලපුර, දල්හික යයි වත්පු
සයෙකි....

■3.2.3.4. නිගණ්ඨ සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ඩකර නිකාය > තික නිපාතය > (8)
3. ආනන්ද වර්ගය

24. එක් කලෙක ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝ විශාලා මහනුවර
මහාවනයෙහි කුටාගාර ශාලාවෙහි (කැණි දී නැගු කුළාරපහයෙහි)
වැඩ වෙසෙති. එක්බිති අභය ලිච්ඡවී හා පණ්ඩිතකුමාර ලිච්ඡවී හා
දෙදෙන ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂ්මත්
අනඳ තෙරණුවන් සකසා වැඳ එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන්
අභය ලිච්ඡවී ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවන්ට තෙල කීය.

වහන්ස, නිගණ්ඨනාතපුත්‍ර ‘ඇවිදුනා වූත් සිටුනා වූත් නිදන්නා වූත්
නිදිවරන්නා වූත් මට නරතුරු ඥානදර්ශනය එළඹ සිටිති’යි සවිඥ යැයි

සඵදර්ශී යැ යි නිශේෂඥානයක් පිළින කෙරෙයි. හේ පුරාණ කමියන්ගේ තපසින් විගතාන්තභාවය පණවයි. නව කමියන්ගේ නොකිරීමෙන් සෙතුසාතය පණවයි. මෙසේ කමීක්ෂය හේතුවෙන් දුඃඛක්ෂය වෙයි. දුඃඛක්ෂය හේතුවෙන් වේදනාක්ෂය වෙයි. වේදනාක්ෂය හේතුවෙන් සඵදුඃඛය නිර්ජිණී වෙයි. මෙසේ තෙල සාන්දෘෂ්ටිකනිර්ජරාවිශුද්ධියෙන් භවසමතික්‍රමණය වේයයි කියයි.

වහන්ස, මෙහි ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුමක් වදාරණ සේක්ද?

අභයයෙනි, සත්ත්වයන්ගේ විශුද්ධිය සඳහා ශෝකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය සඳහා දුඃඛදොෂීනසායන්ගේ අස්තඩගමය සඳහා මාගීයාගේ අධිගමය සඳහා නිව්‍යාණයාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ කරණය සඳහා අනාවරණඥානයෙන් සියල්ල දන්නා වූ සමන්තවක්‍ෂුසින් සියල්ල දක්නා වූ අභීත් වූ සමායක් සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ තුන් වැදෑරුම් නිර්ජරා විශුද්ධිහු මොනොවට වදාරණ ලදහ.

කවර තුන් දෙනෙක යත්: අභයෙනි, මෙසස්තෙනි මහණ සිල්වත් වෙයි. ... මොනොවට ගෙණ ශික්ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. හේ නූතන වූත් කමී නොකෙරෙයි. පුරාණ වූත් කමී පුනපුනා විපාක ස්පඨි කොට විගතාන්ත කෙරෙයි. (තෙල) අකාලික වූ ‘එව, බලව’ යන විධියට යෝග්‍ය වූ උපනයනාහී වූ නුවණැතියන් විසින් තමා කෙරෙහි එළවා වෙදිතව්‍ය වූ සාන්දෘෂ්ටික නිර්ජරා විශුද්ධියයි.

අභයෙනි, ඒ මහණ මෙ පරිදි සිල් ඇතියේ කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම ... වතුථිට්ඨානයට සමවැද වෙසෙයි. හේ නූතන වූත් කමී නො කෙරෙයි. පුරාණ වූත් කමී විපාක විසින් පුනපුනා ස්පඨි කොට විගතාන්ත කෙරෙයි. (තෙල) අකාලික වූ ‘එව, බලව’ යන විධියට යෝග්‍ය වූ උපනයනාහී වූ නුවණැතියන් විසින් තමා කෙරෙහි එළවා වෙදිතව්‍ය වූ සාන්දෘෂ්ටික නිර්ජරා විශුද්ධිය යි.

අභයයෙනි, ඒ මහණ මෙපරිදි සිල් ඇතියේ මෙපරිදි සමාධි ඇතියේ ආප්‍රවක්ෂයෙන් අනාප්‍රව වූ චෙතොවිමුක්තිය ප්‍රඥාවිමුක්තිය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට

ගෙන උපයා වෙසෙයි. හේ නූතන වූත් කම් නොකෙරෙයි. පුරාණ වූත් කම් ස්පඨි කොට කොට විගතාත්ත කෙරෙයි. (තෙල) අකාලික වූ ‘එව, බලව’ යන විධියට යෝග්‍ය වූ උපනයනාහි වූ නුවණැතියන් විසින් තමා කෙරෙහි එළවා වෙදිතවා වූ සාන්දෘෂ්ටික නිර්ජරා විශුද්ධිය යි.

අභයයෙනි, සත්ත්වයන්ගේ විශුද්ධිය සඳහා ශෝකපරිදේවයන්ගේ සමතික්‍රමණය සඳහා දුഃඛදෛශිකසායන් හතයට යනු සඳහා අර්හත්ත්වමාර්ගයාගේ අධිගමය සඳහා නිව්‍රාණයාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂකරණය සඳහා සියල්ල දන්නා වූ සියල්ල දක්නා වූ අතීත් වූ සමාක්සම්බුද්ධ වූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ තුන් වැදෑරුම් නිර්ජරාවිශුද්ධිහු මොනොවට වදාරණ ලදහ.

මෙසේ වදාළ කල්හි පණ්ඩිතකුමාර ලිච්ඡවී අභය ලිච්ඡවිහට තෙල කීය:

යහළු අභයයෙනි, කිම, නො ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤාතේරණවන්ගේ සුභාෂිතය සුභාෂිත විසින් නො අනුමෙවුනෙහි ද?

යහළුව, කිමෙක, මම ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤාතේරණවන්ගේ සුභාෂිතය සුභාෂිත විසින් නොඅනුමෙවුනෙම් වෙමි ද, යමෙක් ආයුෂ්මත් අනඤ්ඤාතේරණවන්ගේ සුභාෂිතය සුභාෂිත විසින් නොඅනුමෙවුනේ වේ නම් ඔහුගේ හිසත් ඇදහෙන්නේය....

■5.1.1. ප්‍රථමකඨිනශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 5. නිසැතිකාණ්ඩය > 1. චීවර වර්ගය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුහු විශාලා නගරයේ ගෝතමක චෛත්‍ය ස්ථානයෙහි වැඩ වෙසෙති. එසමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලද වෙයි. සවග මහණහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් තුන් සිවුරු අනුදන්තා ලදැ”යි අනිත් ම තුන්

සිවුරකින් ගම් වදිති, අනිත් ම තුන් සිවුරකින් අරමෙහි හිඳිත්, අනිත් ම තුන් සිවුරකින් නහන තොටට බසිත්. යම් මහණ කෙනෙක් අල්පේව්ෂ වෙත් නම් ඔහු අවඤා කෙරෙහි, අගුණ කියති, දොස් පහළ කෙරෙත්: කිසෙයින් නම් සවග මහණහු අයිරා සිවුරු ධරත් දැ” යි. ඉක්බිති ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ට මේ පවත් සැළ කළහ ... “සැබැද මහණෙනි, තෙපි අයිරා සිවුරු ධරවු ලැ? යි. හගවත්හු පුළුවන්හ. සැබැව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ” යි ඔහු කීහ. භාග්‍යවත් බුදුහු ගැරහුහ: කිසෙයින් නම් තුව්ෂ පුරුෂයෙනි, තෙපි අයිරා සිවුරු ධරවුද? තුව්ෂ පුරුෂයෙනි, තෙල නො පහනුන්ගේ පහන් බව පිණිස හෝ නො වෙයි ... තව ද මහණෙනි, මෙසේත් මේ ශික්ෂාපදය උදෙසවු:

■7.1.3.2. වස්සකාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > සත්තක නිපාතය > 3. වස්සකාර වර්ගය

එක්බිති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වස්සකාර මගධ මහමාත්‍රයා ඇමැතුයේක: බමුණ, මම එක් සමයෙක්හි මේ විසල්පුරයෙහි සාරඤ්ඤ වෛත්‍ය ස්ථානයේ වසමි. බමුණ එහි දී මම වස්ඡිනට මේ සප්ත අපරිහානිය ධර්මය දෙසිමි. බමුණ යම් තාක් මේ සප්ත අපරිහානී ධර්මයෝ වස්ඡින් කෙරෙහි සිටුත් නම්, මේ සප්ත අපරිහානීයධර්මයන්හි වස්ඡිහුද පැණෙත් නම්, බ්‍රාහ්මණය, වස්ඡිනට වෘද්ධියම මුත් පරිහානියෙක් නො කැමැති වියයුතු යයි....

■1.4.9. පජජුත්තක සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සභාථා වර්ගය > 1. දේවතා සංයුත්තය > 4. සතුල්ලපකායික වර්ගය

39. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර සම්පයෙහි වූ මහවෙනෙහි කුටාගාරශාලාවෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි පර්ජන්‍ය (වස්සවලාහක) දෙවිහුගේ දුව වූ මනා

ජව්වර්ණ ඇති කොකනදා තොමෝ මුළු මහවනය බබුලුවා
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියාය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
වැද එකත්පසෙක සිටියා ය. එකත්පසෙක සිටි පර්ජන්‍යයාගේ දූව වූ
කොකනදා තොමෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සම්පයෙහි මේ ගාථාවන්
කිවුය:

මම කොකනදා වෙමි. පර්ජන්‍යයාගේ දූව වූ කොකනදා (නම් වූ මම)
විසල්පුර මහවනෙහි වැඩ වසන සත්ත්වයාට අග්‍ර වූ සර්වඥයන්
වහන්සේ සකසා වදිමි.

පසැස් ඇත්තාවූ බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ධර්මය අවබෝධ කරණ
ලද්දේ යයි මාවිසින් පෙර අසන ලද පමණෙක්ම විය. ඒ මම දැන්
දහම් දෙසන සුගත් මුනිහුගේ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස දනිමි.

නුවණ නැත්තාවූ යම් කිසි කෙනෙක් ආර්ය ධර්මය ගරහමින්
හැසිරෙද්ද, ඔහු දරුණුවූ රෝගව නිරයට පැමිණෙත්. බොහෝ කලක්
දුක් අනුභව කෙරෙත්.

යම් කෙනෙක් ආර්යධර්මයෙහි ක්ෂාන්තියෙන් හා ව්‍යුපගමයෙන්
යුක්ත වූවාහු ද, ඔහු මිනිස්සිරුර හැර පියා දෙවිපිරිස පුරා ලත්තාහ....

■1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

ත්‍රිපිටකය > චිත්ත පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 1. වේරඤ්ජකාණ්ඩය

48. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වේරඤ්ජාවෙහි රිසි තාක් වැස
සොරෙයා, සඩ්කස්ස (Sankissa), කාන්‍යකුබ්ජ (Kannauj) යන
නගරයන්ට නො පැමිණ ප්‍රයාගප්‍රතිෂ්ඨානයට (Prayagraj) එළඹ
සේක. එළඹ ප්‍රයාගප්‍රතිෂ්ඨානයෙහි දී ගඬිගා නදිය තරණය කොට
බරණූසට වැඩිසේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බරණූස රිසි
තාක් වැස විසල්පුර බලා සැරි සරා වැඩි සේක. පිළිවෙළින් සැරි සරණ
සේක්, විසල්පුර යම් තැනෙක ද එහි වැඩි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන්

32. එසමයෙහි එක්තරා මහණෙක් සැවැත් නුවර (Shravasti) අක්කවනයෙහි දිවා විහාරයට ගියේ හොත්තේ (නිදා සිටියේ) වෙයි. එක්තරා ගොපළු ස්ත්‍රියක් ඔහු දැක ඔහුගේ අභිරුචිය මත්තෙහි නිද ගත්තී ය. ඒ මහණ තෙමේ ප්‍රවේශය ඉවසීය. ප්‍රවිෂ්ටය ඉවසීය. ස්වීතය

ඉවසිය. උද්ධරණය ඉවසිය. ඔහුට කුකුස් විය. ... “මහණ, තෝ පරිච්ඡාදාදා අවන්තෙහි ය”.....

■18.1. මනුස්සලොක කථා

ත්‍රිපිටකය > අභිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුප්‍රකරණය 3 > 18. අභ්වාදග වර්ගය

ස. අනු: “මහණෙනි, මම එක් කලෙක උක්කට්ඨා නුවර (**Kosala Kingdom**) සුභගවනයෙහි සාලරාජමූලයෙහි වාස කෙරෙමි”යි කියා ද “මහණෙනි, මම එක් කලෙක අභිසම්බුද්ධ වැ පළමු කොට උරුවෙල් දනවියෙහි අජපල් නුගරුක් මූල වාස කෙරෙමි” යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක් කලෙක රජගහ නුවර වෙළඳවනයෙහි කලන්දක නිවාප නම ආරාමයෙහි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක් කලෙක සැවැත් නුවර (**Shravasti**) ජේතවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක් කලෙක විසාලා මහනුවර මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද බුදුන් විසින් වදාරනලද සූත්‍රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?...

■7.1.5.6. වික්කසත්තසඤ්ඤා සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අභිගුත්තර නිකාය > සත්තක නිපාතය > 5. මහායඤ්ඤ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නගරය (**Shravasti**) සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. මහණෙනි, මේ සත් සංඤාවෝ භාවිත බහුලීකෘත වූවාහු මහත්ඵල මහානිසංස ඇත්තාහු අමෘතවගාහ වූවාහු අමෘතය පයථිවසාන කොට ඇතියාහු වෙත්. කවර සත් දෙනෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤා ය, මරණසඤ්ඤා ය, ආහාරයෙහි පටික්කුලසඤ්ඤා ය,
සබ්බලොකයෙහි අනභිරතසඤ්ඤා ය, අනිච්චසඤ්ඤා ය,
අනිච්චයෙහි දුක්ඛසඤ්ඤා ය, දුක්ඛයෙහි අනත්තසඤ්ඤා යි.

මහණෙනි, මේ සප්ත සංඥාවෝ භාවිත බහුලීකෘත වූවාහු, මහත්ඵල
මහානිශංස ඇතියාහු අමෘතවගාහ වූවාහු අමෘතපයථිවසාන
(නිර්වාණය) වූවාහු වෙතැයි....

■3.3. දුටුපුල්ලවාචාශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 3.
සඨසාදිසේසකාණ්ඩය

1. එසමයෙහි භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ සැවැත් නුවර
(Shravasti) ජේතවන නම් අනේපිඬුසිටුහුගේ අරම්භි වාසය කරණ
සේක. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් උදායී තෙමේ අරණෙහි වෙසෙයි. ඒ
ආයුෂ්මත් උදායී තෙරුන්ගේ විහාරය මනරම් ය. දැකුම්කලු ය. ප්‍රසාද
ඵලවන්තේ ය. එසමයෙහි බොහෝ ස්ත්‍රීහු සෙනස්ත බැලියැටි වූවාහු
ඒ අරමට පැමිණියාහු ය. ඉක්බිති ඒ ස්ත්‍රීහු ආයුෂ්මත් උදායී තෙරුන්
කරා ඵලභියාහු ය....

■8.1.1. කුට සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 8.
ඕපම්ම සංයුත්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

383. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සැවැත් නගරය සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරම්භි
වැඩ වසන සේක.

එහිදී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: මහණෙනි, යම් සේ
කුඵගෙයක හැම ගොනැස්හුම කුටයෙහි (කැණිමඩලෙහි) පිවිසියාහු

කුටයෙහි මුළුදුන්නාහුද කුටය බිඳීමෙන් ඒ හැම විනාශයට යෙත්ද, මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් කිසි අකුසල්මුල් කෙනෙක් වෙත්ද, ඒ හැම අවිද්‍යාවෙහි පිටිසියාහු අවිද්‍යාවෙහි මුළුදුන්නාහු වෙත්. අවිද්‍යාව නැසීමෙන් ඒ සියලු අකුශල මූලයෝ විනාශයට යෙති.

එහෙයින් මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු. “අප්‍රමත්ත ව වසන්නමෝ”යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැයි....

■8.1.3. කුල සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 8.
ඕපම්ම සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

385 මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර (Shravasti) සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරම්භි වැඩ වසන සේක.

මහණෙනි, යම් සේ බොහෝ ස්ත්‍රීන් ඇති අල්ප පුරුෂයන් ඇති යම් කිසි කුලයෝ (පවුල්) වෙද්ද, ඔහු කළයෙහි සැහවු පහන් එළියෙන් සොරකම් කරණ කුඹු සොරුන් විසින් සුවසේ වෙහෙසිය හැක්කාහු වෙති. මහණෙනි, එසෙයින් ම යම් කිසි මහණකු විසින් මෙත්තාවේතොවිමුත්තිය (මෙමත්‍රී සිත, මෙමත්‍රී භාවනාව, මෙමත්‍රීධ්‍යානය) නොවඩන ලද්ද, බහුල නො කරණ ලද්ද, හෙතෙමේ අමනුෂ්‍යයන් විසින් සුවසේ වෙහෙසිය හෙන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් සේ අල්ප ස්ත්‍රීන් ඇති බොහෝ පුරුෂයන් ඇති යම් කිසි කුලයෝ වෙද්ද, ඔහු කුඹු සොරුන් විසින් නො වෙහෙසිය හෙන්නාහු වෙති. මහණෙනි, එසෙයින් ම යම් කිසි මහණකු විසින් මෙත්තාවේතොවිමුත්තිය වඩන ලද්ද, බහුල කරණ ලද්ද, හෙතෙමේ අමනුෂ්‍යයන් විසින් නොවෙහෙසිය හෙන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි මෙසේ හික්මිය යුතු: “අප විසින් මෙන්තා වේතොවිමුත්තිය වඩන ලද්දී බහුල කරණ ලද්දී යුක්ත යානයක් මෙන් කරණ ලද්දී ප්‍රතිෂ්ඨාර්ථයෙන් වාස්තුවක් මෙන් කරණ ලද්දී එළඹ සිටියක් කරණ ලද්දී පුරුදු කරණ ලද්දී මැනවින් පිරිපුන් කරණ ලද්දී වන්නී ය” යි මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැයි....

■8.1.2. තබ්බිකා සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 8.
ඕපම්ම සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

384. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නගරය (Shravasti) සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිය සිලෙහි (නියපොත්තට) පස් බුදක් (පස් බිඳක්) නගා හික්මුන් ඇමතු සේක. “මහණෙනි, ඒ කිමැයි හඟිවු ද? කිමෙක් ඉතා බොහෝද? මා විසින් නියසිලෙහි නගන ලද මේ පස් බිඳද, නොහොත් මේ මහ පොළොව දැ”යි.

වහන්ස, යම් මේ මහපොළවක් වේද, එය ම ඉතා බොහෝය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නියසිලෙහි නගන ලද මේ පස් බුද ස්වල්පය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නියසිලෙහි නගන ලද මේ පස්බුද මහපොළොව හා සැසඳීමෙහි දී ගණනකටද නො පැමිණේ. උපමාවටද නොපැමිණේ. සොළොස්වැනි කලාවෙන් කලාවටද නො පැමිණේ. මහණෙනි, එසෙයින්ම යම් කෙනෙක් මිනිසුන් කෙරෙහි උපදිද්ද, ඒ සත්ත්වයෝ ඉතා අල්පය. වැලි යම් කෙනෙක් මිනිස්ලොවින් අන් තන්හි උපදිත්ද, ඒ සත්ත්වයෝම ඉතා බොහෝය. (මිනිස් ලොවින් වුනවු යමෙක්, එම මිනිස්ලොව හැරදමා සතර අපායෙහි උපදින්නේද එබඳු සත්ත්වයෝ මහපොළවේ පස් මෙන් අති බහුලය යනුයි.)

එහෙයින් මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු. “නො පමා ව වෙසෙන්නමෝ”යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැයි....

■8.1.4. ඔක්බාසන සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > නිදාන වර්ගය > 8.

ඔපම්ම සංයුක්තය > 1. ප්‍රථම වර්ගය

386. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නගරය (Shravasti) සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

මහණෙනි, යමෙක් පෙරවරු මහඛන් සැළි සියක් දන් දෙන්නේද, යමෙක් මද්දහනෙහි මහඛන් සැළි සියක් දන් දෙන්නේද, යමෙක් සවස් කල මහඛන් සැළි සියක් දන් දෙන්නේද, යමෙක් පෙරවරු යටත් පිරිසෙයින් ගෝදෝනා (දෙනගේ තනපුඬු එක් වරක් අදනා) කල් පමණකුදු මෙන් සිත වඩන්නේ ද, යමෙකුත් මද්දහනෙහි යටත් පිරිසෙයින් ගෝදෝනා කල් පමණකුදු මෙන් සිත වඩන්නේද, යමෙක් සවස් වරු යටත් පිරිසෙයින් ගෝදෝනා කල් පමණකුදු මෙන් සිත වඩන්නේද, මෙය ඒ දනට වඩා මහත්ඵලය.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙහි මෙසේ හික්මිය යුතු: “අප විසින් මෙත්තාවේතොවිමුත්තිය (මෙමත්‍රී භාවනාව) වඩන ලද්දී බහුල කරණ ලද්දී යානයක් මෙන් කරණ ලද්දී වාස්තුවක් මෙන් කරණ ලද්දී එළඹ සිටියක් මෙන් කරණ ලද්දී පුරුදු කරණ ලද්දී මැනවින් පිරිපුන් කරණ ලද්දී වන්නේය” යි. මහණෙනි, තොප විසින් මෙසේ හික්මිය යුතු මැයි....

■9.1.4.8. දෙවාසුරසඬගාම සූත්‍රය (සම්පූර්ණයෙන් දක්වා ඇත)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඬගුත්තර නිකාය > නවක නිපාතය > 4.
මහා වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
සැවැත් නගරය (Shravasti) සමීපයහි ජේතවන නම් අනේපිඬු
සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක.

මහණෙනි, යටගියදවස වූවක් කියමි: දෙවාසුර සංග්‍රාමයෙක් එළඹ
සිටියේ විය. මහණෙනි, ඒ සඬග්‍රාමයෙහි අසුරයෝ දිනූහ, දෙවියෝ
පැරදුණහ. මහණෙනි, දෙවියෝ පැරදුණාහු උතුරදිශාහිමුඛ වැ
පලාගියාහු ම ය. අසුරයෝ ලුහුබැඳියහ. මහණෙනි, ඉක්බිති
දෙවියනට මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ ලුහුබඳිත් මැ යි, අපි
අසුරයන් හා දෙවනවටත් යුද කරමෝ නම් යෙහෙකැ'යි. මහණෙනි,
දෙවනවටදු දෙවියෝ අසුරයන් හා යුද වන්හ. මහණෙනි, දෙවනවටදු
අසුරයෝ ම දිනූහ, දෙවියෝ පැරදුණහ. පැරදුණාහු ද දෙවියෝ
බියපත්ව උත්තරාහිමුඛව පැන ගියහ. අසුරයෝ ලුහුබැඳියහ.

මහණෙනි, එකල්හි දෙවියනට මෙබඳු සිතෙක් විය: අසුරයෝ
ලුහුබඳනාහු මැ යි, තෙවනවටදු අසුරයන් හා යුද කරමෝ නම්
යෙහෙකැ'යි. මහණෙනි, තෙවනවටදු දෙවියෝ අසුරයන් හා සමග
යුද වන්හ. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ ම දිනූහ. දෙවියෝ
පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණාහු ද දෙවියෝ භීතව දෙවපුරයට ම
වන්හ.

මහණෙනි, දෙවපුරයට ගිය දෙවියනට ද තෙල සිත විය:
'භීරුත්‍රාණයට (භය නැති තැනට) ගිය සිතින් අපි දැන් වාසය කරමිහ.
අසුරයන් විසින් අකරණීය යම්හ (කිසිත් නොකළ යුත්තම්හ) යි.
මහණෙනි, අසුරයනට ද තෙල සිත විය: දැන් දෙවියෝ භීරුත්‍රාණයට
ගිය සිතින් වාස කරත්. අප විසින් අකරණීය (කිසිවක් නොකළ
යුත්තාහ) වෙති යි.

මහණෙනි, පෙර වූවක් කියමි: දෙවාසුර සඬග්‍රාමයෙක් එළඹ සිටියේ
ය, මහණෙනි, ඒ සඬග්‍රාමයෙහි දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ.

මහණෙනි, පැරදුනු අසුරයෝ දක්ෂිණාහිමුඛ වූවාහු පලාගියාහු ම ය. දෙවියෝ ලුහුබැඳියහ; මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙල සිත විය: “දෙවියෝ ලුහුබඳිත්මැ”යි. “අපි දෙවියන් හා සමඟ දෙවනවටදු යුදවදනමෝ නම් යෙහෙකැ”යි. මහණෙනි, දෙවනවටත් දෙවියන් හා යුද වන්න. මහණෙනි, දෙවනවටත් දෙවියෝ ම දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, පැරදුණා වූ අසුරයෝ දක්ෂිණාහිමුඛ ව පැන ගියාහු ම ය. දෙවියෝ ලුහුබැඳියහ. මහණෙනි, එකල්හි අසුරයනට තෙල සිත විය: “දෙවියෝ ලුහුබඳිත්මැයි, අපි තෙවනවටදු දෙවියන් හා යුද වදිමුනම් යෙහෙකැ”යි. මහණෙනි, තෙවනවටත් අසුරයෝ දෙවියන් හා යුදවන්න. මහණෙනි, තෙවනවටත් දෙවියෝ දිනූහ, අසුරයෝ පැරදුණහ. මහණෙනි, අසුරයෝ පැරදුණාහු ම බියපත් ව අසුරපුරයට ම වන්න. මහණෙනි, අසුරපුරයට ගියා වූ අසුරයනට තෙල සිත විය: දැන් වනාහි අපි හීරුත්‍රාණගත වූ සිතින් වාසය කරමු. දෙවියන් විසින් අකරණීය යම්හ”යි. මහණෙනි, දෙවියනට තෙල සිත විය: මෙකල්හි අසුරයෝ හීරුත්‍රාණගත සිතින් වාසය කරත්. අප විසින් අකරණීය වෙත්”යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් සමයෙකිහි මහණ කාමයන්ගෙන් වෙන්ව ම ... ප්‍රථමධ්‍යානයට එළැඹ වාස කරයි ද, මහණෙනි, එකල්හි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: මෙකල්හි මම හීරුත්‍රාණගත චිත්තයෙන් වාසය කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි’යි.

මහණෙනි, පාපී මාරයාහට ද තෙල සිත වෙයි, දැන් මෙ සමයෙහි මහණ හීරුත්‍රාණගත චිත්තයෙන් වාස කරන්නේ ය, මා විසින් අකරණීය වෙයි.

මහණෙනි, යම් සමයෙකිහි මහණ චිත්ත විචාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන් ද්විතීය ධ්‍යානයට ... තෘතීය ධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට ... එළැඹ වෙසෙයි ද, මහණෙනි, එසමයෙහි මහණහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දැන් මෙසෙමෙහි මම හීරුත්‍රාණගත චිත්තයෙන් වාස කරමි. මාරයා විසින් අකරණීය වෙමි”යි. මහණෙනි, මාරහට ද මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: දැන් මෙ සෙමෙහි මහණ හීරුත්‍රාණගත චිත්තයෙන් වාස කරයි. මා විසින් අකරණීය වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක මහණ සර්වථායෙන් රූපසංඥාවන්ගේ සමතික්‍රමයෙන් ප්‍රතිසංඥාවන්ගේ අස්තගමයෙන් නානාත්වසංඥාවන්ගේ අමනසිකාරයෙන් “ආකාසය අනන්ත”යි ආකාසානඤ්චායතනයට එළැඹ වාස කරයි, මහණෙනි, මේ මහණ මරහු අන්ත කෙළේ යි ද මාරවක්ෂුස නිරවශේෂ කොට වනසා පාපිමත්භූගේ අදභීතයට ගියේ යි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, යම් සමයෙකිනි මහණ සර්වථායෙන් ආකාසානඤ්චායතය ඉක්මවා ‘විඤ්ඤාණය අනන්ත’යි විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වථායෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට ඉක්මවා ‘කිසිවක් නැතැ’යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ද ... සර්වථායෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මවා නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට එළැඹ වාස කරයි ... සර්වප්‍රකාරයෙන් නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මවා සඤ්ඤාවෙදයිත නිරොධයට එළැඹ වාස කරයි, ප්‍රඥායෙනුදු දැක ඔහුගේ ආසුවයෝ පරික්ෂිණ වෙත්. මහණෙනි, මේ මහණ මාරයා අන්ත කෙළේ යයි ද මාරවක්ෂුස නිරවශේෂ කොට නසා පාපිමත්භූගේ අදභීතයට ගියේ ලොකයෙහි විසත්තිකා සඨංඛාත තෘෂ්ණාව තරණය කෙළේ යයි ද කියනු ලැබේ.

■ 8. විපයඝාසකථා (සම්පූර්ණ සූත්‍රය)

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය >

පටිසම්භිදාමත්ගප්පකරණ > මහා වර්ගය > 8. විපල්ලාසකථා

සැවැත් නිදාන යි ... මහණෙනි, මොහු සතරදෙන සංඥාවිපයඝාසයෝ යැ චිත්තවිපයඝාසයෝ යැ දෘෂ්ටිවිපයඝාසයෝ යි, කවර සතරදෙනෙකැ යත්: මහණෙනි, අනිත්‍ය (වස්තු) යෙහි නිත්‍ය යැ යන සංඥාව සංඥාවිපයඝාස යැ චිත්ත විපයඝාස යැ දෘෂ්ටිවිපයඝාස යි. මහණෙනි, දුඃඛයෙහි සුඛ යැ යනු සංඥාවිපයඝාස යැ චිත්තවිපයඝාස යැ දෘෂ්ටිවිපයඝාස යි. මහණෙනි, අනාත්මයෙහි ආත්ම යැ යනු සංඥාවිපයඝාස යැ චිත්තවිපයඝාස යැ දෘෂ්ටිවිපයඝාස යි. මහණෙනි, අශුභයෙහි ශුභ යැ යනු සංඥාවිපයඝාස යැ චිත්තවිපයඝාස යැ

දෘෂ්ටිවිපයඝාස යි. මහණෙනි, මොහු සතරදෙන සංඥාවිපයඝාසයෝ යැ විත්තවිපයඝාසයෝ යැ දෘෂ්ටිවිපයඝාසයෝ යි.

මහණෙනි, මොහු සතරදෙන සංඥාවිපයඝාසයෝ නො වෙති, විත්තවිපයඝාසයෝ නො වෙති, දෘෂ්ටිවිපයඝාසයෝ නො වෙත්. කවර සතරදෙනෙකු යත්: මහණෙනි, අනිත්‍යයෙහි අනිත්‍ය යැ යනු සංඥාවිපයඝාස නො වෙයි, විත්තවිපයඝාස නො වෙයි, දෘෂ්ටිවිපයඝාස නො වේ. මහණෙනි, දුඃඛයෙහි දුඃඛ යැ යනු සංඥාවිපයඝාස නො වෙයි, විත්තවිපයඝාස නො වෙයි, දෘෂ්ටිවිපයඝාස නො වේ. මහණෙනි, අනාත්මයෙහි අනාත්ම යැ යනු සංඥාවිපයඝාස නො වෙයි, විත්තවිපයඝාස නො වෙයි, දෘෂ්ටිවිපයඝාස නො වේ. මහණෙනි, අගුහයෙහි අගුහ යැ යනු සංඥාවිපයඝාස නො වෙයි, විත්තවිපයඝාස නො වෙයි, දෘෂ්ටිවිපයඝාස නො වේ. මහණෙනි, මොහු සතරදෙන සංඥාවිපයඝාසයෝ නො වෙති, විත්තවිපයඝාසයෝ නො වෙති, දෘෂ්ටිවිපයඝාසයෝ නො වෙත්.

(1) අනිත්‍යයෙහි නිත්‍ය යැ යන සංඥා ඇති දුඃඛයෙහි දු සුඛසංඥා ඇති අනාත්මයෙහි දු ආත්ම යැ යන සංඥා ඇති අගුහයෙහි දු ගුහසංඥා ඇති මිසදිටුයෙන් මඛනාලද ප්‍රාන්ත වූ සිත් ඇති විපරිතසංඥා ඇති යම් සත්ත්‍ව කෙනෙක් වෙත් ද,

(2) ඒ සත්ත්‍වයෝ යෝගකෂම සඬ්ඛ්‍යාත නිවනට නො පැමිණියාහු මාරයාගේ යෝගයෙහි යෙදුණාහු වෙති. ඒ මැ සත්ත්‍වයෝ සසර සැරිසරති, (ඔහු) ජාතිමරණයට පැමිණියාහු ද එහෙයිනි.

(3) යම් කලෙක ප්‍රඥාලෝකය කරන්නා වූ සච්ඡෙද බුදුවරයෝ ලොවැ උපදිත් ද ඒ බුදුවරයෝ දුක්ඛපසම සඬ්ඛ්‍යාත නිවනට යන මේ දහම ප්‍රකාශ කෙරෙත්.

(4) සප්‍රාඥ වූ ජනයෝ ඒ බුදුවරයන්ගේ දහම අසා ස්වචිත්තය ලැබ අනිත්‍යය අනිත්‍ය හෙයින් දුටුවාහු යැ. දුඃඛය දුක් හෙයින් දුටුවාහු යැ.

(5) අනාත්මයෙහි අනාත්ම යැ යි දුටුවාහු යැ අශුභය අශුභ හෙයින් දුටුවාහු යැ සමාදන් කළ සමාක්දාෂ්ටි ඇත්තාහු සියලු වර්ද්දාය ඉක්මවුවාහු යයි.

මේ සතර විපයඝාසයෝ දාෂ්ටිසම්පන්න (සෝචන්) පුද්ගලයාහට ප්‍රභිණ වූවාහු ද අප්‍රභිණ වූවාහු ද යත්: කිසි විපයඝාස කෙනෙක් ප්‍රභිණයහ. කිසි විපයඝාස කෙනෙක් අප්‍රභිණයහ. අනිත්‍යයෙහි නිත්‍ය යැ යන සංඥාවිපයඝාසය විත්තවිපයඝාසය දාෂ්ටිවිපයඝාසය ප්‍රභිණ යැ, දුඃඛයෙහි සුඛ යැ යන සංඥාව උපදී, චිත්තය උපදී. දාෂ්ටිවිපයඝාසය ප්‍රභිණ යැ, අනාත්මයෙහි අනාත්ම යැ යන සංඥාවිපයඝාසය විත්තවිපයඝාසය දාෂ්ටිවිපයඝාසය ප්‍රභිණ යැ, අශුභයෙහි ශුභ යැ යන සංඥාව උපදී, චිත්තය උපදී. දාෂ්ටිවිපයඝාසය ප්‍රභිණ යි.

(අනිත්‍යයෙහි නිත්‍ය යැ අනාත්මයෙහි ආත්ම යැ යන) දෙවත්ති විපයඝාසයයෝ සදෙනෙක් ප්‍රභිණයහ. (දුඃඛයෙහි සුඛ යැ අශුභයෙහි ශුභ යැ යන) දෙවත්ති විපයඝාසයයෝ දෙදෙනෙක් ප්‍රභිණයහ, විපයඝාසයයෝ සතර දෙනෙක් අප්‍රභිණයහ. සතර වත්ති විපයඝාසයයෝ අට දෙනෙක් ප්‍රභිණයහ. විපයඝාසයෝ සතර දෙනෙක් අප්‍රභිණයෝ යි.

කුසිනගර් නගරය:

ඉන්දියාවේ වර්තමානයේදී කුසිනගර් ලෙස හැඳින්වෙන කුසිනාරා නුවර ගැන ත්‍රිපිටකයේ සඳහන්වන තැන් කිහිපයක්:

කුසිනගර් ඉන්දියාවේ උතුරු ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත.

Kushinagar (Pali: Kusinārā; Sanskrit: Kuśinagara) is a town in the Kushinagar district in Uttar Pradesh, India. Located 53 kilometres (33 miles) east of Gorakhpur on National Highway 27. During the medieval period, Kushinagar was under the suzerainty of Kalachuri kings. The city was largely abandoned after the Islamic invasions of the 12th century, although the region was ruled over by a Rajput king named Madan Singh in the 15th century.

■6. භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 6.

භේසජ්ජක්ඛන්ධකය

46. ඉක්ඛිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙණිය ජට්ඨයාට මේ ගාථාවන් ගෙන් අනුමොදනා කොට හුනස්නෙන් නැගිට වැඩි සේක. නැවත භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්දහස්දෙසියපණසක් වූ මහාභික්ඛුසඨසයා සමග ආපණ්ණයෙහි කැමැති තාක් කල් වාසය කොට කුසිනාරාව බලා වාරිකාවෙහි වැඩි සේක....

■534. දඬුබ ස්ථවිරාවදානය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > අපදාන පාලි - හික්ඛු අපදාන 2 > 54. කච්චායන වර්ගය

5803. මම මල්ල රට කුසිනාරායෙහි (Kushinagar) උපන්මි. මා ගැබැවත්ම මවු මළා ය. ඇ විතකයට නංවන ලදු. එයින් මම ගිලිහී වැටුනෙමි....

■ ධාතුභාජනීය කථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > බුද්ධවංස පාළි > ධාතුභාජනීයකථා

1. ශීලාදිගුණයෙන් මහත් වූ ගෞතම නම් සච්ඡයන් වහන්සේ කුසිනාරා නගරයෙහි පිරිනිවියහ. උන් වහන්සේගේ ධාතුන් වහන්සේ ඒ ඒ පෙදෙස්හි පතළාහ....

■ 18.1. මනුස්සලොක කථා

ත්‍රිපිටකය > අභිධර්ම පිටකය > කථාවස්තුවූප්පකරණය 3 > 18. අෂ්ටාදශ වර්ගය

ස. අනු: බුදුහු ලුම්බිනී සල්වෙනෙහි උපන්නාහු නො වේ ද?
 බොධිමූලයෙහි අභිසම්බුද්ධ වූවාහු නොවේද, බරණැස දී බුදුන් විසින් දම්සක් පවත්වන ලද නොවේද, වාපාල වෛත්‍යයෙහි දී ආයුසංස්කාර හරන ලද නොවේද, බුදුහු කුසිනාරායෙහි දී පිරිනිවියාහු නොවේද?
 ප. පටිඤ්ඤා: එසේයැ.

ස. ය: ඉදින් බුදුහු ලුම්බිනියෙහි උපන්නාහු නම් ... බුදුහු කුසිනාරායෙහි පිරිනිවියාහු නම්,

ස. පා: භවත, එකරුණින් ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ’යි කියැයුතු මැ යැ.

3. ස. පු: ‘භාග්‍යවත් බුදුහු මිනිස්ලොව සිටියහ’යි නො කියැයුතු වේ ද?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ.

ස. අනු: “මහණෙනි, මම එක් කලෙක උක්කට්ඨා නුවර සුභගවනයෙහි සාලරාජමූලයෙහි වාස කෙරෙමි”යි කියා ද
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක අභිසම්බුද්ධ වැ පළමු කොට උරුවෙල් දනවියෙහි අප්පල් නුගරුක් මූල වාස කෙරෙමි” යි කියා ද,
 “මහණෙනි, මම එක් කලෙක රජගහ නුවර වෙළවනයෙහි කලන්දක නිවාප නම ආරාමයෙහි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක් කලෙක සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් වූ අනේපිඩු සිටුහුගේ අරම්භි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද, “මහණෙනි, මම එක් කලෙක විසාලා මහනුවර මහාවනයෙහි කුටාගාරශාලායෙහි වාස කෙරෙමි” යි කියා ද බුදුන් විසින් වදාරනලද සුත්රාන්තයෙක් ඇත් මැ නු?

ප. පටිඤ්ඤා: එසේ යැ....

■3.1.3 කින්ති සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > මජ්ඣිම නිකාය > උපරි පන්තාසකය > 1. දේවදහ වර්ගය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරා නම් ජනවියෙහි (භූතයනට බිලි එළවනුයෙන්) බලිහරණ නම් වනලැව්හි වැඩ වසනසේක. එතන්හි දී භාග්‍යවත්හු ‘මහණෙනි’ යි හික්ෂුන් ඇමතුහ. ‘වහන්සැ’ යි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය වදාළහ....

■සංගීති නිදානය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 11. පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකය

1. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් මහාකාශ්‍යප ස්ථවිරයන් වහන්සේ හික්කුන් ඇමතුණේක. ඇවැත්නි, මම එක් සමයෙක පන්සියයක් පමණ හික්කුන් ඇති මහත් හික්කු සඬ්ඝයා සමග පාචා නුවරින් කුසිනාරා නුවර කරා දීර්ඝ මාර්ගයට පිළිපත්තෙමි. ඇවැත්නි, ඉක්බිති මම මහින් ඉවත් ව එක්තරා රුක් මුලෙක හුන්නෙමි. එසමයෙහි එක්තරා ආජීවකයෙක් මදාරා මලක් ගෙන කුසිනාරා නුවර සිට පාචා නුවර කරා දීඝී මාර්ගයට පිළිපත්තේ ය. ඇවැත්නි, මම එන්නා වූ ඒ ආජීවකයා දුරදීම දුටිමි. දැක ඒ ආජීවකයාට මෙය කිමි. ඇවැත්නි, අපගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ දන්නෙහි දැයි. එසේය. ඇවැත්නි, දනිමි. ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ පිරිනිවී අදට සත් දවසෙකි. මා විසින් මේ මදාරාමල එතැනින් ගන්නා ලදැයි....

■4. 2. උද්ධත සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 4. මෙසිය වර්ගය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරා නුවර සමීපයේ මල්ල රජුන්ගේ උපවතීන නම් සල්වෙනෙහි වැඩ වසන සේක. එ සමයෙහි බොහෝ හික්කුහු නොසංහුන් වූවෝ, ඔසොවා ගත් මාන නළ ඇත්තෝ, පාසිවුරු සැරැසිම් ආදී වූ වපල බැවින් යුත් වූවෝ, පරොස් බස් ඇත්තෝ, (තිරිසන් කථා බහුල බැවින්) ව්‍යාකූල කථා ඇත්තෝ, මුළු සිහි ඇත්තෝ, සමීපජඤ්ඤ රහිතයෝ, අසමාහිතයෝ, විභ්‍රාන්ත සිතැත්තෝ, අසංයත ඉන්ද්‍රිය ඇත්තෝ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නොදුරෙහි අරණ්‍යකුටිකායෙක වෙසෙත්....

■වස්තුගාථා

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 5. පාරායන වර්ගය

1016. කෝසම්බි නුවරටද (Kaushambi district) වැලින් සාකේත නගරයට (Saketa) ද උතුම් සැවැත් නුවරටද සෙනව්‍ය නගරයටද කපිලවක්‍ෂු පුරයටද කුසිනාරා නගරයටද....

■3. මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය

102. එ සමයෙහි කුසිනාරාවාසී මල්ලයෝ කිසි කරුණෙකින් සන්ථාගාරයෙහි (කාරණාකාරණ විචාරණ පිණිස රැස් වන භලෙහි) කැටි වූවාහු වෙත්. එකලැ අනඳ තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන්ගේ සන්ථානාගාරය වෙත වැඩියාහ. වැඩ, “වාසිෂ්ටයෙනි, අද රෑ පැසිම් යම්හි තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්තේය. වාසිෂ්ටයෙනි, නික්මැ යවු. වාසිෂ්ටයෙනි, නික්මැ යවු. ‘අප ගම්කෙතැ තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වීය. අපි පැසිම් සමයෙහි තථාගතයන් වහන්සේ දක්නට නො ලඟුම්හ’ යි පසු වැ විසිළිසර ඇතියෝ නොවවු” යි කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට සැළ කළහ....

■6.2.5. පරිනිබ්බාණ සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > සංයුත්ත නිකාය > සගාථා වර්ගය > 6.

බ්‍රහ්ම සංයුත්තය > 2. පරිනිබ්බාණ වර්ගය

186. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක්කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් සමයෙහි කුසිනාරානුවර උපවත්තන නම් වූ මල්ල රජුන්ගේ සල් උයනෙහි සල් ගස් යුවල අතරෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, දැන් වනාහි තොප අමතමි. සංස්කාරයෝ නැසෙන සුල්ලහ. අප්‍රමාදයෙන් සම්පාදනය කරව. මෙය තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිම වචනයයි....

■10.1.5.4. කුසිනාර සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > අඛණ්ණක නිකාය > දසක නිපාතය > 5.
අක්කෝස වර්ගය

එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරායෙහි බලිහරණ නම් වන ලැහැබිහි වාසය කරනසේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණෙනි'යි හික්ෂුන් ඇමතු සේක. වහන්සැයි ඒ හික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළහ....

■8. 5. චූන්ද සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > උදානපාළි > 8.
පාටලිගාමිය වර්ගය

8. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් බණවා, 'අනඳ යෙනි, එව, යමු. කුසිනාරාව කරා එළැඹෙන්නෙමු'යි වදාළ සේක. 'එසේය, වහන්සැ'යි කියා ම ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ....

■4. මහාසුදස්සන සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 4.
මහාසුදස්සන සූත්‍රය

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් කලෙක පිරිනිවන් සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරා නුවර සමීපයෙහි වූ මල්ල රජුන්ගේ උපවර්තන නම් සල් වෙනෙහි යමා සල් රුක් අතර වැඩ වසන සේක....

නිගමනය:

පර්යේෂණ අවසාන නිගමනය – ගෞතම සම්මා

සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉන්දියාවේ උපත ලබන ලදී.
එහෙත් අපට උන්වහන්සේ ඇමරිකන් ජාතිකයෙක් වුවද,
රුසියන් ජාතිකයෙක් වුවද, නේපාල ජාතිකයෙක් වුවද,
චීන ජාතිකයෙක්, බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයෙක් වුවද කමක් නැත.
මක්නිසාද යත්, අප බුද්ධිමත් බැවිනි.

ධර්මයට අගෞරව කරන්නෝ, මුනිවරුන්ට අපහාස කරන්නෝ,
ධර්මය විකෘති කරන්නෝ මෙලොවදීම පිළිකා රෝගීහු වෙති.
මරණින් මතු අපායේ උපදිති.

{බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයට විරුද්ධ අන්‍යාගමික සතුරෝ
විසින් ප්‍රථමයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ උපන් තැන ඉන්දියාව
නොවන බවත්, එය වැරදි බවත් කීවේය. දෙවෙනියට අන්‍යාගමික
සතුරන් විසින් බුදුරජාණන් වහන්සේ උපන් ස්ථානය දැක්වෙන
බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මයත් එම ධර්මය
සඳහන් ත්‍රිපිටකයත් ප්‍රතික්ෂේප කරන්නේය. තුන්වෙනියට
බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සොයාගත් එම විශ්ව ධර්මතාවයන් ලියා
ඇති අභිධර්ම පිටකය, සූත්‍ර පිටකය, විනය පිටකය ලෝකයෙන්
සම්පූර්ණයෙන් අතුරුදහන් වන්නේය. මෙසේ සියල්ල දන්නා,
සියල්ල දක්නා බුදුරජාණන් වහන්සේට විරුද්ධ සතුරෝ ජයග්‍රහණය
කරන්නේය. ධර්මය අතුරුදහන් කරවීමෙන් ඔවුන් ජය පැත්ත
බොන්නේය.}

(ත්‍රිපිටකයේ සිංහල පරිවර්තනයේ ඇති යම් යම් පරිවර්තන දෝෂ
හේතුවෙන් බොහෝ දෙනා අතර මිත්‍යා මත ඇතිවී තිබෙනු දැකිය
හැකිය. බණ කියන ඇතැම් භික්ෂූන් වහන්සේලාද ධර්ම කරුණු වැරදි
ලෙස හෝ අසම්පූර්ණ ලෙස ප්‍රකාශ කරන බැවින් බොහෝ මිනිසුන්

වැරදි අදහස් වලට පැමිණෙති. එක් සුළු අතපසු වීමකින් පවා ධර්මයේ අර්ථයන් විකෘති වන්නේය. බොහෝ මිනිසුන්ට නිවැරදිව අර්ථ අවබෝධ කිරීමේ ශක්තිය නැත. බොහෝ මිනිසුන්ට උසස් ප්‍රඥාව සඳහා කර්ම නැත. මේ එයට හේතුවයි. ඒ මිනිසුන් විසින් උසස් ධර්ම අවබෝධය අනාගතයේ හෝ ඇති කරගැනීමට පුණ්‍ය කර්ම ප්‍රඥාව ඉලක්ක කරමින් කළ යුතුය.)

දැන ගත යුතු කරුණක්:

“මම ධර්මය පාලනය කරමි” යැයි මෙසේ සිතීමට මහණවූ අයෙක්ට, හික්ෂුවකට හැකිද? එසේ කළ නොහැක.

මහණවූ අයෙක් විසින් ධර්මය පිළිපදින්නේ නැතිනම් ඔහු හැදින්වීමට සුදුසු වචනයක් වන්නේ කුමක්ද? විවරධාරියා යන වචනයයි. මෙහි අර්ථය “සිවුරක් දරාගෙන සිටින පුද්ගලයා” යන්නයි.

සංඝයා යනු කවුරුන්ද? අශ්ට ආර්ය පුද්ගලයෝවේ. මේ පිළිබඳ සංඝයාගේ ගුණයන් දැක්වෙන ගාථාවේ දක්වා ඇත. (එනම් සෝවාන් ආදී ලෝකෝත්තර මාර්ග ඵල සතර ලබාගැනීමේ අරමුණින් ධර්ම ප්‍රතිපත්ති පුරන පුද්ගලයින් 4 දෙනා සහ එම මාර්ග ඵල ලබාගත් පුද්ගලයින් 4 දෙනා, සංඝරත්නය යනු මේ පුද්ගලයෝ අට දෙනායි.)

හික්ෂුන් වහන්සේලා මෙන් පෙනී සිටින ව්‍යාජ විවරධාරීන් ආර්ය සංඝයා යන සංඛ්‍යාවට යෙදේ? නැත.

මේ සඳහා උදාහරණ ත්‍රිපිටකය තුළ විවිධ තැන් වල ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින්ම එය ප්‍රකාශ කරන තැනක් මෙහි අපි ඔබට දක්වමු.

■ ධර්ම චිනයෙහි ආශ්වර්ය ධර්මයෝ අට

ත්‍රිපිටකය > චිනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 9.

පාතිමොක්ඛට්ඨපනඛන්ධකය

4. මහණෙනි, මහමුහුද යම්සේ මළකුණු හා එක්ව නොවෙසේද, මහමුහුද යම් මළකුණෙක් වේ නම්, එය වහා තීරයට පමුණුවාද, ගොඩට ඔසොවා දමාද, මහණෙනි, එසේම පාප ස්වභාව ඇති, අපිරිසිදු වූ සැකයෙන් සිහි කටයුතු හැසුරුම් ඇති, සැහැවුණ ක්‍රියා ඇති (මම) මහණවූ අයෙක් වෙමිසි ප්‍රතිඥා කරන නොමහණෙක්වූ, ඇතුළත කුණුවූ, කෙලෙසුන්ගෙන් තෙත්වූ හටගත් කෙලෙස් කසළ ඇති, යම් දුශ්ශීලයෙක් වේද, සංඝයා ඔහු හා එක්ව නොවසයි. ඔහු සහමැද උන්නත් සංඝයා රැස්ව වහාම ඔහු ඔසොවා දමයි. තවද ඔහු සංඝයාගෙන් ඇත්හිමවේ. සඨසයාද ඔහු ගෙන් ඇත්හිවේ... මහණෙනි, මේ.... මේ සස්තෙහි තුන් වන ආශ්වර්ය අද්භූත ධර්මය වේ....

ගිහියෙක්ට වැරදි කරන භික්ෂුවක්ට අවවාද දීමට හැකිද? එසේ කිරීමේ වරදක් නැත. වර්තමාන භික්ෂූන් මුනිවරුන්ට නොව වඩාත් සමාන වන්නේ රජවරුන්ටය. කුමක් නිසාද යත් රජවරුන් මෙන් ආධිපත්‍ය අනෙක් පැවිද්දන් මත සහ ගිහියන් මත එම භික්ෂූන් පතුරවන බැවිනි. තවද අනුන්ට ඉරිසියා කිරීම අතින් ස්ත්‍රීන්ට සමාන වෙයි. එබඳු භික්ෂූන් කෙරෙහි කරුණාවෙන් ගිහියන් පෞද්ගලිකව ඔවුන්ට අවවාද දීම සුදුසුය. එයට සමාන කරුණු කිහිපයක් ත්‍රිපිටකයෙන් ගෙන ඔබට පෙන්වමි.

(විශාකා ගිහි උපාසිකාව විසින් භික්ෂූන්ට දොස් කී අවස්ථාවක්.)

■3. වස්සුපනායිකක්ඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > මහාවග්ගපාළිය > 3.

වස්සුපනායිකක්ඛන්ධකය

36. එකල්හි හික්කුහු සැළියෙහි වස් එළැඹෙත්. මිනිස්සු (මොවුන්) “නික්කයන් සේය” යි අවමන් කෙරෙත්. නින්දා කෙරෙත්. දොස් කියත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කළහ. “මහණෙනි, සැළියෙහි වස් නොඑළැඹිය යුතුය. යමෙක් එළැඹෙන්නේ නම්, දුකුළා ඇවැත්වේ.”

37. එකල්හි සැවැත් නුවරදී සඬ්ඝයා විසින් “වස ඇතුළත පැවිදි නොකළ යුතුය” යි කතිකාවක් කරණ ලද්දීය. මිගාරමාතු වූ විශාඛාවගේ මුත්තුවරෙක් හික්කුන් කරා එළඹ පැවිද්ද ඉල්ලීය. හික්කුහු ‘ඇවැත්නි, ‘වස ඇතුළත පැවිදි නොකළ යුතුය.’ යි සඬ්ඝයා විසින් කතිකාවක් කරණ ලද්දීය. ඇවැත්නි, හික්කුහු යම් තාක් වස් වැස නිමවන්ද ඒ තාක් බලාපොරොත්තු වෙව, වස් වැස නිම කළාහු පැවිදි කරන්නාහු” යි මෙසේ කීහ.

38. ඉක්බිති ඒ හික්කුහු වස් වැස නිම කළාහු මිගාර මාතු වූ විශාඛාවගේ මුත්තුවරාට “ඇවැත්නි, දැන් එව, පැවිදි වෙව” යි කීහ. හෙතෙමේ “ස්වාමීනි, මම පැවිදි වූයේ වීමි නම්, මම (සසුනෙහි) සිත් අලවා වසන්නෙමි. ‘ස්වාමීනි, මම දැන් පැවිදි නොවන්නෙමි’ යි මෙසේ කීයේය. මිගාරමාතෘ වූ විශාඛා තොමෝ ‘පින්වතුන් වහන්සේලා කෙසේ නම් වස ඇතුළතදී පැවිදි නොකටයුතුය’ යි මෙබඳු කතිකාවක් කරන්ද? “කිනම් කලෙක ධර්මය තෙමේ නොහැසිරිය යුතුදැ?” යි අවමන් කරයි. නින්දා කරයි. දොස් කියයි.

39. හික්කුහු අවමන් කරණ නින්දා කරණ දොස් කියන මිගාර මාතෘවූ විශාඛාවගේ ඒ කතාව ඇසූහ. ඉක්බිති ඒ හික්කුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළකළහ. “මහණෙනි, ‘වස ඇතුළත දී පැවිදි නොකට යුතුය’ යි මෙබඳු කතිකා නො කට යුතු ය. යමෙක් කරන්නේ නම්, දුකුළාඇවැත් වේ.... (ත්‍රිපිටකයේ මේ කොටසින් අනාවරණය වන පැහැදිලිම කරුණ වන්නේ හික්කුන් වහන්සේලාට ධර්මයට ඉහළින් බලයක් නොමැති බවත්, හික්කුන් වහන්සේලා සිටින්නේ ධර්මයට පහළින් බවත්, ධර්මය පිළිබඳ කිසිම ආකාරයක සර්ව බලධාරීත්වයක් හික්කුන් වහන්සේලාට නොමැති බවත්ය.)

(බුදුරජාණන් වහන්සේ වැරදි වැඩක් කළ හික්ෂුන්
වහන්සේ කෙනෙකුට ගිහියෙකුගෙන් සමාව ගන්න යැයි
කියූ අවස්ථාවක්.)

■4. පටිසාරණියකර්මය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 1.
කම්මක්ඛන්ධකය

4. පටිසාරණියකර්මය

1. එසමයෙහි ආයුෂ්මත් සුධම් නම් ස්ථවිර තෙම මව්පියාසංඝ්ඛ නම්
නුවර විතත නම් ගැහැවිහුගේ ආවාසයෙහි වසන්නේ නවකම්භි
යෙදුනේ නිති බත් ලබන්නේවේ. යම් කලෙක විත්ත ගැහැවි තෙම
සඬ්ඝයා හෝ ගණයා හෝ පුද්ගලයකු හෝ පවරණු කැමැති වේද,
එකල්හි ආයුෂ්මත් සුධම් ස්ථවිරයන් නොවිචාරා සංඝයා හෝ ගණයා
හෝ පුද්ගලයකු හෝ නොපවරයි. නොකැඳවයි (නොඅමතයි).

2. එ සමයෙහි බොහෝ ස්ථවිර හික්ෂුහු (එ නම්) – ආයුෂ්මත්
සාරිපුත්ත තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් මහාමොග්ගල්ලාන
තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් මහාකච්චාන තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත්
මහාකොට්ඨීන තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් මහාකප්පින තෙරණුවෝද,
ආයුෂ්මත් මහාචුන්ද තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් අනුරුද්ධ
තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් රෙවත තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් උපාලි
තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරණුවෝද, ආයුෂ්මත් රාහුල
තෙරණුවෝද කසිරිට සැරි සරන්නාහු මව්පියාසංඝ්ඛ නම් නුවරට
පැමිණියහ.

3. විත්ත ගෘහපති තෙමේ ‘ස්ථවිරහික්ෂුහු මව්පියාසංඝ්ඛනගරයට
පැමිණියාහු ලැ’ යි ඇසීය. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙමේ ස්ථවිර
හික්ෂුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹී ඔවුන් වහන්සේ වැඳ එකත්පසෙක
හුන්නේය. එකත්පසෙක හුන් විත්ත ගෘහපතිහට ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත

තෙරණුවෝ දැහැමි කථායෙන් කරුණු දැක්වූහ. කුශලධර්මයෙහි සමාදන් කරවූහ. තෙද ගැන්වූහ. (කුසල් දහම් වැඩීමෙහි) මනාව සතුටු කළහ. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙමේ ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත ස්ථවිරයන් විසින් දැහැමි කථාවෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වන ලද්දේ, කුසල්දහම්හි සමාදන් කරවන ලද්දේ, තෙද ගන්වන ලද්දේ (උත්සාහී කරණ ලද්දේ), මනා ව සතුටු කරණු ලැබුයේ ස්ථවිර භික්ෂූනට මෙසේ සැළ කළේය: "ස්වාමීනි, ස්ථවිරවරුන් වහන්සේ හෙට දවසට මාගේ ආගන්තුක බත ඉවසන සේක්වා" යි. ස්ථවිරභික්ෂූහු නිශ්ශබ්ද භාවයෙන් ඉවසූහ.

4. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙම ස්ථවිර භික්ෂූන්ගේ ඉවැසීම දැන (අයැදුම පිළිගත් බව දැන) හුනස්නෙන් නැගිට ස්ථවිරභික්ෂූන් වැද පැදකුණු කොට ආයුෂ්මත් සුධම් තෙරුන් කරා එළඹ උන්වහන්සේ වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි විත්ත ගැහැවි තෙම ආයුෂ්මත් සුධම් ස්ථවිරයන් අමතා, “ස්වාමීනි, සුධම් ආයඨීයන් වහන්සේ සෙට දවස මාගේ බත ස්ථවිරභික්ෂූන් සමග ඉවසන සේක්වා” යි කීය.

5. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුධම් ස්ථවිර තෙම "මේ විත්ත ගෘහපතියා පෙර යම් දිනක සංඝයා හෝ ගණයා හෝ පුද්ගලයකු හෝ නිමනනු කැමැත්තේ නම්, එ කල මා නො විවාරා සංඝයා හෝ ගණයා හෝ පුද්ගලයකු හෝ නො පවරයි. එහෙත් හෙතෙම දැන් මා නො විවාරා ස්ථවිර භික්ෂූන් පැවැරී ය. මේ විත්ත ගෘහපති තෙම දැන් මා කෙරෙහි දූෂිත සිතැත්තේ වන, බලාපොරොත්තු නැත්තේ වන, මා කෙරෙහි කලකිරුණේ වනැ" යි සිතී ය. සිතා විත්ත ගෘහපතිහට 'ගෘහපතිය, කම් නැත, නො ඉවසමි' යි කී ය. දෙවනුත්... තෙවනුත් විත්ත ගෘහපති තෙම සුධම් ස්ථවිරයනට "ස්වාමීනි, සුධම් ආයඨීයන් වහන්සේ හෙට දවස පිණිස මාගේ බත ස්ථවිර වරුන් වහන්සේ සමග ඉවසන සේක්වා" යි කී ය. 'ගෘහපතිය, කම් නැත, නො ඉවසමි' යි සුධම් තෙර කී ය. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙම 'ආයඨී සුධම් තෙමේ ඉවසන්නේ හෝ නොඉවසන්නේ හෝ මට කුමක් කරන්නේ දැ' යි ආයුෂ්මත් සුධම් ස්ථවිරයන් වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

6. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙමේ ඒ රාත්‍රිය ඇවෑමෙන් ස්ථවිර හික්කුන් සඳහා ප්‍රණීත වූ කෑ යුතු බුදිය යුතු ආහාරපාන පිළියෙල කරවූයේ ය. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුධම්ම තෙම 'විත්ත ගෘහපති විසින් ස්ථවිර හික්කුන්ට පිළියෙල කරණ ලද්දේ දක්නෙම් නම් ඉතා යෙහෙකැ'යි පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන විත්ත ගෘහපතියාගේ නිවෙස්ත කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ පැණවූ අස්තෙහි වැඩ හුන්තේ ය.

7. ඉක්බිති විත්ත ගෘහපති තෙම ආයුෂ්මත් සුධම්මයන් කරා පැමිණියේ ය. පැමිණ ආයුෂ්මත් සුධම්ම ස්ථවිරයන් වැඳ එකත්පසෙක හුන්තේ ය. එක් පසෙක හුන් විත්ත ගෘහපතියාට ආයුෂ්මත් සුධම්ම ස්ථවිර තෙම "ගෘහපතිය, ඔබ විසින් බොහෝ වූ මේ කෑ යුතු වූ ද බුදිය යුතු වූ ද ආහාරපාන පිළියෙල කරණ ලද්දේ වෙයි. තලසහළා නම් එක ම දැයක් පමණක් මෙහි නැතැ"යි කී ය. (එවිට ගැහැව් මෙසේ කී ය:) "ඒකාන්තයෙන් රුවන් වැනි බොහෝ බුද්ධ දන් ඇති කල්හිත් සුධම්ම ආයාසයන් වහන්සේ විසින් 'තලසහළා' යැ යි සුලු දැයක් ම කියන ලදි."

8. ස්වාමීනි, පෙර වූවක් කියමි. දක්ෂිණාපථයෙහි වැසි වෙළෙන්දෝ වෙළෙඳාම පිණිස පෙරදිග ජනපදයට ගියෝ ය. ඔහු එ දෙසින් කිකිළියක ගෙනාවෝ ය. ස්වාමීනි, ඉන් පසු ඒ කිකිළි කවුඩකු හා සංවාස කළා. ඕ තොමෝ පැටියකු වැදුවා. "ස්වාමීනි, යම් විටෙක ඒ කුකුළු පැටියා කවුඩුහඬ කරණු කැමැති වේද, එ කල්හි 'කාකකුක්කුට' ය යි හඬ ලයි. යම් කලෙක කුකුළු හඬ හඬ ලනු කැමැති වේ ද, එ කල්හි 'කුක්කුටකාක' ය යි හඬලයි. ස්වාමීනි, එ පරිද්දෙන්ම ඒකාන්තයෙන් රුවන් වැනි බොහෝ බුද්ධ වචන ඇති කල්හි සුධම්ම ආයාසයන් වහන්සේ විසින් යම් ඒ 'තලසහළා' යයි කිසිවක් ම කියන ලදැ" යි කීය.

9. "ගෘහපතිය, තෝ මට ආත්‍රොශ කෙරෙහිය. ගෘහපතිය, තෝ මට පරිභව බෙණෙහිය. ගෘහපතිය, (මෙන්න,) තෙල තොපගේ ආවාසය, මම නික්ම යන්නෙමි"යි කීය. "ස්වාමීනි, ආයාසී සුධම්මයන් වහන්සේට මම ආත්‍රොශ නොකරමි. පරිභව නොකරමි. ස්වාමීනි, ආයාසී සුධම්මයන් වහන්සේ මච්ඡිකාසණ්ඩ නගරයෙහි වසන සේක්වා. මේ

ඇඹැල්ල වනය සිත් අලවනසුලුය. මම ආයථී සුධම්මයන් වහන්සේට සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙත්පිරිකර පිණිස ඊහා කරමි"යි ගෘහපති තෙම කීය. දෙවනුත් සුධම්මී ස්ථවිර තෙමේ චිත්ත ගෘහපතිහට "ගැහැවිය, තෝ මට ආක්‍රොශ කෙරෙහිය. පරිභව කෙරෙහිය. මෙන්න, තොපගේ ආවාසය, මම මෙයින් බැහැර මි"යි කීය. "ස්වාමීනි, ආයථී සුධම්මයන් වහන්සේ කොහි වඩිනසේක් දැ"යි හේ ඇසීය. "ගැහැවිය, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකිනු පිණිස සැවැත් නුවරට යන්නෙමි" යි තෙරණුවෝ කීහ. "ස්වාමීනි, එසේ නම් තමන් වහන්සේ විසින් යමක් කියන ලද ද, මවිසිනුත් යමක් කියන ලදද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කළ මැනවි. ස්වාමීනි, යම් භෙයකින් සුධම්මී ආයථීයන් වහන්සේ නැවතත් මවිජිකාසංඝධයට පෙරළා එන්නාහ යන මේ කාරණය නම් පුද්ගමයක් නොවන්නේ ය"යි ගැහැවි කීය.

10. ඉක්බිති ආයුෂ්මත් සුධම්මී ස්ථවිර තෙමේ සෙනසුන් තැන් පත් කොට පාසිවුරු රැගෙන සැවැත් නුවර බලා නික්මිණ. පිළිවෙළින් සැවැත් නුවර දෙවරම් වෙහෙර භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැමිණියේය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පසෙක හුන්නේ ය. එකත්පසෙක හුන් සුධම්මී ආයුෂ්මත් තෙමේ යමක් තමා විසින් කියන ලදද, යමක් චිත්ත ගෘහපතියා විසින් කියන ලදද, ඒ සියල්ල භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේය.

11. භාග්‍යවත් බුදුරජානන් වහන්සේ ගඟා කළ සේක: "හිස් පුරුෂය, නොනිසිය, නොසුදුසු ය, නොගැළපෙන්නේය. මහණදමට නොතරම්ය. නොකැප වූවකි. නොකටයුත්තකි. හිස් පුරුෂය, තෝ කෙසේ නම් සැදැහැනි පැහැදුනු දායකවූ කැපකරුවූ සංඝයාගේ උපස්ථායක වූ චිත්ත ගෘහපතිහට ලාමක වචනයෙන් නින්දා කෙළෙහිද? පහත් වචනයෙන් ගඟා කෙළෙහිද? හිස් පුරුෂය, මේ කාරණය නොපැහැදුනවුන්ගේ පැහැදීම පිණිස හෝ පැහැදුනවුන්ගේ ප්‍රසාද බහුලය පිණිස හෝ නොවෙයි. වැලිදු හිස් පුරුෂය, මෙය නොපහත් වූවන්ගේ නොපහත්බව පිණිසද, පහත් වූද ඇතැමුන්ගේ වෙනස් බව පිණිසද පවතියි."... සුධම්මී හික්කුහට ගරහා තදනුරූප දැහැමි කථා කොට හික්කුන් ඇමතු සේක:

12. මහණෙනි, එහෙයින් සංඝ තෙමේ සුධම් භික්ෂූහට 'නුඹ විසින් විත්ත ගෘහපති තෙමේ ක්ෂමා කරවිය යුත්තේ ය' යි කියා පටිසාරණිය කමීය කෙරේවා....

(විශාකා ගිහි උපාසිකාව විසින් භික්ෂුවකට අවවාද කිරීමේ අවස්ථාවක්.)

■4.1. පළමු අනියතශික්ෂාපදය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > පාරාජිකපාළිය > 4. අනියතකාණ්ඩය

3. එසමයෙහි මාගාරිමාතාවු විශාඛාවෝ බොහෝ දු පුතුන් ඇතියහ. බොහෝ මුනුබුරන් ඇතියහ. නිරෝග දු පුතුන් ඇතියහ. නිරෝග මුනුබුරන් ඇතියහ. උත්තම මඩගල සම්මතයහ. මිනිස්සු දාන ප්‍රදානයෙහි දී දින නියම ඇති ආවාහ විවාහ ආදි සැණෙහිදී දින නියම නැති (ඇසළ ඇ) මහ සැණෙහි දී මාගාරිමාතා විශාඛාවන් පළමු කොට වළඳවත්. එසඳ මාගාරිමාතා විශාඛාවෝ කැඳවන ලදුව එකල කරා ගියහ. මාගාරිමාතා විශාඛාවෝ එකලාව සිටි ඒ කුමරිය හා සමඟ ආයුෂ්මත් උදායී තෙරණුවන් රහසිගතව මෙමුද්‍රනකමීයට යෝග්‍ය වූ පිළිසන් අස්නෙක එකලාව හුන්නවුන් දුටහ. දැක ආයුෂ්මත් උදායී තෙරණුවන්ට මෙපවත් සැළ කළහ:

“යම් භෙයකින් හිමිහු එකලාව සිටි මිනිස් මාගමක (ස්ත්‍රියක) හා සමඟ රහසිගතව මෙවුන්දමට යෝග්‍යවූ පිළිසන් (වැසුණු) අස්නෙක එකලාව සිටි නිෂ්ඨා කෙරෙත්ද, වහන්ස, තෙල අයෝග්‍යය, නුසුදුසුය. වහන්ස, හිමිහු ඒ මෙවුන්දමින් අඬී නැති වුවද වැලිත් නොපහන් මිනිස්සු පහදහවාලිය නොහෙති ” යි.....

දැනගත යුතු වෙනත් කරුණු:

හික්ෂුන් වහන්සේලාට ධර්මය පිළිබඳ සර්ව බලධාරීත්වය ඇතිද?
හික්ෂුන්ට ධර්මය පිළිබඳ සර්ව බලධාරීත්වයක් නැත. හික්ෂුන්
වහන්සේලාට සර්වඥතා ඥානය නැත. හික්ෂුන් වහන්සේලා සියලුදේ
දන්නේ නැත. ඔවුන්ට වරදින දේ බොහෝ ඇත. එබැවින් ධර්මයට
විරුද්ධ ලෙස හික්ෂුන්ට ඕනෑ ඕනෑ දේ කිරීමට නොහැක. හික්ෂුන්ට
ධර්මයට ඉහළින් යන බලයක් නැත.

ධර්මය හෝ හික්ෂුන් යන මේ දෙකින් කුමක් වඩාත් උසස්ද? ධර්මය
හික්ෂුන්ට වඩා සැම කල්හී උසස් වේ. ධර්මය ශ්‍රේෂ්ඨ වේ. ධර්මයට
වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ සර්වඥතා ඥානය සහිත බුදුවරයෙක් පමණි.

ධර්මයට වඩා ශ්‍රේෂ්ඨ ධර්මතාවක් ඇත්ද? එසේය. එය ප්‍රඥාවයි.
ධර්මය, ධනය, බලය, අධ්‍යාපනය සහ සියල්ල ප්‍රඥාව සහිත පුරුෂයා
අනුව යන්නේය. ප්‍රඥාව සහිත තැනැත්තාම ධර්මයද පිළිපදින්නේය.
සියල්ලට මුදුනේ සිටින බැවින් ප්‍රඥාව අග්‍ර වන්නේය.

ගිහියෙක් හෝ පැවිද්දෙක් තවත් අයෙක්ට ධර්ම කරුණු
උගන්වයිනම් හෝ භාවනා ක්‍රම උගන්වයිනම් එයට විරුද්ධ වීමට
හික්ෂුන්ට හැකිද? තමාට පමණක්ම ධර්මය ඉගැන්වීමට හැකියි කියා
අනෙකෙක් එම කරුණෙන් වැළැක්වීමට කිසිදු හික්ෂුවකට බලයක්
නැත. යම් හික්ෂුවක් එසේ කරයිද, එය වැරදිවූද අධර්මිෂ්ඨවූද
ක්‍රියාවකි.

ගිහියෙක්ට සංඝ භේදය කළ හැකිද? ගිහියෙක්ට සංඝ භේදය කළ
නොහැක. සංඝ භේදය කළ හැක්කේ උපසම්පදා හික්ෂුවකටම පමණි.
ඒ සම්බන්ධව ත්‍රිපිටකයේ දක්වා ඇති තොරතුරු වෙත අවධානය
යොමු කරන්න.

■7. සඨසභේදකඛන්ධකය

ත්‍රිපිටකය > විනය පිටකය > චූල්ලවග්ගපාළිය > 7.

සඨසභේදකඛන්ධකය

“උපාලි, මෙහෙණක් සඬ්ඝණේදය නො කෙරෙයි වැලිදු සඬ්ගණේදය පිණිස තැන් කෙරෙයි. ගිණ්ණාමාණාව ද සංඬ්ඝණේදය නො කෙරෙයි. වැලිදු එයට තැන් කෙරෙයි. හෙරණෙක් (සාමණේර) සඬ්ග හෙදය නො කෙරෙයි, වැලිදු එයට තැන් කෙරෙයි. හෙරණෙක් සඬ්ගණේදය නො කෙරෙයි, වැලිදු එයට තැන් කෙරෙයි. උපාසකයෙක් (ගිහිගෙයක්) සඬ්ඝණේදය නො කෙරෙයි, වැලිදු එයට තැන් කෙරෙයි. උපාසිකාවක් සඬ්ග හේදය නො කෙරෙයි: වැලිදු සඬ්ග හේදයට වැයම් කරයි. උපාලි, සමාන සංවාසක වූ පුච්ඡන් (පියෙව් මහණදම ඇති) මහණ තෙමීම සමාන සංවාස සිමායෙහි සිටියේ සඬ්ඝණේදය කෙරෙයි” වදාළසේක....

කෙනෙක් සිවුරක් පොරවාගෙන සිටි පමණින් හෝ මහණවූ පමණින් හෝ ධර්මයට ඉහළින් බලයක් නැති බවත්, ධර්මය වෙනස් කිරීමට නොහැකි බවත්, අන්‍ය ගිහියන් හෝ පැවිද්දන් ධර්මය උගන්වන විට බාධා කිරීමට බලයක් නොමැති බවත්, සිවුරු පොරවාගෙන සිටින හොර වීචරධාරීන් සමඟ අන්‍ය මිනිසුන් ගනු දෙනු කළයුතු ආකාරය පිළිබඳවත්, පවිකාර නරක භික්ෂූන් මරණින් පසු නිරයේ උපදින බවත් දැක්වෙන ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචන සුළු ප්‍රමාණයක් මෙහි ඔබගේ දැන ගැනීම පිණිස සඳහන් කරන්නෙමු.

■2 - 6 කපිල සූත්‍රය

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > බුද්දක නිකාය > සුත්ත නිපාතය > 2. වූල වර්ගය

276. ධර්ම වර්යාව සහ බ්‍රහ්ම වර්යාව හා යන මේ දෙකරුණ උතුම් මැණික් යැයි උත්තමයෝ පැවසූහ. ගිහි ගෙයින් නික්ම අනගාරියවූ (නිවාස රහිත) පැවිදිවූ අයෙක් වෙනම්,

277. ඉදින් හේ පරොස් බස් ඇත්තේ වේද, අනුන් වෙහෙසීමෙහි නියලුනේ, (පවට ලැජ්ජාවක් හෝ බයක් නැති හෙයින්) නිරිසන්

සතෙක් බඳු වේද, ඔහුගේ ජීවිතය ලාමක වෙයි. තමාගේ රාගාදී කෙලෙස් වර්ධනය කරයි.

278. කලහයෙහි නියැලුනු ඒ මහණ අවිද්‍යා සංඛ්‍යාත මෝහ ධර්මයෙන් ආවරණය වූයේ, බුදුවරයා විසින් දේශනා කරන ලද ධර්මය නොදනී.

279. අවිද්‍යාවෙන් මෙහෙයන ලද්දේ, වඩන ලද සිත් ඇත්තෝ වෙහෙසන්නේ, කෙලෙස් සහිතවූ ඒ නිරයට යන මාර්ගය නොදනියි.

280. සතර අපාය යැයි කියන ලද විනිපාතයට පැමිණි ඒ මහණ ඒකාන්තයෙන් මවුකුසින් මවුකුසටද අඳුරෙන් අඳුරටද යමින් පරලොව දුකට පැමිණේ.

281. ඉක්ම ගිය බොහෝ හවුරුදු ගණන් ඇති පිරුණු වැසිකිළි වළක් යම්සේ පිරිසුදු කළ නොහැක්කේ වේද, එබඳුවූ යම් පුද්ගලයෙක් වේ නම් හේ පිරුණු කෙලෙස් ඇත්තේ නැවත පිරිසිදු කළ නොහැකි වන්නේය.

282. මහණෙනි, පංච කාම ගුණ ඇසුරු කළොවු, ලාමක ඊෂ්ඨා ගති ඇති, පාප විතර්ක ඇති, පවිටු ආචාර ගෝචර ඇති යමෙක් දනිවු නම්,

283. හැම දෙන සමඟව එක්ව ඔහු වර්ජනය කරවු. කසළක් බඳු ඔහු බැහැර කරවු. කෙලෙස් කසට සහිත ඔහු තෙරපාලවු.

284. එහෙයින් අග්‍රමණුවූ එහෙත් ග්‍රමණයෙක්මයි හභනාවූ බොල් පුද්ගලයෝ පිඹ හරිවු. ලාමක පාප ඉච්ඡා (කැමැතිවීම්) ඇති පවිටු අචාර-ගෝචර ඇති ඔවුන් බැහැර කොට,

285. (ග්‍රමණ බ්‍රාහ්මණ ගුණයන්ගෙන්) පිරිසිදු වී (තමා මෙන්) පිරිසිදු පුද්ගලයින් සමගම සමාන සංවාසය කරවු. ඉක්බිති මුහුකළ නුවණ ඇත්තාහු (ධර්මයෙන් යුතු වුවාහු) දුක් කෙළවර කරවු....

මේ කපිල සුත්‍රය බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දේශනා කළේ මාළුවෙක් නිසායි.

කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑ කාලයේ එක්තරා පවුලක පුත්‍රයෝ දෙදෙනෙක් මහණවූහ. ඔවුන්ගෙන් වැඩිමහල් තැනැත්තා සොධන නම් විය. බාල පුතා කපිල නම් විය. තවද ඔවුන්ගේ මව සහ නංගීද මෙහෙණි සසුනේ පැවිදිවිය. මව සාධනී නම් විය. බාලම දුව තාපනා නම් විය. සොධන නම් වැඩිමල් පුතා මහණවී පස් වසරකට පසුව වනාන්තරයට ගොස් හුදෙකලාවේ භාවනා කර රහතන් වහන්සේ කෙනෙක් බවට පත්විය. කපිල නම් මද්දුම පුතා ත්‍රිපිටකය අධ්‍යයනය කිරීම පමණක් කළේය.

කපිල නම් භික්ෂුන් වහන්සේ ධර්මය බොහෝ උගත් බැවින් ලාභ සත්කාර කීර්ති ප්‍රසංශා ගෞරව ලැබීය. එම නිසා බහුශ්‍රැත පුද්ගලයෙක් ලෙස මානසයෙන් මත්ව ධර්මය අධර්මය ලෙස ඇතැම් විට වෙනස් කළේය. අකැප දේ කැප ලෙසත් ඇතැම් විට වෙනස් කළේය. ධර්මයේ අර්ථ තමාට අවශ්‍ය ලෙස වෙනස් කළේය. සිල්වත් ප්‍රඥාවන්ත ධර්මකාමී භික්ෂුන් වහන්සේලා මෙසේ කරන්නට එපා යැයි කියුවත් ඔහු එය ඇසුවේ නැත. ඔහුගේ සහෝදර ස්වාමීන් වහන්සේද ඔහුට අවවාද දී මෙසේ පවිකම් කරන්නට එපා කිව්වත් ඔහු ඇසුවේ නැත. යහපත් භික්ෂුන් වහන්සේලා අවවාද දෙන විට “හිස් මුට්ටියක් වැනි ඔබලා කුමක් දනීද” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර දොස් නගමින්, උන්වහන්සේලාට අගෞරව කරමින් හැසිරුණේය. ඔහු මෙසේ කාශ්‍යප සර්වඥයන් වහන්සේගේ බුද්ධ ශාසනය විනාශ කර දැමීමට උපකාරී විය. ඔහුගේ මව සහ නංගීද ඔහුව අනුකරණය කළේය. කාශ්‍යප දස බලධාරීන් වහන්සේගේ බුද්ධ ශාසනය විනාශ කර දැමීමට හවුල්වූ එම තිදෙනා මරණින් මතු තිරයේ ඉපදුනි.

පසු කාලයක කපිල නිරයෙහි පැසුණු කාලය අවසන්ව, අවිරවනී ගංභාවේ, රන්වන් පැහැ ශරීර වර්ණ ඇති, මුවින් දුගඳ හමන මාළුවෙක්ව උපන්නේය. දිනක්, සියළු මසුන් මරන දරුවෝ දැල් ගෙන, ‘මසුන් අල්ලා ගන්නෙමු’යි ගහට ගොස් දැල් දැමූහ. ඔවුන්ගේ දැලට ඒ මාළුවා ඇතුළු විය. ඒ දුටු සියළු ධීවර ගම්වාසීහු ‘අපේ පුතුන්

අල්ලා ගත්තේ රන් මාළුවෙකි, එය ඒ දරුවන්ගේ දියුණුවට හේතුවෙයි. දැන් රජතුමා ඔවුන්ට සැහෙන තරම් ධනය දෙනු ඇතැ'යි මහ හඬින් කැගැසූහ. ඒ දරුවෝ මාළුවා රජතුමා වෙත ගෙන ගියහ. රජු එය දැක, 'දරුවනි, කුමක්දැ'යි ඇසීය. 'දේවයන් වහන්ස, මාළුවෙකැ'යි කීහ. රජු රන්වන් වර්ණ ඇති මාළුවා දැක, මාළුවා රැගෙන බුදුරජාණන් වහන්සේ කරා ගියේය. මාළුවා මුව විවර කරනවිට, ජේතවන විහාර ප්‍රදේශයේ තද දුර්ගන්ධයක් පැතිරුණි. රජු බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් මෙසේ ප්‍රශ්න කළේය. ස්වාමීනි, වහන්ස, මේ මාළුවා රත්තරන් පැහැ වීමට හේතුව කුමක්ද, මේ මාළුවා කට අරින විට මේ තරම් දුර්ගන්ධයක් පැතිරෙන්නට හේතුව කුමක්ද?

සියල්ල දන්නා සියල්ල දක්නා බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය. 'මහරජ, මේ මාළුවා කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශාසනයෙහි, කපිල නමින් පැවිදිව සිටියේය. දහමෙහි බොහෝ ඇසූ පිරු තැන් ඇති අයෙක් විය, තම වචනය පිළිනොගන්නා මහණුන්ට නින්දා අපහාස කරමින් ශාසනය වැනසීය. ඒ කර්ම විපාකයෙන් අවිච්ඡි මහා නිරයෙහි උපන්නේය. එහි ඉතිරි විපාක ලෙසින්, දැන් මසෙක්ව උපතී. කලක් බුද්ධ වචනය අනුන්ට කියා දුන් බැවින්ද, බුදුවරයෙක්ගේ ගුණ කී බැවින්ද ඒ කර්ම විපාකය අනුව මෙබඳු පැහැය ලැබීය. එහෙත් මහණුන්ට බැන වැදී, නින්දා අපහාස අගෞරව කළ හෙයින් මුවින් දුගඳ හමයි. මහරජ, මොහු ලවාම එය ඉදිරිපත් කරවන්නට හැකිය'.

ඉක්බිති බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් සාධි බලය භාවිතා කර මෙසේ මාළුවාගෙන් ප්‍රශ්න කළේය. 'ඔබ කපිල තේද?' භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මාළුවාට ආමන්ත්‍රණය කළ සේක. එහිදී මෙබඳු සංවාදයක් සිදුවිය.

'එසේය හිමියනි, මම කපිල වෙමි.' 'කොහි සිට පැමිණියෙහිද?' 'හගවත් හිමියනි, අවිච්ඡි මහා නිරයෙහි සිටය.' 'සෝධන කොහි ගියේද?' 'හගවත් හිමියනි, පිරිනිවන් පෑවෙය.', 'සාධනී ගියේ කොහේද?' 'හගවත් හිමියනි, නිරයේ ඉපදුණාය', 'තපනා කොහි ගියේද?' 'මහා

නිරයෙහි උපන්නේය’, ‘දැන් ඔබ යන්නේ කොහේද?’ ‘හඟවත්
හිමියනි, මහා නිරයටයි’...

මෙදින බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් කපිල සූත්‍රය දේශනා කරන ලදී.

Educational videos:

Here are some educational videos related to buddhism or ancient sites.

Oldest Buddha shrine excavated - https://youtu.be/w9HAP-w-GBY?si=eqslY1_9Rhx2vgMR

This Giant Buddha Was Built to Protect Passing Boats -
<https://youtu.be/vVUqYqMNkw4?si=Nt0MYaOkiKYhpZwT>

Scientists Discovered A Lost Ancient City Hidden Underwater That Shouldn't Exist -
https://youtu.be/HC4_P_95hPM?si=Y6_0mfrJce67TNyQ

Takhat-i Bahi Gandharan Buddhist Stupa and Monastery - <https://youtu.be/ukJUuTTSaHI?si=YuTewzgoOMENO7OH>

Archaeologists Uncover 2,000-Year-Old Buddhist Site In Pakistan - <https://youtu.be/eyzIkDlc7-8?si=99tdmGOX9FYCKCFE>

Afghanistan's destroyed Buddhas to return -
<https://youtu.be/T00dhVsRZdI?si=t9VY5Nb-tV5p7njv>

Ruins Of Ancient Buddhist Temple Set To Open In Kyrgyzstan - <https://youtu.be/lvYDNLUy7sA?si=vWLM2wu6P1z9rA9E>

Top 10 Houses and Caves where Buddha has lived - <https://youtu.be/DvPshpC7djU?si=kzji9EAlxb-pQOtg>

Buddha Statue in Egypt - <https://youtu.be/qMdiaerhN84?si=IPFOrN753LeqNMQh>

Angkor Wat (Full Episode) | Access 360 World Heritage - <https://youtu.be/C5jpbwizxBs?si=Qu-mOp63myFqBLfc>

Buddhism in China - <https://youtu.be/TlksQYTzkFU?si=LD-gVEwaOw21Ifli>

The Buddhist Heritage of Pakistan - https://youtu.be/x6eYa2OCm_A?si=DpkATS8YO3lxNkaq

Eternal smiles Discover the beauty of China's Buddhist sculptures - <https://youtu.be/TEKtJrY-z08?si=cHlRXuFR1p-ImZ50>

An Ancient Pyramid? The World's Largest Buddhist Temple: Borobudur, Indonesia - <https://youtu.be/tJ6-6TUahA0?si=lbYpY4wYOApEe7Mr>

Towards a sustainable Lumbini, the birthplace of Lord Buddha - <https://youtu.be/rsDpDvuXGjo?si=UTcbIJvwZor-KfT5>

Virtual Tour - Beyond Boundaries: Buddhist Art of Gandhara - https://youtu.be/8pazBSBN6yk?si=_eBY4lZF0ODZm_xz

The Ancient University of Nalanda - <https://youtu.be/O67m2k70JLA?si=3N2FIMJk7FzSIWJN>

How did Japan become Buddhist? - History of Religions DOCUMENTARY - <https://youtu.be/u0Zrwqh3GEc?si=J3CZjEGw1yJxvgS7>

Afghanistan's Buddhas: The Ancient Art of Gandhara - <https://youtu.be/lRnsjaJLoCw?si=X67ShDDkbmN1onTy>

Discovery: Buddha's Birth Earlier Than Thought | National Geographic - <https://youtu.be/e1wuCf7ReXQ?si=K8m6JKEHRVzPon2I>

Bimbisara jail in Rajgir - <https://youtu.be/dCUtR4vrA2M?si=TqZpjXEi45vSGlgE>

The Giant Buddha Statues Of Afghanistan - https://youtu.be/vhCp2zRrEz4?si=n4SktqJq6DHC_OSi

India - The Land of Buddha - <https://youtu.be/SzCWkXEKUAAo?si=q32ToljlzoyN19CA>

Afghanistan: 20 years of Bamiyan Buddha statue havoc | Cultural Genocide - https://youtu.be/r_1kQXeaOk4?si=yda4q6TF3GXJ146J

How a Thousand Year-Old Buddhist Temple Shapes North Korea | NBC Nightly News -

https://youtu.be/lqkiWiT_kGI?si=RZkGQPAQ0IYc0OgT

Ancient Chinese Monk Describes Ancient India // 4th century Faxian -

https://youtu.be/_zy1IowqaDE?si=t0urYEmluYfOTNgS

Ashokan pillar from the 3rd century B.C -

<https://youtu.be/tG43GkD9Qok?si=LYS-T0aGefyagsAH>

Chinese Buddhist Cave Shrines -

<https://youtu.be/UH3X1H6pYjY?si=30kwGyj-5CgVb0tN>

HIUEN TSANG memorial hall in Nalanda -

<https://youtu.be/ck3DFRhPsNc?si=-598WKWSO3DWpn5I>

5 ancient sites ISIS has destroyed -

<https://youtu.be/9qtICrgZM7o?si=7Wk1BW88efWxkmKn>

Beauty and Significance of Mes Aynak | Afghanistan -

https://youtu.be/SAHVseE8Cks?si=rCL0FxHb_qL08kDe

Vaishali Archeological Site -

<https://youtu.be/TZn9ejMhFHQ?si=9IBjG3gME06dutZo>

Uzbekistan life: The Buddhist legacy of Termez -

https://youtu.be/FcCvMOAS_l4?si=_qtFVdcTCL9MNPda

Kalmykia - Europe's Only Buddhist Region -

https://youtu.be/Ys4DqKOjxpE?si=OThle_6d0zCGBoyf

A monk's life in Mongolia's most ancient sanctuary -

<https://youtu.be/zcU5SotFmdc?si=PKTOpJIHeWHukwXn>

Lord Buddha's relics displayed in Mongolia -

https://youtu.be/bqGVLHIS_-Q?si=6o0LJ4IBtsTdmXXx

Kesariya Stupa - [https://youtu.be/Ju_Ec3JaLRc?](https://youtu.be/Ju_Ec3JaLRc?si=6D71pPcK_8JT7COy)

[si=6D71pPcK_8JT7COy](https://youtu.be/Ju_Ec3JaLRc?si=6D71pPcK_8JT7COy)

Mongolians rediscover religion after its outlaw -

<https://youtu.be/tfMhDkB9yig?si=GUJ0sk2vrpFCAh9H>

Gandhara, the Birthplace of Buddhist Statues -

<https://youtu.be/NGFIpVd6PGo?si=yoz5RfiSrKH1C4Nl>

The Lion capital of Ashoka at Sarnath -

<https://youtu.be/7g87sEooxsc?si=ijkKpyTY9J9HNLvW>

Pakistan Ancient Buddha Stupa -

<https://youtu.be/1QH0PRrSenk?si=agGJxv4-aO5v18Bv>

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය:

ත්‍රිපිටකය > සූත්‍ර පිටකය > දීඝ නිකාය > මහා වර්ගය > 3.

මහාපරිනිර්වාණ සූත්‍රය (සම්පූර්ණ සූත්‍රය මෙහි දක්වා ඇත)

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක හාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහනුවර සමීපයෙහිවූ ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක. එසමයෙහි වෛදේහීපුත්‍රවූ මගධදේශාධිපති අජාසත් රජ (King Ajatashatru) වැදෑ රජුන් මැඩෑ ලනු පිණිස යනු කැමැත්තේ වෙයි. හෙතෙම ‘මම වූ කලී මේසා මහත් රාජර්ධියෙන් සමන්විත මේසා මහත් ආනුභාව ඇති වැදෑ රජුන් මුලින් සිදලන්නෙමි, වජ්ජීන් විනාශකරන්නෙමි, වජ්ජීන් අනයවාසනයට පමුණුවන්නෙමි’ යි මෙසේ කියයි.

2. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහීපුත්‍ර මගධදේශාධිපති අජාසත් රජ මගධමහාමාත්‍ර වූ වස්සකාර බමුණහු බැණැවිය:

“බමුණාණනි, මෙහි එන්න, හාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත යවු. ගොස් මගේ වචනයෙන් හාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාදයන් හිසින් (පාමුල හිස තබා) වදිවු. ‘වහන්ස, වෛදේහීපුත්‍රවූ මගධාධිපති අජාසත් රජ හාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල හිස තබා වදියි. හාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ නිරාබාධ බව, නිරෝග බව, හැල්ලු පවැත්ම, කායබලය, සැප විහරණය විවාරා’ යැ යි නිරාබාධ බව, නිරෝග බව, හැල්ලු පැවැත්ම, කාය බලය, සිප විහරණය විවාරන්න.

‘වහන්ස, වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාසත් රජ වැදෑරජුන් (Vajjika League) මඩිනුවට යනු කැමැත්තේ වෙයි. හෙතෙම ‘මේසා මහඉදුමත් මේසා මහතෙදැති වැදෑ රජුන් මුල්සුන් කරන්නෙමි, වැදෑ රජුන් වනසන්නෙමි, වැදෑ රජුන් අනයවාසනයට පමුණුවන්නෙමි’ යි මෙපරිද්දෙන් කියා’ යැ යි මෙසේත් කියන්න. හාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔබට යම්සේ වදාරන සේක්ද, එය මොනොවට ඉගෙන මට සැළ කරන්න. තථාගතවරු නොසැබෑ බසක් නොබෙණෙත්” යැයි කීය.

3. ‘එසේය, පින්වතාණනි’ යි කියා මගධමහාමාත්‍යවූ වස්සකාර බමුණු වෛදේහීපුත්‍රවූ මගධෙශ්වරවූ අජාසත් රජුට පිළිවදන්දී, මනාප මනාප යානයන් යොදවා, මනාප යානයක් නැහ, මනාප මනාප යානයන් ගෙන් උපලක්ෂිතව රජගහපුරයෙන් නික්මියේය. ගිජුකුළු පව්ව වෙත එළැඹියේය. යානයෙන් යෑමට සුදුසු බිම යම් තාක්ද, ඒ තාක් ගොස් යානයෙන් බැස පාගමන් ඇත්තේම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු විය. සතුටට කරුණුවූ, සිතැ රැඳවිය යුතුවූ කථාව අවසන් කොට එක් පසෙක හිඳගත. එක් පසෙක හුන්නාවූ මගද මහමැති වස්සකාර බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය සැළ කෙළේය:

“භවද් ගෞතමයිනි, වෛදේහීපුත්‍රවූ මගධාධිපති අජාසත් රජ හිස නමා භවද් ගෞතමයන්ගේ පා වදී. ඔබ නිරාබාධ නියා, නිරෝග නියා, හැල්ලු පැවැතුම් ඇති නියා, කාබල ඇති නියා, සුව විහරණ ඇති නියා විචාරයි. භවද් ගෞතමයිනි, වෛදේහීපුත්‍ර මගධෙශ්වර අජාසත් රජ වැදෑ රජුන් මඩින්නට යනු කැමැත්තේ ය. ‘මෙසේ වූ මහත් රාජර්ථධි ඇති මෙසේ වූ මහත් අනුභාව ඇති මේ වැදෑ රජුන් මුල්සුන් කරන්නෙමි යි, මේ වැදෑ රජුන් (Vajjika League) ව්‍යාපන්නෙමි යි, මේ වැදෑ රජුන් අනායාසයට පමුණුවන්නෙමි’ යි මෙසේ කියා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට සැළ කෙළේය.

වජ්ජීන් පිළිබඳ අපරිහානිය දහම් සත:

4. ඒ වේලෙහි අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවත් සලමින් පිටුපසින් සිටියාහු වෙති. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් ඇමතු සේක:

“අනඳයෙනි, වැදෑ රජුහු නිරතුරු (දවස තෙවරක්) රැස් වන්නාහුය, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තාහ යි මෙය තොප විසින් අසන ලදදැ?” යි අසා වදාළ සේක.

“වහන්ස, වැදෑ රජුහු නිරතුරු රැස්වන්නාහ, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තාහ’ යි මෙය මා විසින් අසන ලදැ” යි අනද තෙරණුවෝ පිළිතුරු දුන්හ.

“අනදයෙනි, වැදෑ රජුහු යම්තාක් එක්වන් රැස්වීම් ඇත්තාහු ද, රැස් වනු බහුල කොට ඇත්තෝ වන්නාහු ද, ඒතාක් අනදයෙනි, වැදෑ රජුන්ගේ වැඩීම ම ඇවෙක්සිය (කැමැතිවිය) යුතු, පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු.” (1)

“අනදයෙනි, වැදෑ රජුහු සමඟ වැ රැස් වෙත්ය, සමඟවැ නැගී සිටිත් ය, සමඟවැ වැදෑකරණී කෙරෙත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලදද?”

“වහන්ස, වැදෑ රජුහු සමඟ වැ රැස් වෙත්, සමඟ වැ නැගී සිටිත්, සමඟ වැ වැදෑකරණී කෙරෙත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම්තාක් වැදෑ රජුහු සමඟ වැ රැස් වන්නාහු ද, සමඟ වැ නැගීසිටින්නාහු ද, සමඟ වැ වැදෑකරණී කරන්නාහු ද, අනදයෙනි, ඒතාක් ම වැදෑ රජුන්ගේ වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු.” (2)

“අනදයෙනි, වැදෑ රජුහු (පෙර තම පරපුරෙහි රජුන්) නො පනවන ලද්දක් නො පනවත්, පනවන ලද්ද නොසිඳිත්, පනවන ලද පොරණ වැදෑ දහම්හි පිහිටා පවතිත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලද ද?”

“වහන්ස, වැදෑ රජුහු පෙර තම පරපුරෙහි රජුන් නො පැනැවූවක් නො පනවත්, පැනැවූවක් නො සිඳිත්, පනවන ලද පොරණ වැදෑ දහම්හි පිහිටා සිටිත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම්තාක් වැදෑරජුහු පෙර වැදෑරජුන් නො පැනැවූවක් නොපනවන්නාහුද, පැනැවූවක් නොසිඳින්නාහුද, පනවන ලද පොරණ වැදෑ දහම්හි පිහිටා සිටින්නාහුද, ඒතාක්ම අනදයෙනි, වැදෑ රජුන්ගේ වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු.” (3)

“අනදයෙනි, වැදෑ රජුන් අතුරෙහි යම් මහළු වැදෑ කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදෑ රජුහු ඔවුනට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලදද?”

“වහන්ස, වැදෑ රජුන් අතුරෙහි යම් මහළු වැදෑ කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදෑ රජුහු ඔවුනට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් වැදෑ රජුහු සිය මහළු වැදෑවනට සත්කාර ගුරුකාර මානන පූජන කරන්නාහු නම්, ඔවුන් බස් ඇසිය යුතු කොට සිතන්නාහු නම්, ඒ තාක් අනදයෙනි, වැදෑවනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු.” (4)

“අනදයෙනි, යම් කුලවමියෝ කුලදැරියෝ වෙත් ද, වැදෑ රජුහු ඔවුන් ඇදැගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් කෙරෙහි නොවස්වත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලදද?”

“වහන්ස, යම් කුලවමියෝ කුලදැරියෝ වෙත් නම්, වැදෑ රජුහු ඔවුන් ඇදැගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් කෙරෙහි නොවස්වත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් වැදෑ රජුහු කුලවමියන් කුලදැරියන් ඇදැ ගෙන ගොස් බලාත්කාරයෙන් තමන් වෙත නො වස්වන්නාහු ද, ඒ තාක් ම අනදයෙනි, වැදෑවනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු (බලාපොරොත්තු විය යුතු), පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු.” (5)

“අනදයෙනි, නුවර ඇතුළතද පිටතද වැදෑ රජුන්ගේ යම් වැදෑ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදෑහු එයට සත්කාර කෙරෙත්, ගුරුකාර කෙරෙත්, බුහුමන් කෙරෙත්, පූජා කෙරෙත්, එයට දුන් විරු, කළ විරු දැහැම් බිලියම් නො පිරිහෙළත් යැයි මෙය තොප විසින් අසන ලදද?”

“වහන්ස, නුවර ඇතුළත ද බැහැර ද වැදෑ රජුන්ගේ යම් වැදෑ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, වැදෑ රජුනු එයට සත්කාර ගුරුකාර බුහුමාන පූජා කෙරෙත්, එයට දුන් විරු කළ විරු, දැහැම් බිලියම් නොපිරිහෙළත් යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, නුවර ඇතුළතත් බැහැරත් වැදෑ රජුන්ගේ යම් වැදෑ දෙවොල් කෙනෙක් වෙත් නම්, එයට වැදෑ රජුනු යම් තාක් සත්කාර බුහුමාන පූජා කරන්නාහු නම්, එයට දුන් විරු දැහැම් බිලි නො පිරිහෙලන්නාහු නම්, ඒ තාක් ම වැදෑවනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු” (6)

“අනදයෙනි, ‘කෙසේ නම් සිය රටට නොආ රහත්හු එන්නාහුද, ආ රහත්හුත් සිය රටෙහි පහසුවෙන් වසන්නාහු දැ’ යි වැදෑ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි (මහණබමුණන් කෙරෙහි) දැහැම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද යැයි තොප විසින් මෙය අසන ලදද?”

“වහන්ස, ‘කෙසේ නම් සිය රටට නොආ රහත්හු එන්නාහුද, ආ රහත්හුත් සිය රටෙහි පහසු සේ වසන්නාහු දැ’ යි වැදෑ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි (මහණබමුණන් කෙරෙහි) දැහැම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ යැයි මෙය මා විසින් අසන ලදි.”

“අනදයෙනි, යම් තාක් සිය රටට නොආ රහත්හු ‘කෙසේ නම් එන්නාහු දැ යි, ආ රහත්හු කෙසේ නම් පහසු සේ වසන්නාහු දැ’ යි, වැදෑ රජුන් විසින් රහතුන් කෙරෙහි දැහැම් රකවළ මොනොවට පිහිටුවන ලද්දේ වන්නේ ද, අනදයෙනි, ඒතාක් ම වැදෑවනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.” (7)

5. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ මහඥාමැති වස්සකාර බමුණා අමතා, “බමුණ, එක් සමයෙක මම් විසල්පුර සාරත්දද වෛත්‍ය විහාරයෙහි විසිමි. එහිදී මම් වැදෑ රජුනට මේ අපරිහානිය දහම් සහ දෙසිමි. බමුණ, යම්තාක් කල් මේ සත් අපරිහානිය දහම්හු වැදෑවන් කෙරෙහි සිටින්නාහු ද, වැදෑවෝ මේ සත් අපරිහානිය දහම්හි

(සිටියාහු) දක්නා ලැබෙත් ද, බමුණ, ඒ තාක් ම වැදෑවනට වැඩීම ම අවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම අවෙක්සිය යුතු' යැ යි (මෙයින් වජ්ජීන්ගේ විනාශය කල් යන බව දැන) වදාළ සේක.

1. මේ වජ්ජීන් පිළිබඳ අපරිභානිය දහම් සත්‍යය.

6. “මෙසේ (වජ්ජීන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්) වදාළ කලැ (මෙයින් වජ්ජීනාසයට ක්‍රමයක් සිතාගත්) මගධ මහඥාමැති වස්සකාර බමුණු තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “භවද් ගෞතමයෙනි, මේ එක් එක් අපරිභානිය දහමෙකිනුදු යුත් වූ වැදෑවනට වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. අපරිභානිය දහම් සතෙකින් යුත් වූ කලැ කියනුම කවර යැ. භවද් ගෞතමයෙනි, වෛදේහීපුත්‍ර මගධාධිපති අජාසත් රජුහු විසින් වැදෑරුණු සිත්ගැන්මෙන් හෝ උතුන් බිඳුවාලීමෙන් හෝ විනා යුද්ධයෙකින් වූ කලී ගත නො හැක්කාහු ම ය.

‘භවද් ගෞතමයෙනි, දැන් අපි යම්භ. අපි බොහෝ කෘත්‍ය ඇත්තම්හ’ යි කී ය.

“බමුණ, යම් ගමනකට සිතති නම්, මේ එයට කලැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

ඉක්බිත්තෙන් මගද මහමැති වස්සකාර බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන (සිතීන් නොව වචනයෙන්) අනුමෝදන්ව හුනස්නෙන් නැගී නික්මැ ගියේය.

7. මගධ මහඥාමති වස්සකාර බමුණා නික්මැ ගිය නොබෝ වේලායෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනදතෙරුන් බණවා,
“අනදයෙනි, තෙපි යවු. යම් පමණ මහණහු රජගහ නුවර නිසා වෙසෙත් නම්, ඒ හැම උච්චන්හලට එක්රැස් කරවු” යැයි වදාළ සේක.

‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ට පිළිවදන් දී රජගහනුවර නිසා වසන තාක් සියලු මහණුන් උච්චන්හලැ

රැස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ වැදූ පසෙක සිටියහ. පසෙක සිටියා වූ අනඳ තෙරණුවෝ “වහන්ස, යමකට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කලැයි සිතන සේක් නම්, දැන් ඒ හික්කුසඬ්ඝසන්නිපාතය කරන ලදැ” යි සැළ කළහ.

[1. හික්බුතං සත්ත අපරිහානියා ධම්මා:]

8. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හුනස්නෙන් නැගී උච්චන්භල කරා එළැඹී සේක. එළැඹ පණවන ලද අස්නැ වැඩහුන් සේක. වැඩහිඳ හික්කුන් අමතා ‘මහණෙනි, තොපට සත් අපරිහානි දහම් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට සිත්හි දරවු, කියන්නෙමි’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූ හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

“මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු එක්වන් රැස්වන්නාහු, රැස්වීම් බහුල කොටැත්තෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (1)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සමග වැ රැස් වන්නාහු ද, සමගිවැ නැගී සිටින්නාහු ද, සමග ව සංඝකාර්ය කරන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සියැ යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (2)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු නොපැනැවුණක් නො පනවන්නාහු ද, පැනැවුණු දැ නො සිඳින්නාහුද, පැනැවූ තාක් සිකපද සමාදන් ව ගෙන පවත්නාහු ද, ඒතාක් මහණුන්ට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (3)

මහණෙනි, විරරාත්‍රඥ වූ, පැවිදි වූ බොහෝ කල් ඇති, සඬ්ඝපිතෘ වූ, සඬ්ඝපරිත්‍යායක වූ යම් තෙරහු වෙත් ද, ඔවුන්ට මහණහු යම්තාක් සත්කාර කරන්නාහු ද, ගරුකාර කරන්නාහු ද, බුහුමන් කරන්නාහු ද, ඔවුන් පුදන්නාහු ද, ඔවුන් බස ඇසියැ යුතු කොට සිත්තනාහු ද,

මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (4)

මහණෙනි, යම් තාක් කල් මහණුහු පුනර්භවය පිණිස පවත්නා, තමන් කෙරෙහි උපන් තෘෂ්ණාවගේ වශයට නො යෙත් ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (5)

මහණෙනි, මහණුහු යම් තාක් වන සෙනසුන්හි අපේක්ෂාසහිත වන්නාහු ද, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (6)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණුහු ‘කෙසේ නම් (තමන් සෙනස්නට) නොආ ප්‍රියශීල සබරම්සරුහු එන්නාහු ද, ආ ප්‍රියශීල සබරම්සරුහු සැප සේ වසන්නාහු දැ’ යි තමන් තමන් කෙරෙහි ම සිතිය එළවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු. (7)

මහණෙනි, යම් තාක් මේ සත් අපරිහානි ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටින්නාහු ද, මහණුහු මේ අපරිහානිය ධර්ම සතෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු.

2. අනෙකුදු අපරිහානිය දහම් සතක්:

9. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිහානිය දහම් සතක් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මහණුහු යම් තාක් කර්මාරාම (උද්දේසාදිය හැර සිවුරු කිරීම් ආදී කටයුත්තෙහි පමණක්ම යෙදුණෝ) නොවන්නාහුද,

මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු. (1)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු භස්සාරාම (ස්ත්‍රීපුරුෂවර්ණනාදිකථායෙහි, කෙළිකවට බස්හි යෙදුණෝ) නොවන්නාහුද, භස්සරත නොවන්නාහුද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (2)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු නිදාරාම (නින්දෙහි බෙහෙවින් යෙදුණෝ) නොවන්නාහු ද, නිදාරත නොවන්නාහුද, නිදාරාමතායෙහි යෙදුණෝ නොවන්නා හුද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නොඇවෙක්සිය යුතු. (3)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු ගණසඬගණිකාරාම (බොහෝ දෙනා හා එක් වැ විසීමේ යෙදුණෝ) නොවෙත් ද, ගණසඬගණිකායෙහි ඇලුණෝ නො වෙත් ද, ගණසඬගණිකාරාම බවහි යෙදුණෝ නො වෙත් ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (4)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු පාපිව්ඡ (ලාමක ඊජ්ජා ඇත්තෝ) නො වන්නාහුද, ලාමක ඊජ්ජාවනට වසභ නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (5)

මහණෙනි, යම් තාක් මහණහු පාපමිත්‍රයන් ඇත්තෝ නො වන්නාහු ද, පාප සහායයන් ඇත්තෝ නො වන්නාහු ද, පාපයනට නැමුණෝ නො වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (6)

මහණෙනි, මහණහු යම් තාක් අල්පමාත්‍ර වූ විශේෂාධිගමයෙන් (රහත්බවට වො පැමිණ) අතරැ නිමියා වූ කෘත්‍ය ඇති බවට (ධ්‍යානාදී අල්පමාත්‍රලාභයෙන් තෘප්තියට) නො පැමිණෙන්නාහු ද, මහණෙනි,

ඒ තාක් මහණුනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (7)

මහණෙනි, යම් තාක් මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයන්හි මහණහු දක්නා ලැබෙන්නාහ ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු.

3. අනෙකුදු අපරිහානිය දහම් සතක්:

10. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිහානිය ධර්ම සතක් ද දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සැදැහැ ඇත්තෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් ම මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු. පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු පවට පිළිකුල් සිතැතියෝ වන්නාහු ද ... පවට බිය ඇත්තෝ වන්නාහු ද ... බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇතියෝ වන්නාහු ද, ... ඇරැඹූ වැර ඇතියෝ වන්නාහු ද ... එළැඹූ සිටි සිහි ඇතියෝ වන්නාහු ද, ... ප්‍රඥා ඇතියෝ වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුනට වැඩිමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු.

මහණෙනි, යම්තාක් මේ කී සත් අපරිහානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ සත් අපරිහානිය ධර්ම කෙරෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, මහණුනට වැඩිම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

4. අනෙකුදු අපරිහානිය දහම් සතක්

11. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිහානිය දහම් සතක් ද දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සතිසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... ධම්මවිචයසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... විරියසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... පිතිසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... පස්සද්ධිසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... සමාධිසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද ... උපේක්ඛාසම්බෝඤ්ඤාදිය වඩන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

මහණෙනි, යම්තාක් මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහුද, මහණහු මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයන්හි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීමක් නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

5. අනෙකුදු අපරිහානිය දහම් සතක්

12. මහණෙනි, තොපට අන් අපරිහානිය දහම් සතක් ද දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මහණහු යම්තාක් අනිත්‍යසංඥාව වඩන්නාහු ද ... අනාත්මසංඥාව වඩන්නාහු ද ... අශුභසංඥාව වඩන්නාහු ද ... ආදිනව සංඥාව වඩන්නාහු ද ... ප්‍රභාණසංඥාව වඩන්නාහු ද ... විරාගසංඥාව වඩන්නාහු ද ... නිරෝධසංඥාව වඩන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන්ට වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු.

මහණෙනි, යම්තාක් මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයෝ මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ සත් අපරිහානිය ධර්මයන්හි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු.

6. අනෙක් අපරිහානිය දහම් සයක්:

13. මහණෙනි, අන් අපරිහානිය ධර්ම සයක් දෙසන්නෙමි. එය අසවු. මොනොවට මෙනෙහි කරවු, කියන්නෙමි යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

මහණෙනි, මහණහු යම්තාක් සබ්‍රමසරුන් කෙරෙහි හමුයෙහින් නොහමුයෙහින් මෙමත්‍රිය කායකර්මය එළවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු. (1)

මහණෙනි, යම්තාක් මහණහු සබ්‍රමසරුන් කෙරෙහි හමුයෙහින් නොහමුයෙහින් මෙමත්‍රිය වාක්කර්මය එළවා තබන්නාහු ද ... සබ්‍රමසරුන් කෙරෙහි හමුයෙහින් නොහමුයෙහින් මෙමත්‍රිය මනාකර්මය එළවා තබන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (2 - 3)

මහණෙනි, යම්තාක් යටත්පිරිසෙයින් පාත්‍රයෙහි ඇතුළත් ආහාර මාත්‍ර වූ දැ යැ යි දැහැමි වූ දැහැමෙන් ලත් යම් ලාභ කෙනෙක් වෙත් නම්, එබඳු ලාභයන් බෙදා නොදී නො වළඳන්නෝ සිල්වත් සබ්‍රමසරුන් හා සාධාරණභෝගී වන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු පිරිහීම නො ඇවෙක්සිය යුතු. (4)

මහණෙනි, නොකඩ වූ නොසිදුරු වූ සබල නොවූ, නොකැලැල් වූ තෘෂ්ණාදාසත්වයෙන් මිදුණා වූ, පැණවතුන් විසින් පසස්නා ලද්දා වූ, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටින් අපරාමාණ්ට වූ සමාධිය පිණිස පවත්නා වූ යම් සිල් කෙනෙක් වෙත් ද, එබඳු ශීලයන්හි සබ්‍රමසරුන් හා හමුයෙහින් නොහමුයෙහින් යම්තාක් ශීලසාමාන්‍යගත වැ (ශීලයෙන් සමාන බවට පැමිණ) වාස කරන්නාහු ද, මහණෙනි, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (5)

මහණෙනි, ආර්ය වූ (නිදොස් වූ) නෛර්යාණික වූ යම් සමාග්දාෂ්ටියෙක් වේ ද, යමෙක් තථාකාරී වූවහුගේ සියලු දුක් නැසීමට යේ ද, මහණහු යම්තාක් එසේ වූ දාෂ්ටියෙන් සබරම්සරුන් හා හමුයේත් නො හමුයේත් දාෂ්ටිසාමාන්‍යගත වැ (සම්දිට්‍රයෙන් සමාන බවට පැමිණ) වසන්තාහු ද, මහණෙනි, ඒතාක් මහණුන් විසින් වැඩීමම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නොම ඇවෙක්සිය යුතු. (6)

මහණෙනි, යම්තාක් මේ අපරිහානිය ධර්ම සදෙන මහණුන් කෙරෙහි සිටුනාහු ද, මහණහු මේ අපරිහානිය ධර්ම සයෙහි දක්නා ලැබෙන්නාහු ද, ඒ තාක් මහණුන් විසින් වැඩීම ම ඇවෙක්සිය යුතු, පිරිහීම නො ම ඇවෙක්සිය යුතු.

භික්ෂූනට දෙසූ දැහැමි කථා:

14. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වැඩවසන සේක් “සිල් මෙබඳු ය, සමාධිය මෙබඳු ය, ප්‍රඥාව මෙබඳු ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල ඇති වේ. මහත් අනුසස් ඇති වේ. ප්‍රඥායෙන් වඩන ලද සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන් මොනොවට මිඳේ” යැ යි ශීල සමාධි ආදී වූ මේ දැහැමි කතාව ම බහුල කොට වදාරන සේක.

15. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කැමැති තාක් කල් රජගහ නුවර වැස, අනඳ තෙරුන් අමතා “අනඳයෙනි, යම්හ, අඹයැට්ටයන කරා එළැඹෙන්නම්හ” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් මහණමුළුවක් හා අඹයැට්ටයන වෙත එළැඹී සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඹයැට්ට වෙනෙහි රාජාගාරයෙහි වැඩ වසන සේක් - “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත්පල ඇත්තේ මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි. ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද චිත්තය කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන්

මොනොවට මිදේ” යැ යි මහණුනට මේ දැහැමි කතාව ම බහුල කොට කරන සේක.

16. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අඹයැටියෙහි කැමැති තාක් කල් වැස අනඳතෙරුන් අමතා ‘අනඳයෙනි, එවු, නාලඤ්ඤා කරා යමිහ’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන කැටුව නාලඤ්ඤා නුවරට වැඩිසේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලඤ්ඤා නුවර පාචාරික අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක.

ශාරිපුත්‍ර සිංහනාදය:

17. ඒ කල්හි සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක හුන්හ. එක් පසෙක හුන්නාවූ සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, සම්බෝධි (රහත්මග නුවණ) නම් වූ යමෙක් ඇද්ද, එයින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ (උත්තරීතර ඥානයෙන් යුක්ත වූ) අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය. මතුත් නො වන්නේ ය. දැනුදු නැතැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මම් මෙසේ ප්‍රසන්නයෙමි” යි සැළ කළහ. එවිට “ශාරිපුත්‍රයෙනි, සම්බෝධිඥානයෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය, මතුත් නො වන්නේ ය, දැනුදු නැතැ යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි මම් ප්‍රසන්නයෙමි” යි තොප විසින් කියන ලද මේ ශ්‍රේෂ්ඨ වචනය මහත් ම එකෙක. මෙහි ලා තොප විසින් ඒකාන්තය ගන්නා ලද්දේ ය (ප්‍රත්‍යක්ෂඥානයෙන් දැන කීවාක් සේ ඒකාන්ත නිශ්චය කලාවෙක් ම කියන ලද්දේ ය.) සිංහනාදය පවසන ලද්දේ ය.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, කිමෙක්ද, ඉකුත් කලා යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහ නම්, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ වූහ යි කියා ද, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝ, මෙබඳු

විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වූහ යි කියාත් ඔබ සිත් තමන් සිතින් පිරිසිඳ එ සියලු හඟවත්හු තොප විසින් දන්තා ලද්දාහු දැ? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මෙය එසේ නොදන්තා ලද්දේමයැ” යි සැරියුත් තෙරණුවෝ වදාළහ.

කිමෙක් ද ශාරිපුත්‍රයෙනි, මතු කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම්, ඒ හඟවත්හු මෙබඳු සිල් ඇත්තෝ වන්නාහ, මෙබඳු දහම් ඇත්තෝ, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තෝ, මෙබඳු විහරණ ඇත්තෝ, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තෝ වන්නාහයි ඔබ සිත් සිය සිතින් පිරිසිඳ එ සියලු හඟවත්හු තොප විසින් දන්තා ලද්දාදැ? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මෙය එසේ නොදන්තා ලදැ” යි සැරියුත් තෙරණුවෝ වදාළහ.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, කිමෙක් ද, හඟවත් තෙමේ මෙබඳු සිල් ඇත්තේ යැයිද, හඟවත් තෙමේ මෙබඳු දහම් ඇත්තේ ය යි, මෙබඳු ප්‍රඥා ඇත්තේ යැයි, මෙබඳු විහරණ ඇත්තේ යැ යි, මෙබඳු විමුක්ති ඇත්තේ යැයිද කියා මා සිත තොප සිතින් පිරිසිඳ, මෙ කලා අර්හත් සමාසම්බුද්ධ වූ මම් තොප විසින් දන්තා ලද්දෙමි දැ? යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, මෙය එසේ නොම දන්තා ලදැ” යි සැරියුත් තෙරණුවෝ වදාළහ.

ශාරිපුත්‍රයෙනි, මෙ කරුණෙහි ලා තොපට අයුද්ධාවත්මන් යන තෙකලට අයත් වූ රහත් සම්මාසම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි චෛත්සර්‍යයායඥානයෙක් නැත. ශාරිපුත්‍රයෙනි, එසේ කලා තොප විසින් “වහන්ස, සම්බෝධියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වඩා අභිඤ්ඤා වූ අන් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් හෝ ඉකුත් කල්හි නො වී ය, මතු කල්හිත් නො වන්නේ ය, දැනුණු නැතැයි භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ කෙරෙහි මෙසේ මම ප්‍රසන්නයෙමි” යි මේ මහත් අභිත
වචනය කවර කරුණෙකින් කියන ලද ද? ඒකාන්තය ගන්නා ලද ද?
සිංහනාදය පවත්වන ලද දැ?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

18. “වහන්ස, අයුඤ්ඤාවත්මන් යන තෙකලට අයත් රහත් සම්මා
සම්බුදුවරුන් විෂයයෙහි චෙනස්පර්යාය ඥානයෙක් මට නැත.
එතෙකුදු වුවත් ධර්මාන්වයය (සර්වඥතාඥානදිධර්ම පිළිබඳ
අනුබෝධ ඥානය) මා විසින් ලබන ලද්දේ ය.

වහන්ස, යම්සේ තර වූ පවුරුපා ඇති, දැඩි වූ පවුරු හා තොරණ ඇති,
එක් ම දොරක් ඇති පසල් නුවරෙක් වේ ද, පණ්ඩිත වූ කීමෙහි
බිණීමෙහි හුරුබුහුටි වූ, තැනට නිසි නුවණ ඇති, තමා නො දන්නවුන්
නුවරට එනු නොදී වළක්වාලන, දන්නවුන් නුවරට පිවිස්වන
දොරොටුපල්ලෙක් වන්නේ ද, හෙතෙම නුවර පවුරුමගැ හැවිදුනේ,
යටත් පිරිසෙයින් බළලකුට නික්මිය හැකි තරම් වූ ප්‍රාකාරසන්ධියක්
(ගඩොල් බැම්ම ඇද හැලුණු තැනක්) හෝ පවුරු සිදුරු වූ තැනක් හෝ
නො දක්නේ ද, ඔහුට ‘යම් මහත් සිරුර ඇති සත්ත්ව කෙනෙක් මෙ
නුවර වදිත් හෝ මෙයින් නික්මෙත් හෝ ඒ සියල්ලෝ ම මේ මහ
වහසල්දොරින් ම පිවිසෙන්නාහු හෝ නික්මෙන්නාහු හෝ වෙති’ යි
මෙසේ සිතෙක් වන්නේ ද, වහන්ස, එ පරිද්දෙන් ම ‘ඉකුත් කල්හි යම්
රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වූහු ද, ඒ සියලු හඟවත්හු සිත
කෙලෙසන, ප්‍රඥාව දුබල කරන පස් චීවරණයන් පහ කොට, සතර
සිව්වන්හි මොනොවට පිහිටි සිත් ඇති ව, සත් සම්බොධ්‍යඛිගයන් තත්
වූ පරිදි බවා නිරුත්තර සමාසක්සම්බෝධිය සමධිගත කළහ. වහන්ස,
මතු කල්හි යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් වන්නාහු නම්, ඒ සියලු
හඟවත්හු සිත කෙලෙසන, ප්‍රඥාව දුබල කරන පංච චීවරණයන් පහ
කොට, සතර සිව්වන්හි මොනොවට පිහිටි සිතැති සේක්, තත් වූ පරිදි
සත් සම්බොදහ තත් වූ පරිදි වඩා, නිරුත්තර සමාසක්සම්බෝධිය සමධිගත
කරන්නාහ. වහන්ස, මේ සමයෙහි රහත් සම්මාසම්බුදු වූ භාග්‍යවතුන්
වහන්සේ ද සිත කෙලෙසන නුවණ දුබල කරන පංච චීවරණයන් පහ
කොට, සතර සිව්වන්හි මොනොවට පිහිටි සිතැති සේක්, තත් වූ පරිදි
සත් සම්බොදහ වඩා නිරුත්තර සමාසක්සම්බෝධිය සමධි ගතකළ

සේකැ යි මා විසින් ධර්මානුබෝධය ලබන ලද්දේ යැ” යි සැරියුත් තෙරණුවෝ කීහ.

19. එසමයෙහි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නුවර පාවාරික අඹවෙනෙහි වැඩ වසන සේක්, “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන් වඩන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. සමාධියෙන් වඩන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වේ. ප්‍රඥායෙන් වඩන ලද සිත කාමසුව හවාසුව අවිද්‍යාසුව යන සියලු ආසුව කෙරෙන් මොනොවට මිදේ” යැ යි හික්කුනට බෙහෙවින් මේ දැහැමි කතාව ම කරන සේක.

20. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නාලන්දා නුවරෙහි කැමැති තෙක් කල් වැස අනඳ තෙරුන් අමතා “අනඳයෙනි, එවූ, පළොල්ගමට (පාටලිග්‍රාමයට) (Pataliputra) යමිහ” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්ස’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන හා පළොල්ගමට වැඩි සේක. පළොල්ගම වැසි උවසුවෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගම වැඩි සේක් ල’ යි ඇසූහ. ඉක්බිති පළොල්ගම උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹීයහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක උන්හ. එක් පසෙක උන්නාවූ පළොල්ගම උවසුවෝ ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපගේ ආවාස ගෙය ඉවසා වදාරන සේක් වා’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස් කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් ඉවසා වදාළ සේක.

21. ඉක්බිති පළොල්ගම උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඉවැසීම දැන හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්මැ ගියහ. ගොස් ආවාස ගෙය හැම බුමුතුරුණු අතුරා, අසුන් පණවා, දියසැළක් තබා, තෙල් පහනක් නංවා, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹීයහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එක් පසෙක සිටියහ. එක් පසෙක සිටියාවූ පළොල්ගම උවසුවෝ “වහන්ස, ආවාසගෙය හැම බුමුතුරුණින් වසන ලද්දේ ය. අසුන් පණවන ලද්දේ ය. දියසැළක් තබන ලද්දේ ය. තෙල් පහනක්

නැංවිණ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් ගමනකට
 බලාපොරොත්තු සේක් ද, එයට කල් වේ” යැ යි මෙ බස් කීහ.

22. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වේලෙහි හැද පෙරෙවැ පා
 සිවුර ගෙන බික්සඟුන් හා අවාස ගෙය කරා වැඩි සේක. වැඩ, පා
 දෙවැ ආවාස ගෙට පිවිසූ මැදුම් ටැඹ නිසා පෙරදිගට මුහුණ ලා
 වැඩහුන් සේක. බික්සඟහු ද පා දෙවැ ආවාස ගෙට වැද පැසිම් බිත
 නිසා පෙරදිගට මුහුණ ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු කොට
 හිඳගත්හ. පළොල්ගැමි උවසුවෝ ද පා දෙවැ ආවාස ගෙට වැද පෙර
 දිගැ බිත නිසා පැසිම් දිගට මුහුණ ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ම පෙරටු
 කොට හිඳගත්හ.

පළොල්ගම උවසුන්ට අවවාද:

23. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගැමි උවසුවන් අමතා
 මෙසේ වදාළ සේක: ගැහැවියනි, දුසිල්හුගේ සිල්විපත්හි මේ දොස්
 පසෙක. කවර පසෙක් ද?

ගැහැවියෙනි, මෙහි සිල්විපත් දුසිල් තෙමේ පමා කරුණෙන් මහත්
 හෝගහානියට (හෝගයෙන් පිරිහීමට) යෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපතැ
 පළමු දොස වෙයි.

තවද, ගැහැවියනි, සිල්විපත් දුසිල්හට ලාමක කිත්තඬෙක් (අපවාද
 කථාවෙක්) උස් වැ නැගෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපතැ දෙවෙනි දොස
 වෙයි.

තව ද ගැහැවියනි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම කැත්පිරිස කරා හෝ බමුණු
 පිරිස කරා හෝ ගැහැවිපිරිස කරා හෝ මහණපිරිස කරා හෝ යම් යම්
 පිරිසක් කරා එළැඹේ නම්, බිය සැක ඇත්තේ, තෙද නැත්තේ
 එළැඹෙයි. මේ දුසිල්හු සිල් විපත්හි තෙවැනි දොස ය.

තව ද ගැහැවියෙනි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම සිහිමුළා වූයේ කලුරිය
 කෙරෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපත්හි සිවුවන දොස ය.

තව ද ගැහැවියෙහි, සිල්විපත් දුසිල් තෙම කා බුන් මරණින් මතු සුවයෙන් පහ වූ, දුකට කරුණු වූ, විවසවැ පතිත වන තැන වූ නිරයට උත්පත්ති විසින් පැමිණෙයි. මේ දුසිල්හු සිල්විපතූ පස්වන දොස වෙයි.

ගැහැවියහි, දුසිල්හු සිල්විපත්හි මේ දොස් පස වෙයි.

24. ගැහැවියහි, සිල්වත්හුගේ සිල්සම්පත්හි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක්ද?

ගැහැවියෙහි, මෙහි සිල්සපත් සිල්වත් තෙම නොපමා කරුණින් හෝග රැසක් ලබයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි පළමු අනුහස ය.

තව ද, ගැහැවියහි, සිල්සපත් සිල්වත්හු පිළිබඳ කලණ කිත්භඩෙක් උස් වැ නැඟෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි දෙවෙනි අනුහසය.

තව ද ගැහැවියහි, සිල්සප්ප ඇති සිල්වත් තෙමේ කැත්පිරිසක් හෝ බමුණුපිරිසක් හෝ ගැහැවි පිරිසක් හෝ මහණපිරිසක් හෝ යම් යම් පිරිසක් කරා එළැඹේ ද, නොබිය වැ තෙදැති වැ එළැඹෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි තෙවෙනි අනුහසය.

තව ද ගැහැවියහි, සිල්සප්ප ඇති සිල්වත් තෙමේ සිහි මුළා නොවී කලුරිය කෙරෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි සිවුවන අනුහසය.

තව ද ගැහැවියහි, සිල්සප්ප ඇති සිල්වත් තෙමේ කාබුන් මරණින් මතු ශෝභන ගති ඇති සග ලොවට යෙයි. මේ සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි පස්වැනි අනුහස ය.

ගැහැවියහි, සිල්වත්හුගේ සිල්සප්පයෙහි මේ අනුසස් පස ය.

25. එකල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ පළොල්ගැමි උවසුවනට රැ බොහෝ වේලාවක් දෙලෝ වැඩ දක්වා, දැක්වූ වැඩෙහි සිත් ගන්වා,

එහි සිත් තියුණු කොට, එහි (යහපතැ යි) සිත සතුටු කොට,
 “ගැහැවියෙනි, රැය බොහෝ ඉක්මිණ. යම් ගමනක් යෑ යුතු නම් එයට
 කල් දැනවු” යි නික්ම යෑමට උද්‍යෝගවත් කළ සේක. ‘එසේ ය,
 වහන්සැ’ යි කියා ඒ පළොල්ගැමි උවසුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට
 පිළිවදන් දී හුනස්නෙන් නැගී ඔබ වැද පැදකුණු කොට නික්මැ ගියහ.
 ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළොල්ගැමි උවසුන් නික්මුණු
 නොබෝ කල්හි ශුන්‍යාගාරයට පිවිසි සේක.

පාටලීනගරය මැවීම:

26. එ සමයෙහි මගද මහමැති සුනීධ වස්සකාර යන දෙබමුණෝ වැදෑ
 රජුන් පිළිබඟනු පිණිස (වැදෑ රජුන්ගේ) ආයමුඛ (අය ලැබෙන දොරටු
 පසිඳින පිණිස) පළොල්ගමැ නුවරක් කෙරෙති. එකලැ දහස දහස
 (වර්ග වශයෙන්) දේවතාවෝ පළොල්ගමැ ගෙවතු තම තමනට වෙන්
 කොට ගනිත්. යම් පෙදෙසෙක මහ තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක්
 ගනිත් ද, එහි නිවෙස් කරන්නට මහ තෙදැති රජුන්ගේ
 රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක මැදුම් තෙදැති
 දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනිත් ද, එහි නිවෙස් නංවන්නට මැදුම්
 රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක හීන
 තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනිත් ද, එහි නිවෙස් නංවන්නට හීන
 තෙද ඇති රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ.

27. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මිනිසැස ඉක්මි පිරිසිදු දිවැසින්
 පළොල්ගමැ ගෙවතු පිරිසඳ ගන්නා දහස් දහස් ගණන් දේවතාවන් දුටු
 සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රැ අලුයමැ නැගී සිට අනඳ
 තෙරුන් අමතා “අනඳයෙනි, කවරහු පළොල්ගමැ නුවරක් කෙරෙද්
 දැ?” යි අසා වදාළ සේක. “වහන්ස, මගද මහමැති සුනීධ - වස්සකාර
 යන දෙබමුණෝ වැදෑ රජුන් පිළිබඟනුට පළොල්ගමැ නුවරක්
 (Pataliputra) මවති” යි අනඳ තෙරණුවෝ සැළ කළහ.

28. “අනඳයෙනි, තවතිසාවැසි දෙවියන් හා මන්ත්‍රණය කොට
 මවන්නාක් මෙන් මගදමහමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙ බමුණෝ
 වැදෑවන් පිළිබඟනුට (වැදෑරජුන්ගේ අයමුඛ වසනු සඳහා)

පළොල්ගමැ නුවරක් මවත්. අනඳයෙනි, මෙහි මම් මිනිසැස් ඉක්මි පිරිසිදු දිවැසින් පළොල්ගමැ ගෙවතු පිරිසිදු ගන්නා බොහෝ දහස් දහස් ගණන් දේවතාවන් දිටිමි. යම් පෙදෙසෙකැ මහ තෙදැති දේවතාවෝ ගෙවතු අරක්ගනින් ද, එහි නිවෙස් මවන්නට මහ තෙදැති රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක මැදුම් තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනින් ද, එහි නිවෙස් මවන්නට මැදුම් තෙදැති රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. යම් පෙදෙසෙක හීන තෙදැති දෙවියෝ ගෙවතු අරක් ගනින් ද, එහි නිවෙස් මවන්නට හීන තෙදැති රජුන්ගේ රජමහමැතියන්ගේ සිත් නැමේ. ආයතීන්ගේ ආයතනය (රැස්වෙන තැන) යම්තාක් ද, වණික්පටය (ගනුදෙනු කරන වෙළෙඳුන් වසන තැන) යම්තාක් ද ඔවුනතුරෙන් මේ පැළලුප් නුවර (නොයෙක් රටින් ගෙනෙන වෙළෙඳ) බඩුපොදි ලිහා තබන අග්‍ර නගරය වන්නේ ය. අනඳයෙනි, මේ පැළලුප්නුවරට ගින්නෙන් හෝ, දියෙන් හෝ, අන්‍යෝන්‍යය හේදයෙන් හෝ (තුන් පරිද්දෙකින්) අන්තරාය තුනෙන් වන්නේ යැ” යි වදාළ සේක.

29. එ කලැ මගදමහමැති සුනිධ - වස්සකාර දෙබමුණෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹීයහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිතැ රැදවියැ යුතු කථා අවසන් කොට එක් පසෙක සිටියහ. එක් පසෙක සිටියාවූ මගද මහමැති සුනිධ - වස්සකාර දෙදෙන “භවද් ගෞතමයෝ බික්සහුන් හා අපගේ බ්‍රහ්ම අදට ඉවසත්ව” යි මෙබස් කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් එය ඉවසා වදාළ සේක.

30. ඉක්බිතිවත් මගද මහමැති සුනිධ - වස්සකාර දෙදෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවැසු නියා දැන සිය ආවාස ගෙය කරා ගියහ. ගොස් සිය ආවාසයෙහි ප්‍රණීත බාද්‍ය හෝජ්‍ය පිළියෙල කරවා ‘භවද් ගෞතමයෙනි, දැන් කල් වෙයි. බ්‍රහ්ම පිළියෙල කොට නිමියේ යැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කල් දන්වා යැවූහ.

31. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන බික්සහුන් කැටුව මගද මහමැති සුනිධ - වස්සකාර දෙදෙනාගේ ආවාස ගෙය කරා එළැඹී සේක. එළැඹ පනවන ලද

අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. ඉක්බිති මගද මහමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙදෙන සියතින් ම ප්‍රණීත බාදාභෝජායෙන් බුදුපාමොක් බිකසභුන් සැතප්වූහ, පෙරැත්ත කොට වැළැඳවූහ.

32. ඉක්බිති මගද මහමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙදෙන වැළැඳු පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එක් පසෙක එක්තරා මිටි අස්තක් ගෙන හුන්හ. එක් පසෙක හුන්නාවූ මගද මහමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙදෙනාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගාථායෙන් අනුමෝදනා වශයෙන් දහම් දෙසුසේක:

පණ්ඩිත ස්වභාව ඇති තැනැත්තෝ යම් පෙදෙසෙක වාසය කෙරේ ද, එ තන්හිදී සංයත වූ බඹසර රක්තා සිල්වතුන් වළඳවා, එහි යම් දේවතා කෙනෙක් වූවාහු නම්, ඔවුනට ඒ දානමය පිත පමුණුවන්නේ ය. මෙසේ පින්දීමෙන් පුදන ලද ඒ දේවතාවෝ ඒ පින් දුන්නාහු (ආරක්‍ෂා කිරීම් වශයෙන්) පුදත්. කලින් කලැ බිලියම් කරීම් වශයෙන් මානිත වූ ඒ දේවතාවෝ (ඔහුගේ උවදුරු දුරු කිරීම් වශයෙන්) ඔහුට බුහුමන් කෙරෙත්. ඒ පින් අනුමෝදන් වීමෙන්, මවක් තම කුසින් උපන් දරුවකුට සෙයින් ඔහුට අනුකම්පා කෙරෙත්. මෙසේ දේවතාවන් විසින් අනුකම්පා කරන ලද පුරුෂ තෙම හැම කල්හි යහපතම දකී.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ මහඇමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙදෙනාට මේ ගාථායෙන් අනුමෝදනා බණ වදාරා හුනස්තෙන් නැගී වැඩී සේක.

33. එ කල්හි මගධ මහඇමැති සුනීධ - වස්සකාර දෙදෙනා ‘ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ යම් දොරෙකින් අද නික්මෙන්නාහු නම්, එය ගෞතමද්වාර නම් වන්නේ ය. යම් තොටෙකින් ගංගානදිය තරණය කරන්නාහු නම්, එය ගෞතමතිරිථ නම් වන්නේ යැ’ යි කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසු පස්සෙන් ගියාහු වෙති.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් දොරෙකින් නික්මුණු සේක් ද, ඒ ගෞතමද්වාර නම් විය. ඉන්පසු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගංගානදිය

වෙන වැඩි සේක. එ සමයෙහි ගංගානදිය දෙගොඩ තළා ගළනුයේ, කවුඩන් විසින් සුවසේ පිය හැකි සේ පිරුණේ විය. මෙතෙරින් එතෙර යනු රිසි ඇතැම් මිනිස්සු නැව් සොයත්. ඇතැම් කෙනෙක් පසුරු සොයත්. ඇතැම් කෙනෙක් පසුරු බිඳීන්. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කාබලැතියක්හු යම්සේ වක් කළ අත දික් කරන්නේ ද, දික් කළ අත හෝ වක් කරන්නේ ද, එසේ ම ගංගානදියේ මෙතෙරැදී බික්සහන හා අතුරුදහන් වූ සේක් එතෙරැ වැඩ සිටි සේක.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙතෙරින් එතෙර යනු කැමැති වූ ඇතැම් මිනිසුන් නැව් සොයන්නවුන් ද ඇතැම් මිනිසුන් පසුරු සොයන්නවුන් ද ඇතැම් මිනිසුන් පසුරු බඳනාවුන් ද දුටු සේක් ම ය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වෙලෙහි මෙ උදන් ඇතු සේක.†

“යම් කෙනෙක් ගැඹුරු වූ පුළුල් වූ තෘෂ්ණානදිය තරින් ද, ඔහු ආයඨිමාර්ග නැමැති හෙය කොට දිය කඩිනි නො ඇත්ම එ තෙර (නිවන කරා) යෙත්. එහෙත් මේ කුඩා නදියක් තරනුවට මේ ජන තෙම පසුරක් බිඳී. ඒසා තෘෂ්ණා මහා නදිය තිණු ප්‍රඥා ඇති ජනයෝ මේ සුළු නදිය සැණින් තැරුහ.”

පළමු බණවර නිමියේ ය.

ආයඨිසත්‍ය ප්‍රතිවේධ කථා:

34. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් බණවා “අනඳයෙනි, එවු, කොට්ඨාමයට යමිහ” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් මහණමුළුවක් හා කොට්ඨාමය කරා වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි කොට්ඨාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එහිදී හික්කුන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක:

මහණෙනි, සතර ආයථී සත්‍යයන් අනුබෝධ නො කළ හෙයින්, ප්‍රතිවේධ නො කළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසඳ දිවැ හැවිදීම, සසඳ හැසිරීම විය. කවර සතර සත්‍යයන් ද? යත්:

“මහණෙනි, දුඃඛායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ නො කළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසඳ දිවැ හැවිදීම, සසඳ හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඃඛසමුදයායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ නොකළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසඳ දිවැ හැවිදීම, සසඳ හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඃඛනිරෝධායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ නොකළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසඳ දිවැ හැවිදීම, සසඳ හැසිරීම විය. මහණෙනි, දුඃඛනිරෝධගාමීනී ප්‍රතිපදායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ නොකළ හෙයින් මාගේ ද තොපගේ ද මෙසේ මේ දික් කලක් සසඳ දිවැ හැවිදීම, සසඳ හැසිරීම විය.

මහණෙනි, ඒ දුඃඛායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදි.
 දුඃඛසමුදයායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදි.
 දුඃඛනිරෝධායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදි.
 දුඃඛනිරෝධගාමීනී ප්‍රතිපදායථී සත්‍යය අනුබෝධ ප්‍රතිවේධ කරන ලදි.
 භවතෘෂ්ණාව මුල් සිදින ලදි. භවනෙත්‍රිය (සතුන් භවයට පමුණුවන තෘෂ්ණා රැහැන) ක්ෂිණ විය. දැන් යලි භවෝත්පත්තියෙක් නැත.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. ශෝභන ගති ඇති ශාස්තෘන් වහන්සේ මෙය වදාරා එයින් මත්තෙහි (ගාලාබන්ධන වශයෙනුදු) මෙය වදාළ සේක:

“සතර සත්‍යයන් තත් වූ පරිදි නොදැක්මෙන් ඒ ඒ ජාතීන්හි දික් කලක් ම හැසිරීම විය. දැන් සතර සත්‍යයෝ දක්නා ලදුහ. භවතියන්ත්‍රිය (තෘෂ්ණාව) වැනැසිණ. දුක්මුල සිදිණ. දැන් මෙයින් මතු භවයෙක් නැත”.

35. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ද කොට්ඨාමයෙහි වැඩවසන සේක්,
 “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන්
 පුරුදු කරන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ වෙයි.
 සමාධියෙන් පුරුදු කරන ලද ප්‍රඥාව මහත්පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ
 වෙයි. ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද සිත මොනොවට කාමාසුව භවාසුව
 අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන් මිදේ” යැයි බොහෝ සේ මේ දැනුම්
 කතාව ම වදාරන සේක.

ධර්මාදර්ශ ධර්මපයඝාය:

36. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොට්ඨාමයෙහි කැමැති
 තාක් වැස, අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, එවු, නාදිකා ගමට
 යමිහ” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ මහත් බික්සහන හා නාදිකා ගමට වැඩි සේක. වැඩ එහි
 නාදිකා ගමැ ගඬොළයෙන් කළ ආවාසයෙහි වසන සේක. එකලැ
 අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹූ ඔබ
 වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ බස්
 පැවැසූහ:

වහන්ස, නාදිකායෙහි සාල්හ නම් හික්කු කලුරිය කෙළේය. ඔහුගේ
 මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස,
 නඤා නම් මෙහෙණ නාදිකා ගමැ කලුරිය කළා ය. ඇයගේ මෙයින්
 මතු ගතිය කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, සුදත්ත
 නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය
 කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, සුජාතා නම් උවසි
 නාදිකායෙහි කලුරිය කළා ය. ඇයගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ?
 පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කකුධ නම් උවසු
 නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ?
 පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කාලිංග නම් උවසු
 නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ?
 පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, නිකට නම් උවසු
 නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ?

පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, කට්ඨස්සහ නම් උවසු
නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේ ය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය කවර යැ?
පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ? වහන්ස, තුව්ඨ නම් උවසු නාදිකායෙහි
කලුරිය කෙළේ ය ... සන්තුව්ඨ නම උවසු ... හදු නම් උවසු ... සුහදු
නම් උවසු නාදිකායෙහි කලුරිය කෙළේය. ඔහුගේ මෙයින් මතු ගතිය
කවර යැ? පරලොවැ පැවැත්ම කවර යැ?”.

37. “අනදයෙනි, සාල්භ මහණ ආප්‍රවයන් ඤය කිරීමෙන් අනාප්‍රව වූ
එල සමාධිය ද එලප්‍රඥාව ද මෙ අත්ඛවෙහි ම තෙමේ වෙසෙසි
නුවණින් දැන පසක් කොට සපයා විසී ය. අනදයෙනි, නඤා
මෙහෙණ ඔරම්භාගිය සඤ්ඤාප්පන පස ඤය කිරීමෙන්
(ශුද්ධාවාසයෙහි) උපපාදුක වූවා, එහි පිරිනිවෙන්නී, එ බලොවින්
පෙරළා මෙහි නොඑන ස්වභාවය ඇත්තී ය. අනදයෙනි, සුදත්ත උවසු
තුන් සංයෝජනයන් ඤය කිරීමෙන්, රාග ද්වේශ මොහ තුනී වූ
බැවින් සකාදාගාමී වූයේ, එක් වරක් ම මෙ ලොවට අවුත් දුක්
කෙළවර කරන්නේ ය. අනදයෙනි, සුජාතා උවැසි තුන්
සංයෝජනයන් ඤය කිරීමෙන් සෝවාන් වූවා, අවපාදුකට නො
වැටෙන සුලු වූවා, ධර්මතියමයෙන් රහත්බව ලබනුට නියත වූවා,
සම්බෝධිපරායණ (ඉහළ තුන් මගට අවශ්‍යයෙන් ම පැමිණිය යුතු)
වූවා ය. අනදයෙනි, කකුධ නම් උවසු ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස
ඤය කිරීමෙන් ශුද්ධාවාසයෙහි උපපාදුක වූයේ, එහිදී පිරිනිවෙන සුලු
වූයේ, එ ලොවින් මෙහි පෙරළා නො එන ස්වභාවය ඇත්තේ ය.
අනදයෙනි, කාලිංග උවසු තෙම ... නිකට උවසු තෙම ... කට්ඨස්සහ
උවසු තෙම ... තුව්ඨ උවසු තෙම ... සන්තුව්ඨ උවසු තෙම ... හදු
උවසු තෙම ... සුහදු උවසු තෙම ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස ඤය
කිරීමෙන් ශුද්ධාවාසයෙහි උපපාදුක වූයේ, එහි පිරිනිවෙන සුලු වූයේ,
එ ලොවින් මෙහි පෙරළා නො එන සුලු වෙයි.

අනදයෙනි, නාදිකායෙහි පනසකට වැඩි දෙනෙක් උවසුවෝ කලුරිය
කළාහු, ඔරම්භාගිය සංයෝජන පස ඤය කිරීමෙන් ශුද්ධාවාසයෙහි
උපපාදුක වූවාහු, එහි පිරිනිවෙන සුලු වූවාහු, එ ලොවින් මෙහි පෙරළ
නො එන සුලු වෙත්.

අනදයෙනි, වැඩියක් සහිත අනු දෙනෙක් නාදිකායෙහි කලුරිය කළාහු තුන් සංයෝජනයන් ඤය කිරීමෙන්, රාගද්වේශමෝහයන් තුනී බැවින් සකෘදාගාමී වූවාහු, එක් වරක් ම උත්පත්ති වශයෙන් මෙ ලොවට අවුත් දුක් කෙළවර කරන්නාහ.

අනදයෙනි, වැඩියක් සහිත පන්සියක් නාදිකායෙහි උවසුවෝ කලුරිය කළාහු, තුන් සංයෝජනයන් ඤය කිරීමෙන් සෝවාන් වූවාහු, අවාහි නොවැටෙන සුලු වූවාහු, රහත්බවට නියත වූවාහු, සම්බෝධිපරායණ (ඉහළ තුන් මහට අවශ්‍යයෙන් පැමිණිය යුතු) වූහ.

38. අනදයෙනි, විස්මය ජනක ය! යම් හෙයකින් මිනිස් වූයෙක් කලුරිය කරන්නේ නම්, ඉදින් ඒ ඒ මිනිසා කලුරිය කළ කල්හි තථාගතයන් කරා එළැඹ මෙ කරුණ විවාරන්නාහු නම්, ඒ (හැම එකක්හුගේම පරලොව ගතිය කීම) තථාගතයන්ගේ කයට වෙහෙසෙක් ම ය. අනදයෙනි, එහෙයින් යමෙකින් සමන්විත ආයඨශ්‍රාවක කැමැත්තේ ‘ඤය කළ නිරය ඇත්තෙමි’ යි, ‘ඤය කළ තිරිසන් යොන් ඇත්තෙමි’ යි ‘ඤය කළ ප්‍රේතවිෂය ය ඇත්තෙමි’ යි, ‘ඤය කළ අපාය දුර්ගති විනිපාතයන් ඇත්තෙමි’ යි, ‘මම අවාහි නොවැටෙන සුලු, නියත වූ සම්බෝධිපරායණ වූ සෝවාන් පුභුලෙකිමි වෙමි’ යි තෙමේ ම තමා ප්‍රකාශ කළ හැකි වන්නේ ද, එසේ වූ ධර්මාදර්ශ නම් ධර්මක්‍රමය දෙසන්නෙමි.

අනදයෙනි, යමෙකින් සමන්විත අරි සවු තෙම කැමැත්තේ ‘මම ඤීණ නිරය ඇත්තෙමි, ඤීණ තිරශ්චිතයෝනි ඇත්තෙමි, ඤීණ ප්‍රේතවිෂය ඇත්තෙමි, ඤීණ අපාය දුර්ගති විනිපාත ඇත්තෙමි, අවිනිපාත ස්වභාවය ඇති, නියත වූ, සම්බෝධිපරායණ වූ සෝවාන් පුභුලෙකිමි වෙමි’ යි තෙමේ ම තමා පැවැසි යැ හැකි වන්නේ නම්, ඒ ධර්මාදර්ශ ධර්මපයඨාය කවරේ ද:

අනදයෙනි, මෙහි අරි සවු තෙම “ඒ භාග්‍යවත් තෙම මේ මේ කරුණින් අර්හත් ය, සම්‍යක්සම්බුද්ධ ය, විද්‍යාවරණසම්පන්න ය, සුගතය, ලෝකචිත් ය, නිරුත්තර පුරුෂදම්‍යසාරථී ය, දෙවිමිනිස්තට

ශාස්තෘ ය, බුද්ධ ය, භගවත් යැ”යි බුදුන් කෙරෙහි ගුණ පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

“භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ධර්මය මනා කොට කියන ලද, තමන් විසින් ම දැක්ක යුතු ය. ඵල දෙනුවට කාලාන්තරයක් ඇති නො වේ. ‘ඵව, බලව’ යි කීමට නිසි ය. භාවනා වසයෙන් තමසිත්හි ඵලවතුට සුදුසු ය. විඥයන් විසින් තමතමා කෙරෙහි දැක්ක යුතු යැ” යි ධර්මයෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

“භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම සුපිළිපත් ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝ තෙම සෘජු ව පිළිපන්නේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම න්‍යායප්‍රතිපත්ත ය (නිවන් පිණිස පිළිපන්නේ ය). භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම සාම්චිප්‍රතිපත්ත ය. යම් මේ ප්‍රථම මාර්ගස්ථ, ප්‍රථම ඵලස්ථ ආදි විසින් පුරුෂයුග සතර දෙනෙක් ඇද්ද, මේ නියායෙන් පුරුෂ පුද්ගලයෝ අට දෙනෙකි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ මේ ශ්‍රාවකසංඝ තෙම දුර සිට ද ගෙනවුත් සිල්වත්තට පිරිනැමියැ යුතු සිවුපස පිළිගනුවට සුදුසු ය. අමුත්තනට පිළියෙල කළ දානය පිළිගන්නට සුදුසු ය. පරලොව සුව පතා දෙන දන් පිළිගන්නට සුදුසු ය. දෝත් මුදුන් තබා වැන්ද යුත්තේ ය. ලොව නිරුත්තර වූ පින්කෙත යැ” යි. සංඝයා කෙරෙහි ගුණ දැන පැහැදීමෙන් සමන්විත වෙයි.

කඩ නොවූ, සිදුරු නො වූ (තැනින් තැන සිකපද බිඳීමෙන්) සබල නො වූ, කැලැල් රහිත වූ, නිදහස් වූ (තෘෂ්ණාදාසත්වයෙන් මිදුණු), නුවණැතියන් විසින් පසස්නා ලද, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි දෙකින් අපරාමාෂ්ට වූ, උපචාර අර්පණා මාර්ග ඵල සමාපත්ති පිණිස පවත්නා වූ ආයඨියනට ප්‍රිය මනාප වූ ශීලයන්ගෙන් සමන්විත වෙයි.

අනඳයෙනි, යමෙකින් සමන්විත අරි සවු තෙම කැමැත්තේ, ‘මම ක්‍ෂීණ නිරය ඇත්තෙමි, ක්‍ෂීණ තිරශ්චීන යෝනි ඇත්තෙමි, ක්‍ෂීණ ප්‍රේතවිෂය ඇත්තෙමි, ක්‍ෂීණ අපාය දුර්ගති විනිපාත ඇත්තෙමි. අවිනිපාත ස්වාභාවය ඇති, නියත වූ සම්බෝධිපරායණ වූ, සෝවාන්

පුභුලෙකිමි' යි තෙමේ ම තමා පවසනු හැක්කේ නම්, මේ ඒ ධර්මාදර්ශ ධර්මපර්යාය වේ.

39. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි ද නාදිකා ගමෙහි ගඩොළියෙන් කළ ආවාසයෙහි වසන සේක, “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය. ශීලයෙන් පුරුදු කරන ලද සමාධිය මහත් ඵල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පුරුදු කරන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද සිත කාමාසුව හවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන් මිදේ යැ” යි හික්කුනට බෙහෙවින් මේ දැහැමි කතාව ම කරන සේක.

[අම්බපාලිවනයෙහි සිට්ටන් දෙසීම]

40. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඥාතිකා ගමෙහි කැමැති තාක් වැස, අනඳ තෙරුන් බණවා, ‘අනඳයෙනි, එවු, විසල්පුර කරා එළැඹෙන්නමු’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ, වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහුන් හා විසල්පුරට වැඩි සේක. එහි විසල් පුර අම්බපාලි වනයෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී හික්කුන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක.

“මහණෙනි, මහණහු සිහි ඇති වැ සමාසක් ප්‍රඥා ඇති වැ විසිය යුතු. මේ තොපට අප ගෙ අනුශාසනය වේ.”

මහණෙනි, මහණ තෙමේ කෙසේ නම් සිහි ඇත්තේ වේ ද: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ (මේ කයෙහි) කාමච්ඡන්දය හා දොම්නස හා සන්තිද්‍රවා, කයෙහි විදසුන් නුවණින් කය අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, වේදනා ලොවැ කාමච්ඡන්දය හා දොම්නස හා සන්තිද්‍රවා, වේදනාවන්හි විදසුන් නුවණින් වේදනාව අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ කාමච්ඡන්දය හා දොම්නස

හා සන්නිද්‍රවා සිත්ති විදසුන් නුවණින් සිත අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තේ, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවැ කාමවිෂන්දය හා දොමනස හා සන්නිද්‍රවා, නිවරණාදී ධර්මයන්හි විදසුන් නුවණින් නිවරණාදිය අනුව බලනුයේ වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ තෙම සිහි ඇත්තේ වේ.

මහණෙනි, මහණතෙම කෙසේ නම් සමාස්ප්‍රඥා ඇත්තේ වේ ද: මහණෙනි, මෙහි මහණ තෙම ඉදිරි ගමනෙහි පෙරළා ඊමෙහි (කය නම් ලත් ඇටසැකිල්ලෙක් යැම් ආදිය කරන්නේ යැයි) නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. ඉදිරි බැලීමෙහි දෙපස බැලීමෙහි නුවණින් සලකා දැන ම එය කරන්නේ වෙයි. අත් පා හැකිලීමෙහි දිගු කිරීමෙහි නුවණින් දැන ම එය කරන්නේ වෙයි. සංඝාටිය ද පාත්‍රය ද සිවුරු ද දැරීමෙහි නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. බොජුන් වැළැඳීමෙහි ද පැන් පීමෙහි ද විකා කෑ යුතු දැය කෑමෙහි ද මී සතුරු ආදීන් රසවිඳීමෙහි ද නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. මල මු පහ කිරීමෙහි නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. යෑමෙහි ද සිටීමෙහි ද හිඳීමෙහි ද නිදි ගැන්මෙහි ද නිදිවැරීමෙහි ද කීමෙහි ද නිහඬ වීමෙහි ද නුවණින් සලකා ම එය කරන්නේ වෙයි. මහණෙනි, මහණ තෙම මෙසේ සමාස්ප්‍රඥා ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ සිහි ඇති වූ නුවණ ඇති ව විසිය යුතු. මේ තොපට අපගේ අනුශාසනය යි.

[අම්බපාලි ආරාමය පිළිගැනීම]

41. අම්බපාලි ගණිකා තොමෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල් පුර වැඩ විසල්පුරට නොදුරු වූ මාගේ අඹවෙතෙහි වසන සේකැ’ යි ඇසුවා ය. ඉක්බිති ඕ තොම සොදුරු සොදුරු යානයන් යොදවා, සොදුරු යානයකට නැඟ, සොදුරු සොදුරු යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වූ විසල්පුරෙන් නික්මුණා ය. සිය අරම කරා එළැඹියා ය. යානයට බිම යම් තාක් ද එී තාක් යානයෙන් ගොස් එයින් බැස පාගමන් ඇත්තී ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියා ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එක් පසෙක හුන්නා ය. එක් පසෙක හුන්

අම්බපාලිගණිකාවට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කතායෙන් දොලෝවැඩ දක්වා වදාළ සේක. එය සිතට ගැන්වූ සේක. එහි සිත් තියුණු කළ සේක. එහි සිත සතුටු කරවූ සේක. මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්න ලද, එය සිතට ගන්නව ලද, එහි සිත තියුණු කරන ලද, එහි සතුටු කරන ලද අම්බපාලි ගණිකා තොමෝ ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඛික්ඝහන සමඟ ව සෙට දිනට මගේ බත ඉවසන සේක් වා’ යි අයැද සිටියා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණීභාවයෙන් ඉවසා වදාළ සේක. ඉක්බිති අම්බපාලි ගණිකා තොම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තම අයැදුම ඉවැසූ නියා දැන හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්මියා ය.

42. විසල්පුර වැසි ලිච්ඡවි රජදරුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල් පුර වැඩසේක් විසල්පුර අම්බපාලිවනයෙහි වසන සේක් ලැ යි ඇසූහ. ඉක්බිති තෙල ලිච්ඡවීහු උතුම් උතුම් යාන යොදවා, උතුම් උතුම් යාන නැඟ, උතුම් උතුම් යානයන්ගෙන් උපලක්ෂිත වැ විසල්පුරයෙන් නික්මුණාහ. ඔවුන් අතුරෙහි ඇතැම් ලිච්ඡවීහු නිල් අඟරා ඇත්තාහු නිල් වත් දරන්නාහු නිල්මිණෙන් හා නිල්මලින් සැරහුණාහු නිල්වත් වෙති. ඇතැම් ලිච්ඡවීහු රන්වත් අඟරා ඇත්තාහු රන්වත් වත් දරන්නාහු රන්වත් මිණෙන් හා රන්වත් මලින් සැරහුණාහු රන්වත් වෙති. ඇතැම් ලිච්ඡවීහු රන් අඟරා ඇත්තාහු රන් වත් දරන්නාහු රන් මිණෙන් හා රන් මලින් සැරහුණාහු රන්වත් වෙති. ඇතැම් ලිච්ඡවීහු සුදු අඟරා ඇත්තාහු සුදු වත් දරන්නාහු සුදුමිණෙන් හා සුදු මලින් සැරහුණාහු සුදු වත් වෙත්.

43. ඉක්බිති අම්බපාලි ගණිකා තොම තමාට ඉදිරියෙන් රිය නැඟ යන තරුණ ලිච්ඡවීන්ගේ යාන තම රියහිසින් ඔවුන් රියහිස් ද, තම රියසකින් ඔවුන් රියසක් ද, තම රියැ වියගසින් ඔවුන් රියැ වියගස් ද හැන ඉවත් කෙරෙමින් ගියා ය. එකලැ ලිච්ඡවීහු අම්බපාලි ගණිකාවට ‘හෙම්බා අම්බපාලිය, තරුණ තරුණ ලිච්ඡවීන්ගේ රියහිසින් රියහිස ද රියසකින් රියසක ද රියවියෙන් රියවිය ද ගටා ඉවත් කෙරෙමින් යුහු යුහු ව කුමට යෙයි ද?’ යි විචාළාහ. “ආයථිපුත්‍රයිනි, එසේම ය. සෙට බතට මා විසින් ඛික්ඝහන හා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිමනන ලද

සේකැ” යි ඕ කිවු ය. ‘හෙමිබා අම්බපාලි ය, මේ බත (මේ බතට කළ නිමන්ත්‍රණය) කහවණු ලක්‍ෂයක් ගෙන අපට දෙව’ යි ලිවිඡවිහු කීහ. ‘ආයඨිපුත්‍රයිනි, මම දනවු සහිත විසල්පුර දෙන්නහු නුමුදු මෙසේ මහත් අනුසස් ඇති මෙ බත (බතට කළ නිමන්ත්‍රණය) ඔබට පවරා නො දෙමි’ යි ඕ කිවු ය. එ කල ඒ ලිවිඡවිහු ‘පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අපි ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලදුම්හ, පින්වත්නි, ඒකාන්තයෙන් අපි ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලදුම්හ’ යි ඇඟිලි පෙළහ. (අසුර ගැසුහ.)

44. ඉක්බිති ඒ ලිවිඡවිහු අම්බපාලිවනය කරා ගියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුරින් ම එන ඒ ලිවිඡවීන් දුටු සේක් ම ය. දැක හික්කුන් අමතා ‘මහණෙනි, යම් හික්කු කෙනෙකුත් විසින් තවුනිසාවැසි දෙවියෝ නො දක්නා ලදහු ද, මහණෙනි, ඒ තෙපි තෙල එන ලිවිඡවි පිරිස බලවු. තෙල ලිවිඡවි පිරිස පුනපුනා බලවු. තෙල ලිවිඡවි පිරිස තවුනිසා වැසි දෙවි පිරිසට ළං කොට (සම කොට) සලකවු’ යැ යි වදාළ සේක.

45. ඉක්බිති ඒ ලිවිඡවිහු යානයට යෝග්‍ය බිම යම්තාක් ද, ඒ තාක් යානයෙන් ගොස්, යානයෙන් බැස, පාගමන් ඇත්තාහු ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පසෙක හුන්හ. පසෙක හුන් ඒ ලිවිඡවීන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දැක්වූ සේක. එහි සමාදන් කරවූ සේක. එහි සිත් තියුණු කරවූ සේක. එහි සතුටු කරවූ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වන ලද, එහි සමාදන් කරවන ලද, එහි සිත් තියුණු කරවන ලද, එහි සතුටු කරවන ලද ඒ ලිවිඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහන හා සෙට දවසට අපගේ බත ඉවසන සේක්ව’ යි කීහ. ‘ලිවිඡවීනි, මා විසින් සෙට දවසට අම්බපාලි ගණිකාවගේ බත ඉවසන ලදැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. එකල්හි ඒ ලිවිඡවිහු ‘හවත්නි, ඒකාන්තයෙන් ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලද්දම්හ. හවත්නි, ඒකාන්තයෙන් ස්ත්‍රියක විසින් දිනන ලද්දම්හ’ යි ඇඟිලි පෙළහ. ඉක්බිති ඒ ලිවිඡවිහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය පිළිගෙන, අනුමෝදන් ව, හුනස්නෙන් නැඟී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට වැඳ පැදකුණු කොට නික්මැ ගියහ.

46. ඉක්බිති අම්බපාලි ගණිකා බුදුපාමොක් බික්සහන ප්‍රණීත බාද්‍යයෙන් හෝජ්‍යයෙන් සියතින් සැතප්වුවා ය. පෙරැත්ත කොට වැළැඳවුවා ය. ඉක්බිත්තෙන් අම්බපාලි ගණිකා තොම බොජුන් වැළැඳු, පාත්‍රයෙන් ඉවතට ගන්නා ලද අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට එකත්පස් වැ එක්තරා මිටි අස්නක් ගෙන උන්නා ය. එසේ එකත්පස්වැ හුන් අම්බපාලි ගණිකා තොම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘වහන්ස, මේ අරම බුදුපාමොක් බික්සහනට දෙමි’ යි කීවා ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අරම පිළිගත් සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බපාලි ගණිකාවට දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දක්වා, එහි ඇය සමාදන් කරවා, එහි උත්සාහවත් කරවා සිත සතුටු කරවා හුනස්නෙන් නැගී වැඩි සේක.

47. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ අම්බපාලිවනයෙහිදු වසමින් “ශීලය මෙසේ ය, සමාධිය මෙසේ ය, ප්‍රඥාව මෙසේ ය, ශීලයෙන් පුරුදු කරන ලද සමාධිය මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පුරුදු කරන ලද ප්‍රඥාව මහත් පල මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පුරුදු කරන ලද සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුව කෙරෙන් මිදේ” යැ යි වදාළ සේක.

[බේලුවගමහි ජීවිතසංස්කාර - අධිෂ්ඨානය]

48. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අම්බපාලිවනයෙහි කැමැති තාක් වැස, අනඳ තෙරුන් බණවා, ‘අනඳයෙනි, එවු, බේලුවගම කරා යන්නෙමු’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්ස’ යි අනඳ තෙරණුවෝ පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන හා බේලුව ගමට වැඩි සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි බේලුව ගමෙහි වැඩ වසන සේක. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්කුන් අමතා “මහණෙනි, තෙපි මෙහි එවු. විසල්පුර හාත්පසැ ඒ ඒ මිතුරු පැවිද්දන් ද, දැක හඳුනන පැවිද්දන් ද, දැඩිමිතුරු පැවිද්දන් ද වසන තන්හි වස් එළැඹෙවු. මම මේ බේලුව ගමෙහි ම වස් එළැඹෙමි” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී ඒ මහණහු විසල්පුර හාත්පසැ ඒ ඒ මිතුරන් දැක හඳුනන්නන් දැඩි මිතුරන් වසන

තන්හි වස් එළැඹියහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ බෙලුව ගමෙහි වස් එළැඹි සේක.

49. එකල්හි වස් එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දරුණු ආබාධයෙක් උපත. මරණය වෙතට පැමිණැවීමෙහි සමත් වූ දැඩි වේදනා පැවැත්තේ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සිහි ඇති ව නුවණින් සලකමින් එයින් නො පෙළෙමින් ඒ වේදනාව ඉවැසූ සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ‘යම්බදු වූ මම උවවුවන් නො අමතා බික්සහනට නො දන්වා පිරිනිවෙන්නෙමි නම් එය මට නො සුදුසු ය. මම මේ ආබාධය වියඹියෙන් මැඩලා ජීවිතසංස්කාරය (දිවි පවත්වනුවට සමත් පලසමවන) ඉටා වසන්නෙමි නම් මැනැවැ’ යි මේ සිත විය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ ආබාධය වියඹියෙන් මැඩ ජීවිතසංස්කාරය ඉටා වුසු සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඒ ආබාධය සන්හිඳුණේය. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිලන් බැවින් නැගී සිටි සේක, ගිලන් බැවින් නැගී නොබෝ කල් ඇති සේක, වෙහෙරෙන් නික්මැ වෙහෙර ඉදිරිපසැ සෙවණෙහි පතවන ලද අස්තෙහි වැඩ හුන් සේක.

50. එකල්හි අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියෝ ය. එළැඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එක් පසෙක හුන්හ. එක් පසෙක හුන් අනඳ තෙරණුවෝ වහන්ස, “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පහසුව දක්නා ලදි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සහනය දක්නා ලදි. එහෙත් මගේ සිරුර හටගත් තද බව ඇත්තක්නු මෙන් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ගිලන් බව හේතු කොට ගෙන දිශාවෝ ද මට නො පෙනෙත්. සතිපට්ඨාන ධර්මයෝ ද මට නොවැටහෙත්. වහන්ස, එතෙකුදු වුවත් යම්තාක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බික්සහන ඇඳ බ කිසි පශ්චිමාවාදයක් වදාරන සේක ද, ඒතාක් ම නො පිරිනිවෙන සේකැ යි කිසි ආස්වාදමාත්‍රයෙක් මට වී යැ” යි සැළ කළහ.

51. අනඳයෙනි, හික්කුසංස තෙම මා කෙරෙහි කුමක් නම් අපේක්ෂා කෙරෙයි ද? අනඳයෙනි, මා විසින් අභ්‍යන්තර බාහිර යැ යි (ධර්ම වශයෙන් හෝ පුද්ගල වශයෙන් දෙ කොටසක් නො කොට) දහම්

දෙසන ලදි. අනදයෙනි, ධර්මවිෂයයෙහි තථාගතයන්ගේ ආවායච්ඡිෂ්ටියෙක් නැත. අනදයෙනි, යමකුට ‘මම බික්සහන පරිහරණය කරන්නෙමි’ කියා හෝ ‘බික්සහන මා උදෙසා වසන්නේ වේව’ යි කියා හෝ මේ සිත වන්නේ ද, අනදයෙනි, හෙ තෙම බික්සහන ඇරැබ කිසිවක් ම කියන්නේ ය. අනදයෙනි, තථාගතයනට “මම බික්සහන පරිහරණය කරන්නෙමි” කියා හෝ “බික්සහන මා උදෙසා ම (මා බලා ම) සිටුනේ වේ ව” යි කියා හෝ මෙසේ සිතෙක් නො ම වෙයි. අනදයෙනි, කවර හෙයින් ඒ තථාගතයෝ බික්සහන ඇරැබ කිසිවක් නම් කියන්නෝ ද?

52. අනදයෙනි, මම දැන් ජීර්ණයෙමි, වෘද්ධයෙමි, මහලුයෙමි. දික් කලක් ඉක්මියෙමි, පැසිමි වියට පැමිණියෙමි. මා වයස දැන් අසූවෙක් වෙයි. අනදයෙනි, දිරු ගැලක් වක්‍රබන්ධනාදි පිළිසකරින් යැපෙන්නේ ද, එසේ ම තථාගතයන්ගේ කය රහත්පලසමවත් නැමැති පිළිසකරින් යැපෙන්නේ ය. අනදයෙනි, තථාගතයෝ රූපනිමිත්තාදි සියලු නිමිති නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ඇතැම් වේදනාවන්ගේ නිරෝධයෙන් නිමිති රහිත චිත්තවිමුක්තියට පැමිණ වෙසෙත් ද, අනදයෙනි, එසමයෙහි තථාගතයන්ගේ කය අතිශයින් පහසු ඇතියෙක් වෙයි. අනදයෙනි, එහෙයින් තෙපි (ඒ පලසමයත් පිණිස) තමන් ම ද්වීප (පිහිට) කොට ගෙන, තමන් ම ශරණ කොට ඇති ව, අනන්‍යශරණ ව (බාහිර සරණක් නැත්තෝ ව) වසවු. ධර්මය ම ද්වීප කොට ඇති ව, ධර්මය ම සරණ කොට ඇති ව, අනන්‍යශරණ ව (අන්සරණක් අපෙක්‍ෂා නොකරන්නෝ ව) වසවු.

53. අනදයෙනි, මහණ තෙම කෙසේ නම් තමා ම ද්වීප කොට ඇත්තේ, තමා ම සරණ කොට ඇත්තේ, අනන්‍යශරණ ව, ධර්මය ද්වීප කොට ඇත්තේ, ධර්මශරණ ව අනන්‍යශරණ ව වෙසේ ද යත්: අනදයෙනි, මෙහි මහණ තෙම කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව, මනා නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොව කෙරෙහි අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද දුරු ලා කයෙහි කායානුපස්සි ව වෙසෙයි. වේදනාවන්හි වේදනානුපස්සි ව ... සිහි චිත්තානුපස්සි ව වෙසෙයි. කෙලෙස් තවන වැර ඇති ව, නුවණින් දන්නේ, සිහි ඇත්තේ, ලොවෙහි අභිධ්‍යා ව්‍යාපාද දුරු ලා (නිවරණාදි) ධර්මයන්හි ධම්මානුපස්සි ව වෙසෙයි.

54. අනදයෙනි, මෙසේ මහණ තෙම තමා ද්වීප කොට ඇති ව, තමා ශරණ කොට ඇති ව අන් සරණක් නැති ව, ධර්මය ද්වීප කොට ඇති ව, ධර්මය ශරණ කොට ඇති ව අන්සරණක් නැති ව වෙසෙයි. අනදයෙනි, යම් භික්ෂු කෙනෙක් දැන් හෝ මා ඇවෑමෙන් හෝ තමන් ද්වීප කොට ඇත්තාහු තමන් සරණ කොට ඇත්තාහු අන් සරණක් නැත්තාහු, ධර්මය ද්වීප කොට ඇත්තාහු ධර්මය සරණ කොට ඇත්තාහු අන් සරණක් නැත්තාහු වසන්නෝ නම්, අනදයෙනි, ශික්ෂාකාමී වූ සියලු භික්ෂූන් අතුරෙන් සතර සිව්වන් වඩන ඒ මාගේ ශ්‍රාවක භික්ෂූහු තමොයොග සිද අග්‍රතම (අත්‍යග්‍ර) වන්නාහ.

දෙවෙනි බණවර නිමිසේ ය.

වාපාල වෙතියෙනිදී ආයුසංස්කාර හැරලීම:

55. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙව පා සිවුරු ගෙන විසල්පුරට පිඬු පිණිස පිවිසි සේක. විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබත්හි පිණිඩපාතයෙන් පෙරළා වැඩි සේක්, අනදතෙරුන් බණවා “අනදයෙනි, නිසිදනය ගනුව, දිවාච්ඡරණය පිණිස වාපාල චෛත්‍යය කරා එළැඹෙන්නමු” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී නිසිදනය ගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුව පසුපසින් ගියහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාලචෛත්‍යය කරා එළැඹී සේක. එළැඹී පනවන ලද අස්නැ වැඩ හුන් සේක. අනද තෙරණුවෝ ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ එකත් පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් අනද තෙරුනට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

56. “අනදයෙනි, විසල්පුර රමය ය, උදේන චෛත්‍යය (සමවත් සුවයට) රමය ය, ගෞතමක චෛත්‍යය රමය ය, සත්තම්බ චෛත්‍යය රමය ය, බහුපුත්‍ර චෛත්‍යය රමය ය, සාරඤ්ඤ චෛත්‍යය රමය ය, වාපාල චෛත්‍යය රමය ය. අනදයෙනි, යමකු විසින් සතර ඉදුපාහු වඩන ලදහු ද, පුනපුනා වඩන ලදහු ද, යුක්ත යානයක් සේ කරන ලදහු ද, තහවුරු කොට පිහිටුවන ලදහු ද, අනුෂ්ඨිත ද, පුරුදු කරන

ලදහු ද, මොනොවට සම්පූර්ණ කරන ලදහු ද, හේ කැමැත්තේ ආයුෂ්කල්පයක් හෝ ආයුෂ්කල්පයකට මඳක් වැඩි වූ කලක් හෝ සිටුවනේ ය. අනඳයෙනි, තථාගතයන් විසින් සතර ඉදුපාහු භාවිතය හ, බහුලිකෘතය හ, යානිකෘතය හ, වාස්තුකෘතය හ, අනුෂ්ඨිතය හ, පරිචිතය හ, සුසමාරබ්බය හ. අනඳයෙනි, ඒ තථාගතයෝ කැමැත්තාහු නම්, කල්පයක් හෝ කල්පාවශේෂයක් හෝ සිටුවනාහ” යනු යි.

57. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් (පිරිනිවන්පානා බවට) මෙසේ ඖදාරික නිමිති ඖදාරික අවහාස කරනු ලබන කල්හි දු, මරහු විසින් මඬනා ලද සිතැතියක්හු සේ, අනඳ තෙරණුවෝ එය දැන ගන්නට නො හැකි වූහ. ‘වහන්ස, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්තට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩ සිටින සේක්ව’ යි, ‘සුගතයන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩ සිටින සේක්ව’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො යැදූහ.

58. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවෙනි වර ද ... තෙවෙනි වර ද “අනඳයෙනි, විසල්පුර සිත්කලු ය, උදේන චෛත්‍යය සිත්කලු ය, ගෞතම චෛත්‍යය සිත්කලු ය, සත්තම්බ චෛත්‍යය සිත්කලු ය, බහුපුත්‍ර චෛත්‍යය සිත්කලු ය, සාරඤ්ඤ චෛත්‍යය සිත්කලු ය, වාපාල චෛත්‍යය සිත්කලු ය. අනඳයෙනි, යමක්හු විසින් සතර ඉදුපාහු භාවිත ද, බහුලිකෘත ද, යානිකෘත ද, වාස්තුකෘත ද, අනුෂ්ඨිත ද, පරිචිත ද, සුසමාරබ්බ ද, හේ කැමැත්තේ කල්පයක් හෝ කල්පාවශේෂයක් හෝ සිටුවනේ ය. අනඳයෙනි, තථාගතයන් විසින් සතර ඉදුපාහු භාවිතයහ, බහුලිකෘතයහ, යානිකෘතයහ, වාස්තුකෘතයහ, අනුෂ්ඨිතයහ, පරිචිතයහ, සුසමාරබ්බයහ. අනඳයෙනි, ඒ තථාගතයෝ කැමැති වන්නාහු නම්, කල්පයක් හෝ කල්පාවශේෂයක් හෝ සිටුවනාහ” යි අනඳ තෙරුනට වදාළ සේක.

59. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙසේ ඖදාරික නිමිත්තය ඖදාරිකාවහාසය කරනු ලබන කල්හි දු මරහු විසින් මඬනා ලද සිතැත්තක්හු සෙයින් අනඳ තෙරණුවෝ එය දැනගන්නට නො හැකි

වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේට “වහන්ස, බොහෝ දෙනාට වැඩ පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්තට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩසිටුනා සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ කල්පයක් වැඩසිටුනා සේක් වා” යි යාවිඤ්ඤා නො කළහ.

60. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, දැන් යම් විවේකයකට කල් සලකවු නම්, ඒ සඳහා යවු” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් දී, හුනස්නෙන් නැගී, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ, පැදකුණු කොට, නොදුරෙහි එක්තරා රුක්මුලෙක හුන්හ. එ කල්හි අනඳ කෙරුන් ගිය නොබෝ කල්හි පවිටු වූ වසවන් මර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටියා වූ මර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙය කී:

61. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවේන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවේන සේක් වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවේනට කල් ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පවිටු මරුව, යම්තාක් මාගේ හිඤ්ඤා ව්‍යාක්ත වූ විනිත වූ විශාරද වූ බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න වූ සාමිච්ඡුතිපන්න වූ අනුධර්මචාරිවූ ශ්‍රාවකයෝ නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො පනවන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දකවන්නාහු ද, බෙදා නො දක්වන්නාහු ද, ප්‍රකට කොට නො දක්වන්නාහු ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා ප්‍රාතිභායඝී සහිත (නෙය්‍යාසික කොට) දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවේන්නෙමි” යි මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලදි. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක හිඤ්ඤා ව්‍යාක්තහ, විනිතහ, විශාරදහ, බහුශ්‍රැතහ, ධර්මධරහ, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්නහ, සාමිච්ඡුතිපන්නහ, අනුධර්මචාරිහ, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, පිහිටුවත්, විවෘත කෙරෙත්, විභාග කොට දක්වත්, හෙළි කෙරෙත්, උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට මැඩ

නෛය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක් වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවනට කල් ය.”

62. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පවිටු මරුව, යම්තාක් මගේ භික්ෂුණිහු ව්‍යක්ත වූ විනිත වූ විශාරද වූ බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත වූ සාම්ප්‍රතිපත්ත වූ අනුධර්මචාරී වූ ශ්‍රාවිකාවෝ නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො පනවන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දඬන්නාහු ද, බෙදා නො දඬන්නාහු ද, ප්‍රකට කොට නො දඬන්නාහු ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෛය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි’ යි මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලදී. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා මෙහෙණියෝ ව්‍යක්ත හ, විනිත හ, විශාරද හ, බහුශ්‍රැත හ, ධර්මධර හ, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත හ, සාම්ප්‍රතිපත්ත හ, අනුධර්මචාරී හ, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පනවත්, පිහිටුවත්, මතු කෙරෙත්, බෙදා දඬත්, උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත මොනොවට මැඩ නෛය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා, වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට කල් ය.”

63. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පවිටු මරුව, යම්තාක් මගේ ශ්‍රාවක උපාසකයෝ ව්‍යක්ත විනිත විසාරද බහුශ්‍රැත ධර්මධර ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත සාම්ප්‍රතිපත්ත අනුධර්මචාරීහු නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නාහු ද, නො පිහිටුවන්නාහු ද, විවෘත කොට නො දඬන්නාහු ද, බෙදා නො දඬන්නාහු ද, නො හෙළි කරන්නාහු ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෛය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි’ යි මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලදී. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක වූ උපාසකයෝ ව්‍යක්ත හ, විනිත හ, විශාරද හ,

බහුශ්‍රැත හ, ධර්මධර හ, ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න හ, සාමීච්ඡතිපන්න හ, අනුධර්මචාරී හ, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පණුවත්, පිහිටුවත්, මතු කෙරෙත්, බෙදා දක්වත්, උපන්පරප්‍රසාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට මැඩ, නෙය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට කල් ය.”

64. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පච්ච මරුව යම්තාක් මගේ ශ්‍රාවිකා වූ උචැසියෝ ව්‍යක්ත චිතීත විසාරද බහුශ්‍රැත ධර්මධර ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න සාමීච්ඡතිපන්න අනුධර්මචාරීණිහු නො වන්නාහු ද, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු ද, නො දෙසන්නෝ ද, නො පණුවන්නෝ ද, නොපිහිටුවන්නෝ ද, විවෘත කොට නො දක්වන්නෝ ද, බෙදා නො දක්වන්නෝ ද, නො හෙළි කරන්නෝ ද, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මැඩලා නෙය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නෝ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි’ යි මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලදී. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවිකා වූ උචැසියෝ ව්‍යක්ත චිතීත විසාරද බහුශ්‍රැත ධර්මධර ධර්මානුධර්මප්‍රතිපන්න සාමීච්ඡතිපන්න, අනුධර්මචාරීණිහු වෙත්. ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන කියත්, දෙසත්, පණුවත්, පිහිටුවත්, බෙදා දක්වත්. උපන් පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට මැඩ නෙය්‍යාණික කොට දහම් දෙසත්. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. සුගතයන් වහන්සේ දැන් පිරිනිවෙන සේක් වා. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට දැන් පිරිනිවෙන්නට කල් ය.”

65. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් ‘පච්චව, යම් තාක් මාගේ මේ ශාසනමාර්ගබ්‍රහ්මවයඝී සමාද්ධ නො වන්නේ ද, වෘද්ධිප්‍රාප්ත නො වන්නේ ද, විස්තීර්ණ නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා විසින් දැන ගන්නා ලද්දක් නො වන්නේ ද, පෘථුල නො වන්නේ ද, ඇති තාක් නුවණැති හැම දෙවමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත නො වන්නේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි’ යි මේ වචනය වදාරන ලද්දේ ම ය. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාසනමාර්ගබ්‍රහ්මවයඝී

සමාද්ධ ද වෘද්ධිප්‍රාප්ත ද විස්තෘත ද බාහුජන්‍ය ද පාඨුල ද ඇති තාක් නුවණැති දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත ද වේ. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේන් වා. සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක් වා. දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනිවෙන්නට ලක් යැ” යි කීය.

66. මෙසේ කී කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පව්ටු මරදෙව්පුතුට “පව්ට තෝ මන්දොත්සාහීව්ව. නොබෝ කල්හි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය. මෙයින් තෙමසක් ඇවෑමෙන් තථාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ” යි වදාළ සේක.

67. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වාපාල චෛත්‍යයෙහි දී සිහි ඇති සේක් මනානුවණින් දන්නා සේක් ම ආයුසංස්කාරය හළ සේක. (මේ තැන් පටන් කොට තෙමසක් ම සමවත් සමවදිමින් දිවි පවත්වමි. එයින් මත්තෙහි සමවතට නො සමවදිමි’ සිත ඉපිදැවූ සේක.) භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුසංස්කාරය හළ කෙණෙහි ම බිහිසුණු වූ ලොමුදහ ගන්වන මහත් භූමිකම්පනයක් විය. දෙව්බෙර පැළිණ (නොකල්හිවැසි වට). එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ කරුණ දැන ඒ වෙලෙහි මේ ප්‍රීතිවාක්‍යය පහළ කළ සේක:

“බුද්ධමුනි තෙම නිවන ද භවය ද තුලනා කරනුයේ (තීරණය කරනුයේ) භවසංස්කාරකර්මය (බොම්බදීම) හළේ ය. විදර්ශනා විසින් නිජකාධ්‍යාත්මයෙහි ඇලුණේ ශමට වශයෙන් සමාහිත වූයේ, (මෙසේ ශමට - විදර්ශනා බලයෙන්) කවචයක් (යුදසැට්ටයක්) මෙන් තම අත් බව වැළඳ සිටි සියලු කෙලෙස් බිඳ හළේ ය. (එහෙයින් අහිත ව ආයුසංස්කාරය හළේ ය.)”

(භූමිවලනයෙහි හේතු අට)

68. එකල්හි අනඳ තෙරුනට “භවත්ති, ආශ්වය්‍යී ය, භවත්ති, අද්භුත ය. මේ භූමිවලනය මහත් ය. මේ භූමිකම්පනය ඉතා මහත් ය, බිහිසුණු ය, ලොමුදහ ගන්වන සුලු ය. දෙව්බෙර ද පැළිණ (නොකල් වැසි වට). මහත් භූමිවලනය ඇති වන්නට හේතු කවර ය, ප්‍රත්‍යය කවර

යැ” යි මේ සිත විය. ඉක්බිති අනඳ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ වැද පසෙක හුන්හ. පසෙක හිඳ, “වහන්ස, ආශ්වයාඪී ය, වහන්ස, අද්භූත ය. වහන්ස, මේ භූමිවලනය මහත් ය, මේ භූමිවලනය ඉතා මහත් ය. බිහිසුණු ය, ලොමුදහ ගන්වන සුලු ය. දෙව බෙර ද පැළිණ. වහන්ස, මහත් භූමිකම්පනයට හේතු කවර ය? ප්‍රත්‍යය කවර ය?” යි මෙය විචාළහ. එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

69. අනඳයෙනි, මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ හේතු අටෙක, ප්‍රත්‍යය අටෙක. කවර අටෙක්ද යත්:

අනඳයෙනි, මේ මහ පෙළොව දිය ආධාර කොට පිහිටියේ වෙයි. දිය වාතය ආධාර කොට පිහිටියේ වෙයි. වාතය අහසෙහි සිටියේ වෙයි. අනඳයෙනි, යම් විටෙක මහා වාතයෝ හමත් ද, මහා වාතයෝ හමන්නාහු දිය සොලොවත් ද, දිය සෙලැවුණේ පොළොව සොලොවා ද, එසේ වූ කාලයෙක් වෙයි. මහත් භූමිකම්පනය ඇති වනුවට මේ පළමු හේතුව, පළමු ප්‍රත්‍යය වෙයි. (1)

තවද අනෙකක් කියමි. අනඳයෙනි, සෘද්ධිමත් චිත්තවශිතා ලත් මහණෙක් හෝ බමුණෙක් වෙයි ද, මහත් සෘද්ධි ඇති මහානුභාව ඇති දෙවියෙක් හෝ වෙයි ද, ඔහු විසින් පෘථවිසංඥාව මද ලෙස වඩන ලද්දේ වේ ද, අප්පංඥාව අප්‍රමාණ කොට වඩන ලද්දේ වේ ද, හෙතෙම මේ පොළොව සොලොවයි. උඩු දෙසට සොලොවා යවයි. උඩු යට දෙදෙසට යවමින් හාත්පසින් සෙලොවයි. වඩාත් වෙවුල්වයි. මහත් භූමිකම්පනයට මේ දෙවෙනි හේතුව, දෙවෙනි ප්‍රත්‍යය වෙයි. (2)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනඳයෙනි, යම් කලෙක්හි බෝසත් තෙම තුසි දෙවනකායෙන් සැව, සිහි ඇත්තේ නුවණ ඇත්තේ මවු කුසට බසි ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි, හාත්පස වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ තෙවෙනි හේතුව, තෙවෙනි ප්‍රත්‍යය වෙයි. (3)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක බෝසත් තෙම සිහි ඇත්තේ නුවණ ඇත්තේ මවු කුසින් බිහි වේ ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි, හාත්පසින් වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය පහළ වන්නට මේ සිවුවන හේතුව, සිවුවන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (4)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක තථාගත තෙම නිරුත්තර සමාස්සම්බෝධිසම්බුද්ධගමය කෙරේ ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට මේ පස්වන හේතුව, පස්වන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (5)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක තථාගත තෙම නිරුත්තර දහම්සක් පවත්වා ද, එකල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට සවන හේතුව සවන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (6)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක තථාගත තෙම සිහි ඇත්තේ මනා නුවණ ඇත්තේ ආයුසංස්කාරය හරි ද, එ කල්හි මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි, වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට සත්වන හේතුව සත්වන ප්‍රත්‍යය වෙයි. (7)

තව ද අනෙකක් කියමි. අනදයෙනි, යම් කලෙක තථාගත තෙම අනුපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙයි ද, එකල මේ පොළොව සැලෙයි, හාත්පසින් සැලෙයි. වඩාත් සැලෙයි. වඩාත් සැලෙයි, වෙවුලයි. මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට අටවැනි හේතුව, අටවැනි ප්‍රත්‍යය වෙයි.

අනදයෙනි, මේ මහද්භූමිකම්පනය ඇති වන්නට හේතු වූ ප්‍රත්‍යය වූ කරුණු අට ය.

[පිරිස් අට]

70. අනදයෙනි, මේ පිරිස් අටෙක. කවර අටෙක් ද යත්: කැන්පිරිස
 බමුණුපිරිස ගැහැවිපිරිස මහණපිරිස සියුමහරූපිරිස තව්නිසාපිරිස
 මරපිරිස බඹපිරිස යන මොහු ය.

අනදයෙනි, මා නොයෙක් සිය ගණන් කැන්පිරිස් කරා එළැඹුණා
 දැනිමි (සිහි කෙරෙමි). එහි ද මා විසින් හුන් විරු ද, කතාබස් කළ විරු
 ද, සාකච්ඡා කළ විරු ද වෙයි. එහි ඔවුන්ගේ පැහැ යම් බඳු වේ ද මගේ
 පැහැ ද එබඳු වෙයි. ඔවුන්ගේ කටහඬ යම් බඳු වේ ද මගේ කටහඬ ද
 එබඳු වෙයි. එහි ඔවුනට දැහැමි කතායෙන් ද කරුණු දක්වමි, එය
 ඔවුනට ගන්වමි, එහි ඔවුන් තියුණු කෙරෙමි, එහි ඔවුන් තුටුපහටු
 කෙරෙමි. එසේ කියන මා ඔහු ‘මේ කවරෙක් කතා කෙරේ ද,
 දෙවියෙක් ද නොහොත් මිනිසෙක් දැ’ යි නො දනිත්. දැහැමි
 කතායෙන් දරුණු දක්වා, කරුණු ගන්වා, එහි ඔවුන් තියුණු කොට,
 තුටු පහටු කොට අතුරුදහන් වෙමි. අතුරුදහන් වූ ද මා ‘කවරෙක් නම්
 මේ අතුරුදහන් වී ද දෙවියෙක් ද නොහොත් මිනිසෙක් දැ’ යි ඔහු
 නො දනිත්.

අනදයෙනි, මා නොයෙක් සිය ගණන් බමුණුපිරිස් ... ගැහැවිපිරිස් ...
 මහණ පිරිස් ... සිවුමහරූපිරිස් ... තව්නිසාපිරිස් ... මරපිරිස්
 බඹපිරිස් කරා එළැඹුණා දැනිමි. එහි ද මා විසින් හුන් විරු ද, කතාබස්
 කළ විරු ද, සාකච්ඡා කළ විරු ද වෙයි. එහි ඔවුන්ගේ පැහැ යම් බඳු
 වේ ද මගේ පැහැ ද එබඳු වෙයි. ඔවුන්ගේ කටහඬ යම් බඳු වේ ද මගේ
 කටහඬ ද එබඳු වෙයි. එහි ඔවුනට දැහැමි කතායෙන් ද කරුණු
 දක්වමි, එය ඔවුනට ගන්වමි, එහි ඔවුන් තියුණු කෙරෙමි, තුටුපහටු
 කෙරෙමි. එසේ කියන මා ඔහු ‘මේ කවරෙක් කියා ද, දෙවියෙක් ද
 නොහොත් මිනිසෙක් දැ’ යි නො දනිත්. දැහැමි කතායෙන් කරුණු
 දක්වා, කරුණු ගන්වා, එහි ඔවුන් තියුණු කොට, තුටු පහටු කොට
 අතුරුදහන් වෙමි. අතුරුදහන් වූ ද මා ‘කවරෙක් නම් මේ අතුරුදහන්
 වී ද දෙවියෙක් ද නොහොත් මිනිසෙක් දැ’ යි ඔහු නො දනිත්.
 අනදයෙනි, මේ අට පිරිස් ය.

[අභිභායතන අට]

71. අනදයෙනි, මේ අභිභායතන අටෙකි. කවර අටෙක් ද? යත්:

එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි පරිකර්ම වශයෙන් රූපසංඥා ඇත්තේ පිටත්හි සුවර්ණ හෝ දුර්වර්ණ හෝ පරිත්තාරම්මණ ප්‍රතිභාග නිමිති දකී. ඒ නිමිති මැඩ ‘දනිමි යි දකිමි’ යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ පළමු අභිභායතනය යි. (1)

එකෙක් අධ්‍යාත්මයේ රූපසංඥා ඇත්තේ පිටත්හි අප්‍රමාණ වූ සුවර්ණ දුර්වර්ණ නිමිත්තරූපයන් දකී. ඒ රූප මැඩ ‘දනිමි යි දකිමි’ යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ දෙවෙනි අභිභායතනය යි. (2)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම අරමුණෙහි පරිකර්ම සංඥා නැත්තේ පිටත්හි වූ සුවර්ණ හෝ දුර්වර්ණ වූ පරිත්ත වූ පරිකර්ම නිමිති ද ප්‍රතිභාග නිමිති ද දකී. ඒ අරමුණු මැඩ ‘දනිමි යි දකිමි’ යි මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ තෙවෙනි අභිභායතනය යි. (3)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම අරමුණෙහි රූපසංඥා නැත්තේ පිටත්හි වූ අප්‍රමාණ වූ සුවර්ණ දුර්වර්ණ රූපයන් දකී. ඒ රූප අභිභවා ‘දනිමි යි දකිමි’ යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සතරවන අභිභායතනය යි. (4)

එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, නිල් වූ නිල්වන් නිල්දැකුම් ඇති නිල් පැහැ ඇති පිටත්හි රූප දකී. නිල්, නිල්වන්, නිල් දැකුම් ඇති, නිල් පැහැ ඇති දියමෙරලිය මලක් යම් සේ වේද, දෙපිට ම මොළොක් කසිවතෙක් යම්සේ නිල් වේ ද, නිල්වන් වේ ද, නිල් දැකුම් ඇත්තේ වේ ද, නිල් පැහැ වේ ද, එසේ ම එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ නිල් වූ නිල්වන් වූ නිල්දැකුම් ඇති නිල් පැහැති බාහිර නීලකසිණාලම්බන රූප දකී. ඒ රූප අභිබවා ‘දනිමි දකිමි’ යි මෙබඳු සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ පස්වන අභිභායතනය යි. (5)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි පරිකර්මසංඥා නැත්තේ, රන්වන් වූ, රන්වන් දැකුම් ඇති, රන්පැහැති බාහිර ජිත රූප දකී. රන්වන් වූ

රත්වන් දැකුම් ඇති, රත්පැහැ ඇති පීත වූ කිණිහිරි මලෙක් යම් සේ වේ ද, දෙපස මට සිලිටි වූ රත්වන් වූ රත්වන් දැකුම් ඇති රත්පැහැති පීත වූ කසිවතෙක් හෝ යම්සේ ද, එසේ ම එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, රත්වන්, රත්වන් දැකුම් ඇති රත්පැහැති බාහිර පීත කසිණ රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි යි දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සවන අභිභායතනය යි. (6)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ රතු වූ රත්වන් වූ රත්වන් දැකුම් ඇති රත්පැහැති බාහිර රූපයන් දකී. රතු වූ රත්වන් වූ රත්වන් දැකුම් ඇති රත්පැහැ වූ බඳුවද මලෙක් යම්සේ වේ ද, දෙපස මට සිලිටි වූ රතු වූ රත්වන් වූ රත්වන් දැකුම් රත්පැහැ වූ කසිවතෙක් හෝ යම්සේ වේද, එසේම එකෙක් අධ්‍යාත්ම රූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, රතු වූ රතු වූ රත්වන් දැකුම් ඇති, රත්පැහැ වූ බාහිර රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි යි දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ සත්වන අභිභායතනය යි. (7)

එකෙක් අධ්‍යාත්මරූපයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ, සුදු වූ සුදුවන් වූ සුදුවන් දැකුම් ඇති සුදුපැහැ වූ බාහිර රූපාලම්බනයන් දකී. සුදු වූ සුදුවන් දැකුම් ඇති සුදු පැහැ වූ ඔසධි තාරකාව යම් සේ ද, දෙපස මට සිලිටි වූ සුදු වූ සුදුවන් දැකුම් ඇති සුදුපැහැති කසිවතෙක් හෝ යම් සේ වේ ද, එසේ ම සුදු වූ සුදුවන් වූ සුදුදැකුම් ඇති සුදුපැහැ වූ බාහිර කසිණ රූපයන් දකී. ඔවුන් මැඩ 'දනිමි යි දකිමි' යි මෙසේ සංඥා ඇත්තේ වෙයි. මේ අටවැනි අභිභායතනය යි. (8)

අනදයෙනි, මොහු අටදෙන අභිභායතනයෝ ය.

[විමෝක්ෂ අට]

72. අනදයෙනි, මේ විමෝක්ෂයෝ අට දෙනෙකි. කවර අට දෙනෙක් ද යත්:

රූපධ්‍යාන ඇත්තේ නිලකසිණාදි රූපයන් ධ්‍යාන ඇසින් දකී. මේ පළමුවන විමෝක්ෂය යි. (1)

අධ්‍යාත්මයෙහි රූපසංඥා නැත්තේ බාහිර රූප දැකී. මේ දෙවෙනි විමොක්ෂය යි. (2)

පිරිසිදු වූ කසිණ අරමුණු දහන් ඇසින් දක්නේ, ‘ශුභ ම යැ’ යි එහි ඇලුණේ වෙයි. මේ තෙවෙනි විමොක්ෂය යි. (3)

සර්වප්‍රකාරයෙන් රූපසංඥාවන් ඉක්මීමෙන් ප්‍රතිසංඥාවන් පහ වැ යෑමෙන් නානාත්වසංඥාවන් නො මෙනෙහි කිරීමෙන් ‘අභස අනන්තය’ යි ආකාසානඤ්චායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සිවුවන විමොක්ෂය යි. (4)

සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකාසානඤ්චායතනය ඉක්මැ ‘විඥානය අනන්ත යැ’ යි විඤ්ඤාණඤ්චායතන ධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ පස්වන විමොක්ෂය යි. (5)

සර්වප්‍රකාරයෙන් විඤ්ඤාණඤ්චායතනය ඉක්මැ ‘කිසිත් නැතැ’ යි ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සවන විමොක්ෂය යි. (6)

සර්වප්‍රකාරයෙන් ආකිඤ්චඤ්ඤායතනය ඉක්මැ නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ සත්වන විමොක්ෂය යි. (7)

සර්වප්‍රකාරයෙන් නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය ඉක්මැ සංඤ්ඤාවේදයින නිරෝධයට පැමිණ වෙසෙයි. මේ අටවන විමොක්ෂය යි. (8)

අනදයෙනි, මොහු අෂ්ට විමෝක්ෂයෝ ය.

[මාර ආයාචනය]

73. අනදයෙනි, එක් කලෙක මම බුදුවැ පළමු කොටම උරුවෙල් දනව්වෙහි තේරන්ජනා ගං තෙර අප්පල් නුගරුක්මුලැ (තෙරඤ්ජරාය තීරෙ අප්පාලනිග්‍රොධමුලෙ) වෙසෙමි. අනදයෙනි, එ කලැ පවිටු මාරයා මා වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ එකත්පස්වැ සිටියේ ය. අනදයෙනි, එකත්පස් වැ සිටියාවූම මාර දෙව් පුතු තෙම “වහන්ස, හඟවත්හු දැන් පිරිනිවෙත් වා, සුගත්හු පිරිනිවෙත් වා, දැන් හඟවත්තට පිරිනිවෙත්තට කල් ය” යි මෙ බස් කී ය.

අනදයෙනි, මෙසේ කියන ලද මම පවිටු මරහට මෙය කිමි.
 “පවිකාරය, මාගේ ශ්‍රාවක මහණහු යම්තාක් කල් ව්‍යක්තද විනීතද විසාරදද බහුශ්‍රැතද ධර්මධරද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තද සමාස්තප්‍රතිපත්තද අනුධර්මචාරිද නොවන්නාහු නම්, ස්වකීය ආවායඝීවාදය ඉගෙන නොකියන්නාහු නම්, නොදෙසන්නාහු නම්, නොපණවන්නාහු නම්, නොපිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නොකරන්නාහු නම්, බෙදා නොදක්වන්නාහු නම්, ප්‍රකට නොකරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත ව මොනොවට නිගහා නෙයයඝීඤ්ඤ කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි.”

මා සවු මෙහෙණහු යම්තාක් ව්‍යක්ත ද විනීත ද විසාරද ද බහුශ්‍රැත ද ධර්මධර ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත ද සමාස්තප්‍රතිපත්ත ද අනුධර්මචාරි ද නො වන්නාහු නම්, ස්ව ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු නම්, නො දෙසන්නාහු නම්, නො පණවන්නාහු නම්, නො පිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නො කරන්නාහු නම්, බෙදා නො දක්වන්නාහු නම්, ප්‍රකට නො කරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු දක්වා මොනොවට නිගහා නෙයයඝීඤ්ඤ කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිවෙන්නෙමි.

මා සවු උච්ඡුහු යම්තාක් ව්‍යක්ත ද විනීත ද විසාරද ද බහුශ්‍රැත ද ධර්මධර ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත ද සමාස්තප්‍රතිපත්ත ද අනුධර්මචාරි ද නො වන්නාහු නම්, ස්ව ආවායඝීවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු නම්, නො දෙසන්නාහු නම්, නො පණවන්නාහු නම්, නො පිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නො කරන්නාහු නම්, බෙදා නො

දක්වන්නාහු නම්, ප්‍රකට නො කරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත කොට මොනොවට නිගහා නෙයය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිවෙන්නෙමි.

මා සවු උවැසිහු යම්තාක් ව්‍යාකූල ද විනීත ද විසාරද ද බහුශ්‍රැත ද ධර්මධර ද ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්ත ද සමායක්ප්‍රතිපත්ත ද අනුධර්මවාරි ද නො වන්නාහු නම්, ස්ව ආවාය්‍යවාදය ඉගෙන නො කියන්නාහු නම්, නො දෙසන්නාහු නම්, නො පණවන්නාහු නම්, නො පිහිටුවන්නාහු නම්, විවෘත නො කරන්නාහු නම්, බෙදා නො දක්වන්නාහු නම්, ප්‍රකට නො කරන්නාහු නම්, පහළ වූ පරප්‍රවාදය කරුණු සහිත කොට මොනොවට නිගහා නෙයය්‍යාණික කොට දහම් නො දෙසන්නාහු නම්, ඒ තාක් නො පිරිවෙන්නෙමි.

යම්තාක් මගේ මේ සසුන්බඹසර සමෘද්ධ නො වන්නේ ද, ස්ථිත නො වන්නේ ද, විස්තාරිත නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා අතර පැතුරුණේත් පාටුභූතත් නො වන්නේ ද, යම්තාක් දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිතත් නො වන්නේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි” යි කීමි.

74. අනදයෙනි, දැනුදු අදත් වාපාල වෛත්‍යයෙහි මාරයා තෙම මා කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ එකත්පස් වැ සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටියේ ම ‘වහන්ස, හගවත්හු දැන් පිරිනිවෙත්වා, සුගත්හු පිරිනිවෙත්වා. දැන් හගවත්තට පිරිනිවෙන්නට කල්ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන්වහන්සේ විසින් “පච්ඡාරය, යම්තාක් මා සවු මහණහු ... මෙහණහු ... උවසුහු ... උවැසිහු ව්‍යාකූල ද විනීත ද ... නෛර්‍යාණිකකොට දම් නො දෙසන්නාහු නම් ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි. යම්තාක් මගේ මේ සසුන්බඹසර සමෘද්ධ නො වන්නේ ද, ස්ථිත නො වන්නේ ද, විස්තාරිත නො වන්නේ ද, බොහෝ දෙනා අතර පැතුරුණේත් පාටුභූතත් නො වන්නේ ද, යම් තාක් දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිතත් නොවන්නේ ද, ඒ තාක් නො පිරිනිවෙන්නෙමි” යි මේ වචන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ ය.

වහන්ස, දැන් වනාහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සසුන් බඹසර සමාද්ධ ද ස්ථිත ද විස්තාරිත ද බාහුජන්‍ය ද පාචුභුත ද දෙවිමිනිසුන් විසින් සුප්‍රකාශිත ද වේ. වහන්ස, සැන් හගවත්හු පිරිනිවෙත් වා, සුගත්හු පිරිනිවෙත් වා. වහන්ස, දැන් හගවත්තට පිරිනිවෙන්නට කල්වේ යැ” යි කීය.

අනදයෙනි, මෙසේ කී කල්හි මම “පට්ට, තෝ මන්දොත්සාහ වව, නොබෝ කල්හි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මෙයින් තුන් මසක් ඇවෑමෙන් තථාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ යි කීමි. අනදයෙනි, අද මේ දැන් වාපාල චෛත්‍යයෙහි දී තථාගතයන් සිහි ඇතියවුන් නුවණින් දන්නවුන් විසින් ආයුසංස්කාරය හරන ලද්දේ යැ” යි වදාළහ.

(ආනන්ද - ආයාචනය)

75. මෙසේ වදාළ කලැ අනද තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස කපක් වැඩ සිටුනා සේක් වා, සුගතයන් වහන්සේ කපක් වැඩ සිටුනා සේක් ව’ කීහ.

“අනදයෙනි, කම් නැත, තථාගතයන් නො යදින්න, අනදයෙනි, තථාගතයන් යදනට දැන් කල් නො වේ” යි වදාළහ.

දෙවනු ද ... තෙවනු ද අනද තෙරණුවෝ “වහන්ස, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙව මිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස ... කපක් වැඩ සිටුනා සේක් ව” යි කීහ.

එවිට හගවත්හු “අනදයෙනි, තථාගතයන්ගේ බෝධිය හදහවු දැයි” අසා වදාළහ. “එසේය, වහන්සැ” යි අනද තෙරණුවෝ කීහ. “එසේ නම් අනදයෙනි, තෙපි කවර හෙයින් තෙවෙනි වර තෙක් තථාගතයන් පෙළවු දැ?” යි අසා වදාළහ.

වහන්ස, “අනදයෙනි යමක්හු විසින් සතර සාද්ධිපාදයෝ වඩන ලද්දාහු, යානයක් බඳු කරන ලද්දාහු, වාස්තුකක් බඳු කරන ලද්දාහු, පිළිපදනා ලද්දාහු, පුරුදු කරන ලද්දාහු, මොනොවට පුරන ලද්දාහු නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩිතරම් හෝ සිටිය හැකි වන්නේ ය. අනදයෙනි, තථාගතයන් විසින් වනාහි සතර සාද්ධිපාදයෝ භාවිත හ, බහුලිකෘත හ, යානිකෘත හ, වාස්තුකෘත හ, අනුෂ්ඨිත හ. පරිචිත හ, සුසමාරබ්බ හ. අනදයෙනි, ඒ තථාගතයෝ කැමැත්තෝ කපක් හෝ කපකට වැඩිතරම් කලක් හෝ සිටිය හැකි වන්නාහ” යන මේ වචනය භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙන් මා විසින් අසන ලදි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි මා විසින් පිළිගන්නා ලදි” යි අනද තෙරණුවෝ කීහ.

“අනදයෙනි, තෙපි මෙය හඳහවුදැ?” යි බුදුරජුහු අසා වදාළහ. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ අනද තෙරණුවෝ පිළිවඳන් දුන්හ.

“අනදයෙනි, එබැවින් මෙහි තෙපි තථාගතයන් විසින් මෙසේ ඖදාරික නිමිති කරනු ලබන කල්හි, ඖදාරිකාවහාසය කරනු ලබන කල්හි, යම් හෙයකින් එය පිළිවිඳිනුවට නො හැකි වූහ ද, ‘වහන්ස, භාග්‍යවත්හු බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්නට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් වැඩ සිටිත් වා, සුගත්හු කපක් වැඩ සිටිත්වා’ යි තථාගතයන් නො යැදුහු ද, එය තොපගේ ම දුෂ්කෘතය, තොපගේ ම වරද ය. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි තථාගතයන් යැදුහු නම්, තථාගතයෝ තොපගේ වචන දෙකක් පිළිකෙවිනාහ. වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනදයෙනි, මෙහි මෙය තොපගේ ම දුෂ්කෘතය, තොපගේ ම වරද ය”.

76. අනදයෙනි, එක් සමයෙක මම් රජගහ නුවර ගිජුකුළු පව්වෙහි වෙසෙමි. එහි දී ද මම් තොප බණවා “අනදයෙනි, රජගහ පුර සිත්කලු ය. ගිජුකුළු පව්ව සිත්කළු ය. අනදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සාද්ධිපාද භාවිත බහුලිකෘත යානිකෘත වාස්තුකෘත අනුෂ්ඨිත පරිචිත සුසමාරබ්බ නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩියක් කල්

සිටිය හැකි වන්නේ යැ” යි කීම්. අනදයෙනි, මෙසේත් තථාගතයන් විසින් ඖදාරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි, ඖදාරික අවභාසය කරනු ලබන කල්හි එය දැනගන්නට නො හැකි වූහු. තථාගතයන්ට “චන්ද්‍රස, බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවිමිනිස්සන්ට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස භගවත්හු කපක් වැඩසිටිත් වා, සුගත්හු කපක් වැඩ සිටිත් වා’ යි යාවන නො කළහු ය. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි තථාගතයන් යැදුනු නම්, තථාගතයෝ තොප වචන දෙකක් ම පිළිකෙවිනාහ, වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ. අනදයෙනි, එබැවින් මෙහි තොපගේ ම දුෂ්කෘත ය, තොපගේ ම වරද ය.

අනදයෙනි, එක් සමයෙක්හි මම් ඒ රජගහ නුවර ම ගෞතම නායග්‍රොධය මුලැ වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවර ම වොරප්‍රපාතයෙහි වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවර ම චෛභාර පර්වතපාර්ශ්වයෙහි සප්තපර්ණිගුහායෙහි වෙසෙමි - ඒ රජගහ නුවර ම සෘෂිගිරිපාර්ශ්වයෙහි කාලශිලායෙහි වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවර ම ශීතවනයෙහි සප්පසොණ්ඩික පඬිභාරයෙහි වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවර ම තපෝදාරාමයෙහි වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවරෙහි කලඤ්ඤ නිවාප නම් වූ චේළවනයෙහි වෙසෙමි ... ඒ රජගහ නුවරෙහි ම මද්දකුච්ඡි මුවලැවුහි වෙසෙමි. අනදයෙනි, එහි දී ද තොප බණවා ‘අනදයෙනි, රජගහ පුර සිත්කල ය, අනදයෙනි, ගෞතම නායග්‍රොධය සිත්කල ය, ... වොරප්‍රපාතය සිත්කල ය ... චෛභාරපාර්ශ්වයෙහි සප්තපර්ණිගුහාව සිත්කල ය ... සෘෂිගිරිපාර්ශ්වයෙහි කාලශිලාව සිත්කල ය ... ශීතවනයෙහි සප්පසොණ්ඩිකපඬිභාරය සිත්කල ය ... තපෝදාරාමය සිත්කල ය ... කලඤ්ඤනිවාප නම් වූ චේළවනය සිත්කල ය ... මද්දකුච්ඡි මුවවනය සිත්කල ය. අනදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත ද බ්‍රහ්මිකෘත ද යානිකෘත ද වාස්තුකෘත ද, අනුෂ්ඨිත ද පරිචිත ද සුසමාරබ්ධ ද හෝ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩියක් කල් හෝ සිටිය හැකි වන්නේ යැ’ යි කීම්.

අනදයෙනි, මෙසේත් තථාගතයන් විසින් ඖදාරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි ... එය දැනගන්නට නො හැකි වූහ. ‘භගවත්හු බොහෝ

දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස, දෙවමිනිස්තට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස කපක් හෝ කපකට වැඩියක් වැඩ සිටිත් වා' යි තථාගතයන් නො ම යැදූහ. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි තථාගතයන් යැදූහු නම්, තොපගේ වචන දෙකක් ම තථාගතයෝ පිළිකෙවිනාහ, වැලි තෙවැන්න ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනදයෙනි, මෙහි තොපගේම දුෂ්කෘතය වෙයි, තොපගේම වරද වෙයි.

77. අනදයෙනි, එක් සමයෙක්හි මේ විසල්පුරෙහිම උදේන චෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි. එහි දී ද අනදයෙනි, තොප බණවා “අනදයෙනි, විසල් පුර සිත්කලු ය, උදේන චෛත්‍යය සිත්කලු ය. අනදයෙනි, යමක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත ... සුසමාරබ්ධ වී නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩි කල් සිටිය හැකි වන්නේ ය. අනදයෙනි, තථාගතයන් විසින් වනාහි සතර සෘද්ධිපාදයෝ භාවිත හ ... සුසමාරබ්ධ හ. ඔබ කැමැත්තාහු කපක් හෝ එයට වැඩියක් කල් හෝ සිටිය හැකි වන්නාහ” යි කීමි. අනදයෙනි, මෙසේ තථාගතයන් විසින් ඖදාරික නිමිත්ත කරනු ලබන කල්හි ... එය දැනගන්නට නො හැකි වූහ. එහෙයින් අනදයෙනි, මෙහි මේ තොපගේම දෘෂ්කෘතය ය, මේ තොපගේම වරදය.

අනදයෙනි, මම එක් සමයෙක මෙහි විසල්පුර ගෞතමක චෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි ... මේ විසල්පුරෙහි ම සජ්නාමුචෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි ... මේ විසල්පුරයෙහි ම බහුපුත්‍රක චෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි ... මේ විසල්පුරයෙහි ම සාරඤ්ඤ චෛත්‍යයෙහි වෙසෙමි ... අනදයෙනි, අද දැන් මේ වාපාල චෛත්‍යයෙහි දී තොප බණවා ‘අනදයෙනි, විසල්පුර සිත්කලු ය, වාපාලචෛත්‍යය සිත්කලු ය. අනදයෙනි, යම් කිසිවක්හු විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත බහුලිකෘත යානිකෘත වාස්තුකෘත අනුෂ්ඨිත පරිචිත සුසමාරබ්ධ නම්, හේ කැමැත්තේ කපක් හෝ කපකට වැඩියක් කල් සිටිය හැකි වන්නේ ය. අනදයෙනි, තථාගතයන් විසින් සතර සෘද්ධිපාද භාවිත ය, බහුලිකෘත ය, යානිකෘත ය, වාස්තුකෘත ය, අනුෂ්ඨිත ය, පරිචිත ය, සුසමාරබ්ධ ය. අනදයෙනි, ඒ තථාගතයෝ කැමැත්තාහු නම් කපක් හෝ එයට

වැඩියක් කල් සිටිය හැකි වන්නාහ' යි කීම්. අනදයෙනි, මෙසේත් තථාගතයන් විසින් ඖදාරික නිමිත්තය කරනු ලබන කල්හි, ඖදාරිකාවහාසය කරනු ලබන කල්හි, එය දැනගන්නට නො හැකි වූහු. 'බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුග්‍රහ පිණිස, දෙවිමිනිස්නට වැඩ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස, හඟවන්නු කපක් වැඩසිටිත් වා, සුගත්තු කපක් වැඩසිටිත් ව' යි තථාගතයන් නො යැදූහ. අනදයෙනි, ඉදින් තෙපි යැදූහු නම්, තථාගතයෝ තොප කී බස දෙවරක්ම පිළිකෙවිනාහ. තෙවෙනි වර ඉවසන්නාහ. එහෙයින් අනදයෙනි, මෙහි මේ තොපගේම දුෂ්කෘතය වෙයි, තොපගේම වරද වෙයි.

78. අනදයෙනි, ප්‍රිය වූ මන වඩන්නාවූ සියලු දැය කෙරෙන් වෙන් වීම, ඉවත් වීම, අන් සැටියෙකින් වීම යන මෙය මා විසින් කල් තබා ම තොපට කියන ලද්දේ නො වේ ද? අනදයෙනි, යමක් උපන්නේ ද, වූයේ ද, සැකැස්මකින් ද, පලුදු වන සුලු ද, 'එය පලුදු නො වේ වා' යි යන මෙය කොයින් ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ. අනදයෙනි, යමක් තථාගතයන් විසින් හරන ලද ද, බැහැර කරන ලද ද, මුදන ලද ද, පහ කරන ලද ද, දුරු ලන ලද ද, යම් ආයුසංස්කාරයක් හරන ලද ද, නොබෝ කල්හි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවීම වන්නේ යැ යි. මෙයින් තෙමසක් ඇවෑමෙන් තථාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ' යි යම් ඒකාන්ත වචනයක් තථාගතයන් විසින් කියන ලද ද, ඒ වචනය තථාගතයෝ දිවි යෙහින් නුමුදු වළඟන්නාහ යන මෙය නැත්තේ ය. මේ කාරණය අවිද්‍යාමාන ය.

79. 'අනදයෙනි, යමු, මහාවනය යම් තැනෙක ද, කුළාරහල වෙහෙර යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹෙන්නම්හ' යි බුදුරජුහු වදාළහ. 'එසේ ය වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ භාග්‍යවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. එකල්හි භාග්‍යවත්තු ආයුෂ්මත් අනද තෙරුන් හා මහ වෙනෙහි කුළාරහල් වෙහෙර කරා වැඩියහ. වැඩ අනද තෙරුන් බණවා, 'අනදයෙනි, යවු, යම් පමණ මහණහු විසල්පුර නිසා වෙසෙත් ද, ඔවුන් හැම උවටන්හලැ රැස්කරවු' යි වදාළහ. 'එසේ ය, වහන්සැ' යි අනද තෙරණුවෝ බුදුරජුනට පිළිවදන් දී විසල්පුර වසනා තාක් හැම මහණුන් උවටන්හලැ රැස් කොට භාග්‍යවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹ වැද

පසෙක සිටියාහ. පසෙක සිටියා වූ අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත්
බුදුරජුන්ට ‘වහන්ස, බික්සහ රැස් කරන ලද්දේ ය. යමක් පිණිස
භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැන් කල් සිතන සේක් නම් මේ ඒ කලැ’ යි
සැළ කළහ.

[බ්‍රහ්මවයභාවිරස්ථායී ධර්මදේශනා]

80. ඉක්බිති හඟවත්හු උච්චන්තල කරා එළැඹීයහ. එළැඹ, පණවා
තුබුණු අස්නැ වැඩහුන්හ. වැඩහිඳ ම මහණුන් බණවා, “මහණෙනි,
යම් සේ මේ සසුන්බඹසර බොහෝ කල් පැවැත්ත හෙන්නේ ද,
විරස්ථිතික වන්නේ ද, එසේ මෙහි මා විසින් යම් ධර්ම කෙනෙක්
වෙසෙසි නුවණින් දැන දෙසන ලද ද, තොප විසින් ඒ මොනොවට
ඉගෙන ආසේවන කළ යුතු, භාවනා විසින් වැඩිය යුතු, බහුල
වශයෙන් කළ යුතු. එය බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ
දෙනාට සැප පිණිස, ලොවට අනුකම්පා පිණිස දෙවිමිනිස්නට අර්ථ
පිණිස, හිත පිණිස සුව පිණිස වන්නේ ය. මහණෙනි, යම්සේ මේ
සසුන් බඹසර බොහෝ කල් පැවැත්ත හෙන්නේ ද, විරස්ථිතික
වන්නේ ද, එය බොහෝ දෙනාට සැප පිණිස ලොවට අනුකම්පා
පිණිස දෙවිමිනිස්නට අර්ථ පිණිස, හිත පිණිස, සුව පිණිස වන්නේ ද,
එසේ ඒ යම් ධර්ම කෙනෙක් තොප විසින් මොනොවට ඉගෙන
ආසේවන කළ යුතු ද, වැඩිය යුතු ද, බහුල කළ යුතු ද, මහණෙනි, මා
විසින් වෙසෙසි නුවණින් දැන දෙසන ලද ඒ ධර්මයෝ කවුරු ද යත්:
ඔහු නම් සතර සතිපට්ඨානයෝ ය, සතර සමාස්ප්‍රධානයෝ ය, සතර
සාද්ධිපාදයෝ ය, පංච ඉන්ද්‍රියයෝ ය, පඤ්ච බල ය, සප්ත
බොධ්‍යාභිග ය, ආයථී අෂ්ටාංගික මාර්ගය ය යන මොහු ය.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ වනාහි මා විසින් වෙසෙසි නුවණින් දැන
දෙසන ලදහ. ඔහු තොප විසින් මේ සසුන්බඹසර බොහෝ කල්
පවත්නා පිණිස, විරස්ථිතික වනු පිණිස, මොනොවට ඉගෙන
ආසේවන කළ යුතු, වැඩිය යුතු, බහුල කළ යුතු. එය බොහෝ
දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, ලොවට අනුකම්පා
පිණිස, දෙවිමිනිස්නට අර්ථ පිණිස හිත පිණිස සැප පිණිස වන්නේ
යැ” යි වදාළහ.

81. ඉක්බිති භගවත්හු හික්කුන් බණවා, “මහණෙනි, දැන් තොප අමතමි. සංස්කාරයෝ නැසෙන සුල්ලහ. නොපමායෙන් තුන්සික සපයවු. නොබෝ කල්හි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මෙයින් තුන් මස් ඇවෑමෙන් තථාගතයෝ පිරිනිවෙන්නාහ” යි වදාළහ. භගවත්හු මෙය වදාළහ. සුගත්හු මෙය වදාරා ඉක්බිති ඒ ශාස්තෘහු ගාථාබන්ධන වශයෙන් අනෙකක් වූ මේ වචන ද වදාළහ:

“මගේ වයස මුහුකෙළේ ය. මගේ ජීවිතකාලය (තව) ස්වල්පයකි. තොප හැර යන්නෙමි. මා විසින් තමහට පිහිට කරන ලද්දේ ය.

මහණෙනි, නොපමා වවු, සිහි ඇත්තෝ වවු, සුසිල් වවු, මොනොවට පිහිටුවු සමායකල්පනා ඇත්තෝ තමන් සිත රැකගනිවු.

යමෙක් මේ සස්තෙහි නොපමා ව වෙසෙන්නේ නම්, හෙතෙම ජාතිසංසාරය (ඉපැත්ම ද සසර ද නොහොත් ජාතිසංඛ්‍යාත සසර) හැර ලා දුක් කෙළවර කරන්නේ ය.”

තෙවෙනි බණවර යි.

[ආයඨධර්ම සතර]

82. ඉක්බිත්තෙන් භගවත්හු පෙරවරු සමයෙහි හැඳ පෙරෙව පාසිවුරු ගෙන විසල්පුර පිඬු පිණිස පිවිසියහ. විසල්පුර පිඬු පිණිස හැසිර පසුබිත්ති පිඬුවායෙන් පෙරළා වැඩියාහු, නාගාපලෝකනයෙන් විසල්පුර බලාවදාරා, අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, මේ තථාගතයන්ගේ පභ්විම වෛශාලිදර්ශනය වන්නේ ය. යමු, අනඳයෙනි, භාණ්ඩගාමය වෙත එළඹෙන්නමු” යි වදාළහ. ‘එසේ ය වහන්සැ’ යි කියා අනඳ තෙරණුවෝ භගවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භගවත්හු මහත් බික්සහන කැටුව භණ්ඩ ගම වෙත වැඩියහ. භගවත්හු එහි භණ්ඩ ගමෙහි වැඩවෙසෙති.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හික්ෂුන් බණවා, “මහණෙනි, සතර ධර්මයන් අනුබෝධ නොකිරීමෙන් ප්‍රතිවේධ නොකිරීමෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර සැරුම විය. කවර සතර ධර්මයන්ගේ (අනනුබෝධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන්) ද යත්: මහණෙනි, ආයාසී ශීලයාගේ අනනුබෝධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිවැ හැවිදීම, සසර සැරීම විය. මහණෙනි, ආයාසී සමාධිහුගේ අනනුබෝධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දික් කලක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිවැ හැවිදීම, සසර සැරීම විය. මහණෙනි, ආයාසී ප්‍රඥාවගේ ... මහණෙනි, ආයාසී විමුක්තියගේ අනනුබෝධයෙන් අප්‍රතිවේධයෙන් මෙසේ මේ දීර්ඝ කාලයක් මගේ ද තොපගේ ද සසර දිව හැවිදීම, සසර සැරීම විය.

මහණෙනි, ඒ ආයාසී ශීලය මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය. ඒ ආයාසී සමාධිය මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය. ඒ ආයාසී ප්‍රඥාව මා විසින් ද තොප විසින් ද අනුබුද්ධ ය, ප්‍රතිවිද්ධ ය. භවතෘෂ්ණාව සිදුනා ලදි, භවනෙත්තිය ඤීණ විය. දැන් පුනර්භවයෙක් නැතැ” යි වදාළහ. භගවත්හු මෙය, වදාළහ. සුගත්හු මෙය වදාරා, යලිදු ගාථා බන්ධන විසින් අනෙකක් වූ මේ වචන වදාළහ:

“ලොවුතුරු ශීලය ද ලොවුතුරු සමාධිය ද ලොවුතුරු ප්‍රඥාව ද ලොවුතුරු විමුක්තිය ද යන මේ දහම්හු කීර්තිමත් ගෞතමයන් විසින් අනුබෝධ කරන ලදුහ.

මෙසේ බුදුහු වෙසෙසින් දැන මහණුන්ට දහම් දෙසූහ. පසැස් ඇති, දුක් නැසූ ඒ ශාස්තෘහු කෙලෙස් පිරිනිවනින් පිරිනිවියාහ.”

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ හණ්ඩගාමයෙහි වසන සේක් “ශීලය මේ බදු යැ, සමාධිය මේ බදු යැ, ප්‍රඥාව මේ බදු යැ. ශීලයෙන් පරිභාවිත සමාධිය මහත් පල ඇත්තේ ය, මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, සමාධියෙන් පරිභාවිත ප්‍රඥාව මහත් ඵල ඇත්තේ ය, මහත් අනුසස් ඇත්තේ ය, ප්‍රඥායෙන් පරිභාවිත සිත කාමාසුවය කෙරෙන් ද භවාසුවය කෙරෙන් ද අවිද්‍යාසුවය කෙරෙන් දැ යි මෙසේ මේ කී

ආප්‍රව කෙරෙන් මොනොවට ම මිදේ යැ” යැ යි හිඤ්ඤානට මෙය ම බහුල කොටැති ධර්මකථාවක් කරන සේක.

සතර මහා අපදේශ

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හණ්ඩගාමයෙහි කැමැති තාක් රැඳී හිඳ, අනඳ තෙරුන් බණවා, ‘අනඳයෙනි, එවු යමු, හස්තිග්‍රාමය යම් තැනෙක ද එතැනට එළැඹෙන්නමු’ යි වදාළ සේක ... අම්බගාමය යම් තැනෙක ද එ තැනට ... ජම්බුගාමය යම් තැනෙක ද එ තැනට ... හෝග නගරය යම් තැනෙක ද එහි යන්නමු’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ, වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන කැටුව හෝග නගරය කරා වැඩි සේක. එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෝග නගරයෙහි ආනන්ද චෛත්‍යස්ථානයෙහි වැඩ වෙසෙන සේක.

83. එහි දී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් බණවා, “මහණෙනි, සතර මහා අපදේශයන් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මොනොවට සිත්හි කරවු, කියන්නෙමි” යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි ඒ මහණහු හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක: “මහණෙනි, මෙහි මහණෙක්, ‘ඇවැත්නි, ධර්මය මේ යැ, විනය මේ යැ, ශාස්තෘශාසනය මේ යැ’ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි සිට මා විසින් මෙය අසන ලද්දේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහිදී පිළිගන්නා ලද්දේ යැ’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, (එ පමණින්) එ මහණහුගේ වචනය නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙවු කොට, ඒ පද ව්‍යාජන මොනොවට ඉගෙන සූත්‍රයෙහි බහා ලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැඳියැ යුතු. ඉදින් සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු සූත්‍රයෙහි නො බස්නාහු ද, විනයයෙහි නො සැසැඳෙන්නාහු ද, එ විටැ ‘ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන නො වේ, මෙය මේ මහණහු වරදවා ගත් දැයෙකැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට පැමිණියැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු. ඉදින් ඒ පද ව්‍යාඤ්ජනයෝ සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සූත්‍රයෙහින් බැසැගනින් ද

විනයෙහිත් සැසැදෙත් ද, එ විටැ ‘ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන යැ, යි මේ මහණහු විසින් මෙය මොනොවට උගන්නා ලදැ’ යි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ පළමු මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (1)

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ‘තෙරුන් සහිත ගණපාමොක් මහණක්හු සහිත භික්ෂුසංඝයා අසෝ නම් ආවාසයෙහි වෙසෙයි. ‘මේ දහමැ යි, මේ විනයැ යි, මේ ශාස්තෘශාසන යැ යි ඒ සහන හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදි, අසා ඒ සහන හමුයෙහි මැ පිළිගන්නා ලදැ’ යි කියන්නේ වී නම් මහණෙනි, (එ පමණින්) ඒ මහණහුගේ වචනය නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙවු කොට, ඒ පද ව්‍යඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන, සූත්‍රයෙහි බහාලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැදිය යුතු. ඔහු සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සූත්‍රයෙහි නො ම බැස ගන්නාහු නම් විනයෙහි නො ද සැසැදෙත් නම්, ‘ඒකාන්තයෙන් මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන නො වේ’ යැයි ද ‘ඒ සහන විසිනුත් වරදවා ගන්නා ලද්දෙකැ’ යි ද කියා මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය ද බැහැර ලවු. ඉදින් ඔහු සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු විනයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සූත්‍රයෙකින් බැස ගනිත් නම්, විනයෙහිත් සැසැදෙත් නම්, ‘ඒකාන්තයෙන් මෙය ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන යැ මෙය ඒ සහන විසිනුත් මොනොවට උගන්නා ලද්දේ යැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ දෙවෙනි මහ අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (2)

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ‘අසෝ නම් ආවාසයෙහි බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇති, වාචෝද්ගත කළ ආගමය ඇති, ධර්මධර විනයධර මාතෘක ධර බොහෝ ස්ථවිර භික්ෂුහු වෙසෙත්. ‘මේ ධර්මයැ’ යි ‘මේ විනයැ’ යි ‘මේ ශාස්තෘශාසනයැ’ යි ඒ තෙරුන් හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදි. මා විසින් පිළිගන්නා ලදැ’ යි කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ වචනය නො මැ පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු, නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙවු කොට, ඒ පද ව්‍යඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන, සූත්‍රයෙහි බහාලියැ යුතු, විනයෙහි සැසැදිය යුතු. ඔහු සූත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයෙහි සසඳනු

ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි නො බැසගනිත් ද, විනයයෙහි නො සැසැදෙත් ද, එ විටැ ‘ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචනය නො වේ, ඒ තෙරවරුන් විසින් ද මෙය වරදවා ගන්නා ලදසේ යැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට පැමිණියැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු. ඉදින් ඔහු සුත්‍රයෙහි බහාලනු ලබන්නාහු, විනයයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි බැස ගනිත් ද, විනයයෙහි සැසැදෙත් ද, ‘ඒකාන්තයෙන් මේ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන යි, ඒ තෙරවරුන් විසින් මොනොවට උගන්නා ලද සේ යැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ තෙවෙනි මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (3)

මහණෙනි, මෙහි මහණෙක් ‘අසෝ නම් ආවාසයෙහි බොහෝ ඇසු පිරු තන් ඇති, වාචෝද්ගත ආගමය ඇති, ධර්මධර විනයධර මාතෘකාධාර එක් ස්ථවිර භික්ෂු නමෙක් වෙසෙයි. ‘මේ ධර්මය යැ, මේ විනය යැ, මේ ශාස්තෘශාසනය යැ’ යි ඒ තෙරුන් හමුයෙහි සිටි මා විසින් අසන ලදි, ඒ තෙරුන් හමුයෙහි මා විසින් පිළිගන්නා ලදැ’ යි මෙසේ කියන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මහණහුගේ වචනය එ පමණින් නො ම පිළිගත යුතු, නො ද පිළිකෙවු කළ යුතු. නො ම පිළිගෙන, නො ද පිළිකෙවු කොට, ඒ පද ව්‍යඤ්ජන මොනොවට ඉගෙන, සුත්‍රයෙහි බහා ලියැ යුතු, විනයයෙහි සැසැදියැ යුතු. ඉදින් ඔහු සුත්‍රයෙහි බහා ලනු ලබන්නාහු, විනයයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි නො ම බැසගනිත් ද, විනයයෙහිත් නො ම සැසැදෙත් ද, එ විටැ ‘මෙය ඒකාන්තයෙන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන නො වේ, ඒ තෙරහු විසින් ද වරදවා ගන්නා ලද්දෙකැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මෙය බැහැර කරවු. ඉදින් ඔහු සුත්‍රයෙහි බහා ලනු ලබන්නාහු, විනයයෙහි සසඳනු ලබන්නාහු, සුත්‍රයෙහි බැසගනිත් ද, විනයයෙහිත් සැසැදෙත් ද, එ විට ‘මෙය ඒකාන්තයෙන් ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ වචන යැ. ඒ තෙරහු විසින් මොනොවට ඉගෙන ඇති නිසා යැ’ යි මෙහි නිෂ්ඨාවට යැ යුතු. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිවුවන මහා අපදේශය සිත්හි ලා දරවු. (4) මහණෙනි, මේ සතර මහා අපදේශයන් සිත්හි දරවු” යනුයි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ භෝග නගරයෙහි අනඳ සැයෙහි වසන සේක, “සිල් නම් මෙසේ යැ, සමාධි නම් මෙසේ යැ, ප්‍රඥාව මෙසේ යැ, ශීලයෙන් පරිභාවිත සමාධිය මහත් පල හා මහත් අනුසස් හා ඇත්තේ වේ, සමාධියෙන් පරිභාවිත ප්‍රඥාව මහත් පල හා මහත් අනුසස් හා ඇති වේ, ප්‍රඥායෙන් පරිභාවිත සිත කාමාසුව භවාසුව අවිද්‍යාසුව යන ආසුවකෙරෙන් මොනොවට මිදේ යැ” යි මහණුනට මේ ධර්මකථාව ම බහුල කොට කරන සේක.

චුන්ද කර්මාරපුත්‍ර කථාව:

84. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භෝග නගරයෙහි කැමැතිතාක් කල් රැඳී සිට, අනඳ තෙරුන් අමතා, ‘අනඳයෙනි, එවු, යමු, පාචා නුවර කරා යන්නම් හ’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ භගවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහත් බික්සහන කැටුව පාචා නුවර කරා වැඩි සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එහි පාචා නුවර චුන්ද නම් කර්මාර පුත්‍රයාගේ අඹ වෙනෙහි වැඩ වෙසෙන සේක. චුන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම ‘භගවත්හු පාචා නුවරට වැඩියාහු, පාචා නුවර මගේ අඹවෙනෙහි වෙසෙත් ලු’ යි ඇසී ය. එ කල චුන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙක හුන්නා වූ ම චුන්ද කර්මාර පුත්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දැක්වූ සේක. දැක්වූ වැඩෙහි සිත් ගැන්වූ සේක. එහි සිත තියුණු කළ සේක. එහි සිත සතුටු කළ සේක. එ කල්හි චුන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම භගවත් බුදුරජුන් වහන්සේ විසින් දැහැමි කතායෙන් දෙලෝ වැඩ දැක්වන ලද්දේ, දෙලෝ වැඩෙහි සිත ගැන්වුණේ, එහි සිත තියුණු කරන ලද්දේ, එහි සිත සතුටු කරන ලද්දේ, ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙට දවසට බික්සහන හා මා බත ඉවසන සේක වා’ යි කීය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නිහඬ බැවින් එය ඉවසූ සේක. ඉක්බිති චුන්ද කර්මාර පුත්‍ර තෙම භගවත් බුදුරජුන්ගේ ඉවැසීම දැන, හුනස්නෙන් නැගී ඔබ වැඳ, පැදකුණු කොට නික්මියේ ය.

ඉක්බිති වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍ර තෙම එ රැය ඇවැමෙන් සිය ගෙහි ප්‍රණීත වූ බාද්‍ය භෝජ්‍ය ද බොහෝ සුකරමාර්දව ද පිළියෙල කරවා, ‘වහන්ස, වඩනට කල් පැමිණියේ ය, බත පිළියෙල කොට නිමැවිණැ’ යි කියා හඟවත් බුදුරජුනට කාලය දන්වා යැවී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද පෙරවරු සෙමෙහි හැඳූ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන බික්සහන කැටුව වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයාගේ ගෙට වැඩි සේක. වැඩ ප්‍රඥප්ත අසුන්හි හිඳගත් සේක. හිඳගෙන (ඒ සුකරමාර්දවය ඒ කිසිදු හික්කුනමක් විසින් දිරවා ගත නොහෙනු දැක), වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයා බණවා, “වුඤ්ඤෙනි, තොප විසින් යම් සුකරමාර්දවයෙක් පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් මා වළඳවව, යම් අන් බාද්‍යයෙක් භෝජ්‍යයෙක් පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් බික්සහන වළඳවව’ යි වදාළ සේක. වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍ර ද ‘එසේ යැ, වහන්සැ’ යි හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, පිළියෙල කරන ලද යම් සුකරමාර්දවයෙක් වී ද එයින් හඟවත් බුදුරජුන් වැළැඳැවී ය. යම් අන් බාද්‍ය භෝජ්‍යයෙක්, පිළියෙල කරන ලද ද, එයින් බික්සහන වැළැඳැවී ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වුඤ්ඤා කර්මාරපුත්‍රයා අමතා, ‘වුඤ්ඤෙනි, තොප පිළියෙල කළ යම් සුකරමාර්දවයෙක් ඉතිරි වැ ඇද්ද, එය වළෙකැ ලව. වුඤ්ඤෙනි, දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බඹුන් සහිත ලොවැ, මහණ බමුණන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත සත්ත්වජයෙහි, තථාගතයන් හැර අන් යමක්හු විසින් ඒ සුකරමාර්දවය වළඳන ලද්දේ ජයරාග්නියෙන් මැනැවින් දිරිමට යන්නේ නම්, එ වැන්නක්හු මම් නො දකිමි’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි කියා ම වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍ර හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, යම් ඉතිරි වැ තුබුණු සුකරමාර්දවයෙක්වී ද, එය වළෙකැ ලා හඟවත් බුදුරජුන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹී ඔබ වැඳ පසෙක හුන්නේ ය. පසෙකැ හුන් වුඤ්ඤා කර්මාරපුත්‍රයාට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැහැමි කථායෙන් දන් අනුභව්‍ය දක්වා එහි සිත් ගන්වා, එහි සිත තියුණු කොට, එහි සිත සතුටු කොට, හුනස්නෙන් නැඟී වැඩි සේක.

ලෝභිත පක්ඛන්දිකා ආබාධය:

85. වුඤ්ඤා කර්මාරප්පත්‍රයාගේ බොජුන වැළැඳුණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කුරු වූ ලෝභික පක්ඛන්දිකා රෝගයෙක් උපත. මරණය කෙළවර කොටැති ඉතා දැඩි දුක් වේදනාවෝ පවත්නාහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එළැඹූ සිටි සිහි ඇති සේක්, නුවණින් දන්නා සේක්. ඒ රෝගයෙන් නො ම ගැහැටෙන සේක්, ඒ දුක් වේදනාවන් ඉවැසූ සේක.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් ඇමැතු සේක. අමතා, ‘අනඳයෙනි, එමු, කුසිනාරාව කරා යන්නමු’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දුන්හ.

වුඤ්ඤා කර්මාරප්පත්‍රයාගේ බත වැළැඳීමෙන් ධීර වූ බුදුරජුහු මරණය කෙළවර කොටැති ඉතා දැඩි ආබාධයක් ස්පර්ශ කළහ’ යි මා විසින් අසන ලදි.

සුකර්මාර්ථවය හා බොජුන් වැළැඳුණ ශාස්තෘන් වහන්සේට ඉතා දරුණු වූ ව්‍යාධියෙක් උපත. හඟවත්හු එක්වත් පැවැති ලෝභික විරේචන ඇත්තාහු, මම කුසිනාරා නුවර යමි’ යි වදාළහ.”

අනඳ තෙරුන් පැන් ගෙනැ ඊම:

86. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහින් ඉවත් වැ, එක්තරා රුකක් මුලට වැඩිසේක. වැඩ අනඳ තෙරුන් බණවා, අනඳයෙනි, මා සහළ සිවුර සිවු ගුණ කොට පණවවු, ක්ලාන්තයෙමි, අනඳයෙනි, හිඳගන්නෙමි’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි අනඳ තෙරණුවෝ බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, සහළ සිවුර සිවුගුණ කොට පැණැවූ හ. එසේ පැණැවූණු අස්තෙහි හඟවත්හු වැඩහුන්න. හඟවත්හු වැඩහිඳ ම ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් අමතා, ‘අනඳයෙනි, තෙපි මට පැන් ගෙනෙවු, පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි’ යි වදාළ සේක. මෙසේ වදාළ කල්හි, අනඳ තෙරණුවෝ බුදුරජුන්ට “වහන්ස, පන්සියක් පමණ ගැල්හු ඉක්මියාහ. ගැල් සකින් සිඳුණු මඳ වූ ජලය කැලැඹුණේ බොරවැ ගලා යයි. වහන්ස, මේ කකුත්ථා නදිය නොදුරෙහි ය, පහන් දිය ඇත්තේ ය, මිහිරි දිය ඇත්තේ ය, සිසිල් දිය ඇත්තේ ය, මඩ නැත්තේ ය, මනා තොට ඇත්තේ ය, සිත්කලු ය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මේ කකුත්ථා නදියෙහි දී පැන් වැළැඳිය හැකි වන සේක, ඇඟ සිසිල් කැරැගත හැකි වන සේකැ” යි කීහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දෙවෙනි වර ද අනඳ තෙරුන් අමතා, ‘අනඳයෙනි, මට පැන් ගෙනෙවු, පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි’ යි වදාළ සේක. දෙවෙනි වර ද අනඳ තෙරණුවෝ බුදුරජුනට, ‘වහන්ස, දැන් පන්සියක් පමණ ගැල්හු ඉක්මියාහ. ගැල්සකින් සිඳුණු මද වූ ජලය කැලැඹුණේ බොර වැ ගලා යෙයි. වහන්ස, මේ කකුත්ථා නදිය නොදුරෙහි ය, පහන් දිය ඇත්තේ ය, මිහිරි දිය ඇත්තේ ය, සිසිල් දිය ඇත්තේ ය, මඩ නැත්තේ ය, මනා කොට ඇත්තේ ය, සිත්කලු ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඒ මේ කකුත්ථා නදියෙහි දී පැන් වැළැඳියැ හැකි වන සේක, ඇඟ සිසිල් කැරැ ගත හැකි වන සේකැ’ යි කීහ.

තෙවෙනි වර ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් අනඳ තෙරුන් අමතා, ‘අනඳයෙනි, තෙපි මට පැන් ගෙනෙවු. පවස් ඇතියෙමි, පැන් බොන්නෙමි’ යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ, වහන්සැ’ යි කියා ම අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, පාත්‍රය ගෙන ඒ කුඩා නදිය වෙතට වැඩියාහ. එ කල්හි ගැල් සකින් සිඳුණු ස්වල්ප ජලය ඇති, කැළැඹුණු, බොර වූ ඒ කුඩා නදිය ගලනුයේ, අනඳ තෙරුන් එළැඹෙන විටැ පහන් වැ, වෙසෙසින් පැදුණු දියැති වැ කැලැඹුම් නැති වැ ගැලීය. එ විටැ අනඳ තෙරුනට හවත්නි, තථාගතයන් වහන්සේගේ මහර්ඳ්ධි ඇති බව මහත් අනුභාව ඇති බව ආශ්වයථී යැ, අද්භූත යැ. ස්වල්ප දිය ඇති, ගැල් සකින් සිඳුණු කැලැඹුණු, බොර වැ ගලන මේ නදිය මා එළැඹෙන විට පහන් විය, වෙසෙසින් පැදුණු දිය ඇති විය, කැලැඹුම් නැති වැ ගලා යැ” යි මේ සිත විය. ඉක්බිති තෙරණුවෝ පාත්‍රයෙන් පැන් ගෙන හඟවත් බුදුරජුන් වෙත එළැඹියාහ. එළැඹ ඔබට, “වහන්ස, තථාගතයන් වහන්සේගේ මහර්ධි ඇති බව, මහත් අනුභාව ඇති බව ආශ්වයථී යැ, අද්භූත යැ! වහන්ස, දැන් ගැල්සකින් සිඳි ගිය ජලය ඇති, ස්වල්ප ජලය ඇති, කැළැඹුණු බොර වැ ගලන ඒ කුඩා නදිය මා එළැඹෙන කලැ පහන් වැ, වෙසෙසින් පැදුණු දිය ඇති වැ කැළැඹුම් නැති වැ බොර නැති වැ ගැලී ය. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් වළඳන සේක වා, සුගතයන් වහන්සේ පැන් වළඳන සේක වා” යි කීහ. එ විටැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැන් වැළැඳූ සේක.

පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර කථාව:

87. එකල වනාහි ආලාරකාලාම තවුසාණන්ගේ ශ්‍රාවක වූ පුක්කුස නම් මල්ල පුත්‍රයෙක් කුසිනාරායෙන් පාවා නුවරට යන දික් මහට පිළිපත්තේ වෙයි. පුක්කුස මල්ලපුත්‍ර තෙමේ එක්තරා රුකක් මුල වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටුයේ ය. දැක ඔබ වෙතට ගියේ ය. ගොස් ඔබ වැඳ පසෙක හිඳ ගත. එක් පසෙක හුන්නා වූ ම පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙමේ හගවත් බුදුරජුනට මෙසේ කී ය: වහන්ස, ආශ්වය්‍යීය! වහන්ස, අද්භූත ය!! වහන්ස, පැවිද්දෝ ශාන්ත වූ විහරණයෙන් වෙසෙත්. වහන්ස, පෙර වූවක් කියමි. “පෙර ආලාර කාලාමයෝ දික් මහකට පිළිපන්නාහු, මභින් ඉවත් වූ නොදුරෙහි වූ එක්තරා රුකක් මුල දිවාවිහරණය පිණිස හුන්හ. වහන්ස, එ කල්හි එක්තරා පුරුෂයෙක් ඒ ගැල්සාත්තුව පසු පයින් එනුයේ, ආලාර කාලාමයන් කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ, ‘වහන්ස, (මේ පෙදෙස) ගැටි ගැටි ඉක් මැ යන පන්සියයක් පමණ ගැල් දුටු සේක් දෝ?’ යි විචාළේ ය. ‘ඇවැත්නි, මම නො ම දිටිමි’ යි ආලාරකාලාමයෝ වදාළහ. ‘වහන්ස, කිම? ගැල්සක් හඬ ඇසූ සේක් දෝ?’ යි හේ විචාළේ ය. ‘ඇවැත්නි, ගැල්සක් හඬ ද නො ම ඇසිමි’ යි ආලාරකාලාමයෝ වදාළහ. ‘වහන්ස කිමෙක් ද? නිද්‍රෝපගත වූ හොත් සේක් දෝ’ යි හේ පුළුවන. ‘ඇවැත්නි මම නිද්‍රෝපගත ද නො වීමි’ යි ආලාරකාලාමයෝ වදාළහ. ‘කිමෙක් ද? වහන්ස, ඔබ සංඥා ඇති වූ හුන් සේක් ද?’ යි හේ පුළුවන. ‘එසේ යැ, ඇවැත්නි’ යි ආලාර කාලාමයෝ වදාළහ. ‘වහන්ස, ඔබ සංඥා ඇති වන්නාහු ම, පිබ්බු හුන්නාහු ම ගැටි ගැටි ඉක්මැ යන පන්සියයක් පමණ ගැල් නො දුටුවාහ, ගැල්සක් හඬ නො ම ඇසුවාහ. වහන්ස, එහෙත් ඔබ සහළ සිවුරු බුලියෙන් වැකුණේ යැ!’ යි හේ කීය. ‘එසේ යැ ඇවැත්නි’ යි ආලාර කාලාමයෝ වදාළහ. වහන්ස, එ විට ඒ පුරුෂයාට මේ සිත විය. ‘හවත්නි, ආශ්වය්‍යී යැ! හවත්නි, පුදුම යැ!! යමෙක් සංඥාව ම පිබ්බු හුන්නේ ම ගැටි ගැටි ඉක්මෙන පන්සියයක් පමණ ගැල් නො ම දිටි ද, ගැල් හඬක් නො ම ඇසි ද, එ බඳු වූ ශාන්ත විහරණයෙකින් මේ පැවිද්දෝ වෙසෙති!!!’ යි මේ සිත විය. හේ මෙසේ ආලාරකාලාමයන් කෙරෙහි මහත් ප්‍රසාදය පළ කොට එතැනින් නික්මියේ ය” යනු යැ.

“පුක්කුසයෙනි, එය තෙපි කීමැ යි සිත වූ ද? යමෙක් සංඤ්චන්තෝ ම පිබ්ඳ ඉන්නෝ ම දිව දී යන පන්සියයක් පමණ ගැල් නො ම දක්නේත් නො ම අසන්නේ ත් වේ ද, යමෙක් හෝ සංඤ්ච වැ ම, පිබ්ඳ ඉන්නෝ ම, (වියැලි ගැපුම් කොට අතරින් පතර) වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැපුම් පවත්නා කල්හි, විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ පුපුරන කල්හි, එය නො ම දක්නේ ද, එහි හඬ හෝ නො ම අසන්නේ ද, මේ දෙකින් කිමෙක් නම් වඩා දුෂ්කර ද, වඩා දුර්ලභ දැ?” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අසා වදාළ සේක.

“වහන්ස, පන් සියයෙක් හෝ හය සියයෙක් හෝ හත් සියයෙක් හෝ අට සියයෙක් හෝ නව සියයෙක් හෝ දහසෙක් හෝ සිය දහසෙක් හෝ ගැල්හු කුමක් කරන්නාහු ද? වැලි දු යමෙක් සංඤ්ච ම, පිබ්ඳ හිඳ ම, වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැපුම් පවත්නා කල්හි විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ පුපුරන කල්හි එය නො දක්නේ නම්, එහි හඬත් නො අසන්නේ නම්, මෙය ම වඩා දුෂ්කර යැ, වඩා දුර්ලභ යැ” යි පුක්කුස කී ය.

එවිට, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාරන සේක්, ‘පුක්කුසයෙනි, මම එක් සමයෙක ආතුමා නම් නුවර පිදුරුකිළියෙකැ වෙසෙන්නෙමි වීමි. එ සමයෙහි වැසි වස්තා කලැ, මේ ගැපුම් පවත්නා කලැ, විදුලිය හැසිරෙන කලැ, සෙණ පුපුරන කලැ ඒ පිදුරු කිළියට නොදුරෙහි ගොව්දෙබැ කෙනෙක් ද ගොන්නු සිටු දෙනෙක් ද නැසුණහ. පුක්කුසයෙනි, එ කලැ ආතුමා චුනරින් මහජන මුළුවෙක් නික්මැ අවුත් ඒ මළා වූ ගොව් දෙබැයන් ද සිටු ගවයන් ද හෝනා තැනට ආය. පුක්කුසයෙනි, එ වෙලෙහි මම, පිදුරු කිළියෙන් නික්මැ, එහි දොර එළිමහනේ සක්මන් කෙරෙමි. පුක්කුසයෙනි, එ කලැ ඒ මහජන මුළුවෙන් එක්තරා මිනිසෙක් මා කරා ආ ය. අවුත් මා වැද පසෙක සිටියේ ය. පසෙක සිටි ඒ මිනිසා බණවා, “ඇවැත්නි, කවර හෙයින් මහජනමුළුවෙක් රැස් විණි දැ?” යි ඇසිමි. “වහන්ස, දැන් වැසි වස්තා කල්හි, මේ ගැපුම් පවත්නා කල්හි, විදුලිය නික්මෙන කල්හි, හෙණ වැටෙන කල්හි, දෙ බැ ගොව් කෙනෙක්ද සිටු දෙනෙක් ගවයෝද නටහ. එහි තෙල මහජන මුළුව රැස් විය. වහන්ස, ඔබ කොහි වූ හු ද?”

යි ඒ මිනිසා කී ය. “ඇවැත්නි, මම මෙහි ම වීම” යි මම කීමි. “වහන්ස කිම? එය ඔබ නො දුටු සේක් දෝ?” යි හේ පුළුවන. “මම නොදිටිමි ඇවැත්නි” යි මම කීමි. “කිමෙක් ද? වහන්ස, ඔබවහන්සේ ඒ හඬ ඇසු සේක් දැ?” යි හේ පුළුවන. “ඇවැත්නි, මම ඒ හඬ නො ඇසිමි” යි කීමි. “කිමෙක් ද, වහන්ස, ඔබ සංඥී වූහු ද?” යි හේ පුළුවන. ‘එසේ ය ඇවැත්නි’ යි මම කීමි. “වහන්ස, ඒ ඔබ වහන්සේ සංඥී වන සේක් ම පිබිදූ හුන් සේක් ම, වැසි වස්නා කලා මේ ගැපුම් පවත්නා කලා, විදුලිය හැසිරෙන කලා, සෙණ පුපුරන කලා එය නොම දුටු සේක් ද? හඬ හෝ නො ම ඇසු සේක් දැ?” යි හේ විචාළේ ය. “එ සේය, ඇවැත්නි” යි මම කීමි. පුක්කුසයෙනි, එ විටැ, “හවත්නි, යමෙක් සංඥී ව ම, පිබිදූ හුන්තේ ම, වැසි වස්නා කල්හි, මේ ගැපුම් පවත්නා කල්හි, විදුලිය හැසිරෙන කල්හි, සෙණ පුපුරන කල්හි එය නො ම දුටුයේ ද, එහි හඬත් නො ම ඇසුයේ ද, එ බඳු වූ ශාන්ත විහරණයෙකින් පැවිද්දෝ වෙසෙත්” යැයි ඒ පුරුෂයාට මේ සිත විය. ඉක්බිති හෙතෙම මා කෙරෙහි මහත් ප්‍රසාදය පහළ කොට, මා වැද පැදැකුණු කොට නික්මියේ යැ” යි වදාළ සේක.

මෙසේ වදාළ කල්හි, පුක්කුස මල්ලපුත්‍ර තෙම “වහන්ස, ආළාර කාලාමයන් කෙරෙහි මගේ යම් පැහැදීමක් වී ද, එය මහ සුළඟෙහි පොළා හරිමි. සැඩ දිය පාර ඇති නදියෙක හෝ පා කොට යවමි. වහන්ස, අභිකාන්ත යැ, වහන්ස, අභිකාන්ත යැ. වහන්ස, යම් සේ මුහුණින් නමා තබන ලද්දක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ ද, පිළිසන් වුවක් හෝ විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළා වුවකුට මහ හෝ කියන්නේ ද, ‘ඇස් ඇතියන් රූප දකිති’ යි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දරන්නේ ද, එසේ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් කරුණින් දහම් පැවැසිණ. “වහන්ස, ඒ මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ධර්මය ද බික්සහන ද සරණයෙමි. අද පටන් කොට, දිවි හිමින් සරණ ගිය උච්ඡුවකු කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මා සලකා වදාරන සේක් වා” යි කී ය.

ඉක්බිති පුක්කුස මල්ලපුත්‍ර තෙම එක්තරා පුරුෂයකු බණවා, “සගය යව, රන්වන් වූ මට සිලිටි වූ මඟුල් උළෙල ඇති මා විසින් දැරියැ යුතු වූ වස්ත්‍ර යුගලය ගෙනෙව” යි කී ය. ‘එසේ යැ ස්වාමීනි’ යි කියා හේ

පුරුෂ තෙම ඒ රන්වන් මට සිලිටි වත් යුවල ගෙනායේ ය. ඉක්බිති, පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙම රන්වන් මට සිලුටු (උත්සවාදීන්හි) දැරියැ යුතු ඒ වත් යුවල ගෙන, “වහන්ස, මේ රන්වන් වූ මට සිලුටු වූ, (උත්සවාදියෙහි මා විසින්) දැරියැ යුතු වූ වස්ත්‍ර යුග්මයෙක. වහන්ස, මා සතු වස්ත්‍ර යුග්මය මට අනුකම්පා සඳහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිගන්නා සේක් වා” යි එය හඟවත් බුදුරජුනට එළැවී ය. “එසේ වී නම්, පුක්කුසයෙනි, එයින් එකෙකින් මා පුදව. අනෙකින් අනඳයන් පුදව” යි හඟවත්හු වදාළහ. “එසේ යැ වහන්සැ” යි පුක්කුස මල්ල පුත්‍ර තෙම හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, එකෙකින් හඟවත් බුදුරජුන් පිදී ය. (එකක් හඳුනා පොරෝනා පිණිස හඟවත් බුදුරජුනට දුන්), එකෙකින් අනඳ තෙරුන් පිදීයි. (හඳුනා පොරෝනා පිණිස එකක් අනඳ තෙරුනටද දුන්). ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුක්කුස මල්ල පුත්‍රයාට වස්ත්‍රානුමෝදනා ධර්මකථායෙන් කරුණු දැක් වූ සේක. එහි සිත් ගැන් වූ සේක. එහි සිත් තියුණු කැරැවූ සේක, එහි සිත් සතුටු කැරැවූ සේක. මල්ල පුත්‍ර පුක්කුස තෙමේ ද හඟවත් බුදුරජුන් විසින් දැහැමි කතායෙන් කරුණු දක්වන ලද්දේ, එහි සිත් ගැන්වුණේ, එහි සිත් තියුණු කරවන ලද්දේ, එහි සිත් සතුටු කරවන ලද්දේ, හුනස්නෙන් නැගී හඟවත් බුදුරජුන් වැදෑ පැදැකුණු කොට නික්මැ ගියේ ය.

88. ඉක්බිති අනඳ තෙරණුවෝ පුක්කුස මල්ල පුත්‍රයා නික්මගිය නොබෝ කල්හි, ඒ (ඔහු විසින් උළෙල ඇති) දැරිය යුතු වැ තුබුණු මට සිලිටි රන්වන් වත් යුවල හඟවත් බුදු රජුන්ගේ සිරි සිරුරට එළැවී ය. එය හඟවත් බුදුරජුන්ගේ සිරි සිරුරට එළවන ලද්දේ, පහ වූ සිළු ඇති ගිනි අඟුරු රැසක් මෙන් පැණෙයි.

එ කලැ අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට ‘වහන්ස, තථාගතයන් වහන්සේගේ ඡවිවර්ණය කොතරම් පිරිසිදු ද, කොතරම් ප්‍රභාස්වර ද යනු ආශ්ච්‍යයී යැ, වහන්ස, අද්භූත යැ. වහන්ස, මේ රන්වන් වූ, මට සිලිටි වූ ධාරණීය (උතුම් මංගල) වස්ත්‍ර යුගලය භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කයට එළවන ලද්දේ, පහවූ සිළු ඇති, ගිනි අඟුරු රැසක් මෙන් පැනේ’ යැ යි කීහ.

“අනඳයෙනි, අවස්ථා දෙකෙක්හි ම තථාගතයන්ගේ සිරුර පිරිසිදු වෙයි, ඡව්වර්ණය ප්‍රභාස්වර වෙයි. කවර අවස්ථා දෙකෙක්හි ද යත්: අනඳයෙනි, යම් රූයෙක තථාගතයෝ නිරුත්තර සමාස්ස සම්බෝධිය අධිගම කෙරෙත් ද, යම් රූයෙක තථාගතයෝ අනුපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් ද, අනඳයෙනි, මේ අවස්ථා දෙකේ ම තථාගතයන්ගේ සිරුර ඉතාම පිරිසිදු වෙයි, ඡව්වර්ණය ප්‍රභාස්වර වෙයි. අනඳයෙනි, අද වනාහි රූ පැයීම යම්හි කුසිනාරාහි උපවර්තන නම් මල්ල රජුන්ගේ සල් වෙනෙහි යමා සල් රුක් අතර තථාගතයන්ගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය. අනඳයෙනි, එවු, යමු. කකුඤ්ඤා නදිය කරා එළැඹෙන්නමු” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. “එසේ යැ, වහන්සැ” යි අනඳ තෙරණුවෝ භගවත් බුදුරජුන් පිළිවදන් දුන්හ.

එහෙයින් සංගීතිකාරකයෝ කීහ:

“රන්වන් මට සිලිටි වත් යුවලක් පුක්කුස තෙමේ එළාවී ය.
එය හැඳෑ පෙර වූ ශාස්තෘහු රන් පැහැ වූහ, හෙබියාහ.”

අඹවනයට එළැඹීම

89. ඉක්බිතිතෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහ බික්සහන කැටුව කකුත්ථා නදිය වෙතට වැඩි සේක. වැඩ, ඒ නදියට බැස, දිය සනහා, පැන් වළඳා, එයින් ගොඩ නැග, අඹ වනය කරා වැඩි සේක. වැඩැ (වෙතැ සිටි) වූන්දක තෙරුන් බණවා “වුඤ්ඤයෙනි, මට සහළ සිවුර සතර පට කොට පණුවු. වුඤ්ඤයෙනි, ක්ලාන්තයෙහි, වැදැහෙන්නෙහි” යි වදාළ සේක. “එසේ යැ වහන්සැ” යි ම වුඤ්ඤ තෙරණුවෝ භගවත්නට පිළිවදන් දී, සහළ සිවුර සතර ගුණ කොට පැනැවූ හ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දකුණු සිරිපා හි වම් සිරි පා මදක් මැත් කොට පිහිටුවා, එළැඹූ සිටි සිහි ඇති සේක, නුවණින් දන්නා සේක, නැඟී සිටිනා සංඥාව සිත්හි කොට දකුණැළයෙන් සිංහශය්‍යාව කළ සේක. වුඤ්ඤ තෙරණුවෝ ද එහි ම භගවත් බුදුරජුන් ඉදිරියෙහි හුන්හ.

[එහෙයින් කීහු සංගීතිකාරකයෝ:]

“මෙ ලොවැ අප්‍රතිම ශාස්තෘ වූ තථාගත බුදු රජුහු කකුක්ථා නදිය කරා වැඩ, ඉතා ක්ලාන්ත ස්වභාවය ඇත්තාහු, එහි දියට බටහ.

ශාස්තෘහු දිය සනහා පැන් වළඳා, බික් සහන මැද පෙරට වැ සිටියෝ, නදියෙන් ගොඩ නැංගාහ. මෙහි ධර්මයේ ප්‍රවක්තෘ වූ මහර්ෂි වූ හගවත් ශාස්තෘහු අඹවනයට වැඩියහ.

වුඤ්ඤා නම් මහණහු බණවා ‘මා සහළ සිවුර සිවු ගුණ කොට අතරවා වැදැහෙන්නෙමි’ යි වදාළහ. භාවිතාත්ම වූ ඒ බුදුරජුහු විසින් මෙහෙයන ලද ඒ වුඤ්ඤා තෙර වහා ම සහළ සිවුර සිවු ගුණ කොට පැනැවී ය. ඉතා ක්ලාන්ත ස්වභාවය ඇති ශාස්තෘහු එහි සැතැපුණාහ. වුඤ්ඤා තෙර ද ඔබ ඉදිරියෙහි හුන්නෝ ය.”

සමවිපාක ඇති පිණ්ඩපාත දෙක

90. ඉක්බිතිවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනද තෙරුන් බණවා මෙසේ වදාළ සේක: “අනදයෙනි, වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍ර හට ‘ඇවැත් වුඤ්ඤා, තථාගතයෝ යමක්හුගේ අන්තිම පිණ්ඩපාතය (භෝජනය) වළඳා පිරිනිවියෝ ද, ඒ ඔබට (එයින්) අලාභයෝ යැ, ඒ තොප විසින් මිනිසන් බව නපුරු කොට ලබන ලද සේ යැ’ යි කිසිවෙක් විපිළිසරක් උපදවන්නේ ය යන්න වියැ හැක්ක. අනදයෙනි, වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයාගේ විපිළිසර මෙසේ දුරු කටයුතු ය:”

“යම් බදු ඔබගේ පශ්චිම පිණ්ඩපාතය වළඳා තථාගතයෝ පිරිනිවියෝ ද, ඒ ඔබට ලාභයෙක, ඒ ඔබ විසින් මිනිසන් බව මොනොවට ලද සේ ය. අන් හැම පිණ්ඩපාතයනට වඩා ඉමහත් ඵල ඇති, වඩා ඉමහත් අනුසස් ඇති, හැම අයුරින් සම පල වූ සමවිපාක වූ මේ පිණ්ඩපාත දෙකෙද. කවර දෙකෙක් ද යත්: යම් පිණ්ඩපාතයක් වළඳා තථාගතයෝ අනුත්තර සමායක් සම්බෝධියට පැමිණෙත් ද, යම් පිණ්ඩපාතයක් වළඳා තථාගතයෝ නිරූපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවෙත් ද, මේ අන් හැම පිණ්ඩපාතයනට වඩා ඉතා ඉමහත් පල

ඇති ඉතා මහත් විපාක ඇති හැම ලෙසින් ම සම ඵල ඇති, සම අනුසස් ඇති පිණ්ඩපාත දෙක ය.

‘මෙයින් ආයුෂ්මත් වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් දීර්ඝායුෂ පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් පැහැපත් බව පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් සුවය පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් සුවය පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ ය, ආයුෂ්මත් වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයන් විසින් අධිපති බව පිණිස පවත්නා කර්මයෙක් රැස් කරන ලද්දේ යැ, ඇවැත් වුඤ්ඤායෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ හමුයෙන් ම මා විසින් මෙය අසනලද්දේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙන් ම මා විසින් මෙය පිළිගන්නාලද්දේ යැ යි කියා මෙසේ වුඤ්ඤා කර්මාර පුත්‍රයා විපිළිසර දුරු කටයුතු යැ” යනු යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ කරුණ සලකා ඵ වෙලෙහි මෙ උදන් ඇනු සේක:

“දන් දෙන්නහුට පින් වැඩේ. සිල් රක්තහු සිතැ වෙර නො පවතී. නුවණැත්තේ වෙර (පව්) දුරු ලයි. හේ මෙසේ (පව්) දුරු ලා රාග ද්වේශ මොහ මුල් ඉදිරිමෙන් කෙලෙස් පිරිනිවනින් ද ඵයට පසු කද පිරිනිවනින් ද පිරිනිවියේ වෙයි” යනු යි.

සතර වැනි බණවර යි.

යමා සල්ලුක්:

91. ඵ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඇවැත් අනඳ තෙරුන් බණවා “අනඳයෙනි, යම්හ. හිරණ්‍යවතී නදිය පර තෙරට (නදියෙන් ඵගොඩට) ඵහි කුසිනාරා නුවරට, ඵහි මල්ල රජුන්ගේ උපවර්තන නම් සල්ලයනට එළැඹෙන්නමු” යි වදාළ සේක. ‘ඵසේ ය වහන්සැ’ යි කියා ම අනඳ තෙරණුවෝ පිළිවදන් ඇස්වූහ. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ මහත් බික් සහන කැටුව හිරණාවතී නදියෙන් එතෙර කුසිනාරා නුවර මල්ලයන්ගේ උපවර්තන නම් සල්ලයන කරා වැඩියාහ. වැඩ අනඳතෙරුන් අමතා “අනඳයෙනි, යමා සල් රුක් අතර හිස උතුරු දෙසට සිටුනා යේ කොට මට ඇඳක් පතවවු. අනඳයෙනි, ක්ලාන්තයෙමි, වැදැහෙනු කැමැත්තෙමි” යි වදාළ සේක. ‘එසේ ය, වහන්සැ’ යි කියා ම අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දී, යමා සල් රුක් අතර උතුරු දෙසට හිස සිටුනා සේ කොට ඇඳක් පැතවුහ. ඉක්බිති හඟවත්හු දකුණු පයින් වම් පය මඳක් ඉක්මැ බිහිටුවා සිහි නුවණින් යුතු වැ දකුණැලයෙන් සිංහ ගය්‍යාව කළාහ. (සිංහගය්‍යායෙන් සැතැපුණුසේක.) එ වේලෙහි වනාහි යමා සල් රුක් හු නොකල් මලින් මුළුල්ල ම ගැවැසුණාහු වෙත්. ඔහු තථාගතයනට පූජා විසින් ඔබ සිරුර මත්තෙහි වැටෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව මදාරා මලුදු අහසින් හෙයි. ඔහු තථාගතයනට පුද පිණිස ඔබ සිරුර මත වැටෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව සඳුන් සුණුදු අහසින් හෙයි. ඔහු තථාගතයනට පුද පිණිස ඔහ සිරුර මත හොත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව තුරුහු ද තථාගතයනට පුද පිණිස අහසැ වැටෙත්. දිව ගැයුම්හු ද තථාගතයනට පුද පිණිස අහසැ පැවැතෙත්.

92. එකලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් බණවා “අනඳයෙනි, යමාසල් රුක්හු නොකල් මලින් මුළුල්ල හැසුණාහු ගැවැසුණාහු වෙත්. ඔහු තථාගතයනට පුද පිණිස ඔබ සිරුර මත හෙත්, විසිරෙත්, වෙසෙසින් විසිරෙත්. දිව මදාරා මලුදු අහසින් හෙයි ... දිව සඳුන් සුණු ද අහසින් හෙයි ... දිව තුරු ගොසු දු ... දිව ගැයුම්හු තථාගතයනට පුද පිණිස අහසැ වැටෙයි. අනඳයෙනි, මෙතෙකින් තථාගතයෝ සත්කෘත හෝ ගුරුකෘත හෝ මානික හෝ පූජිත හෝ අපචිත හෝ නො වෙත්. අනඳයෙනි, යම් මහණෙක් හෝ මෙහෙණෙක් හෝ උවසුවෙක් හෝ උවැසියක් හෝ ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වැ සමාසක් ප්‍රතිපත්ත වැ අනුධර්මචාරී වැ වෙසෙයි ද, හේ මැ පරම පූජායෙන් තථාගතයනට සත්කාර කෙරෙහි, ගරු කෙරෙයි, බුහුමන් කෙරෙයි, පූජා කෙරෙයි, අපවායන කෙරෙයි. අනඳයෙනි, එ බැවින් මෙහි ලා ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්ත වැ සමාසක් ප්‍රතිපත්ත වැ අනුධර්මචාරී ව වසන්නමෝ’ යි, මෙසේ ම තොප විසින් හික්මියැ යුතු” යි වදාළ සේක.

උපවාන තෙරණුවෝ:

93. එ සමයෙහි වනාහි උපවාණ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවත් සලකුවෝ ඔබ ඉදිරියේ සිටියාහු වෙත්. එ කල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උපවාණ තෙරුන් බණවා, ‘මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ’ යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක. එ විට, ‘මේ උපවාණ තෙරණුවෝ වූ කලි බොහෝ කලක් වෙතැ ගැවැසෙන, ලඟ හැසිරෙන, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උවටුවෙකි. එහෙත් පැසිම් සෙමෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණ, ඉවත් වන්න. මැ ඉදිරියේ නො සිටින්නැ’ යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණ, ඉවත් වන්න. මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ’ යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කළ සේක යන යමෙක් ඇද්ද, එයට හේතුව කවර යැ, එයට කරාණය කවර යැ, යි අනඳ තෙරුනට මේ සිත විය. ඉක්බිති අනඳ තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, මේ උපවාණ තෙරණුවෝ බොහෝ කලක් වෙතැ ගැවැසෙන, ලඟ හැසිරෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ උවටුවෙක. එතෙකුදු වූවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැසිම් සමයෙහි ‘මහණ, ඉවත් වන්න, මා ඉදිරියේ නො සිටින්නැ’ යි උපවාණ තෙරුන් ඉවත් කරන සේක. වහන්ස, ... එයට හේතුව, එයට කාරණය කවර යැ?’ යි හඟවත් බුදුරජුන් පුළුවන්හ.

“අනඳයෙනි, ලෝදා දස දහසෙක දෙවියෝ තථාගතයන් දක්නා පිණිස බොහෝ සෙයින් රැස්වූවාහු වෙත්. අනඳයෙනි, කුසිනාරා නුවර යම් පමණ ද, මල්ලවයන්ගේ උපවර්තන ශාලවනය යම් පමණ ද හාත්පස දොළොස් යොදුන් වූ ඒ සියලු පෙදෙස යම් පමණ ද, එහි මහායශස්ක දේවතාවන් වැද නොගත්, හිඳි අගක් ඵලාලන පමණ වූ ද ඒ තැනෙක් නැත. අපි වූ කලි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්නට දුර සිට ද ආමිහ. රහත් සම්මා සම්බුදු වූ තථාගතවරු (බොහෝ කල් ඉක්මැ) කිසි කලෙක්හි ම ලොවැ පහළ වෙත්. අද රැ ම පැසිම්යම්හි තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවීම වන්නේ ය, මේ මහ තෙදැති මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉදිරියේ ඔබ මුවහ කරනුයේ සිටියේ වෙයි. (එහෙයින්) අපි (මේ) පැසිම් සමයෙහි තථාගතයන් වහන්සේ දක්නට නො ලබමෝ’ යි දෙවියෝ (උපවාණ මහණහට) දොස් නහත්” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුනට වදළ සේක.

94. ‘වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙසේ වූ දේවතා කෙනකුත් මෙනෙහි කරන සේක් දැ?’ යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

‘අනදයෙනි, අහසෙහි පෘථිවි යැ’ යි සංඥා ඇති දේවතා කෙනකුත් ඇත. ඔහු ‘ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක.

ඉතා වහා ලොවැ ඇස අතුරු දහන් වන්නේ යැ’ යි හිස කෙස් මුදා හඬත්, දොහොත් නහා හඬත්, මැදින් සිඳි වැටුණුවන් සේ වැටෙත්, පෙරළෙන්නාහු වැටුණු තැනට ම එත්, වැටුණු තැනින් ඇතට ද පෙරළී යෙත්.

යම් දේවතා කෙනෙක් පහ වූ රාගය ඇත්තාහු ද, ඔහු සිහි ඇත්තාහු නුවණින් දන්නාහු, ‘සංස්කාරයෝ අනිත්‍යය හ. එහෙයින් මෙහි ස්ථිරතාවෙක් කොයින් ලැබෙන්නේ දැ!’ යි ඉවසත් යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

95. “වහන්ස, පෙර ඒ ඒ දෙසැ වස් වූසු හික්කුහු තලාගතයන් වහන්සේ දක්නට එත්. අපි මෙත් බවුන් විසින් සිත් වඩනා (සමාධිය වඩනා) ඒ හික්කුන් දක්නට ලබමිහ, එළැඹූ පිළිදග්නට ලබමිහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ඇවෑමෙන් ඒ මෙත් බවුනෙන් සිත වඩනා හික්කුන් දක්නට නො ලබන්නමු. එළැඹූ පිළිදග්නට නො ලබන්නමු” යි අනද තෙරණුවෝ කීහ.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක: “අනදයෙනි, සැදැහැවත් කුලපුතක්හට දක්නට සුදුසු, සංවේග උපදවන මේ තැන් සතරෙකි. කවර දතරෙක් ද? යත්:

‘අනදයෙනි, ‘තලාගතයන් වහන්සේ මෙහි උපන් සේකැ’ යි (ඒ උපන් තැන) සැදැහැවත් කුල පුත්හට දක්නට සුදුසු සංවේග උපදවන තැනෙකි.

‘තථාගතයන් වහන්සේ මෙහි නිරුත්තර සමාක්සම්බෝධිය අවබෝධ කළ සේකැ’ යි, අනදයෙනි, මෙය සැදැහැවත් කුලපුත්තරු දක්නට සුදුසු සංවේග උපදවන තැනෙකි.

‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නිරුත්තර ධර්මවක්‍රය පවත්වන ලදැ’ යි, අනදයෙනි, මෙය සැදැහැවත් කුලපුත්තරු දක්නට සුදුසු සංවේග උපදවන තැනෙකි.

‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ අනුපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිවන් පෑ සේකැ’ යි, අනදයෙනි, මෙය සැදැහැවත් කුලපුත්තරු දක්නට සුදුසු සංවේග උපදවන තැනෙකි.

අනදයෙනි, මොහු සැදැහැවත් කුලපුත්තරු දක්නට සුදුසු සංවේග උපදවන තැන් සතර ය.

අනදයෙනි, සැදැහැවත් මහණහු ද මෙහෙණහු ද උචසුහු ද උචුසියෝ ද ‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ උපන් සේකැ’ යි ද, ‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ නිරුත්තර සමාක්සම්බෝධි අවබෝධ කළ සේකැ’ යි ද, ‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ විසින් නිරුත්තර ධර්මවක්‍රය පවත්වන ලදැ’ යි ද, ‘මෙහි තථාගතයන් වහන්සේ අනුපාදිශේෂ නිර්වාණධාතුයෙන් පිරිනිව් සේකැ’ යි ද සලකා මේ තැන් කරා එන්නාහු ම ය. අනදයෙනි, යම් කෙනෙක් වනාහි චෛත්‍යවාරිකාව කරන්නාහු (සෑ වදිමින් පුදමින් ඇවිදුනාහු) පහන් සිතැත්තෝ කල්ලිය කරන්නාහු ද, ඒ සියල්ලෝ කාබුත් මරණින් මතු මනාප ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙන්නාහ.”

ආනන්ද පාච්ඡා කථාව:

96. ඉක්බිති, අනද තෙරණුවෝ “වහන්ස, අපි මාගම (ස්ත්‍රිය) කෙරෙහි කෙසේ පිළිපදුමෝ දැ” යි විචාළහ.

“අනදයෙනි, මාගම නොදැක්ම යැ” යි හඟවත්හු වදාළහ.

“භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දැක්මක් ඇති කල්හි කෙසේ පිළිපැද්ද යුතු දැ?” යි අනද තෙරණුවෝ විචාළහ.

“අනදයෙනි, ඇය හා කතා නො කිරීම යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

(කතා කළ යුතුම තැනක් වුව) “වහන්ස, කතා කරන මහණහු විසින් කෙසේ පිළිපැද්ද යුතු දැ?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, (ඇය ගේ) වයස අනුව මේ මව යැ යි හෝ සොහොයුරි යැ යි හෝ දු යැ යි හෝ සලකා සිතිය එළැඹැවියැ යුතු යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, අපි කෙසේ නම් තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි පිළිපදුමෝ දැ” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, තෙපි තථාගතයන්ගේ සිරුර පුද්ගලයෙහි නිරුත්සාහ වවු. අනදයෙනි, (තෙපි වූ කලී තමහට වැඩෙහි (රහත්බව ලබනුයෙනි) තැත් කරවු, තමහට වැඩෙහි පුනපුනා යෙදෙවු (රහත්බව පිණිස පිළිවෙත් කරවු, බවුන් බවවු), තමහට වැඩෙහි (රහත්බව ලැබීමෙහි) නොපමා වුවාහු, කෙලෙස් තවන වැර ඇත්තාහු, නිවන් කරා මෙහෙයූ සිතැත්තාහු වසවු. අනදයෙනි, තථාගතයන් කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් වූ නුවණැති කැත්තු ද, නුවණැති බමුණෝ ද, නුවණැති ගැහැවියෝ ද ඇත. ඔහු තථාගතයන්ගේ සිරුරට පූජා සත්කාර කරන්නාහ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

“වහන්ස, (ඔවුන් විසින්) තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි කෙසේ පිළිපැද්දැ යුතු දැ?” යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, සක්විති රජක්හුගේ සිරුරෙහි යම්සේ පිළිපදිත් ද, තථාගතයන්ගේ සිරුරෙහි එසේ ම පිළිපැද්දැ යුතු යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. “වහන්ස, සක්විති රජක්හුගේ සිරුරැ කෙසේ පිළිපදිත් දැ?” අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ.

“අනදයෙනි, සක්විති රජක්හුගේ සිරුර අළුත් පිළියෙන් වෙළුන්. අළුත් පිළියෙන් වෙළා පොළාලු (මොනොවට නහා පාදන ලද) කපු පුළුනෙන් වෙළුන්. පොළා ලු කපුපුළුනෙන් වෙළා අළුත් පිළියෙන් වෙළුන්. මේ නයින් යුගල පන්සියයකින් සක්විති රජුගේ සිරුර වෙළා, රන්මුළා දෙණෙක බහා අන් රන්මුළා දෙණෙකින් වසා, හැම වර්ගයේ සුවඳ දරින් චිතකයක් කොට එ සිරුර දවන්. සක්විති රජුට (සක්විති රජුගේ සිරුර දා ඉතිරි වූ ධාගු තැන්පත් කොට) සතර මං හන්දියෙක තුඹක් (ස්තූපයක්) කරන්. අනදයෙනි, මෙසේ ම සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි පිළිපදිත්. අනදයෙනි, යම්සේ සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි පිළිපදිත් ද, එ සේම තථාගතයන්ගේ සිරුරෙහි පිළිපැද්ද යුතු. තථාගතයනට සිවු මං සන්දියෙක තුඹක් කැරැවිය යුතු. යම් කෙනෙක් එහි මල් හෝ සුවඳ හෝ සුවඳ සුණු හෝ නහන්නාහු (පුදන්නාහු) හෝ වෙන් ද, ආදරයෙන් වදින්නාහු හෝ වෙන් ද, සිත හෝ පහදවන්නාහු වෙන් ද, එය ඔවුනට බොහෝ කල් වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

තුඹට සුදුසු පුභුලෝ:

97. “අනදයෙනි, තුඹ (ස්තූප) කොට පුදනු ලබන්නට සුදුසු වූ මේ පුභුලෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්: අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් (ස්තූපයෙන්) පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය. පසේ බුදුරජ තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ය. තථාගත සම්මා සම්බුදුන්ගේ සවු තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසුය, සක්විති රජ තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු වෙයි ද යත්: අනදයෙනි, ‘මේ ඒ හඟවත් අර්භත් සමායක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේගේ ස්තූප යැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්, සිත පහදා කාබුන් මරණින් මතු මනාගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙත්.

අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසාම අර්භත් සමාක්සම්බුද්ධ තථාගත තෙමේ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය. අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා පසේ සම්බුදුරජ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ද යත්: අනදයෙනි, මේ ඒ භගවත් පසේ බුදුරජගේ ස්තුප යැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහදා කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා ම පසේබුදු රජ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා තථාගතයන්ගේ සච්චා තුඹින් පුදනු ලබන්නට සුදුසු ද යත්: අනදයෙනි, ‘මේ ඒ භගවත් අර්භත් සමාක්සම්බුද්ධයන් වහන්සේගේ සච්චක්ඛුගේ ස්තුපයෙකැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහදා කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සගලොවට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා ම තථාගතයන්ගේ සච්චා තුඹින් පුද ලබනුවට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, කවර කරුණක් නිසා සක්විති රජ තුඹින් පුදනු ලබනුවට සුදුසු වෙයි ද යත්: අනදයෙනි, ‘මේ දැහැමි වූ දස රජ දහමින් ජනන් රැදැවූ සක්විති රජුගේ ස්තුප යැ’ යි බොහෝ දෙනා සිත පහදත්. ඔහු එහි සිත පහ දා කා බුන් මරණින් මතු මනා ගති ඇති සග ලොවට පැමිණෙත්. අනදයෙනි, මේ කරුණ නිසා සක්විති රජ තුඹින් පුද ලබනුවට සුදුසු ය.

අනදයෙනි, මේ ස්තුපාර්භ පුද්ගල සතර දෙනා යැ’ යි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

අනද තෙරුන්ගේ අසිරි දහම:

98. ඉක්බිති අනද තෙරණුවෝ වෙහෙර වැද දොරැ අගුළුකණුවැ එල්බැ ගෙන “අහෝ! මම රහත්බව ලබනුවට කළ යුතු දැ ඇති ශෛක්ෂයෙකිම වෙමි. මට අනුකම්පා කරන මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ පිරිනිවන ද වන්නේ යැ” යි භඩ්මින් සිටියේ ය. එ කල්හි භාග්‍යාවතුන් වහන්සේ “මහණෙනි, ආනන්දයෝ කොහි දැ?” යි හික්කුන් අමතා වදාළ සේක. “වහන්ස, තෙල අනද තෙරණුවෝ

වෙහෙර වැද දොර ඇගුළු කණුව එල්ලගෙන ‘අහෝ! මම කළ යුතු දෑ ඇති ගෙක්ෂයෙකිම වෙමි, මට අනුකම්පා කරන මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේගේ පිරිනිවන ද වන්තේ යැ’ යි හඬමින් සිටියාහු” යැ යි හික්කුහු සැළ කළාහ. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා මහණක්හු බණවා “මහණ, මෙහි එව, ‘ඇවැත්නි, ශාස්තෘහු ඔබ කැඳවති’ යි කියා මගේ වචනයෙන් අනදයන් කැඳවා ගෙනව” යි වදාළ සේක. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි එ මහණ හඟවත් බුදුරජුන්ට පිළිවදන් දී, අනද තෙරුන් කරා එළඹ, ‘ඇවැත්නි, අනදයෙනි, ශාස්තෘන් වහන්සේ ඔබ කැඳවන සේකැ’ යි සැළ කළේ ය. ‘එසේ යැ ඇවැත්නි’ යි අනද තෙරණුවෝ එ මහණ හට පිළිවදන් දී, හඟවත් බුදුරජුන් වෙත එළඹීයහ. එළඹ ඔබ ආදර සහිත වැ වැද පසෙක ඉඳගත්හ. පසෙක හුන් ම අනද තෙරුන්ට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

“අනදයෙනි, හැඬීමෙන් වැඩෙක් නැත. ශෝක නො කරවු, නො හඬවු. අනදයෙනි, ප්‍රිය මනාප සියලු දැයෙන් ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අන් සැටියකට පෙරළීම කල් තබා ම මා කීවා නො වේ ද? අනදයෙනි, යමෙක් උපන්නේ නම්, වූයේ නම්, සකස් වූයේ නම් පලුදු වන සුලු වී නම්, ඒ ස්වභාවය ම ඇති තථාගත ශරීරය ද නො නැසේ ව යි පැතුව ද, එය කොයින් ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ අවිද්‍යාමාන ය (මේ නො වන දැයෙකි). අනදයෙනි, තොප විසින් හිතවත් වූ, සුව ගෙන දෙන්නා වූ, දෙසැටියක් නැති, (මුව දෝනා පැන් එළැවීම් ආදී) අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සහගත කාය කර්මයෙන් තථාගත තෙමේ ප්‍රත්‍යුපස්ථිත (නිතර උවටන් කරනු ලද්දේ) වෙයි. හිතවත් වූ, සුව ගෙන දෙන, දෙසැටියක් නැති, (මේ මුවදෝනා කලැ යි සැලකීම් ආදී විසින් පැවැත්වුණු) අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සහගත වාක් කර්මයෙන් ද ... (මගේ ශාස්තෘන් වහන්සේ නිදුක් නිරෝග වන සේක්වා යන ආදී විසින් පැවැත් වුණු) අප්‍රමාණ වූ මෙමත්‍රී සහගත මන:කර්මයෙන් ද තථාගත තෙමේ ප්‍රත්‍යුපස්ථිත වී ය. අනදයෙනි, තෙපි කෘතපුණ්‍යයහ (බොහෝ පින් කළ කෙනෙක), ප්‍රධන් වඩනුයෙහි යෙදෙවු. වහා රහත් වන්නාහු” (යනු යි.)

99. ඉක්බිතිවත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් අමතා මෙසේ වදාළ සේක. “මහණෙනි, ගිය කලැ යම් රහත් සම්මාසම්බුදු

කෙනෙක් වූහු ද, ඒ හඟවත් බුදුවරුනට ද, මට අනඳයන් සේ,
මෙවැන්නක්හු පරම කොටැති උවටුවෝ වූහ. මහණෙනි, මතු දවසැ
යම් රහත් සම්මාසම්බුදු කෙනෙක් පහළ වන්නාහු ද, ඒ හඟවත්
බුදුවරුනට ද, මට අනඳයන් සේ, මෙබන්දක්හු පරම කොටැති
උවටුවෝ වන්නාහ. මහණෙනි, අනඳයෝ නුවණැත්තෝ ය.
මහණෙනි, අනඳයෝ පියෙවියෙන් ම නැණවත් හ. ‘තථාගතයන්
දක්නා පිණිස එළැඹෙන්නට මහණුනට සුදුසු කල් මේ යැ,
මෙහෙණියනට සුදුසු කල් මේ යැ, උච්ඡවනට සුදුසු කල මේ යැ,
උච්ඡියනට සුදුසු කල මේ යැ. රජක්හට, රජමහ මැත්තනට
තොටුවනට, තොටු සව්වනට සුදුසු කල මේ යැ’ යි දනිති.

100. මහණෙනි, අනඳයන් කෙරෙහි මේ අසිරිමත් පුදුම සතර දහම්
කෙනෙක් වෙත්. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්: මහණෙනි, ඉදින්
මහණ පිරිසෙක් අනඳයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, ඔබ දැක්මෙන් ම එ
පිරිස ආරාධිත සිතැති වෙයි. ඉදින් එහි අනඳයෝ දහම් සෙදන් නම්,
ඔබ වචනයෙන් ද එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, ඒ මහණ පිරිස
අපිරියන් ම (අතෘප්ත ම) වෙයි. එ කල්හි අනඳයෝ නිහඬ වෙත්.
මහණෙනි, ඉදින් මෙහෙණ පිරිසෙක්, උච්ඡ පිරිසෙක්, උච්ඡ
පිරිසෙක් අනඳයන් දක්නා වස් එළැඹෙයි ද, දැක්මෙන් ම එ පිරිස
සතුටු වෙයි. ඉදින් එහි අනඳයෝ දහම් දෙසත් නම්, ඔබ දම්
දෙස්මෙනුදු එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, උච්ඡ පිරිස අතෘප්තම
වෙයි. එ කලැ අනඳයෝ නිහඬ වෙත්. මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුදුම
සතර දෙනෙක් අනඳයන් කෙරෙහි වෙත්.

“මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුදුම දහම් සතර දෙනෙක් සක්විති රජක්හු
කෙරෙහි වෙත්. කවර සතර දෙනෙක් ද යත්: මහණෙනි, ඉදින් කැත්
පිරිසෙක් සක්විති රජුහු දක්නට එළැඹෙයි ද, එ පිරිස ඔහු දැක්මෙන් ම
සතුටු වෙයි. එහි ඉදින් සක්විති රජ කතා කෙරෙහි නම්, ඔහු
කතායෙනුදු එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණෙනි, කැත් පිරිස එයින්
අතෘප්ත ම වෙයි. එ කල්හි සක්විති රජ නිහඬ වෙයි. මහණෙනි, ඉදින්
බමුණු පිරිසෙක්, ගැහැවි පිරිසෙක්, මහණ පිරිසෙක්, සක්විති රජු
දක්නට එළැඹෙයි ද, එ පිරිස ඔහු දැක්මෙන් ම සතුටු වෙයි. එහි ඉදින්
සක්විති රජ ඔවුනට කතා කෙරෙයි ද, ඔහුගේ කතායෙනුදු එ පිරිස

සතුටු වෙයි. එ මහණ පිරිස අතෘප්ත ම වෙයි. එකල්හි සක්විති රජ නිහඬ වෙයි. මහණෙනි, එසේ ම අනඳයන් කෙරෙහි මේ අසිරිමත් පුද්ම දහම් සතර දෙනෙක් වෙත්. මහණෙනි, ඉදින් මහණ පිරිසෙක් අනඳයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, ඔබ දැක්මෙන් ම එ පිරිස සතුටු වෙයි. මහණ පිරිස (ඔබ දැක්මෙනි) අතෘප්ත ම වෙයි. එහි ඉදින් අනඳයෝ දහම දෙසත් නම්, දහම් කතායෙනුදු එ පිරිස සතුටු වෙයි. එ මහණ පිරිස අතෘප්ත ම වෙයි. එ කලැ අනඳයෝ නිහඬ වෙත්. ඉදින් මෙහෙණ පිරිසෙක්, උවසු පිරිසෙක්, උවැසි පිරිසෙක් අනඳයන් දක්නට එළැඹෙයි නම්, දැක්මෙන් ම එ පිරිස සතුටු වෙයි, එහි ඉදින් අනඳයෝ දහම් කියත් නම්, ඔබ දහම් කතායෙනුදු එ පිරිස සතුටු වෙයි, උවැසි පිරිස එහි ලා අතෘප්ත ම වෙයි. එ කල්හි යැ අනඳයන් නිහඬ වනුයේ. මහණෙනි, මේ අසිරිමත් පුද්ම සතර දහම් හු අනඳයන් කෙරෙහි වෙත්” යනු යි.

මහ සුදසුන් දෙසුම:

101. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ කලැ අනඳ තෙරණුවෝ “වහන්ස, (ගල් සෙල් ආදියෙන් විසම බැවින්) රළු නුවරක් වූ (මහරුක්හි ශාඛාවක් බඳු) අතුනුවරක් වූ මේ කුඩා නුවරෙහි නො පිරිනිවෙන සේකො. වහන්ස, වම්පා, රජගහ, සැවැත්, සාකේත (Saketa), කොසොඹැ (Kaushambi district), බරණැස් යන ආදී අන් මහ නුවරහු ඇත. ඒ එකෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක් වා. මේ නුවරන්හි තථාගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි වෙසෙසින් පහන් වූ බොහෝ කැත් මහසල්හු ද බමුණු මහසල්හු ද ගැහැවි මහසල්හු ද ඇත. ඔහු තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරුරට පූජාසත්කාර කරන්නාහ” යි සැළ කළහ.

“අනඳයෙනි, කුඩා නුවරෙකැ යි, රළු නුවරෙකැ යි, අතු නුවරෙකැ” යි මෙසේ නඟමක් කියවූ. අනඳයෙනි, බොහෝ පෙර දවසැ මෙහි මුදුනැ අබ්බෙස් ලත්, සයුරහිමි සිටු මහදිවයිනට හිමි, පසම්මුරන් දිනූ, දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණි, සත්‍රුවනින් සමාන වූ මහ සුදසුන් නම් කැත්තෙක් විය.

අනදයෙනි, මේ කුසිනාරා නුවර මහසුදසුන් රජුගේ කුශාවතී නම් රජදහන විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන පෙර දිගින් ද පැසිම් දිගින් ද අයමින් දොළොස් යොදුන් විය. උතුරු දිගින් ද දකුණු දිගින් ද විතරින් සත් යොදුන් විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන සමෘද්ධ ද සැපතින් පිරුණේ ද බොහෝ ජනයා ඇත්තේ ද මිනිසුන් ගෙන් ගැවැසුණේ ද සුලභ ආහාර පාන ඇත්තේ ද විය. අනදයෙනි, දෙවියන්ගේ ආලකමන්දා රාජධානිය යම්සේ සමෘද්ධ ද, ස්ථිත ද, බහුජනවත් ද, යක්ෂාකීර්ණ ද, සුභික්ෂ ද, අනදයෙනි, එසේ ම කුසාවතී රජදහනත් සමෘද්ධ ද ස්ථිත ද බහුජනවත් ද මනුෂ්‍යාකීර්ණ ද සුභික්ෂ ද විය. අනදයෙනි, කුශාවතී රජදහන ඇත් හඬින් අස් හඬින් රිය හඬින් බෙර හඬින් මිහිඟුබෙර හඬින් වෙණු හඬින් ගී හඬින් සක් හඬින් කස් තල් හඬින් අත්තාලම් ඇ හඬින් ‘බුද්ධි බොවු කවු’ යි දසවැනි හඬින් දැ යි දස හඬින් නිරතුරු විය. අනදයෙනි, තෙපි යවු. කුසිනාරාවට පිවිස, කුසිනාරා වාසී මල්ලයනට “වාසිෂ්ටයෙනි, අද රෑ පැසිම් යමිනි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවන වන්නේ ය, වාසිෂ්ටයෙනි, පිටත් වූ එවු. වාසිෂ්ටයෙනි, පිටත් වූ එවු. “අප ගම්කෙතෙහි තථාගතයන්ගේ පිරිනිවන වී ය. පැසිම් සෙමෙහි අපි ඔබ දක්නට නො ලදුම්හ’යි පසු වූ විපිළිසැරි නො වවු’ යි සැළ කරවු” යැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

අනද තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, එසේ යැ’ යි ම හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් අස්වා, හැඳ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙන තමා දෙවෙනි කොටැති ව කුසිනාරාවට වන්න.

මල්ලයන්ගේ වැදීම:

102. එසමයෙහි කුසිනාරාවාසී මල්ලයෝ කිසි කරුණෙකින් සන්ථාගාරයෙහි (කාරණාකාරණ විචාරණ පිණිස රැස් වන හලෙහි) කැටි වූවාහු වෙත්. එ කලැ අනද තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන්ගේ සන්ථානාගාරය වෙත වැඩියාහ. වැඩ, “වාසිෂ්ටයෙනි, අද රෑ පැසිම් යමිනි තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. වාසිෂ්ටයෙනි, නික්මැ යවු. වාසිෂ්ටයෙනි, නික්මැ යවු. ‘අප ගම්කෙතැ තථාගතයන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වී ය. අපි පැසිම් සමයෙහි

තථාගතයන් වහන්සේ දක්නට නො ලද්දහ’ යි පසු වැ විසිළිසර ඇතියෝ නො වවු” යි කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට සැළ කළහ.

අනඳ තෙරුන්ගේ මේ වචන අසා, මල්ලයෝ ද මල්ල ලෙහෙලියෝ ද (විවා නො පත් මල්ල තරුණියෝ ද) මල්ල බිරියෝ ද දුක් ඇත්තාහු, දොම්නස් ඇත්තාහු, සිතැ උපන් ශෝක ඇත්තාහු, ‘ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරි නිවෙන සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවෙන සේක, ඉතා වහා ලෝකයේ ඇස අතුරුදහන් වන්නේ යැ’ යි කෙහෙ උවා (කෙස් මුදා) හඬත්, දොහොත් හුවා (දෙ අත් හිසැ තබා) හඬත්, මැදින් බිඳුණුවන් සේ ඇද වැටෙත්, පෙරළෙන්නාහු වැටී හොත් තෙනට ම පෙරළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඉවතට ද පෙරළී යෙත්.

ඉක්බිති මල්ලයෝ ද මල්ල පුත්‍ර හු ද මල්ල ලෙහෙලියෝ ද මල්ල බිරියෝ ද දුක් ඇත්තාහු, දොම්නස් ඇත්තාහු, සිතැ උපන් ශෝකයෙන් යුක්ත වුවාහු, මල්ලයන්ගේ උපවර්තන නම් සල් වනයට, අනඳ තෙරුන් වෙතට එළැඹුණාහ. එ කල්හි, “ඉදින් මම් කුසිනාරා වැසි එකක් එකක්හු ලවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්දැවීම් නම්, කුසිනාරා පුර මල්ලයන් විසින් නො වදනා ලද සේක් ම වන්නාහ. එ කල්හි මේ රූ පාත් වන්නේ ය. මම් කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් කුල පරම්පරා විසින් යි වෙන වෙන ම සිටුවා ‘වහන්ස, මෙ නම් මල්ල තෙම අඹුදරු සහිත වැ, පිරිස සහිත වැ, ඇමැත්තන් සහිත වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරිපා හිස බිමැ තබා වඳී’ යැ සැළ කෙරෙමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැන්දැවීම් නම් යෙහෙකැ” යි අනඳ තෙරුනට මේ සිත විය.

ඉක්බිති අනඳ තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන් කුල පරපුර විසින් වෙන වෙන ම සිටුවා ‘වහන්ස, මෙ නම් මල්ල තෙම දරුවන් සහිත වැ, බිරිය සහිත වැ, පිරිස සහිත වැ, ඇමැත්තන් සහිත වැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරිපා හිස බිමැ තබා වඳී’ යැ යි කියා හඟවත් (බුදුරජුන්) වැන්දැවූ හ. එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ මේ නයින් පළමු යම්හි ම කුසිනාරා නුවර මල්ලයන් ලවා හඟවත් බුදුරජුන් වැන්දැවූහ.

සුභද්‍ර පරිව්‍රාජක වස්තුව:

103. එ සමයෙහි සුභද්‍ර නම් පිරිවැජියෙක් කුසිනාරායෙහි වෙසෙයි.
 “අද රු පැසිම් යම්හි ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේගේ පිරිනිවන
 වෙතැ” යි සුභද්‍ර පිරිවැජි ඇසුයේ ම ය. ඉක්බිති ඔහුට “කිසි කලෙක ම
 (කලාතුරෙකින් ම) තථාගත අර්හත් සම්මාසම්බුදුවරයෝ ලොවැ
 උපදනාහ” යි වයසින් වැඩි සිටි මහළු වූ ආවායඝී ප්‍රාචායඝී පිරිවැජියන්
 කියන වචනයෙක් මා විසින් අසන ලද්දේ ම ය. අද රු ම පැසිම් යම්හි
 මහණ ගොයුමාණන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මට උපන්
 සැකයෙක් ද ඇත. යම්සේ මේ සැකය දුරැලියැ හෙමි ද එසේ මට
 දහම් දෙසන්නට මහණ ගොයුමන් වහන්සේ හැකි සේකැ’ යි “මෙසේ
 මම මහණ ගොයුම් වහන්සේ කෙරෙහි පැහැදුණෙමි වෙමි” යි මේ
 සිත විය. ඉක්බිත්තෙන් සුභද්‍ර පිරිවැජි තෙම මල්ල රජුන්ගේ
 උපවර්තන සල්වනය යම් තැනෙක ද, අනඳ තෙරණුවෝ යම්
 තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹියේ ය. එළැඹී අනඳ තෙරුන් අමතා
 “පින්වත් අනඳයෙනි, කිසි කලෙකින් ම තථාගත අර්හත්
 සම්මාසම්බුදුවරයෝ ලොවැ උපදනාහ” යි වයසින් වැඩි සිටි මහළු වූ
 ආවායඝී ප්‍රාචායඝී පිරිවැජියන් කියන මේ වචනය මා ඇසුවා ඇත. අද
 රු ම පැසිම් යම්හි මහණ ගොයුමන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්නේ
 ය. මට උපන් සැකයෙක් ද ඇත. මේ සැකය මගෙන් දුරු වී යන පරිදි
 දහම් දෙසන්නට මහණ ගොයුමන් වහන්සේ හැකි සේකැ’ යි මෙසේ
 මහණ ගොයුමන් වහන්සේ කෙරෙහි මම පැහැදුණෙකිමි වෙමි.
 පින්වත් අනඳයෙනි, මහණ ගොයුමන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමි
 නම් මැනැවැ’ යි මේ වචන කී ය.

මෙසේ කී කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ ‘ඇවැත් සුභද්‍රයෙනි, කම් නැත.
 තථාගතයන් වහන්සේ නො වෙහෙසන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ
 ක්ලාන්ත වැ හෝනැ සේකැ’ යි වදාළහ. දෙවෙනි වර ද සුභද්‍ර පිරිවැජි
 ... තෙවෙනි වර ද සුභද්‍ර පිරිවැජි අනඳ තෙරුනට “පින්වත් අනඳයෙනි,
 කිසි කලෙකින් ම තථාගත අර්හත් සම්මාසම්බුදු වරු ලොවැ
 උපදනාහ’ යි වයෝවෘද්ධ වූ මහළු වූ ආවායඝී ප්‍රාචායඝී පිරිවැජියන්
 කියන මේ බස් මා ඇසුවා ඇත. අද රු ම පැසිම් යම්හි මහණ

ගොයුමන් වහන්සේගේ පිරිනිවන වන්නේ ය. මට උපන් සැකයෙක් ද ඇත. මේ සැකය මගෙන් දුරු වන පරිදි දහම් දෙසන්නට මහණ ගොයුමන් වහන්සේ සමත් සේකැ’ යි මෙසේ ඔබ කෙරෙහි මම් පැහැදුණෙමි වෙමි. පින්වත් අනදයෙනි, මහණ ගොයුමන් වහන්සේ දක්නට ලබන්නෙමි නම් මැනවැ’ යි මෙ බස් පැවැසී ය. තෙවෙනි වර ද අනඳ තෙරණුවෝ සුභද්‍ර පිරිවැජියාට ‘ඇවැත් සුභද්‍රයෙනි, කම් නැත. තථාගතයන් වහන්සේ නො වෙහෙසන්න. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ක්ලාන්ත වූ හෝනා සේකැ’ යි වදාළහ.

104. සුභද්‍ර පිරිවැජියා හා පැවැති අනඳ තෙරුන්ගේ මේ කථා සංවාදය හඟවත් බුදුරජුහු ඇසුහු ම ය. ඉක්බිති හඟවන්නු අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, කම් නැත. සුභද්‍රයා නහමක් වළක්වවු. සුභද්‍ර තෙමේ තථාගතයන් දක්නට ලබා වා. සුභද්‍රයා යම් කිසිවක් මා විචාරන්නේ ද, ඒ සියල්ල දැනගනුයෙහි අපේක්ෂා ඇත්තේ ම, වෙහෙසන අදහසක් නැත්තේ ම විචාරයි. විචාරනු ලැබූ මම් යමක් ඔහුට හෙළි කරන්නෙමි ද, යුහු ව ම හේ එය දැනගන්නේ යැ” යි වදාළ සේක.

එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ සුභද්‍ර පිරිවැජියාට, “ඇවැත්නි, සුභද්‍රයෙනි, යන්නැ. ඔබට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අවසර දෙන සේකැ” යි කීහ. එවිට සුභද්‍ර පිරිවැජී තෙම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹී ඔබ හා සතුවූ වන්නට නිසි, සිතූ රැඳෙන්නට නිසි කථා නිම කොට එක් පසෙක ඉඳ ගත්තේ ය. එක් පසෙක හිඳ ම සුභද්‍ර පිරිවැජී තෙම හඟවත් බුදුරජුන්ට කථා කොට “හවද් ගෞතමයිනි, ශ්‍රාවක සංඝයා ඇති, සවු ගණ ඇති, ගණදුරු වූ, ප්‍රකට වූ, යශස් ඇති බොහෝ දෙනා විසින් සාධු යැ යි සම්මත වූ, කාශ්‍යපගෝත්‍රික පුරාණ, ගෝශාලමස්කරි, කේශකම්බල දැරූ අජිත, කාන්‍යායන ගෝත්‍රික පකුධ, වෛරාටිපුත්‍ර සංයත, ඥාතපුත්‍ර නිර්ග්‍රන්ථ යන යම් මේ තීර්ථංකර කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු හැම දෙනා තමන් පිළිණ කළ සේ සත්‍යය දැන ගත්තාහු ද? ඔහු හැම දෙනාම එසේ නො ම දැන ගත්තාහු ද? නො හොත් (ඔවුන් අතුරෙන්) එක්තරා කෙනෙක් දැන ගත්තාහු එක්තරා කෙනෙක් නො ම දැන ගත්තාහු දැ?” යි මෙ පැණය විචාළේ ය.

“සුභද්‍රයෙනි, එයින් වැඩෙක් නැත. ‘ඒ සියලු දෙනා තමන් පිළින කරන පරිදි සත්‍යය දැන ගත්තාහු ද? සියල්ලෝම නොදැන ගත්තාහු ද? නොහොත් එක්තරා කෙනෙක් දැන ගත්තාහු, එක්තරා කෙනෙක් නො දැන ගත්තාහු ද?’ යන මේ කරුණ සිටිවා (පසෙකැ තැබේවා). සුභද්‍රයෙනි, තොපට දහමක් දෙසන්නෙමි. එය අසවු, මෙනෙහි කරවු. කියන්නෙමි” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. “එසේ ය, වහන්සැ” යි ම සුභද්‍ර පිරිවැජි තෙම හඟවත් බුදු රජුනට පිළිවදන් ඇස්වී ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක:

105. “සුභද්‍රයෙනි, යම් ධර්ම විනයයෙක (යම් සස්තෙක) අරී අටැහි මහ නො ලැබෙයි ද, එහි (පළමු වන) සෝවාන් මහණ ද නො ලැබේ (නො මැත),¹ දෙවෙනි සෙදැගැමි මහණ ද එහි නැත, තෙවෙනි අනාගැමි මහණ ද එහි නැත, සතර වන රහත් මහණ ද එහි නැත. වැලි දු සුභද්‍රයෙනි, යම් සස්තෙක අරී අටැහි මහ ඇද්ද, එහි (පළමු) සෝවාන් මහණ ද ඇත, දෙවෙනි සෙදැගැමි මහණ ද ඇත, තෙවැනි අනාගැමි මහණ ද ඇත, සතරවන රහත් මහණ ද ඇත. සුභද්‍රයෙනි, මේ (දහම් විනය ඇති) සස්තෙහි අරී අටැහි මහ ඇත. සුභද්‍රයෙනි, මෙහි ම (පළමු) සෝවාන් මහණ ද ඇත, මෙහි ම දෙවෙනි සෙදැගැමි මහණ ද ඇත, මෙහි ම තෙවෙනි අනාගැමි මහණ ද ඇත, මෙහි ම සිවු වැනි රහත් මහණ ද ඇත. මේ සතර මහණුන්ගෙන් අන්‍ය වූ පරප්‍රවාදයෝ (පර තන්ත්‍රයෝ) සත්‍යයෙන් ශුන්‍ය හ. සුභද්‍රයෙනි, මේ මහණහු ද නිසි පරිදි වසන්තාහු නම් ලොව රහතුන් ගෙන් හිස් නො වන්නේ ය.”

“සුභද්‍රයෙනි, කුසල් නම් (නිවන් මහ නම්) කිම් දැ යි සොයනුයෙම් මම් පැවිදි වීම යන යමක් ඇද්ද, එය වයසින් එකුන්තිසක් ඇත්තෙම් කෙළෙමි. සුභද්‍රයෙනි, යම් කලෙක මම් පැවිදි වීම ද, එ දා සිට මේ දැතුරෙහි මඳක් වැඩි පස් පනස් වසෙක් ඉකුත් විය. අරිමහ දහමැ විවසුන් වැඩිම වශයෙන් ඒකදේශයෙක්හි දු (එක් කොටසෙක නමුදු) පවත්නා මහණෙක් මේ සස්තෙන් බැහැරැ නැත. පළමු මහණ ද මේ සස්තෙන් බැහැරැ නැත. දෙවෙනි මහණ ද නැත. තෙවෙනි මහණ ද නැත. සිවුවන මහණ ද නැත. මේ සතර මහණුන්ගෙන් අන්‍ය වූ පරප්‍රවාදයෝ හිස් හ. සුභද්‍රයෙනි, මේ මහණහු නිසි පරිදි

(සමාස්ප්‍රතිපත්ත වැ) වසන්තා හු නම්, ලොව රහතුන් ගෙන් නොසිස් වන්නේ ය.”

106. මෙසේ වදාළ කල්හි සුහද පිරිවැජී තෙම හඟවත් බුදුරජුනට,
 “වහන්ස, දම් දෙසුම ඉතා මනා ය, වහන්ස, දම් දෙසුම ඉතා මනා ය.
 යම් සේ මුණින් නමා තුබූ බඳුනක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ ද,
 වැසුණු දැයක් විවෘත කරන්නේ ද, මං මුළා වුවක් හට මහ කියන්නේ
 ද, ඇස් ඇත්තන් රූප දකිති යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ
 දල්වන්නේ ද, එ සේම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් නොයෙක්
 කරුණින් මට දහම් පැවැසිණ. වහන්ස එයාසු මම් භාග්‍යවතුන්
 වහන්සේ ද ධර්මය ද හික්කු සංඝයා ද සරණ යෙමි. වහන්ස, මම්
 භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලබම් වා, උපසපුව ලබම් වා” යි
 කී ය.

“සුහදයෙනි, පෙර අන් තොටු වූයෙක් මෙ සස්තැ පැවිද්ද කැමැත්තේ
 නම්, උපසපුව කැමැත්තේ නම්, හේ සිවු මසක් පිරිවෙස් වෙසෙයි. සිවු
 මස ඇවැමෙන් සතුටු වූ මහණහු ඔහු හික්කුත්වය පිණිස පැවිදි
 කෙරෙත්, උපසපත් කෙරෙත්. වැළිදු මෙහි ලා මා විසින් පුහුල්
 වෙසෙස දන්නා ලද්දේ යැ” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක,
 “ඉදින් වහන්ස, පෙර අන් තොටු වූවාහු මෙ සස්තැ පැවිද්ද
 පතන්නාහු, උපසපුව පතන්නාහු, සිවු මසක් පිරිවෙස් වසන්නාහු නම්,
 සිවු මස ඇවැමෙන් සතුටු සිතැති මහණහු හික්කුත්වය පිණිස පැවිදි
 කරන්නාහු, උපසපත් කරන්නාහු නම්, මම් (සිවුමසක් නො ව)
 සිවුවසක් ම පිරිවෙස් වසන්නෙමි. සිවු වස ඇවැමෙන් සතුටු වූ සිතැති
 මහණහු හික්කුත්වය පිණිස මා පැවිදි කෙරෙත් වා, උපසපත්
 කෙරෙත් වා” යි පිරිවැජී කී ය.

ඉක්බිති හඟවත්හු අනඳ තෙරුන් බණවා, “අනඳයෙනි, එසේ වී නම්
 සුහදයා පැවිදි කරන්නැ” යි වදාළහ. “එසේ ය වහන්සැ” යි කියා ම
 අනඳ තෙරණුවෝ හඟවත් බුදුරජුනට පිළිවදන් දුන්හ. එ කල්හි සුහද
 පිරිවැජී තෙම අනඳ තෙරුනට “ඇවැත් අනඳයෙනි, යම් කෙනෙක්
 මෙහි ශාස්තෘන් හමුයෙහි අන්තේවාසිකාභිසේකයෙත් අභිෂික්ත ද, ඒ
 ඔබට මහත් ලාභ කෙනෙක, ඒ ඔබ විසින් ලද සේ මැනැවැ” යි කී ය.

සුභද්‍ර පිරිවැජි තෙම හඟවත් බුදුරජුන් වෙතැ පැවිද්ද ලැබී ය, උපසපු ව ලැබී ය. ආයුෂ්මත් සුභද්‍ර තෙම උපසපන් වූ නොබෝ කල් ඇත්තේ ම හුදෙකලා වූයේ ගණයා කෙරෙන් වෙන් වැ නොපමා වැ කෙලෙස් තවන වැර ඇති වැ කමටහන කරා මෙහෙයු සිතැති වැ වසනුයේ, යමක් පිණිස කුලදරුවෝ මනා ව ම ගිහිගෙන් නික්ම සසුන් වදනා හු ද, ඒ මහබඹසරු කෙළවර වූ ලොවුතුරා රහත් බව මේ අත් බවිහි ම නොබෝ කල්හි ම තෙමේ ම නුවණින් දැන පසක් කොට ලැබ විසී ය. හේ “ඉපැත්ම නැවැතිණ, මහ බඹසර වැස නිමැවිණ. කළ යුතු දැ කොට නිමැවිණ. මේ රහත් බව පිණිස තව කළ යුතු දැයෙක් නැතැ” යි වෙසෙසින් දත්තේ ය. ආයුෂ්මත් සුභද්‍රයෝ රහතුන්ගෙන් එක්තරා කෙනෙක් වූ හ. ඔබ හඟවත් බුදුරජුන්ගේ අන්තිම ප්‍රත්‍යක්ෂ ශ්‍රාවක (ඔබ ධර්මාණ කල්හි ම රහත් වූ අන්තිම ශ්‍රාවක) වූහ.

පස් වන බණවර යි.

තථාගතයන් වහන්සේගේ අන්තිම වචනය:

107. ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනඳ තෙරුන් බණවා මෙසේ වදාළ සේක:

“අනඳයෙනි, ප්‍රච්චනය (පෙළ දහම) ඉකුත් වූ ශාස්තෘහු ඇති එකෙකැ යි ‘අපගේ ශාස්තෘහු නැතැ’ යි තොපට මෙ බඳු සිතක් ඇති විය හැක්කේ ම ය. අනඳයෙනි, එය එසේ දැක්ක යුතු නො වෙයි. අනඳයෙනි, මා විසින් යම් දහමෙකුත් විනයෙකුත් දෙසිණි ද පැණැවිණි ද එය මා ඇවෑමෙන් තොපට ශාස්තෘ වෙයි. අනෙකක් කියමි. අනඳයෙනි, දැන් මහණහු උනුනට ආවුසෝවාදයෙන් (ඇවැත්නි යි යන වචනයෙන්) කතා කෙරෙත් ද, මා ඇවෑමෙන් එසේ කතා නො කළ යුතු. අනඳයෙනි, (උපසපුයෙන්) වඩා මහඵ වූ මහණහු විසින් (උපසපුයෙන්) වඩා බාල වූ මහණ තෙම සංඥානාමයෙන් හෝ ඔහු අයත් ගොත්‍රයේ නමින් හෝ ආවුසෝවාදයෙන් හෝ ඇමැතියැ යුතු. වඩා බාල මහණහු විසින් වඩා

මහළු මහණ තෙම 'වහන්සැ' යි හෝ 'ආයුෂ්මත්ති' යි හෝ කියා ඇමැතියැ යුතු.

අනදයෙනි, ඉදින් සංඝ තෙමේ කැමැති වන්නේ නම්, මා ඇවැමෙන් කුඩා අනු කුඩා සික පද සමුහනනය කෙරේ වා (උදුරා ඉවත් කෙරේවා).

අනදයෙනි, මා ඇවැමෙන් ඡන්ත මහණහට බ්‍රහ්මදණ්ඩනය දියැ යුතු. 'වහන්ස, බ්‍රහ්මදණ්ඩනය නම් කවරේ දැ' යි අනද තෙරණුවෝ පුළුවන්හ. 'අනදයෙනි, ඡන්ත මහණ යමක් කැමැත්තෙන් ද එය කියා වා. මහණුන් විසින් හෙ තෙම කිසිවක් නො කියැ යුතු (ඔහු හා කතා නො කළ යුතු), නො ම ඔවා දියැ යුතු, අනුශාසනා නො ම කට යුතු. (බ්‍රහ්ම දණ්ඩන නම් මේ යැ.)'

108. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණුන් බණවා වදාරනසේක්, 'මහණෙනි, එක් මහණකුට නමුදු බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මාර්ගය කෙරෙහි හෝ පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමතියෙන් ඇත් නම්, මහණෙනි, එය විවාරවු. 'ශාස්තෘහු අපට හමු වූහ. අපි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විවාරන්නට නො හැකි වූ මු' යි පසු වැ විපිළිසැරි නො වවු' යි වදාළ සේක. මෙසේ වදාළකල්හි ඒ මහණහු නිහඬ වූහ. හගවත්හු දෙවෙනි වර ද ... තෙවෙනි වරද 'මහණෙනි, එක් මහණකුට නමුදු බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මාර්ගය කෙරෙහි, පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ ඇත් නම් එය විවාරවු. 'ශාස්තෘහු අපට හමු වූහ, අපි ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් විවාරන්නට නො හැකි වූ මු' යි පසු වැ විපිළිසැරි නො වවු' යි වදාළහ. තෙවෙනි වර ද ඒ මහණහු නිහඬ වූහ. එ විට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් බණවා, 'මහණෙනි, ශාස්තෘහු කෙරෙහි ගෞරවයෙනුදු තොප නො විවාරනු විය හැක්ක. (එසේ කලැ) යහලු මහණ තෙමේ යහලු මහණකුට හෝ සැළ කෙරේ වා' යි වදාළ හ. මෙසේ වදාළ කල්හි ද ඒ මහණහු නිහඬ වූහ.

එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ ‘වහන්ස, ආශ්වය්ඝ්! වහන්ස, අද්භූත ය! වහන්ස, බුදුරජුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මහ කෙරෙහි හෝ පිළිවෙත කෙරෙහි හෝ එක් මහණක්හට දු සැකයෙක් හෝ විමතියෙන් හෝ නැතැ’ යි මෙසේ මේ හික්කු සංඝයා කෙරෙහි මම් පැහැදුණෙමි’ යි හඟවත් බුදුරජුනට සැළ කළහ.

“අනඳයෙනි, තෙපි පැහැදීමෙන් (ප්‍රසාදය හේතු කොට ගෙන) මෙසේ කියවු. අනඳයෙනි, තථාගතයන්ගේ වූකලි මෙ කරුණෙහි ලා ‘මෙ මහණ මුළුයෙහි එක් මහණකුට ද බුදුන් කෙරෙහි හෝ දහම් කෙරෙහි හෝ සහන කෙරෙහි හෝ මහෙහි හෝ පිළිවෙතෙහි හෝ සැකයෙක් හෝ විමතියෙක් හෝ නැත. අනඳයෙනි, මේ පන්සියක් මහණුන් අතුරු යම් පැසිම් සවු මහණෙක් වේ ද, හේ සිවු අවාහි නො වැටෙන සුලු සමාසක්ඛ නියමයෙන් නියත වූ, සම්බෝධිය (ඉදිරි මාර්ගත්‍රයය) ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තෙ මැ” යි දැනීම ඇත්තෙකු වි වදාළ සේක.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමැතු සේක:
 “මහණෙනි. දැන් තොප අමතමි (තොපට උපදෙස් දෙමි). සංස්කාරයෝ නැසෙන සුලු හ. (එබැවින්) නො පමායෙන් (එළැඹැවූ සිහියෙන්) රහත් බව පිණිස කළ යුතු දෑ සපය වූ (සපුරවු)”

මේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අන්තිම වචනය විය.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවීම:

109. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පළමු දහන් සම වැදුණු සේක. පළමු දැහැනෙන් නැඟී දෙවෙනි දහන් සම වැදුණු සේක. දෙවෙනි දැහැනෙන් නැඟී තෙවෙනි දහන් සම වැදුණු සේක. තෙවෙනි දැහැනෙන් නැඟී සිවුවැනි දහන් සමවත් සේක. සිවුවැනි දැහැනෙන් නැඟී ආකාසානඤ්චායතන දහන් සමවත් සේක. ආකාසානඤ්චායතන සමවතින් නැඟී විඤ්ඤාණඤ්චායතනයට සමවත් සේක. විඤ්ඤාණඤ්චායතන සමවතින් නැඟී ආකිඤ්චඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක. ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමවතින් නැඟී නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමවත් සේක.

නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමච්ඡින්නා නැඟී සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට සමච්ඡන් සේක.

එ කල්හි අනඳ තෙරණුවෝ ‘අනුරුද්ධයන් වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක් දැ?’ යි අනුරුත් තෙරුන් විචාළහ. ‘ඇවැත් අනඳයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නො පිරිනිව් සේක. සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධයට සමච්ඡන් සේකැ’ යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදාළහ.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඤ්ඤාවේදයිත නිරෝධ සමාපත්තියෙන් නැඟී සිට නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනයට සමච්ඡන් සේක. නේවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතන සමච්ඡින්නා නැඟී ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමච්ඡන් සමච්ඡන් සේක. ආකිඤ්චඤ්ඤායතන සමච්ඡින්නා නැඟී විඤ්ඤානඤ්චායතනයට සමච්ඡන් සේක. විඤ්ඤානඤ්චායතන සමච්ඡින්නා නැඟී ආකාසානඤ්චායතනයට සමච්ඡන් සේක. ආකාසානඤ්චායතන සමච්ඡින්නා නැඟී සිවුවැනි දහනට සමච්ඡන් සේක. සිවුවැනි දැහැනෙන් නැඟී තෙවෙනි දහනට සමච්ඡන් සේක. තෙවෙනි දැහැනින් නැඟී දෙවෙනි දහනට සමච්ඡන් සේක. දෙවෙනි දැහැනින් නැඟී පළමු දහනට සමච්ඡන් සේක. පළමු දැහැනින් නැඟී දෙවෙනි දහනට සමච්ඡන් සේක. දෙවෙනි දැහැනින් නැඟී තෙවෙනි දහනට සමච්ඡන් සේක. තෙවෙනි දැහැනින් නැඟී සිවුවැනි දහනට සමච්ඡන් සේක. සිවුවැනි දැහැනින් නැඟී එයට අනතුරු වූ පිරිනිව් සේක.

110. භගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි, පිරිනිවෙනු හා මැ බිහිසුනු වූ ලොමුදහ ගැනුම් ඇති කරන මහද් භූමිචලනයක් විය. දෙව්බෙර පැළිණ. භගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි, පිරිනිවන හා මැ සහම්පති මහ බඹ “සබ්බේව නික්ඛිපිසන්ති ... සම්බුද්ධො පිරිනිබ්බුතො” යි මේ ගීය ගැයි ය.

එහි අදහස: “ලොවැ හැම සත්ත්‍ව ම යම් සේ (ජීවිතේන්ද්‍රිය පරිභාණියෙන්) සිරුර හැරදමත් ද, එසේ ම දහවැදැරුම් ඥාණබලයට

පැමිණි, ලොවැ ඔබට සම්ප්‍රභූලක්ෂු නැති, තථාගත වූ සම්බුද්ධ වූ මේ බදු වූ ශාස්තෘන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක.”

හගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි, පිරිනිවෙනු හා මැ සක්දෙව්දු
“අනිච්චාවත සංඛාරා ... තෙසං වූපසමො සුඛො” යි මේ ගය කී ය.

එහි අදහස: “පසයෙන් හටගත් සියලු දෑ ඒකාන්තයෙන් ඉපැදෙන වැනැසෙන සුලු ය. ඔහු ඉපැද නැසෙත්. ඔවුන්ගේ සංසිදීම සුව ගෙන දෙයි.”

හගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි පිරිනිවෙනු හා මැ අනුරුත්
තෙරණුවෝ “නාහු අස්සාසපස්සාසා ... විමොක්ඛො චෙතසෝ අහු”
යි මේ ගාථා වදාළහ.

එහි අදහස: “තහවුරු සිතැති, අටලෝ දහමින් නොසැලෙන බුදුරජුන්ගේ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසයෝ නැවැතුණාහ (නො පැවැත්මට පැමිණියාහ). ඒ මුනිහු තෘෂ්ණා නැතියාහු, නිවන් අරමුණු කොට කල්ලරිය කළාහ ඔබ (නො හැකුලුණු සිතින් මරණාන්තික) වේදනාව ඉවැසූහ. පහනක් නිවෙනු සෙයින් ඔබ සිතැ මිදීම විය.”

හගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි ඔබ පිරිනිවෙන්නා හා මැ අනෙක
තෙරණුවෝ මේ “තදාසි යං භිංසනකං ... සම්බුද්ධො පරිනිබ්බුතො” යි
මේ ගය වදාළහ.

එහි අදහස: “(සිල් ආදි) සියලු උතුම් කරුණින් යුත් සම්මාසම්බුදු
රජුන් පිරිනිව් කල්හි, එ කෙණෙහි මහත් බිහිසුනු පොළෝ සැලීමෙක්
විය. එකෙණෙහි මහත් ලොමුදහ ගැන්මෙක් විය.”

111. එහි නොපහ වූ රාගය ඇති යම් මහණ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු
හගවත් බුදුරජුන් පිරිනිව් කල්හි, “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා යුහු වැ
පිරිනිව් සේක! සුගතයන් වහන්සේ ඉතා යුහු වැ පිරිනිව් සේක!!
ලොවේ ඇස ඉතා යුහු වැ අතුරුදහන් වී යැ!!!” යි ඇතැම් කෙනෙක්
දොහොත් හුවා හඬත්, මැදින් බිඳී වැටුණුවන් සේ වැටෙත්.

(පෙරළෙන්නාහු) වැටුණ තැනට ම පෙරළී එත්, වැටුණු තැනින් ඔබ්බට ද පෙරළී යෙත්. යම් මහණ කෙනෙක් පහ වූ රාග ඇත්තාහු ද, ඔහු එළඹැවූ සිහි ඇත්තාහු නුවණින් සලකන්නාහු, ‘සංස්කාරයෝ අනිත්‍යහ. ඔවුන් නොනැසෙන බවෙක් කොයින් ලැබෙන්නේ දැ’ යි සලකන්නෝ ඉවසත්.

112. ඉක්බිති අනුරුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් අමතා, “ඇවැත්නි, හැඬුමෙන් වැඩෙක් නැත. නො ම සොවිටු. නො ම වැලැපෙවු. ප්‍රිය මනාප හැම දැයෙන් ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අන් සැටියෙකින් වීම යන මෙය කල් තබා ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද? ඇවැත්නි, යමෙක් උපන්නේ ද, වූයේ ද පසයෙන් සකස් වූයේ ද, නැසෙන සුලු ද, එය නො නැසේ ව” යි යන්න කොයින් ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ අවිද්‍යාමාන ය. ඇවැත්නි, දේවතාවෝ ද තොප හැඬුමට දොස් කියත්” යි වදාළහ.

“වහන්ස, අනුරුත් තෙරුනි, ඔබ කෙසේ වූ දේවතා කෙනකු මෙනෙහි කරත් දැ?” යි අනඳ තෙරණුවෝ පුළුවන්හ. “ඇවැත් අනඳයිනි, අහ සැ පොළොවැ යි සංඥා ඇති දේවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉතා වහා පිරිනිව් සේකැ යි, සුගතයන් වහන්සේ ඉතා වහා පිරිනිව් සේකයි, ලොවැ ඇස ඉතා වහා අතුරු දහන් වී යැ’ යි කෙනෙ මුදා වැලැපෙත්. හිසැ අත් හුවා වැලැපෙත්. මැදින් බිඳුණවුන් සේ ඇඳ වැටෙත්. බිමැ පෙරළෙන්නාහු වැටී හොත් තැනට ම පෙරළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඔබ්බට ද පෙරළී යෙත්. අනඳයෙනි, පොළොවහි පොළොවැ යි සංඥා ඇති දේවතා කෙනෙක් ඇත. ඔහු “... අතුරුදහන් වී යැ” යි කෙසේ මුදා වැලැපෙත්. යම් දේවතා කෙනෙක් පහ වූ රාග ඇත්තෝ ද (අනාගාමී හෝ රහත් වූ වෝ ද), ඔහු “සංස්කාරයෝ අනිත්‍යහ, (ඔහු නො නැසෙත් යන) එය මෙහි කොයින් ලැබේ දැ?” එළඹැවූ සිහි ඇත්තාහු, නුවණින් දන්නාහු ඉවසත්. ”

113. එ කල්හි අනුරුත් තෙරණුවෝ ද අනඳ තෙරණුවෝ ද ඒ රැය ඉතිරි කොටස දැහැමි කතායෙන් ගෙවූහ. ඉක්බිති අනුරුත් තෙරණුවෝ අනඳ තෙරුන් අමතා, “ඇවැත්නි, අනඳයෙනි, කුසිනාරාවට යන්න. කුසිනාරාවට වැද, “වාසිෂ්ඨයිනි, භාග්‍යවතුන්

වහන්සේ පිරිනිව් සේක. එහි යම් ගමනකට අදහස් කරවූ ද එයට (දැන් කාලය වේ යැ යි) කාලය දැනිවු” යැ යි කුසිනාරාවාසි මල්ල රජුනට සැළ කරවු” යැ යි වදාළාහ. ‘එසේ යැ වහන්සැ’ යි ම අනඳ තෙරණුවෝ අනුරුත් තෙරුනට පිළිවදන් දී, පෙරවරුයෙහි හැඳ පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙන, තමා දෙවැනි කොටැති වැ, කුසිනාරාවට පිවිසියාහ. එ සමයෙහි කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ ඒ කටයුත්තෙන් ම සන්ථාගාරයෙහි රැස්වූවාහු වෙත්. එ කලා අනඳ තෙරණුවෝ කුසිනාරා වැසි මල්ලයන්ගේ සන්ථාගාරය කරා එළැඹියාහ. එළැඹ ඔවුනට ‘වාසිජයයෙනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක. එහි යම් ගමනකට අදහස් කරවූ නම් එයට කල් දැනිවු’ යැ යි සැළ කළාහ. අනඳ තෙරුන්ගේ මේ වචන අසා, මල්ල රජහු ද, මල්ල රජුන් පුත්තු ද, මල්ල රජුන් ලෙහෙළියෝ ද, මල්ල රජුන් බිරියෝ ද, දුක් ඇත්තාහු දොම්නස් ඇත්තාහු, සිත්හි උපන් දුකින් යුක්ත වූවාහු, “ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක! ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිව් සේක!! ඉතා වහා ලොවැ ඇස අතුරුදහන් වී යැ!!!” යි ඇතැම් කෙනෙක් කෙහෙමුදා හඬත්, ඇතැම් කෙනෙක් දොහොත් හුවා හඬත්, ඇතැම් කෙනෙක් මැදින් බිඳුණුවන් සේ ඇඳ වැටෙත්, වැටී හොත් තැනට පෙරැළී එත්, වැටී හොත් තැනින් ඔබ්බට පෙරැළී යෙත්.

114. එයට පසු කුසිනාරා වාසි මල්ලයෝ පුරුෂයන් බණවා “සගයෙනි, එසේ වී නම් තෙපි කුසිනාරායෙහි සුවඳ දැ හා මල් ද සියලු තුය්‍යී භාණ්ඩ ද රැස්කරවු යැ” යි ඇණැවුහ. ඉක්බිති කුසිනාරා පුරවැසි මල්ලයෝ සුවඳ ද මල් ද සියලු තුය්‍යී භාණ්ඩ ද කාසික වස්ත්‍ර යුගල පන්සියයක් ද ගෙන මල්ලයන්ගේ උපවර්තන සල් උයන යම් තැනෙක ද, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රී දේහය යම් තැනෙක ද, එ තැනට එළැඹියාහ. එළැඹූ, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ සිරි සිරුරට නැටුම්ත් ගීයෙන් වැයුමෙන් මලින් සුවඳින් සත්කාර කරන්නාහු, ගෞරව කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජා කරන්නාහු මහඟු චිත්ත වියන් බඳනාහු, මඩුලුමල් පිළියෙල කරන්නාහු එක් දවසක් ගෙවූහ. ඉක්බිති කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට ‘අද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ආදාහන කරන්නට ඉතා නො කල් ය. සෙට දවසැ අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ආදාහන කරන්නමු’ යි මේ සිත විය. එයට පසු කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුරට නැටුම් ගැයුම්

වැයුම් මල් සුවඳ යන මෙයින් සත්කාර ගරුකාර කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පූජා කරන්නාහු, මහඟු වතින් වියන බඳනාහු, මඩුලුමල් පිළියෙල කරන්නාහු, දෙවෙනි දවස ද ගෙවූහ, තෙවෙනි දවස ද ගෙවූහ, සතරවැනි දවස ද ගෙවූහ, පස්වැනි දවස ද ගෙවූහ, සවැනි දවස ද ගෙවූහ. ඉක්බිති සත්වැනි දවසෙහි කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි සිරුර නැටුම් ගී වැයුම් මල් සුවඳ යන මෙයින් සත්කාර ගරුකාර මානන පූජන කරන්නමෝ, නුවර දකුණු දෙසින් දකුණු දිගට වැඩම කරවා, (ඇතුළු නුවරට නො පිවිස්වා) නුවර බැහැරින් ම බැහැරට පමුණුවා, නුවරට දකුණු දිගින් දී ආදාහන කරන්නෙමු” යි මේ සිත විය.

115. එ සමයෙහි පාමොක් මල්ල රජුහු අට දෙනෙක් ඉස් සෝදා නා අළුත් වස්ත්‍ර හැඳගත්තාහු, “අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ඔසොවා ගෙන යන්නම්හ” යි තැත් කරන්නාහු ද එය ඔසොවන්නට නො හැකි වෙන්. එ විට කුසිනාරා වැසි මල්ලයෝ ‘වහන්ස, අනුරුද්ධයෙනි, මේ පාමොක් මල්ලයෝ අට දෙන හිස් සෝදා නා අළුත් වත් හැඳ ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහය ඔසොවන්නෙමු’ යි තැත් කරන්නාහු එය ඔසොවන්නට යම් හෙයකින් නො හැකි වෙන් ද, එයට හේතුව කවර යැ? එයට ප්‍රත්‍යය කවර යැ?” යි අනුරුත් තෙරුන් විචාළහ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, තොප අදහස අන් සැටියෙක. දෙවියන් අදහස අන් සැටියෙකැ” යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදාළහ. “වහන්ස, දෙවියන් අදහස කෙසේ දැ?” යි මල්ලයෝ විචාළහ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි සිරුර නැටුම් ගී වැයුම් මල් සුවඳ යන මෙයින් සත්කාර ගරුකාර බුහුමාන පූජා කෙරෙමින් නුවර දකුණු දෙසින් දකුණු දිගට වැඩම කරවා නුවර බැහැරින් ම බැහැරට පමුණුවා නුවරට දකුණු දිගින් දී ආදාහන කරන්නමු’ යි තොප අදහස ය. ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරි සිරුර දෙවි නැටුමින් දෙවි ගැයුමින්, දෙවි මලින් දෙවි සුවදින් සත්කාර ගරුකාර බුහුමාන පූජනා කෙරෙමින් නුවර උතුරින් උතුරු දිගට වැඩම කරවා, උතුරු දොරින් නුවරට පිවිස්වා, නුවරට මැදින් නුවර මැදට පමුණුවා, නැගෙනහිර දිග දොරින් පිටතට වැඩම කරවා, නුවරට පෙරදිග මල්ලයන්ගේ මුකුට බසුන නම් යම් සැයෙක් ඇද්ද, එහි ආදාහනය කරන්නම්හ’ යනු දේවතාවන් ගේ

අදහස යැ” යි අනුරුත් තෙරණුවෝ වදාළහ. “වහන්ස, දේවතාවන්ගේ අදහස යම්සේ ද එසේ වේවා” යි මල්ලයෝ කීහ.

116. එ සමයෙහි වනාහි කුසිනාරා නුවර ගෘහසන්ධි ද වැසිකිළි කාණු ද කැලිකසල දමන තැන් ද දක්වා ම දනක් පමණ බහල කොට මදාරා මලින් අතුරන ලද්දේ විය. ඉක්බිති දෙවියෝ ද කුසිනාරා පුර මල්ල රජදරුවෝ ද හඟවත් බුදු රජුන්ගේ ශ්‍රී ගරීරය දිවා වූ ද මානුෂක වූ ද නැටුමෙන් ගැයුමෙන් වැයුමෙන් මලින් සුවදින් සත්කාර කරන්නාහු, ගෞරව කරන්නාහු, බුහුමන් කරන්නාහු, පුදන්නාහු නුවර උතුරින් උතුරු දිගට වැඩම කරවා, උතුරු වහසල් දොරින් නුවරට පිවිස්වා, නුවර මැදින් නුවර මැදට පමුණුවා පෙරදිග වහසල් දොරින් පිටතට වැඩම කරවා, නුවරට පෙර දිග වූ මල්ල රජුන්ගේ මුකුටබන්ධන නම් යම් සෑයෙක් (මංගල ශාලාවෙක්) වී ද එහි තැන් පත් කළා හ.

117. ඉක්බිති කුසිනාරා පුර මල්ල රජු “අනද තෙරුන් වහන්ස, කෙසේ අපි තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරි සිරුරෙහි පිළිපදිමු දැ?” යි අනද තෙරුන් විචාළහ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි යම් සේ පිළිපදිත් ද, තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරි සිරුරෙහි ද එසේ ම පිළිපැදියැ යුතු” යැ යි අනද තෙරණුවෝ වදාළහ. ‘අනද තෙරුන් වහන්ස, සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි කෙසේ පිළිපදිත් දැ?’ යි මල්ල රජු විචාළහ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, සක්විත්තහුගේ සිරුර අළුත් වනින් වෙළුන්. අළුත් වනින් වෙළා මොනොවට නහා පෑදූ කපුපුළුනින් වෙළුන්. නහා පෑදූ කපුපුළුනින් වෙළා (යළි) අළුත් වනින් වෙළුන්. මේ නයින් යුගල පත් සියෙකින් සක්විති රජුගේ සිරුර වෙළා, රන්මුවා තෙල් දෙණෙක බහා අත් රන්මුවා දෙණෙකින් වසා, සියලු වගයේ සුවද දරින් දර සෑයක් තනා, සක්විති රජුගේ සිරුර දවත්. සිවුමං හන්දියෙක සක්විති රජුට (ඔහු සිරුර ඉතිරි වූ අලු ඇ නිදන් කොට) ස්තූපයක් නංවත්. වාසිෂ්ඨයෙනි, සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි මෙසේ පිළිපදිත්. වාසිෂ්ඨයෙනි, සක්විති රජුගේ සිරුරෙහි යම් සේ පිළිපදිත් ද ,එසේම තථාගතයන් වහන්සේගේ ශ්‍රී දේහයෙහි ද පිළිපැදිය යුතු. සිවුමං හන්දියෙක තථාගතයන් වහන්සේ ට (ඔබ ශාරීරික ධාතූන් නිදහන් කොට ස්තූපක් කළ මනා ය. එහි යම් කෙනෙක් මල් හෝ සුවද හෝ ... නහන්නාහු (පුදන්නාහු) හෝ වෙත් ද, ආදරයෙන්

වදින්නාහු හෝ වෙන් ද, සිත පහදවන්නාහු හෝ වෙන් ද, එය ඔවුනට බොහෝ කල් වැඩ පිණිස සුව පිණිස වන්නේ යැ” යි අනඳ තෙරණුවෝ වදාළහ.

ඉක්බිති කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු පුරුෂයන් බණවා ‘එසේ නම් සගයිනි, මල්ල රට ඇති නහා පාදන ලද කපුපුළුන් එක් තැන් කරවු’ යැ යි ඇණවූහ. එයට පසු කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර අළුත් වනින් වෙළෑහ. අළුත් වනින් වෙළෑ නහා පාදන ලද කපු පුළුනෙන් වෙළෑහ. නහා පාදන ලද කපු පුළුනෙන් වෙළෑ, නවමු වනින් යළි වෙළෑහ. මේ නයින් යුගල පන්සියයකින් හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර වෙළෑ, රන්මුවා තෙල් දෙණෙකැ බහා අන් රන්මුවා දෙණෙකින් වසා සියලු වගයේ සුවද දරින් විතකයක් කොට, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ ශ්‍රී දේහය එයට නැඟුන.

මහකසුප් තෙරුන් වැඩම කිරීම:

118. එසමයෙහි වූ කලි මහකසුප් තෙරණුවෝ පාවා නුවරින් කුසිනාරාව බලා පන්සියක් පමණ වූ මහ බික් සහන කැටුවැ දික් මහට පිළිපන්නාහු වෙත්. එ කලැ මහසුප් තෙරණුවෝ මහ මහින් ඉවත් වැ, එක්තරා රුකක් මුලැ වැඩ හුන්හ. එ සමයෙහි එක්තරා ආජීවකයෙක් කුසිනාරා නුවරින් මදාරා මලක් ගෙන පාවා නුවර බලා අදන් මහට පිළිපන්නේ වෙයි. මහකසුප් මහතෙරණුවෝ දුරු ම එන ඒ ආජීවකයා දුටුහු. දැක “ඇවැත්නි, අප ශාස්තෘන් වහන්සේ දනිවු දැ” යි විචාළාහ. “එසේ ය, ඇවැත්නි, දනිමි. අදට මහණ ගොයුමාණෝ පිරිනිවී සත් දවසක් ඇත්තෝ යැ. මා විසින් එ තැනින් මේ මදාරා මල ගන්නා ලද යැ” යි ආජීවක කී ය. එහි යම් අවිතරාග මහණ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු “ඉතා වහා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක, ඉතා වහා සුගතයන් වහන්සේ පිරිනිවී සේක, ඉතා වහා ලොව ඇස අතුරුදහන් වී යැ” යි ඇතැම් කෙනෙක් දෝත් හුවා හඬත්, ඇතැම් කෙනෙක් මැදින් බුන් රුකක් සෙයින් ඇද වැටෙත්, හොත් තැනට පෙරැළී එත් හොත් තැනින් ඔබ්බට පෙරැළී යෙත්. යම් විතරාග මහණ කෙනෙක් වූහු ද, ඔහු ‘සංස්කරයෝ අනිත්‍යාහ. ඔහු නො නැසෙත් යන යමෙක්

ඇද්ද, එය මෙහි කොයින් ලැබේ දැ!’ යි එළඹැවූ සිහි ඇත්තාහු, නුවණින් දන්නාහු ඉවසා සිටිත්.

119. එ සමයෙහි සුභද්‍ර නම් වූ මහඵ කලා පැවිදි වූයෙක් එ පිරිසැ හුන්නේ වෙයි. එ විටැ සුභද්‍ර මහඵ පැවිදි තැන ඒ හික්කුනට “ඇවැත්නි, කම් නැත. නහමක් සොවිවු. නහමක් වැලපෙවු. අපි ඒ මහා ශ්‍රමණයා ගෙන් මොනොවට මිදුණම්හ. ‘මෙය තොපට කැප වෙයි, මෙය තොපට නො කැප වේ’ යැ යි අපි ඔහුගෙන් උපද්‍රැතයෝ වමු. දැන් වනාහි යමක් අපි කැමැති වන්නමෝ ද, එය කරන්නමු, යමක් නො කැමැති වන්නමෝ ද, එය නො කරන්නමු” යි කීය. එ කලා මහසුප් තෙරණුවෝ හික්කුන් අමතා “ඇවැත්නි, කම් නැත. නහමක් සොවිවු, නහමක් වැලපෙවු. ඇවැත්නි, ප්‍රිය මනාප හැම දැයින් ම ඉවත් වීම, වෙන් වීම, අන් සැටියෙකින් වීම යන යමෙක් ඇද්ද, මෙය කල් තබා ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරන ලද්දේ නො වේ ද? යමෙක් උපන්නේ ද, වූයේ ද, සැකැසුණේ ද. පලුදු වන සුලු ද, එසේ වූ තථාගතයන් වහන්සේගේ සිරුර ද පලුදු නො වේව’ යි යන ඒ කරුණ කොයින් මෙහි ලැබෙන්නේ ද? මෙ කරුණ විද්‍යාමාන නො වේ” යැ යි වදාළහ.

120. එ සමයෙහි පාමොක් මල්ල රජුහු සිවු දෙනෙක් හිස් සෝදා නා නවමු වත් හැඳ ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ චිත්තයට ගිනි අවුලු වන්නම්හ’ යි (යන්න කරන්නාහු දු) ගිනි අවුලුවන්නට නො හැකි වෙත්. එ විට කුසිනාරාචාසී මල්ල රජුහු ‘වහන්ස, අනුරුත් තෙරුනි, මේ පාමොක් මල්ල රජුහු සතර දෙනා හිස් සෝදා නා නවමු වත් හැඳ ‘අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ චිත්තයට ගිනි අවුලුවන්නම්හ’ යි යන්න කරන්නාහු දු, යම් හෙයෙකින් ගිනි අවුලුවන්නට නො හැකි වෙත් ද, ඒ හේතුව කවර යැ? ඒ ප්‍රත්‍යය කවර යැ?’ යි අනුරුත් තෙරුන් විචාළහ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, දේවතාවන්ගේ අදහස අන් පරිද්දෙකිනැ” යි අනුරුත් තෙරුණුවෝ වදාළහ. “වහන්ස, දේවතාවන්ගේ අදහස කෙසේ වේ දැ?” යි මල්ල රජුහු පුච්චුත්හ. “වාසිෂ්ඨයෙනි, මේ මහසුප් තෙරණුවෝ පාචා නුවරින් නික්මැ කුසිනාරාව බලා පන්සියක් පමණ වූ මහ බික්සහන සමග අදන් මහ පිළිපන්න. ‘මහසුප් මහ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරිපා

නොවදනා තාක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ චිත්තය ගිනි නො ගනී
වා’ යනු දේවතාවන්ගේ අදහස වේ යැ” යි අනුරුත් තෙරණුවෝ
වදාළහ. “වහන්ස, දේවතාවන්ගේ අදහස යම් සේ ද, එසේ වේ වා” යි
මල්ල රජුහු කීහ.

121. ඉක්බිත්තෙන් මහකසුප් තෙරණුවෝ කුසිනාරා නුවර මුකුට
බන්ධන නම් මල්ලයන්ගේ වෛත්‍යය යම් තැනෙක ද, භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ චිත්තය යම් තැනෙක ද, එතැනට එළැඹියාහ. එළැඹ
සිටුර එකස් කොට දොහොත් නඟා තුන් වටක් චිත්තය පැදකුණු
කොට, හිස් නමා හඟවත් බුදු රජුන්ගේ සිරි පා වැන්දාහ. ඒ පන්සියක්
හික්කුහු ද සිටුර එකස් කොට දොහොත් නඟා තුන් වටක් චිත්තය
පැදකුණු කොට, හිස් නමා හඟවත් බුදුරජුන්ගේ සිරි පා වැන්දාහ.
මහසුප් තෙරුන් විසින් ද ඒ පන්සියක් හික්කුන් විසින් ද භාග්‍යවතුන්
වහන්සේගේ සිරි පා වදනා ලද කල්හි, හඟවත් බුදුරජුන්ගේ චිත්තය
තෙමීම ගිනි ගත.

122. දැවෙන්නා වූ, හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර සිවියැ යි හෝ සම යි
හෝ මසැ යි හෝ නහරැ යි හෝ සඳමිදුලු යැ යි යමෙක් වී ද, එහි අළු
නො ම පැනිණ, දැලි ද නො ම පැනිණ. ශාරීරික ධාතුහු ම ඉතිරි වූහ.
යම් සේ දැවෙන ගිතෙලැ හෝ තලතෙලැ අළුයෙක් නො ම පැනේ ද,
දැලියෙක් නො ම පැනේ ද, එසේ ම දැවෙන, හඟවත් බුදුරජුන් සිරි
සිරුරැ සිවි යැ යි හෝ සමැ යි මසැ යි නහරැ යි හෝ සඳමිදුලු යැ යි
යමෙක් වී ද, එහි අළු ද නො පැනිණ, දැලි ද නො පැනිණ, ශාරීරික
ධාතුහු ම ඉතිරි වූහ. ඒ පන්සියක් වස්ත්‍ර යුගලයන් අතුරෙන් ද යම්
වස්ත්‍රයෙක් හැමට යැටින් වී ද, යම් වස්ත්‍රයෙක් හැමට සිටින් වී ද, ඒ
වස්ත්‍ර දෙක ම නො දැවිණ. හඟවත් බුදුරජුන් සිරි සිරුර දැවුණු කල්හි
අහසින් දිය දහර පහළ වැ චිත්තය නිවී ය. වටා සිටි සල් රුක් හි අතු
පතරින් ද ජලය මතු වී චිත්තය නිවී ය. කුසිනාරාවාසී මල්ල රජුහු ද
හැම වර්ගයේ සුවඳ කැවූ සුවඳ දියෙන් හඟවත් බුදුරජුන්ගේ චිත්තය
නිවූහ.

ඉක්බිති කුසිනාරා වැසි මල්ල රජදරුවෝ සන්ථාගාරයේ අඩියැටි
මැදිරියක් කොට දුනුපවුරක් වටා ලවා හඟවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික

ධාතූන් එහි තුළට වැඩම කරවා නැටුමෙන් ගියෙන් වැයුමෙන් මලින් සුවදින් පුරා සත් දිනක් ගරු කළහ, බුහුමන් කළහ, පිදුහ.

ශාරීරික ධාතූන් බෙදීම:

122. වේදේහී පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ’ යි ඇසී ය. එ කලැ වේදේහී පුත්‍ර මගධාධිපති අජාසත් රජ කුසිනාරා වැසි මල්ල රජදරුවනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඤත්‍රිය වූ සේක. මම ද ඤත්‍රියයෙකිමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූන් ගෙන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සෙමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූන් පිණිස ස්තූපයක් ද පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමි” යි කියා දූතයකු යැවී ය.

විසල් පුර වැසි ලිච්ඡවී රජවරුවෝ ‘භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ’ යි ඇසූහ. එ කලැ විසල් පුර වැසි ලිච්ඡවී රජුහු කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඤත්‍රිය යෝ ය. අපි ද ඤත්‍රිය යමිහ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සමිහ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තූපයක් ද කරන්නෙමු. පුද උළෙල ද කරන්නෙමු” යි දූතයකු යැවූහ.

කිඹුල්වත් පුර වැසි ශාක්‍ය රජදරුවෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ” යි ඇසූහ. ඉක්බිති කිඹුල්වත් වැසි ශාක්‍යයෝ කුසිනාරාහි වැසි මල්ලයනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අපේ ශ්‍රේෂ්ඨ නෑයෝ ය. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූන් ගෙන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සමිහ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තූපයක් ද කරන්නෙමු, පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමු” යි කියා දූතයකු යැවූහ.

අල්ලකප්ප රට වැසි බුලි රජුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ” යි ඇසූහ. ඉක්බිති අල්ලකප්ප රට වැසි බුලි රජදරුවෝ කුසිනාරාහි වැසි මල්ලයනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද

ක්ෂත්‍රියයෝ ය, අපි ද ක්ෂත්‍රියම් භ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතුන් කොටසකට සුදුසු වමු. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතූනට ස්තුපයක් ද කරන්නමු, පුද උළෙල ද කරන්නමු” යි දූතයකු අත කියා යැවුහ.

රඹගම් නුවර වැසි කෝලිය රජුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරා හිදී පිරිනිවී සේක් ලැ” යි ඇසූහ. ඉක්බිති රඹගම් වැසි කෝලිය රජදරුවෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රිය වූ සේක. අපි ද ක්ෂත්‍රියයම් භ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුසු වමු. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නමු, පුද උළෙලක් ද කරන්නමු” යි දූතයකු අත කියා යැවුහ.

වේදිප නගරාධිපති බ්‍රාහ්මණ තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිවී සේක් ලැ” යි ඇසී ය. ඉක්බිති වේදිපක බමුණු තෙමේ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වූ කලි ක්ෂත්‍රියයෙක. මම බමුණෙකිමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සෙමි. මම ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නෙමි, පුද උළෙල ද කරන්නෙමි” යි කියා කුසිනාරා පුරවැසි මල්ලයනට දූතයකු යැවී ය.

පාචා නුවර වැසි මල්ලරජුහු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිවී සේක් ලැ” යි ඇසූහ. ඉක්බිති පාචා පුර වැසි මල්ලයෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ක්ෂත්‍රිය වූ සේක. අපි ද ක්ෂත්‍රියයම් භ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතුන් කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සම්හ. අපි ද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නමු, පුද උළෙල ද කරන්නෙමු” යි කියා කුසිනාරා වැසි මල්ලයනට දූතයකු යැවුහ.

මෙසේ කී කල්හි කුසිනාරා වැසි මල්ල රජුහු ඒ රාජ සමූහයනට, ඒ රාජගණයනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අප ගම්කෙතෙහි පිරිනිවී සේක. අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතු කොටස් නො දෙන්නෙමු” යි කීහ.

123. මෙසේ කී කල්හි ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණ තෙමෙ ඒ රාජසමූහයන් ඒ රාජගණයන් බණවා මෙ වදන් පැවැසී ය:

“පින්වත්නි, මගේ මේ එක් වචනය අසන් වා.

අප බුදුරජානු ඤාණත්තිවාද වූහ.

උතුම් පුභුලක්ඛණ්‍යේ සිරුරු කොටස්

නිමිති කොට අවියෙන් ඇත කොටා ගැන්මෙක්

වන්නේ නම්, මෙය නො මැනැවි.

භවත්නි, අපි හැම දෙනා ම එක්සිත් වූ එකමුතු වූ,

සතුටු වෙමින් ධාතුන් අට කොටසක් කරමු.

ඒ ඒ දෙසැ ස්තුපයෝ පැතිර පවත්නෝ වෙත් වා.

(ඒ හැම දෙසැ) පසැසියාණන් වහන්සේට

පැහැදුණු බොහෝ ජනයෝ වෙත්” යනු යි.

124. (බමුණු මෙසේ කී කල්හි) “බමුණාණනි, එසේ වී නම් ඔබ ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීර ධාතුන් අට කොටසකට සම සේ මනා කොට බෙදන්නැ” යි ඒ රජදරුවෝ කීහු. ‘එසේ යැ පින්වත්නි’ යි කියා ම ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණ තෙම ඒ රජමුළුවනට ඒ ගණයනට පිළිවදන් දී, භගවත් බුදුරජානුගේ ශාරීරික ධාතුන් සම සේ අට කොටසකට මොනොවට බෙදා ඒ රාජ සමූහයන් ගණයන් බණවා, “භවත්නි, මට මේ (ධාතු බෙදු) නැළිය දෙත්වා. මම ද මේ නැළියට ස්තුපයක් කරන්නෙමි. පුද උළෙලක් ද කරන්නෙමි” යි මේ බස් පැවැසී ය. ඔහු ද්‍රෝණ බ්‍රාහ්මණයාට නැළිය දුන්නාහු ම ය.

පිඡ්පලී වන නගර වාසී මෝරිය රජ දරුවෝ “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුසිනාරාහි දී පිරිනිව් සේක් ලැ” යි ඇසූහ. ඉක්බිති පිඡ්පලීවන නුවර වැසි මෝරිය රජුහු කුසිනාරා වැසි මල්ල රජුනට “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද ඤාත්‍රිය වූ සේක. අපි දු ක්ෂත්‍රියයම හ. අපිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතු කොටසක් ලබන්නට සුදුස්සමිහ. අපි දු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් කරන්නමු, පුද

උළෙල ද කරන්නමු” යි කියා දුකයකු යැවුන. “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශාරීරික ධාතු කොටසක් (ඉතිරි වැ) නැත. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සියලු ශාරීර ධාතුහු බෙදා දෙන ලදහ. මෙයින් අභරු ගෙනයවු” යැ යි මල්ල රජුහු කියා යැවුන. ඒ පිප්පලිවනික රජුහු ද (ආදාහනස්ථානයෙන්) අභරු ගෙන ගියහ.

දා සැ පුද:

124. ඉක්බිත්තෙන් වෛදේහී පුත්‍ර වූ මගධාධිපති අජාසත් රජ රජගහ පුරයෙහි හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කෙළේ ය. විසල් පුර වැසි ලිච්ඡවීහු ද හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූනට විසල් පුර ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළහ. කිඹුල්වත් වැසි ශාකයෝ ද හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කිඹුල්වත් පුර කළාහ. අල්ලකප්ප රටැ බුලි රජුහු ද අල්ලකප්ප නුවර හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. රඹගම් වැසි කෝලිය රජුහුද රඹගම් නුවර (Ramgram Municipality) හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතූනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක්ද කළාහ. වේයදිප නුවර වැසි බමුණුද වේයදිපයෙහි හගවත් බුදුරජුන්ගේ ශාරීරික ධාතූනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පාචා නුවර වැසි මල්ලයෝ ද පාචා නුවර හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතූනට ස්තුපයක්ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. කුසිනාරා පුර වැසි මල්ල රජුහු ද හගවත් බුදුරජුන්ගේ ධාතූනට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. ද්‍රෝණ බමුණු ද (ධාතූන් මිනූ) නැළියට ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. පිප්පලිවන නුවර වැසි මොරිය රජුහු ද පිප්පලිවන නුවරෙහි (ආදාහන කළ තැනින් ගෙනා) අභරු පිණිස ස්තුපයක් ද පුද උළෙලක් ද කළාහ. මෙසේ ශාරීරික ධාතූන් තැන්පත් කළ ස්තුප අටක, නැළිය තැන්පත් කළ නව වැනි ස්තුපය, දස වැනි අංගාර ස්තුපයැ යි සියලු ස්තුප දශයෙක. මෙසේ මේ දස ස්තුප පළමුවෙන් වී ය.

125. පසැස් ඇති බුදුරජුන්ගේ සිරුරු ධාතුහු ද්‍රෝණ අටෙකි. එයින් ද්‍රෝණ සතක් ධාතූන් දඹදිවැ පුදත්. පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේගේ එක් ද්‍රෝණයක් ධාතූන් රඹගමැ නාරජුහු පුදති. එක් දළදායෙක් වූ කලි

දෙවියන් විසින් පුදනු ලැබේ. එක් දළදායෙක් ගන්ධාර පුරයෙහි පුදනු ලැබේ. යලි තව ද දළදායෙක් කළුභූ රජුගේ රටෙහි පුදනු ලැබේ. තව එක් දළදාවක් (නාලොවු) නා රජුහු පුදති. ඒ සතර දළදා වහන්සේගේ තෙදින් මේ මුළු පොළොව ශ්‍රේෂ්ඨ පූජෝත්සවයෙන් සැරසුණේය. මෙසේ පසැසියාණන්ගේ සිරුරුදා සෙසු ජනයා විසින් මොනොවට සත්කාර කරනු ලැබේ. දෙවියන් විසින් ද රජුන් විසින් ද මනා ව සත්කෘත විය. දෙවිඳු විසින්ද නයිඳුන් විසින්ද නිරිඳුන් විසින් ද එසේම උතුම් මිනිසුන් විසින් ද පුදන ලද ඒ බුදු රජ තෙම ඒකාන්තයෙන් කල්ප සිය ගණනෙකිනුදු දුර්ලභ ය. දොහොත් මුදුනැ තබාගත්තෝ වැ ඔබ නමදි වු.

සම සාළිස් දන්තධාතූන්ද කේශ ධාතූන්ද ලෝමධාතූන්ද එක එකක් පාසා සක්වළ පිළිවෙළින් දෙවියෝ ගෙන ගියහ.

[නිමි.]

For non-commercial distribution only. - Free for republishing.